1274. II. C. d. e. 2.

PABULUM SPIRITUALE OVIUM CHRISTIANARUM.

SEU

Conciones Panegyres in omnia Festa Domini, B. V. MARIÆ, ac Sanctorum; quæ in Alma Diœcesi Zagrabiensi sub Præcepto celebrari solent, compositæ, deprædicatæ, ac pro majori gloria DEI, B. V. MARIÆ, Cœlique Sanctorum ac Sanctarum laude & honore in lucem datæ.

K.K. LYCEAL BIBLIOTHEK ZU LAIBACH

A

R. P. STEPHANO ZAGRABIENSI.
Concionatore Capucino

46

PARS SECUNDA.

SUPERIORUM PERMISSU.

CLAGENFURTI,

Typis Mathiæ Kleinmayr, Inclyti Archi-Ducatûs Carinthiæ Typographi.
M. DCC. XVIII.

HRANA DUHOUNA OVCHICZ KERSCHANSZKEH

Illiti

Prodechtva Szvetechnà chesz usze Szvetke Goszponove, B. D. MARIE, y Szvetczev Bosich, koteriſze vu Szlaune Biskupie Zagrebechke pod zapoved obszlusavaiu: zkomponuvana, zprodekuvana, y k vexe chaszti Bosie, B. D. MARIE, Szveczev y Szveticz Nebeszkeh, Dike, y Posteniu na szvetlo dàna.

Od

V.P.P. STEFANA iz ZAGREBA
Prodekatora Capuczina.

DRUGA SZTRAN.

Z DOPUSCHENIEM GORNIEH.

Vu CLAGENFURTU,
Stampano po Mathiasu Kleinmayru
Letá M. DCC. XVIII.

REVERENDISSIMO
DOMINO DOMINO

PAULO ANTONIO CHESKOVICH,

Almæ Cathedralis Ecclesiæ Zagrabiensis Præposito majori, & Canonico seniori, Abbati B. Margaritæ Virg. de Bèla, Prioratûs Auranæ Gubernatori, Archidiacono Gorensi, & Zagoriensi, Prothonotario Apostolico, ac Sac. Cæs. Regiæque Majestatis Consiliario.

Æquè ac Alijs
Reverendissimis & Admodùm Reverendis Dominis
Dominis
Ejusdem Almæ Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, Patronis & Mecænatibus gratiosissimis colendissimis.

REVERENDISSIMI,
AC
AD MODUM REVERENDI DOMINI DOMINI
CANONICI
MECÆNATES GRATIOSISSIMI

Cujusnam sub Patrocinio hunc meum Secundum *Pabuli Spiritualis Ovium Christianarum* fasciculum è tenebris in lucem prodire? Cuivè hunc alterum penæ meæ fœtum dicare deberem? longâ desudatione deliberatio hæc haud indigebat, quoniam è stapede consilium nactus *VOS* elegi inter Ecclesiasticos *Electi ex millibus*: *Cant. 5. Regale Sacerdotium*, *Gens sancta. 1. Pet. 2.* Flos venerabilis Cleri, Viri Apostolici, qui *morum nobilitate, & fidei puritate immotescitis. Cap. Nos qui præsumus dist. 39. VOS* inquam elegi, imò eligere debueram, & sub *VESTRIS* glorioſis auspicijs *Reverendissimi* ac *A. A. R. R.*

R.R. D.D. Canonici, & antiquissimæ ac celeberrimæ Zagrabiensis Cathedralis Ecclesiæ *Senatus* prodire venerabundus exoptavi. Ita enim exposcebat ordo, ita jubebat inscriptio Libri, ita *VESTRA* in Deum pietas, in Fidem, in Ecclesiam, Ovesque Christianas zelus, ac in minimam Religionem meam illustria *VESTRA* ita imperabant merita. Quis etenim æquior transitionis ordo? quàm à sole ad stellas, ab adamante ad margaritas, à Principe ad Dynastas, à capite ad membra, à Pontifice ad Levitas, ab Episcopo ad Canonicos, dicam pressius, ab Aula Episcopali ad Capitulum omni veneratione dignius. Dignatus est Excellentissimus *VESTER* Antistes Prælatorum norma, & forma, decor & gloria primo *Pabuli Spiritualis* fasciculo tutelarem sacratissimæ suæ Mitræ umbram impertiri, dignabimini & *VOS* Religiosissimi *Sanctuarij VESTRI* proceres eumdem benevolentiæ genium indulgere, Secundo, qui & Mitris gaudetis, & magis dignitate Mitrarum, in quæ transferendæ forent Ecclesiasticæ hujus Majestatis stipendiaria ornamenta, *VESTRÆ* verò inde eminentiæ excrescit argumentum, potiora *VESTRA* esse merita quam Infulas ea potentes coronare. In *VESTROS* igitur paternos sinus hoc meæ in *VOS* submissionis pignus (piâ loquor audaciâ) nolitis, velitis, depono.

Nec metuo repulsam, Pabulum enim Spirituale est, quia Verbum Dei est, hoc unico animatus titulo

VESTROS jam mihi conciliasse favores minimè ambigo, probè sciens quam alte *VESTRIS* mentibus insideat Canon ille ex Affricano præside depromptus: *Dicite mihi, quid vobis plus esse videtur Verbum DEI, an Corpus Christi? si verum vultis respondere, hoc utique dicere debetis, quod non sit minus Verbum DEI, quam Corpus Christi. cap. Interogo. 1. 9. 1.* Porrò quis metiatur? quis attingat vestrum zelum? quo flagratis in *Corpus Domini*, testantur id Sancta Sanctorum ambientia tabernaculum *Eucharistici DEI* habitantis cum hominibus, in quibus propè Cœlesti spiritu tractatis Divina, ubi *Habitu, gestu, incessu, alijsque omnibus nil nisi grave, moderatum, & religione plenum præ vobis fertis. Conc. Trid. Sess. 22. c. 1. post decr. de reform.* Vident modestiam & reverentiam *VESTRAM*, rituum observantiam, functionum elegantiam domestici, & ædificantur; intuentur exteri, & obstupescunt; contemplantur in sortem Domini vocati alij, & mirantur *VOS* non admittere æmulos, & exempla. *VOS* forsan in umbra vidit Cœlestium arcanorum scrutator in 24. Senioribus qui *procidebant ante sedentem in throno, & adorabant viventem in sæcula sæculorum. Apoc. 4.* Si igitur tanto latriæ æstu sub sacramentali azimo Corpus Dominicum adoratis, etiam has admittetis paginas continentes. *Verbum DEI*, Augustiniano oraculo *Corpori Christi* consimilè.

Sed

Sed quid dico admittetis, imò promovetis, dilatatis, promulgatis: & quia *Viri estis in opere & sermone potentes, commissas plebes verbo ædificantes & exemplo. Cap. inter cætera de judicio Judicis ordin.* qui non ignes *VESTRIS* in intimis miscentur medullis: ut pro Deo, pro fide, pro Ecclesia, pro anima *Verbum DEI* illustrium præconum officio auribus insonet fidelium.

Ut suggestus suos habeant Oratores, dicam amplius, ut tribunalia pœnitentiæ suos habeant conscientiæ moderatores, evulgandi libri suos Censores, causarum lites suos decisores, obscurissima sæpè Consistoriorum ænigmata suos Oedipos, Patria ad aulas, ad Principes, ad Diætas, suos Legatos, amplissimis, & ærarium *VESTRUM* sumptibus sat vulnerantibus illa Viennæ, ac Bononiæ surrexêre Collegia, scientiarum & virtutum Seminaria, è quibus velut ex equo Trojano tot prorupêre, & in dies prorumpunt pugiles, quorum frontes litterario sudore madidas immortalibus laureis sola æternitas incinget; *Hi cum in officijs Ecclesiasticis, & alijs bonis studijs se exerceant diligenter. Cap. Cler. offic. de vita & honest. Cler.* & quia semper velut aquilæ sublimiora conspiciunt: *scientes scripturas sanctas & Canones, fidei scientiâ. Cap. Ignorantia mater dist. 38.* eruditissimi merito computandi sunt *inter illos doctissimos quorum mens exercitata est magnarum rerum quæstionibus. Cap. Sedulo monendus dist. eadem.* Quà fit quod Patria Inclytum-

tumque Regnum Croatiæ *VOBIS* utiquè non minimas partes adnavantibus per tot sæcula in avitæ fidei documentis, in venerabunda semper Vaticani diadematis, & supremi orbis in urbe moderatoris submissione, tabescentibus conterminis Provinciis hæreseos effuso veneno floruerit, & etiamnum floreat illibatum: Scio ego, sciunt & alij altiori considerationè notandi, quantas vel unicum hæresis nomen in *VOBIS* generet metamorphoses, impallescit vultus, scintillat oculus, rugatur frons, os fulminat, & quâ dictis, quâ factis ab imo fibrarum evocatis viribus velut alij Machabæi in id arma confertis, ut in ipso vocabulo stygium hoc monstrum enecetur. Habes certè in strenuis hisce athletis cur gaudeas Roma. *Si enim per lectum Salamonis appositè accipias Urbem Romanam velut locum in quo residet Clerus, & residet S. Petrus Pontifex. Corn. à Lap. in c. 2. Cant. Hi sunt inter 60. fortes qui lectulum Salamonis ambiunt ex fortissimis Israël omnes tenentes gladios & ad bella doctissimi. Cant. 3.* Utpotè: *Induti loricâ Justitiæ, & calceati pedes in præparatione Evangelij pacis, in omnibus sumentes scutum & galeam salutis, & gladium Spiritûs quod est verbum DEI. Eph. 6.*

Ultimo tamdem *VOBIS Reverendissimi ac A. A. R.R. D.D.* Liber iste debetur ex asse, quia prodit à Capucino, cujus institutum *VOS* Patronos & Mecænates veneratur gratiosissimos (rem paucis absolvam ne adu-

la-

lari videar) nullum propè sol emetitur diem, quo non suis radijs illustret beneficia, quæ à *VOBIS* in nos transfuduntur, quin pias sæpè movetis quærimonias, quod sæpius ad *VESTRA* non pulsemus ostia, paratiores per hoc demonstrantes manus *VESTRAS* ad largiendum, quam nos nostras ad recipiendum: Scitis nimirum veram properare benignitatem, & jucundiora esse munera quæ obviam veniunt, quam quæ ultro quæruntur. Clamant etiamnum & immortales gratiarum hymnos Capitula nostra, nostro in Cœnobio Zagrabiensi non sine illicio *VESTRORUM* suavissimorum nutuum celebrata, occinunt munificentiæ *VESTRÆ*; quæ ut suos in pauperes contestaretur conatus, elementa in alimenta reddidit vectigalia alumnis Seraphici Patriarchæ. Portant enim religiosissima *VESTRA* pectora inaratam purpurati ascetæ phrasim. *Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, alteri vivas, oportet, si tibi vivere optas. Card. Bona. 2. 27. manud. ad Cœlum.*

Hunc igitur Secundum Fasciculum *Pabuli Spiritualis* tot juribus *VOBIS* debitum iterum iterumque dico, & consecro; quem ut eo affectu ac benevolentiâ suscipere dignemini, quo à me *VOBIS* demississimè porrigitur, quam devotissimè exoratos habere volo: Et dum potentiam brachij *VESTRI* ad protegendum hoc *Pabulum Spirituale* in usum Ovium Christianarum pa-

)( )(

ra-

ratum contra Theonicos dentes in asylum imploro (quid enim *VOBIS* defensoribus, & censoribus mille satyrarum plaustra?) ut *VOS Reverendissimi ac Adm. R.R. D.D.* Superi sibimetipsis, Ecclesiæ, Principi, Patriæ, ac meæ Religioni minimæ incolumes per seros, & serenos sine nube soles servent, & conservent ex immis præcordiorum meorum precor visceribus.

Reverendissimarum ac Adm. Reverendamur Dominationum Vestrarum

Humillimus Servus

Fr. Stephanus Zagrabiensis.

AP-

APPROBATIONES.

SEcundum hunc Fasciculum *Pabuli Spiritualis* Ovium Christianarum à *R.* P. Stephano Zagrabiensi Ord. nostri Concionatore insimul collectum, non solùm ex Cathedris ab eodem Ovibus Christianis porrectum, verum nunc communi utilitati per prœlum exponendum, ex mandato A. R. P. Christophori Græcensis Provincialis nostri, non minori mentis attentione, quàm animi voluptate perlustravi, & sedulo examinavi, ut si quæ fors in eo herbulæ per inadvertentiam saluti Ovium Christianarum obnoxiæ, Fidei Catholicæ adversæ, bonisque moribus dissonæ reperiendæ forent, quâ tales eliminarem, & expurgarem; Cumque nil simile, hoc in *Pabulo Spirituali* vel insalubre vel nocivum repererim, verum escam uberrimam, suavem, ac salubrem, adverterim, quâ quævis Ovicula Christiana abundè refocillari, ac Beatorum Agmini associari & comodè & oportunè potest. Quare juremerito non solùm ad cibandas animas, verum etiam ad promovendam DEI, & B. V. MARIÆ gloriam, Cœliqúe Incolarum honorem perquam utilè, ut publico exponatur usui, censeo, & approbo.

Dabam Carlobagi Die 10. *Maij* 1715.

Fr. Damasus Fluminensis
Conr. Guard. Capuc.

Um ab A. R. P. Christophoro Græcensi Provinciæ hujus nostræ Styriæ Provinciali mihi confisum, & commissum fuerit hoc Opus secundum *Pabuli Spiritualis Ovium Christianarum*, à *R.* P. Stephano Zagrabiensi Concionatore nostri Ord. Capucin. compositum, communiqúe tum Ovium Christianarum, tum Pastorum earumdem per prœlum exponendum, ut exactè discuterem, & strenuè examinarem, si quid repræhensibilè; Animabus, fidei, bonisque moribus adversum reperibilè foret, ut corrigerem; Ast cum nihil horum sese oculis meis præbuerit, quin imò prout intitulatur *Pabulum Spirituale* cuique ad æternam felicitatem Sanctorum vestigijs insistenti, tum pro concipienda majori erga DEUM, & Sanctos ejus devotione, tum pro consequenda eorumdem gloriâ, utilè & necessarium existimans, existimo quoquè censeo, ac approbo ut typis mandetur.

Dabam Varasdini Die 20. Decembris.
1715.

Fr. Antonius Maria Bribirensis
Exlector & Guardianus.
Capuc.

NOS

NOS FR. MICHAEL ANGELUS A RAGUSA

Ordinis Fratrum Minorum Capucinorum Miniſter Generalis.

Um Opus *Secundum*, cui titulus eſt, *Pabulum Spirituale* Conciones Feſtivales in ſe continens compoſitum ab A. V. P. Stephano Zagrabienſi noſtri Ordinis Concionatore duo Theologi quibus id erat commiſſum reviderint, atquè in lucem dari poſſe cenſuerint; Licentiam proindè impertimur ut dictum Opus in lingua Croatica typis mandari poſſit, ſervatis ſervandis, & ſi ijs, quibus alias competit, videbitur.

Datum Hiſpali in Hiſpania
20. *Januarij* 1716.

Fr. Michaël Angelus. qui ſupra.

CENSURA.

Um ex ſpeciali mandato EXCELLENTISSIMI & REVERENDISSIMI Domini Domini Comitis EMERICI ESTERHAZY Dei & Apoſtolicæ Sedis gratiâ Epiſcopi Zagrabienſis Sac. Cæſ. Regiæque Majeſtatis Intimi Actualis Conſiliarij, quâ Ordinarij noſtri Gratioſiſſimi Opus hoc Secundum *Pabuli Spiritualis* ſeu Conciones in omnia Feſta, quæ in hac Diœceſi noſtra de Præcepto celebrari ſolent, à *R. P. Stephano* Zagrabienſi Ord. *S.* Francisci Seraphici Capucinorum Concionatore compoſitas, attentè perluſtravi, ac perpendi, neque in eis quidquam Sacræ Fidei Orthodoxæ, aut bonis moribus adverſum vèl reprehenſibile reperi; quapropter Opus hoc *Pabuli* verè *Spiritualis*, non minus Verbi DEI Præconibus neceſſarium, quam Chriſti *Sanguine* redemptis Ovibus utilè, ac ſalubrè exiſtimans, ut communi utilitati per prælum publici Juris fiat, omnino cenſeo & approbo.

Datum Zagrabiæ Die 7. Januarij
1716.

Sigiſmundus L. B. à Sinisperg, Canon. Zagrab. Præpoſitus B.V.M. de Vaska, & per Almam Diœceſim noſtram Sacrorum Rituum Magiſter.

Quo-

QUoniam Opus hoc Secundum, cui Titulus *Pabulum Spirituale Ovium Christianarum* est, Conciones nempè Festivales à R. P. Stephano Zagrabiensi Ordinis Seraphici Capucino Concionatore nostro vulgari Idiomate Croatico compositum, mihi quoque confisum, ejusque revisio ab EXCELLENTISSIMO ac REVERENDISSIMO Domino Domino nostro Ordinario, commissa fuerit, eapropter illud attentè volvi, seduloque revolvi, & non tantum Sacræ Orthodoxæ Fidei, probisque moribus in eo contrarium inveni nihil; verum motiva undequaque suavem spirantia virtutum odorem, cum abundantia perutilis substantiæ ad non solum commovendos, sed & accendendos Ovium Christianarum animos in pietate & affectu erga cœlestes Incolas, Regemque ac Rreginam eorumdem. Ut proindè Pabulum hoc tot titulis præditum spiritualem suum sortiatur effectum in lucem dari per Typum haud dissentio aut obsisto, verum per omnia existimo, & judico.

Dabam Zagrabiæ 17. *Februarij*
1716.

Nicolaus Grazky Canonicus Zagrabiensis & Præpositus S. Nicolai in Gazka.

FA-

FACULTAS ORDINARII.

QUia per duos ex Fratribus noſtris Cathedralis Eccleſiæ noſtræ Zagrabienſis Dominis Canonicis reviſum eſt Opus hoc *Secundum Pabuli Spiritualis Ovium Chriſtianarum*, ſeu Conciones in omnia Feſta, quæ in Diœceſi noſtra de Præcepto celebrari ſolent, à *R. P.* Stephano Zagrabienſi Ordinis S. Franciſci Seraphici Capucinorum Concionatore, idiomate Croatico compoſitæ, & reviſæ ſunt approbatæ, ideò eas D.D. Parochis noſtris ſibi comparandas ſuademus & hortamur, atquè ut in uſum veniant & Ovium noſtrarum doctrinam accommodentur, præſentibus uberem impertimur facultatem.

Datum Zagrabiæ Die 17. Junij.
1716.

Fr. Emericus Eſterhazy
Epiſcopus Zagrabienſis.

NA

NA NOVO LETO.

Kakti megy uſzem Czvetiem Roſa ie naipreſtimaneſſa, zar di unogeh krepoſztih koie vu ſzebe zaderſava: *Tak* megy uſzemi Imeni, Preodicheno Ime IESVS. ie naivexe hvale, y chaſzti uredno zaradi ſzvoie zmosnoſzti, z-koium ono pomaſe uſzem, ſzebe pobosno na pomoch zazavaiuchem.

Vocatum eſt Nomen ejus IESVS. Lucæ c. 3. v. 21. Zvano be Ime nyegovo IESUS.

POlek obchinſzke ſztare, lepe, y hvale uredne navade, koteraſze po uſzem Kerschanſztvu na denesni den megy znanczi, Priatelmi, y Rodbinum obderſava: Ja tulikai naipervo hvalu, chaſzt, y poſtènje zdaiem G. Bogu tuliko od ſztrani moie, kuliko uſzeh vaſz N. N. ſzkupa; Danamie naimre dal ſzvoiu ſz. Miloſchu, daſzmo mi uſzi ovo preſeſztnò leto sivi, y zdravi dokonchali, kotie negda G. *Boga* hvalil, y na zahvalnoſzt ſzvoie Antiokenſzko lyuczvo nagovaria! ſz. Ivan Chriſoſtomus govorech. *Ubi nam annum expletum videris, gratias age Deo, quïte ad hanc circuitionem perduxit annorum.* Kada budes videl dokonchano leto, zahvali G. Bogu, dateie tuliko let puſztil doſiveti. Deneſz pak Novo koteroſze piſe 1717. ſzrechno, zdra-

S. Joan. Chryſ. ad pop. Antioch.

vo, y veszelo pocheli; kotero, iosche vu bolsem zdrauiu, y vexem obiliù seleiem iz glubine szercza moiega, y od G. Boga proszim uszakomu zmegy vasz, tak sztaromu, kak mladomu, tak bogatomu kak vbogomu, tak Goszpode kak kmetom, tak Szvetczkoga kak Redounoszta liszа, tak Muskoga kak Senszkoga szpola lyudem; dabi naimre uszaki zmegy vasz ne szamo ovo denesz pocheto novo leto szrechno y veszelo zprevoditi, nego y unogeh drugeh noveh leth szrechno pochinyati, szrechneie zprevagyati, naiszrechneie dokànchati mogel:

Idem. Znaiuchi pak iakruto dobro ono kai Sz. Ivan Chrisostomus Navuchitel zlatovuszti govori, da *Summa omnium bonorum est esse Benedictum.* Naivexe dobro, vu koiemsze usza Dobra, y szreche zadersavaiu, ie sz. Blagoszlov, illi biti Blagoszloulyenomu. Zakai zato N.N. vam seleiem na pochetku ovoga novoga leta on Blagoszlov, koterogaie negda sztarecz Patriarka Isak dàl szinu szvoiemu Iakopu. *Det tibi Deus de Rore Cœli, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti & vini.* Deivam Bog od roszè Nebeszke, y od tùsche zemelyszke obilnoszt kruha, y vina. Vam seleiem on Blagoszlov, katerogaie dal veliki Pop Melkizedek Patriarke Abrahamu. *Benedixit ei, & ait, Benedictus Deus Excelsus, quo protegente, hostes in manibus tuis sint.* Blagoszlovilmuie, y rekel, Blagoszloulyen visni G. Bog, z koteroga pomochium, Nepriatelinai budu vu rukah tvoieh pod oblasztiùm. Vam seleiem on Blagoszlov koterogaie dàl Moyses Prorok lyucztvu Izraelszkomu. *Benedictus tu in Civitate, Benedictus in agro, Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, fructusque jumentorum tuorum.* Blagoszloulyeno bu-

Gen. c. 27. v. 28.

Ibid. c. 14. v. 20.

Deuter. c. 28. v. 3. & 4.

diti

di ti lyucztvo moie N. vu Varaſsu, *Blagoſzloulyeno* na polyu, *Blagoſzloulyen* ſzàd vutrobe tvoie, ſzàd zemlyè tvoiè, y ſzàd ſivine tvoiè. Pache, vam ne ſzamo seleiem uſze ove *Blagoſzlove*, negovam od ſztrani *Bosie* tverdno obechem, y vaſz ſzigurne chinim, kotie negda govoril, y obechal Moyſes Izraelczem da uſzi ovi *Blagoſzlovi* hote zverhu vaſz doyti: *Venient ſuper te univerſæ Benedictiones iſtæ, ſi tamen Præcepta Domini obſervaveris.* Vſzi ovi *Blagoſzlovi* hote doyti zverhu tebe, ako liſztor zapovedi *Bosie* obdersavalo budes. Znai dobro, y verui ò moie N. Lyucztvo, da ako ti budes zapovedi *Bosie* obdersavalo? *Aperiet Dominus Theſaurum ſuum optimum, Cœlum ut tribuat terræ pluviam in tempore ſuo, benedicetque omnibus operibus manuum tuarum.* Hoche odpreti G. *Bog* kinch ſzvoy naboliſi, da Nebo bude davalo zemlye povolyne desgye, y roſzicze, y hoche *Blagoſzloviti* dellu od tvoieh ruk vuchinyenomu: Iednum rechium, ne ſzamo uſze ove chlovechanſzke *Blagoſzlove*, nego pache y *Bosanſzkè* vam ſeleiem, naimre onoga z-koiem Otecz *Bog* Nebeſzki odpiraiuch ruku ſzvoiu vſze ſztvari *Blagoſzlovom* napunyava, kot ſz. Kraly David ſzvedochi. *Aperis tu manum tuam, & imples omne animal Benedictione.* y onoga z-koteremie Chriſtus ſzvoie Apoſtole, malu Dechiczu, y unoge druge ſztvari *Blagoſzlavlyal*: y to vidimiſze dabi doſzta vam moglo biti dano y povedano za Novoleto; ali kaitj rechiſzu rechi, koie po zraku léchu, koie nitiſze mogu videti, nitiſze mogu z-rukami prieti, Vaſz pako zpoznavam dabi vi raiſſi od mene kakov lep, preſtiman, y vugoden Dar imeti; ali odkud ſziromahu Capucczinu takov Dar? kakovoga vi ſelite, y potrebuete

Ibidem.

Pſal. 144 v. 16.

od mene imeti; dopuſztetemjſze N.N. pochinuti, y zverhu toga pomiſzlitj, ako budem gde kai mogel naitj za vaſz lepoga, dobroga, y haſznovitoga.

Dobre glaſzi, y ſzrechne novine vam nazvescham N.N. ar kaiſzte od mene ſeleli, y potrebuvali, dobiti hochete; pokehdob daſzem ia naſsel za vaſz ieden takov Dar koi vuſziromaſtvu hoche vaſz bogate vuchiniti, vu betegeh hoche vam urachtvo biti, vuſaloſzti veſzelye, vu pregoneh obramba, ſzuproti uſzem neſzrecham, y nepriatelom Schit y Orusie hoche vam poſztati, vu ſmertneh ztiſzkah hochevaſz obiachiti, y po ſzmerti Duſſicze vaſze hoche vuchiniti ſzrechno vu Nebo zayti. Ov pako Dar bude iſztinaieto mal, ali bude y velik; bude ſzlab, ali zmoſen; bude na vigyenie priproſzt, ali uſze krepoſzti vuſzebe zadersavaiuchi, toieto iedna prelepa rumena Rosicza pet ſzameh liſztekov vuſzebe zadersavaiucha, hochu rechi, Preſzlauno y Prezmoſno Ime IESUS, ſzameh pet liter, kot tulikeh liſztekov vu ſzebe zadersavaiuche, k otera Rosicza deneſz pred oſzmemi dnevi ie izniknula iz blagoſzloulyene zemlyè Prechiſzte Vutrobe MARIE Devicze, od kotere unogo leth pervo ie prorokuval Sz. Iaias Prorok govorechi. *Egredietur virga de radice Jeſſe, & flos de radice ejus aſcendet.* Hoche izitti mladicza iz korena Ieſſe, y iz nye hoche izniknuti prelepa Rosicza; Na denesni den pak obrezavanja ſzvoiega ova naſsa prelepa Rosicza ie pervich pokazala rumenu farbu kervi ſzvoie, zakaizato nagovarianaſz vucheni Sperancza govorech. *Intuere, & reſpice Roſam paſſionis ſanguineæ, quomodo rubet in indicium ardentiſſimæ charitatis.* Poglei ò K. D. Rosiczu Muke kervave,

Iſa. c. 11 v. 1.

Sperancza.

kakſze

kakſze cherlenì na znamenje goruche lyubavi ; y ſz. Bernardus piſsuchi od Muke Zvelichitela naſsega, neznaga k-chemu bolye priſzpodobitj, nego k-iedne rumene Rose. *Vide totum Corpus Chriſti JESU, & ubique Roſæ ſanguineæ florem invenies.* Pogleiuſze Preſz: Telo Zvelichitela tvoiega Chriſtuſa IESVSA, y uſzigder, toieto hoche rechi, na glave, na rukah, na nogah, na rebru, y oſzebuinem nachinom deneſz na obrezavaniu vu Boku nyegovom naiti hoches Rosicze kervave prelepi czvèt: y vu drugom meſztu ov iſzti fz. Otecz od Zvelichitela naſzega ovak lepo govori, priſzpodablyaiuch nyega iednomu Czvetu, ali iedne Rosicze. *Nazarenus florens interpretatur, quid enim jucundius flore? multi autem, imò omnes omnium virtutum flores in noſtro Nazareno ſunt, quorum deſiderabili odore totum mundum traxit poſt ſe.* Nazarenſzki nas IESVS zoveſze czuetuchi, ar kaije vugodneſsega od czveta? unogo pak, pache uſze uſzeh Dobroth, y krepoſztih czvetie nahagyaſze vu naſsem Nazarenſzkom IESVS SV, z-duhum naiselneſsum koiega czvetia veſz ſzvet za ſzobum ie poulekel : Ar novorogyeno Detècze, premili IESVS ie hotelo obrezavano biti, y ſzvoiu preſz : ali nedusnu Kerv preleiati, za ieden pochetek odkuplenja, y k-znamenju Zvelichenja, kotnam to nyegovo Preodicheuo Ime ſzvedochi, ar IESVS, hoche rechi *Salvator* toieto Zvelichitel, kotnaſz vuchì Sz. Lukach od nyega govorech. *Venit enim Filius hominis quærere, & ſalvum facere quod perierat.* Doſselie Szin chlovechi izkat, y zvelichiti kaije pogubljeno bilo, y potvergyuie Sz. Bernardus ovemi rechmì. *Dum circumciditur Puer qui natus eſt nobis, Salvator vocatur, quod videli-*

S. Bern. Ser. de Paſſ. Dom. c. 4.

Idem, ibidem, de odore flor. vitis.

Lucæ c. 19. v. 10.

S. Bern. Ser. 2. de Circumcis. *eet ex hoc jàm ceperit operari salutem nostram, Immaculatum illum pro nobis fundens sanguinem.* Kadasze obrezava Dete koszeie nam narodilo, Zvelichitelsze imenuie, kaiti naimre od onoga vremena pochelie opraulyati zvelichenje nasse, neduszny, y Presz: szvoiu Kerv za nasz tochechi,

Actor. c. 4. v. 12. y k-zadnyemu Sz. Pauel Apostol rekelie. *Neque enim est aliud Nomen sub Cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.* Nitije koie drugo Ime pod Nebom dano Iyudem, vu koiembisze mi mogli zvelichiti; kakliszto ovo szamo iedno iedino Presz, y Prezmosno Ime IESVS.

Ar IESVS ie pravo Vffanje Gresnikov, obiachenje sztraslyveh, razveszelenie turobneh: IESVS je podpornja opadaiucheh, vrachtvo beteszneh, obramba umiraiucheh: IESVS ie sztrah peklenszkem Duhom, radoszt pravichnem sivem, y mertvem Duszicam, iednum rechium megy uszemi Imèni pod Nebom Iyudem danemi ie najperveszse, najzmoszheszse, y nam Gresnikom najhaszno viteszse, ar veli Sz. Bernardinus Senen-

S. Bernardin. Senen. Ser. 41. tom. 1. *sis k-chaszti ovoga Preszlaunoga Imena ove rechi. Quicumquè sceleratissimus peccator debitè invocaverit Nomen JESUS, salvabitur; juxta illud Prophetæ Joël: Omnis qui invocaverit Nomen Domini salvus erit.* Kojgoder najvexi Gresnik doszto jno zazove napomoch Ime IESVS,

Joël. c. 2. v. 32. zvelichitisze hoche; polek oneh Ioëla Proroka rèchi, Gdo goder zazove Ime Goszponovo zvelichen bude.

Ovo adda Preszlauno, y Prezmosno Ime IESVS ia morem priszpodobiti, y hochu kotszem na pochetku obechal iedne Rumene Rose; koia Rosa, kak goder najplemeniteszi ie Orel megy Pticzami, Oroszlan megy Zveriem, Balena megy Ribami, Suncze megy Planetami,

mi, Zlato megy Rudami, Gemant megy dragem kamenjem. Perla megy Gyungyem; Rauno tak y Rosa megy uszem Czvetiem, kotiu lepo izpisuie Mudri Wilhelm Plat. *Oculus veris, Aurorae corona, Princeps Junij, Filia florum, Regina Rosa.* Oko protuletia, Zornicze koruna, Hercesicza Iuniusa, vszega Czvetia, Kralicza Rosa. Tomi tulikaj Mudri Berkorius potvergyuie govorech, *Rosa inter omnes flores obtinet Principatum.* Megy uszem Czvetiem Rosa ie Herczesicza; Mudri Delrio pako hvalech Rosu od nye ovak govori. *Rosa honor, decusque florum, Rosa, cura, amorque veris. Rosa flos, odorque Divum,* Dika, chaszt, y Postenje uszega czvetia ie *Rosa.* *Wilhel. Plat. dise 1.* *Berchorius.* *Delr. in Adag. p. 2.*

Ali iá ioschе vexu hvalu Rose nahagyam vusz. Piszmu, vu knigah najmre Mudroga Siraka kade nahagyam da ak osze hoche Rosa drugomu Czvetiu priszpodobiti, nemorasze Cvetom, nego Szàdom imenuvati. *Quasi Rosa plantata super rivos aquarum, fructificate.* Kakti Rosa poszaiena, zverhu bresajnkov Vodeneh, szàd doprinassaite; Malo pak nise vu rechenom Sz. Piszmu stem ove rechi. *Florete flores quasi lilium.* Czvetete Czvetia, kakti lilia, iz koieh, rèchi zpoznavasze, da lilia z-osztalem Czvetiem ima Laszto viposzt Czveszti; a Rosa pak szàd roditi. Ali kakovbi to mogel biti Rosni szàd? Ia na Rosenigdar niszem videl drugo, nego nye rumeno, y vugodno disseche liszte: Morebiti da Rosni szàd bude ona nye velika Duha polek rèchi Mudroga *Siraka. Ego fructificavi suavitatem odoris.* Iaszem obrodila vugodnoszt Duhe, pokehdob da y Duha ima moch, y iakoszt hraniti, y vu bitiu zderszavati, kot Sz. Ambros vuchi. *Odor, & Gustus quædam alimenta sunt corporis.* Ova pak *Eccli. c. 31. v. 1.* *S. Ambrosius.*

isztina

iſztina zpoznatiſze more odtud, da ako Duha Mirhe, y Drage maſzti mogu zderſati vu bitiu mertva tela da negniù? nebude nikakvo chudo, od Roſne Duhe akoſze ſivi lyudi vu ſitku zderſavaiu.

Ali Duhu dàiu y lilie, z-drugem Czuetiem: Eh Roſni ie ſzàd, nè ſzamo Duha, nego iſzti Czvet, ar ia ſtem kakſze Mudri Cyrillus Siccus pregovaria z-Roſum. *Vanum eſt tibi florere ſine fructu*, zahmantje czveſzti prez ſzàda, Roſamu pak odgovaria. *Nobis ex plena puritate ſubſtantiæ flos ipſe fructus eſt.* Toieto, da ſzam Czvet Roſni ie iſzti ſzàd; Alibi tak y drugo Czvetie moglo rechi, iſztinaie da bi, ali ne po pravicze, ar iz njednoga Czvetia tulikaſze nenachinyaiu, kulika iz Roſ, kakti Roſna Voda, Roſni Oczet, Roſni Czukor, Roſna maſzt, y kajkakva vrachtva, y confecti; iednum rechium, Roſa vu lepote, vu Duhe, vu haſznovitoſzti, k-sitku chlovechanſzkomu naſztaie uſze oſztalo ovoga ſzveta Czvetie. *Cyrillus in ſpec. Sapien. l. 4. c. 19.*

Ravno tak Preſz, y preodi: Ime IESVSSEVO megy Imeni uſzeh Szvetczev Boſieh, je naijmenitneſſe, naj plemeniteſse, naivexe, y najzmoſneſse. *Nomen quod eſt ſuper omne Nomen.* Veli Sz. Pavel Apoſtol, pred koiem Imenom klanyaiuſze uſze ſztvari na Nebu, y na zemlye; koiemu dvore millioni Angelſzkeh Duhòv; pred koiem Imenom Kralyevſzke, Czeſzarſzke, y Papinſzke Glave Korunyene odkriv aiuſze, y niſzko prigiblyu; pred koiem peklenſzki Duhi od ſztraha derſchuch zpoznavati, y valuvati moraiu da ie. *Sanctum, & terribile Nomen ejus.* Toieto, da Preod: Ime IESVSSEVO ie Szveto, zmoſno, y ſztraſno: z-Mochium y Iakoſztium koiega, Oh! kulika chudna dèla Moyſes ievuchinil vu Egyptumu? *Ad Philip. c. 2. v. 9.*

mu? Mudri Abulenſis Szvedochi. *Virtute hujus ſanctiſſimi Nominis JESU tot miracula Moyſes edidit in Ægypto.* Abulenſis.

Ar Moyſes imelſe onu prechudnu sibu, na koie beſse zapiſzano Iehova, kai znamenuie IESVS, z-koium sibum ò pol skure nochi vudrilie Moyſes po zraku, y takije ſzvetel poſztal, y veſzel danjeſze pokazal; vudrilie po oblakéh, y taki vuchinilie iz nyh po czelom Egiptumu tuchu grohotati; vudrilie po zemlye, y taki iz praha podignuleſzuſze Muhe, pred koiemi nit lyudi, nit sivina pochinka niſzu imeti mogli; vudrilie po mlakah, y taki pocheleſzu iz nyh van odurne sabe ſzkakati, pred koiemi Egiptonczi niti ſzuſze mogli ſzkriti, niti braniti; vudrilie po Travah, y iz uſzake travicze kobilicza ie van ſzkochila. koie kobilicze uſze kaj ie zelenoga bilo ieſzu poiele, y ſzkonchale; vudrilie Moyſes z-ovum iſztum sibum po tverde Pechine, y taki van iz nye friſka voda ie pochela techi; vudrilie po Moriu, y takiſzeie na dvoie razdelilo. Niſzuli ovo bila velika, y chudna dèla koiaie Moyſes z-Jakoſztium prezmoſnoga Imena IESVSSEvoga vuchinil? Sztanovito ieſzu; od koiehſze y Sz. Mati Czirkva Szpomina. *In Ægypto fecit, ſigna JESU Nomen & maligna, perdidit prodigia: Sciſſo pelago transvexit Iſraëlem, & demerſit hoſtium inſignia.*

Iz ſztaroga Teſtamentuma hodmo vu Novi, arnam y oude nesche mankati noveh Chud, y Mirakulumov; opitaimo liſztor dva perva Apoſtola Petra, y Paula; kulika chuda oni z-ovem Prezmoſnem Imenom ieſzu pochinili? pojte vu Ieruſalem, y iednoga hromoga z-Maſztium Roſichnum Preſz: Imena IESVSS Evoga hochete najti izurachenoga: pojte vu Lidiu, y iednoga Guba-

voga z-Roſnum vodum ovoga preodichenoga Imena IESVS najti hochete ochiſchenoga: pojte vu Iopen, y iednoga Mertvoga z-Roſnem ocztom najti hochete odmaczanoga, y oſiulyenoga od Sz. Petra Apoſtola. Ako pak od Paula Szvetoga kaj ſelite znati? petrudeteſze vu Macedoniu, y hochete videti kak z-preiakum Duhum Roſicze naſſe IESVSSA iz iedne obſzedene perſone izgaina peklenſzkoga Duha: pojte vu Varas Vliſtris, vu Rim, y oſztale neizbroiene Varaſſe, Orſzage, Provinczie, y uſzigder hochete naiti kak Sz. Apoſtoli z-Roſiczum Prezmoſnoga Imena IESVS tulika neizbroiena prechudna dèla Ieſzu pochinili.

Ali polahko, N.N. obſztoite, negiblyeteſze iz meſzta, nivam potreba truditiſze po orſzageh, Provincziah, Varaſſeh, pokehdob da ono kajbi tamo izkali, oude zmirom ſzedèch najti, y doznati morete: Podigneteliſztor vaſſe ochi, Szercze, y Razum protione viſzine Kralyeſztva Nebeſzkoga, vu koiem najti hochete ne ſzamo Apoſtole, nego y Muchenike, Szpovednike y Puſchenike: Sz. Muchenicze, Devicze, y Vdovicze prez broya, y koncza; Opitajteih, kem nachinom? y kakovum pomochium oni ieſzu ne ſzamo tulika chuda chinili, nego y tulike pregone terpeli? tak ſztraſne Muke podnaſſali? y hochete chuti davamſze hote uſzi do iednoga pohvaliti z-prezmosnum Roſiczum Preſzlaunoga Imena IESVS. Povechtenam adda najpervo Vi Sz. Apoſtoli z-kakovemi urachtvi tulikem beteſnem zdrauie, izlepem vigyenje, gluhem chuienje, mutaſztem govorienje, hromem hogyenje, mertvem ſiulenje ieſzte pourachali? chuiem dami odgovariaiu uſzi iednem

nem glaſzom. *Adjutorium noſtrum in Nomine Domini.* Pomoch naſsa vu Imenu Goſzponovom. Z-pomochium Duhe, Vodè, Oczta, Olya, Czukora, Maſzti prezmosne Roſicze Imena IESVS; y tonamie N.N. Sz. Peter Chryſologus hotel obznaniti z-onemi ſzvoiemi rechmi. *Hoc eſt enim Nomen quod dedit cæcis viſum, ſurdis auditum, claudis greſſum, ſermonem mutis, vitam mortuis.* O voie ono Ime, koieie dalo ſzlepem vigyenje, gluhem chuienje, hromem hogenje, nemem govorienje, mertvem ſiulenie. *S. Chryſologus Ser. 144*

K vamſze obracham ò Sz. Mucheniki, y pitam vaſz kakove Mediczine, y Vrachtva, ali Antidote ieſzte rabili tulike chemerepiuch? kakove maſzti ſzuprot tulikem rannam? z kakovem Teriakom vu tulikeh, y tak ſztraſneh mukah ieſzteſze krepili? y ovi chuiem dami odgovariaiu naſzpodobu Sz. Apoſtolov. *Adjutorium noſtrum in Nomine Domini.* Pomoch naſsa zaderſavaſze vu Imenu Goſzpona naſsega Chriſtuſsa IESUSSA: y tonam potverditi mogu one Sz. Vicencza rechi. *Nomen JESU adeò eſt virtuoſum, quia omnes virtutes, quas DEUS ſpſuit in verbis, herbis, lapidibus, & plantis, continentur in hoc Benedicto Nomine JESU.* Ime IESUSSEVO natulikoie moguchno, da uſze krepoſzti, koieie G. Bog poſztavil vu recheh, travah, kamenju, dreuiu, zaderſavaiuſze vu Blagoſzloyenom Imenu IESUSSEVOM. *S. Vincent. Fer. in Circumciſ.*

Z vami govorim ò Preodicheni Szpovedniki, y Puſcheniki, y pitam ia vaſz od ſztrani uſzega ovoga Poboſnoga lyuczstva, kakſzte mogli vi tak dugo siveti vu vruchine goruche libie; nekoij megy ſznegmi ledvène Scitie? kakſztefze brambili Riſzom, y Oroſzlanom, Med-

vedom, Hienam, y Panteram? kakszte mogli obsztati vu tulikeh nevelim turobnoszti ah naturalszkeh, koich, vu takoveh meszta h naszamom sivuchem nemanka, nego y megy tulikemi millioni peklenszkeh Duhov, koij dany noch nepreszta nczè ieszu vasz bantuvali? Rauno kot Apoſtoli, y Muchenìki, chuiem dami odgovariaiu uszi Szveti Szpovedniki, y Puscheniki. *Adjutorium nostrum in Nomine Domini.* Pomoch nasza vu Imenu Goszponovom. Szladkochum Czukora, y smahnochum Rosne Vodè ieszmosze hranili, y napaiali; z-lepotum ieszmosze mi naszladuvali; Duhum pako Rosnum, ieszmo peklenszke Duhe preobladuvali; toieto, z-Czukorom, vodum, lepotum, y Duhum prelepe Rosicze Imena IESVSEVOGA.

Niti vasz prepusztiti morem dabi neopitalò Sz. Devicze, y Muchenicze! Ona gorucha telouna poselenja, koiemszte podversene bile, z-kakovum Vodum ieszte gaszile? Vasa tela buduch iz meszа, kakti y nasa, kakszte adda vu nyh tak usze Duhounè mogle biti, y na szpodobu chiszteh Duhov siveti? Szuproti vasem tulizaj misleniam vragi pekleni ieszusze borili; z-kakovem Schitom vi ieszteszе branile? Eh *Adjutorium nostrum in Nomine Domini.* Pomoch nasza vu Imenu Goszponovom z-prezmosnum Rosiczum Imena IESVSSEVOG A presz uszakoga oszkrunyenja moglaie sztati vu burdelniczah Sz. Agnes; na Teatrumeh Sz. Tekla; megy plamni S. Lucia; z-pomochium Imena IESVS ie razmetala Czoprie Cyprianove Sz, Iustina; poterla, y porusila z-britvami naperiena Maxencziuseva Kòla Sz. Katarina.

Iz

Iz Roſe daſze unoge ſele vrachtva nachinyaiu, to-
nam ſzvedochi Sz. Ezekiel Prorok. *Foliacejus (id eſt Ro-* *Ezechi.*
ſæ) ad medicinam gentium. Liſztie nye (toieto Roſe) na *c. 47. v.*
urachtvo lyudem: Daſze pak Czukor iz Ros dela, to *13.*
ſzami dobro znate, koj Czukor Roſni veliku ne ſzamo
ſzladkochu, y Duhu, nego tulikaj y krepoſzt vu ſzebe
zaderſava: Tak rauno y preſzladko Ime IESVS, nam
ie vu uſzeh naſseh potrebochah, y teſkochah, naj
vexa ſzlafzt, y pomoch, kotſzeie negda hvalil z-ovem
preſz: Imenom Bernardus medveni. *In omnibus adver-* *S. Ber-*
ſitatibus non inveni tam efficax remedium, quàm dulciſſimum *nardus.*
Nomen JESU. Vu uſzeh protivchinah moieh niſzem
naſsel tak haſznovite pomochi, kotie preſzladko Ime
IESVS; ar ako prem (govori nadalye ov Sz. Otecz:)
Fremit mundus, premit caro, Diabolus inſidiatur, non cado.
Lyutiſze, y boriſzvet proti mene, telo ſzvoiemi naſz-
ladoſztmi mene na privolenje ſzili, y primaria, vrag pe-
kleni ako rauno vu uſzakom meſztu mene zaſzèda, y
tenta? *Non cado.* Vendar ne cpadam; Ali odkud te-
be tulika moch y iakoſzt è Sz. Otecz? Od govaraia.
Fundatus enim ſum ſupra firmam petram; arſzemia naſzlo-
nien, y ſztanoulyen zverhuſztalne pechine, toieto pre-
iakoga Imena IESVS. *Petra autem erat Chriſtus.* Veli Sz. *1. Corint*
Pauel Apoſt. Pechina pak ſztalna ie Chriſtus IESVS. *c. 10. v.*

Iz Ros nachinyaiuſze z-meſtrium ne ſzamo Czuko- *4.*
ri, Confecti, y Vrachtva; nego pache ieden ſzladek
med iz ſzebe Roſe davaiu, koj med pchelam, kebrom,
y muham ie ieden suhkeh chemer. Rauno tak preſz-
ladka Roſicza Ime IESVS Pravichnem, y Greſnem lyu-
dem iz ſzebe podelyuie ſzladek mèd, koj muham, ke-

brom, y pchelam peklenſzkem ie ſuhkeſi od uſzakoga chemera; Kotie lepo imenuie Sz. otecz Auguſtin govo- *S. Aug. in ſoliloq* rech. *O Nomen dulce, Nomen delectabile, Nomen bonæ ſpei!* O Ime ſzladko! Ime naſzladno! Ime dobroga Vffanja! Vu kotero Preſz: Ime poſztavivſi mi uſze naſſe uffanje y nye pobosno zazavaiuch na pomoch, lehko obladati moremo uſze Nepriatele Duſsicz naſseh Vrage peklene, tak da kadaſze mi budemo zpoznavali od nyh na kakov greh naganyane, ako liſztor z pravem uffanjem, y po- bosnoſztium zazovemo na pomoch ovo prezmosno *Marci c. 10. v. 47.* Ime IESVS. *JESU Fili David miſerere mei.* IESUS Szin Davidov ſzmilujſze mene, z onem ſzlepczem od koiegaſze Sz. Marko ſzpomina, y budu od naſz beſali Nepriateli naſsi bolye neg pred Temianom, y ſz. Vodum. Ar ako Berkorius piſse od iednoga Paſztira ſzuproti koiemu poſztauilſzeie bil chemerni Baſiliſcus za umoritiga, naſkodetimu vendar ni mogel, doklam goder Venecz iz Roſz pleten Paſztir na glave ie derſal. Rauno tak y nam peklenſzki Baſiliſcus nigdar nebude mogel naſkodeti, doklam goder mi budemo na naſzem ieziku, y ſzerczu noſzili Preodicheno Ime IESVS. Kakti ieden venecz Roſni, kotnam to Sz. Mati Czirkva potvergyu ie popevaiuch. *Hujus nominis virtute, ſuperborum ſunt deſtructæ, Dæmonum inſidiæ.* Toie pak z iſztinum zpoznal Poboſni Thomas â Kempis, koiega kadabigoder bil pochel peklenſzki Duh tentati, taki pochelie Zdravu MARIV moliti, y doydùchi do oneh rechj Blagoſzlouyenie ſzad vutrobe tvoie IESVS, kmeſztu vu onom hipu vrasie tentaczie ie neſztaialo.

Mudri Pierius piſse od Indianczev, daſzu takovu

Na

Pierius Valerius lib. 55.

Navadu imeli, y do danaſnyega dneva imaiu, da kadagoderſzenahagyaiu vu *kakove* potreboche, ali teſkoche, idu ter iednu lepu rumenu Roſu vu iednu zlatu zdellu poſztave, teriu alduiu Szunczu na viſsak pod Nebo proti Szunczu podignyenu derſech, uffaiuchiſze od Szuncza pomoch, y polaschiczu dobiti: Kajſzu ovi Poganini chinili ſzvoiem krivem veruvanjem, y uffanjem; mi moremo ſzlobodno naſz leduvati y iſztinu pravu hochemo zpoznati, vu uſzeh naſseh teſkochah y nevolyah ako mi budemo proti Nebeſzke uiſzine podigali, y Otczu Bogu Nebeſzkomu alduvali Rumenu Roſiczu preſzlauno Ime IESVS, y to vu iedne zlate zdelle, toieto z-iednum chiſztum Conſcienczium, y goruchum lyubauium, tverdno uffaiuchiſze da kajgoder proſzili budemo, izproſziti na punom hochemo; ar morem ia prez kraya, y koncza od naſse Roſicze Preſz: Imena IESVS rechi unogo pravichneie, negie negda Sz. Pavel ſzam od ſzebe govoril. *Omnibus omnia factus ſum, ut omnes facerem ſalvos.* Uſzem uſze ieſzem vuchinyen, dabi uſze zvelichiti mogel. 1. Corin. c. 9. v. 22.

Ar dabi rauno gdo bil tverdokorneſſi od Faraona, preuzetneſſi od Nabukodonosora, ſzerditeſſi od Nerona, nechiſzteſſi od Sardanapala, nemiloſztiuneſſi od Caligule, nenavidneſſi od Caina, proxeneſſi od Heliogabala, lakomeſſi od *Balthasara*, nepobosneſſi od Ieroboama, vexi greſnik od Manaſſe? vendar, vendar ako ovu prelepu Roſiczu Ime preodicheno, y prezmosno IESVS-SEVO, vu zlate zdelle chiſzte conſcienczie, y goruchega vu lyubavi ſzercza proti Nebu podigal bude, y od Otcza *Boga* Nebeſzkoga pomochi proſzil? hoche poſzta-

ti

ti pokoren kakti Abraham, Bogaboiech kakti Iakop, Miloſztiven kakti David, krotek kakti Moyſes, chiſzt kakti Ioſef, Mukoterplyv kakti Iob, pravichen kakti Noe, pobosen kakti Ezekias.

Ako gdoie z beregmi obterſen gorieneg Iob? preganyan gusche neg David? Szramochien merse neg Abimelek? izdàn otaineie neg Amaſa? tepen nemiloſztiuneie neg Mikeas? Vuſen krivichneie neg Ioſef? naj poſztavi vu zlatu zdellu iezika, y ſzercza ſzvoiega uſzamoguchnu Roſiczu Ime IESVS, y vu ovom Imenu Otcza Boga Nebeſzkoga naj pomochi proſzi, y naj tverdno veruie daiu hoche dobiti vu vſzeh ſzvoieh potrebochah tuliko Duſeuneh, kuliko telouneh, ar on ſzam naſz opomina pri Sz. Ianuſu govorech. *Si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis.* Ako kaj budeſzte proſzili Otcza vu Imenu moiem dati vam hoche. Zakaizato Blaſeni Lourencz Iuſtinianus lepo opomina uſzakoga Boſiega Kerſcheniка govorech. *Si tentaris à Diabolo, ſi ab hominibus oprimeris, ſi conficeris ægritudine, ſi dolóribus fatigaris, ſi deſperationis agitaris ſpiritu? JESU Nomen edito.* Akoliſzi od vraga zkuſavan, ako od lyudi preganyan, ako od betegov, y bolih obterſen, ako na zdvoinoſzt naganyan? Ime IESVSSE*VO* na pomoch zazovi. *In arduis*, govori na dalye Blaseni Lourencz. *In periculis, in terroribus, in domo, in via, in ſolitudine, in fluctibus, ubicumque extiteris, Salvatoris Nomen proſer.* Vu teſkochah vu pogibelyah, vu ſztrahotah, doma, na putu, vu puschine, na vode, kadegoderſze budes nahagyal vu kakove potreboche Ime Zvelichitela tvoiega IESVSA na pomoch zazovi, y od vſzake pogibeli oſzlobogyen budes.

Ioan. c. 16. v. 23

B. Laur. Juſtin. de Circum.

Idem ibidem.

Sxi-

Szimo adda szimo uszi nevolyni preganyani, betesni, popascheteszе k-prezmosne Rosicze Imena IESVSEVOGA, ar vu nye naiti hoche betesnik vrahztvo, nevolyni pomoch, preganyani obrambu, ar veli Sz. Bernard. *Omnia quæcunque DEUS profalute humana ordinavit, in hoc sanctissimo Nomine comprehenduntur.* Vsza koia ie G. Bog k-sitku y zdrauiu chlovechanszkomu odluchil, vu ovom presz: Imenu zadersavaiusze. Sz. Ambros pak veli. *Si mortem times? vita est; si in Cœlum tendis? via est; si in certamine versaris? corona est.* Akoli ò K. D. szmertiszebòis? IESVS ie sitek, ar on szam od szebeszvedochi govorech. *Ego sum vita.* Jaszem sitek; akoli vu Nebo czilyas? On ie pravi put: *Ego sum via.* veli on: Akolisze z-nepriatelmi Dusej tvoiè boris? Onie koruna, y dokancha moy Sz. Bonaventura. *Qui igitur in Cœlum ascendere cupit, hoc Nomen JESU invocet.* Gdo goder seli vu Nebo zayti, ovo presz: Ime IESVSEVO nai na pomoch zazava, ar *Quicunque invocaverit Nomen Domini salvus erit.* Gdogoder bude zazaval Ime Goszponovo, zvelichen bude. Zakaizato dokancham y ia govorienie moie: davaiuch uszem szkupa polek ovoga naipresztimanesega Dara, tulikaj naihaszno viteszi Navuk Sz. Paula Apostola, y ie ov. *Omne quodcumque facitis in verbo, aut in opere, in Nomine Domini JESU Christi facite.* Vszekaigoder chinite, ali govorite, vsza vu Imenu Goszpodina nasega IESVSA Christusa chinete, y tako chinech ne szamo na ovom szvetu szrechni, nego y na drugom vekoma zvelichenі budete.

Amen.

S. Bernardus.

S. Ambros. Epis. de Nomine IESV.

S. Bona. Serm. de Circum.

Actor. b. 2. v. 21.

Ad Colos. c. 3. v. 17.

NA DEN Sz. TREH KRALYEV.

Kak, y kùd uſzaka Kerſchena Duſsa z-denesnyemi Sz. Tremi Kralyi mora izkati Chriſtuſsa Zvelichitela ſzvoiega?

Ubi eſt, qui natus eſt Rex Judæorum? Matt. 2. v. 2. Gdeie, koiſzeie narodil Kraly Sidovſzki?

AH! tuſno, y nevòlino ſzercze uſzakoga zalyublyenoga Chloveka: *Ter kterje on, kojbi mogel z-razumom preſzèchi, Jezikom izrechi, ali perom izpiſzati, kuliкem túgam, y nevòlyam ono ie podverſeno?* poken dob da uſzaki najkraiſsi pogled, najmenſa rèch, najhitreſse poſelènje, nye ieſzu moguchna nagnati vu tak veliк nepokoy, y nepochinek, da uſzaki hip nyemuſze vidi dugsi neg czela vura, uſzaka vura dugſa neg czel dan, vſzaki dan dugsi neg czelo leto; doklamgoder nezadobì ono kaj Lyubi, neizvèrsì ono kaj selì, nevuſiva ono za chim hlepì; od koiega lepo, y mudro Sz. Bernardus govori. *Amanti hora, longa eſt mora.* Lyubitelu vura, duga ie mùia; ar kudagoder hodi, uſzigdar y uſzigder pred ochima razuma ſzvoiega naſtampan noſzi kip one ſztvari koiu lyubi, koiu selì, zakoium hlepì, Nekaſze podignu iz glubine zemelyſzke najſzuprotiuneſsi vetri; nekaſze izlevaiu iz viſzine Nebeſzke godine, ſznegi, y tuche; nekaſze ſzuproti poſztaulyaiu nepriateli ne

S. Bernardus.

ſzamo

ſzamo telounì, nego pache y Duhi peklenì ; Uſza ova uſza za nikajſze dersè, na niſtarſze preſtimavaiu, daſze liſztoz zadobiti more ono kajſze lyubi, iz puniti ono kajſze selì, uſivati ono za chimſze hlepì: Ieli pak to iſztina ali ni? uſzakoga zmegy vatz koijme poſzluſsate, puſcham da ſzùdi. Akolibi pak prez ſzvedochanſztva ovu iſztinu nemogel zpoznati? Vam napervo poſztaulyam za ſzvedoke Sz. Tri Kralye, Gaſpara, Melkiora, y Boltiſara, koieh Szveteh danaſz Sz. Mati Czirkva tak veſzelo, y poboſno obſzluſava ; koij buduchi na Szuchenom izhodu, y zagledavſi iednu Zvezdu, na ſzpodobu iednoga ognyenoga iezika, kot ſzvedochi Sz. Auguſtin, koia Zvezda ie vuſgala nyhova ſzereza, y nym po prepuſchenju Boſiem obznanila narogenje Zvelichitela ſzveta, Boga ukup y chloveka najvexega Priatela uſzega Naroda chlovechanſzkoga, kot od nyega govori Sz. Prorok Iſaias. *Ipſe eſt amicus noſter.* Zakajzato zbog velike lyubavi Koiaſzeie vu nyhovom ſzerczu zaſgala bila, proti tulikomu priatelu ſzvoiemu, oſztaviliſzu uſze ſzvoie Kralyevſzke poſzle, y ſzkerbi, zapuſztiliſzu ſzvoie Grade y Palache, Domovinu y druſinu, Priatele y Rodbinu, Naſzladnoſzti, y veſzelya, ter kakti zabivſſiſze iz ſzvoie Kralyevſzke chaſzti na naglom odpraviſsefze na ſzred zimſzkoga uremena, po zleh puteh, megy tuliche pogibeli zdrauia y ſiulenja, kaj najhitrefse leſzu mogli, dan y noch z-velikem hlepenjem ſetuvaliſzu hoditi, za mochi najti tulikoga priatela, y Zvelichitela ſzvoiega, pitainch po puteh y Varaſseh prez uſzakoga ſztraha. *Ubi eſt, qui natus eſt Rex Judæorum?* Gdeie, koiſzeie narodil Kraly Sidovſzki? Y to do teh-

dob doklamſzuga naſli, zadobili kajſzu seleli, y vuſi-
vali za chimſzu hlepeli. Odkudmi tulikajſse moremo-
ſzi lep Navuk uzeti, da najmre ako selimo mi Chriſtuſa
Zvelichitela naſsega kakti najvexega Priatela najti? mo-
ramoga izkati naſzleduiuch ove Sz. Tri Kralye, kak pi-
ko, kud, y kademi nyega moramo izkati, akoga selimo
y hochemo najti? kojme z-vernem poſzluſsanjem bu-
de naſzleduval, iamu hochu put, y meſzto pokazati.

Nemoreſze tàiti dabi unogi Greſniki neizkali Chri-
ſtuſsa Zvelichitela ſzvoiega, koiega neliſztor z-iednum
nego z-tulitemi pregreskami ſzvoiemi pogubili ieſzu,
terga nekoij nahagyaiu; a nekoij nimaju te miloſche,
dabiga najti mogli; zrok pako tomu, daga nenahagya-
iu, dàie moy vuchèni Bernardinus â Buſto, kajti najmre
nyega neischu kak, kada, y kadebjga izkti morali. *Mul-*
ti quærunt Chriſtum, & non inveniunt, quia non quærunt e-
um ſuo modo, tempore, & loco. Adda gdogoder hoche, y
seli Chriſtuſsa najti? moraga oſzbujnem nachinom, vu
ſztanovitnom uremenu, y meſztu izkati; zato nadalye
vuchèni Bernardin govori. *Attende tres cauſas (quæ inter-*
dum occurrunt) & quærentes fruſtrari ſolent, cum videlicet aut
non in tempore quærunt, aut non ſicut oportet, aut non ubi o-
portet. Da Greſna Duſsa Chriſtuſsa Zvelichitela ſzvoie-
ga nemore najti gdagaische, to iz treh zrokòv, izhagya
kajtiſze najmre neische onda kadabiſze moral izkati. O-
nak kakbiſze moral, y onde kadebiſze moral izkati.

Kajſze pervoga zroka dòſztoj; Ovak Sz. Bernar-
din govori; Akobiuſzako uremebilo prilichno za iz-
kati, y najti Chriſtuſsa? Zakajbi Sz. Iſaias Prorok govo-
ril. *Quærite Dominum, dum inveniri poteſt.* Iſchete Goſz-
pona doklamſze najti more; adda ie nekoie takovo ure-
me

Bernard à Buſto ſer. 75. in Canti.

Idem ibidem.

Iſaiæ c. 55. v. 6.

me vu koiem ni mochi najti Goſzpona Zvelichitela naſsega; nadalye veli Sz. Prorok. *Invocate eum, dum propè eſt.* Zazavajtega kadaie blizu; adda negdaie dalko od naſz? tonam potvergyuie zgora imenuvani moy Bernardin ovemi rechmi. *Quia futurum eſt eum non propè futurum.* Ar dojde takovo ureme kadaga nebude blizu, za poſzluhnuti naſsu proſnju, za podeliti nam ſzvoiu Miloſchu, kot on ſzam od ſzebe ie rekel pri Sz. Ianuſsu. *Quæretis me & non invenietis, & in peccato veſtro moriemini.* Izkali mene budete, y nebudete me nasli, y vu grehu vaſsem hochete umreti. Zverhu koieh rèchi Poſtuvani Hugo Card. govori. *Non invenietis, vel propitium in tribulatione, vel per gratiam in præſenti.* Nenaidetega ali pomochnika vu traplenju, ali miloſztiu noga onda kadaga izkali budete, y malo niſe ioſche ochiteie govori rechèni Hugo Card. razlàſuch ove Chriſtuſseve rèchi. *Quæretis me*, veli ovak, *quærent mali, & non invenient, quia exoſam habuerunt diſciplinam.* Izkali budu greſniki, y nenaidu arſze niſzu marali za pokoru, y ſitka pobolſanie, izkali budu naſz kradnye vure ſzvoie, ali zahmàn, ar prevech keſzno, ar dokàm G. Bog nyh ie k-ſzebe zval, y nyh na pokoru chakal chiniliſzuſze gluhe, y za nyega niſzu marali, negoſzu rajſsi ſzvoiem poſelenjam vgaiali, telu po volye hodili, ſzvetu ſzluſili, y vraſiem tentacziam privolyevali; à za pokoru niſzu ni miſzlili, uffauchiſze daga uſzigdar na ruku budu imeli, kadagoder budu hoteli, ali kakſze vu tom vkanyuiu? poſzluhnemo najpervo moiega vuchenoga *Bernardina* à *Buſto* kaj, y kak on tem takovem govori. *Quærite Dominum dum inveniri poteſt, quia poſt hanc vitam non invenient eum damnati* à *Briſto.* *Ibidem.* *Joan. c. 7 v. 34.* *Hugo Card. in c. 7. Joan* *Idem, ibidem.* *Bernard*

ad salutem, qui eum non quæsierunt in vita, quia tempus quærendi transijt. Ischete Goszpona doklamsze najti more, ar poszmerti nehtega najti prokleti na zvelichenje, koija niszu izkali sivuchi na ovom szvetu, nebuduchonda uremena vech za izkatiga; Odkud zpoznatisze more kakshe oni iako vkanyuiu koijoude zlo sivuch, uffainsze na szvoie szkradnje vure G. Boga Milosztiunoga proti szebe najti, govorech. *Misericordia Domini magna est, multitudinis enim peccatorum meorum miserebitur.* Milosztermo szt Bosia ie velika, y unoshne grehov moieh szmiluvatisze hoche.

Eccli.c. 5.v.6.

Ia kuliko od moie sztrani valuiem daszu to rechi Sz. Piszma koiem veruvatisze mora; ali iz druge sztràni sztrasheme kruto one, naiperveh Navuchitelov Czirkve neh rechi, najmre Sz. Gregura, Augustina, Ambrosiusha, y Hieronymusha, zmegy koieh zadni govori ove sztrashne rechi. *Vix de centum millibus hominum, quorum mala fuit semper vita, meretur à DEO habere Indulgentiam, unus.* Tesko zmegysztoiezer lyudi koieh zlocheszt bilie uszigdar sitek, uredenie od Boga imeti oproschenje, kaibi li sztor Jeden: Oh! sztrashne rechi, razmete adda ò Greshne Dushe kaj ie tò? vi velim koij vezda doklamsztemladi, friski, zdravi, nemarateszе, niti neszpominate iz Boga vasega, niti nyega neischete kadasze najti more; Nuty Sz. Augustina kaj on govori, od odulachenja pokore, y pobolsania sitka gresnoga. *Ipsa est res, quæ multos occidit, dum dicunt cras, cras, & illico clauditur ostium.* Ovoie ono iszto dugovanje ko unoge umaria, kada govore zutra, zutra, y takisze urata zapiraiu. *Quærite ergo Dominum dum inveniri potest.* Ischete adda ò Greshne

S. Hieron. relat ab Eusseb in Epist. ad Damasum.

S. Aug. Epist. 29 ad Lipoma.

Dushe

Dusse G. Boga vasega po Sz. Pokore, kogaszte po grehu pugubile, *dum inveniri potest*, Vezda kadatisze lehko od uszakoga najti more.

Alikak, y kem nachinom mi bi mogli, y morali izkati G. Boga nasega? opitatibime morebiti gdogoder rad? toga takovoga pozavam vu Sz. Piszmo, kade najti hochemo iednu takovu Dussu ischuchu Boga szvoiega, od koie uszaka Kerschena Dussa navchitisze lahko bude mogla kak? y kem nachinom Boga szvoiega izkati bude znala. Poszluhnemoiu adda kai poveda kudgaie izkala. *In lectulo meo per noctes quæsivi quem diligit anima mea.* Na poszteliye po nocheh izkalaszem koga lyubi Dussa moia; aliga niszem nasla, *quæsivi eum, & non inveni*, kaj adda chini? ieda morebiti presztaie od izkania? nè, ar zalyublyeno szercze nima pokoya doklam nezadobì ono kaj ische, y selì; zakaj zato veli ova zalyublyena Zaruchnicza. *Surgam, & circuibo Civitatem*: Hochusze gore sztati iz poszteliye moie, y hochu poyti izkatga po Varasu. *Per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea.* Po piaczu, vuliczah, y zakutkeh Varasskeh budemga izkala. *Num quem diligit anima mea vidistis?* Ischega marlivo poduszud, y uszeh izpitava za nyega, Ieszteli videli koga lyubi Dussa moia? Oh! kulika selya, y hlepenje moraloie biti ove Zaruchnicze naiti szvoga dragoga Zaruchnika, Priatela, y Lyubitela; nikaisze neszstrassi hoditi po nochi, nicheszasze neboì, niedna teskocha zadersatiu nemore. *Non tepidè*, veli Sz. Bernardin, *aut negligenter seu perfunctoriè eum quærit.* Ischega tak, daga z-vexum marlivoszt ium ni mogla izkatu, y vendarga naitini mogla. *Et tamen cum his omnibus* Cantic. c. 3. v. 1.

fru-

frustrata est usque adhuc â desiderioſzo. Y uſze zahmam, ar ſzama ſzpoveda, *quæſivi illum & non inveni.* Izkala ſzemga veli, y niſzemga nasla.

Kakovbi adda zrok moral biti daga ni nasla? chiem kai Odgovaria Ioannes Cluniacenſis. *In lecto quæ-*
Joann. Cluniac. tom. 2. ſerm. 64. *rit ſponſa diſectum, quem perdiderat, ſed non invenit, quia ſi perditur in lecto voluptatis? inquirendus eſt in aſperitate doloris.* Na poſztelye iſche zaruchnicza Dragoga, kogaie po gubila, aliga ni nasla, ar kakoſze takov Priatel pogubly na poſztelye naſzladnoſzti? potrebagaie izkati vu oſtroche poſzore, vu podnaſsanju teskòch, nevòly, pregonov; y rauno ovem nachinom izkalaie ova Zaruchnicza, ſzvoiega Nebeſzkoga Zaruchnika, doklamgaie y nasla, kot ſzama ſzvedochi. *Paululùm cùm pertranſiſſem, eos inveni quem diligit anima mea.* Poklambi mimo nyh presla bila, nasla ſzem koga lyubi Duſsa moia; koijſzu pa ovi bili z-koiemiſzeie zeſztaiala ova Zaruchnicza, y mimo koichie prehagyala? poſzluſsaite cimar ona ſzama poveda, da kadaie izkala Zaruchnika ſzvoiega, zeſzta-
Cantic. c. 5. v. 7. liſzuſze ſzyum bili Sztraſzi Varaſki. *Invenerunt me vigiles qui cuſtodiunt Civitatem.* Kaiſze inamo iztoga vuchiti òmoya Zaruchnicza? ieſzu morebiti ovi Sztraſzi tebe povedali, ali pokazali gdeſzi naiti mogla Zaruchnika tvoga? Oh! ne, negoſzume dobro ſztepli, y ſztùkli: *Percuſſerunt me*, pache ne ſzamo to, negoſzume tu likaiſze ranili: *Vulneraverunt me*, nitijm to ni bilo zadoſzti, nego polek uſzeh oveh krivicz, koieſzumi vuchinili, ioscheſzume y plaſcha mentuvali: *Tulerunt pallium meum.* Nut adda kuliku nevolyu moralaie preterpeti Zaruchnicza pervo negoie Zaruchnika ſzvoiega nasla:

Od-

Okud Mudri Alkaczar veli, da po ove Zaruchnicze moraiuchiſze razumeti uſzaka Kerſchena Duſsa, koia ako ſeli, y hoche Chriſtuſsa Zaruchnika ſzvoiega naiti? ni doſzta kakgoder izkatiga. *Ad reperiendum Chriſtum non quæviſufficit cura.* Nitigaie potreba izkati na poſztelye megy naſzladnoſztmi, ar veli Hugo Card. *Lectus voluptatis & delitiarum, eſt ſymbolum.* Nego gdogoder seli, y hoche Chriſtuſsa Zvelichitela Duſse ſzvoie naiti? moraga izkati po oſtreh puteh, dobrovolyno podnaſsaiuch uſze teskoche, nevolye, pregone, obſanoſzti, krivicze, y polek vuſzega toga zapuſchenje telouneh naſzladnoſztih, y Bogacztvih, koiaſze po plaſchu one Zaruchnicze znamenuiu kot Poſtuvani Beda govori. *Pallium deſignat temporalia bona, quæ relinquuntur ab his qui mundum fugiunt.* *Alchazar.* *Hugo Cardin.* *Ven. Beda.*

Daſze unogi nahagyaiu, koij Zvelichitela ſzvoiega iſchu, vu tom nikaj nedvoim, nego pache veruiem; ali daſze kruto malo nahagya oneh koijbiga nasli, y z-ovum Zaruchniczum rechi mogli. *Inveni quem diligit anima mea*; Naſselſzem koga lyubi Duſsa moia. Ovomie teſko veruvati: Zrok pako tomu ie kajtiga nejſchu, kotbiga izkati morali, kajti nenaſzleduiu niti one Zaruchnize, niti deneſnyeh Sz. Treh Kralyev, Gazpara, Melkiora, y Bolthiſara, hodech po oſtreh puteh, terpèchi uſze ſzuprotivchine zloga zimſzkoga uremena, zapuſchaiuch ſzvoie Kralyevſzke Palache, poſztelye, bogacztva, naſzladnoſzti; Aioſche menyeſzeih nahagya koijbi naſzleduvali onu Zaruchniczu dobrovolyno ſpote, obſanoſzti, pregone, tepènie, ranyenje, y oplenyènie pod-

naſsali, y vu podnaſsanju ſztalni bili, iſchuch ovem nachinom Zvelichitela ſzvoga IESVSSA.

Najdeſze more biti kojgoder priproſzt chlovek, kojmi reche; Mene nikakva zvezda ni pokazana, niti po nyeiemi obznanyeno kajbi chiniti moral, dabi mogel Zvelichitela, y Zaruchnika Duſse moiè najti, y gdebiga najti mogel; ali ia velim daſze vi vu tom takovom govorjenju iako vkanyuiete, ar kajſzu drugo oni Prodekatori, oni Szpovedniki, ako ne tulike zvezde Komete po koieh vam Duh Sz. na znanje daie kulik Priatel Vas ie Zvelichitel ſzveta Chriſtus IESVS, kak on vaſz lyùbi, y kakbiga vi mogli, y morali po puteh onè oſtre pokore, vu poniznozti, y terplyvnom podnaſsanju uſzeh ſzuprotiuchin izkati ſztàlno, y marljvo, doklamgodbiga y nasli; Ter vi po vaſse lenoſzti nitiſze marate za tulike Zvezde, niti za ona, kojavam one obznanyuiu; zakai zato pravo veli Sz. Ambroſ. *Multi in otio quærunt Chriſtum, & non inveniunt, & pauci qui quærunt in laboribus, & perſecutionibus, & citò inveniunt.* Vnogi vu manguvanju ischu Chriſtuſsa, y nenahagyaiuga; Malojhie pak koijbiga izkali vu trudeh, y pregoneh, y ovi takovi hitroga nahagyaiu. kakodabi hotel rechi, Unogoie Kerſcheniков koij iſchu Chriſtuſſa Zvelichitela ſzvoiega molech Chiſzlo, hodech vu Czirkvu k-Sz. Meſsam, Prodekam, poſztechiſze po ſzredah, petkeh, ſzobotah; aliga z ovakovem izkanjem nenahagyaiu; zakainè? zato, kaiti Bog znà kakovem zlocheſztem nakanenjem oni ova ieſzu chinili. Maloie pak kruto oneh koijbiga izkali kotbiga izkati morali, uſze tuge, nevolye, y ſzuprotiuchine dobrovolyno terpèch

S. Ambroſius.

Oh!

Oh! moy Pater, kaj vi govorite (chinimiſze da nekoij vu ſzvoiem ſzerczu govore) da mi neiſchemo pravo Boga naſsega, àter kulike nevolye na telu, blagu, y poſteniu mi neterpimo? kulike betege, neſzreche, pregone nepodnaſsamo? ter vendar nikakvoga najmenſega znamenja nimamo ieſzmoli nasli, y zadobili Zvelichitela naſsega? Akoli toga neznate, iavam hochu povedati, toieto ieſzteliga nasli, ali niſzte? povechtemi ſzamo pervotoga vi, ieſzteliga izkali kotgaie ona Zaruchnicza, odkoieſzmo govorili, izkala pervich, toieto na poſztelye, ali pak kotgaje izkala drugoch, toieto, z-podnaſſanjem tepènia ranyenja, y plaſcha pogublenjem? hochu rerechi, ieſzteliga izkali dobrovolyno podnaſsaiuch tuge y nevolye ovoga ſzveta, z-oduriavanjem, y zapuſchenjem chalarnoſztih, y naſzladnoſztih telouneh, nikaj drugo neselèchi, za nichim nehlepèchi, nikaj nelyùbechi bolye neg Chriſtuſsa Zvelichitela ſzvoiega: Akoliga adda ovem drugem nachinom ieſzte izkali, y nepreſztanczega ischete? Veruite tverdno da akoliga ure niſzte do ſzada nasli, hochetega najti, kotſzuga tem putem y nachinom izkali vſzi Boſyi Szvetczi, z-danaſnyemi Sz. Tremi Kralyi, y ieſzuga nasli, koga vu Dike nebeſzke vuſivaiu, tak y vi verujte daga hochete najti; Akoliga pak do ſzada ieſzte izkali, na poſztelye oneh telouneh naſzladnoztih? kot mudri Cornelius à Lap. govori. *In lectulo, id eſt in voluptatibus & in peccatis?* Oh! nechudeteſze, ako nezpoznavate dabiga nasli bili, pache verujte daga niſzte nasli; ar on nezaderſavaſze megy grehi, y nazladoſztmi, kojſze naſzladuie z-kriſem y terplenjem, zbog cheſza y ie na ov ſzvet doſsel, terpet *Corn. à Lap. in Cant.*

toieto pregone, y muke za lyubav, Odkuplenje, y Zve lichenje naſse.

Povechmi adda najpervo ti ò Nechiſzta Greſna Duſsa, kak, y kade iſches ti Zarauchnika tvoiega? Eh! *In lectulo* Na poſztelye, oneh tvoieh uſzakoiachkeh nechiſzteh odurneh grehov. Kade iſches Zarauchnika tvoiega ò Gizdavicza? Eh! *in lectulo* na poſztelye, oneh tvoieh Czifricz prekoredneh, zakoieſze tuliko ſzkerbis, y na koie tuliko trosis; oneh chaſztih vu koiehſze izviſsavas, y zakoiemi tuliko hlepis, y hodis. Kade iſches Zaruchnika tvoiega ò Szkupecz Vſurni? Eh! *in lectulo* na poſztelye, vu oneh Vſurah, y blagu, koie tak krivo y nepraudeno ſzpraulyas, tak nemilo onem vbogem zkratchuies. Kade iſches Zaruchnika tvoiega ò Nenavidni Szerditecz? Eh! *in lectulo* na poſztelye, po oneh nochàh kadati bolye neg nigdar miſzlis kakbiſze mogel nad nepriatelom tvoiem fantiti, y nyemu naskoditi. Kade iſches Zaruchnika tvoiega ò PianeczLakomi? Eh! *in lectulo* na poſztelye, vu oneh goschenjah, megy onemi tovaruſsi gorie od neme ſivìne ſivuchemi. Eh! *non ſic impij, non ſic.* Ne tako ne ò Greſne Duſse, neihcheſze tak Zaruchnik, y Zvelichitel vaſ nè. *Non eſt quærendus in lectulo.* Krichi Sz. Auguſtin. *Non eſt quærendus in platea, non eſt quærendus in foro, non eſt quærendus in taberna.* Neiſcheſze po vuliczah, kotga iſchu gizdaveczi; neiſcheze na piaczu, kotga ischu ſzkupczi; neiſcheſze vu kerchmah, kotga iſchu pianczi: Negoſze mora izkati z-deneſnyemi Sz. Tremi Kralyi; kade? Vu priproſzte ſtalicze, na poſztelye oſtre y bodeche ſzlamicze, megy-

S. Auguſtin.

ne,

nemum sivinum Volkom, y Oszlekom, iednum rechium vu Sziromastvu, poniznoszti, y terplyunoszti.

Kakszе pak mora izkati? izkatiszе mora z-iednum pravum szerchenum Lyubavium, nyega zverhu uszeh sztvari lyubech; z-volyum, y hotenjem uszigdar pripraunem za lyubav nyegovu uszе sztvari y naszladnoszti zapuszti; y uszе nevolye y szuprotiuchine dobrovolyno podnaszati; ioszhe vech, sitek telouni vu pogibel szmertnu poszlaviti, kotszu vuchinili danasni Sz. Tri Kralyi Gaspar, Melkior, y Boltisar, od koieh govori Postuvani Ludovicus de Ponte. *Nihili faciunt luxum suarum delitiarum, lectulum contemnunt propriæ quietis molle stratum: relinquunt paternam domum, omnia aggrediuntur pericula, ac ruinas libenter perferunt, & ad cuncta adversa se paratos exhibent, dumodo Christum sibi lucrifaciant.* Nikai nepresti- *Regum.*
mavaiu szvoie Kralyevszke naszladnoszti, poszlelyu pochinka svoiega za nikaj dersè; zapuschaiu domovinu, y otchinszku hisu, vu uszе pogibeliszе poszlaulyaiu, uszе neszreche dobrovolyno podnaszaiu, na podnaszanie uszeh suprotivchin gotoviszе izkasuiu; ter to uszе szamo zato dabi Christusa najti, y nyegovu Sz. Miloschu zadobiti mogli. Koie Sz. Tri Kralye vu izkaniu Zaruchnika, y Zvelichitela Dusicz szvoieh unogi, y unoge Mladencza y Divoyke naszleduvali ieszu, y do danasnyega dneva naszleduiu: ali najprestimaneszе videmiszе one dve Historie, koie pisse Theophilus Raynaudus Redounik Szlaunoga Tovaruszтva IESVSSEVOGA od iednoga Mladencza, y iedne Goszpodichne Zaruchikov.

Ludov. de Ponte in Jesto SS. 3.

Theophil Raynaud. è Soc. J-E

in ſuo Hagiologio.

Vu Varaſsu Lion beſse nèki Plemenìt Mladenecz bogat, koj zalyubivſiſze vu iednu Goſzpodichnu lepu, y bogatu, *k*oiemu oni goruchi plamni lyubavi pochinka nit pokoyia dan, ni noch niſzu puſztili, doklamſze ni snyum zpoznal, priatelſztva vuchinil, potlam pak z-privolyenjem obodvoje ſztrani Roditelov y Zaruchilſze snyum; niti drugo ni mankalo, nego zdavanie, za kojeſzuſze ure vſza potrebna pripraulyala, y z-velikem hlepenjem od Mladencza chakala, ta*k* daſzeie od nyega moglo rechi. *Amanti hora, longa eſt mora.* Pribliſavſiſze adda ureme zdavanja, ov Mladenecz bilie opomenyen od Mauricziuſsa otcza ſzvoga, da kot dobri kerſcheni*k*i polek obichaia Sz. Matere Czirkve pervo neg vu Sz. Za*k*on ſztùpe Sz. Szpovedium Duſsu ſzvoiu ony Zaruchniczum ſzvoium ochiſzte, k-chemu privolilie Mladenecz, y vut van poſselie snyum u*k*up vu Czir*k*vu Patrov Auguſtinianov, zprevagyanj od Rodbine y priatelov, z-nakanenjem ſzpovedatiſze Patru Prioru, illi Poglavaru onoga Kloſtra, koj, rauno kadaſzu ova dva Zaruchni*k*a vu Czir*k*vu dosla, onie pred Oltar pelyal iednoga Plemenitoga Mladencza za oblechiga vu Habitus ſzvoiega Reda, *k*oiega pervo negbi oble*k*el bil Prior vuchinil ie onde pred Oltarom ſztoiech nad onem Plemenitem Mladenczem iedno *k*ratko Prodechtvo od chalarnoſzti ſzveta ovoga, y ſzreche velike oneh, *k*oij ov ſzvet zapuſchaiu, y oduriavaiu nyegove hipnè naſzladnoſzti, ter idu vu Sz. Red iz*k*at pravoga Zaruchni*k*a y Zvelichitela Duſsicz ſzvoieh, za *k*ojem Prodechtvom pochelie izſzlachiti Mladencza pred Oltarom iz Szvecz*k*è oprave y oblachiti vn Redounichku govorech navadne

vadne rechi Prior vu takove Czeremonie ; y molitve nad novem Redounikom moliti ; Redounik pak mladi z-veszelyem velikem navadne Czeremonie pred Oltarom obversavati kaj usze marljvoie gledal ov Mladi Zaruchnik, y nyegovo szercze, kotero, akoie pervo gorelo od lyubavi proti Zaruchnicze szvoie, oude pakiemusze usze raztalilo od lyubavi proti Zaruchniku y Zvelichitelu Dusse szvoiè Chriſtusu IESVSSV; pochelie miszliti ako ov Mladenecz Plemenit, bogat, szlab, kakti y ia, mogelie on Szvet osztaviti, Bogacztva y Naszladnoszti oduriti, vu Sz. Red Bogu szlusit, y Dusnoga zvelichenja izkat, poyti? zakai nebi y ia moral, y mogel toga vuchiniti? Ah! budi adda; y sztavsisze iz kleczala posselie k-Zaruchnicze szvoie, koie na tihom ie perszten podal rekuchi, Goszpodichna ovo imate nazad vas perszten, z-koiem ischeteszi drugoga zaruchnika, arszem ia nakanil vezda vigyenu peldu nasledovati, kai chuiuch Zaruchnicza, dersalaie za salu, od koie odiduchi Mladenecz pred Oltar megy Redounike, y onde od Priora pochelie prosziti Miloschu, dabiga oblekel, kot onoga pervoga, da y on nakanilie szvet oduriti, y Bogu vu Sz. Redu szlusiti. Kaj videchi Zaruchnicza pochelaszeie milo plakati, y na vesz glasz zdihavati. pritekose Rodbina pitaiuch zrok placha, koiega povedavsijm ona, potekose za nym k-Oltaru, kade y Prior, y Redouniki uszi, y Rodbina pocheliszuga razgovariati usze mimoduszi, ali on na usza gluh drugo ni odgovarial nego one Davidove rechi, koiele malo pervo chul popevati onoga Novicziusa. *Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo quoniam elegi eam.* Ovo pokoy moy na ve- *Pſal. 131 v. 15.*

ke,

ke, oude pochival budem arſzemga zebral, oude G. Bo
mene hoche da ia nyemu ſzluſim, y Duſze moie zvel
chenje iſchem; koiega ſztalnoſzt videchi Prior, zR
douniki ſzvoiemi, vuchinilmuie Miloſchu, y taki ond
iega oblekel vu Sz. Habitus, nazochi Zaruchnicze,
Rodbine, koij uſzi z-kulikem veſzelyem doslifzu bili v
Czirkvu, z-tulilo vexum Saloſztium povernuliſzuſz
domòv.

Ni menſega chuda uredna ona druga Hiſtoria, koj
ov izti Mudri chlovek piſze od iedne Goſzpodichne v
ſzokoga Roda, velikoga Bogacztva, y oſzebujne lepo
tè, kojaſzeie zaruchila bila z-iednem Mladenczem v
uſzem ſzebe iednakem, pervo negbiſze bila ova dva po
zakonila biliſzu pozvàni k-iednomu Goſzpodinu na v
cheru, y na tanecz, kade zaderſavſiſze ſzkoro do po
nochi, y pourachaiuchiſze ova Zaruchnicza domo
zprevagyana od ſzvoga Zaruchnika, pripetiloſzeie daſz
isli mimo iednoga Kloſtra Opaticz Sz. Clare, vu koien
rauno onda zvonileſzu Opaticze k-Polnochnicze, opitu
laie Goſzpodichna kajbi moglo znamenuvati ono zvo
nenje vu takovom uremenu velike nochi? koie odgo
vorieno beſze da ſzada Opaticzeſze ſztàiu, y na Koru
idu Boga molit; nitije on bruncheni zvon vu turnu op
tichkom bil preſztal zvoniti, da ure Duh Sz. zachel
kuchiti bil na ſzercze ove Mlade Zaruchnicze, natulik
da glaſz onoga kuchenja puſchalaie cheſz vuſzta ſzvoi
ona vu vuſzeſza ſzvoiega Zaruchnika, govorechimu
Jay mene, kak mi troſsimo nochi vu goſchenju, y tan
czanju, a ove tulike tak mlade, ſzlabe, y Goſzpoczkog
Roda Devicze vu pokore Sivuchi Bogu ſzluſe, nyeg

chaſztè,

chaſztè, y mole, koieſzu mogle vuſivati naſzladnoztih ſzveta ovoga, terſzu goſchenja na poſzte; tancze na diſcipline, naſzladnoſzti teloune na Chiſztochu preobernule? poḱoy na zḱoznuvanje; ſzpanie na Molitve premenile? vu ḱoiem oſtrom ſiulenju one veſzelo, y ſzrechno sivù, oh! kulika ſzrecha ie nyhova; kai razumevſsi Zaruchnik odgovorilie, morebiti Zaruchnicza moya draga povolyneſsivamſze vidi ſztalis Redounichḱi, neg zakonſzḱi? Aḱoli vaſzie volya, premeniti zaruke, oſztavech mene, y zaruchuiuch Chriſtuſsa? na vaſze volye ſztòj moya draga Zaruchniḱa, ia tomu nebudem ſzuprotiven, nego pache hvalim, da dobro, y ſzveto vuchinyeno bude, y morebitiſze najde koj vaſz naſzleduval bude, ar ako poydete megy Opaticze vu Red Sz. Clare? Ja poydem taki vu Red Sz. Ferencza megy Kapucine: koja zrekuchi, preſztaſse od toga vech govoriti, ali Duh Sz. ni preſztal vu ſzerczah nyhoveh zvoniti, y ḱuchiti.

Doyduchi domòv Zaruchnicza, y uzemſi proſchenje z-lahkum nochium od Zaruchnika, ter poſztavivſsiſze na poſztelyu, ali zaſzpati nikak ni mogla onu czelu noch, ar zvon Opatichki nepreſztancze zvonilie vu nye ſzerczu, koj nyu vu Kloſter ie zval, vu ḱoiega y ie posla vu iutro berſelie dan bil, vu ḱoiem tak zasgano, y razumno ie proſzila Opaticze dabiu megyſze uzele, daſzuſze puſztile pregovoriti, y nyu vech van nepuſztiti, nego cheſz nekuliko dan polek navadne Czeremonie puſztileſzuiu vu Czirḱvu ḱadaſzuiu najmre hotele oblechi, zverhu cheſza veſz Varaſ niſze mogel zadoſzta nachuditi, na koieh Duhouneh zarukeh bilie y nye pervi

Zaruchnik, iz koieh izraven one poſsel vu Kloſter Patrov Kapuczinov vu koiem proſzilie priet biti vu Sz. Red, tak zasgano damu Miloſcha ni mogla izkratchena biti, y tako cheſz nekuliko dan y on ſzvoie zaruke, y ſztalisce premenil, y ſzvadbene halye na oſter Habitus; veſzelya na pobosnoſzt; goschenia na poſzte; ſzlaſzti y naſzladnoſzti na Cilicziume, y Diſciplineie preobernul, z-velikem chudom uſzega lyucztva, y tako ova Zaruchniza ieſzu izpunili one Boſie rèchi pri Sz. Ioelu Proroku. *Joël. c. 2. v. 16.* *Egrediatur ſponſus de cubili ſuo, & ſponſa de thalamo ſuo; & convertimini ad Dominum DEUM veſtrum.* Neka izidevan Zaruchnik, y Zaruchnicza iz hise, y poſztelye ſzpania y naſzladnoſztih telouneh, terſze naj obernu k Bogu, kakti pravomu Zaruchniku, y Zvelichitelu Dusicz ſzvoieh.

Adda N.N. dokancham govorienje moie, y krichim uſzem y vſzakomu zmegy vaſz. *JESUM omnes agnoſcite, amorem ejus poſcite, JESUM ardenter quærite, quærendo ardeſcite.* IESVSSA uſzi z-poznavajte za Zaruchniku Duſsicz vaſseh; y lyubavi nyegove od nyega proſzete: IESVSSA z-asganem ſzerczem iſchete, iſchuch vu lyu lyubavi nyegove gorete. Hodmo adda za Sz. Tremi Kralyi vu Bethlehemſzku Stalicz-u, ali hodmo chiſztem ſzerczem, goruchum lyubavium, y zverſsenum terplyunoſztium; y hochemoga najti z-danaſnyemi Sz. Kralyi. *Invenerunt Puerum cum MARIA Matre ejus.* Naidoſse Dete z-MARIVM Materium nyegovum. Ter kotſzuſse on poklonili bili tia do zemlyè padùchi nakolena ſzvoia; taky mi hitemoſze na kolena naſsa ter klechech razmiſslemo gdoje on, y gdoſzmo mi? kajgaie iz Nebeſz iz-

uleklo

uleklo na zemlyu, y vu priprosztu Staliczu zauleklo? kakov velim mora zrok biti, da ieden Bog neumertelni, umertelnē chlovekom ie poszstal, Vekovechni uremeni tnem, Sztvoritel Sztvorenjem ie vuchinyen? koj zrok uszemu tomu? njeden sztanovito drugi, nego on koga nam poveda Sz. Otecz Auguſtin. *DEUS factus eſt participeps noſtræ mortalitatis, ut homo fieret particeps ſuæ Divinitatis.* S. Aug. G. Bog vuchinilszeie delnikom naſse umertelnoszti, y Chlovechanszstva, dabi chlovek mogel delnik poszstati nyegovoga Bosanszstva; y kakti Sz. Tri Kralyi danasni daruvaliszu novomu Kralyu tri Dare prestimàne. *Et obtulerunt ei munera Aurum, Thus, & Myrrham.* Y Daruvaſsemu Dare Zlato, Temian, y plemenitu Maszt; Mi pako na meszto zlata darujmo nyemu uſze naſze miszli; na meszto temiana uſza naſza govorjenja; na meszto drage maszti, uſza naſsa Chinenja; tak da minigdar nebudemo miszlili, govorili, niti chinili nikaj, kaj k-nyegove vexe Dike, Chaszti, y Poſtenju nebi bilo. Ti pako, ò predragi Zaruchnik y Zvelichitel Dusicz naſseh Chriſtus IESVS uzemi od naſz ov nas Dar, koiega ne gledaj kuliko, kuliko zasgana szercza naſsa iz koieh mi tebe nyega daruiemo, y uchini. *Ut noſtra vox Te JESU ſonet, noſtri Te mores exprimant, Te corda noſtra diligant.* Da tebe z glaszom chaszti mo z-deli poſtuiemo, z-szerczmi lyubimo; *Sit noſtra in Te gloria, per cuncta ſemper ſæcula.* Nai bude Dika naſsa vu tebe, vezda y uszigdar na uſze Veke. Amen.

NA DEN PREOBERNYE NIA Sz. PAVLA APOS.

Kak chudno, y nam uſzem Gresnikom kak haſznovito? ie bilo preobernyenie Sz. Paula Apoſtola.

Laudemus DEUM noſtrum in Converſione Doctoris Gentium. S. M. Eccliæ.

Hvalemo G. Boga naſsega vu Preobenyeniu Navuchitela Narodov.

NI maloga chuda uredno unogeh mudreh Lyùdi izpitavanje, ḱotero ie ovakvo, pokehdob da Sz. Mati Czirḱva nigdar ni imela, niti ſzada nima takove navade, dabi naimre Szvetìla, ali obslusavala druge dneve, nego liſztor one, vu ḱoieh G. Bog ḱakovo chudno dello na ovom Szvetu ie vuchinil: Ali paḱ ḱadaie kakovo oſzebuino Dobrochinenje proti Narodu chlovechanſzkomu iz-kazal; kaḱti naimre Den Bosichni, ḱadaie na ov ſzvet za lyubav naſsu doſsal. Den Obrezavanja, ḱadaie pochel ſzvoiu Preſz: Kerv tochiti za Zveljchenje naſse. Den Vuzmeni, kada nepriatele obladavſi od ſzmerti ie gore ſztal. Den vu Nebo za-ſztuplenja, ḱadanamie Nebeſzḱa Vrata odperl, ḱoiaſsu tuliko iezèr leth zaperta bila. Kaḱovbi adda zroḱ moral biti da ona deneſz za-tuliḱum pobosnoſztium obſzlusava ſzveteḱ Preobernyenia Sz. Paula? y uſzeh naſz nagovaria da hvalimo y chaſzti-

chaſztimo G. Boga danamie tulikoga y takovoga Navuchitela Narodov dàl, govorech. *Laudemus DEUM noſtrum in Converſione Doctoris gentium.* Kakov zrok tomu? Mi dobro znamo da Chriſtus Zvelichitel nas unoge druge uelike Gresnike na Veru ſzvoiu, y Pokoru ie obernul: kakti onoga za blagom pohlepnoga Harmiczara Matheia; Onu ochitnu Gresnicza Magdalenu; Gizdavoga Publikanuſsa; Vſurnoga Zakeuſsa; y Razboinika Dismaſsa polek ſzebe na krisu viſzechega: ter vendar niednoga zmegy oveh Preobernyenie neobſzlusavaſze, nego ſzamoga Sz. Paula Apoſtola. Ieda morebiti to zaraditoga chinì Sz. Mati Czirkva, kaiti zna daſzeie Nebeſzkoga tulikaiſsè Ieruſalema Czirkva nad nym neſzmerno razveſzelila? ar akoſze nad obernyeniem uſzakoga Gresnika kruto veſzelì, y oſzebuini ſzvetek dersì? kotie to ſzam Chriſtus ochituval: kuliko ſztokrat bolye ieſze razveſzelila zverhu obernyenia, iednoga tulikoga, y tak ovoga Gresnika kotie bil Savel, doklamie vu ſzvoiem bludu sivel; na tulikoga Szvetcza, y Navuchitela Narodov, kotie bil vuchinyen Sz. Pavel Apos. Zrok ov, kot y unogi drugi ieſzu kruto prikladni, y doſztoini zakai Sz. Mati Czirkva denesni den obſzlusava ſzvetek Obernyenia Sz. Pavla na Veru Chriſtuſsevu: Niſtarmenje meneie unogo povolyneſsi zrok, kotere ga Sz. Vincenczius Fererius tomu dàie, ovak govorech. *De S. Vinnullo Sancto fit Feſtum Converſionis, niſi de S. Paulo Apoſtolo, non ſolùm ratione ſui, quia fuit miraculoſa; ſed etiam ratione noſtri, quia fuit peccatoribus proficua.* Niednoga ſzvetcza neobſzlusavaſze ſzvetek Preobernyenia, nego ſzamoga Sz. Paula Apoſtola, ne ſzamo zbogh nyega, kaitje naim-

Ferius Serm. de Conv. S. Pauli.

re ono chudno bilo, ili chudnem nachinom vuchinyeno; nego tulikai zbogh naſz, kaitje Gresnikom haſznovito bilo: ar Sz. Bernard od nyega ovak govori. *Conversus Paulus, Conversionis Minister factus est universi mundi.* Preobernyen Pavel, poſztalie ſzluga preobernyenia uſzeh uſzega ſzveta Gresnikov. Kak adda chudno, y nam uſzem Greſnikom kuliko haſznovito ie bilo preobernyenje gresnika Saula, na Apoſtola Paula? hochu ſze terſziti na kratkom pred ochi poſztaviti, y polek moguchnoſzti obznaniti.

S. Bernard. ſer. de Conv. S. Pauli.

Da Preobernyenie Sz. Paula Apoſtola iz tulikoga Nepriatela Sz. Matere Czirkve Katholiſchanſzke, na pravu Chriſtuſevu veru, y na tuliku ſzvetoſzt ie prechudno bilo, toſze more lehko veruvati, y valuvati, buduch daie nekoiem oſzebuinem, a ne navadnem moduſem, y nachinom vuchinyeno bilo: ar navadni modus, y nachim z-koiem G. Bog gresnika na pravichnoga y zverſenoga obracha, ie takov (kot Sz. Thomas Angelſzki vuchi) da naipervo Duſu Gresnu po ſzvoie Miloſche zbugyuiuche (kotiu Mudri Theologuſi zovu *Gratia excitans.*) zove, giblye, y zbugyuie; Gresnik pako kadaie tak zbugyen daſze za ſzvoie grehe saluie, nyc pred Redounikom ſzpoveda, y tverdno kani, y obech nigdar vech vu nyeſze povernuti, niti drugeh noveh kulikomu naivech bude moguche z-pomochium Bosium da nesche vuchiniti; gda to gresnik vuchini, onda G Bug vu Duſu nyegovu kakoti zleie ſzvoiu miloſchu, y nyega ſnyum poſzveti, iz Gresnika Pravichnoga chloveka, iz Nepriatela, Priatela, yſzina ſzvoiega vuchini. Toie navadni nachin, koga G. Bog obdersava, kada ko

iega gresnika na pokoru, y pravichnoszt obracha, y polek ovoga navadnoga moduſsa vuchinyeno Preobernyenie koiega gresnika, nì chudno, veli Sz. Thomas: Negdaſze pak pripetì, govori nadalye Sz. Navuchitel, da G. Bog neobdersava toga navadnoga moduſsa, nego tak iako, y naglo Duſsu gresnika na pokoru gene, da vu iednom hipu, y kakti vu ochnom megnenju iz gresnika zverſeno pravichen poſztàie. *Quandoque verò tam vehementer DEUS animam movet, ut ſtatim quamdam perfectionem Juſtitiæ aſſequatur.* S. Thom. Aq. 1. 2. q. 113. a 10. Y takovo obernyenie moraſze za chudno dersati, y ozavati, ar govori nadalye ov Sz. Navuchitel. *Opus Juſtificationis, prout interdum propter communem naturæ curſum fit, dum ſcilicet ſic hominem gratia prævenit, ut ſtatim quamdam perfectionem Juſtitiæ aſſequatur, miraculoſum dici poteſt.* Idem ibidem. Delio pravichnoszti, kot negda zbogh obchinſzke navade biva, kada naimre Miloscha Bosia tak chloveka pretèche, da taki on hip kada k-nyemu dohagya zverſen vu pravichnoszti poſztaie, to takovo obernyenje moraſze rechi da ie chudno: koia iſztina naibolye ſze zpoznava vu Preobernyeniu Sz. Paula, koterogaie Chriſtus vu iednom hipu iz naivexega Gresnika, y nepriatela ſzvoiega, tulikoga priatela, y takovoga ſzvetoga Apoſtola vuchinil, buduch da on iſzti hip kadaie Savel greſsil, zovemi rechmi. *Saule, Saule quid me perſequeris.* Actor. c. 9. v. 4. Savel, Savel zakainie preganyas? iz gresnika vuchinilie pravichnoga, iz ſzerditoga vuka, na tihoga Iancza, iz pregonitela Sz. Matere Czirkve, na Navuchitela Narodov, iz poſzude y prebivalischa uſzeh grehov, na zebranu poſzudu ſzvoiu ie preobernul, y zatadi toga ovo nyegovo obernyenie moraſze za chudno

der-

re ono chudno bilo, ili chudnem nachinom vuchinyeno; nego tulikai zboghnasz, kaitje Gresnikom haszno vito bilo: ar Sz. Bernard od nyega ovak govori. *Conversus Paulus, Conversionis Minister factus est universi mundi.* Preobernyen Pavel, poshtalie shluga preobernyenia uszeh uszega shveta Gresnikov. Kak adda chudno, y nam uszem Greshnikom kuliko haszno vito ie bilo preobernyenje gresnika Saula, na Apostola Paula? hochu shze tershiti na kratkom pred ochi poshtaviti, y polek moguchnoshti obznaniti.

S. Bernard. ser. de Conv. S. Pauli.

Da Preobernyenie Sz. Paula Apostola iz tulikog Nepriatela Sz. Matere Czirkve Katholischanszke, na pravu Christushevu veru, y na tuliku shvetoszt ie prechudno bilo, toshze more lehko veruvati, y valuvati, bu duch daie nekoiem oszebuinem, a ne navadnem moduszem, y nachinom vuchinyeno bilo: ar navadni modus, y nachim z-koiem G. Bog gresnika na pravichnoga y zverszenoga obracha, ie takov (kot Sz. Thomas Angelszki vuchi) da naipervo Duszu Gresnu po shvoie Milosche zbugyuiuche (kotiu Mudri Theologushi zovu *Gratia excitans.*) zove, giblye, y zbugyuie; Gresnik pako kadaie tak zbugyen daszhe za shvoie grehe saluie, nyc pred Redounikom shpoveda, y tverdno kani, y obecha nigdar vech vu nyeshze povernuti, niti drugeh noveh kulikomu naivech bude moguche z-pomochium Bosium da nesche vuchiniti; gda to gresnik vuchini, onda G. Bug vu Dushu nyegovu kakoti zleie shvoiu miloschu, y nyega shnyum poshzveti, iz Gresnika Pravichnoga chloveka, iz Nepriatela, Priatela, yshzina shvoiega vuchini. Toie navadni nachin, koga G. Bog obdersava, kada ko

iega gresnika na pokoru, y pravichnoszt obracha, y polek ovoga navadnoga moduſsa vuchinyeno Preobernyenie koiega gresnika, nì chudno, veli Sz. Thomas: Negdaſze pak pripetì, govori nadalye Sz. Navuchitel, da G. Bog neobdersava toga navadnoga moduſsa, nego tak iako, y naglo Duſsu greſnika na pokoru gene, da vu iednom hipu, y kakti vu ochnom megnenju iz gresnika zverſseno pravichen poſztàie. *Quandoque verò tam vehementer DEUS animam movet, ut ſtatim quamdam perfectionem Juſtitiæ aſſequatur.* S. Thom. Aq. 1. 2. q. 113. a 10. Y takovo obernyenie moraſze za chudno dersati, y ozavati, ar govori nadalye ov Sz. Navuchitel. *Opus Juſtificationis, prout interdum propter communem naturæ curſum fit, dum ſcilicet ſic hominem gratia prævenit, ut ſtatim quamdam perfectionem Juſtitiæ aſſequatur, miraculoſum dici poteſt.* Idem ibidem. Dello pravichnoszti, kot negda zbogh obchinſzke navade biva, kada naimre Miloscha Bosia tak chloveka pretèche, da taki on hip kada k-nyemu dohagya zverſsen vu pravichnoszti poſztaie, to takovo obernyenje moraſze rechi da ie chudno: koia iſztina naibolyeſze zpoznava vu Preobernyeniu Sz. Paula, koterogaie Chriſtus vu iednom hipu iz naivexega Gresnika, y nepriatela ſzvoiega, tulikoga priatela, y takovoga ſzvetoga Apoſtola vuchinil, buduch da on iſzti hip kadaie Savel greſsil, zovemi rechmi. *Saule, Saule quid me perſequeris.* Actor. c. 9. v. 4. Savel, Savel zakainie preganyas? iz gresnika vuchinilie pravichnoga, iz ſzerditoga vuka, na tihoga Iancza, iz pregonitela Sz. Matere Czirkve, na Navuchitela Narodov, iz poſzude y prebivalischa uſzeh grehov, na zebranu poſzudu ſzvoiu ie preobernul, y zatadi toga ovo nyegovo obernyenie moraſze za chudno

der-

S. Thom. ubi supra. dersati, buduch tak oszebuinem, y nenavadnem nach nom vuchinyeno. *Et ideò conversio S. Pauli tamquam m raculosa, in Ecclesia commemoratur celebriter.* Dokànch szvoie govorienje *Sz.* Thomas, daszenaimre zato z-tu likum pobosnoszt ium obszlusava od Sz. Matere Czirkv obernyenje Sz. Paula, kaitje tak chudno bilo.

Nedvoìm daie uszakomu zmegy vasz N.N. dobr znan modus, y nachim zkoiemie Zvelichitel nas o szmerti obudil iur 4. dnì mertvoga vu grobu lesecheg Lazara, Brata Marthe, y Magdalene, toieto z-tremi sz

Joan. c. 11. v. 43. memi rechmì, y ieszu ove. *Lazare veni foras.* Lazar ho di van, toieto, hodi van iz toga szmerdechega groba y na ov glasz Bosanszkì. *Statim prodijt, qui erat mortuu* Szvedochi Sz. Ianus koije onde nazochi bil, daie nain re taki iz groba gore sztal, koije ure 4. dnì mertev lesa Viszoko Postuvani Biskup Hostienszis Drogo razmislyv vaiuch ovo chudnovito Lazarovo od szmerti obugyeni ziednè sztrani, a zdruge pako Sz. Paula Apost. na Ver Christusevu obernyenie, nesonasze rechi, daie ta chudno dello Christus vuchinil, gdaie Saula iz groba gr hov vu koiemie ne 4. dnì, nego unogo leth mertev les na Dusze; tergaie na sitek Milosche szvoie, y Lyuba zbudil, y zpelyal: kotie chudno dello vuchinil, gda

Drogo. Lazara mertvoga, y szmerdechega sivoga vuchinil. *pus quod in Lazaro fecit Christus, hoc & in Paulo operatus e* Veli Postuvani Drogo, dello koteroie vu Lazarasu Chr stus vuchinil, toie y vu Paulu izpunil.

Sz. Gregur Papa pak szmè rechi, daie unogo vex chudo Christus vuchinil onda, gdaie Paula na Veru szvoi obernul, y gdagaie iz iednoga tak velikoga Gresnika

ta

tak velikem Szvetczem vuchinil; nego gdaie Lazara sivoga iz groba izpelyal. *Certè majus miraculum fuit convertere peccatorem Saulum, quam Lazarum mortuum ſuſcitare; Lazarum quippè Dominus carne ſuſcitavit, Saulum mente.* Vexe ſztanovito chudo ie bilo obernuti gresnika Saula, neg od ſzmerti obuditi Lazara mertvoga; ar Lazaruſsaie vu telu osivel, à *Saula* vu pameti, y Duſse: Ja pak ako iosche vech rechem, negie ov *Sz.* Otecz rekel, uffamſze da krivo nerechem, ar imam na moiu ſztran Sz. Thomasa od Aquine, daie naimre vexega chuda uredno bilo dello Bosanſzkò kadaie Saula gresnika, na Pravichnoga, y Sz. Paula obernul; negie bilo ne ſzamo obugyenie Lazarovo od mertveh, nego y ſztvorenje iz nicheſza Neba, y Zemlyè, y uſzeh ſztvàri koieie na Nebu, y na Zemlye ſztvoril: Kai akobiſze komu preunogo recheno videlo? nai poſzluhne kai *Sz.* Thomas veli, y hoche zpoznati da ia krivo negovorim; pita adda Sz. Thomas ovak. *Utrum juſtificatio impij ſit maximum opus DEI?* Ieli naivexe dello Bosanſzkò, kada iz gresnika pravichnoga chinì? moglobiſze velì komu god videti da nì, arie tese iz niſtara kakovu ſztvar vuchiniti, neg iednu na drugu obernuti: gdaie pak *G.* Bog na pochetku ſzveta Nebo, Zemlyu, y uſze druge ſztvari ſztvoril; onie nye iz nicheſza ſztvoril. *Eſt enim creatio emanatio univerſalis Entis ex nihilo.* Ar ſztvarianje neche rechi drugo, nego izhagyanie obchinſzko iz nicheſza, ſztvorienja kakovoga; kada pak iz gresnika vuchinì pravichnoga? onda liſztor obracha iednu ſztvar na drugu, ili iz zlocheſzte na dòbru; ali da iosche bolye rechem, onu ſztvar koiaie pervo vu greheh bila oblechena, nyu iz

S. Gregor. Pap. lib. 3. Dialog. c. 17.

S. Thom. 1. 2. q. 113. a. 9

Idem 3. Senten. d 1. q. 1.

nyh ſ.leche, y vu halyu ſzvoie milosche obleche, adda ie vexe dello Bosanſzkò bilo, gdaie Nebo, Zemlyu, y uſze ſztvari iz niſtara ſztvoril, neg.kada iednoga gresni.ka na pokoru obracha, y iz .krivichnoga, pravichnoga chini.

Na to Odgovariam ia v.kup Sz. Thomasem ova.k polek navuka Sz. Auguſtina, y velim, daie vexe dello Bosanſzkò iz iednoga Gresnika Pravichnoga vuchiniti negoie bilo dello Nebo y zemlyu ſztvoriti. *Majus eſt opus Juſtificatio impij, quàm creatio Cœli & terræ; ait enim Auguſtinus in c. 14. Joannis, quod majus opus eſt, ut ex impio juſtus fiat, quàm creare Cœlum & terram.* Y tomu zrok dai ov, da naimre onoie vexe dello, koteroie tese vuchiniti teseie pa.k G. Bogu iednoga gresnika na pokoru genuti negoie bilo vſze ſztvari ſztvoriti; to pa.k odtud mori uſzaki zmegy naſz leh.ko zpoznati, da naimre Nebo, Zemlya, y uſze druge ſztvari pervo negoie nye ſztvoril niedne ſzuprotiunoſ.ti vu ſzebe niſzu imele, .koiabiſzu Ru.ke y volye Bosie bila ſzuproti poſztavila, buduch dail ni bilo, y toie doſzta rechi; A Gresnik pa.ko ima veli.ku ſzuprotiunoſzt z.koiumſze proti volye Bosie bori, y po ſztaulya, damu nedà iz ſ.zebe ono vuchiniti .kaibi hotel .kotie to negda Sz. Ieremias zpoznal, gdaie od Gresni.ko*Jerem. c. 5. v. 3.* ova.k govoril. *Induraverunt facies ſuas ſupra petram, & noluerunt reverti.* Obtverdiliſzu Obraze ſzvoie zverhu kamena, y niſzuſze hoteli povernuti; Zatoſzeie mi IESVS zdihavaiuch, y plachuch proti lyucztvu neve*Math. c. 23. v. 37.* nomu, Varaſsa Ierusalemſzkoga tusil, daieie tuli.ko .kra hotel pod peruti Milosche ſzvoie ſ.zpraviti, .kaktikvoch.k pischencze ſzvoie ſzpraulya, ter ni hotelo. *Quoties vo*

congregare filios tuos, quemadmodum galina congregat pullos suos sub alas, & noluisti. Teseie adda tese *G. Bogu* iednoga gresnika, pravichnoga vuchiniti, negomuie bilo Nebo, y Zemlyu sztvoriti, y tako zklenutisze mora da vexe, y chudnesse dello chinì G. *Bog* kada iednoga lisztor Gresnika, na Pravichnoga oberne, neg kadaie Nebo, y Zemlyu sztvoril.

Nu vezda, ia velim ovak, ako G. *Bog* vexe, chudnesse, y teseśe dello chinì, kada koiega gresnika na pokoru, y pravichno siulenie oberne, negoie vuchinil gdaie Nebo, y *Zemlyu* iz nistara sztvoril? kai stimate N.N. kakie tesko, veliko, y chudno dello vuchinil, kadaie Saula na Paula obernul? iz tak velikoga Gresnika tak velikoga Svetcza vuchinil, genuchimu szercze, miszel, y volyu na pravu Veru, y pokoru: Ar *Savel* kulik, y kakov gresnik ie bil? poszlusaitega kot Paula od szebe szvedochanstvo daiuchega. *Fidelis inquit sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus JESUS venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum.* Verno y uszake priaznoszti uredno govorienje, da Christus IESVS ie na ov *Szvet* doszel gresnike zvelichiti, zmegy koieh ia ieszem pervi: koie rechi Sz. Augustin ovak tolmàchi. *Primus, id est maximus, & pessimus; nemo enim accrior inter peccatores Paulo, nemo ergo prior inter peccatores.* Pervi, toieto naivexi, y naigorsj; ar nieden zmegy gresnikov ni bil gorsi od Paula, adda niti perveśi: Neveruie morebiti Sz. Augustinu toga gdo? nai poszlusa szamoga Paula hudobu szvoiu szpovedaiuchega. *1. ad Timo. c. 1. v. 15.* *S. Aug. lib. 1. ad simpl.*

Povech adda ò Sz. Pavel kakovszi ti bil, y kakszi sivel, doklamszi iosche *Saulom* bil? *Supra modum persequebar* *Galat. c. 1. v. 13.*

bar Ecclesiam DEI, & expugnabam eam. Zverhu moduſsa
1. *Timot* c. 1. v. 13. ieſzem preganyal Czirkvu *Bosiu*, y na zkonchanje izkal. Kai vech? *Blaſphemus fui, & contumelioſus.* Bilſzem *Blazniк*, y uſzakogaſzem hotel obſaniti. Ove, y unoge neizbroiene druge grehe ieſzem ia vuchinil: koieh po oſzebuine Milosche Bosie ieſzemſze oſzlobodil, nye oſztavil, y odurilie, odkud nemorem drugo od mene re-
1. *Corin.* c. 15. v. 19. chi, nego da. *Gratia DEI ſum, id quod ſum.* Miloscha Bosia ieſzem, to kaiſzem, ili da po oſzebuine Milosche *Bosie* ieſzem ia zpoznal moy gresni sitek, y na pokoru doſsel, y buduchi od Milosche *Bosie* vu moie ſzlepote poganinſzke raſzvetchen, y na pokoru genyen. *Continuò non aquievi carni & ſanguini: id eſt* (Tolmachi Mudri
Cornel. In loc. cit Cornelius à Lapide) *non contuli de hac mea vocatione, & revelatione, nec in conſilium adhibui conſanguineos vel ullum hominem, ſed certò ſciens me à DEO vocari, & dòceri, DEUM unum Doctorem, & Ductorem ſecutus ſum.* Toieto kak berse ieſzem pochùtil Miloſchu *Bosiu* vu ſzerczu moiem, y chul glaſz Chriſtuſsev, ni Rodbine, nit Priatelov niſzem pital tolnacha kaibi chiniti moral? bili naimre vu Vere poganſzke, y gresnom ſztaliſsu obſztàti moral? aliſze pak na Veru Chriſtuſsevu, y pokoru obernuti, nikoga niſzem pital tolnacha, nego taki Chriſtuſsevomu zvanju, y Navuku ieſzemſze podvergel; ar kak berse ieſzem
Actor. c. 9. v. 4. zachul glaſz Chriſtuſsev. *Saule, Saule quid me perſequeris?* Savel, Savel zakaime pregainas? kak berse videlſzemſze obſztrenoga od iedne velike ſzvetloſzti? *Subito circumfulſit eum lux de Cœlo.* Takiſzemſze chutil raſzvetchenoga vu moie pamèti, genyenoga vu moiem ſzerczu, y bilſzem priſzilyen podlositiſze Volye Bosie, y zato
Ibidem v. 3.

za-

zaktiknulszem. *Domine quid me vis facere?* Goszpone kai hoches da vuchinim? zverhu koieh rèchi Mudri Sylveira ovak govori. *Verba sunt resignati animi, ac tradentis se & dantis totum DEO:* Ove rechi koieie Pavel rekel ieszu izisle iz szercza, szebe G. Bogu uszega daruiuchega chloveka na szlusbu. *Ibid. v. 6* *Sylvei. in Acta c. 9. q. 12 n. 84.*

Zverhu ovoga prechudnoga Bosiega della nemoresze zadoszta nachuditi, niti Zmosnoszti Bosanszke zadovolyno more prehvaliti Sz. Otecz Augustin, z-koiumie on tak velikoga gresnika na pravichen put zvelichenja, y Szvetoszti pripelyal, zato od velikoga chuda ovak krichi. *O inenarrabilis potentia DEI! invenit perversum, & effecit conversum; invenit Sanctorum persecutorem, & fecit eum pietatis tutorem; invenit ministrum nequissimum Judæorum, & fecit eum comparem Sanctorum suorum; invenit superbum, & fecit eum humilem; invenit Blasphemum, & constituit eum Apostolum.* O nezgovorna Iakoszt Bosia! naszelie Gresnika, y vuchinilie pokornika; naszelie pregonitela Szvetoszti, y vuchinilie branitela pobosnoszti; naszelie hudobnoga szlugu Sidovszkoga, y vuchinilgaie iednakogaSzvetczem szvoiem; naszelgaie gizdavoga, y vuchinilgaie poniznoga; naszelgaie Blaznika, y vuchinilgaie Apostola. Niti liszt or szam Sz. Augustin chudilszeie zverhu prechudnoga Preobernyenia Sz. Paula, nego pache chudilsze iszto Presz: TROYSZTVO, y zatoszeie kakti dichilo szvoium iakoszt ium, y zmosnoszt ium, daie tak velik o dello vuchinilo, ako hochemo veruvati Sz. Ivanu Chrysostomuszu, koi ovak govori. *Ipsemet inquit DEUS, sanctissimaque TRINITAS de sua potentia, sapientiaque gloriata est.* Y malo dalye govori. *S. Aug. ser. de Conv. S. Pauli.* *S. Joan. Chrysost. hom. 18. in Epist. ad Rom.*

Astra quidem cùm fierent, admirabantur Angeli: Paulum ver ipse DEUS admiratus est dicens, vas electionis est mihi iste. Chu dilisʒusʒe Angeli kadaie G. Bog Nebesʒa, y Zvezde iz nicheʒa tak lepa sʒtvarial; Pauluʃʒeie pak sʒam G. Bog chudil, govorech, Posʒuda zebrana mene bude ov Imasʒe adda zrok zadovolyen Sz. Mati Czirkva vesʒeli ti, zverhu tak velikoga, chudnoga, y osʒebuinoga Bos iega della, y sʒvetek tak velikoga, tak chudnoga ober nyenia osʒebuinem nachinom obsʒlusavati, kotga y ob sʒlusava, y zato usʒe sʒvoie Kerschanʃʒko Iyucztvo Ma terinsʒkem nachinom opomina, y pozava govorechi *Laudemus DEUM nostrum in Conversione Doctorũ Gentium* Hvalemo G. Boga nasʒega vu preobernyeniu Navuchi tela Narodov.

Ali drugi ne unogo mensi zrok ima Sz. Mati Czir kva Preobernyenie denesnje Sz. Paula na pravu Veru, y Pokoru sʒvetiti, y obsʒlusavati, buduch daie nye nes merno veliku hasʒen donesʒlo; ar gdonezna kulikie na predek, y hasʒen ona po Sz. Paulu dobila? takovu, y tuliku, kakove, y kulike po niednom drugom Aposto lou ona ni dobila. *Quis enim inter Apostolos plus prædica vit, seminando verbum DEI, docendo, quis plures Epistolas po orbem misit?* Izpitava nekoi veliki sʒtareh uremen Prode kator, y Navuchitel Meffret imenuvani; Gdoie, ali kte rje zmegy Apostolov vech Prodekuval nazveschaiuch rech Bosiu, vuchech, gdoie vech lisztov po sʒvetu raz posʒlal? Drugi Apostoli prodekuiuchi Sz. Evangelium osʒebuinem Orsʒagom y Narodom, obernulisʒuie na Ve ru Christusevu, y pridrusilisʒuie k-Sz. Czirkve Katho lichanʃʒke; tako Sz. Andreas obernulie Scitiu, Sz. Fi

Meffret. ser. 1. de Conv. S. Pauli.

lip Asiu, Sz. Thomas Indiu, Sz. Bartol Armeniu, Sz. Simon Mesopotamiu, Sz. Mathei Ethiopiu, Sz. Iakop vexu Hispaniu; ali Sz. Pavel prodekuvalie uszem Narodom, y uszega szveta Narode od szunchenoga iztoka, tia do zapada Sz. Matere Czirkve ie pridrusil, y na podlosnoszt dopelyal, ako toga gdo mene neveruie? nai veruie Sz. Ivanu Chrysostomu koi ovak od nyega govori. *Paulus terram, ac mare, Græciam simul & Barbariam, omnemque prorsus quanta est sub Cœlo Regionem quasi volitans circuiit, non simplici labore veluti in vacuum itinera percurrens: sed peccatorum spinas pariter evellens, & verbum seminans ubique pietatis jugans errores, veritatem reducens.* Sz. Pavel Zemlyu y Morie, Greczu y szkupa Barbariu, y szkoro usze pod Nebom Orszage kakti letechki ie pretekel, ne zahman, y prez velike haszni, ar pouszud ternje grehov ie kerchil, Rech *Bosiu* ie szeial, pobosnoszt szadil, y Poganine od bluda odurachaiuch, na spoznanje prave isztinszke Vere *Katholichanszke* ie pripelyuval Zakaizato ov iszti Sz. Navuchitel imenuiega Szunczem. *Sol enim hominibus est Paulus.* Szuncze Lyudem ie Pavel, ar kakti szuncze po uszem szvetu lyudem szveti, y uszeh raszvetchuie iednako. *Sol omnibus lucet.* Tak y Sz. Pavel uszem Narodom z Navukom szvoiem ie szvetil, vu szlepote poganinszke raszvechuval, y na veruvanje pravoga sivoga *Boga* pripelyaval, kottu isztinu iosche bolye terszisze rechèni Navuchitel potverditi govorechi. *Paulus enim in tantum progressus est, ut vix 30. annorum spatio Romanos, & Persas, & Parthos, & Medos, & Indos, & Scythas, & Æthiopes, & Saracenos, & omne prorsus humanum genus sub jugum mitteret veritatis, & Christi JESU fidem.* Sz. Pa-

S. Joan. Chrysost. de Laud. S. Pauli. hom. 1.

Idem hom. 8.

Idem ibidem.

Pavel tulikoie vuchinil, da komai vu trideſzeteh leta Rimlyane, y Persiancze, Parthe y Mede, Indiancze Scithe, Harape y druge *Poganine*, y veſz ſzkoro Naro Chlovechanſzki na zpoznanje prave Kerſchanſzke iſzto ne, y Vere Chriſtuſseve ie dopelyal. Oh! kulik add Napredek Sz. Mati Czirkva ie dobila, y kuliku haſzen zpoznala po Sz. Paulu Apoſtolu? kai ona ſzama valu hvalech G. Boga z onum Molitvum. *DEUS qui unive-*
S. Mater Eccleſia, *ſum mundum S. Pauli Apoſtoli prædicatione docuiſti.* Bos koiſzi veſz ſzvet S. Paula prodekuvanyem vuchil: kak dabi hotela rechi, G. *Bose* ia tebe hvalu, y Diku zdaier daſzimi deneſz takovoga dal chloveka, po koiega navu kuuſzega ſzveta Narode pod moiu oblaſzt ieſzem dob la: Ieſzumi iſztinaie uſzi tvoij Apoſtoli unoge Szin porodili, ali po niednom niſzemyh tuliko dobila kulik po moiem Paulu, y zato neschu prepuſztiti dabi nyeg voga na Veru, y pokoru Preobernyenia, zevſzem moie lyuczvom Kerschanſzkem, oſzebuinem ſzvetkom n obſzlusavala, po koiemſzem ia tuliko Dobro, y povez nje, Diku, y chaſzt dobila.

Ali neſzamo ie ov zrok obſzlusavanja denesnye Szvetka Preobernyenia *S.* Paula Apoſtola, daie naim tak chudno, y ſzebe na veliku haſzen bilo: Nego zat tulikaiſse, kaitje uſzem Gresnikom kruto haſznovito. *Q*
S. Vincent. Ferrerius. *Pauli Converſio fuit peccatoribus proficua.* Veli *Sz.* Vince czius Fererius, Ne liſztor zato, daie ov Sz. Apoſtol unc ge, y unoge gresnike ſzvoiem Navukom, y dobrum pe dum siulenja, od Vrasie oblaſzti oſzlobodil, na poko dopelyal, y sitka vekovechnoga delnike vuchinil; Neg zato tulikaj unogoie uſzem Gresnikom haſznovito ny

gov

govo na Veru, y Pokoru obernyenie, da uſzi iz nyega peldu imaiu; da kot on buduchi velik Gresnik, dobilie od G. Boga proschenje grehov ſzvoieh, y tulik Szveteez Boſyi ie poſztal: Tako y vſzaki gresnik moreſze uffati, da akoie rauno vu neznam kak velikeh greheh, niſtarmenje more vu Miloschu Bosiu doyti, y grehov ſzvoieh oproschenje dobiti, kotie to ov Sz. Apoſtol hotel obznaniti ovemi rechmi. *Ideò miſericordiam conſecutus ſum: ad informationem eorum qui crediturí ſunt illi in vitam æternam. Ád informationem, id eſt ad exemplum.* Tolmachi Sz. Ambroſius. Zatoſzem ia Miloſchu dobil, na peldu onem koij vu nyega veruvali budu na ſitek vekovechni. Koie rechi razmislyavaiuchi Sz. Theodoretus, veli ovak. *Factus eſt, inquit, de perſecutore Apoſtolus, ut nemo eorum, qui maxima crimina perpetrarunt, ad eum reſpiciens, de ſalute deſperet.* Vuchinyenie iz Pregonitela Apoſtol, da nieden zmegy oneh, koij naivexe grehe ieſzu vuchinili, na nyega gledech, od ſzvoiega zvelichenja nezdvoi.

ad 1. ad Timot. c. 1. v. 16.

S. Theodoretus.

Sz. Auguſtin tuſikai miſzlechi zverhu ovoga preſzrechnoga Preobernyenia Sz. Paula batrive ſzam ſzebe, y batrivechiſze vuchi uſzakoga Gresnika kakſze mora uffati vu Miloschu Bosiu ovako govorech. *Si inquit Saulus ſanatus eſt, ego quare deſpero? ſi à tanto Medico deſperatus æger ſanatus eſt, ego vulneribus meis manus illas non aptabo? ad illas non feſtinabo?* Ako Savel ie ozdraulyen, ia zakaibi zdvoiti hotel? ako od tulikoga Doctora zdvoien betesnik ie ozdraulyen, iaſze nebi moral nyemu vu ruke dati? k-nyemu nebudem ſetuval? toſze pak razme od oneh gresnikov. koij onak vuchinè, kotie Sz. Pavel vuchinil, koij kadaſze od G. Boga chùte zvanehna pokoru,

S. Aug. ſer. 9. de verb. Apoſt.

takimu z-Paulom odgovariaiu. *Domine quid me vis facere?* Goszpone kai hoches da vuchinim? y to ne szamo z-iezikom odgovore, nego unogo bolye z-dellom, ar Sz. Augustin tolmachech ove Paulove rechi. *Domine quid me vis facere? id est, parat se ad obediendum, qui prius saviebat ad persequendum, jam formatur ex Persecutore Predicator, ex lupo ovis, ex hoste miles.* Kada Pavel govori Goszpone kai hoches da vuchinim? on iszti chasz, y hip pripraulyasze na pokornoszt on, koi pervo ie hlepel na preganyanie, y poszlaie iz Pregonitela Prodekatora iz Vuka Ovcza, iz Nepriatela szoldat, y Branitel Sz. Vere Katholichanszke.

Idem ser. 14. de Sanctis.

Ovak adda gdo goder bude Sz. Paula Apostola na szleduval ako rauno bude uexi gresnik negie bil Savel, moresze uffati vu Miloschu Bosiu, da kakgoder G. Bog szmiluvalszcie nad Saulom y prielgaie vu szvoiu Miloschu, oprosztivsimu usze grehe nyegove tak velikoga Szvetcza ie vuchinil; tak tulikasy nyemu hoche vuchiniti: ako lisztor vuchini, kotie Sz. Pavel vuchinil, toie to, gdaga G. Bog na pokoru zove po Prodekatoreh, po Szpovednikeh, po nuternyem nadehavanju, dasze tak osztavi szvoiega gresnoga nichemurnoga siulenja, y po koru za szvoie grehe pochne delati: Ar ako imaiuchi priliku grehov szvoich proschenje od G. Boga dobiti, y vu nyegovu Miloschu doyti, te bude odulachil povernutisze k-G. Bogu, y pokoru za grehe chiniti? uffaiu chisze da kotie G. Bog Sz. Paulom miloschu vuchinil, tak y snym hoche vuchiniti, tà takov hochesze vkaniti y Preobernyenie Paulovo nyemu bude ne na haszen, y Zvelichenje, nego na skodu vekovechnu, ar na pogu

blyenie y proklecztvo; y rauno to vidimisze daie ov Sz. Apostol vu iednom szvoiem listu hotel nazveztiti, gdeie rekel. *Nescitis quoniam Angelos judicabimus?* Neznate morebiti da mi budemo Angele szudili? toieto vrage peklene veli Sz. Augustin; Ali kakie budete szudili ò Sz. Apostol Pavel? akoszu iur osztugyeni. *Per collationem vitæ ipsorum.* Odgovaria Sz. Ierolim, toieto hoche rechi onda na szudu Bosiem hoche Christus sitek Sz. Apostolov, y drugeh Szvetczev pred ochi Vragov peklench postaviti, y pokazati, kakszu naimre oni ako prem szlabi, y kerhki lyudi tulila, y takova dobra dèlla za volyu, y lyubav nyegovu na ovom szvetu sivuchi chinili: a Vragi buduchi tak plemenite sztvari, buduchi vu Nebu, y vu Milosche Bosie sztvorieni, buduchi iedni chiszti prezmesza, y kervi Duhi, terszusze od iednoga szamoga poselenja, od iedne szame miszli puztili obladati, daszusze Gizdavomu Luciferu dali prekaniti, y proti G. Bogu snym podichi. *Quæ res superbissimis dæmonibus maxima pœna erit.* Kai chuti, y videti, naivexu muku Vragom bude zaudavalo, velj mudri Cornelius à Lapide.

1. *Corin.* c. 6. v. 3. S. Hieronym. Cornel. à Lap.

Ovem isztem nachinom budemo y mi szugyeni koich G. Bog na pokoru tulilo uremena chaka, Miloschu szvoiu szvetu gresniku budi kakszi hoche velikomu poniaiuch, kotnasze lepo opamina Sz. Isaias Prorok. *Expectat Dominus ut misereatur vestri; & ideò exaltabitur parcens vobis; Beati omnes qui expectant eum; miserans misebitur tui, ad vocem clamoris tui, statim ut audierit respondebit tibi.* Chaka G. Bog vasz ò Gresniki, y Gresnicze! na pokoru, dabivamsze mogel szmiluvati: y zato daszе on vam szmiluie, y vam vasze grehe oproszti, vasz vu szvo-

Isaiæ c. 13. v. 18 & 19.

iu Miloschu prime, onſze ztem, y vutom izviſziti hoche; Blaseniſzu adda uſzi oni hoij nyega chaſtaiu, y nyegovanje nyegovo odperta vuha ſzercza ſzvoiega dersè, y berseliga chuiu zvatiſze od greha na pokoru, taki oniſti hip nyemu odgovariaiu, ſtotmuie denesni Sz. Pavel odgovoril. *Domine quid me vis facere?* Goſzpone ſtai hoches de vuchinim? Blaseniſzu velim uſzi ti takovi, a *miſerans miſerebitur tui*, hocheſze miloſztiuni Bog uſzakomu miloſztiuno ſzmiluvati, y na glaſz pokornoſzti, odgovoritj hoche z-oproschenjem grehov. *Si ergo iniquus es? cogita blasphemum*, krichi Sz. Ivan Chryſoſtomus uſzakomu gresniku: *Conſidera Paulum, prius perſecutorem, poſtea annuntiatorem, habes portum in quem confugito: quid eſt enim peccatum ad DEI miſericordiam? tela aranea quæ vento flante nusquam apparet.* Akoie adda ſtoj zmegy vaſi N.N. gresnik? nai premiſzli blaznika, nai razmiſzli Paula, koije bil y blaznik, y pregonitel Boſyi, ali po pokori, po obernyenju ſzvoiem na Veru, y pokoru poſztalie Apoſtol, y Navuchitel Narodov: Imas adda ò Gresna Duſza! y meſzto, y ureme za pokoru chiniti, y Miloschu Bosiu zadobiti; neſztraſiſze nikai niti nebòy zvethu unoſine, y rugote grehov tvoieh, ar znati moras da uſzaki naivezi, y naiodurneſsi greh, naproti Miloschi Bosie, ie ranno ſtakti iedna pavuchina, vu ſtoiu ako veter puhne, takie neſztaie. Krichi adda krichi iz glubine ſzercza tvoiega Sz. Kralyem Davidom. *Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte.* Odprimi G. Bose ſzlepe ochi moie, da vu ſzlepote grehov moieh nezaſzpim ſmertium vekovechnum. Krichi z-Paulom iz vetem, *Domine quid me vis facere?* Ovoſzem G. Bose

S. Joan. Chryſoſt. hom. 2. de S. Paulo.

Pſal. 12. v. 4.

na

na zapoved tvoiu, pripraven na pobolſanje sitka, na pokoru za grehe moie, na uſze muke ako prem naiteseſse, y iſztu ſzmert, za Veru, Lyubav, y volyu tvoiu *Bog* moy, y uſze dobro moie. Amen.

NA DEN SZVECHNE B. D. MARIE.

Kulike poniznoſzti pèldu B. D. MARIA na denesni den ie nam dàla, hodech z drugemi *Senami* na ochischènie polek zapovedi; koie ona ni bila dusna pokorna, niti podlosna biti.

Poſtquam impleti ſunt dies Purgationis MARIÆ. Lucæ 2. v. 22.

Gdabiſze bili izpunili dnevi ochiſchenja MARIE.

VSzigdarie bila miſzel y govorienje negdaſneh ſztareh uremèn mudreh ovoga ſzveta Lyùdi, da prevech ſzlaba ie ona pamet, koiaſze nechudi zverhu kakovoga novoga, y nigdar vigyenoga dugovanja. Alexander Macedo, koj ſzie ſzvoiemi viteskemi dèli pri uſzem ſzvetu zadobil Jme, *Magnus*, toieto veliki Kraly Macedonſzki, kada vu naivexe dobe dike ſzvoiè zagledalie bil daſze od piltavarſzkeh rùk napraulyen kip Orfeuſsev potì, zachudilſzeie, zmutilſzeie, y kakti zvan ſzebe ie poſztal. Czeſzar Auguſtus, koj buduch dersàn od lyù-

di ſzvoiega uremena kakti za iednoga Boga Vojſzkè: o vuchinivſi poklati unoſinu ſivine na Aldove, y najdüch uſzu ſivinu prez ſzercza, oſzupnulie od velikoga chuda y malomuie mankalo da ni vumerl. Diones Filoſof ſzam od ſzebe ſzvedochi, kuliko uremena ni mogel ſzam k-ſebe doyti, kadaſze ie bil zachudil naidüchi moi ſzladko, ko drugach od nature ſzvoie ieſzlano, ono iſtu ureme kadaie iz Sjrakuſe pred Dioniſiuſsem Tirannom beſal. Chuda ni maloga uredno bilo vigyenie ò ureme nu oneh dveh velikeh Generalov Rimſzkeh ſeregov Antona, y Bruta, koia dva imaiüchi megy ſzobum harcz y doklamſzuſze ova dva megy ſzobum borila, od ob dveh ſeregov vigyenaſzu bila dva orla zverhu nyhv zraku megy ſzobumſze harczuvati, y klati. Chuda v likoga bilaſzu uredna uſza ova vigyenja, vu tom nikal voga dvoienja ni. Ali ono Vigyenie od koiegaſze d naſni Sz. Evangelium ſzpomina ie prez kraya y konc vexega chuda uredno, ko vigyenje uſzemu Kerſchanſi tvu ie dobro znano, kak najmre vu Ieruſalemſzke Czi kve kakti vu iednom Nebu ukup puſchaiuſze videti Szu cze, y Meſzecz, koij 40. dan zamerknyeni tako reku chi ieſzu bili, toieto MARIA prechiſzta Devicza y Ma Szina Boſiega, koia ie lepa kakti Meſzecz, *Pulchra ut l na*, y nye predragi Szinek, Chriſtus JESUS koj ie prav Szuncze Pravicze, *Sol Juſtitiæ*. Ov reku Meſzecz d naſz ie pokazal preſzvetle tràke gluboke poniznoſzti, k da najmre MARIA hotelaie polek praude doyti vu Czi kvu Ieruſalemſzku na ochiſchevanje, kotſzu druge Sen po porodu duſne do danaſnyega dneva hoditi. Oh ter nili chuda uredno, da ona ide na ochiſchevanie, ko

iaie

iaie chiſztèſsa od Meſzecza, ſzvetlèſsa od Szuncza maternalſzkoga, kotero mi uſzaki dan z-ochima naſsemi gledamo; ter vendar hotelaie na ochiſchèvanju 40. dàn biti zaperta, y danaſs polek praude, y navade drugeh ſen vu Czirkvu doyti, akò prem ona ni bila podlosna zapovedi Moyſeſseve, kot ona koia prez uſzakoga oſzkrunyenia divoiachke chiſztoche ne ſzamo pred porodom, y po porodu ſzinka ſzvoga ie oſztala, nego y prez vſzake makulicze naimenſega greha ie bila. Zrok adda zaradkoiega ona hotelaie praude Moiseſseve pokorna biti, y polek zapovedi deneſz vu Czirkvu na ochischàvanie doyti, pokazati hochu.

Zakai adda MARIA Devi: hotelaie podlositiſze Praude nebuduch dùſna? *Quare purificatur Virgo cùm eſſet immunis à lege?* izpitava Mudri Sylveira: Sz. Navuchiteli unoge zroke tomu dàiu, naipervo Sz. Bernard veli, da kaktigoder Chriſtus Zvelichitel nas, koije, *Agnus ſine macula.* Agnecz najchiſzteſsi hotelſzeie drugem Adamovem Szinom, na obrezavanju iednakoga vuchiniti; rauno tak y MARIA Devi: hotelaie peldu Szinka ſzvoiega naſzleduvati, y ſzebe drugem Senam iednàku vuchiniti vu ochiſchèvanju; nut rèchi Sz. Bernarda, koie onk-MARIE Dev: govori. *Eſto inter mulieres tanquam una illarum, nam & Filius tuus ſic eſt in numero Puerorum.* Budi megy ſenami, kakti iedna zmegy nyh, ar y Szin tvoy tak ie megy Deczùm. Drugi zrok daie nadalye Sz. Bernard, y veli, daie zato MARIA Dev: Szinkom ſzvoiem IESVSSEM dosla vu Czirkvu, dabi Otczu Bogu Nebeſzkomu alduvala, y daruvala ſzàd Blagoſzlouly eni Vutrobe ſzvoie Preſzvete, ter z-ovem Aldovom, y Daruva- *Sylveira.* *S. Bernardus.*

ruvanjem, nyegovu ſzerditoſzt proti Narodu chlove-
chanſzkomu bi vutiſsila, y miloſztiunoga vuchinila
Ponizilaſzeie MARIA Dev: ter uzemſi vu nàruch
ſzvoy premiloga Szinka IESVSKA, y ſnym na denes-
den poslaie vu Czirkvu Ierusalemſzku megy drugem
Senami koiu zagledavſi Otecz Bog Nebeſzki onde z-u
likum pobosnoſztium, y poniznoſztium klechèchu, tak
poſztavilie dole iz rùk ſzvoieh Orusie, y mech pravicz
ſzvoiè, ter iz ſzerditoga miloſztiunem ie poſztal, y uſz
krivicze gresnomu Narodu chlovechanſzkomu ie opro
ſztil, ar *Adamavit eam Rex, plus quàm omnes mulieres, &*
buitque gratiam, & misericordiam coram eo ſuper omnes mulie-
res. Zalyubilſzeie vu nyu Kraly vech neg vu uſze ſene
y imelaie miloschu pred nym zverhu vſzeh sèn. Raun
taè moreſze od MARIE Dev: Matere Bosie rechi, ka
Sz. piſzmo od Kralicze Eſter govori, daſzeie unogo bo
lye Otecz Bog Nebeſzki zalyùbil vu MARIV, neg Af
sverus vu Eſther zverhu uſzeh ſen ovoga ſzveta, pra
koiem MARIA unogo vexu Miloſchu ie zadobila, neg
Eſther pred Aſsveruſsem: ar MARIA od ſzamoga Ka
lya Nebeſzkoga po Arkangelu Gabrielu bilaie pozdra-
lyena. *Gratia plena, benedicta tu in mulieribus.* Miloſch
puna, Blagoſzloulyena megy Senami: Eſther proſzila
Esther c. Kralya za ſitek lyucztvà ſzvoiega. *Si inveni gratiam*
7. v. 3. *oculis tuis, ô Rex! dona mihi animam meam pro qua rogo, &*
populum meum pro quo obsecro. Akoſzem nasla miloschi
vu ocheh tvoieh ò Kraly! prikasi mene Duſsu moiu za
koiu proſzim, y lyucztvo moie, za koieſze molim. Rau
no ovem nachinom y MARIA proſzi Kralya Nebeſz
koga za greſni Narod chlovechanſzki, Oh! Kraly Ne-

ba y zemlyè, ako imam tulikò miloſche pred ochima tvoiemi, prikaſimi Duſu zakoiu tebe proſzim, y oproſzti Lyucztvu zakoiètiſzemolim.

Mudri Euthimius ieden drugi zrok ne maloga preſtimanja na pervo dàie, zakai MARIA Dev: hotelaie vu Czirkvu na ochiſchevanje poyti, y veli. *Obedivit, nelegem transgredi videatur*; Pokornaie bila Moyſeſeve zapovedi, dabi drugo lyucztvò neſtimalo, y nereklo da MARIA ni pokorna, nego ſzuprotiuna zapovedi; kakò dabi hotel rechi ov Mudri chlovek, daie negda potreba vuchiniti y ono kai chlovek ni duſen, za nedati blisnyemu zroka ſzpachenja, ali mermranja; y takò dabi MARIA nebila vu Czirkvu doneſzla Szinka ſzvoga IESVSSA? uſze lyucztvo sidovſkò bilobiu derſalo za gizdavu, y neporkornu; ar da ona od Duha Sz. ie prielà? da nye Szinie pravi Bòg y chlovek? ono ureme to obodvoie biloie ioſche zkrovno y otaino lyudem; Zato iſzto priſtoialoſzeie MARIE zapoved izpuniti, za nedati ſzpachenie blisnyemu. *Euthimius.*

Ovi zrokie ieſzu kruto lepi, y mene povolyni, od koie bi ſze moglo doſztagovoriti, ali kajti Poniznoſzt preglubokà MARIE unogo bolyeſze danaſni dan ſzvèti pred uſzem ſzvetom, od nyeia tulikai govorienja moiega odurachati neſchu, od koie y Poſtuvani Hugo Cardinalis ſzvedochi. *Voluit purificari Mater DEI ſicut lex præcepit, in exemplum veræ humilitatis.* Hotela ſzeie chiſztiti Mati Bosia kakie zapoved zapovedala, na peldu prave poniznoſzti. Hotelie rechi ov mudri chlovek da MARIA ako prem Mati Bosia, y kot takova najchiſztesſa, najlepſa, najſzvetleſsa, najſzveteſsa, hotelaie vendar *Hugo Card. in Luc.*

poyti iednako z-drugemi ſenami vu Czirkvu na ochiſchevanje, y toie ona vuchinila na peldu gluboke poniznoſti uſzemu Kerſchanſztvu; y tomi unogo lepſe potvergyuie Gverricus Oppat govorechi. *Quis non mirat, quam in die Purificationis MARIA oſtentaverit humilitatem, dum, quæ Angelis purior erat, quaſi à ſordibus emunda-ri indigeret, Purificationis remedium ad eas abſtergendas aſſumſerit.* Gdoſze nebude chudil zverhu poniznoſzti glubokе MARIE prechiſzte Devicze, koiuie ona na den ochiſchevanja pokazala, kada naimre ona, koiaie chiſztesi od Angelov bila, y kakti utepena potrebuiuch ochiſchenja, poslaie z-drugemi utepenemi ſenami na ochiſchevanje. *Kade Sz.* Bernard pun chuda zverhu tulike poniznoſzti MARIE Dev: nyu izpitava. *Unde tibi humilitas, & tanta humilitas ô Beata?* Odkuda tebe poniznoſzt y tulika poniznoſzt, ò Blasena?

Guerri. Abb. lib. 1. de ſa. Reg. c. 15

Ser. Bernar. ſer. 4. de Aſſum.

Megy oſztalemi Czeremoniami Sidovſzkoga Lyuczstva, bilaie tulikaiſse ova; da ſena po porodu, koiaſi Szina rodila moralaie ſzedem dan ſztati zaperta, y z-lyudmiſze nepajdaſiti, kakti utepena y neſznaſna, oſzpak dan moraloſzeie Dete obrezavati, y po obrezavanyi Deteta Mati ie morala 30. dnevov doma zaperta biti y tak 40. dan ſzvoiega ochiſchenja izpuniti: niti vu Czirkvu ni ſzmela poyti vu oveh dneveh ochiſchevanja, pokoieh dneveh moralaie pervi put vu Czirkvu iti, ſzobum noſzech Szina ſzvoga novorogyenoga, koiegaie zaſz. G. Bogu alduvala, y ova iſzta zapoved nahagya aſze vu Piſzmu zapiſzana vu knigah levitici: Koie zapoved naſsa tulikaj Preodichena MARIA Dev: hotelaſzeie poddloſiti, poklakam 40. czeleh dan od proda ni hodila v

Czir
nieſ
gu N
ra,
eon
Pre
meg
leh
nem
bila
ke p
vagy
y p
ſzv
y z
poſ
nye
chiſ
chu
tva
nev
re,
noſ
chiſ
pod
Cze
bila
ar da
opor

Czirkvu, nego na danashni dan poslaie bila za ochishchenieszvoie alduvat Szinka szvoga IESVSSA, Otczu Bogu Nebeszkomu. Oh! ovoie on den kada Skrinya Mira, koia tuliko uremena vu Taboreh pod satoreh Filist conszkeh ie bila zkrivena, MARIA toieto Prechiszta, y Preodichena Devicza, koia ie ona prava Skrinya Mira megy szerditem Bogom, y hudobnom Gresnikom czeleh 40. dan bilaie zkrivena vu priproszte stalicze megy nemum sivinum; denesz vu Czirkvu Salamona Kralya bilaie donesena, y dopelyana zkupa od one nye glubokeponiznoszti: Setuite adda o N.N. za gledat, y zprevagyat Kraliczu vasu vuchechisze od nye chednoszti, y poboshnoszti, z-koium ona ide vu Czirkvu noszech na szvoiem nàruchaiu Aldov premiloga Szinka IESVSKA y zprevagyaiuchiu premiszlete ove nye oszebuine kreposzti, koie ona izkasuie iduch na ochishchevanje, koga nye ni bilo potrebno, buduch da ona vu porodu kakti chiszta Devicza, ako prem ie rodila szinka, bilaie obchuvana od uszakoga urazènja prechiszstoga Divoiachtva szvoiega kakti tulikai od uszake boli, y od ostaleh nevòly, koiem uszem podversene ieszu usze Matere, kot one koie prez zpoznanja Muskoga Szpolla zanoszziti niti roditi nemogu; y tako MARIA ako prem chiszta, hotelaie nistarmenje zapovedi ochishchevanja podlofitisze.

Povedaiu Rimszke Historie od Iulie Augustussa Czeszara Kchere, da kadabi ova ienkrat opomenyena bila dabi tak Czifraszto, y gizdavo opraulyena nehodila, ar daie to kruto sal Otczu nye Czeszaru videti; na koie opominanje gizdavo y szerdito ona je odgovorila, moy

Otecz neszpominasze vech daie Czesarom koiemusze vesz szvet klanja, y nyegasze boi; ali ia dobro znam daszem Kchi Czeszarszka, y kot takova, zmegy uszegu szveta Kralicz naiperva, zakai zato urednoie, y dosztoino daszе y vu oprave pokasem onum, koiaszem vu kervi, y chaszti: Ako iedna Iulia Kchi iednoga zemelyszkoga Czesara tuliko od szebe ie dersala, y natulikosze neszamo z-rechmi, nego y z-dellom ie izvisavala? Ah ò Preodichena, prezmozna, y preszveta MARIA Devicza kaj miszlis od tebe? kaj govoris? kaj chinis? Iulia bilaiekchi iednoga zemelyszkoga Poglavnika; a ti MARIA! koiaszi kchi, y Mati szamoga G. Boga, y kot takova Kralicza Neba y zemlyè, ter vendar poszem tom Szin tvoy, ako prem Zvelichitel szveta puszti szcie kakti ieden gresnik obrezavati; ti pak kakti iedna gresnicza hotelasze ochischevati; Onszeie kakti zpozabil iz Bosanstvà szvoiega, a ti iz Materinstva Bosiega: *Vere tibi ò Virgo non opus fuit purificatione* (kricha S. Bernard) *sed tamen cum Filio tuo circumcisione?* Ni szta novito ò Prechiszta Devicza tebe bilo potrebno ochischènja kakti ni Szinku tvoiemu obrezavanja. Vezda pak z-tobum govorim ò gresna Dussa koiasze vu tvoiemenschine, chaszti, ali bogacztvu izvisavas, y tvoiu glavu tak oholyno tia do Neba podises, nezachernuiesliszе y nesramuies morebiti nad tak glubokum poniznosztium Kralicze Nebeszke MARIE Devicze? koiaszi puna grehov, y uszaki dan krichis. *Et in peccatis concepit me mater mea.* Y vu greheh prielameie Mati moia. Izgizdavas tebe zverhu drugeh, à nutove prechiszte Devicze koiaie prez greha zpocheta, y rogyen

S. Bernardus.

bila

bila rodilaie tulikaj Szinka y Divoiachtva ni pogubila ; ter vendar onasze natuliko poniszuie, dasze z drugemi gresnemi senami podlasze zapovedi, y megy nymi vu Czirkvu na ochischavanje hodi, Oh ! nezgovorna poniznoszt Kralicze, y Czeszaricze nasse preschiszte, y preodichene MARIE Devicze.

Nitisze oude ni usztanovila Poniznoszt MARIE Dev: aria ioschе vexa znamenja poniznoszti nahagyam, y zpoznavam vu nye, ar ona, koia ie Kralicza Nebeszka vu Czirkvu iduch najmensum megy najsziromaskese mi lyudmi iesze pokazala noszechza Dar, par Gerlicz ; zapoved pako bilaie ova, da bogatesi lyudi moralisu na offer donesti Jancza iedno leto staroga, sziromaskesi pako, koij Janczа nisu zmogli, moralisu donesti par Gerlicz, ali dva mlada Golubka. Kaj adda chinis ò MARIA preodichena Deva? kadeie ono Zlato, on Temian, ona Mirha? koiasu tebe y Szinku tvoiemu vu Staliczu Tri Kralyi donesli na Dar? Ja znam da Kraly Alexander dalie bil szto talentumov szrebra Anaxarke Filosofusu szamo zbogh toga kaitie on bil Alexander. Ja nahagyam da Pittagoras Mudri alduvalie bil Bogom szto volov, szamo zbogh toga daie on bil znassel iednu novu figuru skole Matematike. Ja Stem da Kraly Salamon, na den Poszvetilischa Czirkve svoie alduvalie G. Bogu dvadesset y dve iezere volov, a ovacz pako szto y dvaiszet iezer. Ti pako ò prezmosna Devicza vu iednom tak oszebuinom dnevu vu koiem ti Szinka tvoga Otczu Bogu Nebeszkomu daruies na offer nenoszis vech nego szamo par Gerlicz ? à gdeie on zmosni Dar kojsze doszto j iedne takove Kralicze y Matere Kralya Neba y

zemlyè ? Oh ! chudno dugovanye, oh ! poniznoſt nezgovorna MARIE Dev: ter gdoſze nebi nad nyu zachudil ? videchi MARIV, najchiſzteſu, y najzmo neſsu, iednà kuſze chiniti ſenam ne ſzamo nechiſzten nego y naiſziromaſkeſem ; y za takovu od uſzega lyuc tva bilaie derſana MARIA, toieto za nechiſztu, y za ſi romasku, akò prem ni iedno, ni drugo z-iſztinum, yp pravicze od nye rechiſze nemore.

Megy naivexemi chudi koiaſze vu Meſzeczu vide y zpoznavaiu ie ovo veli Sz. Rupertus Opat, da kada Meſzecz pun, veſz lep, y ſzvetel, y kakti takov biſze i naſsati mogel megy drugemi Planetami, y Zvezdam Nebezkemi ondaſze pochinja ponizuvati pred uſzemi ſzvoiu lepotu, ſzvetloſzt, y iakoſzt zkrivati, koiemu nekoia mudra glava podpiſzala ove rechi. *Conſumat minuitur.* MARIA prechizta Devicza, ie on prele Meſzecz kotiu Sz. Piſzmo imenuie, *Pulchra ut luna.* Ov rodiuſsi na ov ſzvet Szinka ſvoiega IESVSSA, poſ talaie. *Quaſi luna perfecta in diebus ſuis.* Kakti pun Meſzecz y veſz zverſen ; y kakti Meſzecz iedvaj poſztane pu y zverſen ; takiſze pochne ponizuvati, taki ſzvoi zverſenoſzt zakrivati, y ſzvetloſzt zkrachuvati lyude ovoga ſzveta; tak y MARIA pod Szunczem Pravic Chriſtuſu Zvelichitelu ſzvoiem, megy uſzemi Planeta mi, toieto, Szvetczi, y Szveticzami Nebeſzkemi ie naj vexa, najlepſa, naiſzvetleſsa, najzverſeneſsa, danaſi dan zonum ſzvoium glubokum poniznoſztium zakriv pred lyudmi onu ſzvoiu neuraſenu Chiſztochu, y nezgo vornu Zmoſnozt, chinechiſze iednakum drugem ſenam greſnem, nechiſztem, y ſziromaſkem, od koie Sz. Ber-

Cant. c. 6 v. 9.

nard

nard lepo govori. *MARIA quanto major erat, humiliavit se non modo omnibus, sed & præ omnibus.* Kulikoie MARIA bila vexa, szveteſsa, chiſzteſsa, y zmoſneſsa? tuliko bolyeſzeie ona uſzigdar pouſzud, y pred uſzemi ponizuvala. *S. Bern. in Cant. c. 5.*

On najmudreſsi zmegy uſzega ſzveta lyùdi Kraly Salamon razmislyavaiuch ſzvoiem glubokem razumom naturu Moria, kak najmre zeuſzeh potokov y zdenczev vodeſze ztechu vu morie, y morie ztem nikaj vexe nepoſztaie, nego uſze iednako oſztaie. *Omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat.* Y to dugovanje Salamon za iedno veliko chudo dersì; Alì? Salamon, Salamon, preſztaniſzeti nad tem chuditi, artiia pokaſem, iedno prez krayia y koncza vexe chudo, iedno chudneſsé morie, MARIV toieto, prechiſztu uſzigdar Deviczu, Neba, y zemlye Kraliczu, vukoiu tri zdenczi Boſanſzkeh Perſon, Otecz, Szin, y Duh Sz. uſze ſzvoieh miloſchih, y Darov vode kakti vu iedno morie ieſzu uleiali, kotnam ie to hotel potverditj Sz. Bernard govorechi od MARIE. *Eccli. c. 1. v. 7.* *S. Bern. ſer. ſignummagnum.* *DEUS omnium bonorum plenitudinem poſuit in MARIA, ut ſi quid gratiæ, ſi quid ſalutis, ſi quid ſpei in nobis eſt? per eam noverimus redundare.* G. Bog uſze ſvoie Dàre, miloſche dobrote, krepoſzti, y Jakozti poſztavilie vu MARIV, natuliko da akoie kaj pri naſz, y vu naſz dobrote, miloſche, y uffania, to uſze izhagya od MARIE: y da to bolye mi budemo mogli zpoznati, hodmo k mudromu Siraku, po koiem Duh Sz. ovak govori. *Altitudinem Cœli, latitudinem terræ, & profundum abyſſi quis dimenſus eſt.* Viſzinu Neba, ſirinu zemlyè, y glubinu morſa, gdoie nigdar meril? zverhu koieh rèchi mogelbiſze *Eccli. c. 1. v. 2.*

gdo-

gdogo der chuditi, y rechi, kaj adda govore Aſtrolog y Aſtronomi da znaiu kakie viſzoko Nebo; kaj govo Geometri da znaiu kakie ſiroka zemlya; kaiſze hva Mornari da znaiu kakie globoko morie, a ko ſam Du ſz. izpitava. *Quis dimenſus eſt?* kterie on chlovek na ſzu tu koibje bil meril?

Ali najſze nigdor vu tom nevkanyuie, ſtimaiuchd bi to Duh ſz. govoril bil od ovoga materialſzkoga Neb komi z-ochinra gledamo; ali od Zemlyè, po koien z-nogami hodimo; ali od moria po komſze vozimo veli moy Serafinſzki Sz. *Bonaventura* negoie to ho Duh Sz. razumeti od Preodichene MARIE Dev. koi ſze pravo y doſztojno Nebom, Zemlyum, y Morie imenuvati more; Zoveſze Nebom. *Tum quia* (veli *S. Bona. in ſpec. c. 5.* *cœleſti puritate, & claritate, alijſque cœleſtibus abundarit vir- tibus, tum quia ſedes DEI altiſſimi fuit, teſte Prophetâ dice Dominus in Cœlo paravit ſedem ſuam.* Kaiti reku MAR bilaie nepunyena z-Nebeſzkemi Dobrotami, y krep chami, oſzebuinem nachinom Chiſztochum y ſzvetl tium, y kaitje bila Sztolecz, Tronus, y Prebivaliſchel lya Nebeſzkoga: Zoveſze Zemlya, kaitje iz ſebe d van on *Blagoſzlouljeni ſzad. Terra quoque MARIA it* (veli nadalye Sz. Bonav.) *quæ fructum illum nobis pr lit, de quo Propheta ait: Terra dedit fructum ſuum.* K zadn mu zoveſze, y imenuie moriem MARIA Dev. puna niznoſzti, Dobrote, y Miloſzerdnoſzti. *Abyſſus eſt M RIA, in humilitate, bonitate, & miſericordia. Quis ergo* kancha ſz. voie govorienye Sz. Bonaventura, *hujus altitudinem, hujus terræ latitudinem, hujus maris profundi tem: quis inquam MARIÆ immenſitatem & gratiarum dim*

sus est? nisi ille qui eam operatus est. Gdoie adda nigdar vishinu ovoga Neba, shirinu ove zemlyè, glubinu ovoga Morja, gdo velim MARIE zmoshoszt, y Miloschu ie izmeril? akò ni on koteriuie sztvoril; y zato prozdraulyaiuch nyu Arkangel Gabriel od sztrani *Bosie* rekelieie. *Ave gratia plena.* Zdrava Milosche puna, toieto veli Sz. Hieronym, MARIA bilaie napunyena z-Miloschum, ne onem nachinom kot drugi Szvetczi, y Szveticze Bosie, koiishzu lishztor nadelyeni bili z-Miloschami, MARIA pak bilaie napuniena. *Cæterò per partes præstatur gratia, MARIÆ verò se tota infudit plenitudo gratiæ; quia etsi in Sanctis Patribus & Prophetis gratia fuisse dicitur, non tamen ea tenus plena.* Drugem Bosiem Szveczem od G. *Boga* delisze Miloscha po dèleh, tak da nimaiu oni usze *Bosie* Miloschе, vu MARIV pak izleiale shzu usze tri Bosanshke Persone usze szvoie Dare, y Miloschе; ar akò rauno imelishzu Sz. Otczi, y Proroki vu shzebe Miloschu Bosiu, nishzu vendar onak napunom kak MARIA Prechishta Devicza. *S. Hieron. ser. de Assum*

Zato ishzto tershilishzusze negda Szveti Otczi, MARIV Devicżu prishzpodobiti prelepe Novoga Zakona Pandòre, ar kaktishzu od Pandore Poëte izmishlili, daie ona bila iedna Bosicza, vu koiushzu ushzi *Bogi*, usze szvoie kreposzti, y Dobrote, Miloschе y Jakoszti poszstavili: Tak Iupiter poszstavilie vu nyu szvoiu Zmoshoszt, Venus szvoiu lepotu, Mars szvoiu Jakoszt; Pallas szvoiu Mudroszt; Apollo szvoiu Musiku; y takò Pandora imelaie vushzebe ushzeh *Bogov* Kreposzti, y Dobrote. Oh! kuliko pak bolye, y kak pravichneie moresze rechi od Preodichene Matere Bosie MARIE? da naimre ona z-nekoiem sztanovitnem nachinom usze Bosanshkeh Per-

ſon Krepoſzti, Dare, y Miloſche vuſzebe zaderſava: A
Otecz Bog Nebeſzki dàlie MARIE kakti Kchere ſzvoi
uſzu ſzvoiu Oblaſzt, y Vſzamoguchnoſzt zverhu Neba,
y Zemlyè, da pache y iſztoga Peklа; tak da ona mo
uſzakoga naivexega greſnika pomochi, y od Peklenſ
kih Muk obchuvati, y obraniti da vu nye nedoyde. Szi
pako Boſyi dàlie MARIE, kakti predrage Matere ſzvoie
uſzu ſzvoiu Mudroſzt. Duh Sz. dàlie MARIE, kakti
Zaruchnicze ſzvoie Lyublyene uſzu ſzvoiu Lyubav, y
S. Bernard. in Cant. Dobrotu. In ſumma: *Nihil eſt candoris, nihil eſt ſplendoris, nihil eſt virtutis, quod non reſplendeat in Virgine gloriosa; & quidquid ſinguli habuêre Sancti, tu ſola poſſedisti beatiſſima Virgo*, Govori od Blasene MARIE Devicze Sz. Bernard. N
kai ni lepote, nikai ni ſzvetloſzti, nikai ni Dobrote, ni
Miloſche na Nebu, nit na zemlye, koiaſze nebi ſzvètil
vu preodichene MARIE Dev. natuliko da kaj goderſzu
uſzi, Szvetczi Boſyi imeli Boſieh Miloſch, uſze MARI
ſzama vu ſzebe zaderſava; y tako z pravum iſztinum Sz.
S. Bonaventura nyu imenuie iednum glubinum nepreſzeg
S. Bonavent. in Pſal. 41. num, punum Boſieh Miloſch, y Dobroth. *Abyſſus ſ
MARIA in bonitate, & miſericordia profundiſſima, unde ti
am miſericordiam profundiſſimam Filij ſui pro nobis interpella
quaſi abyſſus, abyſſum invocat.* Glubinaie MARIA pun
Dobrote, y Miloſzerdnoſzti, odkud tulikai glubinu Mi
Pſal. 41. v. 8. loſzerdneſzti Szinka ſzvoga za naſz proſzi, polek one
Davida Kralya rèchi. *Abyſſus abyſſum invocat.* Glubin
Miloſzerdnoſzti MARIE, glubinu Miloſzerdnoſzti Szi
na ſzvoiega nam Greſnikom na pomoch nazava.

Croni. ff. Min. Na potvergenye ove iſztine ſtem lepu Hiſtoriu vu
Kroniſzah moiega Reda, kak najmre Blaſeni Frater Le
bu

buduch zamekuyen vu Duhu, koiemuszeie videlo daie bil zapelyan na Szud Bosyi, kako dabi Szudni den bil, y videlie iedno siroko polye, na nyem unosinu nezgovornu Lyùdi, koijszu Szudcza Nebeszkoga na szud chakalj; videlie daszu Angeli dve velike lojtre donesszli, y nyè priszlonili na Nebesza, iedna lojtra bilaie bela, a druga kervava: Zatem dosselie Szudecz Nebeszki, z-predragum Maykum szvoium, y uszem Dvorom Nebeszkem, y kakie dosel takifzeieposztavil na verh lojtre kervave; MARIA pako na deszno nyegovo zverhu lojtre bele; onda Sz. Ferencz dosselie na zemlyu po lojtre kervave, y pochelie zvati szvoiu Bratiu, y osztalo lyucztvo dabiga naszleduvali po kervave lojtre pred Szudcza Nebeszkoga, zakoiem taki poslo be lyucztvò, ali nekoij iz perve, nekoij iz druge, nekoij iz trete, nekoij iz cheterte stenge ieszu kakti sznòpie nazad opadali na zemlyu, tak da njeden ni mogel gore zayti; onda Sz. Ferencz pochelie krichati, da naj po bele lojtre idu, po koie pochevsi hoditi, uszi do iednoga ieszu gore zasli, koieh MARIA Dev. kakti miloszt iuna Mayka z-veszelem obrazom ie priela, ako rauno unogi ieszu bili veliki gresniki, za koie ona Szinka szvoga Szudcza Nebeszkoga ie proszila, y uszem Miloschu izproszila, po koiem vigyenju obznanilie G. Bog B. Fratru Leo, da: *De rigore justitiæ.* Toieto gledech na Praviczu, malo gdo zvelichitisze, y vu Nebo dòyti bude mogel; à po prosnie pako y Miloszerdnoszti MARIE more uszaki: odkuda k potvergyenju ove iszti- *S. Germ. de Con-*
ne hotelie dati nam na znanje Sz. German Biskup govo- *templ*
rech. *Quem vult ipsa, salvus erit & à quo ipsa faciem suam avertit, vadit ad interitum.* Koga MARIA hoche brani- *Deip.*

ti, y zagovoriti Zvelichen bude, à od koga pak on szvoy Miloſztiuni obraz oduracha mora na vekovechni szkvarienie poyti.

K-MARIE adda greſniki, k-MARIE chiſzte, tihe, y ponizne mi tulikajiſse z-chiſztem, tihem, y ponizhem ſzerczem vteczemoſze, y proſzemoiu, govorechi Oh! Prechiſzta, Prezmosna, y Preodichena Mati Miloſche y Miloſzerdnoſzti MARIA, pravo uffanye, y vutechenje uſzeh Greſnikov; k-tebeſze mi tulikaj z-poniznemi, y ſaloſztnemi ſzerczi naſsemi vtechemo, tebeſze klanyamo, y tebeſze molimo da ti, koia, akoprem bilaſzi naj chiſzteſsa, vendarſi hotela na ochiſchevanje poyti, y akoprem zapovedi niſzi bila podloſna vendarſziu hotela obderſavati: Raſzveti ti naſse pameti, ochiſzti naſsa ſzercza, da y mi budemo znali, y mogli Boſie zapovedi zverſseno obderſavati, obderſavaiuchi vu chiſztoche ſzercza oude tak ſiveti, danamſze na drugom ſzvetu nebude potreba chiſztiti vu Purgatoriumſkom ognju, nego da ti Duſsicze naſse zaneſzes izravno vu on Nebeſzki Ieruſalem, kotſzi na danaſni dan Szinka tvoga zaneſzlana naruchaiu tvoiem vu Czirkvu Ieruſalemſzku; y kakſzi goderonde nyega Otcza Bogu Nebeſzkomu Alduvala, tak po ſzmerti naſse, Duſsicze naſse vu Nebu Szinku tvomu Nebeſzkomu proſzimote da damuies, gde na veke tebe y Szinom tvoiem budemo mogli chaſztiti, hvaliti, y dichiti.

Amen.

NA DEN Sz. MATIASA APOSTOLA.

Kulikoie potrebno bilo izebrànie dvanaiſztoga Apoſtola? y zakaj rauno Sz. Mateaſa ova ſzrecha ie zadela?

Cecidit ſors ſuper Mathiam; & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis. Act. c. 1. v. 26.

Opalaie koczka zverhu Mateaſa; y pribroien be z-jedenadeſztemi Apoſtolomi.

HOtèchi Vſzam: G. Bog ſzvoiemu Sz. Ieremiaſu Proroku iednu veliku ſzkrounoſt ſzvoie Boſanzkè mudroſzti pokazati, y obznaniti; zapovedalmuie bil dabi hitro iſsel vn hiſu iednoga Lonchàra, ammu vu nye ima nekaj povedati. *Deſcende in domum figuli, & ibi audies verba mea.* Hodi dole vu hiſu loncharovu, y onde budes chul rèchi moie; poſselie Ieremias polek zapovedi Boſie, y doydùchi vu hiſu loncharovu, naſselie lonchara ſzvoiu meſtriu chiniti zverhu kolla. *Et ecce ipſe faciebat opus ſuum ſuper rotam.* Koiega gledaiuch Sz. Prorok zapazilie da ona poſzuda koivie bil napravil iz blata, iosche ni bila pravo zgotoulyena damuſzeie poterla. *Et diſſipatum eſt vas, quod ipſe faciebat è luto manibus ſuis.* Niti zato lochar ni preſztal od della ſzvoiega nego taki vzelie drugoga blata, y naprauilie iz nyega iednu drugu vnogo lepſu,

Jerem. c. 18. v. 2.

Ibidem v. 2.

Ibidem v. 4.

Ibidem lepſu, y preſtimaneſsu Poſzudu. *Converſusque fecit* o *alterum, ſicut placuerat in oculis ſuis.* Chudno ſztanovit vigyenie, velika ſzkrounoſst vu nyemſzeie zaderſava la, niti neznam biliſze mogla koia pelda od ovè lepſa na ti k-danaſnjemu izebranju na chaſzt Apoſtolſzku, naſs ga Preodichenoga deneſnjega Godounjaka Sz. Mateaſ Apoſtola. Ar gdoſze more bolye po onom lonchan razumeti, kak ſzam Vſzam: G. *Bog?* kotga y Sz. Ifaia

Iſaiæ c. Prorok imenuie. *Fictor noſter tu, & opera manuum tuarum*
64. v. *omnes nos.* Meſter nas ieſzi ti, dello rùk tvoieh ieſzm uſzi mi. Uzelie bil G. *Bog* Iudaſa Iskariotu vu ru ſzvoie, kakti lonchar falat zemlyè, vuchinilgaie bil ie nu tak lepu Poſzudu daſzeie veſz Szvet nad nyum ch dil, y Nebo veſzelilo; ali Oh! neſzrecha, ar kadai ova Plemenita Poſzuda bila morala zgotoulyena biti ſztol Kralya Nebeſzkoga, ondaſzeie razpuchila, y naſ

Actor. c. late poterka. *Crepuit medius, & diffuſa ſunt omnia viſce*
1. v. 18. *ejus.* Kaj adda ie vuchinil iz nyega ov lonchar Nebeſ ki? hitilgaie iz rùk, vu iednu ognyenu Jamu y nameſz nyega naprauilie iednu drugu lepu, y Plemenitu Poſz

Ierem. c. du po volye ſzvoie. *Fecit vas alterum, ſicut placuit in*
18. *culis ſuis.* Izebralie (hochu rechi) na meſzto razpuch noga loncza Proklletoga Iudaſa Iskariote, deneſnje Sz. Mateaſa Apoſtola, puſztivſi na nyega kockzu opal

Act. c. 1 ti kot Chìni Apoſtolſzki Szvedoche. *Et cecidit ſors ſup Mathiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis.* Yop laie koczka zverhu Mateaſa, y pribroien be z-iedem deſztemi Apoſtolmì; kak chudno adda biloie ovo iz bránje, y potrebno izpunyenje dvanajſztoga broyia

poſtolov? y zakaj Sz. Mateas na ovu chaſzt Apoſtolſzku bilie izebràn? bude moie vezdaſnje govorienje.

Ni prez velikeh, y unogeh Zrokòv bilo potrebno nameſzto Nevernoga Iudaſsa, drugoga Apoſtola zebrati; Ja vendar zmegy oſztaleh unogeh, dva ſzama najvexa napervo doneſzti hochu, y pervi ie ov; Ar dabiſze Apoſtolſzki broy nebil nadopunil? unoga Prorokuvanja nebiſze bila izpunila: Ar kaje drugo znamenuvalo oneh 12. Zdenczev, koieſzu Szini Izraelſzki nasli bili vu puſchine putuiuch iz Egyptuma proti zemlye obechane? Nego 12. Boſieh Apoſtolov, koijſzu od Szina Boſiega greſnomu lyucztvu dàni bili, dabie z-vodum rèchi Boſie napaiali, y veſz ogeny nedoſztojnèh poſelèny vu ſzerczah nyhoveh pogaſzili. Kaj drugo ie znamenuvalo oneh 12. Oroſzlanov, koijſzu Tronus Salamona Kralya zdveh ſztràn, kakti zverhu ſzebe zderſavali? Nego 12. Apoſtolov, koijſzu Tronus Kralya Nebeſzkoga toi cto Veru Katolichanſzku kakti na ſzvoieh plèchah zderſavali, y razna ſali po uſzem Sirokom ſzvetu. Kaije znamenuvalo oneh 12. Fundamentov zverhu koieh videlie Sz. Ianus Evang. Nebeſzki Ieruſalem zezidan? Nego 12. Apoſtolov, koijſzu polek miſzlih Sz. Auguſtina tuliki Fundamentumi Verneh Kerſchanſzkeh Dùſs, idùcheh vuſivat veſzelya Nebeſzkoga Ieruſalema. Kai drugo ie znamenuvalo oneh 12. Zvèzd, vigyeneh od Sz. Ianuſsa zverhu glave iedne Senè Nebeſzke? Nego 12. Apoſtolov koij ràdi ſzvoie Mudroſzti Nebeſzke ſvetiliſzuſze kakti tulike zvezde, zverhu Sz. Czirkve Katholichanſzke, y ſzvoium ſvetloſztium veſz temni ſzvet raſzſvetchuvali,

Od

Od oveh adda 12. zdenczèv iedenſzeie poſzuſil od oveh preiakeh oroſzlanov iedenſzeie razpuchil; oveh Nebeſzkeh Fundamentov iedenſzeie poruſsil; oveh preſzvetleh Zvèzd Nebeſzkeh, indnaie potemnel y natla opala: Ov poſzuſseni Zdenecz, ov razpuchi oroſzlan, ov poruſseni Fundamentum, ova temna Zvezda, znamenuiu neſzrechnoga Iudaſsa, koj be ieden zmegy 12. Apoſtolov, koiemuie G. Bog bil dal Miloſchu daie kakti drugi Apoſtoli veliko chuda chinil, zdravdaiuch beteſhnem, vigyenie ſzlepem, chuienie gluhem hogyenje hromem, ſiulenie mertvem; Ali po neſzreczi ſzvoie puſztilſzeie od ſzvoieh poſelèny, y Vraſieh tem czijh obladati, na tuliko da pràvoga ſzvoiega Sztvoritta y Meſtra koigaie za ſzvoiega Apoſtola bil izebral, y tu kemi Miloſchami napunil, prez niednoga pomiluvanyi y zahvalnoſzti proti tak dobromu Meſtru, y tuliko Dobrochinitelu ſzvoiemu, puztilſzeie od ſzkupoſztiol ladati, y nyega za 30. Szrebernyakov prodati; koie prodavſsi, razmislyaiuch ſztrahotu greha ſzvoiega, odurnoſzt Nezahvalnoſzti proti tak dobromu Me ſzvoiemu, zdvojlie vu Miloſche Boſie, ſzamſzeie obe razpuchil, y Vragu Duſsu zpuſztil. *Laqueo ſe ſuſpend & ſuſpenſus crepuit medius.* Y tako zmegy 12. Oroſzla iedenſzeie razpuchil; zmegy 12. Fundamentumov denſzeie poruſsil; zmegy 12. Zvèzd, iednaie potem la. Zakaizato potrebnoie bilo novi zdenecz iz zemi izkopati, novoga oroſzlana pod Tronus Kralya Nebe koga podloſiti, potrebaie bilo tverdeſsi, y ſztalneſsi Fu damentum zezidati, y novu Zvezdu zverhu Senè N beſzke toieto Sz. Vere Katholichanſzke poſztaviti

K

Koj zdenecz, Oroſzlan, Fundament, y Zvezda, ie Preodicheni nas danaſni Sz. Mateas, koj na meſzto nevernoga Iudaſa na chaſzt Apoſtolſzku bilie zebran, ar *Cecidit ſors ſuper Mathiam;* Y dvanaiſzti broy Apoſtolſzki z-tulikemi peldami znamenuvan: y Prorokuvan ie nadopunil. *Et annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis.* *Act. c. 1. v. 26.*

Drugi Zrok ni nikaj menſi, niti menſega preſtimania uréden od pervoga, koiega daie vnogo Poſtuvani Cardinal Baronius, zaradi koiega biloie potrebno na meſzto nevernoga Iudaſa zebrati drugoga Apoſtola, y ie ov, dabiſze Sz. Mati Czirkva Katolichanſzka, koiaie uſza tuſna, y ſaloſztna poſztala bila zarad nevernoſzti, y pogublenja Iudaſevoga, znovich obraduvala, y razveſzelila. *Ut Eccleſiæ afflictæ, & Judæ proditoris perditione concuſſæ conſuleret.* Nitiſzeie nad tem potreba komu chuditi, unogo menje zverhu toga dvòjti, dabi Sz. Mati Cirkva nebila kruto ſaloſztna poſztala zbogh pogublenja neſzrechnoga Iudaſa; Ar akoſzeie Samuel Prorok neſzmerno ſaluval nad neſzrechum Saula Kralya, kadaie od G. Boga razumel, da nebude vech Kralyuval zverhu Lyucztva Izraelſzkoga. *Baron. Annotat 34. n. 75* *Verumtamen lugebat Samuel Saulem.* *1. Reg. c. 15. v. 35*

Akoſzeie mladoga Tobiaſsa Mati na tuliko za nym plakala, kadaie bil odiſsel vu ieden dalek orſzàg, tak daſze ni mogla nikak razveſzeliti. *Flebat igitur Mater ejus irremediabilibus lachrymis.* Akoſzeie Sz. Monika za ſzvoiem Szinom Auguſtinom dan y noch plakala, y saloſztila, kadaie chula daie bil odſztupil od Vere Katolchanſzke; Oh! kuliko ſzto iezero krat Sz. Mati Czirkva imelaie vezi zrok saloſztitiſze zverhu neſzreche, y vekovechnoga pogublenja prokletoga Iudaſa: Iudaſsa velim, koi *Tobiæ c. 10. v. 4.*

ni kakti Saul pogubil iedno Kralyeſztvo Zemelyſzko, nego vekovechno Blaſenſztvo Nekeſzko; Iudaſa velim koi ni nekuliko mil od doma odiſel kakti mlàdi Tobias nego naveke od Domovine Nebeſzke odruſen, y vu globinu peklenſzku verſen: Iudaſa velim, koj ni kakti Auguſtin do maloga uremena Miloſchu Boſiu pogubil, negoie vekovechni Nepriatel nyegov poſztal.

Saloſztnaie adda, y kruto tuſna bila Sz. Mati Czirkva na pogublenju tak urednoga Szoldata, nad zkvarenjem tak dragoga Szinka; Zakai zato hoteliuie nye Nebeſzki Zaruchnik razveſzeliti, kotie onu tuſnu Vdovu czu razveſzelil bil kadaie plachuch zprevaiala mertvoga Szinka ſzvoga od hiſe do groba, rekuchi nye: *Noli flere.* Naiſze plakati; Rauno tak hotelie Chriſtus Zaruchnik Nebeſzki Sz. Mater Czirkvu tuſnu, y saloſztnu razveſzeliti, kadaie na meſzto pogubljenoga Iudaſa, na Apoſtolſzku chaſzt izebral bil Sz. Mateaſa Apoſt. kako dabil hotel rechi Sz. Matere Czirkve Chriſtus: *Noli flere.* Naiſze plakati moja draga Zaruchnicza nad ſzmertium pogublenjem Iudaſa nevernoga niti saloſztiti, ar ovu daiem na meſzto nyegovo drugoga Poglaunika, drugoga Szinka, drugoga Navuchitela, drugoga Apoſtola koitj bude na vexu radoſzt, y haſzen negoie bil Iudas. Neplachiſze adda za Iudaſsem, negoſze zverhu izebrana Sz. Mateaſa radùj, y veſzeli; odkud lehkoſze moj zpoznati, vu kulikom preſtimaniu, y Miloſche Boſie bilie Sz. Mateas, na tuliko da veſz, y vu uſzem bilie ſzpodoben drugem Apoſtolòm, ako premie najzadni nchalzt Apoſtolſzku bil izviſen, po ſzvedochanſztvu Blaſenoga Lourencza Patriarke Benetachkoga. Negu

Luca c. 7.

enim minus Petro, & cæteris Apostolis Mathias adeptus est gratiâ, quamvis vocationis ordine extiterit ultimus. Niti ni mensu od Petra, y ostaleh Apostolov Mateas dobil Miloschu, ako prem zvanie bil naizadni. Vezdabi rad znatiia, kaije G. Bog vu Sz. Mateasu nasel osebuinoga, dagaie na tuliku chaszt izviszil? moralie sztanovito vu nyem nekaj uredneszega, vugodneszega, y presztimaneszega naiti, neg vu drugeh vucheníkeh. *Nam ad Ecclesiasticas dignitates, digniores semper sunt eligendi.* Zapovedaiu Canones, da najmre na Czirkvene chaszti, uszigdarsze moraiu uredneszi izbirati; Sz. Mateas zmegy uszeh verneh koijszu ono ureme vu Sz. Czirkve Katolichanszke sziveli, bilie na vech dersàn, y presztimavan, y kot takov na chaszt Apostolszku zebràn, ter ne od Lyudih koij lahko faliti mogu, nego od isztoga G. Boga, koj vidi szercza chlovechanszka, y zna kaisze vu nyh kuha, y zadersava, niti negleda na obraze, nego na dèla, urednoszti y zaszlùszenia, ar: *Non est acceptor personarum DEUS.* B. Laurent. Justin. Act. c. 10 v. 34.

Morebiti adda bilie zato Sz. Mateas na chaszt Apostolszku zebran, kaitje bil kruto muder vu Praudah, y zapovedèh Boszich? kot od nyega Sz. Antoninus Biskup govori. *Erat enim Mathias doctissimus in lege Domini.* Ali ono isztoureme y unogi drugi bilisze ioschemudreszi od Sz. Mateasa, kakti Nikodemus, Natanajel, y osztali: Morebiti bilie zebràn zaradi szvoje szvetoszti, y pravichnoszti? kotie od uszeh Verneh, y Poganov za takovoga bil dersàn, y presztimavan, kot szvedochi Gloszа Interlinealis. *Tanta inquit virtutis erat, ut etiam à Romanis qui eum nossent, Justus diceretur.* Tulikeie bil dobrote, da S. Antonin. Ep. 1. part. tit. 6. c. 2 Glossa Interl.

y od Rimlyanov (kakti za onda Poganinov) koijſzu poznali, za Pravichnoga bilie dersàn ; ali za takovo y Barſabas ie bil preſtimavan : Morebiti daie zato zebran Sz. Mateas na chaſzt Apoſtolſzkù, kaitiſze znal mudro, y razumno diſputuvati z-nepriatelmi S. Mat. Czirkve ? buduch da on. *In ſolvendis ſacræ Scripturæ quæſtionibus, erat acutiſſimus.* Kot ſzvedochi od nyga Sz. Gregur Nazianzenus, vu razlaganiu, y tolmachiniu Sz. Piſzma, bilie kruto razumen ; ali takovie bil y Stefan Pervi Muchenik, koteriſzeie disputuval zeuſzem Mudremi ſidoumì. *Surrexerunt quidam de Sinagoga diſputantes cum Stephano, & non poterant reſiſtere ſapientiæ, & ſpiritui qui loquebatur.* Y ako prem neznam kak mudro ieſzuſznym iako borili, pregovariaiuch, diſputuiuch, obdati vendar niſzuga mogli ; kakov adda zrok móra biti najpravichneſsi zbog koiega Sz. Mateas na chaſzt Apoſtolſzku ie izviſsen ? rechemi morebiti gdo vkup Sz. Dinjſiuſzem Kartuſianom, da zato, kaitje nezgovorno vlik Priatel *Boſyi* bil, doklamie na ovom ſzvetu meglyudmì ſivel. *Domeſticus admodum, & familiaris Chriſto fuit.* Kruto Domàchi, y uffan bilie Chriſtuſu ; ali nit zar brat Marthe, y Magdalene ni bil menſi priatel Chriſtuſev, kotga ſzam ie imenuval. *Lazarus amicus noſter* Lazar priatel nas, pri komie Chriſtus tuliko krat pìl, ie y ſzpàl, ter vendar niti nyega, niti nikoga drugoga ni bitel na Iudaſevo meſzto Apoſtola zebrati, nego iednoga iedinoga danaſnyega Sz., Mateaſa, ali zakaj to ?

Chuiem dami odgovaria Mairon, lep zrok pervo davaiuch. *Oportuit ut eſſet oppoſitum in cuius loco Mathia ſucceſſit.* Potrebaie bilo zebrati iednoga takovoga ch

S. Antonin. ubi ſup.

Act. c. 6. v. 9. & 10.

Dionyſ. Carthuſ.

Joan. c. 11. v. 11

Mairon ſer. de S.

veka kojbi bil zeuszema szuprotiven z-dobrotami gresnomu Iudaszu na meszto kogaie bil zebràn, y takov bie Sz. Mateas: Iudas bilie szkup, Mateas darèslyv; Iudas neveren, Matheas veren; Iudas gizdav, Mateas ponizen. od Iudasa Prorokuvalie negda Sz. Kraly David govorech. *Et Episcopatum ejus accipiat alter.* Biskupiu nyegovù naj uzeme drugi, y ovu zadniu rèch *Alter*, Drugi. Razmisliaiuchi mudri Cardinal Bellarminus veli. *Alter, Mathias videlicet, qui omnibus modis erat alter.* Drugi, toieto Mateas, koj uszemi na chinmi bilie drugi, vu Dobrotah, zboghkoieh meszto Iudasa na chaszt Apostolszku bilie izebràn, y od Apostolov potvergyen. *Et annumeratus est cum undecim Apostolis.* Koiega Dobrote, y zverszenoszt nezna kak drugach bolye pohvaliti malo pervo imenuvani Dionysius Karthusian nego z-Titulusem iednoga Angela. *Mathias propter virtutum suarum perfectiones fuit planè Angelicus.* Mateas zbogh Dobroth szvoieh bilie zeuszema Angelszki: *Megy* uszemi pak drugemi Dobrotami *Sz.* Poniznoszt najbolyeszeie vu nyem szuetila, kot to tulikaj Ime nyegovo szvedochi ar *Mathias* hoche rechi *Parvulus DEI.* Malyahni Bosyi, y takovem malyahnem uszigdarszeie pred lyudmì izkazuval vu poniznoszti, kakti to od nyega szvedochi Abdias. *Mathias licet eruditissimus erat, nullatenus extollebatur, sed juxta sui Nominis Etymologiam verè se parvulum, & humilem exhibebat.* Matheas ako prem bilie najrazumneszi y najvucheneszi, vendarsze zato ni nikaj izvisavал, ali na vech prestimaval od grugeh, nego polek szvoiega Imena malyahnoga y poniznoga iesze izkazuval uszigdar, y pred uszemi: pache menesze vidi daszumu Lyudi na-

Psal. 108 v. 8.

Card. Bellarm. ibi.

Dionys. Carthus.

Abdias in vita apud Syl loc. cit. n. 590.

glosztovo ovakovo Ime izmiszlili, y dali zboghtoga kajtiszuga videli napunyenoga, y okinchenoga z-Bosimi Darmi, y miloschami, ter vendar videliszuga zterbolye ponizuvatisze pred uszemi; videliszu nyegovnezgovornu Mudroszt, kakove nigdor ni imel, ter nigdar niszu iz nyegoveh vuszt najmensze rechi chuli; z-koiumbisze on bil hotel pohvaliti, ali nad drugemi izviszti, nego pacheuszigdarszeie za najpriprozteszega derszal y preszt maval: Videliszuga unoga chuda, y Miraculez lakosztium, y pomochium Bosium chiniti, davaiuci zdrauie beteszhem, vigyenie szlepem, chuienje gluhem hogyenje hromem, ter nigdar najmenszega znamenja kakoveGa doszti vunyem niszu zpoznavali, negoszu chulikak zeie iz szvoie glubokе poniznoszti, za najvexegagreshka derszal. Hoteliszu Sz. Evangelisste nyegovo Ime vu Evangeliume szvoie zapiszati, ali on tomu po njeden put ni hotel privoljti, niti prepuszttiti, negoie odvelike poniznoszti szvoie, uszigdar selel, y hotel kakuzaversen biti, y zpozablyen oduszeh; Oh! kak velikaZverszenoszt ie ova, kada chlovek uszake hvale, chasti, y prestimanja dela chini, ter szе pak szam na malo prestimava, y od drugeh za nistar seli dersan biti. *Magna & rara virtus profecto est* (veli Sz. Bernard) *ut magna liceat operantem, magnum te nescias, & manifestam omnibus tuam, te solum latere sanctitatem.* Velika y oszebuina Dobrota ie, da gdo velika y hvale uredna dela chini, szebe nit velikoga, niti hvale urednoga prestimava, y za onu svetoszt nyegovu, za koju uszi znaju, on szam znati nesche. Takovie bil nas danashni Preodicheni Sz. Mateas, y zbogh toga zroka prepuztilie G. Bog koczku zverhu nyega opaszti.

S. Bernard. ser. 31.

opaſzti. *Et cecidit ſors ſuper Mathiam.* Y nyega megy iedenajſztemi Apoſtolomi bròjti, za izpuniti dvanajſzti broy na meſzto nevernoga Iudaſsa. *Et annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis.*

Zaradi ove gluboke Poniznoſzti adda Sz. Mateas na chaſzt Apoſtolſzku bilie izebran od G. Boga, nad koiem ieſzuſze izpunile one Chriſtuſseve rèchi. *Quiſe exaltat humiliabitur, & quiſe humiliat exaltabitur.* Uſzaki on koſsze ſzam izviſsuie ponìsen bude; y koſsze ponizuie, izviſsen bude, y raumotoie zrok da na danasni dan Sz. Mati Czirkva vu Sz. Evangeliumu popeva. *Confiteor tibi Pater quia abſcondiſti hæc à ſapientibus, & prudentibus, & revelaſti ea parvulis.* Hvalu dajem tebe Otecz kajſzi ova zkril od mudreh, y ſzpametneh, terſzje malyahnem nazveſztil. *Et revelaſti ea parvulis, id eſt humilibus.* Terſzje nazveſztil malyahnem, toieto poniznem, tolmachi Sz. Auguſtin. Zato adda Sz. Mati Czirkva ovakov Evangelium na deneſsni den popeva, dabi nam dàla na znanje da deneſsni Sz. Apoſtol Mateas zbogh ſzvoie gluboke poniznoſzti bilie izviſsen na chaſzt Apoſtolſzku. *O! ſancta ergo humilitas.* Krichi Sz. Auguſtin. *Quàm diſſimilis eſt ſuperbiæ? Ipſa enim ſuperbia luciferum è Cœlo dejecit; ſed humilitas DEI Filium incarnavit; Superbia Adam de Paradiſo expulit, & humilitas latronem in Paradiſum introduxit; Superbia Iudam ex Apoſtolatu dejecit, & humilitas Mathiam in ejus locum exaltavit.* O ſzvèta adda Poniznoſzt! kakie ſzuprotiuna Gizdoſzti? veli rechèni Sz. Otecz Auguſtin, ar Gizdoſzt lucifera iz Neba ie izhitila, Poniznoſzt pak Szina Boſiega chloveſzkom ie vuchinila; Gizdoſzt Adama iz Paradiſuma ie iztirala, y Poniznoſzt dobroga

Math. c 23. v. 12

Math. c. 11. v. 25.

S. Aug. ſer. 22. ad frat. in Eremo.

Tol-

Tolvayta vu Nebo ie poſzlala; Gizdoſzt Iudaſsa iz Apoſtolſztva ie izvergla, y Mateasa Poniznoſzt na meſzt nyegovo ie povìſzila. *Fugite ergo ſuperbium fratres, fugi cultum.* Beſete adda Bratia moya draga ogiblyeteſze, chuvajteſze kaj, y kak najbolye znate, y morete gl doſzti, krichì na veſz glasz, opominaiuch uſzakoga zm gy naſz Sz. *B*ernard. *Scimus enim ſuperbis non eſſe parc vel ſocietatem in ſorte Sanctorum, quia maximum pe catum in homine ſuperbia.* Znaiuch dobro mi (veli nadalye S Otecz) da Gizdavczem vu Nebu ni meſzta, ar najve greh vu Chloveku ie Gizdoſzt. *Sola autem humilita quæ ducit ad Cœlum.* Szama pako poniznoſzt ie ona ko naſz pelya vu Nebo, govori nadalye Sz. Bernard vuie nom drugem meſztu. *Quid ergo humilitate ditiùs, qu prætioſiùs invenitur? quâ nimirum Regnum Cœlorum emitu* Kaj adda bogateſsega, iakſega, preſtimaneſsega more najti od Poniznoſzti, zkoiumſze zadobivaiu od *G. Bog* uſze miloſche, tuliko telounè, kuliko Duhoune, y iſz Kralyeſztvo Nebeſzko, ar veli vucheni Sperancza, Poniznoſzt G. *B*oga priſzilyuie na podelenje milo ſzvoieh Boſanſzkeh. *Humilitas facit, ut DEUS grati ſuas continere nequeat.*

S. Bernard. in Epiſt.

Idem Th. 2. ſer. 4. in vigil. Nat. Dom.

Joſeph Speranza in Script. ſelect. puncto 150.

Ta iſztina ochiveſztoſze zpoznava vu danaſnye Preodichenom Apoſtolu Mateasu, koj chim bolye p nizuvalſzeie pred *B*ogom, y Lyudmi, ztem vexemi m loſchami od *G. B*oga pred ſzmertium, y po ſzmerti bl nadelyen, ar kadabi on vu Iudèè Sz. Evangelium naz chal, y ſzvoiem Navukom, ſzvetem ſiulenjem, y chu nemi dèli, unoge Pogane na Veru Katolichanzku obernul, poklam pak y vu Macedoniu doſsel, y on

ochitn

ochitno, glaſzno, y zaſgano pochel Rech Boſiu nazveſchati; ono neverno Lyucztvo nemoguchiga podnaſsati, dalomuie ieden chemerni Napitek. *In Macedonia data eſt illi potio toxicata, quam ille in Nomine Chriſti bibit, & nullam læſionem incurrit.* Veli vucheni Iacobus de vorazine, da vu Macedonie bilie dan nyemu napitek chemerni, koiegaie on vu Imenu Chriſtuſsevom izpil (od koiegabi bil moral ozdlepeti) ali mu nikai ni naskodel; Pachene ſzamo nimu naskodel, nego veli nadalye vucheni Iacobus. *Cum potione illa 25. excœcati ſunt, ille ſingulis manus imponens, omnes illuminavit.* Z Napitkom onem 25. ie ozlep lo (toieto uſzi oni koijſzu nyemu on Napitek podavali, ieſzu oſzlepeli) on pako na uſzakoga poſztavivſi ruke ſzvoie, uſzeie raſzvetil. Vu koiem izpunileſzuſze one Chriſtuſseve rèchi. *Si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: ſuper ægros manus imponent, & bene habebunt.* Ako chemernoga kaj budu pili, neche nym naskodeti: zverhu beteſneh ruke budu poſztaulyali, y zdravi budu poſztaiali.

Iacob. de vorag. l. 1.

Idem.

Marci. c. 16. v. 18.

Videchi Poganini damu on chemerni mogel naskoditi, y da unoſinu lyucztva po ſzebe obracha dokonchaliſzu bili, po uraſiem naputcheniu Sz. Apoſtola vmoriti, zakaj zato ulovivſsiga y vu temniczu poſztaviuſsi, kade od vragòv vu ſztraſneh podobah be pohagyan koij nad nym ieſzu skripali, ali pribliſatiſze k-nyemu niſzu uſſali, niti naskodetimu ſzmeli; Chriſtus pako vu velike ſzvetloſzti iemuſze pokazal vu temnicze, nyega od zemlyè gore podignul, od ſzelezia oſzlobodil, obatrivel, y vrata temniczemu odperl; iz koie on iziduchi zaſgaêie neg pervo Rech Boſiu pochelie znovich nazveſcha-

ti, y videchi nekoie Pogane tverdesse od mra nora ka
mena dasse niszu hoteli ukrenuti, niti Sz. Apostolu ve
ruvati, vnogo menje nyega naszleduvati, zakaj zato
Prorokuvalie nym dajh hoche siveh zemlya vu pekel
posreti: y nut chuda velikoga, da pod usszemi onem
tverdouratemi Pogani zemly asze ie odperla, y kakti Da
tana y Abyrona na dno pekla poserla.

Niti oude ni konecz miloscham Bosiem koiesze vu
poniznom szluge Bosiem y Apostolu Sz. Mateasu szvè
te; Ar on povernuchisze iz Macedonie nazad vu Iu
deiu, z-onem szvoiem Apostolskem Duhom, y szer-
czem zasganem, nazveschaiuch Pokoru y Evangelium
unosimu Sidovov na pravu Veru ie preobernul, od koie
gasze ste daie daval szlepem vigyenje, gluhem chuienie
hromem hogyenie, Gubavem y drugem uszakoiachken
beteszníkom zdrauie, Mertvem siulenje. Koie Bosie mi
loscheh videchi drugi sidovi, koijsze niszu puszrili niti od
navukov, nit od tulikeh chùd, y mirakulov ukrenuti, ni
szuga mogli terpeti, negoszuga pred Poglavnika Popov
szkoga zapelyali, y nyega kakti greszníka, y krivemi Ne
vuki lyucztvò burkaiuchega tusili; zakaj zato pokel
onoga nutemyega Nazloba kogaie Poglavnik proti Sz.
Apostolu imel, na tulike tusbe iega oszudil na krisni
szmert, dabisze najmre moral na kris razpeti, razpetka
menuvati, y k-zadnyemu szekirum vumoriti. Razpet
adda buduchi Sz. Mateas Apostol na krisno drevo, y ka
menjem posszi pavan, ali od miloscheh Bosie jachen, n
mogel vumreti, iz krisa dole posztaulyen pod szekiru pe
lyan prosszilie za miloschu sidove dabi ono kamènje znye
govem telom zkupa vu jamu zakopali, kot y besze vuchi

Pelbart. de Temesvar in Pomerio Con. de S. Mathia

nili

nili poklambimu bili szekirum Glavu od tela szvetoga razluchili, y nyegovu Blasenu Dusiczu k-Sztvoritelu, y Zvelichitelu szvoiemu vu Nebo poszlali. Kade prez uszakoga dvoienja zadobilie Korunu, chaszt, y hvalu, neszamo kakti Apoſtol, nego kakti y Muchenik; ne menjeneg y drugi Apoſtoli, buduch da uszaki Apoſtol iedne szame sele muku ie preterpel: kakti Peter y Andreas na krisu, Pavel pod mechem, y tako od drugeh, Sz. Mateas pak bilie na kris razpet, bilie kamenuvan, y szekrium zkonchan Odkud veruvatisze more da tulikaj y po szmerti z-vexemi miloschami od G. Boga bilie nadelyen, od koiega govori Clemens Alexandrinszki. *Multorum signorum patrator.* Vnoga chuda chinèchi chlovek Sz. Mateas Apoſtol. *Clem. Alex. l. 2. Strom.*

Ia ſtem kai pisse mudri Cornelius zverhu Chinov Apoſtolszkeh. *Solebat gloriari Carolus Quintus quod natus in festo S. Mathiæ, sortem Imperij, felicitatis & victoriam obtinuisset.* Daszeie negda kruto iako hvalil Carolus Czeszar V. ovga imena, daszeie on bil narodil na den Sz. Mateasa Apoſt., y da na ov iszti dan dobilie bil Czeszarszkvo, y iedno veliko predoblenye Nepriatelov: Ar na den Sz. Mateasa Apoſtola ov Czeszar Carolus dobilie bil vu szusanszkvo Kralya Franczuszkoga Ferencza I. Na den Sz. Mateasa bilie korunyen od Sz. Otcza Pape Clemensa VII. Na den Sz. Mateasa, nyegov poklop bilie obszlusavan od Ferdinanda Czeszara Barata szvoiega; Imelie adda zrok ov Czeszar hvalitisze z-danasnjem Szvetkom Sz. Mateasa Apoſt. zbogh tulikeh szrèch na ov dan zadoblyeneh: Ali prez krayia, y koncza vekſi zrok bude imel uszaki kerscheniк hvalitisze, koj razmislyaiuch poniz-

Cornel. in Acta Apoſt.

noſt ovoga Sz. Apoſtola, y vu nye budeſze terſzil ny
ga naſzleduvati, ſz-koium ſzamum on uſze druge milo
che po proſnie ovoga Sz. Apoſtola tuliko telounè, ku
ko Duhounè obilno zadobì, ako najmre koj ponizi
na danaſni dan pred G. Bogom, y nameſztnikom ny
govem Szpovednikom ter ſzvoie grehe pravichno Szp
vè, za nyeſze poſaluie, y pokoru vuchinì; ta takov
dobiſzi ne iedno Kralyeſztvo ovoga ſzveta uremenitn
nego vekovechnò Nebeſzko: Obladati hoche ne
loune Nepriatele nego Duſeunè, hocheſze preporodi
Nebu, y Bogu po Sz. pokore, y ſzvoiu Duſu dèlnic
vuchiniti ſitka vekovechnoga.

Budemo adda pobosni mi vſzi tak velikomu Ap
ſtolu, y Priatelu Boſiemu, y hochemo zpoznati vu uſz
naſseh teskochah, y potrebochah pomoch, y obramb
kot tu iſztinu ſzpoznati moremo iz one hiſtorie koiu p
Meffret se Poboſni Meffret od Sz. Mateaſa Apoſtola, da naſm
ſer. de S. ò Vremenu Filippa II. *K*ralya *S*panſzkoga moraiuc
Mathia poyti iz NeapolitanſzkogaOrſzaga, na voyſzku po mo
iu vu Barkah czeli Seregi *S*zoldatov, y kakti Szold
koijſze vech ſzkerbè za blago neg za Duſu, teskob
zmegy ſzto ieden poboſen najde; vu one *B*arke naſ
ſzeie takov ieden, koj hotechiſzi zebrati iednoga Sz.
poſtola za Patronuſa, Chuvara, y Pomochnika na mo
iu, y vu harczu, y neznaiuchi koiegabiſzi moral zebr
ti, zato iſzto napiſzalie Imèna uſzeh 12. Apoſtolov
Czedulicze uſzakoga zoſzeb, koie czedulicze poſztav
ie vu ieden lonecz, y onak na ſzrechu hotelſzie zebr
Apoſtola; poſzèſe adda vu lonecz, y izneme van Czed
licza na koie be napiſzano ime Sz. Mateaſa Apoſt.

videchi ſzoldat, rekelie, ovoga Apoſtola nechu imeti kojna meſzto tak nevernoga Iudaſsa Apoſtolſzku chaſzt ie zadobil, poſzèse adda drugoch vu lonecz, tretich, y chetertich, ali uſzigdar liſztor Sz. Mateaſsa ie van znel, natoſzeie raſzerdil ſzoldat, y rekel, akolimi neſche druginjeden Apoſtol megy perſzte doyti, ia ni ovoga nechu, y tako prez uſzakoga rajſsi oſztati; putuiuch adda po moriu, podignuliſzuſze bili zeuſzeh ſztran vetri, koij z-barkum ieſzu prenètali, plahte dràpali, dreva làmali, y vu ochiveſztu pogibel potoplenja poſztavili, y videchiſze on neſzrechniak megy ſzlapmì Morſzkemi ſzada, ſzada od nyh posreti, pokazalmuſzeie ieden lepStarecz, kojmuie rekel; kojbi tebe od ove pogibeli ſzmertne oſzlobodil biliga ti hotel za dobrochinitela zpoznati, y kot takovomu zahvalnogaſze izkazati, nyega vu preſtimanju derſati? Odovori ſzoldat, Oh! Goſzpone onomu kojbimene od ove pogibeli oſzlobodil, hotelbimu uſzemoie sive dnì ſzluſiti, y zahvalnogamuſze izkazati, nyega vu oſzebuinom preſtimanju derſati: Dobro, odgovori Starecz, imas znati daſzem ia Apoſtol Mateas, koiega ti malo pervo niſzi hotel imeti za Patronuſsa, venrdati hochu zlo z-dobrem povernuti, y priemſi za ruku ſzoldata Sz. Mateas, tergaie izpelyal iz ſzlapòv morſzkeh, y zapelyal vu Vàras, proti koiemuie putuval, kadeſzuga cheſz nekuliko dan nyegovi Tovaruſsi nasli ne prez veliкoga chuda: On pako od onoga uremena tia do ſzvoie ſzmerti derſalie za najvexega ſzvoiega Patronuſsa Sz. Mateasa, y nyemuſzeie oſzebuinem nachinom zahvalnoga izkazuval.

Vezda pak velim ia dokanchiaiuch more govor
nje, ako Sz. Mateas tak velik Apoſtol, y Priatel Boſyi
pomàgal ovomu ſzoldatu kojga ni na pomoch zazavi
niti za Patronuſsa ni hotel imeti? ò kaj nevuchinì one
y z-onemi koijſzu nyegovo Sz. Ime na kerſztu dobil
koij nyega za Patronuſsa imaiu, y kot takovoga chaſti
koij nyega vu ſzvo ieh potrebochah na pomoch zazav
iu, y vu Poniznoſzti nyega naſzleduiu? To lahko uſa
ki ſzuditi more, vu chem akolibi gdo dvoìti hotel, n
pervo probuie y pochne ovoga Sz. Apoſtola vu ſzveto
ſiulenju naſzleduvati, vu potrebochah na pomoch za
vati, nyega za Patronuſsa derſati, y kot takovoga cha
titj, onda moie iſztinſzko govorienje zpoznati hoch
od koiega ia nadalye govoriti preſztaiem z-iednum
chium. Amen.

NA DEN Sz. IOSEFA

Sz. Ioſef najvexi vu Nebu Szvetecz, y Pomoch
nik nas pred G. *Bogom* najmoguchneſsi.

Accedite ad me: Ego ſum Joſeph frater veſt
Gen. 45. v. 4.
Priſztupete k mene: Iaſzem Ioſef Brat vas.

IA dobro znam da negdaſnyeh ſztareh uremèn Mudri
iakoſzuſze chudili Filoſofuſu Epandu, zbogh prev
zetnoga nyegovoga govorienja, kadaſzeie najmre hva

lil, govorech, da kajgoder uſzi drugi Filoſofuſsi imaiu vu ſzebe Mudroſzti, y Dobrote razdelyene; On ſzam uſze ono vu ſzebe zaderſava: *Quod cæteri per partem habent; ego possideo.* Ar to kruto teskoie mochi veruvati; pokchdob y prevech dobro uſzemu ſzvetu ie znano, kak Natura Mati uſzeh ſztvàri ie vu tom kruto ſzkùpa, koia iednomu po nieden put uſzega dati nesche; y akoli iednomu kaj vech, y obilneie vu iednom dà? vu drugom pako dugovanju ſzkràti, polek ſztaroga govoriénja. *Non omnibus omnia.* Ne uſzem uſza. Tak zles ſzlobodno moreſze hvaliti ſzvoium Mudroſztium; ali vendar mora znati da Kraly Alexander unogo vexu hvalu ieſzi zadobil ſzvoium Szerchenoſztium: Dichitiſze more Likurgus Kraly Lacedemonſzki, zaradi ſzvoie globoke Szpametnoſzti; ali unogo vexu Diku dobilſzie Anibal Kraly Kartaginenſzki ſzvoium velikum Miloſzerdnoſztium. Izviſzitiſze more Mudri Cicero zbogh ſzvoiega lepoga, y vuchenoga govorienja; ali vnogo bolye izviſsavan ie bil Homerus od uſzeh ſzedem mudreh ovoga ſzveta, zaradi ſzvoiega premudroga piſzanja. Preſtimavalſzeie Samſon ſzvoium nezgovornum lakoſztium; ali moralie zpoznati daie unogo vexe preſtimanje imel pred uſzem ſzvetom Salamon zbogh ſzvoie nepreſzeſne mudroſzti. Za preuzetne adda ne menje, neg y krivichne derſatiſze moraiu one zgora imenuvanoga Epanda Filoſofuſa rèchi. *Quod cæteri per partem habent, ego possideo.* Kaj drugi po dèleh vu ſzebe imaiu; Ja uſze ono ladam; ar ia nahagyam da iſzti Szvetczi Boſyi ieden od drugoga vexe hvàle biliſzurèdni; kakti, Mcyſes bilie G. Bogu kruto veren; ali Abraham bilie vu Pokornoſzti od Moyſeſsa unogo zverſeneſsi.

Da-

David hvale uredenie bil zbog ſzvoie poniznoſzti; unogo vexe hvale bilie ureden Ioſef zaradi chiſztoc ſzvoie; Ezekias ie bil tih, y Bogaboiech; ali Tòbias
1. *Corint* bil miloſztiuneſsi, *kai* uſze potvergyuienam Sz. Pa
c. 12, v. Apoſtol govorechj. *Hæc autem omnia operatur unus at*
11. *idem Spiritus dividens ſingulis prout vult.* Ova uſza chi ſzam Duh Sz. delèch uſzem ka*k* hoche, toieto G. Bo deli ſzvoiem loſche Szvetczem ſzvoiem kak on hoche y kakſze nyemu vidi, daiuchi ne*k*oiemu moch zver Vòd, kakti Sz. Mi*k*ule; nekomu zverhu Ognya, *kak* Sz. Florianu; ne*k*omu nad *K*ugum, *k*akti Sz. Ro*k*u; n komu nad betegom Ochnem, *k*akti Sz. Vidu, nekom nad bolyùm gerla *k*akti Sz. Blaſu. y tako oſztalem nek mu vu ove, ne*k*omu vu one potreboche po mochni*k*a ali Sz. Patriar*k*e Ioſefu dana ie miloſcha, moch, y J koſzt pomagati vu uſzeh tes*k*ochah. y nevolyah uſze ſzvoiem poboſnem *k*oijſze *k*-nyemu za pomoch vtèch y preporuchaiu buduchi on na najvexu, y naj pervu po G. *B*ogom chaſzt izviſen megy uſzemi Szvetczi Boi mi, y kot ta*k*ov zevſzemi miloſchami. y darmì *B*oſa kemi nadelyen, kai raunoN. N. poka*z*ati ieſzem naka

Iztinaie to N. N. daſze od uncgeh Szveteh. y Bog boiecheh Lyùdi ſzpomina Sz. Piſzmo, *k*oijſzu vel Priateli Boſyi bili, y kot ta*k*ovi na unogo izviſeni. preſtimàni; *k*akti nas pervi Otecz Adam, *k*ojemuie
Geneſ. c. Bog Paradiſus zemelyſzkì bil iz*r*uchil, y Goſzpodarom
2. v. 15. ga zverhu uſzega ſztvorenja vuchinil. *Tulit Domin DEUS hominem, & poſuit eum in paradiſo voluptatis.* Uze G. *B*og chloveka, y poſztavilgaie vu Paradiſus naſzlad noſzti. Tak na veli*k*o bilie preſtimavan od G. Bog

Enok

Enok, da Sz. Piſzmo od nyega govori ovak. *Ambulavitque Enoch cum Domino DEO.* Koierèchi mudri Siracides ovak tolmàchi. *Id eſt, placuit Enoch Domino DEO.* toieto daie bil drag Enok G. Bogu. Gdo nezna kak velik priatel *Boſyi* ie bil Sz. Noie Patriarka? od koiega ſzam G. Bog ſzvedochi, daie ſzamoga nyega megyuſzem Narodom Chlovechanſzkem pravichnoga naſel. *Te vidi ieſtum coram me in Generatione iſta.* Tebeſzem zagledal pravichnoga pred menum megy narodom ovem; y zato od nyega ſzam Duh Sz. po mudrom Syraku govori. *Noe inventus eſt perfectus, & juſtus, & in tempore iracundiæ factus eſt reconciliatio.* Noie be najden zverſen, y pravichen, y vu uremenu ſzerditoſzti vuchinyenie mir chinèchi. Gdo nezna, vu kulikom preſtimanju moralie biti pred G. Bogom on veliki Kapitan Voyſzke Ioſve? pokeh dob da na nyegovu zapoved ſzuncze, y meſzecz moraliſzu obſztàti, y pokornimu biti doklamie on ſzvoie nepriatele obladal. *Steteruntque Sol & Luna, donec ulciſcretur ſe gens de inimicis ſuis.* Sztàla ieſzu Szuncze, y Meſzecz, doklamſzeie ſzantilo Lyuczтvo nad Nepriatelmi ſzvoiemi. Oh! ter gdobi mogel taiti, ali liſztor dvoiti da ovi niſzu bili veliki *Boſyi* priateli, y kot takovi na unogo preſtimàni?

Genes. c. 5. v. 24.

Genes. c. 7. v. 1.

Eccli. c. 44. v. 17.

Ioſue c. 10. v. 15.

Ali naiuſzi ovi dadu meſzto naſsemu Preodichenomu Patriarke danaſnyemu *Sz.* Ioſefu, kojie nezgovorno vexi priatel *Boſyi*, y kot takov na vexu chaſzt izviſzen negnjeden Szvetecz, ar kajſze goder hvale uredno ga vu uſzeh ne ſzamo oveh do vezda imenuvaneh, nego y oſztaleh Szveczeh Boſzeh ie moglo najti, toſzeie uſze vu ſzamom iednom Sz. Patr. Ioſefu videlo y zpoznava-

lo: pache y unoge druge Dobrote, y miloſche koie nj den ni imel, vu Sz. Ioſefuſze nahagyaiu: Ar akoli Ad mu bilie izruchen od G. Boga ieden Paradiſus, illi Ve Zemelyſzki dabiga chuval? Ioſefu pako be izruchen den Vert Nebeſzki, dabi na nyega ſzkerb imel, y nye chuval, toieto E. D. MARIA koja ie pravi Vert Nebeſ ki, od koie Sz. Hieronim. ovak lepo govori. *Verè hort delitiarum MARIA, in quo conſita ſunt univerſa florum ge ra, & odoramenta virtutum, ſicque concluſus ut neſciat vio ri, neque corrumpi ullis inſidiarum fraudibus.* Pravi Ve uſzeh naſzladnoſztih ie MARIA, vu koiem zaderſavali Czvetie uſza koiach keh Dobròth, y naivugodneſse du ſzvetoſzti, y chiſztoche. Ako Enok bilie tak drag Bogu daie ſnym govoril, y hodil, y napokonecz ko cza z-Duſsum, y z-Telom (polek ſzvedochanſztva un geh mudreh Navuchitelov) vu Paradiſus Zemelyſk iega preneſzel: Ioſefunogo vexu miloſchu ie iemel, d ie najmre on tuliko let z-IESVSSEM govoril, pil, iel ſzpal, dan y noch prebival, y k-zadniemu ſnym zk z-Duſsum, y Telom vu Nebo vekovechnoga veſzly meſzto odichen ie ſztupil kot unogi Piſczi, y Sz. Nav chiteli ſzvedoche; Akoie Noie bil najden pravichen daie veſz ſzvet vu odumehgreheh sivel: Ali toſzc y

Math.c. Sz. Ioſefa unogo pravichneie more rechi, kot y govo
1.v.19. Sz. Matthei Evang. *Joſeph autem vir ejus, cum eſſet juſt* Ioſef pako mus nye, buduch pravichen. Ako Ioſve bil tak moguchen pred G. Bogom, da Szuncze, y Meſze moraliſzumu na zapoved pokorni biti: Nas pako S Ioſefie unogo moguchneſsi bil; ar Szuncze Nebeſk Boſanzkè Pravicze Chriſtus IESVS, y prelèpi Meſze

S. Hieronym.

MARIA. Dev. ne ienkrat, kot Scuncze Ioſve Kapitanu, negouſzigdar vu tulikeh letah biliſzumu pokorni; Jednumrechiùm, kajgoderſze vu uſzeh Patriarkeh, Prorokeh, Apoſtoleh, Muchenikeh, Szpovednikeh, Miloſch, y Darov Boſanſzkeh razdelyeno nahagya, a onemi uſzemi ſzam Sz. Ioſef Làda, y tako on more z-pravum iſztinum od ſzebe rechi ono, kaj na pochetku imenuvani Filoſofus Epandus krivo, y preuzetno od ſzebe ie govoril. *Quod cæteri per partes habent, ego poſſideo.* Kaj goderuſzi Szvetczi Boſyi Szvetoſzti, Dobroth, Miloſch, y Darov Boſieh imaiu vu ſzebe razdelyeneh, ia ſzam zeuſzemi onemi iadam.

Holà Pater Prodekator kadeſzte? pazete dobro kaj, y kak govorite, kak budeſzte mogli vaſe veliko govorienje vu iſztine zderſati: Kajſzem rekel, rekelſzem, nitiſze nezpoznavam dabi kaj krivo bil rekel; Daſze vidi adda to vaſe iztinſzko govorienje; Rekelſzem da Sz. Ioſef ie vexi vu Nebu vu Szvetoſzti, y Zverſsenoſzti; vu Dareh y Miloſchah Boſieh obilneſsi negoſzu uſzi Boſyi Szvetczi, od koiehſze uſze Sz. Piſzmo, tuliko ſztaroga, kuliko Novoga Teſtamentuma ſzpomina; A kakſze to more z-iſztinum rechi? Negovorili Sz. Pavel Apoſt. *Primum poſuit Apoſtolos.* Za najperve y najvexe zebralie Apoſtole; vu koieh knigahſze ſte, ali gdaie, y od kogaie nigdar chuieno bilo? dabi Sz. Ioſefu dàna bila miloſcha, y Jakoſzt od Boga z-unogemi jeziki govoriti? tulike Pogane na Veru obrachati? tulike neizbroiene mirakule chiniti? vu iednom chaſzu vu vech meſztah puſztitiſze videti, kotſzu Sz. Apoſtoli: Kadaie Sz. Ioſef nazveſchal prihod Szina Boſiega? ali vu Puſchine

1. Corin. c. 12. v. 18.

Pokoru Kerſ.ta? ali vu potoku Iordanu Szina Boſi
kerſztil? kot to uſze chinilie Sz. Ivan Kerſztitel. Ka
Math.c. ie G. Bog rekel od Sz. Ioſefa. *Inter natos mulierum*
11, *v.* 11 *surrexit major.* Kotie od Sz. Ivana Chriſtus rekel ta
ſ.tanovito nigder nemore najti, adda Sz. Ivan, y Ap
ſtoli moraiu biti vexi vu Nebu od Sz. Ioſefa, y tako h
ter Prodekator vaſse govorienje nima pravoga fun
menta. Iſ.tinaie uſze kajmiſze ſzuproti poſztaulj
toga neta'm, pache valuiem da Sz. Ivana, y Sz. Apoſt
lov bilaie kruto veli.ka chaſ.t, y zboghte ny hove cha
ti nym tuli.kaj od G. Boga. *Gratia gratis data.* Mil
cha zabſztùm dàna; Ali pervo nego ia na to odgo
tim, proſ.im dami poveſzte, jeli vech Goſzpon neg ſ.
ga? jeli vech ko.j Herczeg neg Kraly, ali Czeſ.ar? k
zmegy oveh ie vu vexe chaſzti, y ko.j zmegy oveh i
vexu oblaſzt? imali ſzluga, ali Goſzpon? Herczeg
pa.k Czeſzar? Ja znam, y veruiem dami uſ.aki naj
proſzteſ.i odgovori da Czeſ.arſzka y Kralyevſ
chaſ.t, y oblaſ.t, ie prez kraiia y ko.nczа vexa od uſ
ga ſzveta Herczegov, y Generalov; ar a.ko raunov
imaiu unoge Privilegiume, y oblaſzti, imaiuie zbo
ſzvoieh chàſzti; buduch pa.ko chaſ.t Kralyevſzka
Czeſzarſzka prez uſ.a.ke priſzpodobe vexa od chaſ.t
uſzeh Herczegov y Officzerov Czeſzarſzkeh, adda
ta tuli.kaj y oblaſ.t k-chaſztiſzpodobna biti; y toga
nieden ſzpamètni nemore zata'ti.

Nu vezda hodmo na Czily moiega govorienja, t
mi povechte, ieli vexa chaſ.t bila Sz. Ivana, ko.j ka
ieden ſ.luga Kralya Nebeſz.oga Chriſtuſsa IESVSS
prite.kelie bil na ov ſzvet, prihod nyegov nazveſchat
Al

Ali pak ie vexa chaſzt biti imenuvanom Otczem ovoga iſztoga Kralya, kotie bil Sz. nas denesni Patr. Ioſef? Neveruiem dabimi gdo kaj ſzuproti znal, y mogel rechi: adda zklenemo z-onem glubokem Theologuſsem Mudrem y Vuchenem Suareczom, y reczemo da S. Ioſef kakiegoder vexi vu chaſzti od uſzeh Szvetczev Bosieh, tak tulikaj ima vexu oblazt, y Privilegium nego uſzi Svetczi Bosyi; poſzluhuemo adda mudroga Suarecza. *Itaque probabile eſt S. Joſeph perfectiorem gratiam aſſecutum, etiam quam Joannem Baptiſtam, quia excellentius munus habuiſſe videtur, & majorem opportunitatem creſcendi in gratia, & charitate.* Veruvatiſze lahko more daie Sz. Ioſef dobil od G. Boga vexu y zverſseneſsu Miloſchu neg tia Sz. Ivan Kerſtitel, buduch daie od Ivana na vexu chaſzt bil izviſsen, zatoiſzto imelie priliku vexu miloſchu pri Bogu zadobiti. Naj adda govori gdo kaj hoche, ja vendar velim od Sz. Ioſefa one mudroga Syraka rèchi. *Non eſt inventus ſimilis illi in gloria.* Vu uſzem Sirokom Nebu megy uſzemi Szvetczi Bosiemi, y Koruſsi Angelſzkemi nenahagyaſze niedinſzki koibimu bil ſzpodoben vu Dike; zakaj zato Sz. Bernard razmiſlyaiuch veliku chaſzt y Diku Sz. Ioſefa na veſz glaſz obernyen proti nyemu krichi. *O te felicem Joſeph! cui datum eſt, quod nulli hominum, aut Angelorum conceſſum eſt.* Oh ſzrechenſziti Sz. Ioſef! komuie dano, kaj njednomu chloveku, nit Angelu ni bilo dopuſcheno. Dole adda dole ſztupete iz Tromuſsev vaſseh o Szvetczi Nebeſzki, y uſzi najviſsesſsi Herczegi Angelſzki, ſztavete iz vaſseh glav Korune, y niſzko tia do zemlyè prignete kolena vaſsa, terſze ponizno poklonete onomu komuſze klanyaiu Zvelichitel

Suarez. t. 3. in 3. p. diſp. 2. ſec. 2. l. 3

Eccli. c. 44. v. 20.

S. Bernardus

ſzveta Chriſtus IESVS, y Preſzlauna Mati nyegova MA RIA, y nyemu na ſzlusbu dvore, ḱot y Sz. Baſilius n

S. Baſil. ſzpodobu malo pervo imenuvanoga Sz. Bernarda k-Sz Ioſefu obernyen govori. *O ter, quaterque felix, & B. Ioſeph! quia ille, cui Angeli miniſtrant in Cœlis, tibi paret in terris.* Oh ſztoiezerokrat ſzrechenſzi y Blaſenti Sz. Ioſef ar on ḱomu Angeli dvore vu Nebu, tebeie pokoren n zemlye: On koj hràni ptichicze Nebeſzke, y Ribicz morſzke, y uſze ſztvari ſzvoiem Blagoſzlovom nap nyuiuch provigyuie, ti ò Sz. Ioſef nyega hrànis, napaia

Gerſon. ſer. de Nat. B. V. y ſzkerb na nyega imas. *Oh! admiranda prorſus ſublimitas, ò incomparabilis dignitas tua ò Joſeph! ò Joſeph! ut Mater DEI, Regina Cœli, Domina mundi, appellare te Dominum ſuum non indignum putaverit.* Krichalie na veſz glaſz po boſni Gerſon ḱakti zvan ſzebe od velikoga chuda zve hu chaſzti, y oblaſzti Sz. Ioſefa, ḱoia iè tak ova y tulika da Mati Boſia, Kralicza Nebeſzka, Goſzpa y Goſzpod ricza uſzega ſzroḱoga ſzveta tebe ò Sz. Ioſef za Goſzpo na y Goſzpodara ſzvoiega neſzramuieſze ozavati: j cheſza leh ḱoſze more zpoznati da chaſzt Sz. Ioſefa ve xa, negie uſzeh Szveczev, y Angelov Nebeſzkeh, y to valuvatiſze morada niednoga Szvecza ni ſzpodob noga Sz. Ioſefu vu chaſzti, y Dike. Aḱo paḱ nyegov chaſzt ie tak viſzoka, y velika? gdo bude mogel dvoji da tulikaj oblaſzt y miloscha, chaſzti ſzodobna Sz. Ioſefu od G. Boga ni bila dàna? ḱaiſze adda vech morere chj od chaſzti, y oblaſzti Sz. Patr. Ioſefa, negie do ſz da povedano? Ah! doſzta, doſztami budi z-poboſnem Gerſonom rechi da Sz. Ioſef kada hoche za ḱoiega ſzvo ga Poboſnoga miloſchu ḱakovu dobiti od Szinka ſzvo

ga, or
perat.
ordina
voric
potv
ſzpar
na ze
lyem
nyeg
brati
Pogl
pri P
y ver
ko ie
re, t
pom
nuſs
naha
moc
noſz
iuſze
iu mo
Szve
dene
Patr
ich n
poru
be, b

ga, on neproſzi, nego zapoveda. *Non impetrat, ſed imperat.* Y kod mudri Origenes potvergyuie. *Non orat, ſed ordinat.* Origenes

Kakti do vezda zpoznali ieſzte pravichno moie govorienje, tak tulikaj, y od ſzada uffamſze damu hochete potverditi uſze kaj govoril budem; da naimre uſzaki ſzpametni chlovek koj miſzli, y kàni koiega Gofzpodina zebratiſzi za Patronuſza, y Pomochnika pred Kralyem ali Czeſzarom, mora pervo toga dvoie dugovanye dobro razmiſzliti; Pervo, ako on kogafzi kàni zebratiza Pomochnika, more kaj pomochi, y opraviti pred Poglaunikom? toieto, teli vu miloſche y preſtimaniu pri Poglauniku? Drugo, A koliov iſzti hoche pomochi, y verno pri Poglauniku opraulyati ſzvoy poſzel? Ar ako iedno zmegy oveh dveh mànka? toieto, akoli more, ter nebi hotel; ali pak akolibi hotel ter nebi mogel pomochi? nebiſze mogel za pravoga, vernoga Patronuſsa, y Pomochnika dersati, y ſtimati: Ar vechkrat nahagyaſze koi takov dober Priatel, koj bi naſz rad pomochi ter nemore; ima volyu, y hotenje, ali moguchnoſzti nima; Szuprotiunem pak nachinom nahagyaiuſze drugi, koijbinaſz mogli pomochi, ali nehte; imaiu moch, ali volye k tomu nimaiu.

Kajſze od lyùdi govori, rechiſze raunoto, y tak od Szvetczev Boſieh more; ali po njeden put od naſsega deneſnyega Sz. Ioſefa Patr. ar koj god nyega izbereſzi za Patronuſsa, y Pomochnika, naiſze neboì, niti vu ſzvoich nevolyah naj nezdvoì, nego pache najſse nyemu preporuchì y hoche zpoznati pomoch nyegovu zverhu ſzebe, buduch da on ima ove obodvè condiczie vu ſzebe,

toie-

toieto volyu, z-moguchnoſztium z-kupa pomochi uſa-
koga onoga kojnyega za Patronuſa ima, y kot takovi
ga chaſzti. Kajſze pak nyegove Moguchnoſzti dòſzto-
ie, vu tom nikakvoga ni dvoienja, ar on pri Bogu,
pri MARIE Zaruchnicze ſzvoie, tak ie prieten, da ka-
goder od nyh proſzi, uſza na punom izproſzi, od koga

Gerſon. Poboſni Gerſon govori. *Quanta vis impetrandi? cui*
ſer. de S. *Pater Filium, vir uxorem orat.* Kak ni iàka y moguchna
Joſepho. proſnja! Kada Oteczſina, Mus Senu proſzi; ni mogu-
che dabi Szin Otczu, Sena Muſu Miloſchu, y proſnje
z-kratili: ni moguche velim dabi Miloſztiuni IESVS
ſzvoiemu Otczu; y MARIA, koiaie, *Gratia plena.* Ma-
loſche puna, Zaruchniku ſzvoiemu predragomu loſche
mogli z-kratiti Miloſchu kakovugoder on bi od nyh
proſzil; ar ia dobro znam da kaj goder Chriſtus Zve-
chitel nas nam ie zapovedal obderſavati onre najpervo
ſzam zverſeno obderſaval, kot to Chini Apoſtolſki
Actor. c. ſzvedoche. *Cœpit JESUS facere, & docere.* Da ono ka-
1. v. 1. IESVS ie vuchil lyudi chiniti, ſzam pervotoga ie obder-
ſaval, y nam z-dellom kazal kak mi nyegove navuke ob-
derſavati moramo: Znamo pak danamie zapovedal Ro-
ditele naſze poſtuvati, y nym pokornem biti, ali toie
najpervo z-dellom pokazal. *Et erat ſubditus illis.* Bil
podloſen, y pokoren nym, toieto Otczu ſzvoiemu loſ-
fu, y predrage Mayke MARIE, addadvoiti ni mogel
dabi on nebil pokoren y vu Nebu Otczu ſzvoiemu Ioſ-
fu, toieto dabi nevuchinil Miloſche onomu, za kogaga
on proſzil.

Drugi moy Argumentum ie ov, da najmre Chriſtus
uſzemſzeic zahvalnoga izkazal, od kogagoder kakov-

chaſz-

chaſzt ie kada priel; *Tak* izkazalſzeie zahvalnoga onem priproſztem paſztirom, *kojiſzuga* dosli bili z-Darmi pohodit vu Betlehemſzku Staliczu, nyh razſzvetivſzi na Szerczu, Duſze, y Paméti; Tak onem 3. Kralyem, *kojiſzumu* bili Dare doneſzli zahvalnogaſzeie izkazal, daieie iz Poganinov tak velike Szvecze vuchinil; y tak unogem drugem: Ali naſzemu Sz. Ioſefu, *kojmuie* czeleh 30. let ſzluſil, dvoril, na naruchaiuga ſzvoiem noſzil, od Nepriatelov brànil, *kermil*, napàial, iednum rechium zahrànumu provigyeval, y ſzkerbel, kakbi moguche to veruvati damuſze IESVS nebi zahvalnoga izkazuval? y kakbiſze vu tom dvoiti moglo dabi IESVS Sz. Ioſefu koiu miloſchu mogel, ali hotel zkratiti? zakojubiga on proſzil; Ah! ne, ne, vu tom naj nigdor nedvoine, ar Sz. Tereſia Devicza oſztavilaie zapiſzano vu ſzvoieh kniſiczah ono kaj ſzam Chriſtus IESVS ie nye ientrat ochituval. *Adeò ut nobis indicare velle videatur, quod quemadmodum illi in terra viventi ſubditus fuit, ſic ei exiſtenti in Cœlo nihil eorum quæ petierit deneget.* Kako dabi ova Sz. Devicza rechi hotela, Obznanilmie Chriſtus da kakgoderie on na ovom ſzvetu pokoren bil y podloſen Sz. Ioſefu; tak tulikaj y vu Nebu nikajmu nezkrachuie kajgoder od nyega proſzi: Oh! nezgovorna y nepreſzesna chaſzt, oblaſzt, y moguchnoſzt, Sz. Patr. Ioſefa. *Nemo mihi audaciæ adſcribat*, hochu rechi z-Kartagènum. *Si Joſephum perfectiſſimum Sanctorum, unâ B. V. exceptâ prædicem.* Naimi nigdor za zàmer neiemlye, niti preuſzetnoſzti nepripiſuie, ako ia Sz. Ioſefa naizverſzenegſega y naivexegamegy vſzemi Szvetczi zvun iedne ſzame B. D. MARIE povèdam: ar y Sz. Gregur Papa pri-

S. Thereſ. in c. 6. Revel.

Joan. Carthag Tom. 1. de B. V. l. 4. hom. 8.

S. Greg. lib. 9. mora. pomàse tu isztinu mene y vuchenomu Kartagène p vergyavati. *S. Joseph post Virginem benedictam censetur primos Sanctos.* Sz. Iosef za B. D. MARIVM szuch megy pervemi Bosiemi Szvetczi, ar kakgoder Sz. Iosef zemlye sivuchi uszigdarie bil naiblise Szinka szvo IESVSA, y Zaruchnicze MARIE, tak tulikai y vuNe mora najblise nyh biti; y kakti na ovom szvetu ima klyuche uszeh milosch, tak, da kajgoderie hotel im od IESVSA y MARIE, uszaie mogel dobiti, ko ie snymi zapovedal, rauno takovu Miloschu, y guchnoszt ima y vuNebu: Zakai zato opomina usza ga Bosiega Kerschenika moi Poboshi, y Vuchèni Bern dinus à Busto. *Qui igitur vult aliquid à Deo obtinere; a*

Bernardin. de Busto p. 4. ser. 12. *piat B. Joseph pro Advocato, & omnia impetrabit.* Gdogod hoche kaj od G. Boga dobiti; naiszi uzeme za Patr nussa y Prokoratora Sz. Iosefa, y usze kai proszil bude zadobiti hoche.

Druga condiczia dobroga Patronussa y Prokora raiè, ako on ne szamo ie moguchen pred Poglauni kaj dobiti, nego tulikaj ako hoche, illi ako ima volyu hotènie, verno za nyega opraulyati pred Poglaunikom ovo tulikaj hotenje y volya nemanka Sz. Iosefu verno nasz pred Kralyem Nebeszkem opraulyati, nasse pr nje y potrebochenapervo donassaiuch, y Milosch pu szech, ar on szam zove nasz k-szebe na szpodobu ono

Genes. c. 45. v. 4. & 5. Iosefa Szina Patriarke Iakopa. *Accedite ad me, ego sum, Joseph frater vester, nolite pavere, prosalute vestra misit me Deu* Hodete, y prisztupete kmene, jaszem Iosef Brat vas nesztrasetesze, ar za zvelichenje vasse poszlalmeie Bog. *Accedite ergo ad Joseph.* Prisztupete adda k-Iose

vſzi Putnikí, koij kànite na kakov dalek, y pogibelen pùt poſztavitiſze, Sz. Iosefu preporucheteſze pervo, y pomoch nyegovu zpoznati hochete; kotiuie zpoznal on Redounik Sz. Benedicta, koj putuiuchi po iedne puschine pune zverià, y tolvaiev, preporuchivſiſze Sz. Iosefu, zpoznalie nyegovu pomoch, ar nahagyaiuchiſze vu takovom meſztu, da ni znal na pervo, nit nazad, vu onom iſztom doſelmuie naproti ieden ſztàrecz, z iednum Divojchiczum nezgovorne lepotè ſzedèchum zverhu iednoga ofzleka, y iedno premilo Detècze vu naruchaiu derſechum; koiega zagledavſi razveſzelilſzeie Redounik, y pochel naſzleduvati po puſchine doklamie iz nyeizeſsel na put orſzachki, kade vu ochnom megnyenju one Companie Nebeſzke ieneſztalo. *Manni. Quadr. 2. Con. 24. par. 2.*

Accedite ad Joſeph. Priſztupete k Iosefu; vi tulikajſze koj ſzepo moriu, ali drugeh pogibelneh vodah vozite, preporucheteſze Sz. Iosefu davaſz obchuva, y obràni od uſzake pogibeli ſzmertne, ter ſzrechno vchinì na kray, kam czilyate doyti; y pomoch nyegovu zpoznati hochete, kotſzuiu zpoznala ona dva Redounika moiega Reda, od koieh piſze Joan. de Fàno, koij vozechiſze po moriu vu iedne velike Barke, proti koie podignuliſzuſze ſztraſni Vetri, morie zburkali, y Barku razbili kade 300. Lyùdi ie potopiloſze, ova dva Redounika zazvavſi na pomoch Sz. Iosefa, y priemſiſze iedne deſzke na koie tri dni, y tri nochi po moriu ieſzuſze vozili, koiem za brodàra ieden ſztàrecz ieſzluſil, dokiamieie na kray zapelyal ſzrechno, kamſzu putuvali, y buduchi ure na krayu opitaſsega gdobi on bil? odgovorilie ſztarecz, jaſzem Iosef kogaſzte na pomoch zaza- *Joannes de Fano.*

vali, y nadalye proſzaſe nyega dabi nym povedal ke
nachinom onibiſze mogli nyemu zahvalne izkazati z
tuliku lyubav? koiem on odgovorilie, da nyemu bud
najdraſe ako budu uſzaki dan molili ſzedem Otecznaſe
y ſzedem zdraveh MARYH, na chaſzt ſzedem ſaloſzt
koieie on imel na ovom ſzvetu z IESVSSEM, y M
RIVM ſivûchi, y ovo zreküchi neſztalogaie pred nyho
vemi ochima.

Accedite ad Joſeph. Priſztupete k Ioſefu, vſzi koijſ
vu kakove pogibeli ognyene nahagyate, Ioſefa na pe
Cæſar Recupitus. moch zazovete, y pomoch nyegovu zpoznati hochet
kotiuie zpoznala ona Mati, od koie piſze Cæſzar Re
pitus, koia mati imaiuchi iedinoga ſzinka, y ov zajduc
ienérat na goru Veſuvia, kade iz glubine zemelyſzk
Ogeny izhagya, y rauno onda ieden ſztraſen palme
iz one iame ie van puhnul, koj onoga Mladencza ie z
hiténul, y zaduſsil, y mertvoga vu Morie hitil, kakti dal
od iednoga naiaxega vetra iz one gorè vu Morie bil hi
chen, kaj tuſna Mati doznavſi pote kaie vu iednu Cer
kviczu Sz. Ioſefa, y onde Sz. Ioſefu poboſno ſzinka apre
poruchaiuch, y onkoj od ognya zaduſsen y vu morie
hitchen zdrav, y veſzelé Matere vu Czirkvu ie doſel

Accedite ad Joſeph. Priſztupete k Ioſefu uſzi koijſ
vu betegeh ſzmertneh nahagyate, y on vaſz pomoch
hoche, kotie pomogel onomu Purgaru Valenczie
raſsa, koj buduchi na ſzmert beteſen, tak daie ure
Doctorov zdvoieno bilo nad nyegovem siulenjem
Sztricz nyegov vuchinilie ſzedem Sz. Meſs ſzluſiti
chaſztſzedem saloſztih Sz. Ioſefa, za nyega, y kakſz
ſze pochele Meſse ſzluſiti, onſze pochel bolye chùt

dakonchane Messe buduchi, onie zdrav iz posztelye go- *Vincent. Ferrer. Ser. de Vigil. de Nat. Christi.*
resztal; tak szvedochi Sz. Vincencius Ferrerius, kakti
tulikai y ovu drugu peldu od iednoga Kramara vu ovom
isztom Varasu koj imaiuchi navadu uszako leto na
szvoie godovnò k-szebe vu goszti pozvati iednoga star-
cza, iednu Divoychiczu, y iedno Detècze szirotinsz-
koga sztalissa, na chaszt IESVSSA, MARIE, y IOSE-
FA. Y ovi na nyegove szkradnje vure ieszumusze za-
hvalni izkazali, izkazavsimusze, y obatrivechiga na
szrechnu szmert, govorechimu. *Quia tu nos quotannis ad te invitasti, & nos te nunc invitamus cum gaudio nobiscum ad Gloriam.* Pokehdob ti tuliko let iesi nasz pozaval
k-tebe vu goszti, y mi tebe vezda pozavamo znami vu
Diku Nebeszku, y szrechno be vumerl.

Niti menszega chuda ie vredno ono priprechenje
z-iednem Plemenitasem Benetachkem, od koiega uno-
gi Mudri pisu, koj imelie navadu uszaki dàn pred iednem
kipom Sz. Iosefa nekoie molitvicze na chaszt ovoga
Szvetcza moliti, zbetesavsisze na szmert, y po lùdosz-
ti tuliko Doctorov, kuliko domàcheh, ni bil provigyen
Sz. Sacramentumi, najmre Sz. Szpovedi buduch jen krat
szam ov betesnik vu hise osztaulyen zagledalie k-szebe
iti iednoga lepoga sztarcza vuszreberne Rubache oble-
chenoga, koj muszeie ochituval daie Iosef iz Neba dos-
selna pomoch, koiegaie pred onem kipom tak poboszno
chaszti, zato opomenulgaie dasze nyemu szmert pribli-
sava, y dasze vu ochiveszte pogibeli vekovechnoga
zkvarienja nahagya, zakaizato naisze kaj berse, to berse
szpovè, y k-szmerti pripravi, kaj ov razumevsi, taki vu-
chinisi dozvati szpovednika, ter z-velikum saloszt ium,

szuze tochech szpovedalszeie iz uszeh szvoich grehov y Pricheszstivsisze szrechno szvoiu Dussu ie zpuszti

Christop. Vega c. Fontium hom. de laud. Virg.

O! Beatos eos, quos Joseph dilexerit, krichi ieden vuche ni, y poboszni sz. Iosefa szluga, *quos suis sua suscepit Sanctus iste protectione; non est dubium quin innumera beneficia illius merita à DEO sunt obtenturi.* Oh! Blaseniszu oni, koie Sz. Iosef lyubi, y koie on pod obrambu szvoiu prijmlie, ni dvoiti dabi oni neizbroiene Miloschepo urednoszti ih nyegoveh od Boga nezadobivali; on pat usze one lyubi, koij niega chaszte, y za Patronussa derse.

Adda ò N.N. *Accedite ad Joseph.* Priszturupete k Iosefu, ar Sz. Iosef ie on zlati Schit, koterogaie negda Pirhus Kraly Persianszki za szvoy Czimer imel z ovem podpiszkom. *Perimit, & tuetur.* Vumaria, y brani. Iosef ie ona glaszovita, y po uszem szvetu razglaszena Pticza Fenix, koiu Kraly Alexander imelie za szvoy Czimer z ovem podpiszkom: *Unica semper avis.* Iedna vszigdar pticza. Iosef ie ona juternja Zvezda Danicza, koiu Filip I. ovoga imena Kraly Spanszki za szvoy Czimer ie imel z ovem podpiszkom. *Monstrat omnibus ad astra viam.* Kasze vkzem vu Nebo put. Iosef ie ona zlata sztrela koiu Fridericus Kraly za szvoy Czimer ie imel z ovem podpiszkom. *Consequitur quodcunque petit.* Zadobiva uszako na kai czilya. Iosef adda z-pravum isztinum moresze rechi da ie on preiaki Schit, y ona prezmosna Sztrela, koj nasz verno brani od uszeh Nepriatelov telouneh, y Duhouneh; y nam zadobiva od G. Boga uszakoia szelimo, y potrebuiemo. *Consequitur quodcunque petit.* Y kakti goder megy pticzami Nebeszkemi vszigdar ie iedna iedina szama Pticza Fenix, tak tulikaj megy Szvetszki Ne-

bez-

beszkemi ieden iedini ie Sz. Iosef najvexi Pomochnik vu vszeh potrebochah, ar veli Sz. Thomas. *Quibusdam Sanctis datum est in aliquibus specialibus causis patrocinari; At sanctissimo Ioseph in omni necessitate, & negotio concessum est opitulari, & omnes ad se confugientes defendere.* Nekoiem Szvetczem dànoie od G. Boga da mogu vu nekoieh oszebuineh potrebochah nam pomagati. Ali presz: Iosefu dànaie oblaszt danam vu vszeh tuliko Duhouneh kuliko telouneh potrébochah pomagati more; zakaizatouszi do iednoga koij god nahagyateszе vu kakove potreboche. *Accedite ad Ioseph.* Vitulikaj koij selite szrechno iz ovoga szveta preminùti, y vu Diku Nebeszku zayti. *Accedite ad Ioseph.* Iosefa za Patronussa vzemetesszi, nyega chasztete, nyemusze preporuchajte arie on ona prava Zvezda Danicza koj vszem put vu Nebo kàse. *Monstrat omnibus ad astra viam. Accedite ergò ad eum, & facies vestra non confundentur.* Amen. *S. Thom. in 4. dist. 45. q. 3. a. 2. Psal. 33. v. 5.*

NA DEN NAZVESCHENIA B. D. MARIE.

B. D. MARIA je vszeh Gresnikov najmudressa Zagovornicza, y najmoguchnessa Branitelicza, pred Szerditem G. Bogom; kakti ona, koiaie puna Milosche Bosie.

Ave, Gratia plena. Luc. c. 1. v. 28.

Zdravo, milosztiva puna.

OH! nezgovorna Miloszerdnoszt Boga Vszamogu-

che-

chega, koj szvoiem Milosztiunem Bosanszkem okom
dechi vesz nevolyni Narod chlovechanszki vtepen
vkalyan lesati vu mlakah odurneh nechiszteh telou
naszladnoszthih; y vu skureh szmerdècheh temnic
uszakoiachkeh szmertneh grehov, pod oblaszthium v
ga peklenoga; szkoro da morem rechi, nikaj ali kr
malo menje neg ò uremenu Pravichnoga Noiesa Patr
ke: kada po prave pravicze raszerdivsisze G. Bog zv
hu gresnoga Naroda chlovechanszkoga, dokonyal
szam szobum zkonchatiga iz licza zemlyè, govore
Gen.c.6 v.7. *Delebo hominem à facie terræ.* Szuproti koiemu podign
sisze, y za zkonchatiga ni bermal Szoldatov, nego ch
ne oblake ie pripraulyal; ni pripraulyal ognyèv, neg
odluchil vode; ni odluchaval germèche brunchene
like puske, negoie zapovedal sztrasnem vihrom vu z
ku, kakti na iednom polyu oblake burkati, germeti, bl
kati, y treszkati, na znamenje pochetka boyia, y harc
megy Bogom, y Gresniki; koj harcz ni ieden hip, va
ali dan, nego czeleh 40. dan, ie terpel: vu koieh d
veh opadosse tulike vode na zemlyu, dasziuiu usza po
le, y usze Varasse, Grade, Dvore, zeuszemi lyudmi
nemum sivinum potopili, kot to Sz. Pismo nam sv
dochi. *Factum est diluvium quadraginta diebus super terra*
Gen.c.7 v.17. Sz. Lukach Evang. potvergyuie. *Venit diluvium, & per*
dit omnes. Dosselie potop, y pogubilie usze. Meg
Luc.c.17.v.27. koiemi vodami zkonchavaiuchemi Narod chlovechan
ki gresni, po odlucheniu Bosiem, iedna Arka illiti Lad
be uchinyena, vu koie nekuliko pravichneh person
obschinszkoga potopa besesze oszlobodilo. Ohime
kaj hochu szada ia na to rechi? szrahmeie govoriti,

mu

muchatimi niſzlobodno, y kajti ovo Sz. Meſzto niza muchanie, nego za govorienje pravichno pripraulyeno, zato iſzto y ia praviczu povedati moram, da najmre y ſzadaſnje ureme na ovom ſzvetu ieden obchinſzki potop ja nahagyam, od pervoga unogo vexi, gorſi, y ſztraſneſi: ar pervi bilie kaſtige, vezdaſni pako ie greha, tak da morem y ia rechi. *Factum eſt diluvium peccati ſuper univerſam terram.* Vuchinyenie potop greha zverhu vſze ſiroke zemlyè. Ah! nevolyni ſzvet, kervavemi ſzuzami uredneſzu tvoie neſz reche izplakane biti: Addanamie vſzem do iednoga vekoma poginuti? Ah ne, ne, nebude to nigdar iſztina nè, ar nezgovorna Miloſzerdnoſzt Boſia ie nam providela za iednu preſzrechnù, y preiaku Arku, vukoju gdogoderſze vteche, od vekovechnoga potopa oſzloboditiſze hoche: Ova pak Arka ni druga kak uſzigdar prechiſzta, y preodichena MARIA Dev: z-Miloschami, y Darmi Boſanſzkemi napuniena, kotiu na denesni dàn od ſtràni Boſie pozdraulya Angel Gabriel: *Ave, Gratia plena.* Zdravo, miloſzti puna. Dobre volye adda ò Greſniki, razveſzeleteſze ò Greſnicze, ter k-Ove tak zmosne Arke MARIE Dev: potreba daſze mi pribliſamo, ter vu nyè miloſchu, y obrambu pobosno preporuchimo ako od potopa vekovechnoga zkvarjenja oſzloboditiſze selimo; koie zmosnoſzt, lyubav, y Dobrotu vu branjenju, mudroſzt vu zagovarianju, naſz nevolyneh greſnikov pred pravichnèm y ſzerditem Bogom nakanilſzem polek moguchnoſzti pokazati.

Ni drugach N.N. nego da iè prava iſztina, da potop greha razlevaſze po uſzem firokom ſzvetu, vuchem, ako gdo dvoi? naj razglèda y razmìslya kakſze sive, y

onda bude prisilyen z-menum zklenuti, y rechi. *Eum est diluvium peccati super universam terram.* Vuchiny ie potop greha, zverhu usze zemlyè; z-Poganimi mena nechu gubiti, nitisceic komu potreba megy truditi poyti gledat vu kulikeh greheh ony sivù, ani doszta mogu biti, znati one Davidove rechi. *Psal. 13. v. 3.* *Omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum non est usque ad unum.* Vszisu Neverniki, nitiga nie noga ni kojbi kaj dobra polek volye Bosie chinil. N go hodmo po nasem Kerschanstu, ter vigymoy mislemo z-kakovum slobodnostium od Kerschkov zapovedi Bosieve prekersuiu? vu kakovom po niusze Czirkve Bosie dersè? kakse Szvetki Szvet Oude megy Kerscheniki kuhaiusze nenavidnosti, izp nyuiusze serditosti, zatiraszе pravicza, zakriva istina, oszmehavasze pobnoszt, potepchiuse S SACRAMENTVMI, zaniftarsze prestimava Kerv Sz Bosiega, y iz Muke nyegove spotisze napraulyaiu: Hisah vszakidansze vexe poragyaiu svade, y karke na piaczeh, y vuliczah ogovori; Vu staczuneh vech vkanyuvanja, neg blaga; Na Vechniczah vech lash klètvih, y kriveh priszeg, neg szvedokov; Vu Gradi y Dvorèh megy Dvorianiki prilizavanja, y Jàli; meg Goszpodum gizdoszti y nazlobi, y to na tuliko dal more rechi da szadàsnje ureme uszi vbogi, y Bogati Goszpoda, y Kmeti, stari, y mladi; Muskoga, y Sen koga szpolla; Szvetczkoga, y Redovnoga sztaliisa ly di ieszu obsztreni z-tmiczum greha, kot Duh s. ve

Eccli. c. 11. v. 16 *Error, & tenebræ peccatoribus concreatæ sunt.* Greh, y tm cze gresnikom szuse priraszla.

Po

Po pregresenju nasseh perveh Otczev Adama, y Eve, dosselie bil G. Bog vu Paradisus Zemelyszki, terie pochel krichati: *Adam ubi es?* Adam kadeszi? akoprem G. Bog vsza vidi, y zna, vendar Adama ische, y zove: *Adam ubi es?* Adam kadeszi? odkud toie znamenjedaga nevidi, y toie isztina, veli Sz. Peter Chrysologus. *Quia peccati commissi tenebræ eum involverant.* Ar greha vuchinienoga tmiczenyegasu obszterle. Rauno taky nasz vsze gresni odvetek Adamov tmicza greha ie zasklepila; Ali nas Dobri y milosztiuni G. Bog hotechi raztirati ove tmiczе, y nasz na szvetlosztDike szvoie zapelyati, zkazalie na danasni dan vu hise B. D. MARIE iednu novu szvetlosszt po nazveschenju Archangyela Gabriela, koj dojduchi vu onu Nazaretanszku Hisiczu k-MARIE Dev. pozdravilnie z-tremi rechmi: *Ave, Gratia plena.* Zdravo, Milosztipuna; koiu pervu rech, toieto AVE najpervoie izrekel G. Bog zovuch Adama, *Adam, Vbi Es?* ar ako ia uszake ove rechi vzemem pervu literu, *A, Adam, V, Vbi E. Es*, iz oveh treh liter izidemi van pozdraulyenia Angyelskoga rech *AVE.* Ako pak ovu rech *AVE* ia pochnem od zadnje litere slabekuvati, *E. V. A.* takmi van izide Jme nasse pervematere *EVA* iz *Ave.* Ali oh! kakvelika razluchnosztie megy ovemi dvemi rechmi *EVA*, y *AVE*? koiu razluchnosztSz. Otecz Augustin odkriva, y tomachi ovak. *Mater enim in Appen generis humani nostri pœnam intulit mundo: Genitrix Domini nostri salutem edidit mundo; Auctrix peccati Eva, Auctrix meriti MARIA.* Mati pokolenja nasega, kastigu donesz-laie szvetu: Roditelicza Gosz podina nasega Zvelichitela, donesz laie, Szvetu zvelichenie. EVA bilaie zrok

Genes. 3. v. 9.

S. Petrus Chrysol.

S. Aug. Ser. 83.

y pochetnicza greha; MARIA pak ie zrok, y pochetnicza Miloſche, ar pozdraulyaiuchiu Boſyi Poſzel gvorilieie: *Invenisti gratiam apud DEUM.* Naslaſzi miloſchu pri *Bogu*; ali za kogaie MARIA nasla, y dobi miloſchu pri G. *Bogu*? ieli ſzama zaſze, ali pak za nat Greſnike? Mudri Sylvejra leponam nato odgovari

Sylvei. To. 1. lib. 1. c. 5. q. 32. n. 8 *Quam genus humanum peccando amiserat; hanc MARIA invenit, ut omnibus restituat.* Miloſchu, koiu Narod chlvechanſzki greſsêch ie pogubil; ovu iſztu MARIA nasla, dabiu uſzem greſnikom povernula: Zakaj zat

Hugo Card. in hunc locum. opominam ia uſze greſnike z-rechmi Cardinala Hug *Currant ergo peccatores ad Virginem, qui gratiam amiserunt peccando, & eam inveniunt apud eam, eam salutando, Ave MARIA, Gratia plena.* Nai adda tekù vſzi greſniki k MARIE vſzigdar Devicze, koijſzu ſzvoiemi grehi pogubi Miloſchu *Boſiu*, ar pri MARIE hoteiu najti, bu duch daiu ie ona deneſz za naſz greſnike pri *Bogu* nasla. ali ako mi pri MARIE ſelimo y hochemo najti miloſchu *Boſiu*? potreba daiu iſchemo poboſno pozdraulyaiuch nyu z Boſiem Poſzlom, *Zdravo MARIA* miloſzti *Boſie* puna.

Dobilaie adda MARIA za naſz nevolyne greſnike

S. Ber. ſer. 3. ſuper miſſ. Miloſchu pri G. *Bogu*; ali kakovu miloſchu? Sz. Bernard nam odgovaria. *Pacem DEUM inter & homines conciliavit.* MARIA megy *Bogom* y greſnem chlovekom ie mir vuchinila: Ja pak velim vezda ovak zverbovch Sz. Bernardarèchi; ako MARIA pred Bogom ie nasla miloſchu za naſz nevolyne greſnike, tak ona neſzmo, danaſz ie poſztala Mati *Boſia*, nego tulikaj Mati vſzeh naſz greſnikov; ar Matere ſzkerbeſze za ſzvoie Deczu, MARIA ſzkerbiſze za naſz, kaj malo pervo ime

nuvani Sz. Bernard potverguie govorechi z-MARIVM. *Tu Mater Regis, Tu Mater Exulis; Tu Mater Rei, Tu Mater Judicis; Tu Mater DEI, & hominis.* Ti ò MARIA, ieszi Mati Kralya Nebeszkoga, y Mati pretiranoga gresnika; Tiszi Mati krivcza, y Mati Szudcza; Tiszi Mati Szina Bosiega, y Szina Chlovechanszkoga; Ah! razveszelisze adda ò Narod Chlovechanszki, ako prem nezmamak gresni, ar Miloszerdnoszt Otcza Boga vszamoguchega providelatjey preszkerbela za iednu preiaku Arku, vu koiesze budes mogel obchuvati od potopa vekovechnoga zkvarienja; Za iednu skrinju Mira, y pogodbe megy hudobum tvoium, y szerditoszt ium Bosium: Za iednu Zagovorniczu, za iednu Miloszt iunu Mater MARIV Dev:; zakajzato nagovaria uszeh y uszakoga Postuvani Hugo. *Si pertimescis ad DEUM accedere? accede ad MARIAM, non illic invenies quod timeas, est enim DEI, & hominum verissima mediatrix.* A koliszе koi zmegy vasz ò N.N. Gresniki, y Gresnicze boi priszt upiti k Boguproszit miloszche? najszе neboi priszt upiti k MARIE, ar onde nenajde nikaj cheszabisze zboiati mogel, buduch ona najmudresza Zagovornicza, naj moguchnesza Branitelicza, y najmiloszt iunesza Mati uszeh gresneh Dusz, ar ona szama od szebe govori. *Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.* Koj mene za zagovorniczu, braniteliczu, y Mater szvoiu zpozna, y najde? onszi naide szitek y zvelichenje Duszeunò.

Idem de prec. ad Virg.

Hugo de S. Vic. in Senten.

Prov. c. 8 v. 35.

Znamo pak daga ni Szt varih razluc hneszeh megy szobum, negie G. Bog, y Gresnik; Szerditoszt, y Miloszerdnoszt; Kastiganje, y Oproschenje; Ali kadaszе MARIA megy nye poszt avi, uszа najrazluchnesza zku-

paſzlosi, ſzlasuch z-kupa y pomeriuiuch chloveka gi
nika z-Bogom; Pravicz u z-miloſchum; kaſtigu z-opro
chenjem; kak to lepo vpamet iemlye moy Pobo
Bernardinus de Buſto govorechi od MARIE. *Hec*
Redemptio noſtra, ſalus, vita, ſpes, conſilium, & auxilium n
ſtrum. MARIA ie naſse Odkuplyenje, y zvelichenje
Sitek, Viſanie, Vutechenie, y pomoch naſsa: Vſza
vſza ova nahagya vu MARIE vſzaki on, koj k-nye p
boſnoſze vteche, y za pomoch proſzi; buduch o
unogo bolye lyùblyena, y preſtimavana od Szinéa ſzvog
negie nigdar bila Olympia od Szina ſzvoga Kralya *Alexa*
dra, ar ova chuiuch, y liſzte unoge prijmlyuch iz Ma
donie, vu koieh Podloſnizi ieſzuſze tuſilinye zverhu
like ſzerditoſzti, y nemiloſzerdnoſzti Szina nye *A*
xandra, koiuie on iz kazuval z-ochima, rechium, y d
lom proti podloſnikom ſzvoiem; kaj Olympia Kralic
razumevſi, naſzmeiavſiſze odgovorilaie. *Una Ma*
lachryma, multas delebit Epiſtolas. Jedna Materinſk
ſzuza, unoge hoche izbriſzati liſzte.

Rauno tak y ia velim, naj bude ſzerdit kak ſzi hoch
veliki *Alexander* Kraly Nebeſzki Szin *MARIE* Dev. li
tor vi ò Greſne Duſse prituſeteſze miloſztiune Maj
nyegove *MARIE*, nyeſze preporuchete da ona za va
naj pri ſzvoiem Szinku opraulya, vaſz zagovariaiuch
miloſchu proſzi, y ona vam hoche odgovoriti, kak
Richard. l. de laud Virg. Olympia Macedonczem. *Una Matris lachryma multas d*
lebit querelas. Kot naſz batriue Rikardus govorech
Protegit MARIA, quis enim apud Filium accuſare audebit, q
Matrem viderit patrocinantem? Et ſi MARIA pro nobis, qu
contra nos? Najnaſz pred Szudczem Nebeſzkem ub

peklenſz

péklenſzki Duhi, y uſze ſztvàri tùse, Kuli kojm drago, nas kodeti vendar nebudu mogle nyhove tusbe nikomu, kogagoder bràni; ar akoie MARIA za naſz? gdo bude mogel biti, y podignuti ſze cheſz naſz? koj goderſze adda chúti krivczè Boſiem po kakovõ ſzmertnõ grehu, najſze k MARIE kakti k lyublyene y miloſztiune Mayke vteche y poginuti nigdar nesche. Ar kakie goder negda rekel Virgilius Poëta. *Diviſum Imperium cum Jove Cæſar habet.* Razdelyeno Kralyeſztvo z Iupiterom Bogom Czeſzar ima; Tak y ia unoge pravichneie morem rechi. *Diviſum Imperium cum Filio Mater habet.* Razdelyeno Kralyeſztvo z Szinkom ſzvoiem IESVSSEM, Mayka MARIA ima; ar govori moy poboſni Bernardinus à Buſto. *DEUS reſervans proſeſceptrum Juſtitiæ; Virgini Matri cedit voluntariè ſceptrum pietatis.* Chriſtus Szin Boſyi zadersalie zaſze Bat Pravicze; Mayke pak ſzvoie MARIE zruchùie dobrovolyno Bat miloſzerdnoſzti, odkud zpoznavaſze kakie razlucheno y razdvoieno nyegovo Kralyeſztvo, kotnam to y poboſni ſzluga MARIE Dev. Gerſon potverguie. *Poteſtate Domino remanente, ceſſit quodammodo miſericordiæ pars Chriſti Matri.* Oztavſsi oblaſzt G. Bogu ſzuditi Greſnike y kaſtigati; MARIE pak Matere Chriſtuſseve oztalaie oblaſzt miloſzerdnoſzti za braniti Greſnike, y nepuſztiti Pravicze nyè kaſtigati.

Virgilius

Bernard. à Buſt. de Privileg. Mariæ.

Gerſon.

Ovu iſztinu ako ochiveſztele zpoznati hochemo, hodmo vu Sz. Piſzmo, kade najti hochemo vu knigah Deuteronomia chudne y priteske za razumeti od priproſzteh lyùdi rèchi ove. *Ego occidam, & ego vivere faciam: Percutiam, & ego ſanabo; & non eſt qui de manu mea poſſit eruere.* Ia budem vumarial, y ja budem ozdraulyal,

Deuter. c. 32. v. 39.

niti

niti ie gdo, kojbi od ruk moieh mogel oſzloboditi. K
ie to za iedno govorienje? gdo to, ter z-kem govori
ah niſztanovito drugo, nego kakti iedno pregovarian
megy ſzerditem Bogom, y miloſztiunum MARIV
zverhu Greſnikov kojiſze poboſno MARIE preporuch
iu. *Ego occidam.* Krichi Boſanſzka Pravicza, ja hoch
pomoriti, y zkonchati greſnike, koij ſivu vu potopu
tmiczah greha; *Et ego vivere faciam* odgovaria miloſzer
dnoſzt MARIE: Ja pak hochu vchiniti ſiveti one, koi
tvoia Pravicza Szinko moy dragi bude hotela zkoncha
hochu vuchiniti daſze poſaluiu za grehe, ſzpovedù,
ſitek vekovechni dobè. *Ego percutiam* govori Boſanſ
ka Pravicza; Ja hochu vudriti z-bichem moieh kaſti
one Greſnike, koij mene tak nemilo bantuiu, moie zapo
vedi prekerſsùiu, y neuredneſze chinè od mene vech bi
ti zvaneh, y duglye chakaneh na pokoru. *Et ego ſana*
odgovaria miloſzerdnoſzt MARIE, ja pak hochu ozdra
veti nye, y z moium proſnyum vredne vuchiniti oproſ
chenja, y miloſche.

*A*dda greſniki nebuduſze kaſtigati mogli, niti mo
rali? govori Boſia Pravicza; oh! to nemore tak biti,
dabi grehi prez kaſtige bili, zakajzato. *Ego percutiam,*
ego occidam. Ia nye moram, y hochu kaſtigati, y pogubi
ti: Nato miloſztiuna Mayka vſzeh greſnikov MARI
odgovaria. *A*dda moie proſnje, y molitve pred tobum
nebudu meſzta mogle imeti Szinko moy dragi? oh!
to tulikaj nemore biti, zakajzato. *Ego ſanabo, & vivere*
faciam. Ia hochu ozdraveti kaj ti ranil budes, y osiveti
kaj ti pogubis. Niti ruke tvoie Boſanſzkè Pravicze bu
du mogle kaſtigati one Duſze koieſze mene preporucha
iu,

ju, nitiſze bude mogel najti gdo, koibimj nye mogel odtèti; arone, koie tvoia Pravicza oſzugyuie, ràni, y vumaria; Moia Miloſzerdnoſzt nye brani, y zagovaria, ozdraulyuie, zvelichuie, y vekoma siveti chini, kotnam to vſze potvergyuie Richardus à S. Laurentio govorechi. *Quos DEI Juſtitia damnat, Matrù miſericordia liberat, quia Juſtitia DEI, & miſericordia MARIÆ videntur inter ſe altercari: Et ſicut de Juſtitia Dei non eſt, qui poſſet eruere: ſic de miſericordia MARIÆ non eſt qui poſſit eripere.* One, koie Pravicza Boſia pogùblya, Materinſzka miloſzerdnoſzt oſzlobagya, ar Pravicza Boſia, y miloſzerdnoſzt MARIE videſze megy ſzobum pregovariati: kaèti paè niègoga ni, koibi mogel gresnu Dusu Boſie pravicze odtèti; tak od miloſzerdnoſzti MARIE niga koibi mogel koiu gresnu Dusu ſzilum uzeti, y pogubiti, koiaſze nye pobosno preporucha. *Richar. à S. Laur. de laud. Vir. B. §. 2.*

Tonam poſzvedochitimore ona Hiſtoria, koju izpiſuie Czesarius od iednoga mladenecza, z vnogemi naturalſzkemi darmi nakinchenoga, koiemu Otecz nyegov poſzmerti vnoſinu blaga be oſztavil, koie blago on zlo, y greſno ſivuchi do malo vremena ie potroſsil, y Jmajna vſza prodal iednomu ſzoldatczkomu Officeru, dojduchi k zadnjemu na petlyariu, nimaiuch obchem ſiveti. kotſzeie bil navuchil, y neznaiuchiſze kak pomochi, veſzzamislyen y ſaloſzten idùchi ienèrat putem, naproti komu doſsel be, ieden Czopernik, kojgaie pochel izpitavati zroka one veliè ſaloſzti, koiegamu y povè; ondaga Czopernik pochne batriveti daſze naj neſaloſzti, nego daga naſzleduie arga on hoche pomochi, y vu peryi cogati ſztalis poſztaviti, gdo veſzeleſsi neg mlade-

Caſari. Ciſter. lib. Illuſt Miran. l. 2. c. 12

necz; poſselie veſzel za nym neſzumlye chiſze na nikaki zlo; dojduchi pak vu iednu puſchinu, kade pochel Czopernik baiatj, y taki pokazalſzeie peklenſzki Duh kojpochelie mladenczu govoriti, kaj iſches ovudò mladenecz? ov od velikoga ſztraha preuzet ni mogel niti chi pregovoriti, Czopernik adda pochelie govoriti, mladenczò zmoſni kraly potrebuie tvoie miloſche, daga najmre ti z-tvoium zmoſnoſztium poſztavis vu per ſztalis bogacztva: Odgovori nato Sathan zdobrè volj ieſzem gotov to vuchiniti, ali potreba da y on vuchi kaj ia od nyega potrebuval budem, najmre da zatàjſzv iega Boga, termene naj moli, y pokoren bude, kaj zumevſsi mladenecz ioſche bolye ieſze preſztraſsil, y chel govoriti da on toga po njeden put nemore, niti che vuchiniti, Czopernik pochelgaie nagovariati, naj vuchinì ſzlobodno, daſze zato nikakvoga zla neboì, ni veliko dugovanie rechi z-iezikom iednu ſzam rech, zataimem, y mladenecz puztilſzeie pregovoriti daie Boga zatail; reche Sathan ioſche iednoie kto potreba, kaj ako vuchinis? do ſzmerti ſzrechen, y bogat budes, najmre da zatàis y MARIV, nakaj mladenecz reche, rajſsi hochu do ſzmerti petljati, y od glada vu reti nego vuchiniti, koiemu Czopernik pochne govoriti, mladenecz gdetie pamet? zakaj nechinis kaj od tebe moy zmoſni kraly potrebuie? akoſzi iur vuchinil kaj ie vech, zakai nechinis y to kaj ie menye? akoſzi tail Sztvoritela, zakaj nebi zatail y Sztvorienje? mladenecz kot y pervo ſztalen odgovorilie da toga more niti neſche po njeden put vuchiniti, kaj videc Sathan zagroziv ſsimuſze daga hoche vuchiniti od

volye poginuti, neſztalogaie y z-Czopernikom zkupa: Ovpak nevolyni mladenecz veſz saloſzten vnogo bolye neg pervo razmislyaiuchi Sztrahotu greha ſzvoiega iduch nazad iz puschine namerilſzeie na iednu Czirkvi-czu, koiu zagledavſsi odpertu poſselie vu nyu, y zagledavſsi na Oltarù kip iz dreva izrezan MARIE Dev:, y IESVSA vu naruchaiu derſechu, poklekнulie pred on kip, y kaktion Evangelivmſzki Publican. *Nolebat nec oculos in Cœlum levare, ſed percutiebat pectus ſuum.* Vu cher-nuzemlyu tichèch ochi ſzvoie, iz nyh suhke ſzuze to-chech, perſzi tukùch, preporuchalſzeie MARIE Dev. dabimu iz profzila od ſzinka ſzvoga oproſchenje onoga tak ſztrafnoga greha; megytemtoga pripetiloſzeie da rauno onda on Goſzpon komuie on mladenecz ſzvoia Jmanja bil prodal buduch vu lovu mimo one iſzte Czir-kvicze idùchi chulie zdihavanje, y ſtimaiuch daie Sz. Meſsa, navernulſzeie vu Czirkvu y zapaziviſi onoga mladencza kogaie dobro poznal; muchèch vu ieden kùt za ſztùp ieſze zkril, za chuti, y videti kajon mla-denecz onde chini, y nut zachulie on dreveni kip na Ol-taru MARIE Dev. govoriti Szinku ſzvoiemu, Szinko moy dragi ſzmiluiſze nad ovem mladenczem y oproſzti-munyegov greh. IESVS pak ni hotel ni odgovoriti May-ke ſzvoie, negoie na ſztran ſzvoy Obraz obernul, onda MARIA ſztalaſzeie na noge ter Szinka ſzvoga na on ſztoleczie poloſsia, na koiemie ona ſzedela, ter ie ſztu-pila na Oltarſzki kamen y na ſzvoia kolena poklekнula, ter klechech zachelaſze moliti za onoga mladencza, onda IESVS pregovorilie y rekel, ò Mayka moya draga kak hoches dabi moya Pravicza mogla oproſztiti tomu

Luc. 18 *v.* 13.

nevernomu mladenczu tak veliż greh? ah! nemolimſze za nyega, puſztime daga kaſztigam, y vu pekel poſlyem: Ah! Szinko moy (reche MARIA) za lyubav moiu, molimtiſe za nyega, ako prem tebeſzeie znevernemene vendar zneveritiſze ni hotel, zato neglej na nyegovu hudobu, nego na lyubav moiu z-koiumſzemte vmoie Vutrobe noſzila, porodila y odkoila, oproſztimu. onda IESVS ztegnulie ruchicze ſzvoie proti Mayki ſzvoie, y nyuie gore podignul govorechi, ò Mayka moya lyublyena, nemorenti zkratiti moie miloſche, za lyubav adda tvoiu opraſcham tomu mladenczu; onda MARIA gore ſztavſi vzelaie znovich Szinka vu naruczi ſzvoy, y na pervo meſzto ſzela; IESVS pak vuchinivſi ✠ zverhu mladencza rekelmuie, hodi zmirom y nevech greſiti, tvoj greh tebeie oproschen. Mladenecz gore ſztavſi veſzel iz Czirkve ie iziſsel, za koiem ot Goſzpon cheſz mal chaſz tulikaj ie poſsel, y doſztignuvſiga, pochelgaie pitatikajmuie daie tak zaplakan? odgovorilie mladenecz damuſze odkatara ochi plachu, mater reche nyemu Goſzpon, Szinko netàj pred menumarſzem chul, y videl kaj ſzeie ztobum pripetilo, nego ako hoches uzeti za zaruchniczu moiu iedinu kcher kou imam, hochutiu rad dati, y neſzamo ono blago kajſzeo od tebe pokùpil povernuti, nego tulikaj y vſze kaj imam tebe hochu zapuſztiti, k-chemu rad privoliliemladenecz.

S. Anſel. de Excel B.V. c. 6 y naberzom biliſzu Zarucheni y zdàni zkupa, od potlam pak vu Sz. Zakonu ſzpametno, poboſno, y ſzveto do ſzmerti ie sivel. Oh! pravo pravo adda ie negda rekel Sz. Anſelmus. *Qui ad MARIAM acceſſerit, impoſſibile eſt ut pereat.* Koj goder greſnik najvexi, akoſze k-MA-

RIE

RIE vteche, y nyesze preporuchi? ni moguche dabi poginuti mogel. Niti mensega zroka ni imel Sz. Dionysius Carthusianus MARIV Dev: imenuvati Zagovorniczum Naroda Chlovechanszkoga. *Virgo est humani generis Advocata, pietatis Regina, cui DEUS regnum misericordiæ commisisse dicitur.* B. D. MARIA ie Naroda chlovechanszkoga Zagovornicza, Miloszerdnoszti kralycza, koie G. Bog Kralyevszvo miloszerdnoszti ie zruchil, da ona brani, y pomase, usze szvoie pobosne, y od Bosanszke pravicze oszugyene Dusze. *S. Dion. Carth.*

Morebitisze koj najde, koj reche; Nepisseli Sz. Ianus vu szvoiem pervom liszti? *Advocatum habemus apud Patrem JESUM Christum justum.* Zagovornika imamo pri Otczu Christussa IESVSSA pravichoga. Nevuchili nasz Sz. Pavel Apostol? *Qui etiam interpellat pro nobis.* y vu drugom meszti nevelili ov Sz. Apostol? *Semper vivens ad interpellandum pro nobis.* Kai usze drugo nesche rechi, nego da Christus uszigdar nasz zagovaria, y brani pred Otczem szvoiem: Akoli pak ie to iztina da nas Zvelichitel Christssts IESVS vu Nebu pred Otczem szvoiem ie nas Zagovornik? kaj ie potreba drugeh zagovornikov? Na to odgovariam, da ako rauno Christus vu Nebu ie nas zagovornik, ie polek toga y Szudecz, ar veli S. Ianus. *Pater omne judicium dedit Filio.* Otecz Bog Nebeszki vesz szud ie dal Szinu; zakaj zato namie potreba preszkerbetiszi za Prokoratora koj nasz bude branil y zagovarial na szmerti, kadanasz Christus pravichni Szudecz szudilbude, y tako potrebanamie vezda doklamsivemo z-Vruchemi molitviczami naszemi oproszitiKralyczu miloszstiunu, y Mayku Szudcza naszega MARIV *1. Joan. c. 2. v. 1. Rom. c. 8 v. 34. Heb. c. 7 v. 25. Joan. c. 5. v. 22.*

Dev. preporuchaiuchiſze nye da ona bude naſsa Za-
vornicza, y branitelicza pred Szudczem pravichn-
Ali pak reczemo zkupa Sz. Antonom da buduch Ch-
tus Szin Boſyi poſztaulyen, y odluchen od Otcza ſz-
ga Nebeſzkoga za Szudcza ſiveh, y mertveh; more-
da kerkocha chlovechanſzka, à ter najmre greſne Du-
biſze boialek-nyemu priſztupiti, kakti k-Zagovornik
y rauno zato Otecz Bog Nebeſzki, koj neſche dabi-
njedna Duſsa zkvarila, nego pache dabiſze vſze Zv-
chile. providelnamie za iednu Zagovorniczu, koiuie
punil ſzvoium Boſanzkum miloſchum, kotieie dan-
dan po ſzvoiem Poſzlu Angelu Gabrielu nazveſztil:
Gratia plena. Zebravſsiu Otecz Bog za ſzvoiu Kcher-
ieie vſzu ſzvoiu vſzamoguchnoſzt: Zebravſsiu S-
Boſyi za ſzvoiu Mater, dalieie vſzu ſzvoiu Mudroſ-
y ova iſzta iedna iedina kchi, zkupa y Mati Boſia M-
RIA poſztalaie tulikaj tretje Boſanſzke Perſone Duha
Zaruchnicza, koie on tulikaj dalie vſzu ſzvoiu Lyub-
y Dobrotu. Oh! kulike miloſche ieſzu ove?

K-MARIE adda ò Greſniki, kakti k-prezmoſ-
premudre, y naj miloſztivneſse Zagovornicze, Mate-
Boſie, y Kralycze Nebeſzke uteczeteſse, nyeſze prep-
ruchete, y za Prokoratoriczu opproſzete, ar veli-
S. Bern. ſer. 2. de Aſſum. Bernard. *Non deeſt MARIÆ potentia, quia eſt filia omn-potentiæ; nec impetrandi induſtria, quia eſt Mater ſapientiæ Nec voluntas obtinendi, quia eſt ſponſa bonitatis, & miſericordiæ.* Nemanka MARIE moguchnoſzt, arie kchi vſz-
moguchnoſzti; nitie manka znanje proſziti za naſz,
duch ona Mati Mudroſzti vekovechnè; nitie manka v-
lya izproſzti nam vſza koiaſzunam potrebna, ne ſzam-

Dusnomu Zvelichenju, nego y telovnomu sivlenju, arie ona Zaruchnicza Lyubavi, Dobrote, y milostivnosti; y to ona szama szvedochi govorech. *Fecit mihi magna qui potens est.* Vuchinilmije vnoga y velika on koj ie vszamoguchni, zverhu koieh rechi Sz. Peter Damianus ovak govori, *Fecit tibi magna qui potens est, quia tibi data est potestas Virgo in Cœlo, & in Inferno, & nihil tibi impossibile, cui possibile est desperatos in spem salutis relevare.* Velikatie vuchinil ò prezmosna Deva, on koj ie uszamoguchni, arie tebe dàl oblaszt na Nebu, y vu pekli, y pri tebe nizajni nemoguchno, koia mores zdvoiene, y od milosche Bosie odversene greshike na pùt Zvelichenia pripelyati. *S. Petrus Dam. ser. 1. de Nat*

Szrechen adda, y Blaseni den moresze rechi da ie den denesni vu koiem MARIA Dev. poszlalaie Mati Bosia, y Mati nasa milostiuna; poszlavsi pak *M*aterium Bosium, poszlalaie Mati ukup y Zagovornicza uszeh Greshikov, y kot takova dobilaie oblaszt zverhu Neba, y Zemlye, napunyena z miloschum Bosium od koie Sz. Peter Chrysologus govori. *Una puella sic DEUM in sui pectoris recepit hospitio, ut pacem terris, Cœlis gloriam, salutem perditis, vitam mortuis, pro ipsa domûs exigat pensione, pro ipsius uteri mercede conquirat.* Iedna Divojchicza takie na szlan G. Boga vu szvoiu vutrobu priela; daie Zemlye mir, Nebeszam diku, Zvelichenje pogublyenem, sivlenje mertvem, za chinis hise szvoie potrebuvala, y za plachu vutrobe szvoie zadobila: Razveszelmosze adda uszi gresniki nad tulikum szrechum denesnyega dneva, ter uszi z poniznem szerczem pozdravemo MARIV, kotrie na denesni den Arkangel Gabriel od sztrani Bosie *S. Petrus Chrysol. ser. 140.*

pozdra-

pozdravil. *Ave MARIA, Gratia plena.* Zdrava budi MARIA miloſzti Boſie puna. Proſzemoiu z-poniznem ſzercz-em poboſno danam Materinſzke miloſczi ſzvoie neſzkràti, kadagoderſze budemo k-nye utekali, preporuchali, nyu na pomoch zazavali; Zakrikneni adda uſzi zkupa na veſz glaſz, iz glubine Szercz naſſe. *O MARIA à nobis invocata, eſto nobis, pia ſemper Advocata.* O MARIA od naſz na pomoch zazàvana, budi nam vſzigdar Zagovornicza verna. Amen.

NA VELIKI PETEK.

Kuliku lyubav Odkupitel Szveta ie izkazal proti Narodu chlovechanſzkomu na gore Calvarie viſzechi na Krisu raz-pet.

Bajulans ſibi Crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ locum: Ubi crucifixerunt eum. Joan. 19. v. 17. & 18.

Noſzechi ſzebe Kris, iziſselie na ono, koieſze zove Calvarie meſzto; kadeſzuga razpeli na Krisno Drevo.

DUgovanje vech neg iſztinſzko, Iſztina vech neg pravichna, daga niſztvari na ſzvetu z-koiumbiſzt mogel vuſgati plamen lyubavi vu iednom zmerſnjenom ſzerczu bolye, berſe, y leglye, kak od ognya lyubavi

kakti ogeny od ognya najbersheze izkreszi, y vusge; buduch adda tomu tak, mishlishem zadoshzta zverhu denesnjega saloshtnoga dneva Muke, y smerti Zvelichitela, y Odkupitela nashega, kakti predragoga Priatela ufzega Naroda chlovechanshkoga, kakbi mogel ia N. N. nyegovu nezgovornu Lyubav, koiu on proti vshakeDusse noshzi, izkazati: Ali togami drugach ni moguche vuchiniti, nego z-prish podobum iednoga Kralyevshkoga Szina zalublyenoga vu iednu Goszpoczku Kcher, szvoiu vendar podlosniczu, koiu doklam lyubi, y znamenja lyubavi proti nyei zkasuie, prez nikakvoga najmenshega pogublenja szvoie Kralyevshke Reputaczie, y prestimanja, prigovora ni ureden niti zamera. Nego ako oviszti Kralyevshki Szin za pajdashitisze z-onum Goszpodichnum, zapushcha szvoy Kralyevszki Dvor, ter ide vu iednu priprosztu hisu knye, oblechen vu priprosztom shalyu; Zapushtiushi tulikaj vsza szvoia bogacztva, kontent polek nye siveti vu sziromashtvu, nemara za posztenje, nesonasze vu ochiveshztu pogibel szvoy sitek poszraviti, ter zakai to? Akoliga gdo opita, zakai to chini? on odgovori: *Sic urget amor.* Tak primarna lyubav. Za Lyubav toieto iedne Goszpodichne, y za biti od nye lyublyen. Oh! ter prisztoilisze to iednoga Kralyevszka Szina? doszto ilisze to velichanshtva nyegovoga? Polahko, ar ioschе lyubavi ni zadoszta, niti koncza; Zkasuie ne szamo vsza ova prevelika znamenja lyubavi, nego pache videchi zatuchniczu szvoiu zproxenu od tulikeh znamèny lyubavi, kadabisze proti nye za tuliku nezahvalnoszt moral szerditoga pokazati, on veszh tih krotek, y ponizen za nyum hodi, terpech tulike trude,

y pote, pregone, y ſpote, koia vſza on dobrovolyno podnaſsa za lyubav one Goſzpodichne, Oh! kak velika, y kak gorucha lyubav mora ta takova biti? Duſsa Kerſzhanſzka! tiſzi ti ona prelepa Goſzpodichna, v koiu zalyubilſzeie Szin Jedinorogyeni Kralya Neba, y zemlzè Boga vſzamoguchega, kot on ſzam po ſzvoiem

Jerem.c. 31.v.3. Ieremiaſsu Proroku ie rekel: *In charitate perpetua dilexi te*, z-vekovechnum lyubavium lyubilſzemte: Lyubav nyegaie izulekla iz Nebeſzke viſsine na zemlyu, kakti iz Kralyevſzkoga Dvora ſzvoga, vu priproſztu hiſu ovoga ſzveta, iz Bogacztva vu ſziromaſtvo, iz veſzelya na

S. Thom. de V. N. ſer. de Dom. 2. Adv. loſzt, iz pochinka na trude, iz zdravia na Muke, iz ſi na ſzmert. Kot to Sz. Thomas de Villa Nova govo *Amor fecit, amor impulit, amor traxit, amor denique me vum fecit; Non alia ratione, non alio merito, ſed quoniam luit me, ſed quoniam dilexit me.* Lyubav ie vuchinila, lyubav ie priſzilila, lyubav ie izulekla, lyubav iednum rec ium mene ie zvelichenoga vuchinila; Ne zbog drugog zroka, nit kakove moie vrednoſzti, nego kajtimeie hi tel, kajtimeie lyubil: Lyubav adda prevelika Zvelich tela tvoiega ò Greſna Duſsa, ie ne ſzamo iz Neba na ſzvet izvlekla, negogaie vuchinila kakti zpozabitiv iz ſzvoie Kralyevſzke chaſzti, buduch daſzeie pokril

Philip.c. 2.v.7. ſzpodobu iednoga ſzluge vu priproſzti sakely nat chlovechanſzke: *Exinanivit ſemetipſum formam ſervi cipiens.* Veli Sz. Paul Ap. Naniſtarie del ſzamoga ſz ſzpodobu ſzluge naſze uzemſi: Ioſche ni to ni zado lyubavi nyegove, nego pod noge ztavivſi ſzvoie ſtenje, vuchinilſzeie ſpot, y ſzmeh vſzem lyudèm. *Eius ſum in deriſum, & in opprobrium omni populo.* Niti de ni koncza lyubavi, arie vech preſtimaval ſzvoiu

gu Goſzpodichnu Duſsu, ako prem zproxenu, ar greſnu, neg iſzto ſzvoie ne ſzamo poſtènje, nego tulikaj y ſiulenje, ar za nye lyubav dalie dobrovolyno telo na Muke, à ſitek na ſzmert. *Tradidit ſemetipſum pro nobis, factus obediens uſque ad mortem.* Izdalie ſzamoga ſzebe za naſz vuchinyen pokoren do kriſne ſzmerti. Koiega nezgovornu lyubav proti vam izkazanu ò proxene Goſzpodichne, greſne reku Duſse, od Kralya Nebeſzkoga, ako hochete zpoznati? potrudeteſze za nìm zvaſsemi miſzli, y ſzercza na Goru Calvariu, kamo vidimga danaſz putuvati pod teskem bremenom kriſnoga dreva. *Bajulans ſibi Crucem, exivit in eum, qui dicitur Calvariæ locum.* Kade puſztilſzeie nemilo ni kriv, ni duſen, kakti najkrivichneſsi Tolvay na kriſno drevo razpeti. *Ubi & crucifixerunt eum.* Kaj vu vezdaſnjem moiem govorienju pokazati hochu. *Philip. c. 3. v. 8.*

Na Goru adda, na Goru Calvarie vaſz zamenum pozavam ò N.N. ali da bolye rechem hodmo vſzi vkup za predragem Odkupitelom, y lyubitelom Duſsicz naſseh tamo, kade bolye neg nigder nyegovu nezgovornu proti nam lyubav izkazanu zpoznati budemo mogli. *Egredimini & videte filiæ Sion Regem Salamonem in diademate quo coronavit illum Mater ſua in die deſponſationis illius, & in die lætitiæ cordis illius.* Izidete van Kchere Sionſzke, y poglejte Kralya vaſsega na Gore Calvarie kakti na iednom Tornuſsu korunyenoga z-korunum, koiumgaie korunila Mati nyegova ò uremenu zaruchenja, y vu dnevu veſzelja; * Nutvamga ovo Kralya, y Priatela vaſsega z ternovum korunum korunienoga, z koiumgaie korunila Mati nyegova ò uremenu veſzelya; ò ter kakova to *Cantic. c. 3. v. 11.*

**Hic diſcoperitur Crucifixus.*

mora biti Mati? kakov dan veszelya? kakova reku Mati? koia tak nemilo z-ternovum korunum iega korunila kakov dan veszelya to mora biti, vu koiem tak sztrasni Muku jedinorogyeni Szin mora terpeti? chuiem dan mudri Pselo odgovarja: *Pselo.* *Mater verò illius Partus charitas fuit.* Mati ovoga bilaie lyubav: Lyubav addaie koruna nyega z-ternovum korunum. *In die lætitiæ cordis illius.* O uremenu veszelya szercza nyegovoga, ar kada bisze on moral bil szaloszti vu one muke pod ternovum korunum, onda szeie naibolye veszelil, buduch daszes on onda zaràchal z-Dusiczami naszemi kakti tulikem Goszpodichnami, ako prem podlosniczami szvoiemi. *In die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis illius.* Oh! kak drag, y kak lyublyen ie ov priatel nasz? koj prepo- *S. Aug.* sztaulya lyubav v naszu Mukam szvoiem, ar veli Sz. Augustin. *Nihil sic probat amicum, quemadmodum oneris amici supportatio.* Nikaj tak nechini z-poznati priatela, kak podnaszanje priatelovoga bremena.

Videchi ienkrat Gionadab dragoga priatela szvoiga Amona vszega z-muchenoga, y ztraplyenoga, pochelgaie miluvati, y govoritimu, Priatel moy dragi *2. Reg. c.* Amon kakov zrok mora biti tulikoga tvoiega tràplenja, *13. v. 4.* y terplenja? *Quare sic attenuaris?* Oh! dabi mene moguche bilo z-predragem priatelom Dusicz naszeh, z-tobum reku ò moy premili IESVS govoriti, hotelbite opitati z-onakovem szerchenem pomiluvanjem, kotje negda izpitaval Gionadab Amona. *Quare sic attenuaris?* Vendar kak, y kuliko morem, pitam jatebe, y proszim ò moy mili razpeti IESVS dami poves koj zrok mora biti, da tikoj delis Kralyem, y Czeszarom zlate korune,

z-ied-

z-iednum tak oſtrum, y bodechum ſkorunum ſkorunyen ieſzi, y podnyum tak ſztraſnu muku terpis? *Quare ſic attenuaris?* Tikoj z-tremi perſzti veſz ſzvet zderſavas, ſzada one tvoie preiake, y prezmoſne ruke imas pribite z-oſtremi chauli na ovom ſkriſnom drevu? *Quare ſic attenuaris?* Tikoj imas od veka tvoj Tronus na deſznicze Otcza tvoga Nebeſzkoga, zakajſze na ovom ſkriſnom drevu viſzech muchis? *Quare ſic attenuaris?* Kajteie na to genulo daſzi ti iz tulikoga bogacztva na tuliko ſziromastvo doſzpel, da nimas nakaj tvoie preſz: Glave liſztor naſzloniti? iz tulikoga poſtenja, y chaſzti, vu tulik ſpot y obſanoſzt ſkajteie pripravilo? daſzi za Samaritancza vu prekerſevanju zapovedih, za gresnika vu paydastvu z-Publikanuſi, za vragometnjaka vu kàraniu gresnikov, za Czopernika vu delanju chùd, y gorſi od tolvaiov bil derſan? *Quare ſic attenuaris?* Kajteiè na to genulo? daſzi ti dal uſze kajſzi dobroga, dragoga, y lepoga imel, daſzi ne ſzamo tvoie preſz: Telo tulikem mukam, nego y tvoiu Duſsu tulike ſaloſzti podvergel, kotſziſze ſzam tuſil na vertu olivetanſzkom krichech. *Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem.* Saloſztnaie Duſsa moja tia do ſzmerti? *Quare ſic attenuaris?* daſzi ti dal tvoie Szercze na z-diha vanje premilo; tvoie ochi na ſuhke ſzuze; tvoia licza na ſztralne plyuſzke, y odurne hrachke; tvoia vuſzta na chemerni pilis, tvoiu Glavu na ternje, tvoie Telo na biche, tvoj herbet pod kris, tvoie Ruke, y Noge pod chaule, tvoie ſzercze pod ſzuliczu, y k-zadnjemu tvoj ſitek na ſzmert tak ſpotlyvu. *Totus ſiquidem mihi datus eſt DEUS.* Veli Sz. Bernard. *Totus in uſus meos conſumptus.* Uſzegamiſzeie priſkazal moy Bog,

y Zaruchnik Dusse mojè, y uszegaszeie potrosil za
szen, y potrebochu moiu; koiu nezgovornu lyubav
Dobrotu premislyavaiuch moy Serafinszki Doctor gov
S Bonav. in fascic. Div. Amoris. rik milomu IESVSSV. *Mirum est quod pro tuo amore non da fidelium non scindantur.* Chudaie uredno da nad tu
kum lyubavium tvoium ò Mili razpeti IESVS proti ly
dem, nyhova szercza nepuczaiu.

Hvaleie ureden bilSz. Biskup Paulinus zbogh to
daszeie hotonczè dal vu szusanszstvo na meszto iedno
sziromaskoga szusnja: Ali prez krayia y koncza vex
lyubav naszega predragoga Priatela, ovoga reku pre
loga IESVSSA, ar onde chlovek za chloveka dalsi
pod oblaszt Nepriatelòm; à oude pak G. Bog szamo
szebeie dal za odkuplenje nevolynoga chloveka. Szp
menka vekovechnoga urednaie lyubav nekoga Gosz
dina Panopiora, Szluge, koj szluga za obchuvati
szmerti szvoga Goszpodina, preoblekelszeie vu opra
nyegovu, terszeie onak od Nepriatelov puszti zaklati
y zkonchati nemilo: Ali lyubav predragoga Odkupi
la naszega ie presz krayia y koncza vexega szpomen
uredna, ar onde ne szamo chlovek za chloveka; neg
szluga za Goszpona ie vumerl, Christus pak nas Sztv
Philip. c. 2. v. 7. ritel, y Kraly preoblekelszeie vu opravu szluge svoie
Formam servi accipiens. Za obchuvati naszneverne szl
ge szvoie od vekovechnè szmerti, dalie szamoga sze
na Muku, y szmert britku, y spotlivu; Neverne szlu
rekelszem, ar kadabiga mi morali lyubiti, y zahva
Rom. c. 5. v. 8. muszeza tuliku lyubav izkazati, onda mi nyega z gre
naszemi bantuiemo. *Cùm adhuc peccatores essemus.* Y
daie on od lyùdi naj bolye bantuvan, onda najvexu ly

bav, y miloſzerdnoſzt proti nym izkaſuie.

Poglejte na Iudaſsa, koj kada Chriſtuſsa Sidovom izdàie, y prodaie, onda Chriſtus nyega priatelom imenuie govorechimu. *Amice ad quid veniſti?* priatel pokajſzi doſsel? Premiſzlete Malkuſsa Szoldata, koj kada najbolye ſzvoiemi prokletemi rukami Chriſtuſsa plyuſzka, ondamu Chriſtus vuho ozdraulyuie, ſzpomenteſze iz Petra, koj kada najbolye z-kletvum, y priſzegum Chriſtuſsa zataiuie, ondaſze Chriſtus na nyega miloſztiuno oglèda. Koju preveliku lyubav Chriſtuſsa Odkupitela naſsega kada Sz. Bernard razmislyava, neznaie kak drugach izrechi, niti izpiſzati, nego z-onemi od ſzamoga Chriſtuſsa izmislyenemi rechmi. *Maiorem hâc dilectionem nemo habet, quam ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.* Vexe od ove lyubavi nigdor nima, nego kada gdo Duſsu ſzvoiu poſztavi za priatele ſzvoie, akoliſze pak to velì od lyubavi, koiaſze proti priatelom izkaſuie? a kaiſze bude moglo rechi od lyubavi predragoga Odkupitela naſsega, koiuie on proti nevernem nepriatelòm izkazal, y do danaſnjega dneva nepreſztanczè proti greſnikom izkaſuie? akoie pak to iſztina da prava ſzerchena lyubav nemoreſze bolye zpoznati, nego iz goruchega hlepènja terpeti muku kakovu za lyubav onoga kajſze lyubi, koia iſztina oh! kak ochiveſztoſze zpoznava vu ovom predragom razpetom Odkupitelu naſsem, koiega najvexe hlepènje ie bilo muku terpeti za odkuplenje naſs nevolyneh greſnikov, kotto vſzi kotrigi nyegovi ſzvedoche, y mudri Carthagena potverguie govorech. *Ardentem Chriſti charitatem apertè indicat eo usque pervenientem, ut noſtram ſalutem propriæ vitæ præferens hujus conditionatum, illius ab-*

Joan. c. 15. v. 13.

Cartag. l. 11. hom. 1.

absolutum desiderium habuerit. Gorucha lyubav Odkup-
tela nasega Christusa ochivesztosze zpoznava daie ra-
dalko doszegla, da on zvelichenje nasse prepostaulj-
zdrauiu y siulenju szvoiemu, ar kadaie on proszil Otcza
Matth.c. szvoga Nebesskoga dabiga od muke, y szmerti oszlobo-
26.v. dil, govorilie. *Pater misi possibile est, transeat à me calix iste*
39. *verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Otecz moy Ne-
beszki, akoie moguche najsze odmekne ov kelih od me
ne tak sihkemuke, ali vendar najsze tvoia, à ne moja
izpuni volya.

Kada pak na ovom krisnom drevu pred szvoim
szmertium ie molil Otcza szvoiega za oproschenje go-
Luc. c. hov nepriatelom szvoiem krichalie. *Pater dimitte illis*
23.v.34 Otecz moy oprosztijm. Kadeie potreba dobro vpamet
uzeti, da zgora kadaie zasze molil, ondaie na volyu
Otcza szvoiega zpüschal, kada pak za gresnike moli,
nezpuscha na volyu Otcza szvoga, nego kakti trucsaga,
y takore kuch zapoveda: *Dimitte.* Odpusztijm; y dabi
tem berse od Otcza szvoga bil vuszlisan na molitve za
nepriatele, krichiy imenuiega Otczem: *Pater*, à nevelj-
pak *Bose* moy, *Kraly*, ali Gosz-pon moy, kajSv. Bernard
razmislayaiuch izpitava zrok ove zkrounoszti, y szam
S. Bern. na meszto Christusa odgovaria. *Non Regem voco, ut te-*
lib. de *os opprimas; non Dominum, ut eos affligas; non Judicem ut*
Pass.c.8. *condemnes; sed Patrem (quod est nomen pietatis) ut misereari.*
Neimenuiem Otcza moiega Kralyem, dabi gresnike z
kakovemi neszrechami obterszeval, nevelimu Goszpo-
ne, dabi kakti Gosz-podin neverne podlosnike z kastiga-
mi tràpil, negovorimmu Szudecz, dabi on nye kakti
krivcze vekovechnè szmerti uredne, vu pekel neotzu-
dili;

dil; negomu velim Otecz (kajti ime Otecz, ie ime miloſzerdnoſzti y pomiluvania) dabiſze kakti miloſztiuni Otecz nad nymi ſzmiluval; kako dabi hotel rechi Sz. Bernard. akoie *Moyſes* kakti ieden ſzluga Boſyi, tuliko mogel, daie ſzvoium molitvum zadersal pravichnu ſzerditoſzt Boſiu, y nyega iz ſzerditoga miloſztiunogaſzi vuchinil daie oproſztil ſzvoiemu lyucztvu nevernomu zbogh Bolvanſztva; kaj nebude mogel Szin *Boſyi* opraviti pri Oteczu ſzvoiem Nebeſzkom? molechiſze za nepriatele ſzvoie, y nye pred nym izprichavaiuch? *Pater ignoſce illis, dimitte illis, quia neſciunt quid faciunt.* Koiu Lyublyenu proſnju, y lyubav goruchu Odkupitela naſsega razmislyaiuch Sz. Anſelmus na veſz glaſz krichi. *O verbum! magnæ patientiæ, magnæ dulcedinis, magni amoris, & indicibilis charitatis; Ecce enim non ſuam attendit injuriam, non pœnam reputat, non ſentit contumelias; non obliviſcitur miſereri, ſed ipſe potius à quibus patitur, ille compatitur; à quibus vulneratur ipſe medetur; ipſe vitam procurat à quibus occiditur.* Oh rech! prevelike terplyunoſzti, ſzladkòche, y lyubavi nezgovorne! Ar on negleda na ſzvoie krivicze, nepreſtimava muke, nechùti obſanoſzti; nezpozablyuie opraſchati, y miluvati; ar on, one od koieh terpì, miluie; one koij nyega rane, on urachi; onſze za ſitek vekovechnì Duſseunì ſzberbì onem dobiti, koij nyemu iemlyu Sitek telounì. S. Anſelm. lib. de Paſſ.

Ma ovom Kriſnom drevu viſzechi kakie on ſelel, y hlepel izpuniti zvelichenje ſzveta, y odkuplenje Naroda Chlovechanſzkoga? zpoznatiſze more iz oneh nyegoveh drugeh rèchi, kadaje naimre chinil Teſtamentum, y oſztavlyal Ianuſsu ſzvoiemu najdraxemu vucheniku

ſzvoiu predragu Mayku MARIV ; koiu on ni ho
imenuvati nit z-Imenom MARIE, niti z-Imenom Ma
re ſzvoie, nego liſztor ſenùm. *Mulier ecce filius tuus.* S
na nut ovo Szin tvoj, kot ſzvedochi Sz. Ambros. I
ſtabatur de Cruce Chriſtus, & inter Matrem & Diſcipulum
videbat pietatis officia: Condebat Dominus non ſolum publicum
ſed & domeſticum teſtamentum. Chinilie na kriſu razp
viſzech Teſtamentum Chriſtus Odkupitel nas, y me
Materium, y vucheníkom ie delil chaſzti lyubavi y n
loſzerdnoſzti; chinilie Teſtamentum obchinſzki ne ſz
mo, nego y domàchi. On pako koj Teſtamentum ch
nì, miſzli vumreti, ar veli Sz. Pavel Apoſtol. *Ubi ſ*
mentum eſt, mors neceſſe eſt intercedat teſtatoris. Chriſtus p
ſelelie, y hlepel od velike proti nam lyubavi za naſz n
volyne greſníke ne ſzamo telo na muke, nego y ſitek
ſzmert dati, dabi pak on bil Mater ſzvoiu MARIV
imenuval kadaiuie Ianuſsu vucheniku izrùchal? ſzm
bilabi od nyega pobegnula kot mudri Naxera govo
Mulierem vocat: ſi enim Nomen protuliſſet MARIÆ? m
diſugiſſet ab eo. Y tonam potverditi mogu one Sz. Pet
Chryſologa rechi, koie on od zmoſnoſzti MARIE D
govori, *Sine MARIA nec mors fugari poteſt, nec vita*
rari. Prez MARIE nitiſzeie mochi ſzmerti oſzlobo
ti, niti vu ſitku obchuvati, ar na glaſz prezmoſno
Imena MARIE Dev. ſzmert mora beſati dalèko.

Joan. c. 19. v. 26
S. Ambroſ. apud S. Thom.
Ad Hebr c. 9. v. 16.
Naxera in Joſ. apen. 5. §. 12. n. 59.
S. Petr. Chryſol.

Niſze adda ſztraſsil, niti ſonal nas premili, y p
lyublyenj priatel IESVS, nego pache ie ſzam hoto
ſelel vumreti, ar *Vulnera non ſentit doloris; qui vulnera*
tit amoris. Nechùti ran muke, y bolli, koj chùti ra
lyubavi: koia iſztina iz zeuſzega nyegovoga ſiule

zpoznatiſze more, ter najmre onda kadaie na ovom preſz: *Kriſnom* Drevu krichal *Sitio* Seienſzem, zverhu cheſza miſzlechi S. Athanaſius veli, daie bil Chriſtuſsev Jezik ſeien, ar od gorucheh plamnov lyubavi proti uſzake Duſse bilie veſz ſzuh, krichalie iz kriſa na veſz glaſz, *Sitio*, Seiam, kajtie znal da nyegova Glava, Ochi, licza, Ruke, Noge, y uſze Sz. Telo ieſzu oſzebujne muke terpeli, à Jezik pako ioſche ni nikakve muke terpel, zato iſto ni hotel niti nyega preſz muke oſztaviti, negoſze kaktituſi Jezik proti G. *Bogu* krichech: *DEUS, DEUS meus ut quid dereliquiſti me?* Boſe, Boſe moy zakajſzime oſztavil? ah! posli y na me kakovu muku, ar: *Vulnera non timeo doloris.* Nebojmſze terpeti, nego pache selim, y kakti ſeiam muke, *Sitio, Sitio.* Zakajzato Otecz *Bog* Nebeſzki za razhladitimu onu goruche lyubavi ſeiu, y po volye vuchiniti, puſztilgaie z-Ocztom, y suchium napòjti, kot Sz. Matei Evang. veli: *Et dederunt ei vinum cum felle mixtum.* Y daliſzumu vino z-ſuchium zmeſsano. *Marc. c. 15. v. 34*

Matth. c. 27. v. 34.

Ali zakaj najzada Chriſtus megy uſzemi kotrigi na Jeziku hotelie muku terpeti? Odgovaria Sz. Ambros da to ni prez zroka vuchinjeno, ar dabi on na Jeziku pervo bil muku chutil, morebiti nebi bil mogel zadnjega ſzvoga *Teſtamentuma* vuchiniti, vu koiem oſztavilie on ſzvoy *Kris* Apoſtolom; ſzvoie Telo Sidovòm; Ianaſzu ſzvoiu Mater, Matere ſzvoie na meſzto ſzebe za Szina Sz. Ianuſsa: Tolvayiu Diſmaſsu Nebo; dabi adda on pervo bil ſuch pil, od velike grenkoche, y ſuhkoche nebi bil mogel govoriti, niti za nepriatele moliti. nego kadaie videl daſzu iur uſza izpunjena: *Sciens JESUS quia omnia con-*

Joan. c. 19. v. 28.

consumata sunt. Y da Jezik tulikaj ure ie izpunil kajm
chiniti bilo, ondaie pochel krichati, *Sitio*, Seiam, ali k
kovaie to seia tvoia ò moy mili, razpeti Christe IESV
pitam ia tebe z-mudrem Drogonom. *Domine quid sit*
Drogo Ostiens. Goszpone kaj seias? *Ergo nè plus cruciat te sitis, quàm Cr*
tua? Addalite bolye muchi seia moiega zvelichenia, n
go muka na krisu viszenja? *De Cruce doles, & de siti clam*
sitio. Od krisne muke muchìs, à od seie krichis, seia

Takoie, y ni drugach N.N. nego da nas lyubi
Odkupitel seia, y seli ioschе na Jezitu muku terpeti
kotiuie na usseh kotrigeh szvoiega Tela chùtil, dabi t
zeuszem telom mogel odkupiti Narod chlovechanszk
Seia od one goruche lyubavi za odkupiti nasz y zvelich
ti, odkud on szam iz krisnoga dreva krichì. *Sitis mea*
lus vestra est, sitis mea Redemptio vestra est. Seia moya
vasse zvelichenje, seia moya ie vasse odkuplenje.
kterie adda zmegy nasz ò N.N. koj razmislyaiuchi gor
chu lyubav, y britku muku Odkupitela nasega zied
sztrani; z druge pako sztrani usaki szvoie grehe, k
y ieszu iedini zrok ove nyegove muke, ter nebude z g
bine szercza szvoiega krichal z-Davidom Kralyem, k
kadaie videl da zbogh nyegoveh grehov Angel Bosyi
2. *Reg. c.* nyemu ie dosel poszlan od Bosanszke Pravicze z
24. *v.* chem kervavem, za porasati nyegovo lyucztvò.
17. *sum qui peccavi, vertatur obsecro manus tua contra me.*
zem ja on neszrechni gresnik kojszem zagresil, jasze
on krivecz neverni, adda mene, mene ò Otecz Nebe
Ezech. c. ki dosztoiasze ova muka, y szmert. *Anima quæ pecca*
18. *v.* *ipsa moriatur.* Dusa moya koiaje zagresila, ona u
20. vumre, à ne ov premili IESVS, koj nikaj ni zagresil

Q

Qui peccatum non fecit, nec inventus eſt dolus in ore ejus. Nitije z-najdena bila kakova krivichna rech vu vuſzteh nyegoveh. 1. *Petri* c. 2. v. 22.

Vu moie glave tulike gizdave, nenavidne, nechiſzte miſzli ieſzuſze kuhale, nye adda za kaſtigu priſztoiaiuſze ternove korune; moy Jezik y moya vuſzta zagreſsilaſzu z-tulikemi blaznami, kletvami, priſzegami, lakomoſztmi, y pianſztvi, nyh adda nyh potrebaie chemeriti z-ocztom y ſuhkū ſuchium a ne ova, koiaſzu nam tulike Sz. Navuke davala; moje ruke ieſzu pod drugemi Jamu kopale, y tulike krivicze bliſnjem chinile, oneſzu adda uredne z-chauli prebodene biti, a ne ove Odkupitela moiega, koie uſze ſztuari z-Blagoſzlovom ieſzu napunyavale; moye Noge ieſzu hogyevale po pūteh greha, pohagyaluch one oſtarie, y druge malopoſztene hiſe, kadabi bile morale pohagyati Czirkve Boſie, hitre uſzigdar na ſkodu, à lene na haſzen bliſnjega, ah! one adda one zaſzluſileſzu oſtreh chaulov, à ne ove koieſzu uſzigdar izkale zvelichenje Dusicz naſseh. *Ah! vertatur, vertatur obſecro manus tua contra me.* Proti mene adda, proti mene obeirni ò Otecz Bog Nebeſzki ruku tvoiu, à ne proti ovomu nit krivomu, nit duſnomu Szinkū tvoiemu, Odkupitelu moiemu IESVSSV Razpetomu.

Zverhu koie zkrounoſzti Boſanſzke Pravicze nemoreſze zadoſzta Sz. Auguſtin nachuditi, kak najmre to morebiti? da kada krivecz greſsi, zato pravichni terpetimora: kada neverni k bantuie, ondaſze dobri kaſtiguie: ono kaj prekerſsuie ſzluga, Goſzpodin plachati mora: vu chem zmankava chlovek, Bog nadomeſchuie. Oh! chudo nezgovorno. *O mirabilis cenſura conditio!*

O ineffabilis mysterij dispensatio! Krichi na vesz glasz kak zvun szebe, od velikoga chuda, zverhu ove Bosanszke krounoszti Sz. Augustin. *Peccat iniquus, & punitur justus: delinquit reus, & plectitur innocens: Offendit impius, damnatur pius: quod meretur malus, patitur bonus: quod perpetrat servus, excolvit Dominus: quod committit homo, sustinet DEUS.* Oh! ter gdosze nebi zverhu toga chuditi moral? y gdoie on kojbi ovu krounoszt preszèchi mogo *O inæstimabilis dilectio charitatis, ut servum redimeres, filium tradidisti.*

S. Aug. in Man. c. 7.

S. Mat. Eccl

K-zadnjemu videchisze mili IESVS na konczu szvoiega, podignulie szvoie presz: Ochi, y Glavu Nebo k-Otczu szvomu Nebeszkomu, za preporuchi mu presz: Dusu szvoiu vu ruke, terie zakrichnul. *Pater manus tuas commendo spiritum meum.* Otecz moy Nebeski vu ruke tvoie preporucham Duh moy, ali to ni bi prez muke, ar podignuvsi proti Nebu szvoie ochi zag dalie zverhu szebe na krisu pribit Titulus, kogasza Sidovi za vexi spot bili pribili I. N. R. I. koie chetiri ri re znamenuiu ove rechi. *Jesus Nazarenus Rex Judæorum* Toieto naszem Jezikom hoche rechi IESVS Nazare szki Kraly Sidovszki, koiega on zagledavsi, pochu novu saloszt vu szerczu szvoiem, y taki prignulie do szvoiu Presz: Glavu zverhu szercza, razgledaiuch y u mislyaiuch usze szvoie Presz: Telo, ieli ioschе koj kot vu nyem kojbi prez muke bil osztal, y videchisze od g ve do pet usz ega razmerczvarienoga, vendar ioschen oszebujnesi kotrig Tela szvoiega naszelie czel prez ne, y to ie bilo szercze nyegovo, zakajzato nagnulie glavum szvoium na nye, y kakti kazal daga ima neg

Joan. c. 23. v. 24.

zmegy ſidovov odprèti y preboſzti, kak y be vuchinjeno od longinuſsa Szoldata, koj dotekùchi na konyu z-iednum ſzuliczum vu rukah, prebolie ſnyum nyegovo Rebro, y ſzercze. *JESUS autem inclinato capite emiſit ſpiritum.* JESVS z-prignjenum glavum zpuſztilie ſzvoy Sz. Duh. *O amor amorum! quo te deduxit amor?* O lyubav uſzeh lyubavih! kam teie zapelyala lyubav? na kajteie zpravila lyubav? *Dilexit nos*, veli Sz. Pavel Apoſtol, *& tradidit ſemetipſum pro nobis.* Lyubilnaſzie, y dalie ſzamoga ſzebe za naſz, kade potreba dobro zapametiti ove dve rechi. *Dilexit, tradidit.* Lyubilie, y dalie; iz koich zpoznatiſze more, da dabinaſz on tak zaſzgano nebil lyubil, ſzebe tulikaj za naſz nebi bil dàl na tulike ſpote, y na tak ſztraſne muke. *Idem c. 19. v. 30.* *Ad Ephes. 5. v. 2.*

Iednakem nachinom potverguie Sz. Ianus Evang. govorech. *Qui dilexit nos, & lavit nos à peccatis noſtris, in ſanguine ſuo.* Kojnaſzie lyubil, y opralnaſzie vu ſzvoie kervi, lyubilnaſzie, y od velike lyubavi naj pervoie chinilkerv iz ſzvoiega Preſz: Tela techi z-koiumnaſzie odepral od grehov naſseh. *Dilexit nos*, lyubilnaſzie, *& lavit nos*, y opralnaſzie, ar dabi naſz ne bil lyubil? nebi naſz tulikaj ni opral bil. *Non laviſſet, niſi dilexiſſet.* veli Rikardus à S. Victore. Oh! nezgovorna adda lyubav predragoga Odkupitela naſsega, koteri uſze kaije imel, zanaſz ie dal y nam ie razprikazal, kot Sz. Ivan Zlatovuſzti ſzvedochi. *Dedit DEUS homini corpus cum membris, animam cum potentijs, mundum cum elementis, Eccleſiam cum Sacramentis, & ſeipſum in tormentis.* Dalie G. Bog chloveku telo z-kotrigi, Duſsu z-chutejni, Szvet z-Elementumi, Czirkvu z-Sz. Sacramentumi; y ſzebe ſzamoga na mukah. *Apoc. c. 1. v. 5.* *Richard. à S. Vict.* *S. Joan. Chryſoſt.*

S. Augustinus. kah. *Oh! & quid huic amori addi potuit?* Izpitava Otecz Auguſtin, Chriſtus IESVS Szin ſivoga Boga ie iz nezgovorne lyubavi y miloſzerdnoſzti ſzvoie volynomu chloveku, y za odkuplenje nyegovo uſze je imel, dalie Telo zeuſzemi kotrigmi: *Quid addi potuit* dalie ſzvoiu Duſu zeuſzemi chutejni: *Quid addi potuit* dalmuie ſzvet zeuſzemi chetiremi Elementumi: *Quid addi potuit?* dalie Czirkvu z-preſz: Sacramentumi: *Quid addi potuit?* dalie ſzamoga ſzebe na muke; na tulikod

Isaiæ c. 2 v. 6. *à vertice capitis, uſque ad plantam pedis non erat in eo ſanit* Od verhuncza glave, do pet ni bilo na nyem prazno meſzta, ko nebi bilo ranyeno, tak da ni bil chlovik

Ibid. c. 53. v. 2. ſzpodoben. *Non erat ei ſpecies, neque decor.* Nahagy liſze adda kaj vech, kajbinam bil mogel dati, ternam dal? Oh! toſze zna preſz uſza koga dvoienja da ie im ali kaj takovoga? ah! ono, ono, kaj ie naj preſtimane se, pèch goruche lyubavi, zvirajnek miloſzerdnoſti skrinja najpreſtimaneſseh kinchev, z-koiemi kinchio naſz odkupil; koiu skrinju z-kinchi oſztavilie on ſzv iem odvetnikom, na ſzpodobu iednoga bogatoga chl veka, koj zpoznavaiuchiſze na zkradnjem uremenu ka ſzvoiega chinì Teſtamentum, po koiega ſzmerti o vetniki taki teku k skrinjam, nye odpiraiu, y blago jemlyu, z-koiem dobro ſztoiè.

Rauno tak ov nas mili, y predragi Goſzpon, Go podar Chriſtus IESVS buduchi na ſzvoie zkradnje vu vuchinilie Teſtamentum kotſzem iur zgora rekel, ny

Tertul. gaie ſzvoium rukum zapechatil. *Teſtamentum confir ſanguine ſuo obſignatum.* veli mudri Tertulianus, y berſe na ovom Kriſnom drevu ſzvoy Sz. Duh Otczu ſzvo

mu vu ruke z-pusztil, taki dotek elie ieden odvetnik. *Unus militum* terle z-kłyuchem iednè Szulicze skrinju nyegovoga presz: Rebra, potlam pak y Szercza odperl. *Lan-cea latus ejus aperuit, & continuo exivit sanguis & aqua.* Y taki pochelaie van techi kerv, y voda: zverhu koiega pripechenia govori Sy. Ivan Chrysostomus. *Lanceâ tanquam clave in arcam injectâ, dedisti pretium ex Paterno thesauro.* Szuliczum kakti z-kłyuchem odpertoie bilo nyegovo presz: Rebro, iz koiegaie pochela taki van techi kerv y voda, zato Sz. Cyprian zakriknulie. *O pretiosum lavacrum! sanguis pro pretio, & aqua pro lavacro exivit.* Ah! nepitajme adda vech od szada ò Sz. Augustin. *Quid addi potuit?* ar *Hoc, hoc addi potuit*: Toie mogel Odkupitel nas vuchiniti, zverhu vszega onoga kaije vuchinil, daie on nam napokonecz koncza dal szvoie Szercze kakti iednu Skrinju punu kinchev Nebeszkeh, kakti iednu Pèch goruche lyubavi, kakti ieden Zvirainekkervi, z-kupa y vodè, z-koium keruium Dussa nassa ie odkuplyena, y vodum odeprana, y ochischena. *Præ nimio amoris sui fervore.*, veli moy Serafinszki Bonaventura. *Voluit latus suum aperiri, ut demonstraret quod tibi tradiderit cor suum.* Possluhni ò Dussa Sz. Navuchitela Serafinszkoga, da najmre Christus Odkupitel tvoy iz one velike lyubavi komie proti tebe noszil, prikazavsiti vsze kai lepoga, dragoga, y prestimanoga ie imel hotelie k-zadnjemu y posmerti szvoie, szvoie Sz. Szercze puszstitisi odpreti, za pokazati da y Szercze szvoie ie tebe prikazal.

Joan. 19. v. 34.

S. Joan. Chrysost. in Psalm. 14.

S. Cyprianus.

S. Bonavent. stimulo amor. c. 1.

Oudemi napamet dohagya ono, kaj *Aristoteles*, y *Plinius* pisu, y govore, da kada ieden *Kraguly* komu Jagaru vujde iz ruk, ov Jagar za privabiti k-szebe nazad

Kragulya, ide ter uzeme *kervavo* szercze kakovo vu
ke, y nyekase *Kragulyu*, koie *kada kraguly* zagleda,
hlepìsze na ono szercze, y taki *knyemu* doletì; Rau
tak morem y ia rechi da ov Nebeszki Jagar, y love
Dusicz naseh Christus IESVS videchi one gresnike
kti tulike zgrablyve lakome *kragulye* od nyega odl
vati, y po germiu ovoga szveta za pticzami oneh nas
dnoztih telouneh zletavatisze, kaj chinì za privabitie
szebe nazad? nimu zadoszta bilo *kazatijm* fallan
mesza *kervavoga* szvoga Sz. Tela na bichuvanju
merczvarienoga; negoszjie puszti szvoje Rebro
boszti, y szercze raniti, ter ona kranjeno y *kervavo*
Isaiæ c. zal, y nam vszem *kase* krichech. *Redite prævarica*
46. v.8. *ad cor.* Nutvam ovo *Szercze* moie *kervavo* za lyu
vasu ranjeno ò gresne Dusze! povernetesze adda
nyemu, snymsze hranete, y naszladuite. *Redite, a*
redite prævaricatores ad cor. Povernetesze adda ò zgrab
vi *kragulyi* y Iaszstrebi lakomi, gresniki reku nichem
ni k-lyublyenomu, y miloszstivnomu Iagaru vasemu
za nahraniti vasz, puszstilie szvoie Sz. Telo odreti y ra
merczvariti; za utasiti, y naszititi lakomoszt vasu
blagom y naszladoszztmi ovoga szveta chalarnoga,
szstilszje szvoie Szercze raniti, koie vam z-prignjen
glavum kase, imaiuchi pribite ruke, y krichì *k-szercz*
uszakoga zmegy vasz. *Redite prævaricatores ad cor.*
vernetesze ò Gresne Dusze *k-Szerczu* miloschc moiè,
ko dabi ov mili IESVS hotel rechi, szimo, szimo, ò gr
ne Dusze *koieszte* od peklenszkeh Jagarov ranjene
szmert k-moiem perszam prisztupete, vu moiem Szerc
ischete za ranne vasse urachtva za ozdraveti ne

Dusze vasse, neg y za vekoma vuchinitie siveti. Szimo hote vszi koijsze vu kakoveh teskochah ne szamo telounch, nego y Duhouveh nahagyate, y vu Szerczu moiemi uszi hochete najti polaschiczu, pomoch, y obrambu, okreplenje, ozdraulènje, y zvelicènje. *Jerusalem, Jerusalem convertere ad Dominum DEUM tuum.* Krichi od sztrani Bosse Sz. Ieremias Prorok uszakoj gresne Dusse, poverniszè ò gresna Dussa k-G. Bogu tvoiemu. *Convertimini ad me in toto corde vestro in planctu, & fletu.* Krichi szam G. Bog po szvoiem Ioelu Proroku Povoerneteszè k-mene ò gresne Dusse zeuszega szercza vasega saluiuchisze za grehe, y szuze tochech daszte mene Boga y Sztvoritela vasega tuliko krat z-tak sztrasnemi grehi zbantuvali. Joël.c.2. v.12.

Pisu Hisztorie od velikoga Kralya Alexandra, da on zopivszisze ienkrat, poszta lbe munyen presz razuma od vina, tak da ni znal kaije chinil, y vu one pianoszti szvoiem mechem ie prebol, y do szmerti vubil iednoga szvoiega najdraxega priatela; petreznivszisze pako y zpoznavszi lùdoszt szvoiu, die najmre tak nemilo y presz zroka zarazil onoga, koije vszigdar bil gotov za nyega vumreti, pochutilie vu szvoiem szerczu takovu saloszt, da malomusze szercze od saloszti ni pucsalo, y Dusse zpustil, ter szimo tamo szobum hitaiuch, milo zdihavaiuch, y szuze tochech krichalie *Ah! quid feci? quid feci?* Oh! tusni, y neszrechni ja kajszem vuchinil? kajszem vuchini? daszem tak dragega priatela moiega, tak nemilo zarazil.

Rauno tak ò Gresna Dussa z-tobum szeie pripetilo, ar kajszi ti vuchinila kadaszi z-onem szmertnem grehom

zagreſsila? kaj reku drugo, nego daſzi ti tvoie ruke ovoga predragoga, y premiloga priatela y Odkupitelja tvoiega Chriſtuſsa IESVSSA poſztavila, y nyega takmilo vumorila, koj ne ſzamo ie bil gotov zate ſzvoie tilo na muke, y ſzvoy ſitek na ſmert dati, negogaie uzaiſztinum dàl; kaj adda chinis? kaj miſslis? kaj govoris? Ah! krichi, krichi iz glubine saloſztnoga ſzerca tvoiega: *Quid feci? quid feci?* Oh! ter kajſzem vuchinila daſzem tak dobroga, y dragoga priatela moiega razila? Ah! preſztani, preſztani krichati kaiſzem vchinila? nego krichi uſza ſzuzami polejana kaiſzo chinecha? za mentuvatiſze tulikoga greha? za nasplatiti tuliku kriviczu? y jatebe povem kajſzi chinecha?

Poſzluſsaj adda kaiſzi chinecha; Akoliſzi ti doſzdob z-kralyeuſzkem Prorokom Davidom vu praznoſsivela? ali tvoiega bliſnjega kakovem goder nachinoiz licza zemlyè zkonchala? *Convertere*; povernifszem
Pſal. 50. v. 1. pùt Sz. pokore, z-Davidom greſnem proſzech zamilochu, ykrichèch: *Miſerere mei DEUS ſecundùm magnam miſericordiam tuam, & ſecundùm multitudinem miſerationum tuarum dele iniquitatem meam.* Szmiluiſze mene Goſzpone Boſze polek velike miloſzerdnoſzti tvoie, y polenezgovorne miloſztiu noſzti tvoie oproſztimi greha moie. Akoſzi ti do ſzada z-tvoiemi blaznami y preklinaiem na ſzpodobu Petra Boga tvoiega zatàila? Eh! Con-
Luc. c. 22. v. 62 vertere. Na ſzpodobu greſnoga Petra zpoznaj tulikaj, tvogreſni ſztalis, koj: *Exiens foràs amarè flebat.* Izidùchivan ſuhkoſzeie plakal za greh ſzvoy. Akoliſzi do ſzaz-Publicanuſsem Evangeliumſzkem komu kakovu kriviczu vuchinila? ali komu na ſzpachenye bila? y z-tvo

jemi grehi zlu peldu dàla? *Convertere*: poverniſze zeuſzum poniznoſztium iz glubine ſzercza krichech: *DEUS propitius eſto mihi peccatori.* Boſe ſzmiluſſzè mene greſniku. Akoſzi ti do ſzada z-onem raſzipnem Evangeliumſzkem ſzinom kalyalſze vu uſzakoiachkeh odurnehgreheh nechiſzteh: *Ab convertere*: ſztanigore; poverniſze k-Otczu tvoiemu Nebeſzkomu terreczi. *Pater peccavi in Cœlum, & coram te jam non ſum dignus vocari filius tuus.* Otecz moy Nebeſzki zagreſsilſzem proti tebe, yniſzem ureden zvatiſze Szin tvoy. *Convertere ergò, convertere*, krichìti y *Sz.* Auguſtin, oberniſze k-ovomu razpetomu Priatelu, y Odkupitelu tvoiemu. *Inſpice vulnera pendentis, ſanguinem morientis, pretium redimentis; Caput habet inclinatum ad oſculandum, cor apertum ad diligendum, brachia extenſa ad amplexandum.* Poglei ò Greſna Duſsa ove Ranne koieſzimu ti z-tvoiemi grehi tak nemilo vuchinila; poglej ovu Kerv vumiraiuchega za siulenje tvoie Odkupitela tvoiega, kojuſzi ti iztochila; razmiſzli kuliko ſztoìs Odkupitela tvoiega? kak za dregu plachu y veliku czenu moralteie odkupiti? Ah! k-nyemu k-nyemu ſetuj uſza zkruſsena, y ſzuzami poleiana kot greſnicza Magdalena, ako hoches chuti odgovor od nyega. *Remittuntur tibi peccata tua.* Tebeſze oprafchaiu tvoij grehi, k-nyemu reku k-nyemu arte chaka znagnjenum glavum za kuſnutite, z-opertem ſzerczem za polyubitite, z-opertemi rukami za obieti tebe, k-ſzebe pritiſznuti, y ſzobum vu Diku Nebeſzku odpelyati. Amen.

Ibid. c. 18. v. 13

Ibid. c. 15. v. 21.

S. Auguſtin. lib. de Virgin

NA DEN Sz. IVRIA MVCHENIKA.

Kak Sz. Iuray Vitez pokazalie ſzvoie Viſeſt ſzercze, borechiſze ſzvproti Nepriatelom ſzvoiem z(rusiem Vere, Vffania. y Lyubavi; zbog cheſza on t kaj veliku Dikuvu Nebu, y chaſzt na zemlye ieſzi zadobil.

Labora ſicut bonus miles Chriſti JESU. 2. Ti c. 2. v. 3.

Delaj kakti dober ſzoldat Chriſtuſsa IESVSSA

PUſztemo najgovori Szvet kajmu drago; naj hva kuliko zna, y hoche, ſzerchenoſzt, Junachtvo, Vitesſka obladanya Nepriatelov; Zadoblenja Kralyeſ tvih, kinchev, y Bogacztvih iednoga Xerſsesa Kraly Perſianſzkoga, koj deſzet ſzto iezer Szoldatov bilie do pelyal cheſz Gerchki orſzag, y nyega zevſzem Iyud tvom pod ſzvoiu oblaſzt dobil. Naj hvali Velikoga A xandra Kralya Macedonſzkoga, koj vu dvanadeſzteh tah veſz ſzkoro Szvet pod ſzvoiu oblaſzt ie zadobil. N hvali, y izviſsuie Annibale, Scipione, Pompeuſse, neizbroiene druge Czeſzare, Kralye, Herczege, y G nerale ovoga ſzveta, koj vſzi ſzvoium mudroſztium, ſzerchenoſztium ſzrechno obladuvaliſzu Nepriate ſzvoie: Od kakoveh Junakov, kakti glaſzoviteh Vit

zov ſzpominaiuſze ne ſzamo ſzvetczke Hiſtorie, nego tulikaj y Sz. Piſzmo ſztaroga Zakona od onoga najmre velikoga Herczega, y Kapitana Iyucztva Izraelſzkoga Iosve imenuvanoga, koj Voiuiuchiſze z Nepriatelmi vſze do iednoga ie polovil, y potukel. *Et omnes per circuitum Civitates, Regesque earum cepit, percussit, atque delevit.* Vſze Nepriatelſzke Varaſze, Orſzage, Kralyeſztva, z-Iyucztvom, y 31. Kralye pod oblaſzt ie dobil, pobil, y potukel. Takovie bil Samſon, koj z iednum Oſzelſzkum laiokum 1000. Filiſteuſzev ie pomlàtil, y potukel. Takovie bil Saul, takov David, takov Eleazar, takov Banaias, y vnogi drugi koterе vſze na ſztran izpuſcham, pokehdob da danaſni dan Sz. Mati Czirkva nam napervo daie iednoga prez krayia, y koncza vexehvale, y chaſzti vrednoga viteza Sz. Iuria Much: koj viteskiſzcie derſal vu voyſzkah ſivoga G. Boga kot Tertulianus govori. *Vocati ſumus ad militiam DEI vivi.* Zvanieſzmo na voyſzku Boga ſivoga, y to potverguie ne ſzamo Sz. Ivan Chryſoſtomus govorech: *Belli tempus eſt totum vitæ noſtræ.* Voyſzkè ie vreme vſze ſitka naſsega; nego y Sz. Iob z-ovemi rechmi. *Militia eſt vita hominis ſuper terram.* Voyſzkaie ſitek chlovèchi zverhu zemlyè. Zato iſzto a ko rauno od vſzakoga chloveka ſivuchega, y preminuchega moreſze rechi da ie ſzoldat doklam na ſzvetu ſive, alje ſivel: Oſzebuinem vendar nachinom negy vſzemi Szuetczi Boſiemi toſze more, y mora rechi od deneſnjega Sz. Iuria Muchenika, koteri obladalie ne ſzamo Pozoyia, y Nepriatele Vere Katholichanſzke; nego tulikaj, y uſze oſztale Nepriatele ſzvoie ne ſzamo telovne, nego y Duhovne; à oſzebujnem pak nachi-

Joſue c. 11. v. 12.

Tertullianus.

S. Joan. Chryſoſt.

Job. c. 7. v. 1.

nom

nom ſzebe ſzamoga, dobrovolyno podnaſsaiuch uſ
ſzuproti vchine od Nepriatelov ſzebe zaudàne, ſzpo
naiuchiſze on dobro iz Navuka Sz. Pavla *Apoſt.* y n
2. *Tim.* ga obderſavaiuch zverſeno: *Labora ſicut bonus miles Chri*
c. 2. v. 3. *ſti JESU.* Delaj, trudiſze, terpi, y podnaſsaj kakti vſa
ki dober Szoldat vſze pregone, y ſzuproti vchine za ly
bav, y volyu Chriſtuſsa IESVSSA. *Kak* adda onſz
na ovom ſzvetu ſivuchi voiuval? y kem nachinom t
ku Diku vu Nebu, chaſzt y poſſenje na zemlye nas d
neſni Sz. Patronus Sz. Iuraj *Much*: ieſzi zadobil? b
chuſze terſziti da budem mogel izkazati.

Daſe Sz. Iuraj bil ieden ſzrechen, ſztalen, y ve
Szoldat, vu tom ni potreba dvoiti; ar daie bil Szol
tom, tonam Sz. *Mati* Czirkva ſzvedochi, malaiuch
na konyu oboruſnoga: Daſzeie pak ſzercheno voiu
ſzuproti Nepriatelom, tonam ſzvedochi nyegov Sz.
tek: Ali kajtinam za nas Duhovni napredek kruto m
lo haſzne govoriti od nyegovoga Viteſkoga dersànja p
Tàboreh ſzuproti Nepriatelom telovnem, zato naſztra
oſztavlyam, doſztami budi rechi, y napervo donesi
one nyegove 3. Najoſzebvjneſze Nepriatele Telo. Szv
y Vraga, proti koiem onſzeie tremi nachini, z troie
oruſiè Vere, Vffania, y lyubavi voiuval natuliko da mo
rechi po pravicze od nyega one rèchi *Sz. Piſzma. Hic*
1. *Reg. c.* 17. *v.* 33 *bellator ſortis ab Adoleſcentia ſua.* Ovo Iunak prejaki o
mladoſzti ſz voiè: Ar porodivſiſze Iuraj vu Capadoc
Varaſsu od Poglaviteh Roditelov, ioſche vu detinſztv
ſzvoiem uzelie naſze Sz. *Kerſzt*, y od detinſztva ſzvo
ga pochelie bil Kralyu Nebeſzkomu ſzluſiti, ſivuchi ſzu
len vu Vere, batriv vu Vffanju, y gorùch vu lyubavi, al
zavr

ravno megy iſztemi Poganini ſivùch; Ar ia ſtem vu nyegovom Sz. Sitku, da on vu ſzvoie mladoſzti po ſzmerti Otcza ſzvoiega zpoznavſiſze moguchnoga z-oruſiem ladati, y baratati, odpravilſzeie bil k-Diocleczianu Czeſzaru (koiega Czeſzara y nyegov Otecz unogo let vu voyſzkah ie verno ſzluſil) termu obznani ſzvoie hotenje, da najmre ſelì naſzleduvati vu Czeſzarſzke ſzlusbe Otcza ſzvoiega; putuiuchi pak proti Czeſzarſzkomu Dvoru, vu Varas Berìtù imenuvani, pred koiem Varaſsem biloieiedno Jezeriſche vu koiem zaderſavalſzeie ieden ſztraſsen Pozoy, koj neizbroiene skode onem Varaſczem ie chinil, Lyucztvo y ſivinu ne ſzamo ſzvoiemi zubmì gtizùch, y iedùch, nego y ſzapum ſzvoium ſztvàrech; koiega nikakvem nachinom niſzu mogli Varaſczi zkonchati, nitiſze od nyega oſzloboditi, y tako po naputchenju Kralya, Lyucztvo onoga Varaſsa z Kralyem vkup dokonjaliſzu bili uſzaki dan dve ovcze dati na hrànu onoga pozoyia, nye poſztavlyaiuch polek onoga Jezeriſcha, kadeie navadu imel on pozoy van izhagyati, ali kajti ova Komedia tak dugo ie terpela, daſzeie ono Lyucztvo ne ſzamo ovàcz, nego y vſze druge ſivine mentuvalo bilo, natulikò da k-zadnjemu odludchiliſzu bili y pravu ſzvoiu deczu na meſzto ſivine pozoyiu na hranu polagati, cheſz nekuliko vremena opalaie koczkay na jedinu Kralyevu kcher, kaj videchi Kraly veſztnſen, y ſaloſzten pochelie krichati Purgari moij dragi, Lyucztvo moie Lyublyeno ovoſzuvam moij kinchi, ovo moia bogacztva, vzemeteſzi uſze kajvam, y kulikovam drago, ſzamomi moiu iedinu dragu kcher prikaſete, y nyu od ſzmerti oſzlobodete, ali zahman, ar Lyucztvo

koieie iur szvoiu dragu dechiczu pogubilo bilo. Ku lyevszke prosnie ni hotelo prisztati, nitimu kchere p kazati z-oszlobogenjem od szmerti.

Videchi adda Kraly da nebude drugach, nego d mora kcher na meszarniczu dati, dozvahiu predsze, veszturen, szuzami polean pochneie neszrechnu szm nazveschati, koj glasz ona razumevsi zamertva natla opala; z-kakovem pak nachinom ova dva Otecz kchere ieszuszerazluchavalj? kakszu proschenje iedn od drugoga iemali? od toga nikaj negovorim, ar to vsi ki lehko moreszuditi, y premiszliti kajbi chinili, dak vamszekaj takovoga pripetilo: Buduch adda ona m da, prelepa Herczesicza dopelyana na odlucheno me to, ter klechechi zverhu iednoga bresànjka, ruke, oc y szerczeszvoie imaiuchi podignjene vu Nebo, sulj kaline posztaiuch, szuze tochech, y milo zdihavaiuch pripetiloszeie da rauno ono uremene mimo je Jahal mla di Iuraj Vitez, y zagledavsi onu mladu Divoychicz opitaliuie gdoie ona? kaj onde chini? zakaisze plach y tak milo zdihava? koiemu ona iedvaj pochelaie bil povedati nye tusno pripetchenie, daie ure pozoy po chel glavu szvoiu szuprotj nye kazati, zakajzato p chelaie krichati onak mladomu Iuriu, besi, besiò dob mladeneczo, da y ti vkup zmenum nepogines; ali mlad Iuraj Vitez odgovorilie one Herczesicze, Neboysze Szeztricza, negoszevu G. Boga Vffaj, y nyemu prepo ruchi, z-koteroga pomochium y Jasze vffam ovo szt silo obladati, mene, y tebe od szmerti oszloboditi; ovo zrekuchi podbolie konya ter z kopiem vu ru szerchenoje naszkochil pozoyia, y nyega prebol, v

moril, y obladal, potlam pak poſselie po onu Divoychiczu nyu zaruku priemsji iz breſanyka ſzmertnoga meſzta japelyal, y tia pred Varaſkaurata ſzrechno zapelyal, kadenyu oſztavivſsi odiſselie putom ſzvoiem napervo kamſzele bil odpravil, vu Dvor najmre Diocleczianuſsa Czeſzara.

Doiduchi adda pred Czeſzara, y povedavſsimu ne ſzamo gdoie, y odkudie; nego tulikai pokaije k-nyemu doſel, y kajmuſzeie na putu pripetilo? Czeſzar ova chuiuch, y videchi Mladenczа lepoga vu Obrazu, Poglavitoga vu Rodu, friſkoga vu ſivotu, razumnoga vu govorienju, ſzerchenoga vu derſanju, prielgaie megy ſoldate, y taki na Kapitaniu izviſzil, koruchaſt on dugo vremena z velikum hvalum ie obnaſal vſzaki den ſztalneſsivu Vere Katholichanſzke, tverdneſsi vu Vſſanu proti G. Bogu, y gorucheſsivu ljubavi Boſie, tak da vu najmenſem dugovanju niſzuſze od nyega mogle one rechi mudroga Lucianuſsa rechi, *Nulla fides, pietasque viruq; caſtra ſequuntur.* Nikakava Vera, nit poboſnoſzt nuſsi vu onelh ljudeh, koi po Taboreh hode. Vnogo pak menye mogloſzeie od Sz. Iuria Viteza rechi ono kaj mudri Tertulianus od Szoldatov ie govoril, y vu ſzvoieh knigah zapiſzano oſztavil. *Quis enſe accingitur, & non contraria ſanctitati exercet, ac Juſtitiæ, id eſt dolum, & aſperitatem, ac injuſtitiam, propria negotia præliorum.* Tertulianus. Kterije on koi po Taboreh hodech ſzablyu paſse, konya iaſse, ter proti poboſnoſzti neſsive, toieto, koi nikrivichen, nepoboſen, lakom, y hudoben? Nemoreſze pak nikaj takovoga rechi nit miſzlitiod Sz. Iuria Viteza; ar on, ako rauno bilie Kapitan zverhu Szoldatov Krivovernikov?

kov? vendar, vendar bilie pravichen, poboſen, ſ
len vu Vere, y goruch vu lyubavi Boſie, y ako rauno
Seneca. neca ie govoril: *Non poteſt quisquam eodem tempore &*
num virum, & bonum agere Ducem. Nigdor nemore vu
nom chaſzu biti y dober chlovek, y dober Voyvo
to vendar vu Sz. Iuriu obodvoie zkupa vu iednum
menu ieſze ſzvetilo, ar Sz. Iuraj verenie bil G. *Bogu*
ſzamo, nego tulikaj y Czeſzaru obodveh zapovedi
derſavaiuch vſzigdar y vſzigder, verno, y zverſseno
vu lyubavi proti G. *Bogu* ie veſz gorel, y iz one goru
lyubavi Boſie ſelelie za povexanie Vere, y Imena ny
voga muku terpeti, y ſzmert podieti, kotie y bilo vu
njeno: Ar najduchiſze on vu Dvòru Diocleczian
Czeſzara ſzvoga, ravno ono ureme kada ov Neverni
ſzar ſzvoiemi Tolnachniki ie Tolnach chinil kaj
moralo iz *Kerſchenikov* vuchiniti? toieto biliſze mo
primiru puſztiti ſiveti, alibie pak morali preganjati
vumariati? Zverhu cheſza hotelie Czeſzar da vſz
ne ſzamo zmegy Tolnachnikov, nego y zmegy pom
ſeh Officzerov ſzvoiu miſzel povè, kajſze komu vidi

Najpervo pochelie ſzam Czeſzar govoriti ovako
Jaſzem takove miſzli, y nakanenja, da *Kerſcheniki*
njeden put nemoraiuſze megy nami prepuſztiti ſiveti
Prorokuvanja govore, da akoliſze *Kerſcheniki* pod
ſali budu? Rimſzko Czeſzarztvo na nikaj bude mo
doyti; zakajzato ſzloſemoſze ukup uſzi do iednog
ter pretirajmo uſze Kerſchenike iz Czeſzarſztva,
pak vſze pomoremo, y potuczemo, kaj razumevſi T
nachniki, y Officeri, njedenſze ni pouffal vuſzt odpr
za prigovoriti y ſzuproti poſztaviti volye, y hote
Czeſ

Czeſzarovomu, odlog ſzamoga iedinoga Kapitana, y Viteza Iuria, koj ſzercheno veſz gorùch z-lyubauium Boſium prez vſzakoga ſztraha viſzokemglaſzom pochelie pred Czeſzarom, y Tolnachniki batrivo na obrambu Kerſchenikov govoriti. Preſzvetli Czeſzar, y oſztala Poglavita Goſzpoda Tolnachniki, zakaj vi hochete preganjati Kerſchenike koij vam nikakvoga zla nechine, negovu miru ſivuchi ſzvoiemu pravomu ſivomu Bogu ſaluſe, y nyegove Sz. zapovedi obderſavaiu; Jeda morebiti vi czilyate nato dabi oni vaſe Malike molili? alzakaibie oni molili pokehdob da oni niſzu Bogi kotie vi ſtimate, nego ieſzu peklene Vuze Vragi, koijſzu vaſz prekanili y zaſzlepili da vi nepoznavete pravoga ſivoga Boga Sztvoritela Neba y zemlyè, niti vu nyega neveruiete koterivaſzie ſztvoril, y koterivaſz zkonchati more. Kotero batrivo govorjenje razumevſi Czeſzar z-Tolnachniki, od velikoga chuda, zverhu preuzetnoga Iuria Kapitana govorienja ieſzu kakti oſzupnyeni oſztali, nitje Czeſzar od ſzerditoſzti znal kaj ali mogel odgovoriti mu, negoie zapovedal Magneczinſsu Tolnachniku damu on odgovori, koj taki na zapoved Czeſzarovu pochelie najpervo izpitavati Iuria Kapitana; Gdoſzi, y kajſziti? odkudaſzi, y kakie tvoie Jme? Iuraj mladi Vitez odgovorilie ſzercheno. y batrivo prez vſzakoga ſztraha. Jaſzè iz Capadoczie Varaſza rogyen od Poglaviteh Roditelov, moie najpervo, najvexe, y najoſzebujneſze Jme je Kerſchenik, à na Sz. Kerſztu pak danomie Jme Iuraj: Ja veruiem y molim iednoga pravoga ſivoga Boga, koterie vaſz y mene zevſzemi ſztvarmi ſztvoril koieſze na Nebu, y na Zemlye nahagyaiu. Na to reche Magneczius,

gdotie dopuſztil tak odperto govoriti oude pred nam
Odgovorilie Iuraj Iſztina, y Pravicza ieſzume nato
ſzilile, a kaj ie Pravicza? pita Magnecius, odgovar
raj. *Chriſtus eſt veritas.* Chriſtus Szin ſivoga Bog
ona prava vekovechna Iſztina y Pravicza koj ſam
ſzebe govori. *Ego ſum via, veritas, & vita.* Iaſz
put, iſztina, y ſitek; Addaſi za iſztinu Kerſchen
Iuraj odgovori prezvſzak oga dvoienja iaſzem pravi
chenik y ſzluga Boſyi. *Propalam dixit Chriſtianu ſu*
Jacob. & Chriſtum DEUM colo & adoro, omnes autem Dij veſtri
Marchunt. monia ſunt. Ochiveſztoie rekel Kerſchenik ieſzem
ſer. de S. Chriſtuſa Boga molim, y nyemuſze klanjam, vſi
Georgio. Bogi vaſi vragi maliki ieſzu. Ah! ovdeſze niti ja
morem zderſati dabi od deneſnjega Sz. Iuria Viteza
rekel oneh rèchi, koieie negda Sz. Baſilius od nyega
Baſil. voril: *O liberam linguam! quæ ſanctam illam vocem em*
Laud. quam quidem aër excipiens ſacer factus eſt, Angeli audie
georg. plauſerunt, dæmones exterruerunt. Dominus poſtremo in C
i. *henedixit.* ò ſzrechni y ſzto iezerokrat Blaſeni Jez
koj tak ſzlobodno ie vandal on glaſz, koj doydüch
zràk, iega poſzvetil, koiega chiuch Angeli ieſzuſze ve
lili, à Vragi preſztraſsili, Goſzpodin Bog pako vu N
iega zapiſzal.

Nitiſzeie potreba komugod zmegy vaſz N.N. n
tem chuditi, da najmre tak ochitno, batrivo, y ſzerc
no pred glaunemi Nepriateli Vere Katholichanſzke S
Iuraj ie govoril, pokehdob daie on dobro na pam
derſal, y premislyaval one Kralya ſzvoiega Nebeſzk
rechi, z koiemuſze on pri Sz. Matheiu Evang. uſ
onem grozi, koij nyega neſzpovedaiu pred lyudmi,

gopache zataiuiu. *Qui enim me negaverit coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo qui est in Cœlis.* Gdo goder mene bude zataieval pred lyudmi, y ia nyega zatajti hochu pred Otczem moiem, koj ie vu Nebeszeh. Koie rechi Sz. Ivan Chryssostomus ovak lepo razlasse, y tolmachi. *Qui ore negat, non potest fieri ut corde credat, radix enim confessionis oris, est fides cordis; confessio est fructus fidei, ergo fides fructum suum id est confessionem oris non producerit? signum est eam aut mortuam, aut valdè debilem esse.* Vszakion koj z-vusztmi zataiuie veru szvoiu, nemore biti dabiu szerczem veruval, a koren szpovedania vuszt, ie Vera szercza; szpovedanje pak ie szàd vere, ako adda Vera szàdszvoy, toieto szpovedanje vuszt nepokasse? toie znamenje da ona Vera alije mertva, ali zeuszema szlaba. *Math. c. 10. v. 33.* *S. Joan. Chryssost. hom. 9 in Matth.*

Ova adda razmislyaiuch nas danasni Preodicheni Vitez Iuraj Muchenik, szvatalna Vera, y gorucha lyubav nyegova prisszilile szuga szpovedati ochitno prez vszakoga sztraha z-vusztmi ono kaije vu szerczu imel. Vernoszt pak y lyubav lyùdi ovoga szveta proti szvoiem Poglaunikom od koiehsze nimaiu kaj drugo nadejati, ako ne kakovu kratku chalarnu hvalu ali plachu vremenitnu, akoszu tak jake da chinè podlosnike vu ochiveszte szmertne pogibeli posztauliatisze za vgoditi Poglaunikom szvoiem? kuliko prez krayia, y koncza moralaie jaxa, y vexabiti lyubav y vernoszt nasega Preod: Sz. Iuria proti szvoiemu Nebeszkomu Kralyu, odkogasze e on uffal tverdno y nadeial zadobiti hvalu, y plachu vekovechnu vu Dike Nebeszke; y zbog toga zroka raisszije on hotel telo na Muke, y sitek na szmert dati, negosze szvoiemu

Ne-

Nebeszkomu Kralyu zneveriti, y nepriatelom nyevem pridrusiti, od koiega Ianus Cantacusenus szvedi ovako. *Quod tormentis & quæstionibus excruciatus ab* pijs ut Christum negaret, & illorum Deos coleret, adoraretq maluit infinita tormenta, & infinitas mortes pro Nomine Ch sustinere quam fidem suam, & Christum reijcere. Rayszie Iuraj usze nayszstrasneshe muke, y neizbroiene szmerti tel podneszti, nego Veru Kerschanszku, y Ime Chri sevo zatajti, kade potrebaie dobro zapametiti one chi. *Infinitas mortes maluit sustinere.* Rayszie hotelu broiene szmerti podneszti; toieto razumetisze mo ni vechkrat nego szamo ienkrat vumerl, ako prem pri nekoiem poglavitom piscu stem. *Quot multotie rit interfectus, & Divinâ gratiâ semper resuscitatus.* vnogo krat bil vumorien, ali z-pomochium, ym chum Bosium vszigdar znovich od szmerti obugyo ove adda rèchi razumetisze moraiu ovak, daie najmre Iuraj tuliko, y takoveh mùk preterpel za Veru Kers koia vszaka muka zadovolynaie bila szmertmu zaudo dabiga G. Bog nebil zachuval. *Nam singula penè tor ta quibus S. Georgius excarnificatus est, suaptè vi insen morti paria erant.* Od vszake muke moralbi bil Sz. vumreti od nature, illi naturalszkem nachinom da G. Bog nebil zachuval.

Daie pak to iszstina prava, sztete nyegov Sz. Sitc y hochete najti kak neverni Czeszar Diocleczianus klambi bil zpoznal Viteza Iuria sztalnoga vu szvoie re Kerschan: zapovedalgaie od grabantov uloviti, temniczu poszstaviti, vu kladu zapreti, y ieden szta velik kamen zverhu perszih nayaliti, pod koiem

Joan. Cantacu de S. Georg.

Meffret ser. 2. de S. Georg.

Theoph. Raynau

hoch lesèchi bilbi moral naturalſzkem nachinom Duſsu zpuſztiti, dabiga G. Bog nebil na vexe muke zachuval; Drugi dan vuchinì Czeſzar videti vu kakovom ſztaliſsu Iurajſze nahagya, y odgovorienomu be da ſiv, y zdrav; zato zapovè daſze taki napravi iedno kollo, ono ſpichaſztemi chauli daſze naperi, na nye daſze Sz. Iuraj priveſe chverſzto, a pod kollom daſze poſztavi ieden ploh z britvami naperien, ter daſze zverhu oneh oſtreh britvih Iuraj na kollu privezan obracha, kaj uſze beſse vuchinjeno, y ſtimaiuchi Czeſzar da konchè na ove muke Iuraj bude moral vumreti, zato odiſselie bil Czeſzar vu Czirkvu ſzvoga Malika Apollo hvalitmu damuie pomogel zkonchati Iuria Nepriatela ſzvoiega, y kadabi on z Malikom govoril ſztraſnoie zagermelo, y vu one germlyavine zachulſzeie glaſz iz Neba ove vechi zgovariaiuchi; *Netimeas Georgi ſerve mi, ſis conſtans, quia per te multi convertentur ad fidem.* Neboyſze Iuraj ſzluga moy, ſztalen budi, ar po tebe unogiſze hote obernuti na Veru. Koj glaſz zachuvſsi Poganini, y zagledavsi Grabanti, y Szoldati okol Sz. Iuria ſztoiechi, daie ieden Angel iz Neba doletel, koj Sz. Iuria ie od kolla odvezal, y ranne nyegove ozdravel, zakajzato pocheliſzu uſzi na jeden glaſz krichati. *Magnus, & omnipotens eſt DEUS Chriſtianorum.* Velik, y zmoſen ie Bog Kerſchanſzki. Sz. Iuraj pak videchiſze ozdraulyenoga, odpravilſzeie veſzelo pred Czeſzara, popevaiuchiſzi putem. *Exaltabo te DEUS meus Rex & benedicam Nomini tuo in ſæculum ſæcnli.* Hochute hvaliti, dichiti, y naveke Preſz: Ime tvoie Blagoſzlaulyati Goſzpodine Boſe moy Kraly Nebeſzki. *Lippoma. in vita S. Georg.* *Pſal. 144 v. 1.*

Doydùchi pak pred Czeſzara Sz. Iuraj, zachuc
ſzeie Czeſzar videchi Iuria ne ſzamo ſivoga, nego zd
voga ktomu y veſzeloga, derſech drugach Czeſzar
ſzigurno daie Iuraj vu tak ſztraſne Muke vumerl: Raſz
dilſzeie kakti ieden lyùti oroſzlan, kadaie videl da ve
pogùblya, neg dobiva Muchech Iuria, ar unogi Poga
nini obrachaliſzuſze na Veru Katholi: pochelie adda n
ve Muke zmislyavati Czeſzar z-koiemibi mogel Iu
iz licza zemlyè zkonchati zapovedalie adda Czopen
kom daga oni z-kakovem chemerom zkonchaiu, ko
mu oni dadùchi ieden chemèrni Nàpitek, ali Iuraj p
kriſivſi ſzamoga ſzebe najpervo, poklam pak vu p
ru Napitek ſzrechnogaie prez vſzake skode popil,
pokonecz koncza zapovedalie hititiga vu iednu go
chu vazbelyenu Vapneniczu, ali y vu nye kakti po
nom najvugodneſsem ternaczu ieſze ſetal veſzelo pop
vaiuch, y G. Boga hvalech, kot ſzvedochi Lippomanu

Lippoma. in Vita.

Divinam bonitatem precibus, & hymnis & canticis celebrat

Y to czele tri dni, y tri nochi vu one vapnenicze meg
goruchemi plamni ie tak Boga molech, y hvalech ſze
Nad chim uſzem videchiſze obladanoga od Iuria ſzlop
Boſiega Neverni Czeſzar, daga on nemore nikakve
mukami preſztraſziti, y od ſzvoie Vere Kerſch: odv
nuti, niti zkonchati, pochelie adda z-maſztnemi rech
mi okolnyega hoditi, obechaiuchimu chaſzti y Boga
tva kakovagoder bude hotel, dabi ſzamo snym iſsel
Czirkvu nyegovoga Bolvana Apollo zvanoga; ter
mvſze pokloni, y Aldov alduie; kchemu Iuraj ie pr
lil, zakajzato Czeſzarſzeie obraduval, y taki vuchini
vſzem Varaſsu razglaſziti daie Iuria obladal y poſ

obe inul. y da drugi dan doyde vu Czirkvu klanjatsze Bogu Apollo, kaj razumevsi lyucztvo Poganzko, velika vnosina bilasheie szpravila, drugi dan doydùchi Czeszar Czeszaricznum szvoium Alexandrum, y Iuriem Vitezom, zprevagyani od vszega Dvora Czeszarszkoga, y vnoge druge Gofzpodè, kade Sz. Iuraj sztoiechi pred kipom onoga Bolvana Apollo, pochelgaie naves glasz pitati, Jeszili ti ò Apollo pravi Bog? zapovedamti daniovak glaszno odgovoris, kak ia tebe pitam. Odgovorilie na vesz glasz peklenszki Duh iz one statue Malika Apollo. *Non sum ego DEUS, unus est DEUS Christianorum.* Niszem ia Bog, iedenie Bog Kerschanszki, onda Sz. Iuraj vuchinilie Sz. Kris zverhu onoga Malika statue, koia taki na tla ie opala, y na drobne sallatcze ieszte razletela, kaj videchi Czeszaricza Alexandra opalaie na kolena szvoia pred noge Sz. Iuria, y za nyum vnosina Poganinov, proszechi Sz. Iuria dabi za nyh Boga Kerschanszkoga molil, vu koiega y mi veruiemo (govoraszе Czeszaricza z-ofztalemi szvoiemi naszledniki) y za Veru nyegovu gotovifzmo kerv preleiati, telo na Muke, y sitek na szmert dati. Videchi to Czeszar, y boiechiszе dabisze vsze lyucztvo nezburkalo y na Veru Kerschanszku obernulo, zapovedalie taki na onom meszту Sz. Iuriu, Czeszaricze szvoie Alexandre, y vszem novem Kerschenikom glave odszechi.

Nut szada N.N. sztalnozti vu Vere, Vffanju, y lyubavi proti Sztvoritelu szvoiemu, Preod: naszega denesnyega Godovnjaka S. Iuria viteza, y viteskoga Muchenika, kakszeie najmreon tia do szmerti szvoie sztalno voiuval szuproti Nepriatelom Sz. Vere Kathol. za

lyubav Kralya ſzvoga Nebeſzkoga, podzaſsaiuch
brovolyno tulike muke, zmegy koieh vſzaka zadovo
naie bila zaudatimu ſzmert dabiga G. Bog nebil zach
Prov. c. val, natuliko da ia morem od nyega one Salamonove
16. v. chi rechi. *Melior eſt vir patiens viro forti, & Expugna*
32. *urbium.* Bolſije chlovek terplyuni, od chloveka ja
ga, y preobladaucza Varaſsev; znaiuch dobro on N
vuk Sz. Paula, kakſze mora uſzaki dòbri Szoldat Ch
2. Tim. c, ſtuſsev harczuvati ſzuproti Nepriatelom. *Labora ſi*
2. v. 3. *bonus miles Chriſti JESU.* (toieto dobrovolyno uſzeſi
protiuchine terpèch) kakti dobri Szoldat Chriſtuſa
SUSSA. Harczu valſzeie tak verno, y ſztàlno dai
Ibid. c. 4 gel na ſzkradnje ſzvoie vure rechi po pravicze on
v. 7. Paula Apoſt. rèchi. *Bonum certamen certavi, curſum*
ſumavi, fidem ſervavi, in reliquo repoſita eſt mihi corona ju
tiæ. Dober Harcz ieſzem harczuval, y do koncza ſi
len obſztàl, Veru obderſal, zbog koiega nadeiamſze
rune koiame vu Nebeſzeh chaka.

Pokehdob pako da Sz. Iuraj ieſze tak vernem vi
zom izkazal vu ſztalnoſzti Vere, Vffanja, y lyubavi po
ti Kralyu ſzvoiemu Nebeſzkomu, gdo bude mogel dr
ìti, dabi on ne ſzamo korunu Nebeſzku nebil doſzeg
nego pache y z-velikemi Miloſchàiy Privilegiumi od
lya ſzvoga Nebeſzkoga nebil nadelyen? poſzluhn
Gregor. kaj mudri Gregorius Cyprius Patriarka Czarigrad
Cypr. in od nyega govori. *S. Georgius communis apud DEUM*
En. hom *ni tempore benefactor eſt in hac vita, communem erga nos*
S. Georg. *ſoli itudinem.* Sz. Iuraj obchinſzki pri G. Bogu ie Pa
nus vſzako ureme na ovom ſzvetu ſivuchem lyudem
ſchinſzku zverhu vſzeh imaiuchi ſzkerb, koiſze

knyemu poboſno vtèchu, nyega za Patronuſa dersè, z pomochi od nyega proſze; Sz. Iuria Gerchki narod za velikoga Szvetcza, y Muchenika dersi, y imenuie *Magnum Martyrem Georgium*, Kralyeſztva czela, y Generali Voyſzkih nyega za najvexega Patronuſa dersè, nyega na ſzvoieh Zaſztavah malaiu, vu Harczeh na pomoch zazavaiu, y nyu zpoznavaiu; kakti y Sz. Mati Czirkva Sz. Iuria dersi za Patronuſa ſzuproti Nepriatelom Vere ſzvoie; To ſzvedoche tulike Sz. Czirkve na nyegovu chaſzt zezidane, vu koiehſze on chaſzti y na pomoch zazava; To ſzvedoche ſzreberni Penezi zverhu koieh od negdaſnjeh Kralyev Kip Sz. Iuria nameſzto czimera ieſze poſztaulyal, zmegy koieh penèſz, koj kteroga ima, za velikkuch preſtimava, y pri ſzebe za poboſnoſzt noſzj: koia vſza ieſzu tulika ochiveſzta ſzvedochanſztva, velichanſztva pred Bogom, y preſtimanja pred lyudmi, cheſza mene ni potreba z drugemi Hiſtoriami tverditi; nego ako gdo neveruie? naj probuie, y zpoznati iſztinu hoche.

Amen.

NA DEN ZAZTVPLENI CHRISTVSSEVOGA.

Kulikaie lepota, Viſsina, Sirina, y Velichanſzt Dike Nebeſzke, vu koiuie na deneſni den nas Od kupitel odichen zaſztupil.

Aſſumptus eſt in Cœlum. Mar. 16. v. 19.
Vzet be gore na Nebo.

LEpu, y hvale urednu Navadu imeliſzu negdaſnji ri Narodi, koiaſze y do deneſnjega dneva obde va; da kadaſze nyhovi Junaki ſzrechno iz Tabo pourachaiu, po obladanju Nepriatelov; nye z-veliku Veſzeljem vu ſzvoie Varaſze prijmlyu, y oſzebuine chaſ ti nym izkaſuiu: Ali nieden Varas, niti njeden Na tulike chaſzti nijm izkazal, kulikuſzu izkazuvali Ri lyani ſzvoiem Kralyem, y Generalom, ar oni, on kadaſzeie koj nyhov Kraly ali General iz Tabora ſzre no povernul, ieſzu za ieden veliki ſzvetek derſali, ny z-velikem veſzelyem, y goſchenjem obſzluſavali; licze, zide, obluke z-barſunom y uſzakoiachkem ſz nem ſzuknom pokrivali; ſzrebrom y zlatom kinchil k-vexe chaſzti ſzvoieh obranitelov od ſzille Nepriatel ke, Nymſzu naproti izhagyali Magiſtratuſi z-Obe nami vu nailepſeh opravah oblecheni, nyh z-uſzakoia kemi Muſikami prijmali, y vu ſzvoy Rimſzki Varas zp

ragyali, upelyavaiuchijh vu zlatehHintòveh, pelyaiuch nekoie 40 Elefantov kakti Iuliuſsa Czeſzara; Nekoie 4. Oroſzlani, kakti Antonina Czeſzara; Nekoie 4. Jeleni, kakti Czeſzara Avreliana: Pred Hintovi isliſzu glaſzoviti ſzuſni, za Hintovi pak islaſzu Tàrna kola puna dobichkov, okolu pako Hintovov Junaki s-Rimſzkem lyucztvom veſzelo popevaiuch, ſzvoie Poglavnike, y branitele ieſzu zprevagyali iz trudov na pochinek, iz pogibelih na ſzigurnoſzt, iz nepokoyia na mir, iz terpenja naveſzelye. Nekaj ſzpodobnoga deneſni den izpuniloſzeie z-preſzrechnem, prezmoſnem, y preiakem Poglaunikom Neba, y zemlyè Chriſtuſsem Odkupitelom naſsem, koteri doidùchi na ov ſzvet, koj drugo ni, neg uſzagdaſnja voyſzka, na koiem 33. leta ſivelie vu tulikeh trudeh nevolyah, pregoneh, y pogibelyah ſitka, voiuvalſzeie ſzuproti nepriátelom doklamieie yobladal, ter ſzvoium mukum, y ſzmertium naſz od vekovechnè ſzmerti oſzlobodil, y ſitek vekovechni ſzvoiem od chenem od ſzmerti gore ſztaienjem zadobil. *Qui mortem noſtram moriendo deſtruxit, & vitam reſurgendo reparavit.* Na danaſni pak dàn hotechiſze povernuti nazad iz nepochinka na pokoy Dike ſzvoiè Nebeſzke po preobladaniu Nepriatelov. Oh! kakovo veſzelye moraloie biti vu Nebu? z kakovemi Muſikami oni Blaſeni Duhi Angelſzki pred nyega niſzu izeſli? Iziduchi adda van iz Ieruſalema na Goru Olivetanſzku z prevagyan od lyubljene ſzvoie Majke *MARIE*, ſzveteh Apoſtolov, y Vuchenikov, kade doydoſse pred nyega Obchina Nebeſzka ter z-Muſikami vſzakoiachikemi veſzelechiſze y popevaiuch ieſzuga megyſze uzeli, y ſnyum ukup vu Nebeſzku

beſzku viſzinu podignuli. *Aſſumptus eſt in Cœum.* Vz be gore na Nebo, kade vuſiva ſzvoiega vekovechnog Pochinka, y *Blaſenſztva* ſzvoiemi Junaki Muchenikj, Dvorianiki Blaſenémi Duhi Szvetczev, y Szveticzi, m gy *Koruſsi* Angelſzkemi, koie Nebo kakie lepo, veli viſzoko, y ſiroko? kaiſzem vu unogeh vucheneh P czev knigah uſzum marlivoſztium iziskati, y naiti mog povedatj, y pokazati hochu.

Dugovanje tak lepo, lepota tak vugodna, vag noſzt tak povolyna, povolynoſzt tak nezgovorna ona ſzvetloſzt licza *Boſiega* koiu vuſivaiu vſzi Blaſe Duhi vu Dike Nebeſzke, da uſzi najſzvetesſi Jezikov chi, y uſzi naj mudresſi razumi preſzechi, y premiſl zeuſzema niſzu moguchni; kajmi more potverditi c pripetchenie Sz. Auguſtina, koj hotechi ienkrat ied knige napiſzati od Dike Nebeſzke, y poklambi bil iurn kuliko foliuſev napiſzal, nebuduchimu po volye o kaije bil napiſzal razdrapalieie, ter uſzemſi pero, y pera vu ruke, hotel piſzati liſzt Sz. Hieronimuſu nye tolnacha pitaiuch kak, y kaibi moral piſzati od ono Blaſenſztva Nebeſzkoga; koj liſzt pochevſsi Sz. Aug ſtin piſzati zachulie ieden glaſz, y zapazil iednu v ſzvetloſzt vu ſzvoie komoricze, z-Duhum iednum Nebeſzkum, negzemèlyſzkum, koiega glaſza bile ove rechi. *Auguſtine quid quæris? quid facis Auguſtin putas ne brevi vaſculo immittere mare totum, aut pugillo terrarum orbem contineri? Animaſum Hieronymi, ad Epiſtolam traſmittendam ſcribis.* Auguſtin kaj iſches? chinis Auguſtin? ſtimas morebiti vu iednu malu po

S. Aug. ep. ad Ci. ril.

dicsu vſze morie vleiati, ali vu ſaku veſz ſzvet zauieti ? Duſsa ieſzem Hieroniuſseva, koiemu ti liſzt piſses, preſztani adda piſzati, ar imas znati daſzem ia malo pervo iz ovoga ſzveta preminula, y izraven vu Diku Nebeſzku pelyana bila, ali ia nemoremie zadoſzta iztolmachiti, unogo menie ti budes znal od nye piſzati, koj ioſche nigdar nitiſziu videl, niti vuſival; Zakajzato priſzlyenie bil zpoznati, y valuvati ſzlaboſzt y nemoguchnoſzt ſzvoiu S. Auguſtin kadaie krichal: *Excedit facultatem eloquentiæ mea, tranſcendit capacitatem intelligentiæ meæ, illud decus, illa gloria, illa celſitudo.* Nadhagya moguchnoſzt gouorienja moiega, prehagya moy razum ona lepota, ona dika, ona viſzina, Kralyeſztva Nebeſzkoga. *Kak* adda mene bude deneſsi den N.N. moguche iztolmachiti lepotu, viſzinu, ſirinu, y velikochu Kralyeſztva Nebeſzkoga ? ako tuliki Boſyi Szvetczi od nyega piſsuch, govorech, y miſzlech niſzuga znali kak izpiſzati, iztolmachitj, niti premiſzliti, kotmi to potverguie Sz. Ivan Chryſoſtomus govorechi. *Effugit omnem ſermonem, atque omnem ſenſum humanæ mentis excedit illa gloria, illa pulchritudo, illa magnificentia, quam præparavit DEUS diligentibus ſe.* Prehagya uſzako govorienje, y mislenje chlovechanſzke pameti ona Dika, ona lepota, ona zmoſsnoſzt koiuie pripravil G. Bogonem koij nyega lyube. *Idem.* *S. Joan. Chryſoſt.*

Ali kaiti obechalſzem *N.N.* od nye neſto povedati, zato morem rechi y ia od mene ono, kaj negda Sz. Hilarius od ſzebeie govoril. *Compellor illicita agere, & ineffabilia eloqui.* Priſzilyenſzem nedopuſchena chiniti, y nezg ovorna povedati, za obſztati adda vu obechànju moje; najpervo velim daie troie dugovanje kotero chinì *S. Hilar.*

Poglavit, y Glaſzovit ieden Varas, ali kakovoga meſzto, toieto velikocha, lepota y fundus na koi ſztoi; Hodi vezda napervo ò Arkimdes premudri, zeuſzum tvoium mudroſztium y znanjem meri ſirinu raſsa Nebeſzkoga, viſzinu Turnov, duſinu vulich putov, izpiſsi ſzvetloſzt, Diku, y lepotu nyegovu; znam da budes priſzilyen ti tulikaj rechi, ono kaije da rekel Mudri Saluſtius od prelepoga, y preveliko

Saluſtius Varaſsa Cartagine. *De Cartagine ſilere melius puto, quàm parvum dicere.* Od Cartagine muchati bolye miſzeti nego kaj malo govoriti; ar nit prelepa Cartago nit chena Babylon, nit ſiròka Ninive, nit zlata Alexan nit premudra Athene, nit plemenita Ekbatana, nit uſzega ſzveta glava, prizpodobiuſsiſzek onomu Vara Nebeſzkomu, rechiſze drugone budu mogli, nego dà Selvinſzke hiſe, Mravinſzka dùplya, laſztovich gnyezda, ar ne ſzamo uſzi ovi Varaſsi, pache y ſzvet nemoguſze vu najmenſem priſzpodobiti Dike

Joannes Galier. beſzke, od koie govori prevucheni Galier: *Tantam magnitudinem Jeruſalem cœleſtis; quod ſi DEUS è ſinguli næ granis, quæ in lit tore maris jacent, ſingulos crearet orbes tamen immenſa Cœli ſpatia non explerent.* Tulikaie velicha onoga Nebeſzkoga Ieruſalema; da dabi G. Bo liko ſzvetov ſztvoril, kuliko zern peſzka na kra morſzkom leſi, uſzi ovi ſzveti nebi napuniti mogli nu, duſinu, y velichanſztvo Nebeſzko; Koiega Ne

Baruch. c. 3. v. Velichanſztvo razmislyaiuch Sz. Baruk Prorok od v koga chuda kakti zvun ſzebe pochelie krichati. *raël! quam magna eſt Domus DEI, & ingens locus poſſe ejus? Magnus eſt, & non habet finem, excelſus, & imm*

O Izrael! kakie velika hiſa Boſia, y neſzmerno meſzto ladanja nyegovoga? velikoie, y nima koncza. Mudroſzt vekovechnà Boga uſzamoguchega ie izmiſzlila ov Varas Nebeſzki, à uſzamoguchnoſzt pak iega vuchinila. Varas, koj nepotrebuie od ſzuncza nit Meſzecza ſzvetloſzti, ar preſzvetlo licze Boſie nyega razſzvetchuie: Neboiſze potreſza, poruſsenja, Ognya, ali Vodè, nit nikakve Nepriatelſzke ſzile. Ovoie on Varas preodicheni uſze lepotè, Dike, ſzvetloſzti, Veſzelya, y naſzladnoſzti pun, od koiega povedalie ienkrat Angel Boſyi moiemu Serafinſzkomu Sz. Otczu Ferenczu, govorech, dabiſze uſza zemlya preobernula na zlato, uſze Vode na dragumaſzt, uſze Gore y pechine na drago kamànje, uſza ova nikaj nebi bila proti lepote, Dike, y urednoſzti Kralyeſztva Nebeſzkoga. Ovoie adda ono meſzto, on Varas Nebeſzki, prechuden zbogh lepotè, glaſzovit zbogh velikòche, hvale ureden zbogh ſzigurnoſzti, y funduſa na koiem ſztoi, vu koiegaſzeie deneſz nas Odkupitel povernul z-tulikum Dikum y veſzelyem k-Otczu ſzvomu Nebeſzkomu. *In Croni. Minor.*

Ako rauno ov iſzti Varas Dike Nebeſzke, vu koga ie deneſz uzet bil Odkupitel nas predragi z-tulikum Dikum chaſztium, y veſzeljem k-Otczu ſzvomu Nebeſzkomu z-perom nemoreſze izpiſzati, nit z-jezikom iztolmachiti, ali pametium preſzechi, hodmo vendar za dug chaſz razmislyavat konche ovo kaj z-telounemi ochima vidimo, veli kochu najmre viſzinu, y ſirinu ovoga dolynega Neba, kakti tulikaj Szuncza, Meſzecza, y zvèzd, da od ovud kuliko tuliko budemo mogli zpoznati, y razmeti konche kulikoie, ako ne kakovoie, ono najviſze

Nebo, vu koiem G. Bog z-Angelmì, y Szveczi ſzvo… ieden
prebiva: Naj adda na pervo doyde Szuncze kakti … pervo
chetek y zvirainek uſzeh ſzvetloſztih, koie ſzunczem… y dve
uſzaki den krepi, razveſzelyuie, y ſiveti nam pomal… opaſz
kotero kada gledimo, vidinamſze da ni vexe od ied… vura
ga tanjèra, ali kaj ſtimate N.N. kakie ono vu ſzebe v… kaiti
ko? Ia ſtem kaj piſsu, uſzi zkupa iednako mudri Aſt… ſztra
nomi, da najmre ſzuncze ie vexe od uſze ſiroke zeml… dal,
ſzto, y ſeſztdeſzetkrat; a kakie pak viſzoko od zeml… zem
mora ſztanovito viſzoko biti, buduch vu ſzebe tak v… le
ko, à namſze tak malo vidi, poſzluhnemo mudre A… kan
nomuſse koij velè daie ſzuncze viſzoko od zemlyè … ar
tiri millione mìl: Vezda hodmo vu ſzuncheno Neb… ch
koie kak veliko mora biti, od ovudſze more zpozna… de
da ſzuncze vu dvaiſzeti y chetireh vurah toieto ie… na
dan, y iednu noch nye okolu, y okulu obtèche, viſz… be
pak vuru (dobro zapametete) pretèche ieden millio… ma
ſzto y cheterdeſzet iezer mìl: Ovo pak Nebo ſzunch… ka
no ie ſiroko dvaiſzet y ſzedem millionov, tri ſzto… za
ſeſztdeſzèt iezer mjl zemlyè.

Podignemoſze viſse iz ſzunchenoga Neba, vu O… zo
mo Nebo kòſze zove Firmamentum, illi ono vu ko… ſzv
ſztoiè Zvezde; Ovo iſzto Nebo od zemlyè ie viſ… ov
oſzemdeſzet millionov mil; y rauno tullko mil ie du… od
y ſiroko. Vu ovom oſzmom Nebu Zvezd, uſz… mi
najmenſa Zvezdicza ie vexa oſzemnaiſztkrat od u… ne
ſiroke zemlyè, y uſzaka Zvezda cheſz iednu ſzamu no… ly
pretèche cheterdeſzet, y dve iezere mil. Za bolye … Bo
ti zpoznati viſsinu ovoga Neba oſzmoga, mudri A… do
logi ovu peldu poſztaulyaiu, naimre, Daſze naj zpu…

ieden Melinſzki kamen iz ovoga Neba na zemlyu, y pervo neg do zemlyè doletì, hoche minuti devetdeſzèt, y dvelete; uſzaku pak vuru dveſzto mil niſzko hoche opaſzti; broyte vure vu devedeſzet, y dveh letah; vu vurah broyte tuliko ſztotìn, iezer, y millionov mil; alì kaititobi prevech teſzko prebroìti, oſztavemo adda na ſztran, nego liſztor miſzlete davamie ieden Angel povedal, da rauno vezda ieden takov kamen ie iz Neba na zemlyu zpuſchen, ter den y noch nepreſztanczè lèti dole rauno zverhu vaſseh glav, neboiteſze nikaj, niti nikam nebeſete, ſztoyte prez uſzakoga ſztraha na miru, ar on koije mlàd, hoche na dobu chlovechu doyti, pache y ſztaroſzti dochakati; kada ure gdo bude devetdeſzet, y iedno leto ſztar, onda ſzi naj pazi damu kamen na glavu neopade: Nut kuliko to mora viſzina biti Nebeſzka? kaj lehkoie veruvati, akoie iſztina da uſzaka majmenſa Zvezdicza koiaſze nam zbogh ſzvoie viſzine kakti iedna iskricza vidi, vendar oſzemnaiſztèrat ie veza od uſze siroke zemlyè.

A kaj pak hochu rechi od najviſsega Neba, koieſze zove *Cœlum Empyreum* toieto ono vu koiem ſzam G. Bog ſzvoiemi Szvetczi, y Angelmì prebiva, kakie najmre ovo viſzoko, y veliko? Opitaimo mudre Aſtronome y odgovoritinam hote, da najmre ovo Nebo Blaſeneh ie od zemlyè viſzoko, dve Jezere, pet ſzto, y devetdeſzet millionov, y devet jezer mil. Od velikoche pak, duſine toieto y ſirine Nebeſzke govore mudri y Bogaboiechi lyudi, da ie ovo Nebo Blaſeneh tak veliko, da dabie G. Bog hotel razdeliti onem Blaſenem Duhòm, uſzakomu dopalbi vexi proſztor Neba negie veſz ſiroki ſzvet, y ioſche-

ſchebi oſztalo praznoga meſzta za tulikaj Blaſeneh D
hov vu Nebu, tuliko Angelſzkeh, kuliko Szvetczev
Szveticz Boſieh: Od Angelov Szvedochi Sz. Brigitt
daie najmre nye od B. D. MARIE ochituvano bilo, da
Angelov tuliko vu Nebu, da dabiſze uſzi lyudi ſzpra
na kup koijſzu bili od pervoga chloveka Adama, d
onoga koijſze najzadni pred obchinſzkem Szudom Bo
iem rodil bude; na uſzakoga chloveka od uſzeh ove
Muſkoga y ſenſzkoga ſzpolla lyùdi bi dopalo oduſzeh
vet Koruſev Angelſzkeh naimre iz Pervoga Koruſa de
zet Angelov; iz drugoga Koruſa ſzto Arkangelov;
tretiega jezero; iz chetertoga deſzet jezèr; iz pet
ſzto jezèr; iz ſeſztoga million; iz ſzedmoga de
millionov; iz oſzmoga ſzto millionov Kerubinov;
devetoga Koruſa jezero millionov Seraffinov. *Inſu*
ma iednum rechium vſzaki chlovek more imeti na ſzvo
ſztran jezero ſztotin, y jedenaiſzt iezer millionov An
gelov; ſzto y jedenaiſzt jezer, y ſzto, y deſzet. To
S. Thom. Aquin. nam ie hotel potverditi Sz. Thomas govorech. *Tanto magis in unoquoque ordine multiplicari Angelorum numerum, quantò ordo ipſe eſt altior, & præſtantior.* Tulikoſze vech
S. Ambroſ. in Luc. c. 15. Angelov broyi vu uſzakom Koruſu, kuliko Korus ie vi
seſsi, y preſtimaneſsi. Sz. Ambros pridaie, y veli. *Ho*
mines tantum eſſe centeſimam partem numeri Angelorum, & quatuor ſuperiores ordines Dominationes, Thronos, Cherubinos,
S. Dionyſ. Areop. de cœleſt. Hierar. c 13. *& Seraphinos longè eſſe numeroſiores.* Lyùdi ni vech nego
liſztor ſztotina dèla, broyia Angelſzkoga, ar chetiri
zgoryni Koruſsi Angelſzki ieſzu vexi od oſztaleh zdoly
neh. Sz. Dionyſius Areopagita vendar najpravichnej
govori. *Tantum eſſe numerum Angelorum, ut ſoli DEO ſu*
cogni

cognitus. Tulikie broy Angelſzkeh Blaſeneh Duhòv, daga ſzam G. Bog znà, a nigdor drugi. Akolie ſzameh Angelov tulik broy, daſze prebroìti nemogu, a gdomi bude znal, y mogel prebvoìti Blaſene Duſicze Szvetczev y Szveticzo Boſieh? chuiem kajmi Sz. Iob govori od nyhovoga broyia. *Nunquid eſt numerus militum ejus?* Jel moguche prebroìti, y broy znati Vitezov Boſieh? koij na ovom ſzvetu ſzerchenoſzuſze voiuvali, y borili ſzuproti Nepriatelom ſzvoiem Telu, ſzvetu, y uragu. Euduch adda tulika unoſina Blaſeneh Duhov Nebeſzkeh daſze prebroìti nemogu, y akobi na uſzakoga moglo dopaſzti vexi proſztor meſzta vu Nebu, negie veſz ſiroki ſzvet, od ovud naj uſzaki ſzùdi kak proſztrano mora biti Kralyeſztvo Nebeſzko: Ieſzulj pak Nebeſza tak viſzoka kotie Aſtronomi izpiſsuiu, vutomſzi ia glave trèti neſchu, unogo menie diſputuvati hochu, buduchimi zadoſzta veruvationo kaj Duh Sz. po mudrom Siraku govori. *Altitudinem Cœli, & latitudinem terræ, quis dimenſus eſt?* Viſzinu Nebeſzku, y Sirinu zemlyè gdoie izmeril?

Job. c. 25 v. 3.

Eccl. c. 1. v. 2.

Nemoguchinam adda toga doznati kulikaſzu, y kakovaſzu, kak viſzoka y ſiroka Nebeſza; vigymo konchè nyhovu lepotu, veſzelye, y naſzladnoſzt, koiu vu nyem vuſivaiu oni Blaſeni Duhi, odkoie naj pervo Sz. Auguſtin piſse ovak. *Tanta eſt jucunditas lucis æternæ, ut etiamſi non liceret in ea manere, quam unius diei mora, propter hoc ſolum innumerabiles anni hujus vitæ pleni delitijs, & circumfluentia temporalium bonorum rectè, meritoque contemnerentur.* Tulikoie veſzelye ſzvetloſzti vekovechnè, da akobi raunonyega nebilo dopuſcheno komu duglye od iednoga ſzamoga dneva vuſivati; za to ſzamo neizbroiena leta

S. Aug. ſer. 8. de Tranſf.

na

na ovom ſzvetu puna uſzeh telouneh naſzladnoſt moralabiſze zaniſtar dersati. Od onè ſzladkòchè pak iaſze vu one Dike Nebeſzke vuſiva govori nadalye

Idem ibidem. Auguſtinus ovak. *Tanta eſt dulcedo futuræ gloriæ, quæ unica ſtilla in Infernum defluereț, totam damnatorum amaritudinem in dulcoraret.* Tulikaie ſzlaſzt y naſzladnoſzt ke Nebeſzke, da dabi iedna ſzama kaplycza od nye pekel opala, uſzu peklenſzku ſuhòchu bi ſzladku vu nila, kako dabi hotel rechi, dabi ieden ſzam naikr hip dopuſcheno bilo onem prokletem Duhom ſzl Nebeſzke vuſivati, uſze nyhove muke na Veſzelye, czena ſzvetloſzt, y pekel na iedno Nebo nymbiſze obernuli; a kajſzu pak Nebo, y zemlya zeuſzemi ſz mi, koia vu ſzebe zaderſavaiu, naproti Lepote, ſz loſzti, y naſzladnoſzti koiaſze zaderſava vu gled licza Boſiega? kaibi reku drugo bila nego iedna tem niedna noch, zemlya, prah, nikaj: Ovu iſztinu pot dilie ienkrat Duh peklenſzki iz iednè obſzedene p ſone buduch zaklynjan, y priſzilyen iſztinu pove kaj on ſtima k chemubiſze mogla priſzpodobiti lepo licza Boſiega? odgovorilie daie to iedno norſzko tavanje, ar dabiſze uſzega Czvetia, uſzega zlata, y goga kamenja, uſzeh Nebeſz, y zvezd nyhoveh lep zkupa zpravila na iedno meſzto, ova uſzeh ovel lepſeh ſztvuari lepota, naproti lepote licza Boſieg koiu vuſivaiu Blaſeni Duhi vu Dike Nebeſzke, bi rauno kakti tmicza proti ſzunchene ſzvetloſzti, po dob dabi uſze Nebo bil paper, uſze morie tinta, ſzlame, y travicze tulika peria, uſze zvezde najmud piſczi, uſzi ovi piſczi nebi znali, nit mogli naimen

reſzelya zadovolyno izpiſzati, koie vuſivaiu oni Blaſeni Duhi gledaiuch preſzvetlo liczo Boſie: Odkud Sz. Augustin lepo govori vu iednom drugom meſztu od ove Nebeſzke. *Quod DEUS præparavit diligentibus ſe fide non capitur, ſpe non attingitur, charitate non apprehenditur, deſideria & vota tranſcendit; acquiri poteſt, æſtimari non poteſt.* Ono Blaſenſztvo, lepotu, ſzvetloſzt, radoſzt, y naſzladnoſzt koinie G. Bog pripravil onem Kerſchenem Duſam koie nyega lyube, z-Verumſze nemore vloviti, z-uſſanjemſze nemore doſzèchi, z-lyubavium nemoreſze popaſzti, Vexaie od uſzeh poſelèny; dobitiſze more, aliſze preczeniti, premiſzliti, niti izpiſzati nemore, z unogomenje iztolmachiti. *S. Aug. l. 22. de Civit. DEI.*

Oudemi na miſzel dohagyaiu ztoprav vezda one Sz. Paula Apoſt: rèchi: *Invisibilia enim ipſius, à creatura mundi, quæ facta ſunt, intellecta conſpiciuntur.* Nevigena Boſanſzka dugovanja, po oneh koiaſzu vuchinjena od razuma naſsega zpoznavaiuſze: Taè zpoznati mi budemo mogli ono vekovechno Dobro od Boga nam pripraulyeno vu onom Goſzpodinu putniku hodechem po Orſzageh, Provincziah, Varaſseh, koj zayduchi vu ieden Kralyeuſzki Varas, vu koiem poklambi unoga lepa, y hvale uredna dugovanja bil videl, namenilſzeie na iednu lepu, y veliku Palachu, naſzpodobu iednoga Kralyeuſzkoga Dvora, vu koie biliſzu zaperti vu Areſtu krivczi Kralyeuſzke ſzvetloſzti, poſselie y nyega gledat, vu koiega zayduchi, zagledalie unoſznu komòr lepeh, y proſztraneh, z-Barſunom, z-Tradòrom, ſzebrom, zlatom, y dragem kamenjem iednu od druge lépſe nakinchenu y naczifranu; vu iedne komore videlie Peharni *Ad Rom. c. 1. v. 20.*

ſztol zlatemi *Kupami*, y Rubinſzkemi *Kupiczami*, punjen, Vina pak uſzakoiachkoga najpreſtimaneſ uſze puno. Vu druge Komore, videlie pripraulya vſzakoiachke Konfecte iz Czukora, y kajcheſza drug ga ſzàda. Vu tretie, videlie pripraulyati Muſike uſ koiache. Vn cheterte, videlie nachinjati Comedie. pete, videlie uſze puno Mladenczev lepo oblechen koijſzu na ſzlusbu dvorili onem Kralyevſzkem k czem, koij ſzuſze po Palache, y oſztaleh *Komorah* ſe razgovariali, igrali, goſztili, tancsali, y veſzelili, M koga y Senſzkega ſzpolla, uſzake verſzti, y ſztaliſsa di; kajuſze poklambi bil verno razgledal, y razmiſ pochelſzeie chuditi, y ſzam ſzobum govoriti; Ako *Kraly* ſzvoie krivcze goſzti? y vu tak lepom meſztu Areſtu dersi? kajza iedno meſzto bude moralo bit kem nachinom on mora goſztiti Priatele ſzvoie drag y verne?

Nu vezda N.N. hodmo mina nas Czily, y ako dob razmiſzlimo, hochemo naiti da po onom Goſzpodi putniku razumetiſze mora uſzaki ſivuchi chlovek pok rèchih *Sz.* Kralya Davida: *Advena ſum apud te & pere nus.* Prihodnik ieſzem pri tebe y peregin; Varas ly euſzki znamenuie ov ſzvet. *Civitas Regis magn* koiem videſze ne iedna, neg tulike prelepe Palache, Palachah tulike lepote, Bogacztva, Muſike, Comedi Goſchenja, Veſzelja, z koiemiſze naſzladuiu krivc Boſyi toieto Narod greſni chlovechanſzki, koj kakti iednom Areſtu oude ſive zbogh greha naſseh perv Otczev Adama, y Eve; vu ovom Areſtu nahagyal uſzakoiachkeh lyùdi, Maskoga y Senſzkoga ſzpolla

Pſal. 38. *v.* 13.

Sz.

Szvetczkoga, y Redovnoga ſztaliſa; koij ako prem
ſivu vu ſztrahu za neprieti zverhu ſzebe denesz ali zutra
ſentenczie vekovechnè ſzmerti, vendar po uſzem tom
vuſivaiu uſzakoiachkeh naſzladnoſzrih koie nym prepu-
ſcha Kraly Nebeſzki. Ako pak tem nachinom Kraly
Neba, y zemlyè barache z-krivczi ſzvoiemi, y nye tak
goſzti? tulika bogacztva, veſzelya y naſzladnoſzti on
tak velikem krivczem y Nepriatelom prepuſcha? od ko-
ieh on tuliko krat, tak ſztraſno bilie zbantuvan, pſa-
njen, y preganjan? Oh! kakovo mora biti ono meſz-
to, vu koiem on goſzti ſzvoie Verne, y drage priatele,
koij za lyubav y chaſzt nyegovu tulike obſanoſzti, pre-
gone, y Muke ieſzu preterpeli, kàk velim ja, mora ono
meſzto lepo czifraſzto, veſzello, y uſzega dobra puno
biti? meſzto velim Dike Nebeſzke. Ako bogacztva
ovoga ſzveta ni mochi preczeniti, nit veſzelja y naſz-
ladnoſzti iztolmachiti koia oude vuſivaiuſze od kriv-
czev, y neverneh greſnikov, gdomi bude znal y mogel
preczeniti one vekovechnè kinche Nebeſzke, y iztol-
machiti one ſzlaſzti, veſzelja, y naſzladnoſzti, koia vu
Palache Kralya Nebeſzkoga vuſivaiu one Pravichne Bla-
ſzene Duſsicze Szvetczev y Szveticz Boſieh? Ovo neg-
da razmislyavaiuch Sz. Otecz Auguſtin, niſze mogel za-
doſzta nachuditi, krichech k G. Bogu. *Si tanta facis in carcere, quanta facies in Palatio? ſi tam innumerabilia dediſti inimicis, quam magna & delectabilia dabis Amicis? ſi tanta ſo-latia in hac die lachrymarum? qualia in die Nuptiarum?* Oh Boſe Vſzamoguchi! *Ako* ti tulika chinis vu Areſtu y temnicze poſztavlyenem? kai nevuchinis vu Palache tvoie Dike Nebeſzke? Ako tulika neizbroiena dalſzi *S. Aug. in ſoliloq.*

Nepriatelom, kulika veſzelja y naſzladnoſzti nedà tvoiem vernem y dragem Priatelom? Ako takove naſladnoſzti vuſivaiuſze po dareslyvoſzti tvoie vuovò czu plachay ſzùz od Neptiatelov tvoieh? kakoveh nevaiu tvoie dràge Zaruchnicze na ſzvadbe vekovecha ga veſzelja? Vuiedneh pak drugeh knigah ſtem od ga iſztoga Sz. Otcza Auguſtina zapiſzane ove tè

Idem lib. de Civit. DEI. *Si hæc dedit eis, quos prædeſtinavit ad mortem, quid dabit quos prædeſtinavit ad vitam?* Akoie G. Bog dal tu chaſzti, bogacztva, ſzreche, veſzelja, y naſzladnoſ ſzvoiem Nepriatelóm, koieie previdel, y zna daſze te zkvariti; A kaj nedà onem, koij nyemu verno ſ y zna daſze hote zvelichiti, y vu ſitek vekove doytì?

Sz. Fulgencius Biskup buduch preganjan od kri verczev Arianov, y iz Biskupie ſzvoie iztiran doyd vu Rimſzki Varas, y videchi zmoſnoſzt Theodori Kralya, koj bilie dvorien od unoſine Goſzpodè vu ſz bru y zlatu oblechene, obernulſzeie ov Sz. Chlove ſzvoiem tovaruſsem, y rekel; *O quam ſpecioſa erit Je ſalem cœleſtis, ſi ſic fulget Roma terreſtris.* Oh! kak mora biti Nebeſzki Ieruſalem, akoſze tak ſzveti Rim melyſzki; Lep ſztanovito mora biti on vekovecha veſzelja Nebeſzkoga Ieruſalem, od koiega Sz. Gre Papa govori. *Ubi lux erit ſine defectu, gaudium ſinte tu, amor abſque mœrore, ſalus ſine languore, vita ſine mo* Oh! ſzrechno takovo meſzto kade naveke bude ſz loſzt prez pomankanja; veſzelje prez tuge; lyu prez ſaloſzti; zdrauie prez betega; ſitek prez ſzme Vu ov Orſzag, vu ovo preſzrechno, y vekoma Bla

Surius in vita S. Fulg.

S. Gregor lib. de cæleſt. Hierar.

meſzto ſelelie doyti Sz. Bernard kadaie premilo zdihavaiuch krichal, *O beata Regio delitiarum! ad te ſuſpiro de hac valle lachrymarum.* O Blaſeni Orſzag! uſzeh Naſzladnoſztih k-tebe ſelim, y vu te hlepim doyti iz ovoga dolcza od ſzuz. Ovak ulſzaki Kerſcheniк naj zdiſse, iz ſzercza, seli, y govori; ali poleк toga nai nepreſztaie y Chriſtuſsa vu terplenju naſzleduvati, ako selì, y hoche zanym, y k-nyemu vu Nebo doyti, ar ako Sz. Lukach Evan. ſzvedochi daie on ſzam od ſzebe ſzvedochil govorechi. *Nonne oportuit Chriſtum pati, & ita intrare in gloriam ſuam?* Nili bilo potreba Chriſtuſsu terpeti, y tako uleſzti vu Diku ſzvoiu? ako paк Chriſtuſsu potrebnoie bilo terpeti, kuliko bolye gresnomu chloveku? Selis adda ò kerschena Duſsa za Chriſtuſsem vu ono tak veliko, siroko, ſzvetlo, lepo, y veſzelo Nebo zayti? Chriſtuſsa vu terpleniu naſzleduy, y za zvelichenie nedvòy.

S. Bernardus.

Luc. c. 24. v. 26

Amen.

NA DEN Sz. APOST. PHILIPPA, y IAKOPA.

Kak ova dva Sz. Apoſtola ſzpodobna ieſzu dve piſzanem Tulipanom raſztücha vu Vertu Sz. Matere Czirkve.

Flores apparuerunt in terra noſtra. Cant. 1. Cap.
Czvetieſzeie pokazalo vu zemlye naſse.

AKolie gdo ſzada y ſzuliko ſzai pazil, leh ſzoie vpa uzeti mogel, kak one mudre Pchele chesz czelo to, à oſzebuinem pak nachinom ſzadaſnje Protuletſa ureme, ter naimre ovoga meſzecza Maiuſsa marti uſako iutro zletavaiu iz ſzvoieh vuliſch, terſze razle vaiu po Czvetnjaſzeh, y Ternaczeh ſzedaiuch po ca tiu; Nekoie po ſziteh violiczah, nekoie po beleh na chiſseh, nekoie po modreh hiaczinteh, nekoie po ovs nekoie po oneh Roſiczah, z-koiemi ov meſzecz Ma koiſze denesz pochinja bolye neg nieden drugi meſe ie obilen; natuliko da veſz ſzvet vu ovom meſzeczu diſze na ſzpodobu iednoga Czvetnjaka, ar ne ſzam cherna zemlya pokrivaſze, nego tulikaj y ſzuha go dreva oblacheſze vu zelenochu, y ſzinche z-prelepem vugodno diſsechem Czvetiem, koia ne ſzamo ſzer chlovechanſzka, nego y Pticze Nebeſzke raz veſzelu ar lyudi veſzeloſze prehagyaiu, a pticze pako den noch veſzelo, y vugodno popevaiuch Sztvorite

ſvoiega hvale: Pchelle pako ſzeſnuch onu ſzladku roſiczu, z koiumſzu na Czvetnjakeh roſicze iz neba poſkroplyene, y iz nie ſzladek Med nepraulyaiu. Nekai ſzpodobnoga N. N. zpoznavaſze vu Czvetnjaku Sz. Matere Czirkve punom uſzakoiachkoga prelepoga Czvetia Svetczev toieto y SzveticzBoſieh, koij na ſzpodobu tulikoga Czvetia ſzvoium ſzvetoſztium kinche Nebo, y zemlyu; Razveſzlyuiu Ptiche Nebeſzke Koruſev Angelſzkeh, y Narod chlovechanſzki, daiuch iz ſzebe onu prelepu duhu, prechudneh Dèl, z koiemi krepe y pomaſu ſzvoie poboſne Kerſchenike. Prodekatori pako na ſzpodobu tulikeh pchèl izletavaiu iz vuliſch ſzvoieh kloſtrovy prebivaliſch, po Czvetnjakeh Sz. Czirkvih, ter na Prodekalnicznah ſzeſznu ſzlaſzt oneh roſzicz miloſch Boſieh z koiemiſzu iz Neba Szvetczi Boſyi nadeſyeni bili; nekoij iz Modreh Hiaczintov ſzvetehPokornikov; Nekoij iz ſuteh Violicz ſzveteh Udovicz; Nekoij iz rumeneh Ròs Sz. Muchenikov; Nekoij iz oveh, nekoij iz oneh. Buduchi pak y ja ieden zmegy takoveh pchèl, odebralſzemſzi deneſz prelepi Czvet Tulipanov, ter ne takovoga goder Tulipana iednè ſzame farbe, negodveh piſzaneh, toieto vech farbih vu ſzebe zaderſzavaiucheh Tulipanov, danaſnja naimre dva Sz. Apoſtola Filippa y Iakopa, koieh Szvetek deneſz na pervi den Maiuſsa meſzeczа Sz. Mati Czirkva obſzluſava, iz koieh preſzuetoga ſitka budemſze terſzil ſzeſznuti ne ſzamo onu Roſzu Nebeſzku Miloſche Boſie z koiumſzu napunjeni bili, nego tulikaj y ſzladkochu prechudneh Dèl, y Dobroth koieſzu iz ſzebe van davali, iz cheſza pak uſzega budemſze terſzil napraviti ieden Mèd kruto haſznovit

novit uſzem yuſzakomu ne ſzamo vu telouneh, nego v
Duſseuneh potrebochah, kai doklam ia poſzluval bude
vaſz za poterplenje proſzim.

Deneſz adda ie pochetek meſzecza Filippouch
ka illiti veliкoga Trauna, koi meſzecz od Rimlyan
ſztareh beſse zvan diachkem iezikom MAIUS, y to zbo
toga kaiti ov meſzecz Rimſzko lvucztvo raunaliſzu *M*
jores, toieto vexa y ſztareſza Goſzpoda ; priſseſztni
ko meſzecz zvaliſzu IVNIVS, kaiti vu nyem Goſz
duvalaſzu y zapovedala z-Rimſzkē lyucztvom Goſz
da Mlaiſsa *Juniores*. Ovpak meſzecz MAIUS alduvanie
Bosicze Flore, toieto Boſicze Czvetia na chaſzt,
to zbog toga, kaiti ovoga meſzecza Maiuſsa kaſe
zemlya na ſzpodobu iednoga Czvetnjaka bolye neg
njednom drugom meſzeczu ; Ali oſztavemo mi ne
daſnjeh ſztareh lyùdi ſege na ſztran, ter podignemo na
se ochi, y pameti na Duhouni Czvetnjak Sz. Mater
Czirkve, vu koie oh ! kuliko prelepeh Czvetekov,
Roſicz Szvetczev toieto y Szvetiez Boſieh mi najdemo
koij ſzvoium ſzvetoſztium, y miloſchami, z-koim
ſzvoie poboſne nadelyuiu ſzveteſze vu Kralyeſztvu Ne
beſzkom, y Ternacz Sz. Matere Czirkve Katholichanſ
ke kinche, y diche. *Oh! quanti redolent virtutum flo*
S. Laur. Juſtin. in feſto SS. Philip. & Jacobi. (krichì Blaſeni Lourencz Juſtinianus) *quam multæ fœcun*
de arbores: ſunt Juſti quippè & ſancti Patres diverſi generis ſe
ritualia arbuſta in illo erecta ad ſydera, ſemper virentia, folio
Divinorum eloquiorum amœna, pietatis, & miſericordiæ opera
bus fœcunda. Oh! kulikeh prelepeh Roſicz chùtiſze na
povolyneſa duha na zemlye ; kuliko lepo Czvetuche
y ſzadounèh drevſze vidi y zpoznava vu ovom Terna

czu, i
uſzi P
ſzàd p
raunc
kaitiſ
chal
Tulip
lipan
gya
vu k
topl
na vi
bu z
nè ſa
nius
y oſ
to b
kad
luk,
rana
vemi
ti: P
njeh
lepeh
Nebe
mi m
ſzvez
boſn
reſzè

czu, imaiucheh podignjeno ſzverſiè tia do Nebeſz; Ar uſzi Pravichni, y Sz. Otczi imaiu zeleno liſztie vu Nebu, ſzàd paſo poboſnem na zemlyu poſsilyaiu. Takovaſzu rauno ova dva deneſnja Sz. Apoſtola Filip y Iakop: Ali kaitiſzemſzi ja napervo uzel y vam N. N. malo pervo obechalnye ne ſot ſzadounà dreva, nego ſot piſzana dva Tulipana pred ochi poſztaviti; Od koiega Czveta Tulipanovoga znanoie dobro uſzem y vſzakomu, da izhagyaiz zemlyè na poſzred zelenoga peria, aliti liſztia, vu koiega ſzuncze puſchaiuch traſe ſzvoie iaſoſzti, y toplote, z-ſoiumga iz zemlyè van uleche, y uſzaki dan na viſse chiniga ne ſzamo ràſzti, nego pache y lepu farbu zadobivati.

Da Tulipani pak od nàture ſzvoie ieſzu liſztor iednè ſarbe, toieto beli, ſuti, ali cherleni, tonam mudri Plinius ſzvedochi piſsuch od natùr Czvetia, tràv, dreuia, y oſztaleh ſztvàri daſze paſe nahagyaiu Tulipani piſzani? to biva po Meſtrie chlovechanſzke; ar vuchi Plinius da kada gdo hoche piſzanoga Tulipana vuchiniti, mora luk, iliti koren iz koiega Czvet van iz zemlyè raſzte zgoranarezati, ter z-vodami takoveh ſarb napuniti, ſakovemi ſarbami hoche gdo Tulipanov Czvet napiſzan imeti: Rauno takovem nachinom moreſze rechi od deneſnjeh preodicheneh Apoſtolov Filippa y Iakopa, ſot prekepeh dveh Tulipanov, da naimre oni od Goſzpodara Nebeſzkoga bilaſzu napunjena uſzakoiachkeh ſel vodami miloſche Boſie, y takovemi rauno krepoſchami ili ſzvetemi Dobrotami iz vuna biliſzu okincheni uſzem poboſnem Kerſcheniſom za iedno Zerczalo, Obrambu y veſzèlye. Rekelſzem malo pervo da Tulipani niſzu uſzi

iednake farbe, negoſzu nekoij beli, nekoij ſuti, nek
cherleni, à nekoij piſzani; Tak niti Szvetczi Boſyni
uſzi uſzeh Dobroth imeli, nego nekoijſzu ſzveti poſzu
li ràdi chiſztoche ſzvoie neoſzkrunjene; nekoij ràdi
reslyvoſzti; nekoij ràdi terplyunoſzti; nekoij ràdi l
bavi y miloſzerdia proti bliſnjemu, nekoij ràdi ove ne
ràdi one Dobrote: Aliſze to nemore rechi od de neſnje
Sz. Apoſtolov Filippa y Iakopa, nego pache daſzu o
bili z euſzemi Dobrotami nakincheni kakti dva prele
Tulipana moguſze najti uſzakoiachkemi farbami
piſzani, pokehdob da Goſzpodar Nebeſzki nye ie nap
nil uſzakoiachkemi vodami ſzvoie Boſanſzke miloſz
naioſzebuineſsem pako nachinom z-karmaſinſzkum
bum, lyubavi naimre proti Sztvoritelu Bogu, y bliſnje
ſzvoiemu.

Naſselbiſze morebiti gdo, koibime rad opitali
kak, y kem nachinom Goſzpodar Nebeſzki Chriſtu
Zvelichitel nasova dva Apoſtola iefarbal? daſzu tak
pi y uſzemi Dobrotami nakincheni bili: Tomu tako
mu odgovariam daie naipervo vu nyh uleial karmaſinſz
Joan.c. ku farbu lyubavi onda kadatijmie rekel. *Hæc mando vo*
15.v. *bis, ut diligatis invicem, ſicut ego dilexi vos.* Ova vam
povedam daſze megy ſzobum lyubite, kotſzem ia va
Lucæ c. lyubil. Zatem uleialie drugu farbu terplyunoſzti, g
21. v. vorechijm. *In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtr*
19. Vu terplyunoſzti vaſse, ladali budete Duſse vaſse. N
oude ni preſztal prilevati drugeh vòd aliti farbih vu nye
kadaieie naimre vuchil kakſze imaiu na ſzirò maſtvo
Math.c. pregone y druge oſztale Muke pripraviti, govorec
5.v. 3. nym. *Beati pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnu*

Coelorum. Blaſeni ubogi arie nyhovo kralyeſztvo Nebeſzko. *Beati qui perſecutionem patiuntur propter Juſtitiam; Beati qui lugent; Beati miſericordes.* Blaſeni koij pregone terpè, za praviczu; Blaſeni koijſze ſaloſztè; Blaſeni miloſzerdni. Kotere ſarbe ovi Sz. Apoſtoli takſzu kſzerczu uzeli, daſzuie pak y z-dellom obverſavali, kaſuchiſze vu tulikeh Dobrotah tak zverſeme, y okinchene, kakti nailepſa dva piſzana Tulipana: Ar kadaie Chriſtus poſilyal po ſzvetu ſzvoie Apoſtole nazveſchat Sz. Evangelium, y preobrachat krivoverníke na pravu Veru, à Greſníke pak na pokoru, govorechi nym. *Ite in univerſum mundum, prædicate Evangelium omni creaturæ.* Hote moij dragi Apoſtoli po uſzem ſirokom ſzvetu, ter nazveſchajte moy Evangelium uſzemu ſztvorenju, iliti uſzem Narodom, y tako zadeloie bilo Sz. Filippa poyti k-naihudobneſsemu Lyucztvu Scithie. Sz. pak Iakopa k-naitverdokorneſsemu lyucztvu Ieruſalemſzkomu, koteroie tak ſztraſno preganyalo Sz. Proroke, y Chriſtuſsa Szina koſiega tak nemilo vumorilo: kade Sz. Iakop poſztavſi Biskupom Ieruſalemſzkem, 30. czeleh let ie prodekuval, pred ſzamem tulikai Kaifaſsem, y oſztalemi Sidoumi koijſzu Chriſtuſsa muchili, y na kriſu umorili, daie naimre on bil pravi Szin Boſyi, koterijh doyde ſzudit: Ali kaiti: *Odium parit veritas.* Naſzlob poraſztina, zato iz velikoga nazloba niſzuga mogli poſzkuſsationi Sidovi, niti iſztine zpoznati, negoſzuga iz Prodekalnicze naglauczè dole hitili, kadeſzie ſztegno razbil, y od onoga uremena uſze vech na onu ſztran ſan- *Petr. de*
kal: *Qui fracto crure* (ſzvedochi od nyega Petrus de Na- *Natal. c.*
talia) *ex illo die plurimum claudicavit.* Ali ov Sz. Apoſtol *108.*

Marc. c. 19. v. 14

nikai ni maral zato, nego sztem bolye, y batriveie szvo-
iu chaszt ie obnasal, y szamoga szebe vu ochivesa-
szmertne pogibeli poszlaulyal, y kai ni mogel szvoie
Navakom vuchiniti, terszilszeie szvoium molitvum,
Meta-phras. tela traplienjem nadomeszlitti, od koiega pisse Metafra-
stes. *Diei nullum erat ei discrimen sed noctu, lucis quas exercebat opera.* Po dnevu ni pochival prodekuvat, a po
nochi ni preszlaial moliti za preobernjenie Poganov na
pravu Veru, à Gresnikov na pokoru.

Pisse mudri Plutarkus daszusse negda iako chudi
szoldati Kralya Macedonszkoga, videchiga ò pol da
vu taboru pred nepriatelszkemi ochima szpati; koime
odgovoril Parmènas *Nunc Philippus dormit, nam qui vos dormiebatis ille vigilabat.* Kako dabijm hotel bil rec.
nechudetesze Bratia draga da vezda vas Kraly Filipp szpi
ar imate znati da kadaszte vi szpali, onie onda zkozno
val, y nadvami viroszluval: Tak morem y ia od Sz. Iz
kopa rechi, da naimre kada ie ono neverno tverdoko
no Ieruszalemszko sidovszko lyudztvo szpalo, Sz. Iako
ie zkoznuval na molitve klecheh, tak daszumu kolena
bila obraszla na szpodobu gamilszke kose: szpomina-
Math. c. chisze dobro on iz navuka, *y zapovedi zkupa dà-*
5. v. 45. *Orate pro persequentibus, & calumniantibus vos.* Moletu
one koijvasz preganyaiu, y pszane. Nistar negovo
oude od nyegoveh poszlov, buduch dobro znano
on ni nigdar meszaiel, niti vina pil; Muchim od dru
geh uszakoiachkeh nachinov z-koiemije on telo szvo
trapil tia do koncza sitka szvoiega, koiega ne prez
likeh Muk dokonchal, ar poklambi 30. let bil nazvesz
szlalno y zasgano Christusza Szina Bosiega za pravo

Meſsiaſsa, y nazveſchaiuch tuliḱe pregone terpel, ḱ-saḍnjemu pocheliſzuga z-tverdem kamenjem poſzipavati, ḱoiega ono tverdoḱorno lyucztvo zaneſzloie bilo na verhunecz iedne Czirḱve, izḱoiegaie dole hitilo, y onaḱmaloſivoga onde na meſztu z-ḱihachami ie dotuḱlo, ḱade ov prelepi piſzani nas tulipan izkazalie ſzvoiu lyubav proti onem ſzvoiem nepriatelom molech y porſzech G. Boga za nyh govorech. *Ignoſce eis Domine quia neſciunt quid faciunt.* Oproſztijm Goſzpone, ar neznaiu kai chinè. Y vu ove Molitve ſzrechno ſzvoiu Duſsu Zvelichiteu ſzvoiemu ie zpuſztil.

Tulipani kotſzem rekel, y uſzaḱomu ie dobro znano da izhagyaiu zmegy zelenoga liſztia, y na viſsak raſztù, zverhu koieh aḱo prem dojdu ḱada ſztraſni vetri, y ſnymi ſzimo tamo prehitavaiu, nye tia do cherne zemlyè prigiblyu, prelomiti vendar ali utrechi, y od ſzvoiega liſztia razluchitijh po nieden put nemogu; nego oni uſzigdar ſzvoy Czvet y liſztie imaiu podignjeno proti Nebu: Kai pak lepſe y bolye razumetiſze more po zelenom liſztiu, aḱo ne ono pravo Vffanje ko uſzigdar ova dva naſsa deneſnja piſzana Tulipana imeliſzu uperto, y podignjeno vu Nebo proti G. Bogu ſzvoiemu vu uſzeh ſzuprotiuchinah y pregoneh, z-koiemi na ſzpodobu Vetrov bilaſzu premetana, ḱotſzem do ſzada od Sz. Iakopa na kratḱom povedal.

Kai pak od Sz. Filippa Apoſtola povem dobro zapametiti ie potreba, da uſzaḱi bude znal ne ſzamo nyega chaſztiti, ḱot velikoga Szvetcza y Priatela Boſiega, nego pache y vu njegovom Szvetom ſiulenju nyega naſzleduvati; Buduchi on ieden zmegy oneh Apoſtolov ḱo-

ieie naiperve Christus na chaſzt Apoſtolſzku zval, y odrebal, koiega poklambi bil z farbami napunil ſzvo ieh Bosanſzkeh Navukov kakti y oſztàle ſzvoie Vuche nike; poſzlalie nyega tulikaj kot y oſztàle po ſzvetu, koiſzeie na ſzpodobu iednoga lepoga piſzanoga Tulipa na pokazal Lyucztvu Scithie, hochu rechi uſzakom chkemi Dobrotami nakinchenoga, kade 20. let ie nasveſchal Sz. Evangelium, y buduchi ienkrat zapelyan pred Oltar, kade ono lyucztvo derſaloie ieden kip Boga Marſa, koiega oni za ſzvoiega Boga ieſzu derſali, y nye muſze klanjali, kamo Sz. Apoſtol dojduchi, taki zpod Oltara onoga Bolvana izeſselie van ieden ſztraſzen lo zoy, koije na onom meſztu zaklal ſzina onoga veliko Popa, koterie ono ureme onomu Maliku Aldov Aldo val, y uſze onde ſztoieche ſzvoium chemèrnum ſzapum ic oſztvaril, y otroval; koiu veliku neſzrechu onoga lyucztva videchi Sz. Filipp Apos: ſzmiluvalſzeie nad nym, pochelie nagovariati nye dabi na ono meſzto po ſztavili ieden kris, zverhu Oltara na meſzto kipa Bolva na Marſa, kai akoli vuchinè? on nyh hoche od onoga pozoyia oſzlobóditi, kai ne ſzamo obechavſsi, nego y vuchinivſsi ono lyucztvo Scithie, taki on iſztrhip pretralie Sz. Apoſtol pozoyia; one koijſzu otrovani bilie ozdravel; y tri mertve od ſzmerti obudil. *Apoſtolus in Nomine JESU Chriſti Draconem fugavit, tres quoque præſtos mortuos ſuſcitavit, omnemque turbam flatu Draconis mortibidam ſanitati reſtituit.* Szvedochi od nyega premudri Belvacensis, y z ozdraulenjem nyhoveh tèl od cheme ra, ozdravilie tulikaj y Duſze nyhove, kot nadalye govori rechèmi Belvacensis. *Ita ut omnes qui prius perſequebatur*

Vinc. Belva. in ſpec. hiſt. l. 9. c. 88

tur eum, pœnitentiam agentes, Deum hunc æſtimantes adoraſſent, & baptizati ſunt. Na tuliko nas Sz. Filipp Apoſtol ie opravil pri onom hudobnom lyucztvu ſzvoium Lybauium proti nym izkazanum vu one nyhove velike nevolye, da uſzi oni koijſzuga pervo preganjali, od onoga uremena pokoru ieſzu delali, pravoga Boga zpoznavali, y kerſztitiſze puſztili. *Omnem ferè illam gentem ad Chriſtianam fidem convertit.* Szvedochi od nyega Rimſzki Breviarium, daie naimre uſze ono lyucztvo Scythie na Veru Katholichanſzku obernul: Oh prelepi, y preſtimani Tulipan Sz. Filipp Apoſtol! *Brev. Rom.*

Koiega Karmaſinſzku nai preſtimane ſu farbu, Dobrotu toieto Lyubavi proti bliſnyemu ſzvoiemu, ako hochemo zpoznati ioſche bolye, razmiſzlemo liſztor Ime nyegovo, toieto Filipp, kai drugo neche rechi nego. *Os lampadis.* Vuſzta iednoga goruchega lampaſsa, aliti Leſcherbe, Leſcherbe pako ne kakovegoder, nego onakve od koiehſze ſzpomina Sz. Otecz Auguſtin, kakove ſzu negdaſnjeh ſztareh uremèn lyudi napraulyali, koie ienkrat vuſgane nigdarſze uga ſziti niſzu mogle, od nikakvoga naivexega Vetra, Deſgya, aliſznega. *Nulla tempeſtas, nullus imber eas extinguebat.* Veli Sz. Auguſtin, Filipp adda hoche rechi: *Os lampadis.* Vuſzta iednoga lampaſsa, ali iednè leſcherbe, chesz koia Vuſzta ide van ſzvetloſzt, y toplina, Oh! kak pravo moreſzeto zisztinum od naſsega deneſnjega Sz. Apos, Filipa rechi, daie on *Os lampadis.* Vuſzta lampaſsa goruchega, ar gorelie on veſzvu lyubavi ne ſzamo proti G. Bogu, nego tudi kaj y proti bliſnjemu ſzvoiemu, koie goruche lyubavi veliki plamni iz nyegovih Vuſzt ieſzu izhagyali van oneh *S. Aug. l. 22. de Civit. Dei c. 6.*

Du-

Duhouneh Navukov, y nazveschanja Sz. Evangelia z koiemi on ie raszvechuval ono Poganinszko lyucztvu tmiczah krive vere lesèche; Ali kaiti iz vuszt lu paſsa iz hagya ne szamo szvetloszt, nego y toplota tu kaisse, tak tulikai nas Sz. Filipp Apoſtol ie ono neverno y tverdkorno lyucztvo ne szamo raszvechuval z-nay ki szvoiemi, nego tulikai y raztaplyal nyhova tverdo od bruncza y mramora szercza, chinechi vu Imen Bosiem, znameniem Sz. Krisa tulika chuda, davaiuc naimre szlepzem vigenje, hromem hogenje, gluhe chuienje, betesnem zdrauie, mertvem siulenje, y isko szedeneh, peklenszke Duhe van triaiuch; y tem nach nom, toieto szvetloszttium zaszganoga Prodekuvanja nazveschanja Sz. Evangeliuma, y z-toplotum tulik chùd neizbroienu unosinu Poganinov na Veru Katho chansztu, y na zpoznanje pravoga sivoga Boga Satv ritela Neba, y zemlyè, y Szina nyegovoga iedino koije za nasz Muku preterpely vumerl, ie preobernu y Nebu zadobil. *Os lampadis.* Vuszta goruchega la paſsa, zverhu koiega puhalisu Vetri sztrasni zeusz kraiev, oneh prigovorov, desgylisu pregoni, szne szu ogovori, vu oneh Poganinszkeh Varasseh, po koi hie ov Sz. Apoſtol hodil, alimu ni bilo moguche Vuzt zapreti, unogo pak menje one goruche preszvetle plam ne zasganoga Prodekuvanja vu nyem ugasziti. *Nul tempestas, nullus imber eos extinguebat.*

Surius

Zakai zato *Mudri* Surius ov lep Titulus daie Sz. F ippu Apoſtolu. *Admirabilis, Sapientissimus, Divinus A ſtolus.* Prechuden, Naiszveteſsi, Bosanszki Apoſto Prechuden vu dèleh, Naiszveteſsi vu sitku, Bosansz

zaradi tulikeh Miloſchih z-koiemie od Boga bil nadeljen, y napunjem, daie bolye za ſzobum ulekel ochi y ſzercza ako prem naihudobneſseh, y naitverdokorneſseh Poganinov; nego more ulechi koi nailepſi, y naipiſzaneſsi Tulipan za ſzobum ſzercza Mladenczev, y Divoychicz, Odkud Sz. Dionyſius Carthuſianus od nyega govori. *Commendatur à fervore charitatis fraternæ, zeloque animarum.* Sz. Filipp Apoſtol naivexe hvaleie ureden zbog one ſzvoie goruche lyubavi z-koiumie ſzercze nyegovo gorelo proti bliſnjem ſzvoiem, ſeleiuchi on uſze vu Nebo zapelyati vuſivat naveke one ſzlaſzti, y lepote koiaſze zaderſava vu vigenju preſzvètloga licza Boſiega, y tonam poſzvedochiti mogu one nyegove rechi z-koiemije on Chriſtuſa proſzil. *Domine oſtende nobis Patrem.* Goſzpone pokaſnam Otcza tvoiega, kade dobro potrebaie zapametiti onu rech: *Nobis.* Nam, da naimre neveli *Mibi.* Mene, nego *Nobis.* Nam; iz koie rechi zpoznatiſze ochivesto more lyubav nyegova proti bliſnjemu ſzvoiemu, pokedob da on neproſzi za ſzamoga ſzebe, nego za uſze, dabi naimre ne on ſzam, nego uſzega ſzveta lyudi mogli videti, y vekoma vuſivati preſzvetlo licze Otcza Boga Nebeſzkoga; y ov deſzuſze naibolye vu nyem izpunile one Sz. Paula Apoſtola rechi. *Charitas non quærit, quæ ſua ſunt.* Lyubav neiſche ona koiaſzu ſzvoia, tak y Sz. Filipp vechſzeie ſzkerbel za Zvelichenie bliſnjeh ſzvoieh neg za ſzvoie, poſztauliaiuch na pogibel ſzvoie telo y Sitek, diſputuiuchiſze od Vere Katholichanſzke z-Poganini, neboiechiſze *Muke* terpeti, niti ſzmerti podneſzti, dabi liſztor nyh preobladal, y Duſse nyhove Bogu zadobil, kade y ie pokazalſze pravem Priatelom, y

Dion. Carthuſ.

Ad Corin. 2. c. 13. v. 4.

Joan.c. lyubitelom blisnieh szvoieh poleh oneh rèchi. *Ma-*
13.v. *rem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat*
pro amicis suis. Vexe lyubavi nigdor nima, nego ka-
koi Dussu szvoiu posztavi za priatele szvoie. Oude p
velim ia ovak, da akoli Christus natuliko presztima
onoga chloveka lyubav, koi za priatele szvoie posza
Dussu szvoiu; kuliko vexe hvale, y presztimanja nebu
ureden Sz. Philipp Apostol koiszeie vu tulike ochivesz
pogibeli posztaulyal ne iur za priatele, nego za Nepri
tele szvoie, y Sz. Vere Katholischa hisske?

Gdobimi vezda znal povedati, od kud tuliko s
cze, tulika batrivoszt, ovomu Sz. Apostolu ie danak
Akoli neznate, szpomenetesze kaiszem na pochetku
kel od liszstia zelenoga, szczveta Tulipana, iz szredine
iega prelepi czvet Tulipan van rászte na viszinu p
Nebu, da naimre po onom zelenom liszstiu nikaisze bo
lye razumeti nemore nego pravo Vffanje vu G. Bog
Takovo Vffanje imelie od mladoszti szvoie nas prele
piszani tulipan Sz. Filipp Apostol, z takovem Vffanj
onie na pervo Christusevo zvànje usza szvoia ostavi
nyega pochel naszledovati; z takovem Vffanjem on
veszel posel, kadaie Christus razposilyal szvoie ko
Math.c. stole govorechi nym: *Ite, ecce ego mitto vos sicut oves*
10.v. *lupos.* Poyte, nutia posilyam vasz kakti ovcze me
16. vuke; z onem adda praven Vffanjem poslaszu y den
nja Sz. dva Apostola, kakti mile, tihe ovchicze me
zgrablyve vuke, Pogane y krivovernike, Iakop vu Ie
salem, kotiszte chvli do szada; à Filipp vu Scythiu,
Scythie, vu Samariu, iz Samarie napokonecz kon
vu Ierapoli, kadeie naszel krivovernike Ebionite,

ſzu taiſi chlovechanſztvo Chriſtuſsevo, toieto da Chriſtus ni pravi chlovek bil, y ſzuproti ovem poſztavilſzeie ſzercheno, y batrivo Sz. Filipp, nym nyhovu ſzlepariu predochi poſztaulyaiuch, kai onomu lyucztvu ie do ſzercza dohagyalo, y zato zacheloſzeie burkati, y buchiti ſzuproti Sz. Apoſtolu, nyega preganjati, y na ſzmert iskati; Ali Sz. Filippa ko prem chuie y vidi, kaiſzechiniy govori ſzuproti nyemu, neuleczaſze vendar nitineſtraſsi ſzpominaiuchiſze dobro izrèchi Meſtra ſzvoiega kotere imie govoril. *Non turbetur cor veſtrum, creditis in DEUM, & in me credite.* Naiſze neburka ſzercze vaſse, veruiete va Boga Otcza moiega, y vu me verüite, koierechi taſi ſztalna chinileſzu ova dva prelepa Tulipana naſsa Sz. Apoſtole, Filippa y Iakopa, da ako prem puhalſzu zevſzeh ſztan Vetri oneh pregonov; ter ſzynmiſzimo tamo iz iedne Muke tu drugu prehitavali, od prave vendar Vere odtergnuti niſzuih mogli, kotie iur poredano od Sz. Iakopa.

Sz. Filippa pako poſlambi bili z kamenjem koieſzu vu nyega hitali tia do cherne zemlyè prignuli Vetri ſzerditoſzti y naſzloba lyucztva Ierapolitanſzkoga, odtrechi vendar oddruſiti niſzuga mogli od Boga ſzvoiega, ar on naſzredi Vſſanja; kakti Tulipan na ſzredi zelenogaliſztia, ſztalne uſzigdar podignjen vu Nebo k Bogu ſzvoiemu, premislyavaiuch one Sz. Paula rèchi. *Non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam.* Premala ſzu uſza ova terplenja, naproti Dike Nebeſzke; videchi pak ono neverno lyucztvò da Sz. Filippa z kamenjem nemore zkonchati; Niti ovoga goruchega lampaſa ugaſziti, zmiſzlilcie novu Muku namire krisnu, kergaie na Kris razpelo, na koiem on viſzechi za Nepria-

Roman. c. 8. v. 18.

tele ſzvoie ie molil, y Molech Duſu ſzvoiu preſzve
ie zpuſzil vu naruchaj Odkupitela, y Zvelichitela ſzvo
iega, y tako ov nas prelepi Tulipan iz Czvetniaka ovo
ga ſzveta be preſzaien vu Czvetnjak Nebeſzki: Ov na
Lampas be preneſsen iz tmicz ovoga ſzveta, vu Palach
Kralyeſztva Nebeſykoga, odkuda trake ſzvoie ſzvet
loſzti, y toplòte pùſcha zverhu oneh koij nyega za Pa
tronuſsa ſzvoiega dersè, y kot takovoga chaſztè.

Nut adda N.N. kuliko lepeh Navukov imamo v
oveh ſzveteh deneſnjéh Apoſtoleh Filippu, y Iakopu
koie mi duſni ieſzmo obderſavati, ako ſelimo y mi ſnim
zkupa zaſzaieni biti vu Czvetnjaku vekovechnoga bl
ſenſztva, y vekomaſze ſzvètiti vu Dike Nebeſze. Ly
bav adda ienam k-tomu naipotrebneſsa proti G. Bogu
y bliſnjemu naſsemu, nyega opaminaiuch, karaiuch y
vuchech kakſze mora Boga boiati, nyega lyubiti, y nyegove Sz. Zapovedi obderſavati, ter to prez uſzakoga
ſztraha, ſzrama, y ſonanja; neboiechiſze za zadoble
nje Duſse bliſnjega ſzvoiega poſztaviti na pogibel ſzvo
ie Poſtenje, Zdrauie, Telo, y Sitek, kotſzu y ova dva
Apoſtola vuchinila: Drugoch dobrovolyno podnaſsa
iuch uſze tuge, nevolye, pregone, obſanoſzti, y ako ob
potreba bilo iſztu Muku, y ſzmert za povexanye Dis
Boſie, y zvelichenje Duſsicz bliſnyeh naſseh: K-zad
njemu imaiuch uſzigdar Vffanje uperto vu G. Bogu v
uſzeh ſzuprotiuchinah: Ar ako mudri Taletes buduch
ienkrat opitan kaibi moglo biti ono kaije uſzem lyudem
naiobchinſzkeſse? odgovorilie, *Spes*, toieto Vffanie
y tomu ovakov zrok iedal. *Hanc etiam habent, qui nihil habent.* Vffanje imaiu, koij nikaj nimaiu. Mudri Bian-

tespak potverguie daſze na ſzvetu nenahagya nikaj ſzlaiſsega, y povolyneſsega od Vffanja, naimre za traplyene lyudi. *Quid eſt dulcè hominibus? Spes* kadaſze adda gdo vu ove, ali one Nevolye vjdj, y od ovè ali onè ſzuprotiuſchine traplyenoga zpoznava? naj ima pravo Vffanje vu G. Boga ſzvoiega dobrovolyno uſza terpèch, y podnaſsaiuch, y hoche oude razveſzelenje, à na drugom pak ſzvetu pravo vekovechno veſzelye z deneſnjemi Sz. Apoſtolmi zkupa vu Dike Nebeſzke zadobiti, kai po proſnje nyhove dainam doſzèchi Otecz, Szin, y Duh Sz. Amen.

NA DEN NASSEZTIA Sz. KRISA.

Sz. Kris ie najhaſznoviteſse, y najpotrebneſse Oruſiè ſzuproti uſzem, ter najmre Duhounem Nepriatelom naſsem.

Per ſignum Crucis, de Inimicis noſtris, libera nos DEUS. S. Mater Eccle.

Po Znamenju Sz. Kriſa od Nepriatelov naſzeh oſzlobodi naſz Boſe.

PRavoie negda govoril on Sz. y terplyuni Iob, da ſitek chlovechanſzki ni drugo, nego ieden uſzagdasni boy, harcz, y voiuvanje. *Militia eſt vita hominis ſuper* *Job. c. 7. v. 1.*

terram. Arie on zmegy uſzega ſzveta lyùdi najbolye zpoznal kulika unoſina *Ne*priatelov boriſze ſzuprotiva volynomu chloveku, za mentuvatiga zdrauia, ſitka, y zvelichenja, dan y noch, vuru y hip czeli ſeregi Nepriatelov po uſzeh meſztah, y kuteh nam zaſzedaiu y kaſnejni naſse *k*ervi, noſze vu rukah oruſie, iſchuchi priſke, y terſzechiſze nekoij zmegy nyh naskoditinam na zdraviu telounom, kot ieſzu *Ne*priateli telouni, y Csoperniki; *Ne*koij pak ſzkerbeſze naskoditinam na Dusze za pogubitiu na veke, kotſzu Vragi pekleni, koiem zobranitiſze, oboriti, y nye obladati, razum chlovekanſzki pomochinam ni zadovolyen, à Jakoſzt telouna zeuſzema ie preſzlaba; ſzrecha pako ie laſlyva, y vnjeſlyva: Adda akoie uſzemu tomu tak? namſzeie podati, y obladanem oſztati. Ah! ne, ne N.N. neboga moſze, nitiſze nepodavajmo, ar mudroſzt Boſanſzka je nam za zadavolyno oruſie providela, za Schit y obrambu preſzkerbela, vu koia uſza naſsa Vſſanja poſztavimo remo, y ova druga niſzu, nego ſzam ieden iedini Sz. Kris; Ne jur on ſzam *Kris*, na *k*oiemie za naſz Chriſtus umerl, *k*oiegaie na denesni dan nasla bila Helena Czeſzaricza Mati Conſtantinuſsa Czeſzara, cheſz dve ſztolethodpotlamie ou zemlye bil zakopan, ne ſzamo, vo lim ja, ovo Preſz: *Kriſno* Drevo ie nam za oruſie oſztavlyeno, nego pache y uſzako znamenje nyegovo, za obranitiſze ne ſzamo, nego y za obladati uſze *Ne*priatelſzke ſzile: kotnaſz Sz. Mati Czirkva vuuhì moliti: *Per ſignum Crucis, de Inimicis noſtris, libera nos DEUS noſter.* Po znamenju Sz. *Kriſa*, od *Ne*priatelov naſseh oſzlobodi naſz, nas dobri *Bog*. Zamenjem Sz. Kriſa mi tiram

od naſz uſze Nepriatele naſse govorech. *Ecce Crucem Domini, fugite partes adverſæ.* Nut ovo Kris Goſzponov beſete uſze ſztvarj protiune. Z-pomochium y Jakoſztium Sz, Kriſa hochemo uſzigdar obladati Nepriatele naſse, zrnam to Sz. Mati Czirkva potverguie popevauchk-chaſzti Sz. Krisa. *O Crucis victoria, & admirabile ſignum.* O jakoſzt prechudna znamenja Sz. Kriſa. Iz cheſsa uſzega Sz. Ivan Chryſoſtomus izpelyuie govorech. *Crux Domini arma ſunt victricia, & trophæum reportatio.* Kris Goſzponov ie ono preiako, y nigdar preobladano Orusie, premagaiuche uſze Nepriatelſzke ſzile. Kuliko adda haſzni uſzakomu Kerſcheniku Orusie Sz. Kriſa? à kuliko pak skodi onem koijſze z-ovem Orusiem vu uſzakom meſztu, y hipu provigyeneh, y obiachenehnenahagyaiu? na kratkom pokazati hochu. *S. Joan. Chryſoſt*

Iſztinaie N.N. da nas miloſztiuni Odkupitel odhagyauch iz ovoga ſzveta vu Nebo unoge ſele Duhounoga Orusia ſzuproti Duhounem Nepriatelom oſztavilie na zemlye ſzvoiem Vernem Kerſchenikom, kakti najmre Sz. Molitvu, Poſzt, Almuſtvo, Rech Boſiu, y uſze Sz. SACRAMENTVME, dabijm na obrambu, y pomoch ſzuproti peklenſzkem Szotonambilo. Ia vendar njednoga Orusia moguchneſsega nenahagyam od Sz. Kriſa, buduch da vragi peklenſzki niti *Molitve*, niti Poſzta, niti Almuſtva, niti nicheſza drugoga tulikoſze neboiè, niti pred niednem Orusiem tak nebesè, kuliko pred Sz. Krisem: *Ad primum ſignum Crucis dæmones evaneſcunt.* veli Sz. Athanaſius. Na pervo znamenie Sz. Kriſa uragi uſzi besè, pokehdob da kot nadalye govori Sz. Ivan Damaſcenus, *Crux eſt clypeus atque armatura, & trophæum contra* *S. Athanaſius.*

S. Joan. Damas. lib. 4. ortho. fidei c. 12.

tra diabolum, ſignaculum ne tangat nos everſor. Kris Sz. i dno takovo oſzebuino Orusie, pred koiem uſzi po lenſzki Nepriateli od ſzraha derſchu: Je iedno znam nie nym ne ſzamo ſztraſno, nego y odurno tak, da gda ie zapaze, priſztupitiſze neſzmeiu niti nemogu, kai Sz. Ivan Chryſoſtomus ſzvedochi govorech.

S. Jon. Chryſſt hom. 55. in Math

Ubicunque inquit, Dæmones ſignum Crucis Dominicæ vident, fugiunt tanquam canes baculum, quo plagam accipiunt. Kadegod Uragi pekleni znamenje Sz. Krisa vide, besè od nyeg kakti pſzi od palicze z-koiumſzu tepeni, koiu iſztinu o bolye zpoznamo, hodmo vu Sz. Piſzmo.

Unoge velike, y zmoſne Nepriatele imeliſzu nasa Szini Izraelſzki, kada idùchi iz Egiptuma vu zemlyu o chanu. koia zemlya ako rauno od G. Boga nym ie bi obechana, vendar unogem narodom Bog uſzamoguci prepuſztilie bil daſzu nym pachili, y put preprecharat

Exod. c. 17. v. 8.

vu nyu uleſzti; Megy koiemi Nepriatelmi previe bil ne koj narod, koiſzeie zval Amalek. *Venit autem Amalec & pugnabat contra Iſrael.* Doſselie pak Amalek, y voyv valſzeie ſzuproti Izraelu. Moyſes pak koj buduch Voj voda, y General onoga Izraelſzkoga lyucztva, rasum evſzi da Amalek nym ide naproti ter da neſche puſztit Izraelcze vu zemlyu obechanu, taki dozvah predſzeli koga Kapitana Iosvu, zapovedavſsimu da on zevſze ga lyucztva, najbolye koie more najti Iunake naj izbere terie ſzuproti Amaleku poslye, y ſnymſze pobie.

Ibidem v. 9.

Dixit Moyſes ad Joſue, elige viros, & egreſſus pugna contra Amalec. Hodi moy Iosve izeberiſzi Junake, izidi van na polye ſnymi, terſze obori ſzuproti Amalecitam, y marlivo pobi. Ja pako (govori Moyſes) hochu zutra rano na go

ru poyti, od kud budem tebe gledal kakſze ti budes z-Amaleciti harczuval, y vojuval: poſselie Ioſve, ſzpravilje ſereg dobreh junakov, y odpravilſzeie ſzuproti Amalecitam: poſselie tulikaj y Moyſes z-Bratom ſzvoiem Aronom na goru, zeſztahſze Ioſve z-Nepriatelmi, pochelſzeie ſnymi ſzercheno harczuvati, ali Nepriateli ieſzuiaxi bili, kai videchi Moyſes iz gorè, da Ioſve opeſſuie, y pogiblye, poſztavilſzeie na Molitvu, terie pochel G. Boga moliti za ſzvoie lyuczvo dabie pomogel, y obiachil, kot y be vuchinil: Ali akoſze hochemo kaj iz ovoga Sz. Piſzma navuchiti? potreba da razmiſzlimo Modus, y nachin z-koiemie Moyſes G. Boga molil. *Levabat manus Moyſes.* veli Sz. Piſzmo, Podigalie ruke Moyſes. Sz. Otczi pak y Tolmachniki Sz. Piſzma velè, daie na Kris ruke derſal raztegnjene, y podignjene proti Nebu. *Moyſes brachia in modum Crucis extendit.* veli Sz. Iſidorus. Moyſes ſzvoie ruke na nachin Kriſa ie razteg- *S. Iſid. in Exod. c.* nul: kajſzeie pak odtuda pripetilo? Chudo ſztanovito 25.
veliko. *Cumque levabat manus Moyſes, vincebat Iſrael, ſin autem paululum remiſiſſet, ſuperabat Amalec.* Doklamie *Exod. c.* Moyſes raztegnjene ruke derſal nakris, tak dugoie Ioſve *17. v. 11* dobival, y ſzvoium voszkum Nepriatele preobladuval; akoie pak y kuliko ruke dole poſztavil? takije pochel Amalek predobivati Izraelcze; zakajzato Moyſes dabi uſzekuntinoma zdignjene y razpete derſal ruke ſzvoie, vuchinilſzie pod nye podpornje poſztaviti, odkud pripetiloſzeie daie Ioſve Nepriatele preobladal, y pretiral. *Ibid. v.* *Fugavit que Joſue Amalec, & populum ejus in ore gladij.* Oh! 13.
kakſze to lepa figura y prilika Sz. Piſzma, koianam kaſe,

y daie razumeti, kuliku jakoszt ima znamenje Sz. Kri
szuproti Nepriatelom telounem.

Ali ioschе lepsa vidimisze, ako prem ove szpodo
namolitva Sz. Kralya Davida, koj selechi iednu Milo
Psal. 87. v. 10. chu od G. Boga imeti, govorilie. *Expandi manus m
ad te.* Raz-pregelszem ruke moie k-tebe, z-verhu ko
rèchi bisze komugoder morebiti chudno videlo, y o
Tertul. l. 3. adv. Marc. c. 18. talbi z-Mudrem Tertullianusem. *Quare non genibus p
tis, manibus cedentibus pectus, facie humi prostrata?* Zak
David nemoli, y neproszi za miloschu klechech, z
kami perszi tukuchemi, z-obrazom vu zemlyu prig
nom? Odgovaria Postuvani Hugo. *Formam Cru
nificus.* Szpodobu Sz. Krisa znamenuiuch, y Bl
B. Bruno in Psalt. expos. Bruno govori. *Qui expansis manibus orat, Crucem Re
storis imitatur.* Koj z-raztegnjenemi rukami moli, Ki
Odkupitelov naszleduie; jednum rechium, akoteho
David miloschu Bosiu zadobiti, moraliuie od Boga z
kami na Kris derschemi proszити.

Hodmo vezda *â Figura ad Figuratum.* na nás re
czily: Obechalnamie G. Bog iednu cheszтitu domo
nu, toieto Zemlyu obechanu Dike Nebeszke, proti k
ie uszi mi Kerscheniki putuiemo, ali unogi Nepra
namsze szuproti poszтaulyaiu, y radibinam put zap
ti, megy koiemi najakije Amalek petlenszke Vuzel
koiega ves trud, y poszel z-euszemi nyegovemi tova
si drugi ni, nego kakbinasz mogli od Nebeszke Domo
ne odputiti; Ako adda N.N. hochemoszesnym po
y akoga selimo obladati? nyega obladavsi vu ze
obechanu uleszti? moramo Moyseszevo, y Davi
Orusie vu rukah imeti, toieto, znamenje Sz. Krisa

naſz lepo Sz. Gregur Nanzianzenſzki vuchi. *Quibus in-* S. Greg.
quit armis adverſus Diaboli inſidias inſtruar? quis hunc profli- Nanzi.
gabit? z kakvem Oruſiem moramoſze oboruſiti, ſzu- Apolog. 1
protivaſzedanjam uraſiem? y gdoie on kiga bude mogel
pretirati? Eh! *Expanſis manibus admodum Moyſes & Da-*
vidis. Odgovaria ſzam na ſzvoie pitanje rechẽni Sz. Gre-
gur. Da najmre more uſzaki zmegy naſ. uſze peklenſz-
kih Amalecitov ſerege pretirati, y preobladati, ruke na
Kris derſechi, kakti Moyſes y David, y toie hotel pot-
verditi Sz. Ivan Chriſoſtomus z-onemi ſzvoiemi rechmi.
Crux enim eſt armatura unica, & murus inexpugnabilis. Sz. S. Joan.
Kris je iedino Oruſie ſzuprotiuſzem Nepriatelom ne ſza- Chryſoſt.
mo Duhounem, nego y telounem, y je non preiaki zid,
koga nikakva peklenſzka jakoſt nemore obladati. *Bu-*
duchi adda tomu tak, Sz. Effrem uſze Verne Chriſtuſze-
ve opomina da biſzami ſzebe, y uſze druge ſztvari z-ko-
iemi barachu, y Sztànja vu koieh prebivaiu, znamen- SEffrem
jem Sz. Krisa znamenuvali. *Pingamus in jauuis, atque in*
frontibus noſtris, & in ore, & in pectore, atque in membris om-
nibus vivificum ſignum Crucis. Malajmo y poſztaulyajmo
na uratch, na obluczeh, na chellu, na vuſzteh, na per-
ſzah, y uſzeh kotrigeh znamenje Sz. Krisa, y gdo goder
to vuchini? ako na ſzred uragov, y Czopernicz bude
hodil, niſtarſze najneboſar uſze peklenſzke ſzille nehte-
mu nas kodeti, nego bude mogel z-Davidom Kralyem Pſal. 26.
rechi. *Si conſiſtant adverſum me caſtra, non timebit cor me-* v. 3.
um. Akoſze podignu czeli ſeregi Nepriatelov chesz
me, nebudeſze boialo, niti ſztraſsilo ſzercze moie. *Chri-* S. Elig.
ſtiana enim nec auguria, nec alia quæcunquè figmenta efficere
quidquam poſſunt, ubi ſignum Crucis cum timore DEI, & fide

fide præceſſerit. govori Sz. Eligius Biſkup da najmre uſ chlovechanſzke bahorie, nit ſatrie nemogu nikaj na kodeti, kadegoder najdu znamenje *Sz. Kriſa* vuchinj no, tulikaie moch, y Jakoſzt Sz. *Kriſa.*

Akolibi paki gdo toga mene, y ſzvetem Navuchite lom nehotel veruvati? naj opita Sz. Martinu Devic zu, y Mucheniczu koiaie pod Alexandrom Czeſzaron Muku terpela, y ſzmert podièla za Veru Boſiu, opitaite iu velim z-kakovem Oruſiem onaie Bolvane, vu koieh ſzu peklenſzki Duhi prebivali, obladala, y poruſsila? y hochevam odgovoriti, daie k-tomu nikakvoga Orud niti pomochi chlovechanſzke ni bilo potreba, negoſzt mo iedno znamenje Sz. *Kriſa*, ar kadabi ona vu Cz kvu *Boſicze* Diane bila zapelyana, dabiſzte *Bolvanom* kl njala, nye za prave *Boge* zpoznavala, y za takove mo la: liſztorie znamenje Sz. *Kriſa* zverhu nyh poſztavila y takiſzu uſzi iz Oltarov na zemlyu opalli, terna prahſz raszipali, y raztreſzli.

Opitaite Maru Magdalenu kakſzeie ona Uraſiem ſz regom branila vu puſchine na ſzamom buduchi, kadi ſzuſze peklenſzki Duhi ſzuproti nye borili, hotechiu puſchine iztirati, dabi pokore onde za ſzvoie preſiesſz ne grehe nevuchinila: y hochevam odgovoriti, dase obladala z-Oruſiem *Sz. Kriſa*, ar kadabi ona od pekl neh Duhov ſztraſno bantuvana bila, y za pomoch *G. Bo* ga proſzila, nut pokazalſzeie Sz. Mihaly Arkangel poſz lan od *Boga*, y vuchinivſsie znamenie *Sz. Kriſa* zverh Urat nye hiſicze, rekuchie. *Ne extimeſcas, cuſtos tui Altiſſimus.* Neboyſze, chuvar tvoy ie viſni G. *Bog* y

onoga uremena nigdar nieden nechiſzti Duh niſze ſzmel
k-nye pribliſati, niti bantuvati.

Opitajte iednum rechium (da unoge druge na
ſztran oſztavim) Sz. Iuſtinu Deviczu, y *M*uchenicz u,
z-kakovem nachinom onaſzeie obranila daiu Cyprianus
Czopernik ni mogel oczoprati, ako rauno on zeuſzemi
Uragmi ie ſzuſze unogo trudili, dabiu mogli oczoprati,
y na nechiſztu lyubav nekoiega mladencza napelyati;
y hochevam odgovoriti da znamenjem Sz. Kriſa, kotſze
vu nyè ſitku ſte. *Potiſſimum enim ſigno Crucis ſignata Tartarum triumphavit.* Najvech, y najbolye buduch ona
znamenjem Sz. *K*riſa znamenuvana, uſzu peklenſzku
moch, y ſzillu ie obladala: y zato Duh peklenſzki po-
klambi ureuſzu ſzvoiu meſtriu nad nyum bil izkazal za
pretentatiu, y nikaj nemoguchi okol nye opraviti, po-
vernuchiſze k-Cyprianuſsu Czopernikù ochitoie valu-
val damuie ni moguche obladati, pokehdob da ona kak
naiberſe chùti moie podſiganje, takiſze pochne kriſati,
y tako iaſzem priſzilyen oſztavitiu y z-dugem noſzom
oditi.

Ali ne ſzamo Szveticze *B*oſie znamenjem Sz. Kriſa
ieſzuſze Nepriatelom Duhounem branile, nego y unogi
drugi lyudi; kot to more y zmegy naſz uſzaki vuchiniti,
branechiſze ſzuproti Uraſiem tentacziam, y uſzakoia-
chkem Czopriam, y bahoriam. Kot ſtem od iednè ſe-
nè, oſzebuine lepote vu obrazu, vu koiu zagledavſsi-
ſze nekoj Sidov, y vuſgan od velike lyubavi pribliſalſzeie
k-nye za ugaſziti z-nechiſztem dellom one goruche
plamne nechiſztoga poſelenja; kaj ona videchi preſz-
traſilaſzeie, y kriſati pochela, koie krisanje zagledavſsi

Sidov veſz kakti zvan ſzebe ie poſzval, ali vendar ni pre-
ſztal poſzebeiu obrachati z-maſztnemi rechmi, y veli-
mi darmi, ona pak na vech preſtimavaiuchi ſzvoie poſe-
nje, y ſztrah Bofyi, neg uſzega ſzveta blago po njeden
put nikotela privolytimu: Zpoznavaiuchi Sidov ſzra-
noſzt ove chiſzte, v Boga boieche ſenè, poſzelie adda k
Czopernikom, y od nyh pomochi pochel proſziti, kom
oni obechavſsimu, y od pelyaliſzuga na gròbie Sidovſz-
ko kadeſzu zacheli Czopernicki baiati, y Urage na po-
moch zazavati, ali zahman, uputiliſzu onoga beda
Sidova da onde naj chaka, damuiu hote tam dopelyat
kade Sidov tri dni, y tri nochiie chakal ſzvoiu zalubl
nu ſenu, ali niti nye, nit Uragov, nit Czopernikov
bilo nazad, pokehdob da uſzi Uragi pekleni niſzt
mogli preobladati, buduch da ona kadagoderie poch
tila kakovo podſiganje nechiſztoga poſelenja vu ſzerc
ſzvoiem, takiſzeie na chelu, vuſzteh, y na perſzah pre
kriſila; y tako z Oruſiem Sz. Kriſa Urage, Czoperni
y Sidova ie obladala: Nut adda N.N. gdo nezpoznava
jakoſzt nezgovornu S. Kriſa? koiu on ima ſzupro
uſzem Czopriam, y Uraguliam, ſzuproti uſzem tuli
telounem kuliko Duhounem Nepriatelom.

Kakov adda zrok morabiti, da vezdasnje ure
chuiuſze tulike uſzaki dan tusbe cheſz Czoprie? dali
ona malyahna dechicza plaſze ponochi? da oni verſzn
ni lyudi hote nekam kakti zleteti? da one ſenſzke pe
ſone omilaiu, y malo da neumiraiu od lyubavi pro
onem koieh vechkrat nebi uredno ni pogledati, à un
go menje nye lyubiti, ali kaj gorſega ſnymi vuchiniti
Koj zrok, da oni beteſnicki gnyiù na poſztelyah, koie

Do

Doctori, nit Arczeti, Apotekari, niti Barberi betega nemogu liſztor poznati, à unogo menje izurachiti? Koi zrok, da ni blagoſzlova vu oneh hiſah, mira megy onemi zakonſzkemi, ſzreche vu onom dellu, prohagye vu onom terſtvu, koj zrok pitam ja uſzemu tomu mora biti? akoli gdo nezna zroka uſzeh oveh neſzrech? jamuga povedam, da najmre njeden ni drugi, nego ſzam ov iedeniedini, kaitiſze neobderſava na vuk Sz. Paula Apoſtola, koj vuchi govorech. *Omne quodcumquè facitis in verbo, aut in opere, in Nomine Domini JESU Christi facite.* Uſzekaigoder govorite, ali chinite, uſza vu imenu Goſzponovom chinete, kakſze pak to vuchiniti more? chinechi znamenje Sz. Kriſa, y govorech vu Ime Otcza, y Szina, y Duha ſzvetoga. *Ad Coloſ. c. 3. v. 17.*

Kuliko krat pak idete vi pùt, y ieſzte noſsech na vaſsem ieziku Ime Uraſie, meſzto Imena Boſiega? kulikokratleſete y ſztanete Uraguiuch, y proklynaiuch, à na Sz. Kris nezmiſzlechiſze? kulikokrat idete vi na pùt, alina kakov poſzel prez Oruſia Sz. Kriſa? Nechudetefzeda na oneh poſztelyah, prageh, kriseputiah, tuliko krat pochutuietetesko che, odkoieh tuliko leth pogibyete neznaiuchiſzi chim pomochi, niti kak pobolſati: a gdoie uſzemu tomu zrok? ah gdo, gdo drugi, ako ne uſzaki ſzam ſzebe? kaitiſze nigdar neoborusite z Oruſiem Sz. Kriſa, kaiti malo kada Ime Boſie na pomoch zazavate vu vaſzeh poſzleh, y tako nechudeteſze niti nikoga nekrivete, nego ſzameh ſzebe, ar vechkrat morebiti one Czoprie bileſzu zakoga drugoga pripraulyene, a nezа vaſz, vaſsa ſkoda daſzte na nye prez Oruſia Sz. Kriſa doſli.

Ali

Ali ona malyahna Dechicza vu zibkah leſecha
ia neznaiu govoriti, a ioſche menje komuſhe zamen
zakai tuliko krat od Czopernicz ieſzu uzeta? zato,
ti vu one hise vechkrat od Roditelov, y Doykih jmel
ſie zazavaſze neg Ime Boſie; kaiti Deczu poſztaulya
ſzpat prez znamenja Sz. Krisa, y poskroplyenja ſzve
Vodum, kotie to ienkrat iedna Czopernicza na Mu
valuvala daie petnajſzt krat po nochi ulezla vu hiſu
noga ſzvoiega ſzuſzeda, z-nakanienjem zadavitimu
dino drago detecze koieie imel vu zibke, alimu nig
ni mogla naskodeti, buduch daieie uſzigdar nasla
kriseno, y ſzvetum Vodum poskroplyeno.

Takſzeie pripetilo iedne ſene (od koie piſse
kantius) koia ſzvadivſiſze z-iednum ſzvoium ſz
dum, od koieie bil obchinſzki pri lyudeh glaſz daie
cha, y boiechiſze dabie detetu nenaskodela, imelaie
nye dobru ſzkerb, da uſzigdar poſztaulyaiuchie ſzp
znameniem Sz. Kriſa, ieie prekrisila; Veſcha nemo
chi toga terpeti k-zadnjemu popalaie dete, y hitilaie
zibke vu ieden kût pod poſztelyu, kotero pochevſiſi
plakati, prebudivſiſze Mati, ſztaneſze k-detetu, a
vu zibke ni nasla, vuſge ſzvechu, iſcheie po hiſe, y
deie povito prez uſzake naimenſe skode pod poſzte
vu kutu. Oh! dabi ove dve Matere negdaſnjeg ure
mena, neſzkeduvale ſzadaſnjeh uremen Matere, y D
ke; Nebi tuliko po naſzeh Kloſtreh zvoncheczi pri
teh plachali, niti Uratari tuliko truda imeli; Nebi
ko od naſz ſzvetcztvà potrebuvali lyudi; Dabi na d
zu, y naſzameh ſzebe poſztaulyali domàche ſzvecztv
znamenje hochu rechi Sz. Kriſa; kaiti pak toga nec

nè, nego pache na meſzto Sz. Krisa ſzebe, y Deczu Uragom zdavaiu kunùch y proklynjaiuch da uſze germì; ni chudo pak daſzuim ona decza veliki Kris nebuduchijm ſmerti, niti zdrauia; y to ne ſzamo male decze, nego y ſztarem lyudemſze pripècha, koij z-uraſiem jmenom na vuſzteh, meſzto S. Kriſa poſztaulyaiuſze na poſztelyu, y iz nye gore ſztaiu; idu na dello, y na jello; y chudo ſztanovito veliko da G. Bog neprepuſcha oblaſzt Uragom dabi vu nye vlezli kot unogi ſzami ſzebe ne ienkrat, nego y ſztokrat cheſz dan selè y proſze.

Kotie negda ulezel bil vu onu Deklu, koiabe poterla ieden lonecz, y karaiuchiſze Goſzpodaricza na nyu za on lonecz, zbogh cheſza raſzerdilaſzeie bila y ona Deklina, od velikoga ſzercza ni hotela ni k-obedu poyti, akoprem vechkrat od Goſzpodaricze bilaie nazavana dabi isla jèſzt, k-zadniemu y primariana, ova pak, uſsa ſzerdita kakti zelena kacha odgovorilaie, Dabi Uraga poiela, ako bum deneſz pri tom ſztolu kaj iela; k-zadnjemu buduchi primorana k-ſtolu poyti, reklaie, pokehdob da moram poyti, naj bude z-Uragom, taki vu pervom zaloſaiu Uraga ie poiela. Ali to ni tulikoga chuda uredno, kulikogaie uredno ono kaj ſtem od iedne Opaticze, koia hodechi po vertu, y uzemſi iedno betvoſalate, koieie vu vuſzta ſtavila, y z-ſalatum zkupa ie poſerla peklenſzkoga Duha; koi potlam buduch iz nye zaganjan, y zaklynjan da povè, kak, y zakaj ie vu nyu ulezel? Odgovorilie Urag, iaſzem rauno onda na onom betvu ſalate ſzedel, y kaiti ona ni Kriſa vuchinila zverhu ſalate pervo negiuie vu vuſzta vergla, zato z-ſalatum zkupa mora ſzem vu nyu uleſzti.

Nu kaivamſze N.N. zeuſzega ovoga vidi? zpozn
vateli moch, y jakoſzt, haſzen, y potrebochu Sz. Kri
Ako adda vu ovu Opaticzu drugach poboſnu, y Bog
boiechu Duh peklenſzki ie ulezel ſzamo zato, kaiti
prekriſila one ſalate, à kakovoga Blagoſzlova moretel
vi nadeiati koij ne ſzamo nekriſate ono kaj ieſzte,
piete, nego tuliko uragov plodite, y zazavate, prez
ka vechkrat; Akovam pak oni Uragi koſzti poter
Jakoſzt uzemu? kerv zeſzeſznu? meſzo poiedu
veſche z-uraſium pomochium, gdo tomu bude kriv
Urag morebiti, veſche, ali pak vi ſzami ſzebe?

Szpomeneteſze od chaſzti y oblaſzti Hundſſk
roſvu nemske zemlye, toieto oneh lyùdi koij pſze v
aiu, y namèh derù, koieh oblaſzt ie ova da mogu
bodno uſzakoga pſa vubiti kogagoder naidu prez o
line illi znamenja kakovoga na uratu. Rauno tak y p
klemſzkem Hundslogerom ie dopuſcheno, toieto C
pernikom, y Uragòm da kogagoder pripetijmſze n
prez znamenja Sz. Kriſa, tomu takovomu da ſzlobo
no naſkode; zakaj zato velè praude. *Quiutitur*
ſuo, nemini facit injuriam. Koj chinì kaj polek chaſzt
y oblaſzti, ſzebe dàne, nikomu nechinì krivicze.

Alibiſze morebiti gdo naſsel, koibimi rekel, Bo
zna, da ia kruto veliku szkerbimam nato, daſze v
cher, y vujutro ne ienkrat, nego y vechkrat prekrili
niſtarmenje ponochi unoge terpim kaikakve ſztraſne,
chudne fantaſie, ſztrah, y leczanje, cheſz den pak
keme bantuiu uſzakoiachke zkuſnje, y tentaczie d
doſztakrat meſzta nemorè naiti, kakie adda to iſztin
Urag onomu chloveku nemore naſkodeti, niti blizu

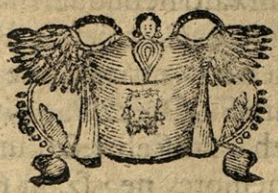
gadoyti koga naide oboruſnoga, ali znamenuvanoga Sz. Krisem? Tomu takovomu odgovaria meſsto mene on veliki Sz. Otecz Rupertus Opat. *Quod non omnes ſigna-* Ruper.
culo Crucis utentes vim ejus ſentiant; quia licet Crucis ſignum Abb.
in fronte gerant, non tamen in corde Chriſtum geſtant. Veli
adla, da nechüte uſzimoch, y pomoch Sz. Krisa, koij
kſchym Krisa iuch znamenuiu; ar ako prem unogi zna-
menje Sz. Krisa na chellu noſse, na ſzercza vendar Chri-
ſtusa nenoſse: Velim pak ja vezda, daſze naimre naj
nigdor nechudi, da Czopernicze unogem skode, ako
prem nahagyaiuſze oboruſni, y znamenuvani, zname-
njem Sz. Krisa na chellu, vuſztah, y na perſsah, ar Zro-
kie ov, kaiti nenoſse na ſzercza onoga koj Sz. Krisa
moch y iakoſzt ie dal ſzuproti uſzem Czopriam, y Ura-
guiam, toieto Razpetoga Chriſtusa, y uſze Preſz:
TROYSZTVO koieſze krisaiuch na pomoch zazava, y
imenuie. Iſztinaie da Sz. Kris Boſyi lyube zarad ſzvoie
haſzne y krepoſzti nyegove koiumie G. Bog dal; ali kaj
ro haſzne, ako pak na zlobuiu, oduriavaiu, y bantaiu G.
Boga koije Krisa tuliku krepoſzt, y Jakoſzt dal; imaiu-
chi unogi puno ſzercze grehov uſzakoiachkeh prez ni-
takvoga naimenſega pokaianja za nye, ali nakanjenja
ſzpovedatiſze, y poboſsati iz nyh; Oh! vu teh tako-
veh ſzerczah ni razpetoga Chriſtusa, y tako nitiſze ni
chuditi da Krisanje nepomase; ar kadeie liſztor ieden
ſzam ſzmertni greh, onde G. Bog nemore, niti neſche
prebivati, negoie uſze poduraſtum oblaſztium: Kaiſze
addati takovi chude, da ako rauno znamenyem Sz. Krisa
ieſzu znamenuvani, vendar peklenſki Hundslogari ſzu-
proti nymſze bore, nye ranè, y na ſzmert, ne ſzamo ure-

menitu telovnù, nego y vekovechnu iſchu: kaiſze g
dite nad tem? ieda moribiti nezna, y neveruie uſa
naipriproſzteſsi toga, daſze Nepriateli nikai nemaran
niti neboiè za ſztraſu koia pred Gradom ſztoì, n
za Oruſie na urateh obeſseno, akoie Comandant, a
Glavar onoga Grada dobrovolyno nuter puſcha y prij
lye, y ſnymi polek ſzvoie volye zapoveda: Rauno t
kaiſze màra Urag pekleni za Oruſie Sz. Kriſa obeſen
zverhu Urath grada ſzercza naſsega, toieto na chellu
vuſztah, y perſzah? akoga chlovek vu ſzercze dobrov
lyno prime, y od uſzake naimenſe tentaczie puſchi
goſzpodariti, y zapovedati?

Nainam budu na peldu ona dva Tolvayia z-Ch
ſtuſzem na gore Calvarie na kriſeh v ſzecha, zmegy k
ieh onomu na levo viſzechemu Kris nikaj ni haſznel
pomogel oſzloboditiſze od oblaſzti vraſie, zakaine
zato kaiti vu razpetoga Chriſtuſsa ni veruval, nitiſze v
nyega ni uffal, da pache ſzuproti nyemu ie blaznil,
tako neſzrechnu ſzvoiu Duſsu ie zpuſztil, y vekom
zkvaril; kada nyegov tovarus na deſznu ſztran raz
toga Chriſtuſsa viſzechj, nyega za pravoga Szina Bo
ga ie zpoznal, y vu nyega uſze ſzvoie uffanje poſztav
ſsi pochel k-nyemu obernien krichati, y preporuch
Lucæ c. Duſsu ſzvoiu. *Domine memento mei, cùm veneris in Re-*
23. *v.* *num tum.* Goſzpone ſzpominiſze iz mene, kada doi
43. vu kralyeſztvo tvoie, y kotie veruval, uffalſze, y proſi
taè tulikaj ie y zadobil, ar Chriſtus razpetj niemuie iz
ſsa odgovoril. *Hodie mecum eris in Paradiſo.* Deneſz z
num budes vu Paradisumu, y tako zaſztuplyuuch

ſus vu Nebo, Dismaſsa Tolvayia Blasenu Duſsiczu za kobum ie odpelyal.

Gdogoder adda zmegy vaſz N.N. selì, y hoche zpoznati moch, iakoſzt, y pomoch Sz. Kriſa? naiſzve vſzigdar terſzi vech znutra neg zvuna ſnym obrusem ſivetti; Naj naſzleduie dobroga y vernoga Tolvaia, lyubech, veruiuch, y uffaiuchiſzevu G. Boga, zpoznavaiuch grehe ſzvoie, za nyeſzekaiaiuch, pokoru chinechj, y za oproſchenie proſzechi; potlam pak dobrovolyno podnaſsaiuch uſze krise teſzkoch, y nevòly od G. Boga poſzlaneh, noſzech uſzigdar na ſzerczu, y na pameti raſzpetoga Chriſtuſsa, da bude z-iſztinum mogel od ſzebe rechi one Sz. Paula Apos. rechi. *Vivo autem jam non ego, vivit verò in me Chriſtus.* Sivem ia, ali ne ure ia, nego vumene moy raſzpeti Chriſtus ſive, y tako obecham ia uſzem y uſzakomu od ſztranj nyegove da hoche zpoznati uſzigdar vu uſzeh ſzvoieh potrebochah Duhouneh, y Telouneh, ſzuproti uſzem Nepriatelom, ter naimre Duhounem, moch y jakoſzt Sz. Kriſa, y uſzega Preſz. TROYSZTVA koieſze imenuie, kadaſzegoder gdo Kriſa govoreeh vu Ime Otcza, y Szina, y Duha ſzvetoga. Amen. *Galat. c. 2. v. 20*

NA DEN Sz. IVANA KERSZTITELA.

Kulik Szvetecz, y kak G. Bogu dràg ie bil Sz. Ivan? ne ſzamo po Narogeniu, nego ioſche pred Narogeniem ſzvoiem.

Erit enim magnus coram Domino. Luc. I. v. 15.
Bude velik pred Goſzp. Bogom.

ZRazumom chlovechanſzkem ni mochi preſzech unogo menie jezikom izrechi nezgovornu Mudroſzt, Boga uſzamoguchega, z-koiumie on ſztvoril Nebo, Zemlyu, y uſze ſztvàri koieſze na nyh nahàgyanu: kak on uſzake ſztvari za prebivalische ie provídel, y odluchil Pticzam naimre zrak, Ribam vode, Zveriu loze. Kakie Nebeſza okinchil Zvezdami; Zemlyu lepem Czvetiem, ſmahnem ſzadouiem: Naizada pak ſztvoriuſsi chloveka, poſztavilgaie za Glavara y ladavcza uſzeh ſztvari zemelyſzkeh; kaj y do denesnyega dneva chini ovoga ſzveta lyudi izviſsavatiſze, y za pervo meſzto ſzkerbeti; ali kaiti nebuduch na ſzvetu vech ſztaliſsev nego dva, Szvetczki, toieto y Redounichki, vu koieh dveh ſztaliſseh ni, niti nemore vech biti, nego dva Glavara, naimre Sz. Otecz Papa, y preſzvetli Czeſzar: vu koieh dveh ſztaliſseh ieſzu unoge chaſzti; vu uſzake chaſzti nemore neg ſzam ieden Pervi biti;

Ovo

Ovo pak Pervo meſzto Diku, y chaſzt nemoguchi uſzakomu ime i; Zato iſzto ſzkerbeſze lyudi konche Veliki poſztati, y Ime VELIK, toieto Diachkem Jezikom *MAGNUS* zadobitifzi. Takovo Ime zadobilſzie bil Kraly Alexander ſzvoium ſzerchenoſztium po Taboreh hodech, z-koium ſzvoie Nepriatele ſzrechno ie predobival, y vexi dèl ſzveta pod oblaſzt ſzvoiu dobil, kizok je, da y deneſni den ioſche od nyega Diaki govore. *Rex Alexander Magnus, Corpore parvus erat.* Kraly Alexander Veliki, vu Telu mal ie bil. Takovo Ime zadobilſzie bil, *Carolus Magnus.* Veliki Carol Czeſzar ſzvoium glubokum Razumnoſztium vu raunanju podloſnikov Czeſzarſztva ſzvoiega, k-koiemu unogi drugi Poglauniki ieſzuſze utekali Tolnacha, y Navuka proſzech. Takovo Ime zadobilſzie bil, *Conſtantinus Magnus.* Veliki Conſtantin Czeſzar ſztalnoſztium ſzvoium vu Vere Katolichanſzke. Takovo Ime zadobilſzie bil Perſianſzki Kraly Arthaxerxes ſzvoium Zmoſnoſztium, y Unoſinum Orſzagov z-koiemie ladal, kot Sz. Piſzmo ſzvedochi vu knigah Eſther. *Rex Magnus Arthaxerxes.* Kraly veliki Arthaxerxes. Alikaj? uſzi ovi biliſzu veliki ſztor pred lyudmi, y od lyudih za velike derſani y preſztimavani: Deneſz pak oh! deneſz Narodiloſz ie tedno Dete kotero od iſztoga G. Boga, ne ſzamo za Veliko, nego y za Naipervo ie bilo imenuvano, y ovo Dete ie, koiega deneſz Godouni den Sz. Mati Czirkva obſzluſzava toieto Sz. Ivan Kerſztitel. *Amen dico vobis, non ſurrexit inter natos mulierum, Major Joanne Baptiſta.* Sztanovito govorim vam daſze ni ſztal megy Szinmi ſenſzkemi vexi od Ivana Kerſztitela, zverhu koieh rèchi Sz.

Eſther c. 16. v. 1.

Math. c. 11. v. 11

Otecz

S. Aug. cit. à Sylve. Tom. 10. l. 1. q 22. n. 81.

Otecz Anguſtin ovak govori. *Quidquid Joanne majus eſt, non homo ſed DEUS eſt.* Kaigoder od Ivana vexe iè, tone chlovek nego ie Bog. Ivan adda ſzveti, koiega iedinoga zmegy uſzeh Szvecsev Bosieh Sz. Mati Czirkvana denesni den obſzluſava ſzvetek Narogenia, ie on Veliki chlovek, Szvetecz, y Priatel pred G. Bogom *Magnus coram Domino.* Kai rauno y ia N. N. pokazati, y potverditi ieſzem nakanil.

Ono preſzvetlo Szuncze mudroſzti, y ſzvetloſt Sz. Matere Czirkve Sz. Otecz Anguſtin, govorechi od chaſzti Szvetoſzti, y Velichanſztva Sz. Ivana izpiſzati, y iztolmachitini znal, negoie liſztor rekel. *Tantus homo.*

S. Aug. *fuit teſtimonium perhibere de illo.* Tulik chlovek morah ſzvedochanſztvo davati od nyega. *Tantus homo.* Tulik chlovek, hoche rechi, koj tuliko valyà vu Urednoſzti, y velichanſztvu, kuliko uſzi Iyudi zkupa. *Tantus homo.* Tulik chlovek, koiemu nemore ſzvet megy uſzemi Iyudmi iednoga chloveka ſzpodobnoga najti. *Tantus homo.* Tulik chlovek, koterie vech Nebeſzki, neg Zemelyſzki, vech Duhouni neg telouni, ar od njega govori Sz. Ivan Chryſoſtomus. *Quia ſic in terris, quaſi in Cœlo verſabatur.* Arie nazemlye tak kakti na Nebu ſivel. *Tantus homo.* Tulik chlovek, koije kakti iedno novo ſztvorènje, koiega u

S. Amb. ſiulenju ni mochi naſzleduvati. *Cuius converſatio non erat imitabilis.* Potverguie od nyega Sz. Ambros. *Tantus homo.* Tulik chlovek koteroga ſzamo Ime ie vexe, negoſzu uſzega ſzveta Iyudi, vexe negſzu uſzi Naimi, y Korune koieſzuſzi uſzi naiſzveteſsi Iyudi vu Nebu zaſzlusili, kot chloveka od Boga na ſzvet poſzlanoga, *Joan. c. 1. v. 16.* *Fuit homo miſſus à DEO.* Bilie chlovek poſzlan od Bo-

gu

ga. *Cui Nomen erat Joannes.* Koiemu Ime biloie Ivan.

Ova adda chuiuch y razmislyaiuch, gdoſzé nebude chudil, y z-lyuczvom Sidovſzkem izpitaval. *Quis putas puer iſte erit?* Gdo ſtimas Dete ovo bude? toieto, kaj iz Ivana bude: Akoli gdo z-megy vaſz *N.N.* opita kaj iz Ivana bude? *Quis putas puer iſte erit?* Jamu odgovorim Sz. Ivanom Chryſoſtomuſsem, da najmre Ivan *Erit*, bude *Schola vjrtutum.* Skola uſzeh ſzveteh Kerſchanſzkih Dobroth, kai bude vech? bude: *Sanctitatis forma.* Szvetoſzti Pelda; kaj vech? bude: *Norma juſtitiæ.* Kip Pravichnoſzti; kaj vech? bude: *Virginitatis ſpeculum.* Chiſtoche Zerczallo; kaj vech? bude: *Pœnitentiæ via.* Sz. Pokore Pùt; kai vech? bude: *Peccatorum venia.* Grehov odpuſchenje; kai bude vech? bude *Apoſtolorum vox.* Apoſtolſzki Glaſz; kaj vech? bude: *Lucerna mundi.* Szvetloſzt Szveta, loſche; kaj vech? bude: *Præcurſor Judicis.* Prehodnik Sudcza Nebeſzkoga, bude: *Verus Chriſti imitator.* Pravi Chriſtuſſev naſzlednik. Oh! kakova hvala, kakovi Tituluſsi ieſzu ovi Sz. Ivana naſsega? Akolime gdo pak opita kaije to za iedno Ime Ioannes? odgovariamu na meſzto moie Sz. Iſidorus. *Joannes, interpretatur Domini gratia.* Ivan hocherechi Miloſcha Boſia; Pravo adda pravo Ivanom-ſze-ove, pokehdob daie on bil napunjen z-Miloſchum Boſium ioſche vu Vutrobe Matere ſzvoie. *Spiritu ſancto replebitur adhuc ex utero Matris ſuæ.* Odkud mudri Cornelius govori. *Hic ergo Joannes prius ſpiritu DEI renatus, quam ex Matre natus.* Ov Ivan nas preodicheni pervo z-miloſchum Boſium poſzvetchen nego od Matere ro-

Lucæ c. 1. v. 66.

S. Joan. Chryſ. hom. 16. in Math Tom. 2.

S. Iſidor.

Lucæ c. 1. 15.

Corn. à Lap. in hunc loc.

gyen, kotmi to tulikai potverguiu Sz. Navuchiteli Atha-
nasius, Cyprianus, y Cyrillus govorech. *Ab utero ei*
sanctus, imò plenus Spiritu sancto. Od vutrobe bude szvet
pache pun Duha szvetoga. Buduch pak to isztina, ne
S. Joan. morasze adda zachudo dersati ono kaj od nyegovoga Sz.
Chrisost. Sitka pisse Sz. Ivan Zlatovuszti. *Joannes nec tecto indi-*
hom. 10. *guit, nec lecto, non mensam vel aliquid hujusmodi requisivit*
in Math *sed Angelicâ quadam vitâ in carne mortali resplenduit.* Ivan
ni potrebuval krova, niti posztelye, niti szstolla, nit ni-
kaj takovoga: Negoszeie z-Angelszkem siulenjem v
telu szvètil, y ovonam potverditi mogu one rèchi Boga
Marc. c. govoriene od Sz. Ivana. *Ecce ego mitto Angelum meum.*
1. v. 2. Nut ovo ia posilyam Angela moiega.

Ali y oude vidimisze da nekoij niszu zadovolni
z-ovemi tulikemi y tak velikemi chaszti Sz. Ivana, na-
Lucæ c. gome ioszche izpitavaiu. *Quis Putas puer iste erit?* Gdo
1. v. 66. stimas Dete ovo bude? N.N. Javam neznam nikaj ve-
xega od Sz. Ivana povedati negszem povedal; Nego
ako z-ovem niszte kontenti? poyte szami k-nyemu z-o-
nemi Piszci Sidovszkemi terga opitaite onak kotszuga
Joan. c. 1. oni izpitavali. *Tu quis es?* Gdoszi ti? Povechnam
v. 19. Ivane (reczetemu) Gdoszi, y kaiszi ti za iednoga tak
oszebuinoga chloveka? *Dic nobis, si tu es Christus.* Po-
vechnam a koszi ti Christus; ali Ivan na kratkom odgo-
varia. *Non sum.* Niszem; Morebitiszi Elias? *Elias es*
tu? y odgovaria: *Non sum.* Niszem: Morebitiszi ko
Prorok? *Propheta es tu? & ait; Non sum.* y odgovari
niszem; Ivanszе neche povedati gdoie, ali zato ne
preszтanete pitatiga Gdoie, y kaije za iednoga chlo-
ka? *Tu quis es?* Gdoszi ti? Jeszi morebiti ieden

ſtol? ar Apoſtoli iz Greſnikov izebraniſzu bili na chaſzt Apoſtolſzku. Ivan pak ioſche vu vutrobe Matere ſzvoie bilie izebran na chaſzt vech neg Apoſtolſzku, ar y poſzvechen pervo neg rogyen, y zato pravo odgovaria: *Non ſum.* Niſzem Prorok, nit Apoſtol. *Tu quis es?* Gdoſzi ti ò Ivane? Ieſzi morebiti Muchenik? nè: *Non ſum.* Niſzem ni Muchenik odgovaria Ivan, y pravo, ar ſkopremie iſztina daſzu Muchenikи velike muke podneſali, ali to na ſzàmom telu; Ivan pako na Telu, y na Dushe, ar Muchenikи iz mùk ieſzu tekli k-Chriſtuſsu za prieti pláchu, y Korunu za terplenje ſzvoie; Ali Ivan ie od Chriſtuſsa beſal, y kadabi bil mogel ſnym prebivati, ni hotel, nego ie prebival vu Puſchine, za izpunit zapoved Boſsu; potlam pako hodilie po ſzvetu prodekuiuch, dollamie y glavu zgubil vu iedne temnicze, y tako morezerechi da on nj Muchenik, nego vech, neg Muchenik. *Tu quis es?* Gdoſzi ti Ivane? Morebiti ieſzi ieden Szpovednik? Ne: *Non ſum.* Niſzem niti Szpovednik, odgovaria Ivan, niti krivo negovori, ar ako od Szpovednikov ſzvedochi Chriſtus, da za pláchu ny hove vernoſzti pred Otczem ſzvoiem Nebeſzkem bude nye valuval. *Qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* Koj mene valuval bude pred lyudmi, budem valuval y ja nyega pred Otczem moiem: Ja chuiem da Chriſtus valuje vernoſzt Ivanovu ne ſzamo pred Otczem nego y pred uſzem ſzvetom. *Non ſurrexit major Joanne Baptiſta.* Zmegy uſzeh Szinov rogyeneh od ſen, Vexi, toieto, ſzveteſsi ni gore ſztal od Ivana Kerſtitela. *Matth. c. 10. v. 32*

Idem c. 11. v. 11

Ali kak, kada, y kade naibolye Ivan nas Christusa ie valuval? bi morebiti gdo selel znati, y mene opitati? koiemu ia na hitrom lehko odgovorim, y povem da naimre onda, y onde, kadatie krichal: *Non sum ego Christus.* Niszem ja Christus, kot od nyega Sz. Ianus Evan. vu pervom dèlu szvedochi. *Et confessus est, & non negavit, quia non sum Christus.* Y Valuvalie, y ni zatail, ar niszem ia Christus.

Joan. c. 1. v. 20.

Adda Ivan, kaj goderga chlovek pita, kaije, ulze tàj da nì: *Non sum, non sum, non sum.* Niszem, niszem, niszem. Tài da nitije Elias, niti Prorok, niti Apostol, niti Muchenik, niti Szpovednik, ter vendar mora nèkaj oszebuinoga biti; Selite znati kaije Ivan? ako to zuti hochete, potreba znati ono, kaj Mudri Theologusi vechè od Boga, da naimre G. Bog bolyesze more zpoznati od nasz, taiech od nyega ono kaj on nì, nego govorech ono kai je, kakti na peldu, G. Bog ni Nebo, ni Szuncze, ni Zrak, ni Zemlya, ni Ogeny, ni Voda; Addaie zvehu uszeh oveh, toieto vech neg Nebo, neg Szuncze, neg Zrak, neg Zemlya, neg Ogeny, neg Voda, kakti pervi pochetnik y Sztvoritel uszeh oveh, y osztaleh drugeh sztvàri. Rauno tak y od Sz. Ivana rechisze more, da naimre on ni Elias, ni Prorok, ni Apostol, ni Muchenik, ni Szpovednik; Menje pak od oveh nemore biti, szvedochech od nyega Isztina vekovechnà. *Inter natos mulierum non surrexit major, Joanne Baptista.* Addasze more rechi, zpoznati, y valuvati daie vexi od Eliasa y uszeh Prorokov, vexi od Apostolov, Muchenikov, y Szpovednikov.

Math. c. 11. v. 11.

Hol

Holá, Pater Prodekator polahko z-rechmi: Akofze komu vidi da krivo govorim, naiſze ſzuproti poſztavi, ja pak kaiſzem rekel, rekelſzem, y moie govorienje ne ſzamo braniti, nego y potverditi hochu; Naj povè adda, gdo kaj ſzuproti ima. Pater Prodekator mi znamo kaj Sz. Ianus Evangeliſta, od Sz. Ivana Kerſztitela govori. *Joannes quidem ſignum fecit nullum.* Ivan niednoga znamenja chuda kakovoga ni vuchinil; niti pokazal; adda Ivan ne ſzamo ni vexi, nego pache menſi morabiti od Eliaſa, koterie tuliko chùd pochinil z-Nepriatelmi Boſiemi. Ivan je menſi od Moyſeſa y Prorokov, koij nigdarſze niſzu genuli dabi nebili kakvoga chuda vuchinili odurachaiuch Narode od Bolvanſztvih. Menſi od najpervoga, y najvexega Apoſtola Petra, koj ſzamum ſzenczum ſzvoiega tela chinilie velika chuda. Menſi od najpervoga Muchenika Sz. Stefana. *Qui faciebat ſigna & prodigia magna in populo.* Koije chinil unoga velika znamenja y chuda vu lyucztvu. Menſi od Gregura Szpovednika koj ie prenaſsal Gore iz iednoga meſztana drugo. *Joan. c. 10. v. 14*

Actor. c. 6. v. 8.

Razumelſzem dobro vaſse govorienje, y netaim dabi iſztina nebila ovo kaj vi od oveh Szveteh lyùdi govorite. Ali N.N. morate znati, y veruvati da naivexa Djka, y chaſzt Sz. Ivana ie ova, da on nikakvoga chuda ni vuchinil. *Joannes quidem nullum ſignum fecit.* Povechtemi vi ako znate kakouie zrok moral, y mogel biti, da ovimalo pervo imenuvani, y oſztali drugi Szvetczi, y Szveticze Boſie tulika chuda ieſzu chinili? odgovorite morebiti da nyhova Szvetoſzt? ja pako vam velim da Szvetoſzt Ivanova prez uſzake priſzpodobe bilaie vexa

od nyhove, y ova iſta preveliká ſzvetoſzt bilaie zro-
da Ivan nikakvoga chuda ni vuchinil: y kaiti nikakvog
chuda ni vuchinil; zbog toga iſtoga zroka
onie naivexi Szvetecz bil; ar ono ureme nieden Prorok
nit Szveteczni bil dersàn, niti ſtiman za Chriſtuſa; ak
rauno ono ureme chakaliſzu uſzi prihod Chriſtuſev. A
njednomu vendar Sidovi niſzu poſilyali ſzvoieh Poſla-
lov, nego k ſamomu Ivanu iz pitavatga. ? *Dic nobis*
tues Chriſtus. Ivane povechnam ieſzili ti Chriſtus? Ili
maiuchi, y za ſztanovito derſechi daie Ivan Chriſtus;
Ali od kudſzu tu ſzvoiu ſzumnju mogli Sidovi na Ivana
imeti? iz znamèny nè, ar: *Joannes nullum ſignum fecit.*
Ivan nikakvoga znamenia ni vuchinil, adda iz ſzveto-
ſiulenja, ko Sz. ſiulenje Ivanovo akoie zadovolyen zo-
bilo genuti Sidovena veruvanje da Ivan ie Chriſtus, al
daie morala ſzvetoſzt Ivanova biti vexa od Szvetoſzti
uſzeh drugeh Szvetczeu, koiz tulikemi vuchinjenemi
chudi niſzu mogli genuti Sidove na veruvanje dabi ko
zmegy nyh bil Chriſtus. Zato pak Ivan njednoga chu-
da ni vuchinil, kaiti dabi tulike Szvetoſzti bila priloſze
chuda? prezuſzakogadvoienja Sidovi bili bi oſztavili pra-
voga Meſsiaſsa Szina Boſiega, terbi Ivana za takovoga
bili derſali, y nyemuſze klanjali, pokchdob daſzumnje
y prez chùd hoteli klanjati.

Nezpozabemoſze iz Apoſtolov, Muchenikov, y
Szpovednikov, koiem uſzemia znam daie od Chriſtu-
ſa recheno bilo. *Vos eſtis lux mundi.* Vi ieſzte ſzvetloſzt
ſzveta od Ivana pak o ſzvedochi Sz. Ianus Evang. da
ni bil ſzvetloſzt. *Non erat ille lux.* ali zakaj Ivan ni ſzve-
loſzt? morebiti daie Ivan menſi od uſzeh drugeh ra-

Math. c. 5. v. 14.
Joan. c. 1. v. 8.

Mu-

Mudroſzti, Zverſenoſzti, ali vu priatelſztvu y Naymeh nu G. Bogu? Ne, nego za pokazatiga vexega od uſzeh rekelie: *Non erat illa lux.* Ni bil on ſzvetloſzt; Ar ako Peter koije bil zatajnik, y krivokletnik; Jeden Thomas neveruvani; Jeden Andreas zeuſzemi oſztalemi koijſzu Chriſtuſsa vu najvexe potreboche zapuſztili, à pervo pak negſzu na chaſzt Apoſtolſzku zvani, y odebràni bili vu tulikeh greheh ieſzuſze nahagyali? ter vendar nyzove, y jmenuie ſzvetloſztium ſzveta. Dabi pak togovoril od Sz. Ivana koije ſzobum na ov ſzvet doneſzel Szvetoſzt, y Zverſenoſzt iz Materinſzke Vutrobe naſzpodobu (akomije ſzlobodno rechi) iſztoga Szina Boſiega, koije Szvetoſzt, y vu uſzeh Dobrotah zverſenoſztna ov ſzvet doneſzel iz Naruchaia Otcza ſzvoga Nebeſzkoga: Ah! prez uſzakoga dvoienja ono lyucztvo, ko preztoga ieſzlepo, y nazpametno, nebi biloznalo razluchiti Ivana od Chriſtuſsa, Chriſtuſsa od Ivana, y toie Zrok daſze od Ivana govori. *Joannes nullum ſignum fecit*, y ono da: *Non erat ille lux.* Ivan nitije koie znamenje kakovoga chuda vuchinil, nitije bil ſzvetloſzt.

Naj adda liſztor drugi Szvetczi Boſyi chine chuda y Mirakulume: Naj zderſavaiu uruſsavanja z-iednem ſzamem znamenjem, Benedicti. Naj ugaſsuiu z-iednum ſzamum zapovedium velſke ognye Mucziani. Naigevoze po Moriah naipogibelneſseh vu ladyczah prez plahtih, y veſzlih, Ferenczi: Naj pourachaiu ſitek lyudem, od nemile ſzmerti zaklanem, Martini. Naj bude Dominikov Jezik oſtreſsi od uſzakoga Mecha za podrezati mutaſzte iezike, terie nai chini govoriti. Naj z-go-

ru-

ruchemi ſzvoiemi plamni razſzvetchuie ochi lyud
ſzlepeh, Sz. Lourencz. Naj zapuſchaiu tela chlov
chanſzka peklenſzki Duhi, ter iz nyh izhagyaiuch na
ſze vu pekel zapiraiu na zapoved Sz. Ubalda. Zeuſz
mi vendar ovemi chudi y znamenyi nebuduſze mog
nigdar priſzpodobiti *Sz.* Ivanu vu ſzvetoſzti, y zver
senoſzti ako prem Ivan nikakvoga chuda ni vuchini
Joannes quidem ſignum fecit nullum. Zverhu koieh rèch
Sz. Thomas de Villa Nova. *Neque ſignis indiguit, neque*
miraculis. Ivanu nikakva potrebocha ni bila znamenja
Szvetoſzti, y Mirakulumov chiniti, pokehdob. *Quid*
quid in eo erat, ſi rectè inſpicis, ſignum erat: quid enim in illo
S. Thom. *vacat à miraculo? Conceptio, Sanctificatio, ortus, pueritia*
à v. n. *mo, victus, & omnis vita ejus.* Kaj goderie vu Ivanu bil
Conc. 1. videti, akoſze pravo premiſzli, drugo ni bilo nego zna
de S. Jo- menje Szvetoſzti, y zverſenoſzti: nili chudo nyegov
an. Nat. Prietiè, y poſzvetchenje vu Vutrobe Materinſzke perv
neg na ov ſzvet narogyenye? Detinſztvo, vu koiem
prebeſal vu puſchinu; prodekuvanje pokore, ki ni zna
kaije greh; hrana, oprava, y uſze ſiulenje nyegovo.
ſumma iednum rechium da rechem, kaj z-dugem govo
ienjem izrechi nemorem. *Joannes eſt nomen ejus.* Ivan
Jme nyegovo, *Joannes interpretatur Gratia.* Ivanſze
zove Miloſcha. Adda y Ime ie iedno zmegy naiperve
y najuexeh znamèny ſzvetoſzti Ivana naſsega, buduchi
on Miloſche Boſie pun pervo ioſche negie na ov ſzvet bil
rogien.

Kaj adda od Ivana megy Szvetczi Boſiemi naiſzve
teſsega rechi vech hochu, ali morem, negſzem reke
Chuiem dami odgovaria Sz. Peter Chryſologus. Na

eſt, quod illi adijciat homo, cui DEUS contulit totum. Nikaj ni kaibi chlovek k-vexe hvale Sz. Ivana pridati mogel, komuie G. Bog uſze dal; toieto, kogaie on ſzvoium Miloſchum napunil, y koga on ſzam hvàli govorech. *Inter natos mulierum non ſurrexit major Joanne Baptiſta.* Zmegy uſzèh Szinov od Sèn rogyeneh, njeden vexi, tojeto, ſzveteſi ni gore ſztal, odlogh Sz. Ivana Kerſztitela: koi preveliki Dar Boſyi Sz. Ivanu izkazan razmislyaiuch Sz. Thomas zgora imenuvani, veli, da dabi uſze Nebo, y uſza zemlya bila hotelà hvaliti Ivana, nebimu tulika Dikabila, kulikuie zadobil z-onemi Boſiemi rechmi. *Inter natos mulierum &c. Si totum Cœlum, & tota terra ſimul voluiſſent laudare Joannem, non eſſet ei tanta gloria.* Ar kaiſze more vech rechi, ali pridati k-Dike, Hvale, y chàſztiSz. Ivana negoie Iſztina vekovechna, y Mudroſzt Boſanſzka odnyega rekla. *Non ſurrexit major &c. Ah ſufficit ergò.* dokancha ſzvoie govorienje Sz. Thomas, od chaſztiSz. Ivana, y Jaſnym zkupa: *Suffi it Joanni ad omnem Gloriam, quod talem habuit laudatorem.* Doſzta budi Ivanu kuſzake chaſzti, daie takovoga imel hvalitela, y chaſztnika od koiegaie na tuliko hvalyen. y izviſen bil. *S. Petr. Chryſol. ſer. 91.* *S. Thom. de V. N. Conc. 2. de Nat. S. Joan.* *Idem ibidem.*

Da pak Sz. Ivan ne ſzamo vu Szvètoſzti, nego tulikaj y vu ſzpodobe obraza bilie zeuſzema ſzpodoben Szinu Boſiemu, tobi mogel z-unogemi zrokmi potverditi, zmegy koieh niſzu naizadniega meſzta uredne one rechi. *Fuit homo miſſus à DEO, cui Nomen erat Joannes.* Bilie chlovek poſzlan od Boga komu Jme beſse Ivan: Zakaiga zove chlovekom? nebili zadoſzta bilo rechi: *Fuit Joannes miſſus à DEO.* Bilie Ivan poſzlan od Boga, budi ch daſze ure dobro zna, daie Ivan bil chlovek ro-

gyen od Roditelov Elizabethe y Zakariasa; Vidimise dasze ova tesko cha zestaie z iednum drugum; Ar hotechi na Krisnom drevu Szin Bosyi Mayke szvoie Marie za Szina, illi na mesto szebe zruchiti, Sz. Ianusa rekelieie ove rechi: *Mulier ecce Filius tuus.* Sena ovo Szin tvoy. Zakaj MARIV senùm imenuie à ne Maykum? Odgovaria Sz. Ildefonsus. *Ut eam veram Matrem ostenderet, & se verum hominem patiendo demonstraret.* Zato MARIV materium imenuie, dabi nyu pravu Mater, y szebe pravoga chloveka Mukoterpechega pokazal. Al ioschelepse govori Sz. Epifanius. *Consulto vocavit illam Mulierem, ne mundus deciperetur, Deam illam æstimando, tanta erat ejus sanctitas, & vitæ integritas.* Zatoie Christus Mayku szvoiu MARIV Senum imenuval, dabiszeszne nevkanil, nyu dersech, y stimaiuch za Bosiczu, tulikabila Szvetoszt nye, y sitka zverseno szt; y raunotomu reszerechi od Sz. Ivana: Znalie Sz. Ianus Evangelista daie tulika szvetoszt bila Ivanova daszuga uszi Sidovstimali za Christusa, dabisze adday mi neukanili, hotie napisano osztaviti daie bil pravi chlovek. *Fuit homo.* Ako prem drugach vu unogeh szrvarah bilie pobeh Christusu, odkud poszuvani Beda veli; *Tanta est ejus vitæ sublimitas, ut quidquid illo sublimius est, hoc jam hominis naturam transcendere dubium non est.* Tulikaie nyegoyoga siulenja vissina, da kaigoder ie od nyega vissesse, toie zverhu chlovechanszke nature, vuchem dvojna nitkava ni, toieto da gdo goder szvetèie od Ivana sive, merabiti vech neg chlovek.

S. Ildephonsus.

S. Epiphanius.

Beda apud Zanel. 1. disc. 1

Nitisze budem boial dabi koj zmegy vasz N. Nyovom vezdasnjem moiem govorienju dvoiti mogel

poy

poyde zmenum k onomu Iordanſzkomu Potoku: Nut tamo dva iednake ſzpodobe chlovecka, ieden klechi drugi ſztoi; jedenie Chriſtus, drugije Ivan, ali kterije zmegynyh Chriſtus, a kateri Ivan? chuieſzeiz Neba glaſz. *Hic eſt Filius meus dilectus.* Ovoie Szin moy dràgi, ali odkogaſze to govori? od onoga koiſztoi, ali od onoga koj klechi? ter gdo nebi ſtimal Ivana za Chriſtuſsa kakti ſztoiechega, a Chriſtuſsa za Ivana kakti klechechega? dàbi god Otecz Bog Nebeſzki nebil pokazal, y obznanil kterije nyegov predragi Szin, y to vidimiſze daie vuchinil naſzpodobu Kralya Salamona, kotſzeie naimre on negda z Kralyczum Sabum zponeſzel, koia chniuchi tulliko od Salamonove mudroſzti povedati, y ſclechi ſzamaiſztinu zpoznati doslaie k nyemu od krayia ſzveta, termegy oſztalemi zganykami ovumuie napervo dàla, da zgoni: Dve kiticze Czvetia pred nyegaie poſztavila, iedna kiticzaie bila iz Czvetia naturalſzkoga koieie iz zemlyè izraſzlo bilo; druga pak iz Czvetia od rùkah lovechanſzkeh napraulyenoga z-takovum meſtrium, daie zevſzema ſzpodobno bilo onomu friskomu naturalſzkomu Czvetiu, tak daga oko chlovechanſzko razluchiti niznalo, niti moglo: Kajadda ie vuchinil Kraly Salomon za zpoznati kteroie friſko naturalſzko Czvetie, y kteroni? zpuſztilie iednu Pchelu, koia zagledavſi Czvetie, y letechi zverhu nyega na ono pravo friſko Czvetie ieſzèla, y ovak Kraly Salamon ie poznal Czvetie iedno, od drugoga. Kotero pripechenie ia naha gyam zapiſzano, ne vu Sz. Piſzmu, nego vu drugeh mudreh Piſzcev knigah, od kud ieli iſztinſzko, ali ni? diſputuvatiſze neschu.

Czvetek prelepi beſse Chriſtus, koiſzeie zval *Nazarenus*, toieto, *Floridus*, y on ſam od ſzebe govori. *Ego flos campi.* Iaſzem Czvet Pòlyſzki; Czvetek tulikaj prelepi bilie Ivan, arſzeie y ov Nazarenus zval, obodva vu Iordanſzkom potokuſzu bila, nitiſzu znali lyudi razluchitijh zarad velike ſzpodobnoſzti megy ſzobum. Otecz Bog Nebeſzki obznanuvalie Szina ſzvoiega po glaſzu krichechi. *Hic eſt Filius meus.* Ovoie moy Szin, ali kaiti nevidechiſze glaſz, lyuczvo ni znalo, niti moglo poznati od koiega zmegy oneh dveh govori, zpuſztilie adda Duha Sz. vu kipu iedne Golubicze, da pokaſze kterije Czvetek Boſanſzki, à kteri chlovechanſzki, y zpuſztivſiſze dole, ſzelie zverhu Glave Chriſtuſsem. *Luc. c. 3 v. 22.* *Et deſcendit Spiritus ſanctus corporali ſpecie ſicut columba in ipſum.* Zverhu koieh rechi Sz. Lukacha, mudri Franciſcus Labata, govori. *Francis. Labata.* *Tanta erat ſimilitudo virtutis inter Chriſtum, & Joannem, ut quisnam eorum Meſſias eſſet? dubitarent, ita ut neceſsè fuerit Divinitus provideri Patris vo. e, & Spiritus ſancti adventu.* Tulikaie ſzpodoba bila Dobrote megy Chriſtuſsem, y Ivanom, da kojbi zmegy nyh Meſsias bi ieſzu dvoìli, natuliko daie potreba bilo iz Neba obznaniti z-glaſzom Otcza Boga, y prihodnyum Duha ſzvetoga.

Gdo adda ova chuiuch od Ivana, kot naivexega Szvecza, za naivexega Patronuſsa nebudeſsi derſal, y preſtimaval? ter kakti takovomu vu uſzeh ſzvoieh potrebochahſze za pomoch preporuchal? Nedvoyte N. N. vu Obrambe Ivana ſzvetoga chuiuch da on nikakvoga chuda ni vuchinil dokmie oude megy nami ſivel, dabi reksi vezda vu Nebu lyuiuchi nemogel uſze Miloſche nam od Boga izprosi-

ti, y vu uſzeh potrebochah naſz pomochi; znaite, y veruite kai od nyega iedna Mudra y Poboſna Glava piſse. *Promptitudo & fervens deſiderium ſerviendi, quod exhibuit in uero, non deſeruit in Cœlo.* Zpravnoſzt, y hlepenje zaſzgano koieie imel ioſche vu Materine vutrobe ſzluſiti pravomu Meſsiaſsu Zvelichitelu ſzvoiemu; onoga iſztoga hlepenja nam greſnikom ſzluſiti, tia na Nebu *Kralyuchi* ni oſztavil. Adda teczete, uſzj Greſniki, y Greſnicze k-ovomu Velikomu Szvetczu Ivanu; ar ponjem, *Aperitur Cœlum.* Odpiraſze Nebo, kotie neki veliki Tolmachnik Sz. Piſzma rekel da naimre Sz. Ivan Nebeſza odpira, y nam pomochi, Boſie iz gora poſsilya; Teczete adda k-nyemu poboſno proſzechiga, da vam bude veliki Patronus pred G. Bogom, y od G. Boga da vam izproſzi onu veliku miloſchu, pravoga zkruſsenja zagrehe, miloſchu vu pravichnoſzti oude ſiveti, vu miloſche Boſie iz ovoga ſzveta preminuti, y po ſzmerti k-nyemu Duſsicze vaſse vu Ray vekovechnoga Blaſenſztva, y veſzelja poſzlati.

Amen.

NA DEN Sz. LADISZ LAVA KRALYA.

Kak mora uſzaki Kerſchenik imeti ſzvoie Boki prepaſzane, ako z. Sz. Ladiſzlavom Kralyem seli vekoma vu Dike Nebeſzke Kralyuvati.

Sint lumbi veſtri præcincti. Lucæ 12.
Naj budu Boki vaſsi prepaſzani.

PRi unogeh ſztareh uremẽn lyudẽh biloie zelo zmenje, y ieden velik ſpot prez paſza biti; ſpotbil pri Viteſkeh junaſkeh, koieh naipoglaviteſsi Czimer Viteſtva bilie pàſz, kotſze to more zpoznati iz paſza lonataſsevoga, od koiegaſze Sz. Piſzmo ſzpomina vu perveh knigah Kralyeuſzkeh; pache ne ſzamo Sz. Piſzmo nego y ſztare Rimſzke Hiſtorie ſzvedoche koie izpiſsu mudri Svetonius naimre od Auguſtuſsa Czeſzara, da kdaie koj nyegov Junak kaj pregreſsil, vuchinilgaie razpaſzanoga za kaſtigu na ochitnom meſztu, k vexe obſznoſzti ſztàti. Razpaſzanje biloie znamenje ne ſzamo kaſtige y obſznoſzti, nego tulikaj nerazumnoſzti, y neprikladnoſzti na opravlènje kakoveh poſzlov, odkud navadnoie bilo govoriti. *Diſtincta veſtis, diſtinctus animus.* Razpaſzana halya, razpaſzana volya, za vuchiniti kakovo dobro dello: kakti iz druge ſztrani govoriſze, prepaſzan chlovek za meſterlyvogaie bil dersàn. Tak

govorieno bilo od Iuliussa Czeszara, koj iosche vu detinsztvu buduch szlabo prepaszuvan za kruto zlo znamenje biloie dersàno; odkud mudri Sylla opomina usze velike, y Plemenite lyudi dabisze od zlo prepaszanoga Deteta chuvali. *Male præcinctum puerum timere.* Cartaginenczi pako razpaszane lyudi za najzadnje, y vu naimenjem prestimanju ieszu dersali; kai tulikai y od Sidovv vu negdasnjeh sztareh uremenah obdersavano ie bilo. Alinay pisse, y govori gdo kai hoche od paszа, y prepaszuvanja; Mene doszta budi rechi da prez kraynyh konczа mense hvale, y prestimanja ie ureden on Kerschenichlovek koi nima Duhounem nachinom polek Christusseve zapovedi Bokòv szvoieh prepaszaneh, negszu negdasnje sztaro ureme bili oni koij paszòv niszu noszili, y akoliszuie noszili? terszu szlabo snymi prepaszani bili; y teh takoveh, kakoti hudobneh kerschenikov potrebaszeie boiati, y od nyh kaisze najdalye morebesati, buduch ti takovi na uszako zlo nagnjeni, zbok chesza neopominanasz prez zroka Odkupitel nas vu danasnjem Sz. Evangeliumu govorechi. *Sint lumbi vestri præcincti.* Nay budu Boki vasi prepaszani, koie opominanje Christussevo akolibisze morebiti komugod chudno videlo, y menebi opitatiselel kakovbi tomu zrok moral biti, ràdi koiega zapoveda Christus Boke prepaszane imeti? tomu takovomu iamorem, pache y hochu polek szlaboszti moie, ne iednoga, nego vech zrokov vu danasnjem Sz. Ladisslavu Kralyu, kakti vu iednom serczalu pokazati kak naimre, y zakai onie uszigdar szvoie Boke prepaszane imel, y zbok toga kuliku Diku vu Nebu, y hvalu na zemlye ieszi zadobil, koie zroke

gdo-

gdogoder ſelì z̃nati, nai pripravi ſz̃voie Duhoune ochi
videtie vu ovom Duhounom z̃erczalu, doklamſze ia
Kazanje pripravim.

Naipervi adda zrok z̃ak ai Chriſtus zapoveda Bo
prepaſz̃ane imeti, ie ov, dabiſze naimre ſz̃pomenuli d
ſzmo putniki na ovom ſz̃vetu, y takonaſz vuchì Sz. Kra
Pſal. 38. ly David. *Advena ſum apud te & peregrinus.* Prihodni
v. 13. ieſzem pri tebe y peregrin; Niti mi sivuchj na ovom
ſzvetu lyudi imamo ſz̃talnoga oude Varaſa, meſzta al
prebivaliſcha, nego buduche, y vekoma terpècheiſche-
Hebr. c. mo. *Non habemus hic manentem civitatem, ſed futuram*
13. *v.* *inquirimus.* Prebivaliſche pak vekovechnò koie iſche-
14. mo, y proti koiemu putuiemo, ima pute teske, oſtr
zterme, pune ternja y kupinja; zakaizato uſzaki on ki
po vakoveh puteh hoche hoditi, mora prepaſzan biti,
ar kadaſz̃e vu brèg ide, ako nima chlovek halye prepaſz̃a
ne? veckrat halyu priklachi, y zaderſavaſz̃e ne ſz̃amo
od putuvanja, nego pache pripetiſze daſze y popiknena
z̃ube, terſzi koi zùb ioſche ktomu izbie: Akoli gò
hodi po ternju, nili iſz̃tina damuſz̃e za ternje halya z̃a
va, tak da keſz̃no, y z-velikum teskochum tam zayde,
kam Czilya; kaiſze pak razumeti mora po ovakoveh du-
geh halyah, y po ovakveh puteh? cheſz̃ mal chaſz̃ ne-
chu zabiti povedati, moraiuchi pervo one Duha Sz. re-
chi napervo doneſz̃ti, koie naimre od uſzakoga pra-
Sapien. c. chnoga chloveka govori. *Juſtum deduxit Dominus per*
10. *v.* *vias rectas, & oſtendit illi Regnum DEI.* Pravichnogaie z̃a
10. pelyal G. Bog po puteh rauneh, y pokazalmuje Kralyc
ſz̃tvo ſzvoie Nebeſzko; Ali y oude morebiti budu
komugod chudne videle one rechi. *Per vias rectas.* Po
pu-

putch rauneh, nebilimu bilo zadoſzta rechi, dagaie za-
pelyal vu Nebo, prez napervodavanja, po rauneh pu-
teh: Naiſze nad tem nigdor nechudi N.N. ar Duh Sz. ni
prez ochiveſztoga zroka, toga govoril; y zrok ie ov,
kaiti Dika Nebeſzka od Sz. Kralya Davida znamenuie-
ſze po iedne Viſzoke gore. *Altiſſimum poſuiſti refugium* *Pſal. 90.*
tuum: y vu drugom meſztu *Mons domus Domini in vertice* *v. 9.*
montium. Gora Hiſe Goſzponove na verhunczu Gòr.

Nu vezda hodmo z-nogami razuma naſsega, na
iednu viſzoku goru, na koteru ako hochemo mi ne ſza-
mo raunem putom, nego tulikai y z-dugemi halyami
poyti; kak, y kada zaydemo? Ako nebudemo naſzle-
duvali denesnyega Sz. Godounjaka, Preodichenoga
Kralya Ladiſzlava, koi akolie hotel zayti na Goru Dike
Nebeſzke, moralie naipervo podpaſzati halyu, prepa-
ſzati Boke, y po raunom putu putuvati. Od prepaſza-
nja Bokov Sz. Auguſtin govori ovak, *Precingite lumbos* *S. Aug. l.*
veſtros, hoc eſt omnes appetitus, & affectus ſæculares mortifica- *2. de Con*
te. Prepaſsete Boke vaſse, toieto uſza poſelenja, pre- *ſen. Ev.*
koredne lyubavi, y hlepenja trapete: Od rauneh pako y *c. 25.*
ſztermeh putov govori Sz. Effrem Syrus ovak. *Preces,* *S. Eph.*
vigiliæ, & tormenta, ipſæ ſunt viæ quæ in Cœlum ducunt. Mo-
litve, zkoznuvanja, y traplenja telouna, ieſzu oni rauni
puti, koij vu Nebo pelyaiu. Toie pak uſze Sz. Kraly
Ladiſzlav obderſaval, ar on buduchi vu Kralyeuſzke
chaſzti imelie priliku ugaiati ſzvoiem poſelenjam vuſiva-
iuch Bogaczstva, y naſzladoſztih telouneh; Ali kaitie
znal daſzu ovo prevech duge halye, koie pache putuva-
tipo oſtreh puteh proti viſzoke Gore Dike Nebeſzke,
sato iſzto on ſzvoia Bogaczstva vernoie razdelyaval

Ubogem; ſzvoie telo trapil z-poſztmì, z dugem na Sz. Molitve zkoznuvanjem; y tako prepaſzan zaſselie lah ko prez uſzake pachke na verh Gorè vekovechnoga Bla ſenſztva y veſzelya Dike Nebeſzke.

Drugi zrok prepaſzuvanja Bokòv ie ov, daſzenai re leglye noſze bremèna teska y ſmehka, Tùg, y nevo ovoga ſzveta, ar kakti oni koij na ſzvoieh plechah noſz teſka bremena, ſaklye, ali biſzage, pod nymiſze prig blyu ràdi ſmechine, akoli podpaſzaneh hàly nimaiu, bokov prepaſzaneh? vechkrat halyeſze z-nogami po klache, y tako chlovek naileglye, y naiberſe pod enem ſmehkem bremenom popikneſze, opade, y z-velikim teskochum gore ſztane. Rauno tak morem iarech deneſnjega Sz. Patronuſza Kralya Ladiſzlava, iz kog gaſzi uſzi peldu uzeti moremo, dobrovolyno podnaſz iuch uſze tuge, nevolye, y teskoche ovoga ſzveta, kog naſz Sz. Cyrillus nagovaria. *Prompticres ſitis ad ſuſtinen da mala.* Hitreſsi budete na podnaſsanje teskòch, y ſo protivchin, neg na vuſivanje veſzelya y naſzladnoſz vidimiſze daie tak hotel datinam razumeti ov Sz. chlo vek; koi Navuk oh! kak marlivo ie Sz. Kraly Ladiſzlav obderſaval, uſzigdar dobrovolyno podnaſsauch uſza krivicze, y pregone; y volyu ſzvoiu z-volyum Boſzum ſzlaſuch, ter krivicze kakti tulike Dare od Boſzeh ru poſzlane z-veſzelyem ie prijmal.

Neſzamo pak na podnaſsanje dobrovolyno p teskeh bremèn G. Bog zapoveda da imamo boke p paſzane; Nego tulikaj y na delio, illiti za oprauliva poſzlòv, dobreh hochu rechi dèl, y ſzveteh Dobrot ar koi hoche kai marlivo, y ſzpametno delati, mora

Iyu ſzvoiu podpaſzati, y boke prepaſzati, damu duge halyne nepàche vu opraulenju poſzlov, kotſze to vu one preiaſze ſene zpoznava od ſzoie mudri Salamon govori. *Accinxit fortitudine lumbos ſuos, roboravit brachium ſuum.* Prepaſzalie z-iaſoſztium boke ſzvoie, obiachialie ruku ſzvoiu: Tak tulikai chinilie Sz. Kraly Ladiſzlav ſzadaſzeie vojuval ne ſzamo ſzuproti nepriatelom Duhounem Telu, Szvetu, y Uragu; nego tulikaj ſzadaſzeia Tatarmi telounemi Nepriateſmi ſzvoiemi harczuval, ar ſzatti zabivſiſze on iz ſzvoieh Kralyevſzkeh naſiadnoſztih, koiehie mogel polek ſzvoiega ſztaliſa y chaſtiuſivati, ni vendar hotel, negoie trapil ſzvoie telo-poſztmi, y z-koznuvanjem ſzerchenoſze voiuiuch protiove obodvoie ſele Nepriatelom, znaiuchi dobro on, ono kai Sz. Pavel Apoſtol vuchì. *State ſuccincti lumbos veſtros in veritate, & induti loricam juſtitiæ.* Sztoyte prepaſzani na bokeh vaſſeh z-iſztinum, y oblecheni vu oklopeh Pravichnoſzti. Harczuiuchiſze adda Sz. Ladiſlav Kraly ſzuproti nepriatelom ſzvoiem glaunem Tartarom, toie on z-tuhùm chiſztochum ſzercza, y Pravichnoſztium conſcienczie ſzvoie chinil, daſzeie ochivefzto Boſia pomoch, y miloſcha nad nym pokazala, ar on ſzvoiemi feregi nagnauſi vu bèg nepriatele, koij beſechi ſzelaliſzu peneze putem, ſtimaiuchi daſze Kraly Ladiſzlav ſzvoiemi ſzoldati na nye pohlepì, y nye pobiraiuch zadersì, y tako oni alibi leglye mogli vuyti, ali nazadſe vernuti, ter Kralya z-voiſzkum nyegovum ſzrechno preobladati. Ali nyhova ſegavoſzt y uffanje iele vèanilo, ar Sz. Kraly Ladiſzlav zpoznauſi nyhovu ſegavoſzt, podignuſi ochi, y ſzercze vu Nebo k-G. Bo-

Prov.c. 31.v. 17.

Ad Eph. c.6.v. 14.

gu, ter z-i ednem globokem zdehnjenjem, y kratkum molitviczum izprosilie vu onom hipu od G. Boga miloschi dasuize uszi oni penezi na kamenje obernuli, y tak o Bogaboiechi Kraly Nepriatele Vere Katholichanske marlivoie preganjal, doklamieie dosztigel, y szrechn preobladal.

Ali ne szamo bilaie szkerb ovoga Sz. Kralya, vojuv tisze szuproti Nepriatelom Korune szvoie, y Vere Katholichanszke; Nego pache unogo vexa szkerbie bil nyegova boritisze z-Nepriatelmi malo pervo imenuvanemi Dusze szvoie, razmislyaiuch dobro on, one Sz. Petra Apost. rechi. *Hæreditatem incorruptibilem, & incontaminatam, & immarcisibilem conservatam in cœlis.* Mo pak nise pridaie. *Propter quod succincti lumbos mentis vestræ sobrij perfectè sperate in eam quæ offertur vobis gratiam.* Kak dabi ov Sz. Apostol hotel z-ovemi szvoiemi rechmi re chi, buduchi vam ò Kerscheni Lyudi tulika Koruna, Ni iem, y Dika vekovechna kakti za odvetek pripraulyem vu Nebu; potrebaie adda da z-prepaszanemi boki inte uffanje zadobiti miloschu, akosze lisztor verno y marlivo borilj, y voiuvali budete szuproti Nepriatelom Dusicz vasseh naivexem Telu, Szvetu, y Uragu, ar veli Sz. Pavel Apostol. *Non coronabitur nisi qui legitimè certaverit.* Nebude korunjen, koisze nebude marlivo harczuval; pokehdob da nas veliki General znamenuvani Jes veChristus IESVS akoie hotel doyti kot chlovek vu Kra lyesztvo Nebeszko, moralszeie oude na zemlye me nami sivuchi voiuvati, y harczuvati szuproti Nepria lom Telu, szvetu, y Uragu.

1. Petr. c. 1. v. 4. & 14.

2. Tim. c. 2. v. 5.

Nili bilo harczuvanje proti Uragom kadaieie iz obſzedeneh vangonil? Niliſze z-Uragom voiuval vu puſchine buduchi? Niliſze voiuval ſzuproti ſzvetu kadaie lyucztvo na nyem ſivuche hudobno, y greſno kaſtigal, y ſzvoiem Navukom oſtro karal negda, à negda paſ miloſztiuno podnaſsal; Nezahualno za tuliſa dobrochinenja z-miloſchami, y Darmi ne ſzamo naturalſzkemi, nego y zverhunaturalſzkemi lyublyeno nedelyaval? Niliſze boril ſzuproti laſztovitomu telu ſzvoiemu z-poſztom 40. dan vu puſchine? ne iur zbog toga dabi ono zpuntariloſze bilo nyemu, nego za poſztavitie na ſzpodobu iednoga krotkoga Jancza pred zubi zgrablyveh Vukov, y ovoie morebit zrok zakai ne na chellu, koieſzeie drugach navchilo korunu Kralyeuſzku noſziti, nego na bokeh be od Sz. Janusa vigyen imeti napiſzan on Titulus: *Rex Regum, & Dominus Dominantium.* Kraly uſzeh kralyev, y Goſzpodin uſze Goſzpodè. Kaitiſzje rekſza-Mechem, z-koiemſzu na bokeh prepaſzani Viteszi, polek Sz. Kralya Davidà rèchi. *Accingere gladio tuo, ſuper fœmur tuum potentiſſime.* Kakti tuliſaj y muke ſzvoie, harczuvanjem on Titulus kralya uſzeh kralyev zadobil; koterogaie verno naſzleduval nas deneſni Sz. Patronus Kraly Ladiſzlav Voiuiuchiſze ſzuproti Nepriatelom Vere Katholichanſzke, Tartarom, da pache ne ſzamo Tartarom Poganinom, nego unogo bolye ſzuproti Nepriatelom Duſze ſzvoie, koie on obladauſsi z-poſztmi, Almuſtvi, Molitvami, y uſzakoiachkeh fèl traplyenjem tela ſzvoiega, dobilie od G. Boga miloſchu daie obodvoie ſzvoie Nepriatele obladal, y za plachu Korunu veczovechnoga Blaſenſztva ieſzi zadobil. Niti na

Apoc. c. 19. v. 16

Pſal. 44. v. 4.

ovom ſvetu ovoga nyegovoga vernoga harczuvanje ſzuproti Nepriatelom Duhovnem ni hotel prez plachi oſztaviti, ar ia ſtem vu nyegovom ſvetom ſitku kai naimre on ne ſzamo on veliki Mirakulum ie vuchinil, da preganjaiuch Nepriatele Vere Katholichanſzke, on penezena kamenje ie obernul, kotſzem malo pervo povedal, nego ioſche vech z-pomochium Boſium ono iſzto ureme ie vuchinil, ar Junaki nyegovi naſzleduuchi Nepriatelſzke ſerege ſnym zkupa opeſavaliſzu od glada y ſeie, koiem on z-kratkum molitviczum, ali velikem vffaniem vu G. Boga ie izproſzil obilno piti y ieſzti, arna proſnju ovoga Sz. Kralya G. Bogie poſzlal iz iedne puſchine unoſnu Jelenov, y Bivolov megy nyegove ſerege, koieſzu Junaki tukli, y glad z-nyhovem meſom preganjali; iz iedne pako ſzuhe pechine uchinilie G. Bog frisku chiſztu vodu techi, z-koium ſzuſzi y ſeiu ugaſzili. Gdo adda ova chuiuch ochivefzto nezpoznava kak G. Bog ioſche na ovom ſvetu plácha onem koijſze verno, y ſzercheno voiniu ſzuproti Nepriatelom Duſze ſvoie? Niti nas deneſnji Sz. Kraly Ladiſzlav nebi nigdar bil zdobil Korune Dike Nebeſzke, niti tuliteh Mirakulumov na zemlye ſivuchi chinil, dabiſze pervo iednem ſzercheném Vitezom nebil pokazal ſzuproti Duſze ſzvoie Nepriatelom: Kai y uſzakomu zmegy naſz, koijgoder ſelimo zadobiti korunu veko vechnoga Blaſenſztva, potrebaie da imamo uſzigdar boke prepaſzane, daſze verno, y ſzercheno dan y noch, vuru y hip, uſzigdar y uſzigder nepreſztanczè voiniemo ſzuproti Nepriatelom naſsem, ar nefalè one rechi Sz. Paula: *Non coronabitur, niſi qui legitimè certaverit.* Nebude korunien, nego on koiſze verno bude voiuval.

Poveda Plutarkus, da buduch ienkrat opitan Agesilaus Kraly Spartanſzki od krayiev, toieto ſirineу duſzne Kralyeſztva ſzvoiega, koi odgovorilie ove rechi. *Regni noſtri fines ſunt, quos gladius noſter attingere nequit.* Kraleſztva moiega mete ieſzu, koieh moy mech doſzechi nemore: Ako adda koi zmegy vaſz N.N. od mene znatiſeleie, kak veliko meſzto vu Nebu bude imel? Ja uſzakomu takovomu odgovariam, da rauno tak velikо, kak dalko gdo ſzvoiem Mechem doſzeſe, ali velim ioſche ochitneie, onde bude kray tvoiega Kralyeſztva, kade preſztanes boritiſze ſzuproti Nepriatelom Duſze tvoie; Od druge pako ſztrani ſzpominamſze iz oneh rèchi koieie negda Sarafena mlayſsega Tobiaſsa govoriła. *Hoc procerto habeat omnis qui te (DEUM) colit, quod vita ejus ſi in probatione fuerit? coronabitur.* Naj uſzaki on to tverdno zna, y za ſzigurno dersi, koigoder tebe G. Boſe moli, y chaſztì da bude nyegov ſitek korunjen, akoſe liſztor bude verno, y ſzercheno boril, y harczuval ſzuproti Nepriatelom ſzvoiem, y toie cheterti zrok ràdi koiega G. Bog zapoveda imeti boke prepaſzane. *Tobiæ c. 3. v. 21.*

Peti zrok pako ie ov zarad koiega zapovedaiuſze prepaſzani boki imeti, naimre, *Ad miniſtrandum.* Toieto na ſzlusbu, ar oni koij k ſztollu, ali vu kakovom drugom meſztu komu na ſzlusbu dvore, moraiu biti prepaſzani; Od kuda pri Sz. Lukachu vu 17. dèluſze ſte, kak neki Goſzpon zapovedalie ſzluge ſzvoiemu, *Præcinge te, & miniſtra mihi.* Prepaſsiſze termi tak prepaſzan dvòri. Zakaj zato mora uſzaki Poſyj Kerſchenik uſzigdar na ſzlusbu bliſnjemu ſzvoiemu pripraven biti, budi pak on komuſze ſzluſi gdoſzi hoche, y ſzlusba koiaſze chinì, *Luc. c. 17. v. 8.*

ka-

kakovaſzi hoche, to nikai ni proti chie chaſzti ali poſtenju, pache chimie priproſzteſsa ſzlusba, chimie ſziromasteſsa perſona koieſze ſzluſi? ztem vexu Diku, Nakem vu Nebuſzi zaſzluſava, y preſtimanje pri Bogaboiecheh lyudeh na zemlyeſzi zadobiva.

Premuderie ſztanovito bil Diogenes akoſzeie rauno Norczem izkazuval, onda naimre kadaie Xeniade ſzluſil, ar iſchuchi nyegovi priateli kakbiga iz one ſzu-
Diogen. fanſzke ſzlusbe oſzloboditi mogli, onie nym odgovoril. *Nequaquam, an neſcitis leones non ſervire eis à quibus aluntur, ſed altores potius ſervire leonibus, nam leo ubicunque eſt, ſemper leo eſt.* Neterſzeteſze Bratia moia draga, niti neſzkerbete za oſzloboditi mene od ove ſzuſanſzke ſzlusbe, ia po njeden put nejdem iz nye van, ar Neznateli vi da oroſzlani neſzluſe onem koij nyh hrane, nego ovi oroſzlanom ſzluſe, ar oroſzlan gdeiegoder, onie uſzigder, y uſzigdar oroſzlan. Rauno tak on muder, y Poglavit, ali vu kakove chaſzti ſivuchi chlovek, ako rauno komugoder kakovu ſzlusbu vuchini, po takove ſzlusbe on Jmena Plemenſchine, niti chaſzti nepogubi. *Leo ubicunque eſt, ſemper leo eſt.* Oroſzlan gdeiegoder, uſzigdar y uſzigder ie oroſzlan.

3. Reg. c. 10. v. 20. Oni Oroſzlani iz Elefantove koſzti izrezani, koijſzu okol Salamona Kralya Tronuſsa poſztaulyeni, kotnam to vu Sz. Piſzmu knige Kralyevſzke ſzvedoche, ſzluſiliſzu kaiſzetoga doſztoj Kralyu na Tronus iduchemu, y na nyem ſzedechemu; oviſzu od ovud lepotu y preſtimanje zadobili, pokehdob daſzu Kralyu ſzluſili, y Kralyeuſzki Tronus kinchili, pokehdob daſzu Kralyu

ſzluſili, y Kralyeuſzki Tronus kinchili. Kai pak vezda rechi hochu od deneſnjega Sz. Patronuſa Kralya Ladiſzlava, koi vechkrat ſzvoiemi rukami ie razdelyeval ubogem Almuſtvo, y k-ſztollu nym Jeſztvine noſzil, za ſztollom ſzedechem y ieduchem dvoril; vendar zato on ni Kralyevſzke chaſzti, niti preſtimanja pogubil, nego pache vekovechni ſzpomenek, y hvalu na zemlye, a Diku pakna Nebu ieſzi zadobil; znaiuchi on dobro za on Navuk kogaie Chriſtus z-dellom, y rechium ſzvoiem Vuchenikom, y po nyh uſzem nam Kerſchenikom dal, govorech. *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis.* Pelduſzemvam dal, da kakſzem ia vuchinil, tak y vi uchinete. Onda pak naimre onie dal nam peldu poniznoſzti, kadatie na zadnje vechere z-Ruchnikom prepaſzan. *Et præcinxit ſe linteo.* Apoſtolom ſzvoiem nyhove blatne noge ſzvoiemi ſzvetemi rukami pral, megy koiemi tulikai be neverni Iudas, nitije po tom onkai zgubil preſtimanja y poſtenja, negoie oſztal kot y pervo Boſyi Szin; adda y mi moramo verno, y lyubyeno z-prepaſzanemi boki blisnjem naſzem ako prem neurednem, ar morebiti nevernem, kotie megy Apoſtolmi bil Judas, ſzluſiti.

Napokoneczkoncza, zakai hoche G. Bog da mi imamo naſze boke prepaſzane? zrok naizadni ie ov. *Ad lavandum, & tranſvadandum flumen.* Na plavanje, y prezenje potoka; Tak y Sz. Peter Apoſt. kadaie videl da Chriſtus na brègu morſzkom ſztoi. *Tunicâ ſuccinxit ſe, & miſit ſe in mare.* Dabi plavaiuchi (kot Sz. Ivan Chryſoſtomus ſtima) ali gazechi (kot ſtima Poſtuvani Beda) kJESVSSV prisel halyuie oblekel y nyu podpaſzal. Rau-

Joan. 21. v. 7.

no tak uſzaki Boſyi Kerſchenik zaradi toga mora biti uſzigdar prepaſzan, daſzeza Veru, chaſzt, y poſtenye Boſie, ya za nepogublenye ſzvoie Sz. Miloſche vu pogbelſitka, kakti vu morie nebude dvoil hititi, y potoh uſzeh ſzuprotiuchin pregaziti, ar veli Chriſtus priSz. L kachu. *Si quis venit ad me, & non odit Patrem ſuum, & matrem &c.* Ako gdo k-mene doyde, ter neodurian Otcza ſzvoiega, y Mater? Moy Vuckenik nemore biti zrok pako tomu ie kaitiſze Chriſtus kakti nas vekovechni ſitek mora prepoſztaviti, y prez krayia y koncza na vech preſtimavati od ſitka naſzega telounoga, koiega vu iednom hipu neſztaie. *Quæ eſt enim vita noſtra? pa* Sz. Iakop Apoſtol. *Vapor eſt ad modicum parens, & deceps exterminabitur.* Chriſtus pak koi vu naſz ſive, y vu kommi ſivemo: *Manet in æternum.* Sive, y ſztoi na veke. Kadaſze addapo Boſie volye pripetì daſze mi nemerimo na vode Tùg, y nevòly, potrebaie podpaſzatſze, ter ſzercheno vu gàſz, ali plòv poſztaviti, ako hochemo k-IESVSSV doyti, kotie Sz. Peter doſsel, toiga moramo uſza veſzelo, y dobrovolyno podnaſzati u lyubav, y volyu Chriſtuſsa Zvelichitela naſzega, Uffanchiſze tverdno vu pomoch y Miloſchu nyegovu govorech Sz. Paulom Apoſt. *Omnia poſſum in eo qui me confortat.* Uſza morem vu onom koi mene iàchi, kot y nas deneſni Sz. Kraly Ladislav ie govoril, y veruval, veruiuch uſze ſzuprotiuchine podnaſsal, y vu podnaſzanyu Miloſchu Boſiu zpoznaval, kotſzte do vezda zadoſtuchuli.

Luc. c. 14. v. 26.

Jacob. c. 4. v. 15.

Philip. c. 4. v. 13.

Krutoie odurna, y vekovechnoga ſzpomenka vredna bila nezahvalnoſzt Faraona Kralya proti Ioſefu ſzinu Pa-

Patriarke Iakopa, koiemu za tuliku ſzlusbu iſzkazanu vu zachuvanju ſitka, y oſzlobogyenju od ſzmerti uſzega Egyptuma, zatailie y ni hotel dati liſztor plèv za sganie czigla. Ioſef bilie uſze Hambare kralyevſzke z-pſenicum napunil, à vezda ſzvoiemu oſztanku pleveſze zatainiu: Chriſtus Szin vekovechnoga Patriarke Iakopa Otcza Boga uſzamoguchega nam ie ſitek doneſzel: *Ut eum habeant.* Y za obchuvanie ſitka naſzega, ſzamoga Iebe ie na ſzmert dàl; kai adda dvòjmo y mi nevolyni Greſniki poſztavitiſze ne ſzamo vu gàſz, y plòv vòd, Tug, teskoch, y nevòly ſzveta ovoga, nego pache y vu ochiveſztu pogibel podneſsenja Muke y ſzmerti, nedaiemo li tem nachinom zlocheſzteh plèv za lepu y plemenitu pſenicezu? kai akoli pak nechinimo? kulike kaſtige, y obſano ſzti z-nezahvalnoſztium naſsum miſzi zaſlusuiemo?

Joan. c. 10. v. 10.

Nu adda N.N. buduchi da vu uſzem ovom kaiſzêm dovezda govoriſ imamo Hoggyu, Voyvodu, y Genera Chriſtuſa naſzega za ochiveſztu peldu, koi uſzemi czemi moduſsi pred nami hodi, y pùt kèſe: Imamo tuli kai deneſnjega Sz. Kralya Ladiſzlava pred ochima vu boyiu, y vu prepaſzuvanju bokòv vuchenoga, vernòga, y ſzercheuoga, koiſze ie terſzil ſzvoiega Nebeſzkoga Generala naſzleduvati vu uſzem, uſzigder, y uſzigdar. Drugoſze adda nechaka od naſz, nego daſzi y mi ſzercze nsememo, ter kuliko bude moguche za nym tia do ſzkradnje vure putuiemo, doklam obladavſi Nepriatele Duſsice naſzeh zajdemo vuſivat plache vekovechnoga veſelya za danaſnjem Preodichenem Sz. Ladiſzlavom kralyem, da budemo po pravicze na naſze ſzkradnje vure

mogli rechi. *Bonum certamen certavi, cursum consumavi, fidem servavi, de reliquo reposita est mihi corona Justitiæ.* Amen.

NA DEN Sz. APOST. PETRA, y PAULA.

Kak Christus zverhu XII. Apostolov ie zezidal Sz. Mater Czirkvu Katholichanſzku, na ſzpodobu oneh XII. Drageh kamenov, zverhu koieh Czirkva Nebeſkoga Ieruſalema ie zezidana; zmegy koieh kamenov kakti naipervi iè Iaſpis, tak megy Apoſtolomi naipervije Sz. Peter, vu uſzem dragomu kamenu Iaſpiſu ſzpodoben.

Tues Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam. S. Mat. Eccl.

Ti ieſzi Peter, y zverhu ove pechine zezidati hochu Czirkvu moiu.

A Koſzu rauno uſza Christuſseva dèla velikeh, y chutdneh ſzkrounoſztih puna bila, vu niednom vendar dellu njegovom tulikoſze otainoſzti nezapira, kulliko vu izbiranju ſzvoieh Sz. Apoſtolov; kade menſſe nevidi naimenſa Otainoſzt ova; daih naimre ni vechniti menje nego rauno 12. izebral; Jedaie moreſſi to on zato vuchinil; kaitie hotel, da kakti od 12. Szinov

nov Patriarke Iakopa uſze Izraelſzko lyucztvo ieſze naplodilo; tak tulikai od 12. Apoſtolov hotelie dabi Kerſchanſztvo pochetek imelo, y povexaloſze. Ali morebiti zatoie hotel imeti 12. Apoſtolov, da kotie negda veliki Vojvoda y Poglaunik lyucztva Izraelſzkoga Moyſes 12. Kapitanov bil zebral, koijſzu rechèno Lyucztvo Izraelſzko po puſchine vu zemlyu obechanu pelyali: Tak y Chriſtus Nebeſzki Voyvoda Lyucztva Kerſchanſzkoga 12. Apoſtolov hotelie zebrati, dabi nyegovo lyucztvo, kot iedni Kapitani po puſchine ovoga ſzveta vu zemlyu obechanu, y Domovinu Blaſenſztva vekovechnoga z Navukom, y peldum ſitka pelyali. Ali iednum rechium morebiti zato ni menje, ni vech od 12. Apoſtolov ni hotel zebrati; kaiti naimre kotie negda mudri Kraly Salamon 12. Dvòrſzkov po uſzem ſzvoiem Kralyeſztvu bil poſztavil, koijſzu za uſza ſzkerbeli, koiagodeſzu nyegovomu kralyeuſzkomu ſztollu, y uſzemu Dvoru potrebna bila: Tak y nas Salamon Nebeſzki Chriſtus poſztavilie 12. Goſzpodarov nad ſzvoium Druſtvom, toieto 12. Apoſtolov nad ſzvoie lyucztvo Kerſchanſzko, dabimu za hranu Duhounu ſzkerbeli. Uſzi ovi zroki iſztnaie to, ieſzu unogo prikladni zakaije Chriſtus 12. Apoſtolov zebral; Niſtarmenje meneſze vidi daie tomu naivexi zrok, da kaktiſzu Nebeſzkoga Ieruſalema fundamenti bili iz 12. drageh kamenov zezidani (akoie Sz. Ianuſzu Apoſt. veruvati) tako y Odkupitelnas 12. Apoſtolov hotelie imeti, y zverhu nyh ſzvoiu Czirkvu Katholichanſzku zezidati, kotnam to ochiveſzto Sz. Pavel Apoſtol vu iednom ſzvoiem liſztu ſzvedochi, kade uſzem Vernem Chriſtuſsevem ovak govori. *Apoc. c. 21.*

Ephes. c. 2. v. 19. *Jam non estis hospites, & Advenæ, sed estis cives Sanctorum & domestici DEI, superædificati super fundamentum Apostolorum, &c.* Odkud Sz. Ianus ni prezzroka rekel, daie na ufzkom fundamentumu Nebeſzkoga Ieruſalema bilo napiſzano ime iednoga Apoſtola. *Apoc. c. 21. v. 14.* *Et in ipsis duodecim Nomina, duodecim Apostolorum Agni.* Dabi po tom dàl razumeti, da kotſzu onoga Nebeſzkoga Varaſsa dvanadeſzti dragi kameni, fundamenti; Takſzu y iz dvanadaſsteh Apoſtolov dvanadeſzte fundamenti Chriſtuſseve Czirkve na zemlye; y toie zrok da Chriſtus ni hotel drugoga Imena dati Petru Apoſtolu kadagaie fundamentumom ſzvoie Czirkve vuchinil, nego jme Petra: *Tu es Petrus.* Tiſzi Peter, drugo pak piſzmo ima: *Tu es Petra;* Tii Pechina kamenom zove, ali kakovie on moral kamen biti? on ſztanovito, iz kakvogaie pervi fundamentum Nebeſzkoga Varaſsa zezidan, toieto Iaſpis. *Ibid. c. 21. v. 9.* *Fundamentum enim primum Iaspis*, veli Sz. Ianus: *Qui significat Petrum Principem Apostolorum & Ecclesiæ.* Tolmachi mudri *Corn. à Lap. in hunc loc.* Cornelius, kak adda Sz. Peter ie ſzpodoben ovomu dragomu kamenu Iaſpiſsu, vu pervine, y nature? hochuſzterſziti pokazati.

Unoge velike, y prechudne naturalſzke krepoſzti zaderſsava vu ſzebe dragi kamen Iaſpis polek ſzvedochanſztva Naturalſzkeh piſzczev: Tak veli Dioſcorides *Dioſcor. l. 1. c. 160.* da gdo god ov kamen pri ſzebe noſzi, od nyega tira zle ſzenje, nochnè ſztrahe, y Mràke. *Omnes Iaspides amuleta esse traduntur.* Rekelie mudri Dioſcorides uſzi dragi kameni Iaſpis imenuvani ieſzu nka urachtva, y haſsnovita. *Ariſtot.* Mudri pak Ariſtoteles od ovoga kamena ovak piſse: *Iaspis visum clarificat hominis, sanguinem corrigit, &*

ſuper mulierem ponatur, partum ejus ſolvit. Kamen Iaſpis ochi chlovechanſzke chinì chiſzto videti, kery tulikai vu chloveku chiſzti, y akoſze na noſzechu ſenu poſztavi? porodie ſzrechen vuchinì. Za Ariſtoteleſsem od od ovoga kamena Iaſpiſsa mudri Boëtius piſse ove rechi. *Iaſpis geſtatus febres & hydropes prohibet.* On koi ov dragi kamen ima, y noſzi pri ſzebe, naiſze neboì zimlycze, niti vodenoga betega, ar on pàchi da nemogu nad chloveka doyti; Jednum rechium daunoge ovoga kamena krepoſzti na ſztran oſztavim, dotancham z-rechmi mudroga Corneliuſsa: *Iaſpis gemma firmiſſima ſmaragdo ſimilis, ſignificat fortitudinem fidei.* Iaſpis gemmant naiſztalneſsi, ſmaragdu ſzpodoben, znamenuie iakoſzt vere. Oh! kakſzpouſze ove rechenoga kamena Iaſpiſsa krepoſzti, y laſztovitoſzti vu deneſnjem preſzlaunom y cheſztitom kamenu Sz. Petru Apoſtolu ia nahagyam; ar kakti kamen Iaſpis tira od chloveka zleSzenje, y Mràke nochnie, rauno tak y Sz. Peter unogeh blùdov, y Heretichanſztvi Mrake, y fantasie od Sz. Matre Czirkveie odtiral, y do deneſnjega dneva ioſche tira. Iaſpis chiſzti ochi, y chloveka chinì chiſzto videti; ò! kulikem, y kulikemiSz. Peter nuternje ochi ſzvoiè prodekuvanjem raſzvetil, daſzu zpoznali ſzvetloſzt prave Vere Katholichanſzke, koie pervotoga niſzu mogli videti? Iaſpis kery uſztaulya, y razhlaguie; Sz. Peter pak gdobi mogel prebroiti kulikem, y kulikem kery od telouneh naſzladnoſztih, y nechiſzteh poſelèny kipuchu, ie razhladil, uſztavil, y ochiſztil? Iaſpis pomaſe ſenam da lahko rodè, ò kulikem neizbroienem Greſnikom Sz. Peter ie pomogel, daſzu po Sz. pokore iz ſzebe van dali on preſmeh-

Boëtius.

Corn. à Lapide.

smehki plod tulikeh, y tak sztrasneh szmertneh grehov, koiegaszu tuliko leth vu szebe noszili? Iaspis chuva, y brani od zimlycze, y Vodenoga betega; Sz. Peter pak gdo bude mogel izpisati, kulikeie on obchuval szvoiemi Navuki, y peldum sitka, da niszu prepali vu one szmertneh grehov zimlicze, y druge Dusseune betege? Iaspis iednum rechium ie kruto sztalen, iak, y tverd dragi kamen, y zatosze pervi kamen za sundamentum Varasha Nebeszkoga posztaulya. Oh! gdobi mogel izrechi kakoie sztalen, iak, y tverd bil vu Christusseve Vere Sz. Peter Apostol? poszluhnemo kai od njega govori Ioachimus Opat. *Petrus Apostolorum primus de fidei firmitudine commendatur.* Akoszu rauno uszi Apostoli tverdili, y sztalni vu Vere Christusseve, kotieie szam ienkrat z Otczem szvoiem Nebeszkem govorechi pohvalil. *Cognoverunt vere quia à te exivi, & crediderunt, quia tu me misisti.* Zpoznaliszu za isztinu daszem od tebe doszel, y veruvaliszu daszime ti poszlal. Vendar Peter usze osztale vu Vereie obladal, y zatoisztoie nyemu Christus rekel; *Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua.* Neboysze Peter, ar Vera tvoia hoche obsztàti; Ar akoszu rauno Apostoli uszi vu Vere Christusseve do szmerti sztàlni obsztàli buduch daszu za nyu kerv, y sitek dàli, nistarmenje uszi oni Narodi koiem szu drugi Apostoli Veru Christusevu nazveschali pomankaliszu vu Vere, à koijszu od Petra Veru prieli, nigdar niszu od nye odpali, kotie zapametil Sz. Thomas de Villa Nova. *Aliorum (inquit) Apostolorum sedes deficientes, aliæ sæpius in hæresim prolapsæ, aut à barbaris captæ desecerunt; hæc fixa & immobilis semper stetit juxta Domini vaticinium, stabitque sicut Petro promissum.*

Joachim Abbas.

Joan. c. 17. v. 8.

Luc. c. 22. v. 32

S. Thom. de Vil. Nov. Con. 2. de Nat. B. V. M.

Ova

Ovu iſztinu za zpoznati, pogleyte iednomalo po Aſie, kadeie Sz. Ianus prodekuval y Veru Chriſtuſevu poſzeial, y necheteie vech naimenſega ſzleda nayti. Poyte po Akaie, kadeie Sz. Andreas Veru y Evangelium Chriſtuſev nazveſchal, y hocheteiu od blùda Turſzkoga zatrenu nayti. Iſcheteiu po Sidovſzke zemlye, gdeiuie Sz. Iakop mlayſi pripovedal, y hocheteiu nayuz koreniem van izpukanu. Uffaliſze morebiti budete nayiu vu Likaonie, y vu Indie dolyne, kadeiuie Sz. Bartul Apoſtol razglaſzil, ali znajte daiu oude menje neg nigder hochete nayti. Iednum rechium iſcheteiu po uſzeh Orſzagah vu koiehſzuiu Sz. Apoſtoli poſzeiali, y nazveztili, nigderie tak czele, y zdrave nechete nayti, dabi nigdar po kakovom bludu, y Heretichanſztvu nebila uraſena, ali zeuſzema zatrena, y zkonchana. Negoſzamſzamehni Rim y Sz. Sztol Rimſzki kadeie Sz. Peter nyu nazueſchal do deneſnjega dneva czelu, y nigdar od potlam neuraſenu Veru Chriſtuſevu dersi, y budeiu do ſzmhnjega dneva obderſaval polek Chriſtuſevoga obechanja. *Fides tua non deficiet; & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam.* Vera tvoia neſche pomankati; y urata peklenſzka nehteie obladati. *Math. 16. v. 18.*

Stem kaiſzeie negdaſnje ſztaro ureme pripetilo Rimſzkomu Sztollu, y Czirkve (kot piſse mudri Paffus) da buduchi veliki potreſz iedno leto, koi unoge Morſzke Otoke takie porusil, da nigder ni bilo hiſe, ni Czirkve, nit Turna, niti njedne zidine czele najti, zvun ſzame iedne ſztare Czirkve koiaie na iedne pechine bila zeidana, y takoie czela oſztala, daſze kamen njeden od potreſza vu nye ni iz meſzta genul: Tak rauno pripeti-

loſzeie Rimſzke Czirkve, y Sztollu; ar uſze druge Czirkve, y Sztolli kadeſzu drugi Apoſtoli prodekuvali, Vere Chriſtuſsevu zaſzadili, uſziſzuſze poruſsili, y na nyih dosli nego ſzama ſzamehna Czirkva y Sztol Rimſzki cara y ſztalèn ie oſztal od potreſza Nepriatelov Vere Chriſtuseve, y to zbog toga kaitje na iednom Iaſpiſsu tverdom y iakem kamenu kakti na iedne pechine zezidana bila, kaiti velim od Sz. Petra Apoſtola pochetek ie priela, y na njegovom Navuku zezidana bila, buduch dane njemu od Chriſtuſsa recheno. *Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam.* Tiſzi Peter, y zverhu tebe kakti iednè piake pechine budem zidal Czirkvu moiu, koie uſze pklenſzke ſzille naſzodeti nebudu mogle.

Ibidem.

Iaſpis ako rauno ie zelen kotga izpiſsuie Vincentczius Belvacenſis, nahagiaſze vendar vechkrat ne ſzamo zelen, nego y ognjene farbe kruto ſzvetel, y te takov na unogoſze czenì, y preſtimava. *Eſt quodam (inquit) genus Iaſpidis valdè rubens inſtar ignis, & translucidum & hoc prætioſum eſt.* Sz. nas deneſni Apoſtol Peter ako rauno on uſzigdar bil zelen zaradi ſzvoie Vere, tak danigdar ni vu nye povenul, niti poſzehnul, kotſzte malo pervo chuli; Niſtarmenje unogo kratſzeie videl vela goruch, y kot plamen zasgan vu lyubavi ſzvoiega Nebeſkoga Meſtra Chriſtuſsa IESVSSA. *Ferventiſſima Petri erga Chriſtum erat charitas.* Veli Theofilatus. Zeuſzema goruchaie bila Lyubav Petrova proti Meſtru ſzvoiemu.

Belvac. l. 8. c. 73

Theoph. in c. 14. Mat.

Ovu iſztinu ako ſelimo bolye zpoznati, potrebuſze potrudimo vu Sz. Evangelium, y vu nyem ne iedno

neg vech ochivesztch szvedochanstvi nayti hochemo, kak ov plemeniti Iaspis Sz. Peter bilie pun ognya lyubavik-szvoiemu predragomu Mestru Christusu, od koiega naipervo pisse Sz. Mathei Evang. da buduchi ienkrat on z-drugemi szvoiemi tovarusi na Moriu, nut zagledausi Mestra szvoiega po moriu, kakti po zemlye hodechega, y iur k-ladye priblisavaiuchega, Peter zeusszega gakak njemu ie zakrikнul. *Domine, si tu es, jube me ad* *Matth. c.* *venire.* Goszpone akoliszi ti, zapovech da ia k-tebe 14. v. dojdem; Ovo moglobisze komugod videti iedna ne- 28. dokztoina batrivoszt, y velika preuzetnoszt, ar moguchi on na ladye do Christusa doyti, kaije bilo potrebno k-nogam po moriu hoditi? O ali koi dobro rechi ovoga Sz. Apostola premisli, spozna ochivesztno da ne iz preuzetnoszti, nego iz nezgovorne lyubavi hotelie on k-szvoiemu Mestru po vode poyti. *Non enim dixit jube me super* *Theophil.* *aquas ire, sed jube me super aquas ad te venire.* Tolmachi *ubi sup.* mudri Theophilatus. Ni rekel Peter Mestru szvomu zapovechmi po vode hoditi, negoie rekel zapovechmi sverhu vod k-tebe doyti. *Illud ostentationis est, hoc autem* *amoris in Christum, desiderabat enim statim propè illum esse, &* *Idem.* *prealijs.* Toie znamenje velike lyubavi, koiagaie szilila kaiberse, to berse, perulye od drugeh tovarusev szvoih polek Mestra szvoiega Nebesskoga biti, y snym prebivati.

Nitije mense znamenje lyubavi bilo ono denesnjega Sz. Petra Apostola proti Mestru szvoiemu, koieie on pokazal na vertu Getsemani, gdaszuga Neverni sidovi doszli bili lovit, ar kot Sz. Mathei Evang. pisse, videchi Peter veliku szillu koiaszeie chinila predragomu Mestru

ſzvoiemu od neverneh Sidovov, daſzuga naimre ſ
nemili vuki, miloga Iancza naſzkochili, megyſze zgra
bili, terga pocheli za laſzi, y za bradu zkubſzti, nemil
tùchi, chverſzto vezati, onda Peter kot ieden goruc
plamen zkochivſsi megy nye, ter zmeknuvſsi ſzvoiu ſz
blyu iz noſnicz, frisko zamahnul na iednoga ſzoldan
imenom Malkuſsa, y deſzno vuho iemu odſzekel. Ko
dabimuſze nebil umeknul bilbi morebiti y prez glav
oſztal. *Excemit gladium ſuum, & percutiens ſervum Pontifi-*
cis Sacerdotum, amputavit auriculam ejus. Velika ſztano
vito batrivoſzt bilaie oude Petrova, ali gdobimi znal po
vedati odkutie tulika batrivoſzt nyemu daſzeie on ſam
pouffal megy tuliku unoſinu kervolokov poſztaviti y
ſhymiſze pobiti? ako vi neznate, iavam povem, kai
ſzeie naimre on pervotoga pohualil bil Meſtru ſvoiemu
daga neche oſztaviti, akomu y ſitek bude pogubiti, za
to dabi vu ſzvoie rechi oſztal, hotelſzeie z-Nepriatelmi
nyegovemi pobiti, y njega od ſzille nyhove obraniti.
Tecum paratus ſum & in carcerem, & in mortem ire. Gotov
ſzem ztobum y vu temniczu, y na ſzmert poyti: ne
kelbi morebiti gdo, niſzulimuſze rauno tak y uſzi drugi
vucheniki zaobechali bili? da naimre rajſsi hote pervo
umreti, neg njega zapuſztiti, ſztanovito ieſzu, ar ſzve-
dochi Sz. Mathei Evang. *Similiter & omnes diſcipuli dixe-*
runt. Takſzu y uſzi vucheniki rekli. Ter vendar uſzi
drugi na ſztrani ſztoiè, oſzupnjeni gledaiu kak Chriſtuſ
sa ſidovi natèſu, y od ſztraha derſchuch nyega pitaio
Domine ſi percutimus in gladio? hochemoli orusie uzet
Goſzpone, y tebe braniti? Staracz pak Peter nikai ne
pìta hochuli vudriti, arie on dobro znal ono kaiſze go

Math.c. 26. *v.* 51.

Luc.c. 22. *v.* 23.

Math.c. 26. *v.* 35.

Luc.c. 22. *v.* 49.

vori, da koi pìta, nerad dà, ali vuchinì, negoie taki zmeknuliz noſnicze ſzablyu ykakti ieden oroſzlan nad nyeſzeie poſztavil; kajeadda Petra na to genulo. y tak ſzerchenoga vuchinilo? ah! kai drugo, ako ne iedna iedina lyubav proti Meſtru ſzvoiemu predragomu. *Malchi aurem amputavit, putans hoc modo Magiſtro ſuo ſemper ſe inhæſurum.* veli Sz. Cyrillus Alexandrinſzki. Da tuliſze ni pital Chriſtuſsa kot drugi vucheniki hocheli vuditi, y toie iz njegove nezgovorne lyubavi izhagyalo, veli Sz. Bonaventura. *Petrus adeò fervebat, quod nec quæſiit, nec reſponſionem expectavit.* Peterie tak gorel vu lyubavi, da nitje pital *Meſtra* ſzvoga, niti odluchka od njega chakal, hocheli ali neſche nad Nepriatele vudriti. *S. Cyrill. Alexand l. 10. c. 64. in Joan. S. Bonav in cap. 22. Luc.*

Da neizbroiena druga meſzta Evangeliumſzka ſzpominaiucha veliku Petrovu lyubav proti Nebeſzkomu Meſtru ſzvoiemu na ſztran oſztavim, doſztami budioſche ono ſzamo, y naivexe znamenje lyubavi njegovena pervo doneſzti, kada naimre od Meſtra ſzvoiega, ponjegovom od ſzmerti gore ſztaienju bilie izpitavan. *Simon Joannis diligis me?* Simun Peter lyubisli mene? na koie izpitavanje onie odgovoril. *Domine tu ſcis quia amo te.* Goſzpone ti znas date ia lyubim; koie rechi Petrove Glaſzoviti Albertus Magnus ovak lepo tolmachi. *Quaſi diceret amo te ex omni cordis cogitatione, ex omni oris locutione, ex omni operis exhibitione;* Kako dabi bil hotel rechi Peter, Goſzpone lyubimte iz uſzega ſzerchenoga mislenia, iz vuſzt govorienia y iz uſzega moieh rùk chinenja. *Domine tu ſcis quia amo te.* Veli Peter, y odgovatia na drugo Chriſtuſsevo pitanje akoga lyubi? Goſzpone ti koiſzi iſztina vekovechna, koga nigdor vkaniti nemore, koia uſza chuies, vidis, y znas; znas tulikai kak *Joan. c. 21. v. 15. Albertus Magn.*

ia tebe iz glubine ſzercza moiega lyubim. *Tu ſcis quia amo te.* Zverhu koieh rèchi Sz. Bernard ovak govori.

S. Bern. ſom. de Paſ. 17. *Trina Confeſſione Domino cui mentiri non potuit, perfectæ charitatis affectum conteſtatus eſt.* Z-koiemi rechmi pokazalie Peter daie vech od uſzeh drugeh Apoſtolov Chriſtuſa lyubil, koia lyubav ne liſztor ienkrat, nego trikrat is valuval, od koiega y Sz. Ivan Chriſoſtomus ſzvedochi.

S. Joan. Chryſoſt. hom. 8. ad pop. *Majorem omnibus Apoſtolis in DEUM habere dilectionem oſtendit.* Vexu od vſzeh Apoſtolov proti Bogu lyubav ie pokazal; ar dabi Chriſtus ufze Apoſtole iednoga za drugem bil opital; *Amas me?* Lyubish mene? znam dabi uſzaki od nyh bil odgovoril: *Amo te.* Lyubimte, ali neznam bilisze koi bil pouffal rechi. *Domine tu ſcis quia amo te.* Goſzpone tiznas date ia lyubim, arbisze ukaki bil ſonal nyega za ſzvedoka ſzvoie lyubavi vuchimiti,

Joan. c. 14. v. 21. ar koi pravo Chriſtuſa lyubi, nyega tulikai Otecz nyegov lyubi. *Qui autem diligit me, diligetur à Patre meo.* Gde pak more rechi daga Otecz Nebeſzki lyubi? budoch

Eccleſ. c. 9. v. 1. da ſzam Duh Sz. govori. *Neſcit homo utrum odio, an amore dignus ſit.* Toie pak ſzam Peter tverdno znal, y veroval, y zatoie vexe znamenje lyubavi proti ſzvoiemu Nebeſzkomu Meſtru od ufzeh ne liſztor drugeh lyudi ovoga ſzveta, nego y od iſzteh Apoſtolov pokazal, y zatoi te tak nezgovorne lyubavi Sz. Rupertus Opat priſpodablya Petra onomu Serafinu koije Iſaie Proroku zgo-

Rupert. Abb. lib. 1. in Iſa. ruchem vuglenom bil vuszta ochiſztil. *Et volavit ad me (inquit Iſaias) unus Seraphin, iſte Petrus Apoſtolus exiſtit.*

Adda zadoszti ochiveszto ie pokazano da nas predragi kamen laſpis beſze ne liſztor zelen po prave ſztare Vere, nego beſze tulikai: *Rubens inſtar ignis.* Cherlen-

kaſzt

kaſzt naſzpodobu ognya, toieto veſz goruch vu lyubavi Boſie, y zato uredenie bil dagaie zidar Nebeſzki za per-vi fundamentum ſzvoie Czirkve vuchinil. *Dignus certè qui ædificandis in domo DEI populis, lapis eſſet ad fundamentum, columna ad ſuſtentandum, clavis ad Regnum.* Veli Sz. Auguſtin. Uredenie ſztanovito Peter bitj kamenom za fundamentum lyùdem koieie on vu hiſu Boſiu poſztavil, Stup za zderſanje nyhovo, klyuch vu Kralyeſztvo Nebeſzko. Oh! cheſtiti adda oni, y iezerokrat ſzrechni kameni, koijſzu vu zidinu zverhu ovoga fundamenta zidanu uredni bili poſztaulyeni biti; Szrechneſzu velim one Duſze, koiemſzcie pripetilo vu Sz. Czirkve y Vere Katholichanſzke roditi, y odhraniti; ar one buduchi zverhu iakoga, y ſztalnoga kamena y fundamenta poſztaulyene nehte od niedne ſzille, y iakoſzti urafie, ali koiehgoder drugeh Duhouneh Nepriatelov biti obladane, ali poruſsene, doklamgoder na nyem ſztalne obſztoie. Taktijmie ſzam Szin Boſyi vu danaſnjem Sz. Evang. obechal, kadaie rekel, *Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adverſus eam.* Kako dabi hotel rechi: Tak hochu da bude ſztalna zidina moie Czirkve Kerſchanſzke koiaie zverhu te pechine y fundamenta zezidana, da akoſze raumo veſz pekel zeuſzum ſzvoium ſzilkum y jakoſztium proti nye podigne, y zevſzeh ſztran naſzkochi, nebude vendar mogel ne ſzamo poruſsitiu, nego niti naimenſzega kamencza iz nye uzeti, ali odvaliti. *S. Aug. ſer. 29. de Sanct.*

*** Toie vidimiſze genulo Sz. Paula Apoſtola, da Verne Chriſtuſseve ioſche na ovom ſzvetu buduche zove Purgare Nebeſzke, y domàche Boſie. *Jam non eſtis hoſpites,* *Ad Epheſ c. 2. v. 19,*

ſpites, & advenæ, ſed eſtis cives Sanctorum, & domeſtici Dei.
Kako dabi rekel, neboyteſze Verni *Kerſcheniki* dabi ne-
dosli vu Kralyeſztvo *Nebeſzko*, pache ia vam govorim
daſzte iur ſzada Purgari Nebeſzki, y domachi G. Boga
urevamie vu rukah, y pod oblaſztium *Kralyeſztvo Ne-*
beſzko. Ali odkuda to znàs ò Sz. Apoſtol? y iz *kako-*
voga zroka ti mores tuliku ſzigurnoſzt za zvelichenje
naſze nam dati? chuiem dami odgovaria Sz. Apoſtol
Quia ſuperædificati ſuper fundamentum Apoſtolorum; Kaiti-
ſzte zezidani zverhu fundamentuma Apoſtolſzkoga,
odkudaſze uſzaki *kerſchenik* more tverdno uffati, *dase*
Purgar *Nebeſzki*, y domàchi Boſyi, kaitie uzidan vu zi-
dinu, koiaie zezidana zverhu fundamenta Apoſtolzke-
ga, kaitie *kotrig* Czirkve Chriſtuſseve koiaie zezidana
na tverdom, y ſztalnom fundamentumu toieto Sz. Pe-
tru Apoſtolu, *koiemuie* od Chriſtuſsa recheno. *Tu es*
Petrus, & ſuper hanc Petram &c.

Znam y veruiem da gdogod bude miſzlil zverhu
ovoga moiega naizadnjega do vezda govorienja, budey
ſzam ſzobum ovak govoril; akolie to iſztina daſzmo
mi *Kerſcheniki* zezidani zverhu tak tverde y ſztalne pe-
chine, da nam uſza *peklenſzka* ſzilla naſkoditi nemore,
daſzmo iur Purgari, y ladauczi *Dike Nebeſzke*; akoie
reku tomutak? od*kud* biva da z-unogemi *Kerſcheniki*
Urag pe*kleni* làda, y Goſpodari, *kak* ſzam hoche, nye
vu tuli*ke* grehe pondìra, y po ſzmerti vu Mu*ke* peklenſz-
ke ve*kovechnè* ſzobum odnaſsa? Pervo neg na to od-
govorim, pitam ja vaſz *koijſzu* ovi z-koiemi Urag pe*kle-*
ni tak làda, y vu ve*kovechne* mu*ke* odnàſsa? niſzuli od

liſztov

liſztor koij Boſieh zapovedih neobderſavaiu? kotſzu naimre oni Czopernikì y Czopernicze, oni Tati y lyudomorczi, oni Lotriſsi, Uſuraſsi, Blazniki, y oſztali nym ſzpodobni greſniki; povechtemi iednomallo ieſzuli ovi na deneſnje preiake pechine zidani, koieie od Chriſtuſsa recheno: *Tu es Petrus &c.* Niſzu ſztanovito, negoſzu zidani na pèſzku; toga ako mene neveruiete, poſzluſsaite Szina Boſiega pri Sz. Matheiu. *Omnis qui non audit verba mea hæc, & non facit ea, ſimilis eſt viro ſtulto, qui ædificavit domum ſuam ſuper arenam.* Uſzaki chlovek koi neposzluſsa rechih moieh, y nye nechinì, ſzpodobenie onomu Norczu koije zezidal hiſzu ſzvoiu zverhu pèſzka; Koigoder adda neobderſava zapovedi Boſie, on ſztanovito neſztoì na pechine nego na pèſzku, koi nikakveſztalnoſzti nima, y zato ni chudo da kakberſe naimenſi veter urafie tentacsie vu njega puhne, takiga zverne, y vu uſzake grehe porine, doklamga napokonecz koncza y vu iamu peklenſzku prehìti. *Matb. c. 7. 26.*

Drugi ioſche zrok ia tomu nahagjam N.N. da unogiy unogi lyudi koijſze ozavaiu Kerſcheniki, y videſze poſztanlyeni vu zidine Sz. Czirkve Chriſtuſseve, koteteie deneſz obechano daiu nebude mogla uſza peklenſzka ſzilla preobladati, buduch daie na tverde pechine, toìto na Sz. Petru zezidana, vendar unoge ſzilla y iakoſzt uraſia premàſe, y ſhymi na ovom ſzvetu do uremena, a na drugom pak na veke làda; tomu velim ja, da nai oſzbuineſsi zrok nahagjam, ov kaiti Iaſpis dragi kamen ima tu laſztovitoſzt, kotſzem na pochetku rekel, da ſztrahe nochnè illiti ſzumrake razganja, tako kadeie on? onde nemaiu meſzta ti takovi ſzumraki, y ſztraſna nochnà vi-

genja; Oh! kuliko pak unogo vexu iakoſzt ima danaſ-
ni nas Sz. Peter Apoſtol, koiſze po Iaſpiſu kamenu zna-
menuie kotſzem pokazal; Ima velim iednu naturalſzku
Antipatiu illiti ſzuprotiunoſzt z-temi nochnemi ſzumra-
ki y potrahtami, tako daih nepuſztì ni blizu k-ſzebe doj-
ti: A kaibi pak gdo rekel od oveh ſzumrakov, gdoſzu
y kaiſzu oni? imate znati da ſzumraki, illiti potrahte
drugo niſzu nego zli Kerſcheniki; ar kaije Phantaſma
aliti ſzumrak? odgovaria mudri Svidas: *Eſt imago, vel
viſio ejus quod non eſt.* Ie ſzpodoba ali vigenje onoga kai
nì, takoviſzu pak uſzi zli, hudobni greſni Kerſcheniki,
arſze vide drugo, neg z-iſztinum ieſzu, videſze daſzu
Kerſcheniki Verni, y dobri Katolikuſsi, videſze daſzu
Purgari Nebeſzki, y domàchi Boſyi; ali niſzu nego kai
ſzu? ieſzu Poganini, pache gorſi od Poganinov, ieſzu
Beſtie, pache gorſi od iſzteh beſtijh; ar ieſzu ſzini, ſzla-
ge, y ſzuſni peklenſzkoga Lucifera, kotſzu oſzebuinem
nachinom one Czopernicze, koieſze pred lyudmi kaſi
zanaipoboſneſze, naiſzveteſze, guſztokratſze ſzpoved-
iuch, dugo uremena vu Czirkvah molech, medtemtega
maloie koia noch dabi nehodile na klek uraguſze kla-
njat, y nyega chaſztit.

Nili ſzumrak y potrahta nochnà ona Devicza? ko-
iaſze za naichiſzteſsu, y naichedneſsu po dnevu pred
lyudmi kaſe; à po nochi klatiſze po futràſsu, daſzuia
uſzi kuti puni; kai, y kak od unogeh tulikaj Zakonſzkeh
Sèn moreſze rechi. Niſzuli ſzumraki y potrahte urasih
unogi Glavari, Szudczi, y Prokoratori? koijſzu na pra-
viczu priſzegli daiu braniti hote, y polek nye ne ſzumra-
ſiveti, nego y uſze druge podloſnike ſzvoie polek nye

raunati, a nigdor ni vexi nepriatel praviczе negoſzu oni, za Dare pravichne oſzugyuiuch, a krivichnem praſchaiuch, podloſnike pak vu uſzakoiachkeh odurneh grehsiveti puſchaiuch. Niſzuli ſzumraki y potrahte oni Redouni lyudi? koijſze zvuna vide daſzu veliki ſzluge Boſsi, a medtemtoga gorſiſzu od ſzvetezkeh lyùdi, chinechunogi vexa terſtua, y uſure neg kamari ali terſczi; klepechunogi bolye za blagom y naſzladoſztmi ovoga ſveta nego Turczi, ali Pogani; ſzlufech bolye ſzvoiemu ſzmerdlyvomu telu, nego Bogu komufzufze na ſzluſbu alduvali. Nifzuli iednum rechium ſzumraki, y potrahteufzi oni koij drugach ſivù negoſzu na Sz. Kerſztu obechali, obechaliſzu pak daſze odgovariaiu Uragu y uſem nyegovem pompam, à vech, bolye, y verneie nyemu ſzluſe neg Bogu Sztvoritelu ſzvoiemu, na vech preſtimavaiu pompe nyegove neg Blaſenſztvo ſitka vekovechnoga. Ovi, ovi adda uſzi, y neizbroieni drugi nym ſzpodobni, ieſzu prava ſztraſsilla, ſzumraki, y potrahte, koij neſzliſsaiu k-zidine koiaie zverhu naſsega plemenitoga laſpiſsa Sz. Petra zezidana, buduch da on ni blizu ſzebe, unogo menje naſzebe terpeti nemore takoveh potrahtih, y zato ni chudo da tem takovem Sz. Peter ni dragi kamen, nego kamen nym skodlyv y ſzprotiven; ni chudo da tem takovem Vera Chriſtuſseva, koiuie deneſz Sz. Peter valuval; y ſzpovedal ni na zvelichenje, nego na zkvarienje nyhovo vekovechnò.

Kainamie adda potrebno vuchiniti N. N. danam ov chefztiti Dragi kamen bude ſzlufil za fundamentum vekovechnè hiſe vu Kralyeſztvu Nebeſzkom? ono ſztaovitomoramo vuchiniti kainaſz on ſzam vu ſzvoiem

1. *Petri.* c. 2. v. 5. pervom liſztu opomina, govorechi. *Et ipſi tanquam lapides vivi ſuperædificamini.* Budete veli vi uzidani kakti ſivi kameni vu zidinu Czirkve Chriſtuſseve, koiaie zverhu mene poſztaulyena, y zidana, budete vu nyu uzidani ne kot ſzlama, ne kot blato, ne kot drevo: ar ni ſzlama, nit blato, nit drevo nepriſztoiaiuſze za zidinu, nimaiuchi takove ſztalnoſzti koiaie k-zidine potrebna; Nego budete kameni ſivi. *Id eſt tanquam lapides ſolidi in fide, & vivi in virtutibus.* Tolmachi Gloſsa Interlinealis. Budete veli kameni, toieto kameni tverdi y ſztalni vu Vere, ſivi pako po dobreh dèleh, y kerſchanſzkeh Dobrotah, à naulaſztito po lyubavi Boſze, koia ſzama chini chloveka na Duſse ſiveti. Oh! gdogoder adda hode tako uzidan vu zidinu Chriſtuſseve Sz. Czirkve, koie ie poſztaulyena zverhu dragoga kamena Iaſpiſsa, toieto deneſnjega Patronuſsa nàſsega Sz. Petra Apoſtola, najſzeſztanovito poruſsenja neboi nigdar, ar vekomà bude Sz. Bernardom ſzigurno, y veſzelo popeval. *In petra exaltatus, in petra ſecurus, in petra firmiter ſto, ſecurus ab hoſte, tutus à caſu; tremat mundus, præmat corpus, diabolus inſidietur, non cado, fundatus enim ſum ſupra firmam petram.* Iesviſsen y poſztaulyen na pechinu, na pechine ſziguren y ſztalen ſztoim, ſziguren od Nepriatela, y od izpadènja ove pechine; Neka treſze z menum ſzvet, najme dole poriva y pritiſche meſzo, naj zaſzeda Urag, neboimſze dabi opal, arſzem uzidan zverhu ſztalne pechine.

Gloſſa Interl.

S. Bernard.

Kerſcheniki adda moij Verni k-pechine ove deneſnje mralivo ſetuite, toieto k- Sz. Petru Apoſtolu, zverhu njegove iakoſzti y zmoſnoſzti poſztavetese, nje-

njegaſzi za Patronuſsa uzemſi, k-koiega chaſzti nikai vexega nebudete znali, niti mogli vuchiniti, nego da vi njega naſzleduvali budete vu prave Vere, y goruche lyubavi proti G. Bogu vaſsemu, z-koiemi dvemi Dobrotami Sz. Petra naſzleduiuch, neboyteſze izpaſzti iz pechine miloſche Boſie, negoſze tverdno uffaite na veke z-Purgarmi Nebeſzkemi veſzeliti vu Blaſenſztvu vekovechnom. Amen.

NA DEN POHAGIANIA B. D. MARIE.

Kak veliku lyubav, y ſzkerb B. D. MARIA na deneſni dan y-pohagianjem Sz. Elizabetu ie pokazala proti uſzem Greſnikom.

Exurgens MARIA abijt in Montana cum feſtinatione. Lucæ c. 1. v. 39.

Sztavſi gore MARIA, poslaie na Gorichka derſanja z-hitènjem.

DAbi rauno Piſczi koij uſzeh ſztvàri nature iz piſsuiu, nikài nepiſzali od lyubavi, koiu uſzaka ſztvar, proti ſzebe ſzpodobne ſztvari noſzi; Mi vendar dobro znamo, y vu Nemeh ſzrvarah zpoznavamo: da uſzaka ſivucha ſztvar lyubi ſzvoiu felu, y marlivoſze ſzkerbì ne ſzamo vu nyè zachuvanju, nego tulikai y povexanju,

naulaſtito paſt toſzerechi more od Roditelov, daſzezu ſzvoiemlade ſzkerbè doſtlamie odhràne, y na noge poſtave. Vu ovaſtove ſzkerbi, y lyubavi megy uſzemi nememi ſztvarmi, ter naimre pticzami iſzkaſuieſze proti mladem ſzvoiem Pticza Pelikan; koiu pticzu neſtoia mudra glava uchinilaie bila zmalati z-mlademi uſtup vu gnyezdu, y zdola ie podpiſzala ove rèchi. *Tu supergreſſa es univerſas.* Tiſzi nadesla uſze druge pticze, vu lyubavi toieto, y ſzkerbi za mlade tvoie; y to zaradi dveh zrokòv, kaiti ova pticza Pelikan ſtada vidi ſzvoie mlade od ſtache pichene, y na ſzmert ranjene pogibati; za ozdravetie, y od ſzmerti oſzloboditi, kai chini? Ide ter klyunom ſzvoiem ſzebe ſzvoie perſzi preklyuie, od pre, y z kervium ſzvoium nye napàia, kachi chemerti nyh tira od ſzmerti oſzlobàgia y ozdraulyuie. Drugo to, da kada mudri y zpametni lovczi hote uloviti ovu pticzu Pelikana, idu, ter naloſe oſtolu nye gnyezda ieden velik ogeny, ſtada ſztari Pelikan iſche kaiſtut hrane za ſzvoie mlade, y zapaziuſsi ova pticza ogeny pri ſzvoiem gnyezdu, z-velikem hitènjem na pomoch mladem ſzvoiem letì, y uſza ſzkerblyuna okol gnyezda obletava, iſchuch moduſsa y nachina mladem pomochi, y nyh od ſzmerti oſzloboditi; ali videchi da uſze zahman, ſzamaſze vu ogeny zaletì, y lòv lovczu oſztane; Ovo ſzvedochi Petrus Valentinianus od nye ovemi rechmi. *Salutifiliorum intenta potius quàm ſuæ, mortis omnium atrociſſimo afficitur genere, tanta in eo charitas, tantus amor, tanta vis eluceſcit.* Za ſtek ſzvoich mladeh ſzkerblyuna bolye neg za ſzvoy, z-naiſztraſneſsum ſzmertium zkonchavaſze, tulikaie lyubav vu nye, tuliko miloſzerdie; y da biſze

Petrus Valentinianus

bisze zrok tulike sskerbi hotel izpitavati od ovoga mudroga piscza znam dabi odgovoril z-malemi rechmi. *Sic urget Amor.* Tak szili, y zapoveda lyubav. Akoliszе adda N. N. od ove pticze Pelikana more rechi. *Tu supergressa es universas.* Szamo zarad one lyubavi koiu ima proti szvoiem mladem; Oh! kuliko szto iezerokrat prikladneise moresze y morato rechi od B. D. MARIE, da nimre ona ie prava, y Duhovna pticza Pelikan, buduch ona uszeh naszh nevolyneh gresnikov Miloszstiuna Mayka, ar ona videchi naszh uszeh z-chemerom peklene kache otrovaneh, odperlaie szvoiu prechiszstu Vutrobu, y dalaie szvoga predragoga Szinka IESVSSA, koinasze ie szvoium Preszh: Keruium od szmerti vekovechnè oszlobodil, y sitek vekovechni nam zadobil; O miloscha! O lyubav nezgovorna! miloszstiune naise Mayke MARIE proti nam gresnem Szinom y kcheram szvoiem, kotere lyubav, y miloszerdnoszt oszebuinem nachinom ia zpoznavam iz denesnjega Sz. Evang. vu koiem stem da ona iedvaj poszstavsi Materium Bosium, y nasum ukup, takiszeie pochela szerbeti za sitek vekovechni szvoieh poboszneh, ter z-velikem hitènjem odpravilaszeiek-szvoie Rogiakinje Ialsabete, neszstrasiszе pogibleno-ga teszkoga, y dalekoga puta, nemaraszе za uruchinu, niti nedvoi vu szlaboszti tela szvoiega, nego z-velikem hitènjem putuie, noszech vu Vutrobe szvoie Szina Bosiega, ne tuliko za poszlusiti Sz. Elisabete vu porodu, kuliko za poszvetiti vu njè vutrobe Sz. Ivana, y od pichenja peklenszke kache oszloboditi, ter z-miloschum Bosium napuniti; dabi tem nachinom pokazala szvoiu veliku skerb, y lyubav koiu ima proti gresnikom, dabijh mogla

gla od chemera grehov oſzloboditi, y ſitek vekovechnim zadobiti kot tu iſztinu potverguie Sz. Cyrillus Alexandrinſzki govorech zverhu deneſnjega Sz. Evang. *Abijt in Montana cum feſtinatione, ut Joannem, per filium ſuum quem in utero ferebat, in utero Matris ſanctificaret; Et ſuam ſic pro peccatoribus patefaceret curam.* Poslaie na gorichka dersania z-hitèniem, dabi Ivana, po Szinu ſzvoiem koiegaie vu Vutrobe noſzila, vu vutrobe materinſzke poſzvetila; y ſzvoiu tak za gresnike obznanila ſzkerb. Od ove adda velike ſzkerbi y lyubavi koiu miloſztiuna Mayka naſsa MARIA proti nam noſzi, y kakie ſzigurno naſse k-nje vutechenje? pokazati ieſzem nekanil.

S. Cyril. Alexan. in c. 1. Luc.

Najdeliſze koi zmegy vaſz *N.N.* koibi znal, y mogel pravo iztolmachiti, ali izpiſzati kuliko teskòch, nevòly, tùg, y ſzuprotiuchin na telu y na duſse moramo mi na ovom ſzvetu ſivuch terpeti, y podnaſsati? menesse vidi daieie Sz. Iob bil nekanil izpiſzati; ali kai? ioſche pravo ni bil zachel od ſiulenja govoriti, daie immoral dokonchati, ar kadabi rekel bil. *Homo natus de muliere brevi vivens tempore.* Chlovek rogyen od ſenè, kratko ſivuchi ureme; takije dokonchal govorienje ſzvoie z-rechmi. *Multis repletur miſerijs.* Z-unogemi napunjuieſze nevolyami; kako dobi bil hotel rechi, hotelſzem zrachunati, y izpiſzati teskoche, y nevolye naroda chlovechanſzkoga, y zato pochelſzem od porogenja njegovoga, kakie tesko, y ſmehko: Hotelſzem tulikai od ſiulenja govoriti, njegove teskoche y nevolye zrachunati, aliſzem zpoznal daſzu tulike neizbroiene, y tak velike, daijh nit z-jezikom izrechi, niti perom iſpiſzati

Job. c. 14. v. 1.

pisati ni moguche, zaradi toga na kratkom dokancham, z-malemi rechmi dugo y veliko govorienje moje, *Repletur multis miserijs.* Napuniuiesze z-unogemi Nevolyami: koie Tuge y nevolye raszmislyaiuch tulikai mudri Salamon rekelie ovak. *Laudavi magis mortuos quàm vivos,* Hualilszem bolye mertue, nego siue, toieto kot Sz. Hieronimus tolmachi. *Ad comparitionem miseriarum quæ in hoc seculo mortales præmunt, feliciores judicavi mortuos quàm vivos.* Gledech, y premislyavaiuch Nevolye, koie na ovom szvetu lyudi sivuche tràpe, y muche, szrechnesze-zem szudil mertve, nego sive. *Eccles. c. 4. v. 2.* *S. Hieronymus.*

Alitako rauno *G.* Bog prepuscha tulike teskoche, y nevolye zverhu Naroda Chlovechanszkoga, daga muche, y tràpe, pouszem tom nisze iz nasz zpozabil, dabinam nebil providel, y preszkerbel za iednu pomoch, y polaschiczu, toieto Preodichenu MARIV Dev. koianasz razveszelyuie, y pomase, vu naszeh tugah, y nevolyah, ochud Sz. Mati Czirkva od nyè popeva: *Consolatrix afflictorum, auxilium Christianorum, refugium peccatorum.* Razveszelitelicza saloszt neh, Pomoch Kerschenikov, Uzchenje Gresnikov. To pak vidimisze dàie *G.* Bog vuchinil onakovem nachinom kotie negda veliki Prorok Eliseus vuchinil bil z-Szinmi Prorokov, od koiega sze vu knigah Kralyeuszkeh, daie bil ienkrat zapovedal Szukàchu dabi priprauil Obed Szinom Prorokov. *Pone olam grandem, & coque pulmentum filijs Prophetarum.* Poszlavi lonecz velik k ognyu, y kuhaj jeszti Szinom Prorokov; Ali nimaiuchi kai kuhati szukàch, buduch velik glad ono ureme, kaije vuchinil? poszelie na polye, nabralie kaikakveh suhiketràv, doneszelieie domov, szny-

4. Reg. c. 4. v. 38.

mi lonecz veliki ie napunil, poſztavilieie ḱuhat, y po-
lambi kuhane bile doneſzelieie naſztol pred Szine Pi-
rokov, koiu jeſztuinu iedvajſzu poḱuſsali bili, daſzu-
Ibidem ſzḱupa na veſz glaſz pocheli krichati ḱ-Eliſeuſsu Proroḱu:
v.40. *Mors in ola vir DEI! Mors in ola!* Szmertie vu lonc-
chlovek Boſyi! ſzmertie vu lonczu ô *Sz.* Otecz! T-
ḱaiſzi nam zapovedal dati jeſzti? Ovoie ieden chem-
â ne jeſztvina, od koiega hochemo uſzi poginuti a-
duglye budemo ielli. Chuiuch to Eliſeus reche nym
neboyteſze budevam bolye, hote liſztory doneſzete
iednu ſaku melye, ḱoia buduchimu doneſsena, iſzpal-
iuie vu lonecz, ter z-onum ſuhkum travum dobro
zmeſsal, rekuchi nym da znovich pokuſsaiu, ko
oni poḱorni, ne ſzamo ieſzu pokuſsali, nego y uſzu
Jeſztvinu ſzladḱo ieſzu poieli.

Nu vezda hodmo na nas Czily, y povechtemi
N.N. ḱaiſze po ove Coloquintide, toieto po ove ſuhke
trave bolye razumeti more; Nego one od uſzako
chemera ſuhkeſse tuge, y nevolye uſzaḱoiachḱe, ḱ
ieie nas perui Otecz Adam poſztavil vu lonecz o
ſzveta, y dalieie uſzem ſzinom ſzvoiem jeſzti, ali nem
guchi oni podneſzti nyhovu ſuhkochu, y grenḱochu:
Clamaverunt ad Dominum cum tribularentur. veli David Sz.
pocheliſzu ḱrichati ḱ-Nebeſzḱomu Eliſeuſsu G. Bogu,
nyemuſze tuſech da mi moguche podnaſsati tulikeh,
taḱ ſuhkeh traplenyh, y zato proſzaſsega da biſze nad
Pſal.106 mi ſzmiluval, ḱot y be vuchinil miloſztiuni Eliſeus N
v.6. beſzki. *Et de neceſſitatibus eorum eripuit eos.* Y od tuli
tùg, ſaloſztih, teſzḱòch y nevòly ie nyh oſzlobodil;
povedauſsi Ioaḱimu y Anne da porodè onu prelepu,

ju, y punu ſmahnoſzti Melyu MARIV Prechiſztu Deviczu, dabi ona nam vuchinila lehke, ſzladke, y povolne uſzenaſſe tuge, ſaloſzti, y nevolye; kot nedvoim da uſzaki zmegy vaſz iur tulikokrat nad ſzobum ie zpoznal, pokehdob da ona. *Omnibus miſericordiæ ſuæ ſinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant univerſi.* Veli Sz. Bernard: Uſzem Boſiem Kerſchenikom (naimre pak ſzvoim poboſnem, koijſze nyè preporuchaiu) miloſzerdnoſzti ſzvoie naruchaj odpira, dabiſze od nye uſzi pomogli: Zakaizato Nay muchi od miloſzerdnoſzti tvoie oblaſena Devo (govori nadalye Sz. Bernard vu iednom drugom meſztu) akoſze koi nay de, koibi tebe vu ſzvoieh potrebochah na pomoch zazaval, ter tvoie pomochi nad ſzobum nebi zpoznaval; *Sileat miſericordiam tuam ô Ev ſiquis eſt, qui invocatam in neceſſitatibus ſuis, ſibi meminerit defuiſſe.* Moy pako Poboſni, Bernardinus à Buſto premislyavaiuch nezgovornu miloſzerdnoſzt, lyubav, y ſzkerb koiu MARIA Dev. proti nam nevolynem grehikom noſzi, ni znal, niti mogel vech, bolye, y lepſze od nyè govoriti, neg kadaie ove rechi rekel; *Miſericordia MARIÆ eſt omnibus miſericordijs aliorum Sanctorum omnium, excellentior, generatior, communior, & major.* Miloſzerdnoſzt MARIE zverhu miloſzerdnoſztih uſzeh Saveteczev Boſieh ie preſtimaneſſa, obchinſzkeſſa, y vela, proti nam nevolynem greſnikom; Ah! *Abijt in montana cum feſtinatione, ut ſuam ſic pro peccatoribus pateſaceret eam.* MARIA poslaie z velikem hitènjem Sz. Ialſabeto na pomoch, dabi nam tem machinom dala na znanje, kuliku ſzkerbima na greſnike, y kak hitro ona na pomoch dohagya uſzem onem, koijſze nye vu teskochah,

S. Bern. ſer. ſuper Magnif

Idem ibi dem.

Bernar. à Buſto.

y potrebochah ſzvoich preporuchaiu: Koteru dabi ni nimali? oh kuliko, y kuliko lyùdi uſzaki dan bi pogiblo? kuliko y kuliko kerſchanſzkeh Orſzagov, Provinczijh, y Varaſsev, od kuge, glada, y voiſzkè bi bilo ni niſtar ſzpraulyeno? dabiſze velim nas Nebeſzki miloſztiuni Eliſeus nad nami nebil ſzmiluval, y nam nebil dà preſzladku melyu MARIV.

Baron. Anno 591. Zpoznaloie to leta 591. polek ſzvedochanſztva Baroniuſsa ono Rimſzko lyucztvo ò Uremenu velikoga Gregura Pape, kadaie tulika unoſina lyùdi uſzaki dan od kuge pomiralo, daijh vech, ſzkoro ni bilo kade mochi zakàpati; Sz. Otecz videchi ſzamoga ſzebe, y lyucztvo ſzvoie vu tulike nevolye, y pogibeli ſzmertne: Zapovedalie daſze po uſzem Rimu Proceſsie chinè, ſzampako Sz. Otecz noſzilie kip *B.D. MARIE*, zmalan od Sz. Lukacha po Czirkvah z-velikum pobnoſztium, y kadabi naizadnju Proceſsiu chinili na ſzam Sz. Vuzem, nut zachuliſzu vu zraku Angele popevaiuch onu Sz. Vuzmenu Popevku. *Regina Cœli lætare Alleluja &c.* Kralycza Nebeſzka veſzeliſze Alleluja &c. koi glaſz Angelſzkih zraka kadabi bil Sz. Otecz zachul, ondaie on odgovoril Angelom popevaiuch. *Ora pro nobis DEUM, Alleluja.* Moli zanaſz Boga Alleluja. Koie rèchi ioſche ni pravo izrekel bil, daie zagledal na Gradu Adrianuſsa Czeſzara, Angela ſztoiechega, y kervavi mech, z-koiemie lyudi raſal vu noſnicze nazad poſztaulyaiuchega: Onda on Sz. Otecz pochelie ono lyucztvo koieſzeie na Proceſsie ſnym nahagyalo batriveti govorech. *Bono animo omnes eſtote, nam optatus jam pridem finis Divinæ Iræ DEO ſic annuente oſtenditur.* Dobre volye uſzi budete,

arſze iur konecz ſzerditoſzti Boſie, kogaſzmo tuliko uremenaſeleli, kàse.

Poyte N.N. po Czirkvah razgledaite Oltare na chaſzt MARIE Dev. podignjene, pogleite po Oltarch, po kipeh, y po zidinah one uſzakoiachke tablicze zmalane, onumoſinu duplerov, one iz ſzrebra y zlata glave, ochi, zube, noge, ſzercza, y czela chlovechanſzka tila; opitajte (ako neznate ſzami) kai ova zlamenuiu? vudevam povedano daſzu ovo iedni Aldovi, z koiemi ſzu ſze zagovariali lyudi vu uſzakoiachkeh nevolyah buduchi. Velim vech, daſzu naimre ovo zlamenja pomochi y obrambe Preod. MARIE Dev. kak naimre ona vexum marlivoſztium, ſzkerbium, y lyubauium, neg njedna pticza Pelikan ſzvoie mlade, ona reku ſzvoie poboſie, ne ſzamo od betegov, tùg, y nevòly, nego pache od ſmerti Telounè, y Duſzeunè ie oſzlobagyala, y do danaſzjega dneva, uſze one koiiſze k-nye za pomoch utechu, y nyè pobosno preporuchaiu, oſzlobagya ar Sz. Bernardin od Siene ovak od nyè govori. *Non timeo dicere, quod in omnium gratiarum effluxus quandam jurisdictionem habuerit hæc Virgo; de cujus utero, quasi de quodam oceano vivi, & flumina emanant omnium gratiarum.* Neboimſze rechi, da zverhu uſzeh milosch nekoiu oblaſzt ie imela ova Devicza; iz kotere Vutrobe, kakti iz iednoga moria, zvirki, y potoki izhagyaiu uſzeh miloſch z-koiemi ona proti nam nevolynem greſnikom pred ſzmertium, y po ſzmerti, kot miloſztiuna Mayka pomaſe. *S. Bern. Sen. ſer. 61. in ſer 4. Paſch. c. 18.*

Poveda glaſzoviti Plutarkus vu Sitku Romuluſsa, da potlambi bil Romulus zezidal z velikemi y neizbro- *Plutarch in vita Romuli.*

ienemi ſztroſki, y trudi Varas Rimſzki, videchiga pak gotovoga, ali praznoga, y pùſztoga prez lyùdi koijbi vu nyem prebivali: Miſzlilie adda kakbiga mogel z-lyudmi napuniti, y ſzvoiem mudrem razumom izmiſzlilie y vuchinil na hitrom iednu oſzebuinu Czirkvu zezidati, y nyu na chaſzt Boſicze Pithie poſzvetiti; Ova pak Bosicza Pithia bilaie od uſzeh Narodov molyena, y vu naivexem poſtenju od uſzega lyucztva dersàna, y to zato, kaiti po dopuſchenju Czeſzara Romuluſsa, akoſzu neznam kak veliki krivczi vu onu Czirkvu dosli, y Bosicze Pithie molilisze? prez uſzake dvojnoſzti biloimie oproſchheno od Czeſzara, y miloſchu nyegovu zadobiv ieſzu. *Quo effectum fuit, ut Urbs celeriter excresceret.* Vel. Plutarkus, tem nachinom vuchinjenoie bilo, daſzes Rimſzki Varas hitro z-lyucztvom napunil.

Rauno tak Uſzam. *G.* Bog videchi on Nebeſzki Ieruſalem zarad poruſsenja tulikeh Angelov kakoti prazen, y pùſzt, odluchilie na ſzpodobu Romuluſsa iednu Czirkvu zezidati, nyu napuniti z-redkemi y oſzebuinemi kinchi, nadeliti z-Miloſchami, y Privilegiumi Boſzkemi, koia Czirkva ni bila druga kak B. D. *MARIA*; koiu Otecz Bog Nebeſzki ie nadelil ſzvoium Uſzamoguchnoſztium; Szin Otcza Boga ieiu odichil ſzvoium Mudroſztium; Duh pako Sz. ieiu napunil ſzvoium lyubauium Boſanſzkum goruchum; y nyu tuliko vu Czirkve Kralyuiuche na Nebu uſzem greſnikom ieſzu vuchinili ſzigurno Utechènje, davſsi nye tuliku Oblaſzt, y zmoſnoſzt da more ſzlobodno uſzem ako rauno neznam kak velikem greſnikom, y krivczem Kralya Nebeſzkoga oproſztiti ſzlobodno, y miloſchu podeliti, koijgodersze

nye

nye kakti iedne Bosicze, y Matere Kralya Nebeſzkoga za pomoch y obrambu preporuchali budu; z-koiem Boſiem premudrem naſseſztiem, y meſtrium takiſzuſze kacheli Sztolczi po prgreſsèniu luciferovom izpraznieni vu onom Varaſsu Nebeſzkom napunjavati, y poruſsenja Neverneh Angelov propraulyati, kotieto Sz. Bernard hotel potverditi govorech k-MARIE Dev. *Per te Cœlum impletum eſt, infernus evacuatus, reſtauratæ ruinæ Cœleſtis Jeruſalem ò MARIA!* Po tebe Nebo ie napunjeno, Pekel izpraznjen, popraulyene skode Nebeſzkoga Ieruſalema ò MARIA! *S. Bern. ſer. ſup. miſſus.*

Videlie negda vu Duhu ovu Duhounu Czirkvu naſsu, toieto B. D. MARIV Sz. Kraly David ſztoiechu na deſnicze Otcza Boga Nebeſzkoga, y takie zakriknul: *Aſſiſtit Regina à dextris tuis, in veſtitu deaurato, circumdata varietate.* Sztàlaie Kralycza na deneſznicza tvoiu, vu oprave zlate, obdàna z-uſzakoiachkemi, toieto, lyudmi, ali da bolye rechem Duſsami, koieſzuſzi po nyè proſnje y molitvah grehov oproſchenje, y vekovechno zvelichenje pri Kralyu Nebeſzkom zadobile, z-koiemi ſze ona kakti dìchi vu Nebu, buduch ſnymi ona obdàna, odkuda nadalye puſchaſze chuti Sz. Bernard govorech. *MARIÆ virtute & precibus penè innumeræ peccatorum converſiones fiunt.* Z-pomochium, y proſnjami MARIE, neizbroiena preobernenja greſnikov bivaiu, koiem ona hitreie, y lyublyeneie neg pticza Pelikan ſzvoiem mladem, na pomoch dohagya, y od uſzake pogibeli tuliko telounè, kuliko Duſseunè, miloſztiuno oſzlobagya: Videchiu pak oni Blaſeni Duhi Angelſzki vu tulike ſzvetloſzti, y z-tulikemi Duſsiczami obdànu, ali da bolye rechem *Pſal. 44. v. 10.* *S. Bern. ut ſup.*

Judith. c. 15. v. 10. chem odichenu, popevaiuie na chaſzt ove rechi. *Tu gloria Jeruſalem, tu lætitia Iſraël, tu honorificentia populi noſtri.* Tiſzi ò MARIA Dika Ieruſalema Nebeſzkoga, veſzelye Izraelſzko, chaſzt y Poſtenje Iyucztva naſsega, toieto Dùſz koiemi obdàna natulikoſze dichis.

Niti toga nechinè prez velikoga zroka ; arakoie bil od Rimſzke Obchine kruto hualyen, y izviſen on glaſzoviti Vojvoda Rimſzkeh ſeregov po imenu Sertorius, kaiti vu Spanſzkom orſzagu nektere Puntare prez pogublenja njedinſzke perſone od ſzvoieh ſzoldatov, ſzrechno ukrotil beſse, obladal, y uſze ono Kralyeſztvo vu mir, y pokoy poſztavil. Oh ! kuliko ſzto tezerokrat vexaſze chaſzt, Dika, y Naraduvanje izkaſze od onè Nebeſzke Obchine B. D. MARIE, kadaſze ona kaſe, y ſiri z tulikum unoſinum greſneh Duſs, na koie ie ona taè veliku zkerb imela, da uſze one koijſzuſze k nye utekali, iz nohtòv pekleneh vukòv ie iztergla, y od ſzmerti vekovechnè oſzlobodila, kot na nyè vexu hvalu y Diku govorilie, y zapiſzano vu ſzvoieh knigah oſztavil mudri Aloyſius Novarinus : *Aloyſ. Novar.* *Multi in infernum nunc eſſent truſi, niſi in hunc ſacrum locum ſe recepiſſent, qui eis ob cauſa immunitatis, ut olim civitas refugij.* Unogi y neſzbroieni do ſzada iurbi morali vu peklu goreti, y vezdàbe vunjega prepadali, dabiſze vu ovo Sz. meſzto, pod obrambu naimre MARIE Dev. neutekali, kotero meſsto, nyh od uſzake pogibeli oſzlobagja, y vekoma ſzrechne, y Blaſsene chinì, unogo bolye negie negda chinil on Varas Otechenja, ali Czirkva Bosicze Pithie. Okud ia zpoznavam daſsmo mi Kerſcheniki kruto ſzrechni, koiemie dana za utechenje, y obrambu miloſztiuna May-

ka nasa MARIA, pokehdob akoie ona Mayka nasa kot
jie, dichechisze ona naibolye z-ovem Tituluszem. *Ma-*
ria Mater gratiæ, Mater misericordiæ. MARIA Mati mi-
losche, Mati miloszerdnoszti, ter kakie moguche liszt or
pomiszliti na to, dabi ona nam mogla Perszi szvoie lyu-
bavi, y miloszerdnoszti zkratiti, y zatàiti? Oh to ni
moguche! ar veli Sz. Isaias Prorok. *Numquid obliviscitur* Isa. c. 49.
mulier infantem suum? Moreliszе zpozabiti sena od
Deteta szvoiega? kako dabi hotel rechi ov Sz. Prorok,
dai moguche veruvati dabisze iedna Mati mogla iz De-
teta szvoiega zpozabiti, unogo pak menje tolze more
od miloszt iune Mayke nasse MARIE liszt or pomiszliti,
ali veruvati.

Ovo potverditi morem, y z-onem drugem piszmom
Sz. kade nahagjam vu knigah Poroda, da kadabi Agar
szvoga dragoga Szinka Izmaela vu puschine pogibaiu-
chega, od sèie videla, od velike saloszti, y szkerbi nad
Szinkom vumiraiuchem ni znala kai zacheti, nitimu kak
pomochi, gorechi usza z-lyubauium Materinszkum k-
szuzamszeie podàla, y szhymi polejana, na zemlye lese-
chi polek milega szinka, y ochi vu Nebo podigsi zache-
laie milo krichati. *Non videbo morientem filium.* Naj ne- Gen. c.
vidim umiraiuchega szinka; koiu z-detetom zkupa vi- 21. 16.
dechi G. Bog vu tulike nevolye, zautisitiu. y razvesze-
liti, poszlalie iz Nebesz Angela dabie pokazal ieden
zdenecz, iz koiega Agar zaiemsi vodè z-velikem vesze-
lyem be napoila Szinka szvoiega Izmaela od sèie pogiba-
uchega, y od szmerti oszlobodila. Ali oh kuliko! prez
krayia y koncza ie vexa lyubav, y zkerb nasse Miloszti-
ne Mayke MARIE za nasz nevolyne gresnike, kot tuli-

ke Szinke od sèie, vu pomankanju vodè milosche Bose pogibaiuche, vu puschine szveta ovoga? Oh! kak ona milo zdihava, y zasgano proszi Szinka szvoga iedinoga, kotie negda proszila Kralycza Ester Asveruss Kralya. *Dona mibi animam pro qua rogo, & populum pro quo obsecro.* Szinko moy mili proszimte, y molim za onu lyubav koiuszi ti uszigdar proti mene Mayke tvoie zkazuval, y za onu szkerb koiuszem ia na te noszila, neszkrati ti mene nigdar one Dussicze, za koiugoder iasze tebe molim, niti lyuczstva za koie tebe proszim: koie na tak zasganu, y lyublyenu prosnju, nye predragi Szinek IESVS odgovaria. *Pete Mater, neque enim fas est ut faciem meam avertam à te.* Proszi szlobodno ò predraga moia Mayka MARIA kadagoder, y za kulikogoder gresneh Duss tebe drago, ar ni dosztoino, nit szlobodno, dabi ia od tebe moy obrasz odvernul, y neizpunil usze prosnje tvoie.

Ester c. 7 v. 3.

3. Reg. c. 2. v. 20.

Na potvergenie te isztine nai bude ona pelda, koiu morebiti vech krat iesze chuli od miloszerdnoszti MARIE Dev. proti gresnomu szvetu, proti koiemu rasztediussisze G. Bog, uzelie bil vu ruke szvoie tri sztrele zantitisze nad gresniki snymi, y nye iz licza zemlyè zkonchati, ter vu glubinu peklenszku rinuti: Kai videchi nassa Nebeszka pticza Pelikan MARIA Dev; taki kai berse, to berse prez uszakoga stentanja goreszeiesztala, y z-velikem hitènjem poslaie gore. *Excurgens MARIA, abijt in Montana cum festinatione;* Ali kamie gore posla? ah gore, gore, pred Tronus Presz: TROYSZTVA, pred noge Szinka szvoiega szerditoga, ter onde hitiussisze na kolena szvoia, pochelaszeie nyemu moli-

Croni. ff. Minor. p. 1. l. 1.

ti, za n
ie Chr
likesze
vicza
ditom
dragi
modu
pomo
oszlob
tvoij,
naiha
peldu
iu; t
le z
drag
bodn
remo
da po
pe. du
ve. no
tene
rocet
MA
aaaa
loszt
da na
nye
koszi
nike

ti, za neszrechni gresni Narod chlovechanszki ; kotere-ie Christus rekel; Nevidisli ô predraga Mayka moia kulikesze krivicze mene chinè? koieh moia Bosanzka Pravicza vech nemore podnasati; Nato pak MARIA szerditomu Szinku szvoiemu ie odgovorila ; Szinko moy dragi, ako rauno ia veruiem da ti szam dobro znas usze moduse y nachine, kakbisze moglo gresnomu szvetu pomochi, dabisze pobolsal, y tvoie prauichne kastige oslobodil; Jabi venbar stimala da ona dva verna szluge tvoij, y moij Ferencz y Dominikus, za takov poszel bi naihasznoviteszi bili, dopusti lisztor da oni szvojum peldum, y navukom gresnomu szvetu pokoru nazveschaiu; tochuiuchi Christus, staviusi na sztran one tri satrele zrùk szvoieh pochne Matere govoriti: Mayka moia draga na tvoiu prosnju moralszemsze utasiti, ar ni szlobodno, niti doszstoino mene kot Szinu, tebe kot Matere moie zkratiti miloschu za koiume prosis, hochu adda poszlati szvetu ova dva szluge moie za nazveschat zpeldum, y rechiùm Sz. Pokoru lyuczstvu gresnomu, neve nomu, nepokornomu. Oh! kak pravo adda rekel Richard. tenegda Rikardus. *Velocius occurrit ejus Pietas quam in-* à S. Vic. *vocetur, & causas impiorum anticipat.* Hitreie napomoch c. 23. in MARIE miloszerdnoszt, negsze od gresnikov Cant. zasava; Akoliszе pak to more rechi, y veruvati od miloszt iunoga pomaganja nasse predrage Mayke MARIE, da naimre ona pomase, zagovaria, y brani one koijsze nye preporuchaiu, nitiu na pomoch zazavaiu? a kuli-kosto iezerokrat ona ie hitressa za pomochi one gresnike koijsze nye preporuchaiu, y vu szvoieh potrebo-

chah na pomoch zazavaiu? y to potverditi hochu z-ti-

Joan Herold, Ord Prædi. in Prompt. Miracul B.V. Exemp. 51.

num Hiſtorium.

Piſse Joannes Herold od nekoie Senè, koia uſ-
ſzvoie five dnì prez uſzake poboſnoſzti, y ſztraha Bo-
iega vu uſzakoiachkeh ſztrasneh odurneh greheh
potroſsila, zbetesauſiſze na ſzmert, y zpoznavaiuch da-
ſze konecz ſitka ſzvoiega priblisava, ondaſzeie ona obe-
nula k-miloſztiume Mayke uſzeh gresnikov MARIE
Dev. govorechi, ô MARIA! Mati naimiloſztiuneſa, y
pravo vutechènie uſzeh gresnikov, zpoznavamſze ve-
likum gresniczum, y da uſze moie five dnì nikai nifzem
dobra vuchinila, zakaibi ia uredna od tebe, y od Szinka
tvoiega dragoga, moiega pak Szudcza pravichnega
uredna pomiluvana biti; vendar imam veliko, y tvr-
dno uffanie vu miloſchu tvoiu, vu koiu ia preporucham
greſnu Duſiczu moiu; Doiduchi ureme razluchenu
Duſse od tela; Duhi pekleni tulikai niſzu keſznili po
onu Duſsu doyti, koiaie nym tuliko lèth tak verno ſzlu-
ſila; koiu kadabi oni ſztregli za zgrabitiu, y ſzobum va
pekel odneſzti, doslaie y MARIA Dev. tamo, kadar
paziuſi onu unosinu uragov, pochelaie nym govoriti,
kài oude chinite ô pekleni prokleti Duhi? neznate mo-
rebiti vi kakſzeie ova Sena mene malo pervo preporuchi-
la, y uſze ſzvoie uffanie vu me poſztavila? odhagiaite
adda od ovud ô pekleni Duhi, ar pri ove Duſse ni kakvo-
ga poſzla nimate, unogo menie imate kakovu oblaſt
zverhu nye; Nato odgovoriſse Uragi, kriviczu velike
nà chinis ô MARIA ar ova Duſsa mora naſsa biti, buduch
daie ona unogo zla, y nikakvoga dobra vuchinila; MA-
RIA

RIA pak ie rekla, nemore biti, niti nebude nigdar dabisze ktera Dussa zkvarila, koiasze vu me uffa, mene preporucha, y na pomoch miloszerdnoszt moiu zazava, tak ni ova nemora biti vassa, nego moia, koiuie onde chakala MARIA doklamie iz tela izisla, y nyuie vu Nebo szobum odnesla.

Nut vezda ovo chuiuch naj uszaka Kerschena Dussa premiszli, kak naimre lyublyena Mayka nassa MARIA ie zkerbna za szvoie? kak hitra na nyhovu pomoch? z-kulikum lyubauium y miloszerdnoszt ium ona uszepomase, zagovaria, y brani? koijgoder sze k-nyè poboszno utechu, za pomoch y obrambu prosze. *Quisquis ergo Dæmones in fugam vertere, quisquis eorum laqueos conterere, quisquis eorum vim repellere cupit? ad MARIAM recurrat, MARIAM invocet, MARIÆ Patrocinio se commendet.* Gdogoder adda selì, y hoche peklenszke Duhe od szebe chinitibesati; nyhove lèchke zatreti, y szillu nyhovu zkonchati? k-MARIE naisze uteche, MARIV na pomoch naj zazove, pod obrambu MARIE naisze preporuchì, opomina usseh y uszakoga zmegy Kerschenikov moy Serafinszki Sz. *Bonaventura*; buduchi ona nailyublyenessa Mayka, naimoguchnessa Branitelicza, naimudressa Zagovornicza, y naiszkerblyunessa Priatelicza nassa, pri dragom *Szinku* szvoiem, ar veli Sz. Bernard. *Irascatur in nos DEUS, imperversetur dæmon, MARIA ab his omnibus sua intercessione nos liberat, & defendit.* Naisze szerdi na nasz G. Bog, naisze bore proti nam peklenszki Dùhj kuliko znaiu y hote, MARIA vendar od uszega toga nasz brani, y oszlobagya; ar ona *supergreditur universas.* Vu szkerbi, lyubavi, y mi-

S. Bona. in spec. c. 7.

S. Bern. ser. 3. in Cant.

milosherdnosti nadhagja usze Pticze Nebesske, toi[ne] Szvetcze y Szveticze Bosie, kot pticza Pelikan nasztá[va] usze pticze zemelysske, vu lyubavi proti mladem szvo[jem].

Uszi adda Gresniki y Gresnicze koijszmo po greh[ih] miloschu Bosiu pogubili, prisztupemo Szigurni k-Tro[nu] nusu milosche, y milosherdnoszti, opominanasz use[ga] Sz. Augustin. *Omnes qui peccando gratiam amisimus, secu[ri] ad Thronum gratiæ accedamus; Et inventricem gratiæ pij[s] fletibus, & devotis orationibus postulemus, ut gratiam nobis red[at] dat quam pro nobis & propter nos invenit.* Vszi koij gresséch milosc hu ieszmo pogubili, szigurni k-Tronusu milosche prisztupemo; y MARIV, koiaie pri[ed] Bogom nasla miloschu z-milemi szuzami, y pobol[j]nemi prosnjami molemo, danam poverne onu miloschu koiuie za nasz, y zarad nasz nasla, da po nje prosnje, obrambe, y zagovarianju budemo oude tak mogli siveti vu sztrahu y lyubavi Bosie, da pak vekoma Milosche Bosie nepogubimo. Amen.

S. Aug. ep. Ludol. Car. 1. p. c. 5.

NA DEN Sz. MARIE MAGDALENE.

Kem nàchinom Maria Magdalena iz tak velike Gresnicze, tak velika Szveticza ie poſztala ?

Rogabat autem JESUM quidam Phariſæus ut manducaret cum illo. Lucæ c. 7. v. 36.
Proſzilie pak IESVSA neki Fariſeus dabi ſnym iel.

NÀ iedno chudno, ali kruto ſzrechno Goſchenje pozavam vaſz ò *N.N.* pache, nepozavam ia nego Sz. Lukach Evang. ne iur za nahanrit tela vaſsa z-dobremi Iſztvinami; *N*ego za prikrepiti Duſsicze vaſse z-Navuki Duhovnemi. Goſchenje, vu *k*oiem nahagjaiuſze ſzame tri Perſone: Perva ie pozvani Goſzt; druga, ie Goſztarias; tretja perſona ie. *k*oia nitije vu goſzti pozvana, niti goſztì. Perva perſona ie naiſzveteſsa, y naipravichneſsa; druga, nitije ſzveta, niti pravichna; tretia ie puna uſzakoiachkeh odurneh grehov. Perva perſona opraſcha grehe; druga, chuiuch grehe opraſchati, chudiſze, y mermra; tretia pak perſona placheſze, y milo zdihava. Selite adda znati N.N. koieſzu ove tri Perſone? poſzluſsaite Sz. Lukacha, *k*oivamie na pochetku deneſnjega ſzvoiega Evangeliuma poveda; *Rogabat JESUM quidam Phariſæus, ut manducaret cum illo.* Proſzilie IESVSSA neki Fariſeus dabi ſnym iel. Nut

dveh

dveh Perſon, Chriſtus IESVS kakti Goſzt; Simon Fariſeus pak kakti Goſztarias, koije Chriſtuſsa vu goſzti poval: Kteraie pak tretia perſona? odgovaria Sz. Lukach. *Et ecce Mulier quæ erat in Civitate peccatrix.* Y ovo ſena koiaie bila vu Varaſsu gresnicza, ali kakſze zove? kaije za iednu, y kakie nye Ime? Maria Magdalena. Magdalena adda ie ona tretia perſona ovoga deneſnjega goſchenja, puna grehov odurneh; koie grehe perva perſona naiſzveteſsa, naipravichneſsa Chriſtus Zvelichitel ſzveta nye opraſcha; videchi nyu z-uruchemi ſzusami ſzvoie noge Boſanſzke polevati, y prati; laſzmi briſzati, kuſsuvati, y dragum maſztium mazati, govorechi nye. *Remittuntur tibi peccata tua; Vade in pace.* Opraſchaiuſze tebe grehi tvoij; hodi z-mirom. Kai chiuch Druga perſona, toieto Goſztarias, da IESVS grehe opraſcha, chudiſze, y mermra govorech. *Quis eſt hic, qui etiam peccata dimittit?* Koi ie ov, koi grehe opraſcha? k Sztollu adda ovoga Goſchenja vaſz pozavam ò N. N. za videt kem nachinom Maria Magdalena iz nai vexe gresnicze tak velika Szveticza ie poſztala, da one koieſzuiu do ſzada vu greheh naſzleduvale, od ſzada buduiu znale naſzleduvati vu pokore, da y one budu uredne chuti on miloſztiuni glaſz Chriſtuſsa Zvelichitela ſzvoiega na nyhove z-kradnje vure. *Remittuntur tibi peccata tua, Vade in pace.* Opraſchaiuſze tebe grehi tvoij, odhagyai z-mirom. Kotie bila uredna chuti ſzvoium vekovechnum ſzrechum, deneſnja Sz. y odichena Patronuſsicza uſzeh gresnikov Maria Magdalena, koiu, gdogoder ſelì vu pokore naſzleduvati, nye pomoch z-poznati, y ſnyumſze vu Dike Nebeſzke vekoma veſzeliti? na ieden veren poſzluh moiega govorie-

nja

nja potrebamusze ie pripraviti.

Pozvanisze adda N.N. na iedno ne tuliko veliko, kuliko chudno goschenje, koterosze z-isztinum od uszakoga szpametnoga mora za chudno derszati, y imenuvati; Arakolibi chuda uredno bilo, dabi ieden Kraly zemelyszki isel vu goszti k iednomu szluge szvoiemu? unogo vexe chudo bi bilo dabi isel vu goszti k iednomu ochivesztomu Nepriatelu szvoiemu, à prez Krayia pak y koncza vexega chuda ie uredno da Kraly Neba, y Zemlye iselie vu hisu Farisevsevu; buduch da Farisevsi iesu bili glauni nepriateli Chriszusevi, y kot takovi protinjemu ieszu mermrali, y morguvali, imenuiuchiga priatela Publikanusev, y gresnikov. *Publicanorum, & peccatorum amicus.* Koij vech krat iz-pitavaliszu njegove Vuchenike. *Quare cum Publicanis, & peccatoribus manducat, & bibit Magister vester?* Zakai z-Publikanusi, y gresniki je, y je Mester vas? Veliku poniznoszt, ali ioschе veliku miloszerdnoszt Christus hotelie ztem pokazati, pokudob da on zbogh nikakvoga drugoga zroka ni isel tamo vu goszti, nego szamo zaraditoga dabi ono neverno gresno lyuczstvo tem leglye mogel na pravu Veru obernuti, y od grehov odvernuti. Iselie vu goszti k Farisevsu za poniziti njegovu gizdoszt, y za poniszti Magdalenu poniznoszt. Iselie, za datisze zpoznati pravem Doktorom, y Vrachitelom Dusevnem, ne menje nego y telounem, od koiega Sz. Kraly David govori. *Qui sanat omnes infirmitates nostras.* Koi ozdraulyuie uszе bolestege naszе: arbuduch pervo toga pozvan k iednomu drugomu Farisevsu vu goszti ondeie ozdrauel na telu iednoga vodenichenoga, oude pak hotelie doyti vu

Marc. c 2. v. 16.

Psal. 102. v. 3

goszti, za ozdraueti iednu Gresniczu na Dusse.

Stesze vu unogeh meszt ah Sz. Evangeliuma, da Christus hodil po goschenjah, ali ne iur pianchuvat (ko lyudi hode) nego za iskazuvat szvoiu milosserdnoszt lyubav proti uszem: Hodilie k-Rodbine szvoie, za po mochi nyu vu potrebochah kot szvedochi Sz. Ian Evang. vu 2. dèlu. Hodilie k-Gresnikom vu Kaffarnaum za zvati nye na pokoru, kotsze ste pri Sz. Matheiu vu 9. dèlu. Hodilie k-Farisevssem vu Ierusalem za ponisti nyhovu gizdosst, kot szuedochi Sz. Lukach vu 14. dè lu. y tonam vu denesnjem szvoiem Sz. Evangeliumu potverguie ochivesszto govorech. *Rogabat quidam Pharisæus JESUM, ut manducaret cum illo.* Proszilie neki fa riseus IESVSSA dabi snym iel. *Kaiszeie pripetilo? Is ingressus domum Pharisæi discubuit.* Y doy duchi vu hisa Farisevssevu doleie szel. To pak chinech hotelszeie po kazati pravem, dobrem, y milosztiunem Doktorom sicer nepohagja, y neurachi szamo Rodbinu, y priatele, ne go y nepriatele; ne szamo Goszpodu, nego y szirom he. *Omnibus*, iednum rechium: *Miseri. ordiæ suæ sum Math.c. aperit.* Ar veli Sz. Mathei. *Non est opus valentibus Ma-* 9.v. 12. *cus, sed malè habentibus.* Nepotrebuiu zdravi Doktora, nego oni koijtiszi zlo chute: y to budi doszta recheno od perveh dveh Person ovoga goschenja.

Hodmo vezda k-Tretie persone ovoga goschenja od koiegasze Sz. Lukach szpomina, y on nam obzna nuie ovu Personu daie iedna velika Gresnicza. *Mulier quæ erat in Civitate peccatrix.* Ali kakie ime ove velike Gres nicze? zakaj Sz. Lukach niti nyu, niti Varasa neime nuie kakszе zovù, nego szamo veli. *Et ecce mulier, quæ*

erat in Civitate peccatrix. Y nut ſena, koiaie bila vu Varaſu greſnicza. Ah to niprez zroka, arſze oude dvoj navuk zaderſava, y naipervi ie za Senſzki ſzpol, koi ofzebuinem nachinom ſzramuieſze iſztomu ſzpovednika ſvoie grehe, ter naimre nechiſzte ochituvati: Ova pak ſena odperto ſzpoveda pred uſzemi grehe ſvoie, y zato, *Ecce mulier, quæ erat in Civitate peccatrix.* Nut ſena koiaie bila vu Varaſu greſnicza. Drugi navuk ie ne ſzamo za Senſzki ſzpol, nego y za *Muski*, da naimre ako prem Sz. Lukach ie znal, daie Magdalena bila ochitna greſnicza vu Varaſu, vendarie ni hotel imenuvati zimenom, niti Varaſa za obchuvati poleg moguchnoſztnye poſteno Ime, od ſpota pred lyudmi, ter ni chinil, kot unogi chinè povedaiuch otaine grehe bliſnjega ſzvoiega pred drugemi; pache kaije ioſche gorie, ogovariaiu bliſnjega ſzvoiega vu onom, od chefza on ni nimiſzlil, unogo menje kai takvoga vuchinil: y kaiti Sz. Lukach ie zamuchal Ime ove greſnicze, unogi Sz. Otczi, y mudri navuchiteli ieſzuſze megy ſzobum diſputuvali, koiabi morala biti ova ſena greſnicza. Sz. Auguſtin, y Sz. Gregur Papa ſzvedoche, daie bila Magdalena ſzeſtra Marthe, y Lazaruſa, y to obchinſzkem nachinom valuieſze od uſzeh, daie ova iſzta Magdalana ona greſnicza od koie Sz. Lukach ſze ſzpomina: kai tudi Sz. Mati Czirkva potverguje popevaiuch na deneſnidan od Sz. Marie Magdalene.

Maria ſoror Lazari quæ tot commiſit crimina
Ab ipſa fauce tartari, redit ad vitæ limina.
Poſt fluxæ carnis ſcandala, fit ex lebete phiala,
In vas translata gloriæ, de vaſe contumeliæ.

Maria ſzeſztra Lazarova, koiaie tuliko vuchinila grehov, zpred vuſzt peklenſzkeh, povernula ſzeie na puzvelichenja, y po tulikeh zleh peldah koieie ſzvoiem greſnem ſiulenjem bliſnjem ſzvoiem davala, premenilaſzeie iz iednè odurne poſzude, na poſzudo zebranu y urednu Dike Nebeſzke, y to nj nikakov ſpot Magdalene Szvete, ar kot Sz. Pavel Apoſt. veli. *Ubi abundavit delictum, ibi ſuperabundavit & gratia.* Kadeie unoſina grehov, ondeie obilyè y miloſche: pache gledech na Magdalenu ſzadaſnjega uremena greſnicze imaiu lepu peldu, y Navuk vu nye, oſztavitiſze greſnoga ſztaliſa, y obernutiſze k-Chriſtuſsu po Sz. pokore; kade tulikj Chriſtuſseva dobrota y miloſzerdnoſzt videti, y pohuditiſze more, koi zoveuſzeh na pokoru, y hoche dabiti uſzi zvelichili, odkud rekelie ienkrat. *Amen dico vobis quia publicani & meretrices præcedent vos in Regnum DEI.* Sztanovito govorim vam, da Publikanuſsi, y nechiſzte greſnicze poidu pred vami vu Kralyeſztvo Nebeſzko: koie rechi Gloſa Interlinealis ovak razlàse. *Publicani, ut Mathæus; & meretrices, ut Magdalena præcedent vos (id eſt per viam pœnitentiæ) in Regnum DEI.* Publikanuſi, kakti Matheus; y nechiſzte greſnicze, kakti Magdalena poidu pred vami (toieto po putu Sz. pokore) vu Kralyeſztvo Nebeſzko: Adda Magdalena ona tak velika greſnicza koiaie bila Spachenje ſzveta y mresa peklenſzka z-koiumie Aſzmodeus peklenſzki neizbroiene Duſze polovil, y vu pekel odneſzel takova, y tulika Szveticza, y Bosia priatelicza ie poſztala, daie od ſzamoga Chriſtuſsa hvalyena bila, kakov zrok tomu mora biti? nieden ſztanovito drugi, neg ona gorucha lyubav proti G. Bogu,

Rom. c. 5 v. 20.

Math. c. 21. v. 31.

Gloſa Interlin.

gu, z-koiumie Magdalena gorela, polek szvedochanszva oneh Christusseveh rèchi. *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Opraschaiusze nye grehi unogi, arie unogo lyubila.

Kakovem pako nachinom ie Magdalena ovu szvoiu veliku lyubav proti G. Bogu szvoiemu izkazala? deteszinj Sz. Evangelium odperto poveda. *Ecce mulier quæ erat in Civitate peccatrix.* Nut Sena koiaie bila vu Varasu grehnicza; kak berse be doznala daie IESUS dosel vu hisu Simona Farisseusa, takigaie posla izkat, ne vech z-ruganemi laszmi; z-panklini, y spiczami naczifranum glavum; nego gologlava, z-razcheszanemi laszmi; ne vech z-farbanem obrazom, nego suhkemi szuzami polejanem; poslaie ne vech vu Czifraszteh halyah obliechena, nego vu iednom priprosztom plaschu zavita; szuzbleda, zaplakana, chedna, saloszna, ulezlaie vu Hisu Farisseusevu, kadeie znala za sztolom Christusa szedeti, y berselie ulezla vu hisu prez uszakoga pozdravlenja teklaie za herbet Christusev, y hitilaszeie na kolena szvoia polek nòg njegoveh, ter ieie zachela szuzami szvoiemi polevati: *Lachrymis cepit rigare pedes ejus.* Y vlaszmi szvoiemi nye briszati. *Et capillis capitis sui tergebat;* Potlam pak kussuvati; y zatem z-dragum maszti nye mazati. *Et osculabatur pedes ejus, & unguento ungebat.*

Oude vezda razmisslemo iednomalo zakai Magdalena ni pred Christusa isla? negoszeie za herbtom njegovem zkrivala: znate, ali znati selite zakaije ona to chinila? Javam povem zrok, y ie ov, kaiti doklamie ona vu greheh sivela, nisze szramuvala pred liczem Bosiem

iem gresiti, pred koiem nisze mogla zkriti, à pred lyud-
mi ieszе zkrivala, y szramuvala vu nechiſztochah ſive.
Szada pak zpoznausisze gresniczum uſze drugach chi-
ni; ar zbogh velike ſalofzti koiu chùti vu ſzvoiem ſer-
cu ſzramuieſze pred liczе Bosie doyti, a neſzramu e pa
pred lyudmi ſzpovedati grehe ſzvoie, y za nye pokor
ochitnu delati, za pobolſati ona perva ſzpachenja, s
novum peſdum: Znaiuch dobro ona kai Sz. Kraly Da-
vid ie govoril, da njeden gresnik neche pravichen poſz-
Pſal. tati pred liczem Bosiem. *Non juſtificabitur in conſpectu tuo*
142. v. *omnis vivens.* Onaie pak dosla nagloſzt za biti ochiſche-
2. na, y poſztati pravichna: zkrivaſze vendar za herbet
Chriſtuſev, kot chinè mala Dechicza kada kai pregre-
sè, boiechiſze pred ochi Otcza ſzvoiega doyti, y akoſi
ieſzu zvani, takſze zkrivaiu, y ſzramuiu pred ochi doyti
zbogh pregreske. Rauno tak Magdalena chini; koja
zagresiuſi proti G. Bogu ſzvoiemu Nebeſzkomu O czu,
y buduch od njegove Bosanſzke Miloſche napero vazna,
ſzramuieſze, y neuffaſze pred ochi njegove doyti,
nego ſztoi od zada.

Ioſche ieden zrok zmegy ſzto drugeh namiſselmi
dohagja zakai Magdalena Chriſtuſu ie za herbtom ſtala,
a ne pred ochima, y ie on kogami Sz. Iſaias Prorok
Iſaiæ c. napervo daie, z-onemi rechmi. *Projeciſti poſt tergum tu-*
38. v. *um omnia peccata mea.* Hitilſzi za herbet tvoy uſze gre-
17. he moie, toieto hoche rechi ov Sz. Prorok, da kada G.
Bog hoche dati na znanje daſze iz grehov zpozablyuie,
y nye opraſcha, onda on one gresnike za herbet poſztav-
lya: Selelaie Magdalena da biſze Chriſtus iz nyè grehov
zpozabil, zatomuſze za herbet zkriva; alie ni bilo

doſzta

doszta zkrivatisze za herbet, nego onde od velike saloszti klechalaie spred Christussevemi Nogami, szuze suhke tochila, y snymi pràla noge nyegove, ter z laszmi svoiemi nye briszala.

Nadalye vu sztarom zakonu bilaie iedna zapoved, da kak, y chimie gdo zagresil, onakovu pokoru moralie chiniti. *Pro mensura peccati, erit & plagarum modus.* Magdalena pak gresilaie proti Bogu svoiemu, oszebuinem nachinom z Ochima svoiemi, z koiemi gorie neg vszega sveta naichemerneshi Basiliskussi ranilaie szercza ouch Mladenczev, y nyhove Dusze umariala. Gresilaie z laszmi, nye farbaiuch, rugaiuch, z panklini czisrauch z gemanti, y dragem gyungyem kinchech, y snymi chversztèie neg z nikakvemi lanczi szercza szvoich lyubitelov ie vezala, y nyhova tela za szobum uleka. Gresilaie z Vuszti, lyubitelom maszne rechi davauch, neszramne popevke popevaiuch, y nyh kussuiuch. Gresilaie iednum rechium zeusemi kotrigi tela svoiega: Zato potrebnoie da uszaka sztran tela polek zasluszenja pokoru dela, y zato Magdalenino szercze koieszeie pervo vu nechisztochah naszladuvalo, y od lyubavih nechisteh gorelo; vezdaszе od saloszti raztalyuie: one ochi, koieszu sze pervo bliszikale iz szebe vandavaiuch goruche plamne nechisteh poszelèny; vezda iz szebe toche dva potoka szuz. Onj laszi, koijsu pervo chuerszto vezali szercza mladenczev; Vezda Magda enu dersè privezanu k nogam Zvelichitela szvoiega. Ona Vuszta, koiaszu pervo kussuvala lyubitele tela szvoiega; Vezda nepreszstaiu kussuvati Nòg lyubitela Dusze szvoie. One ruke, koieszu pervo tulike grehe

Deutron. 25. v. 2.

chi-

chinile, y snymi Odkupitela szvoiega ranile, y muchile; Vezda nepreshtaiu s-dragum mashtium Nòg nyegovih Sz. mashati. Iednum rechium, kakgoder Magdalena seushemi kotrigi proti Zvelichitelu szvoiemu ie greshila; tak tulikai y pokoru ie chinila; kotere Magdalene shaloszt, zkrushenje, lyubav, y preobernjenie iz nechisztoch na chisztochu, iz veszelya na plach, iz nashladnosztih na pokoru; videchi iednum rechium Christus poleg nôg szvoieh onu tak velikugreshniczu, premenjenu na tulikupokornicszu, ni mogel od menje vuchiniti, dabisze nad nyum neshmiluval, y zato rekelieie. *Remittuntur tibi peccata tua, Vade in pace.* Odpushchaiusze tebe tvoij grehi, hodi z-mirom. Kako dabie hotel bil rechi Magdalena t'szi unoshinu shuhkeh Szùz od velike shaloshti iztochila; Unoshina grehov tebesze oprascha; *Tiunogo* krat iz goruchelyubavi proti mene ieszi zdihavala ò Magdalena, ah doshtaie! uretie moia Miloserdnoszt grehe oproshtila: Iztiralszem iz tebe 7. Uragov, toieto uszeh 7. szmertneh grehov; uzelszemte vu miloschu moiu, y zato *Vade in pace.* Hodi z-mirom, y naivech greshiti.

Ovo razumeushi Magdalena ioshche bolye neg pervo od velike lyubavi pochelaie zdihavati, plakatiszе, ponizuvati, y govoriti: Zvelichitel moy predragi poniznoti hvalim za miloshtiuno oproschenje tulikehodurneh grehov moieh; ali Mira nechu imeti: Ja vu miru sheveti? z-tvoiem mirom ia vu miru biti? ah po njeden put! nego: *Adarma, adarma.* Hochu imeti boy, harcz, y vojshku; vojszku z-Szvetom; Harcz z-Telom moiem nevernem; Boy z-ozoinemi chutenyi moiemi,

doklam

dotlam Duh bude vu mene. Puſchine, y Pechine, ſpichaſzta ternja, y diſczipline budu moia oruſſa; Ar akoliſze tebe ò Zvelichitel moy predragi doſzta vidi faloſztimoiè? Lyubavi vendar moie proti tebe to uſze ni zadoſzti, ar *Amor nunquam dicit ſufficit.* Lyubav nigdar neveli, doſztaie. Y tako potlambi Magdalena bila Miloſchu zadobila. vu 27. letu ſitka ſzvoiega, od potlam ſpuchi vu ſkole Chriſtuſseve poldrugo leto, k-zadniemu poChriſtuſsevom vu Nebo zaſztuplyeniu odpravilaſzejevu Puſchinu, vu koiu dojduchi, y nameriuſsiſze na jedinu viſzoku pechinu blizu Marſilie Varaſsa, na koiu Magdalena z-velikum teskochum ie zlezla, y vu nyu ie ulezla, zkrila, zaperla, y tako reküch zakopala ioſchesva; ar onde ono ſzlabo telo, koteroie pervo naucheno bilo k-ſmahnem Jeſztvinam; hranilaie Magdalena zkorenjem, y vodiczum koiaie z-iednoga kuta one pechine kapala; Trapilaie ne ſzamo z-poſztom, nego y zkoznuvanjem na tverde pechine leſech Magdalena ono ſzvoie telo, ko na mehkeh poſztelyah z-tulikemi odurnemi grehi Boga ſzvoiega ie bantuvalo: Ono telo, koulike czele nochi ie potroſsilo zkoznuiuch na tanczeh, y &c. oudeie moralo zkoznuvati, ne ſzamo zverhu tverde pechine leſech, nego unogo vech klechech na goleh kolenah, y guſzte vudarcze oneh diſcziplin podnaſsauch, vu koie pechine neküliko uremena prebivaiuchi ou ove oſtre pokore, y potroſsiuſiure ne ſzamo uſze traviczekoieſzu okol nye, vu one pechine raſzle, nego y korenje nyhovo zkonchauſsi, nitiimaiuch vech odkud kaiuzeti, y chimſze hraniti; proſzilaie G. Boga dabie ali providel za hranu, ali prez hrane teloune puſztil vu

Maurit. l. 1. c. 9. Sukel. l. 2 c. 2.

one pechine duglye za grehe ſzvoie pokoru delati, y nye molitva poſzluhnjenaie od G. Boga bila ar polek ſzvedochanſztva dveh velikeh Piſzczev *Mauriliuſsa*, y Sabelicuſsa czeleh 30. leth Magdalena vù one pechine prez uſzake telounè hranè ie ſivela, hranjena liſztor od Angela ſzvoiega Chuvara z-kruhom Angelſzkem: O zerczalo pokore! ò Pelda ſzvetoſzti! ò zauietek uſzeh Dobroth! oh chudo ſitka chlovechanſzkoga Magdalena! Leh koie onem mladem Divojchiczam ſzvetoſztaviti, y naſzladnoſzti telovne oduriti; koie ioſche neznaiu kakovie ſzvet, y kaiſzu naſzladnoſzti telounè. Leh koſzeie iedne ſene zkrivati pred lyudmi, koia ie ure pleſsiva na glave, kermeslyva na ochèh, ſcherbaſzta na zubeh, rugana na liczu, ar takova nebesì pred ſzvetom, nezkrivaſze pred lyudmì, nego lyudi od nye besè, y pred njumſze zkrivaiu: Ali one, one ie teſko y ſmehko ſzvetu herbet obernuti, y naſzladnoſzti njegove oduriti, koia vidi da uſzi na nyu gledè, za nyum hlepè, nyeſze klanjaiu, y zlamenja lyubavi izkaſuiu, kakovaie rauno bila Magdalena; ter vendar ona uſza ova pod pete poſztaviuſsi, y za lyubav Zvelichitela ſzvoga oduriuſsi, zebralaſzie za ſzvet iednu naivilzokeſsu goru, y vu gore Pechinu, vu koie czeleh 30. leth (kotſzem iur rekel) prez uſzake hranè ie ſivela. Oh toie ieden velik Miraculum! toie uſzeh chùd naivexe chudo.

Sz. Ivan Kerſztitel doſselie vu puſchinu ni piùch, niti iedùch, kot Sz. Piſzmo ſzvedochi, ali vendar okteplyevalie negda y negda ſzvoie ſzlabo telo kobilicze, y diuyì mèd iedùch. On naipervi za Sz. Ivanom Pavel Puſchenik hranilſzeie z-kruhom kogamuie karvan donaſ-

naſal: y Sz. Anton akopremie bil za iedno chudo uſzem Puſchenikom zbogh oſtreh poſztov, vendar pod vecher imelie navadnu kolaczijczu. Znam da 40. Korizmih prezpilisa, y Jelisa preſvelie Sz. Simeon Stilita na iednom ſztupu ſztoiechi pod ſzamem Nebom. Za iedno chudo, za ieden Mirakulum uſzemu ſvetu uſzi ovi ieſzo bili, toie prava iſztina. Ali czelih 30. leth nepoſztavi-tnogdar nikai vu vuſzta ſvoia, ter vendar ſiveti, Oh! tmeuſzeh chud, naivexe chudo; y to takovo chudo bilie dencſnja Szveticza, Odichena Maria Magdalena: kiore na pochetku nye pokore doſzelie bil Sz. Mihaly Arkangel, y nye od ſztrani Boſie ovat govoril; *Magdalena tebe hoche G. Bog pridücha Leta Zerczalo pokore imeti.*

Magdalenæ vult DEUS ſæculis futuris ſpeculum pœnitentiæ habere. ibid. cit. *à Manni in t.*

Niadda chudo da nye Angel Chuvar guſzto krat ie nyu pohagjal, y z Kruhom Angelſzkem hranil; Da nye Mazolanſzka Halycza, illi opravatia do koſzezverhu nye izegnyla, y na nem ſzto oprave z-laſmi golotu tela ſzvoiga ie pokrivala; Da iedno Drevo neobdelano ſzamo od ſzebe va nye pechine ie izraſzlo iz tverde pechine. na toiem drevu videlſzeie Kris, chauli, ſzulicza, y uſza oſztala orudia Chriſtuſseve Muke, bolye, y lepſye, neg dabi od naibolſega Pilthavara bila izrezana: Da guſzto krat noſzenaie bila od Angelov gledat, y vuſivat lepote, y Veſzelya Nebeſzkoga: Da ſzto, y deſzetkrat Chriſtus na nebaie dohagjal nyu pohagjat; nyu batrivet, y razveſzelyevat; kotto ona ſzamaieduomu ſzvomu poboſnomu Puſcheniku ie obznanila. Kakov pak zrok uſzem ovem, y neizbroiem drugem Miloſcham, ioſche na ovom

ſzvetu Magdalene ſzvete, od G. Boga podelyenem, y od nye zadoblyenem? ah koi, y kakovbi drugi tomu uſzemu zrok moral biti, ako ne ona nye oſzebuina pokora? kakove nitije bilo, niti bude nigdar chuti, unogo menje videti od oka chlovechanſzkoga, dabi naimre koi chlovek prez uſzake hrane 30. leth ſiveti mogel: Odkud morem ia po pravicze od Magdalene rechi one rèchi koieie negda Sz. Ivan Chryſoſtomus od Sz. Ivana Keiſztitela rekel. *Erat planè mirabilè in humano corpore, tantam pœnitentiam videre.* Biloie zeuſzema chudo oſebuino vu telu chlovechanſzkom tuliku pokoru videti.

Nu vezda gdoie on ô N.N. koi bude mogel, y znal izpiſzati, y na pervo doneſzti druge kaſtige, y trapliyenia tela Magdalene naſze preodichene? koiuie ona vuchinila vu oneh trideſzeteh letah ſivuchi vu one pechine. Gdo bude znal, y mogel nye mila zdihavanja, nye ſuhke kaline koieie poſirala, y ſzuze koieie tochila prebroiti? premislyavaiuch britku Muku, y ſzmert Odkupitela ſzvoiega: ako vu iſzteh Nebeſzah megy Korusi Angelſzkemi (kam vech krat, cheſz dan od Angelov benoſsena za vuſivat one lepote, ſzvetloſzti, Muſike, y veſzelya Dike Nebeſzke) kade plachu, nit saloſzti nimeſzta, ona vendar uſza ſaloſztna ieſze plakala premislyavaiuch ſzvoy negdaſni greſni ſitek, z-koiem onaie pogubila bila ono veſzelye, y zaſzluſilaſzi peklenſzke plamne, vu koiebi y zasla bila, dabi oſzebuinum Boſium Miloſchum nebila raſzvetchena, y obchuvana.

Ah ureme! zakaime oſztaulyas, dami moiega govorienja kotbi rad, y moral dokonchati nedopuſchas: Nai prodekuie adda Puſchina, y Pechina Marſilie Varaſ-

sa prechudno siulenje Magdalene Pokornicze; Ti pako ô Sz. Devicza Metilda nezamuchi lepote Magdalene Preodichene, vu koieſzju videla, kadatiſzeie pokazala iz Neba doyduchi uſza od verhuncza, do pet z-dragem gyungyem nakinchena, y povedalati da z-onem gyungyem Dusa nye ie okinchena, zbog tulikeh szuz koieie ona za oproſchenje grehov ſzvoieh iztochila. *Mamu. in 1. Quadr. Con. 37. in Parz.*

Ah dokancham! dokancham, ter dokanchaiuch prekrayia, y koncza vech oſztaulyam negſzem povedal, od ſzvetoſzti y Dobroth deneſnje Preodichene Patronuſicze naſe; Terſzek tebe obracham ô Magdalena ſzveta! ne vech Pokornicza, a ioſche menje Greſnicza, nego Magdalena Serafinka Nebeſzka, arte ſzudim megy pervemi Seraffini vu Nebu Sztolecz imaiuchu, radi one tvoie nezgovorne lyubavi proti Bogu tvoiemu; arſzi ti naipervo zpoznala tvoy greſni ſitek y Miloſchu Boſiu zverhu tebe, terſzi ſztoprav potlam pochela Boga lyubiti, lyubech ſuhkeſzuzicze tochiti, ſzuze tochech ponizuvati, ponizuiuch oduriavati naipervo chalarnoſzti ſzveta, potlam paky vu Puſchinu beſati. Velika ſzvetloſzt moralaie biti, koiateie uchinila zpoznati. Velikogeny moralie biti, koiteie chinil tak iako od lyubavi goreti. Velika ſaloſzt moralaie biti, koiateie chinila tuliku unoſinu, tak urucheh ſzuz iztochiti. Velika ſzrameſlyvoſzt, koiateie chinila natulikoſze ponizuvati. Velika ſzerchenoſzt, koiateie vuchinila takove naſzladnoſzti oduriti. Velika iakoſzt, koiateie iz czifraſzte oprave ſzlekla, iz okincheneh komor izulekla, od drageh lyubitelov odrusila, veſelya na plach, naſzladnoſzti na pokoru, goſchenja na poſzte premenila ter vu ied-

nu tak dàlku Puſchinu zauleẽla, vu iednu tak ſztraſnu pechinu zaperla, ali da bolye rechem ioſche ſivu zakopala.

Budi adda naſ. nevolynehgroſnikov verna pred G. Bogom Zagovornicza, ternam izprofzi ſ. vetloſzt Miloſche Boſie, da y mi budemo mogli zpoznati nas neſzrechni greſni ſztalis; Izproſzinam goruchi ogeny lyubavi daga zverhu uſzeh ſztvari budemo mogli lyubiti. Izprofzi onu ſzerchenu ſaloſzt, koianam bude den, y noch ſuze iz ochijh ulekla. Izproſzi onu ſzrameslyvoſzt, ſzerchenoſzt, y lakoſzt, da vu poniznoſzti ſzerca naſseh, greſna poſelenja budemo mogli ukrotiti, obladati, ſzvet z-chalarnoſztmi niegovemi oduriavati, oduriavaiuch doſztoinu pokoru za grehe chiniti; da tak poſztanemo uredni na ſzkradnje vure naſſe od miloga IESVSA chuti on preſzrechni glaſz. *Remittuntur tibi peccata tua, vade in pace.* Opraſchaiuſze tebe grehi tuoij, hodi z-Mirom, vuſivat vekovechnoga veſzelya. Tako budi.

Amen.

NA DEN Sz. IAKOPA APOSTOLA.

Szvetoſzt, y Velichanſztvo *Sz.* Iakopa *A*poſtola spoznatiſze more, iz velikeh Chùd, koiaſze pri njegovom Sz. Grobu nepreſztanczè pripèchaiu.

Erunt ſepulchrum ejus glorioſum. Iſaiæ c. 11. v. 10.
Ibude Grob njegov odichen.

MOgloſzeie pripetiti, da morebiti *k*oigod zmegy vaſz N.N. ie kadateda vu knigah ſtel, ali konchè od *k*oga goder pripovedati chul, od oneh prechudnem nachinom, y Meſztrium iz malaneh kipov od naimudreſsega zmegy uſzeh Appelleſsa Malara vucheni*k*ov, po Imenu Timanteſsa, od koieh *k*ipov ſzpominamſze daſzem negda ſtel, ter rauno ſzada ieden zmegy nyh napervomi prilichno dohagja, naimre on, *k*oga ni iz ſzvoieglave, ali da bolye rechem iz ſzvoie volye, nego pod zapoved iz malati moral, toieto, zapovedanomuie bilo dabi iednoga naivexega iz malal Goliata *k*ak naimudreſse zná, *k*oia zapoved *k*rutomuſzeie teſska videla, nitiſzeie skoroznal *k*ak della prieti: niſtarmenje ſeleiuchi polek moguchnoſzti ſzvoie zapoved Goſzpoczu izpuniti, uzelie adda predſze iednu veli*k*u tablu iz deſzek napraulyenu, y na nye zachelie izriſzavati, potlam pak y malati iednu veli*k*u Ruku, polek Ruke pako dva mladencza, koiiſzu z iednum veli*k*um ſtangum merili perſzte onè Ru-

*k*e,

ke, poduſzem pako ovem podpiſzalie zdola ove rechi. *Ex police cognoſce Coloſſum.* Is palcza zpoznaj Goliata. Z-koiem malanjem hotelie na znanie dati, da koi hoche znati velikochu Goliata, toieto kak velik more biti? naj pogleda na ruku, y na perſzte, ter naj razmiſzli, ako iedna ſzama ruka ie taka velika? kak mora velik Goliat biti kadaie veſz czel vu perſone. *Ex police cognoſce Coloſſum.* Iz palcza poſznaj Goliata. Nekai ſzpodobnoga zmenum tulikai pripechaſze denesni den, ô *N.N.* budnchimi zapovedano izmalati, y pred ochi vam poſztaviti iednoga velikoga chloveka, ne iur nichemurnoga Goliata; nego iednoga Velikoga Apoſtola Sz. Iakopa, koiega ſzamoga Sz. Mati Czirkva zpoznava za velikoga ne ſzamo Apoſtola, nego pache za vexega zmegy uſzeh Vuchenikov, y Apoſtolov Chriſtuſeveh zvun Petra y Paula, zovuchiga *Jacobus Major.* Iakop Vexi, koiega Velichanſztvo vu ſzvetoſzti, lyubavi, y ſzpodobe, koiaſzeie megy nim, y Chriſtuſsem na zemlye ſivuchemi videla; ſzkoro da neznam od kud, y kak moiega govorjenja pocheti. Ali kaiti duſnoſzt moie chaſzti ſzobum donaſsa, da ja ovoga Sz. Apoſtola Velichanſztvo ne ſzamo na paperu izriſsem, nego pache daga *N.N.* pred ochima izmalam, y pokaſem kulik, y kakov Szvetecz Boſyi ie Sz. Iakop Apoſtol denesni: Toga pak uſzega nemoguchimi izmalati z-pemzlinom jezika moiega, na table iednè kratke vure Vremena; zato nakanilſzem naſzleduvati Mudroga zgora imenuvanoga Timanteſsa Malara, terkai nebudem znal od Sz. Siulenja, y ſzmerti njegove govoriti, z-velikemi chudi koiaſze pri njego-

vom

vom Sz. Grobu nepreſztanczè pripèchaiu, nadomeſztiti hochu, z-ovem podpiſzkom. *Ex Sepulchro cognoſce Apoſtolum.* Iz Groba zpoznaj Apoſtola; koteromu Grobumorem y ia pripiſzati one Sz. Iſaiaſa rèchi, koieie on od Chriſtuſsevoga Groba govoril. *Et erit ſepulchrum ejus gloriöſum.* Y bude Grob niegov odichen. Nebuduchi njeden Grob zmegy uſzeh Boſieh Szvetczev, zvun Groba ſzveteh Apoſtolov Petra y Paula, vu tulikom preſtimanjiu, kulikò Grob Sz. Iakopa zaradi velikeh chùd koiaſze prinjem nepreſztanczè chinè, kai pervo neg pochinem kazativam pripravete vaſse pameti na premislyaranje, y vuſseſza na poſzluſsanje.

Da Uſzamoguchi *G. Bog* ima od ſzvoie *Boſanſzke* nature vu ſzebe tu laſztovitoſzt, y naivexu ſzkerb vu tom, da on chaſzti, y izviſsava priatele ſzvoie, odkud Sz. Kraly David govori od njega. *Vimis honorati ſunt Amici tui DEUS.* Prevechſzu poſtuvani Priateli tvoij; y nekoi Mudri Filoſofus buduch opitan, kakovbi naivexi *Boſyi* poſzel, y opravilo bilo? odgovorilie hitro, ali nakratkom ovak: poſzel naivexi *Boſyi* ie izviſsavati dràge, y ponizne priatele ſzvoie; Nepriatele y Puntare ponizuvati. Naivexi pak, y naiponizneſsi megy Apoſtolmi y Vucheniki Chriſtuſsevemi vidimiſze da ie deneſsni Sz. Iakop Apoſtol bil, koiemuie naivexa zlamenja lyubavi izkazal. kadagaie z Petrom, y Ianuſsem uſzigdar, y uſzigder polek ſzebe hotelimeti, y ſzvoieh zkrounoſztih dèlmika vuchiniti; Ar pred kemſzeie preobrazil na Gore Taborſzke? pred Iakopom; pred kemie od ſzmerti obudil kcher Arkiſsinagoge? pred Iakopom; pred kemſzeie na Vertu Olivetanſzkom kervavem potom potil? *Pſ. 138. v. 17.*

pred Iakopom: komuie ſvoiu ſztraſnu Muku, y ſmert britku obznanil? Petru, Iakopu, y Ianuſsu; poſzluhnemo Sz. Alberta Biskupa govorechega od Sz. Iakopa: *Ad ſecretiora admiſſus in Transfiguratione Domini, In reſuſcitatione Filiæ Archiſinagogi, In expreſſione in horto ſui intenſi doloris, ex paſsione & morte imminente.* Kainam tulikai Sz. Antoninus Florentinſzki potverguie; *Cum Petro ad omnia Secreta Deitatis Domini præ alijs, quaſi teſtes idonei admittebantur.* Sz. Iakop vu tovaruſtvu Petra y Ianuſsa vu uſse ſzkrounoſzti Boſanſztva Chriſtuſsevoga megy oſztalemi kakti uredni ſvedoki ieſzuſze prepùſchali: Odkud lehkoſze zpoznati more kulikie Boſyi Priatel bil nas deneſni Sz. Iakop Apoſt: koi pako zrok tulike lyubavi, y priatelſztva Chriſtuſsevoga proti Sz. Iakopu? kaiti Sz. Iakop kak hitro ie zachul glaſz njegov: *Venite poſt me.* Hodete za menum, takigaie pochel naſzleduvati; aliſzu to vuchinili y drugi Apoſtoli, naimre Peter y Ianus. Iſztinaie, ali ne zeuſzema; buduch da Peter y Ianus zapuſztiliſzu ſzamo ſzvoie mreſe, Iakop pako ne ſzamo mreſe, nego tulikai Làdju, y Otcza ſzvoiega, kotnam to ſzvedoche one rechi Sz. Ivana Chryſoſtomuſsa. *Vide quia Petrus quidem & Andreas dicuntur reliquiſſe retia, Jacobus autem non ſolum retia, ſed etiam Navim, & Patrem.* Zaradi toga moy Serafinſzki Sz. Bonaventura premislyavaiuch veliku lyubav, hotenje, y hlepenje z-koiemie naſzleduval Sz. Iakop Nebeſzkoga Meſtra ſzvoiega, veli ovak: *Multum S. Jacobus fuit dilectus à Chriſto, quia propter eum dereliquit non ſolum res temporales, ſed etiam ipſos Parentes ditos, imò ſeipſum quod maximum eſt.* Unogoie Sz. Iakop bil lyublyen od Chriſtuſsa, ar zaradi njega ie zapuſztil ne

S. Anton ſer. 2. de S. Jacob.

S. Joan. Chryſoſt.

S. Bonavent. ſer. 5. de S. Jacob.

ſzamo

ſzamo duguvanja uremenitna, nego tulikaj iſzte Roditele ſzvoie drage, pache y ſzamoga ſzebe, kai y ſe naivexega preſtimanja uredno: Ali kakie ſzamoga ſzebe zapuſztil? koi to ſeli znati, naiſze potrudi z-menum k-Sz. Evangeliſte Matheiu, y on hochenam povedati, da kadaie Mati Iakopova proſzila Chriſtuſsa dabi nyè ſzini poleg njega vu Kralyeſztvu njegovom mogli ieden na deſzno, a drugi na levo ſzedeti. *Domine, die ut hi duo filij mei ſedeant unus ad dexteram, & alter ad ſiniſtram tuam in Regno tuo.* Matth. c. 20. v. 21. Na koiu proſnju Chriſtusie opital Iakopa, y Ianuſz. *Poteſtis bibere calicem quem ego bibiturus ſum?* Moreteli piti kelih koga ia pil budem? koie rechi Sz. Dionyſius Carthuſianus ovak tolmachi, y razlaſe. *Poteſtis bibere calicem quem ego bibiturus ſum? id eſt ſuſtinere paſſionem, & mortem quam ego ſuſtinebo.* Moreteli piti kelih, koga ia budem pil; toieto podneſzti Muku, y ſzmert koiu ia budem podnaſsal? Na koie izpitavanie hiterie bil prilichno odgovoriti nas deneſni Sz. Iakop Apos. *Poſſumus.* Moremo, toieto tolmachi nadalye Sz. Dionyſius: *Poſſumus, id eſt pro veritate fidei, pro DEO, & pro Juſtitia mortem pati.* Moremo, toieto, za pravu Veru, za Boga, y za Praviczu ſzmert podneſzti. Ibid. v. 22. S. Dionyſ. Cat. in c. 20. Matth. Idem ib.

Sz. Iakop ſeleiuchi od velike lyubavi koiuie imel proti Sztvoritelu ſzvoiemu, y Zvelichenju Duſsicz Naroda chlovechanſzkoga podneſzti Muku, kerv prelejati, y ſitek na ſzmert dati, iedvaj be zachul glaſz Meſtra ſzvoiega Nebeſzkoga. *Euntes in mundum univerſum.* Marc. c. 16. v. 15. Poyte moij dragi Apoſtoli po uſzem ſirokom ſzvetu raſsireteſze, y razidete nazveſchaiuch mene, za pravoga Szina Boſiega, y moy Sz. Evangelium, razumeusi velim

Sz. Iakop ov glaſ̀ y zapoved zkupa Chriſtuſa Meſtra ſzvoiega, takiſzeie odpravil na dalek, y teſek pùt proti Spanioſzkem Orſzagom, vu koieon dojduchi niſze zpozabil iz rèchih ſzvoiega Meſtra koieie nym govoril. *Eatis, & fructum afferatis, & fructus veſter maneat*; Poyte, y ſzàda doprineſzete, y ſzàd vas nai oſtane; ar dojduchi vu Spanſzku Zemlyu, ſzercheno zeuſzem ſzvoiem Duhom pochelie nazveſchati Veru Katholichanſzku, na tuliko da vu kratkom uremenu zadobilie bil devet Vuchenikov, y Naſzledníkov ſzvoieh, od koich piſse Menopolitanſzki Biskup ovak. *Quod de Jacobo magnifaciendum cenſeo illud eſt, quod Hiſpaniam primum per ſe aſcendit, primus perambulans. & prædicans quam ſemel recepit, non deſeruit.* Kai od Iakopa na unogo derſim, ie ovo, da ie on naipervo vu Spanyolſzku zemlyu doſel, y naipervi nyu obeſsel, y prodekuiuch vu nye ſzvoy ſitek dokonchal, ar nigdar vech ni vaniz nye iziſsel. *Ad quem multitudo gentilium converſa eſt populorum dicentium peccavimus, & impiè geſſimus.* Szvedochi nadalye zgora recheni Biskup; k koiemu unoſina Poganſzkoga lyuczstva ieſze obernula, govorechi zagreſsiliſzmo, y zloſzmo vuchinili: koiemu vu obrachanju Poganov na pravu Veru, à Greſsnikov na pokoru, nedvoìm, niti neveruiem dabi naimenſa pomochnicza bila vu njegoveh trudeh B. D. MARIA. ar polek ſzvedochanſztva mogeh ſzveteh, y mudreh Navchitelov onamuſzeie ienkrat vu ſpanioſzke zemlye buduchemu pokazala zverhu iednoga ſztupa, doklamie ioſche ona vu Ieruſalemu ſiva bila, y poklambiſze ona zverhu ſztùpa ſztoiecha z naſsem deneſnjem Sz. Iakopom Apoſtolom razgovorila bila, zapovedalamuie dabi on na

Joan. c. 15. v. 6.

na onom meſztu na nyè Diku y Poſtenje zezidal iednu Czirkvicu, kot y be vuchinil, y od onud zacheleſzuſze poſzvetu raſsiriavati, zidati, y povexavati Czirkve *B.* D. MARIE. Y ona vu nyh od Naroda chlovechanſzkoga moliti, chaſztiti, y poſtuvati.

Vu knigah Sz. Gertrude nahagiam, daie naimre ova Sz. Devicza ienkrat na denesni den zagledala bila Sz. Iakopa Apoſt. vu iedne oſzebuine ſzvetloſzti y Dike, zverhu cheſza zachudilaſzeie, y Chriſtuſsa IESVSSA z koiemſzeie vechkrat razgovariala, na uſſanom ie opitala; zakai Sz. Apoſt. Iakopa ne ſzamo vu Nebu ie odichil, nego y na zemlye niegov Grob vu koiem niegovo Sz. Telo lesì, vu vexem preſtimaniu dersì, neg niednoga drugoga Apoſtola, tak da zeuſzeh uſzega ſzveta ſztràn bolyeſze k niemu lyùdi ztechu, y z vexum pobosnoſztium niega onde chaſztè, nego Groby Sz. Tela, Sz. Apoſtolov Petra, y Paula? Na koie pitanie odgovorilieie Chriſtus ovak; imas znati ò kchi moia, daſzem ia zato iaviſzil ovoga Apoſtola, y zverhu drugeh Apoſtolov odichil, kaiti on megy oſztalemi Apoſtolmi zasganeſsem ſzerczè mene ie lyubil, y za lyubav moiu ie imel vexe hotenie, y hlepenie od drugeh zvelichiti y vu Nebo poſzlati Duſze uſzega Naroda chlovechanſzkoga; kaiti pak toga on ni mogel vuchiniti kotie ſelel, zbog prerane ſzmerti koiamuie od Nepriatelov Vere Kathol. bila zaudana, zato ova niegova dobra volya y hotenie buduch mene kruto draga y povolyna, hotelſzem prepuſztiti da ono kai ſivuchi ni mogel vuchiniti, mertvo telo niegovo vu Grobu leseche, do koncza ſzveta nadomèſcha, toieto da gresniki njegovo Sz. Telo vu Grobu leseche poha-

Lib. 4. Inſtit. Divin. pietat. c. 48.

giaiuch pobosno chaſztè, y videch tulika chuda prionom Grobu, koie ono Sz. Telo chinì, krivoverniki na pravu Veru, a gresniki na pokoru biſze obrachali, y Duſse ſzvoie zvelichevali.

Videuſi do ſzada Szvetoſzt, y Velichanſztvo deneſnjega Sz. Iakopa Apoſt. koie ako ioſche, y unogo bolye zpoznati ſelimo? potrudemoſze do njegovoga Sz. Groba, y onde ſztoprav hochu N.N. pokazati: *Exſepulchro Apoſtolum majorem.* Kulik naimre y kak velik je Sz. Iakop Apoſtol vu preſtimanju pred Bogom y pred ljudmi; koteroga Sz. Apoſtola Grob, vu koiem njegovo Sz. Telo pochiva, zaradi treh oſzebuineh zrokov chaſztiſze, y preſtimava od uſzega ſzveta, koie zroke moyſe rafinſzki Doktor ovak izpiſsuie. *Quia in principio miraculis plurimis fabricatum; tum quia in medio magnis virtutibus adornatum; tum deniqúe quia magnis privilegijs eſt dotatum.* S. Bonav. ſer. 2. de S. Jacobo.

Kaiti ov Sz. Grob na pochetku z-velikemi chudi beſse zezidan; Drugoch, kaiti na ſzredi z-velikemi krepoſchami be okinchen; Tretich, kaiti z-velikemi Privilegiumi, y oblaſztmì bilie nadelyen. Od pervoga zroka ni potreba unogo govoriti, kak beſse njegovo Sz. Telo chudnem nachinom po moriu doneſseno iz Ieruſalema nazad vu ſpanyolſzku zemlyu, kada y kade beſse na kray poſztaulyeno iz moria vu Varaſsu Padròn, koiſzeie ono ureme zval Iria Flavia naizadnje meſzto vu Galiczie; ſiva pechina kamena tverdoga vuchinilaſzeie ſzama od ſzebe Grob, po mere Sz. Tela, y vuſze ie nyè prièla, vu koie pechine beſse ſzkriveno, y ſztàlo otaino 500. let, zaradi krive vere; y cheſz petſzto leth chudnem nachinom najdeno na 30. den Decembra doneſseno vu Compos-

postellu, kade y ſzada pochiva, y pochivaiuch ono Sz. Telo z Grobom ſzvoiem zkupa potèſu k-ſzebe uſzega Kerſchanſzkoga ſzveta Narode, koij nye pohagjaiuch chaſztè, y poſtuiu.

Steſze od Sz. Elizabete Andraſsa Kralya Vugerſzkoga kchere, da poklam beſse megy Szvetcze, y Szveticze Boſie zapiſzana, 4. leta po nye ſzmerti, kada beſse nye Sz. Telo iedno leto za tem preneſeno: ſzpraviloſzeiebilo na ovo obſzluſavanje dvaniſzt ſzto iezer lyùdi, y ioſche vech, chaſztech Telo, y Grob ove Szveticze Boſze poſzvedoſchanztvu Sz. Gregura Nanzianzena. Ali gdoie on koibi mogel bil prebroiti neſzamo ono lyucztvo koſzeie ono ureme ſzpravilo bilo vu Galiczziu, y Compoſtellu k-Preſz: Grobu odichenoga denesnjega Sz. Apoſtola, kadaſzeie njegovo Sz. Telo prenaſsalo? kuliko naimre ſztotin iezer lyùdi ne ſzamo onda ſzpraviloſzeie bilo, nego kulikoih y uſzako leto zeuſzeh krayiev, ako prem naidalſeh ſzveta on Sz. Grob pohagja, y z-Telom zkupa Sz. Apoſtola velikoga lakopa chaſzti, y poſtuie?

Piſse Plutarkus od nekoiega Viteskoga Generala koteroga Viteska Vojuvanja, ſege, y chinenja po taborehy harczeh k-navuku drugeh mladeh Iunakov, malaliſzu niega ſzpèchega y vu rukah mreſe dersèchega, vu koie mreſe ſetuvala ieſzu Kralyeſztva, Orſzagi, Provinczie, Varaſsi, y unoſine uſzakoiachkeh Narodov, kako dabi on nye vu ſzvoie mreſe lovil, z-ovem zdola pòdpiſzkom. *Si tanta vel dormiens conficio, quid excitatum me facturum putatis?* ako ia ovulika ſpèch chinim, kai nechiaim kada neſzpim? Oh! kak unogo bolye to morem ia

pod-

podpiſzati danaſnjemu naſsemu Velikomu Apoſtolu Sz. Iakopu, koi akoprem pochiva od uremena ſzvoie Sz. Szmerti vu Grobu, podpunoma izkafuieſze Ribichem kotie y pervo bil, poteſuch vu mreſe ſzvoie ſzvetoſzti, y pred Bogom moguchnoſzti tulika Kralyeſztva iz krayiev ſzvetà, uſze y uſzakoga ſztaliſa Narode, obodvoiega ſzpolla lyudi; da njegov Sz. Grob pohagjaiu, niegovo Sz. Telo vu njem chaſztè, da ſzpovedaiu, y zpoznavaiu niegovu ſzvetoſzt, Oblaſzt, jakoſzt, y zmoſnoſzt, koiu ima od Boga za pokazati vu uſzeh potrebochah onem koij njega chaſztè, y na pomoch zazavaiu: *Ex ſepulchro cognoſce Apoſtolum.* Iz Groba zpoznai Apoſtola.

Drugi zrok odichenja njegovoga Sz. Groba iè. *Quia magnis virtutibus adornatum.* Kaitie z velikemi krepoſchami okinchen? Od Tela Chriſtuſevoga tulika jakoſzt, y miloſcha ie izhagjala, da ſzamo akoſzeie gdo dotekнul krayia njegove halye? zdràuie ie zadobival. *Luc. c. 6 v. 19.* *Quia virtus de illo exibat, & ſanabat omnes.* Szpodobna jakoſzt vidimiſze daie dàna naſsemu Sz. Apoſtolu, y po ſzmerti niegove; tako daſze vu nyem nahagja, y zapira ona Sz. iſztina, koiu beſse rekel Chriſtus ſzvoiè Apoſtolo. *Majora his faciet is.* Vexa od oveh chinili budete. Akoprem vidite da ia velika chuda chinim kakti vaſ Meſter Bog, y chlovek, vendar y vi ako budete imeli pravu Veru budete ſzpodobna, y ioſche vexa chuda chinili od oveh, koia mene vidite chiniti: koia iſztina y vu Mertvom Sz. Iakopu Apoſtolu vidiſze, y zpoznava; ar on kot mertev, vech mertveh od ſzmerti ie obudil, koijſzu njegov Sz. Grob, y Telo vu nyem pochivaiuche, chaſztit hodili.

Da-

Dabi ja pak deneſnjega velikoga Sz. Apoſtola Iakopa priſzpodobil Sz. Eliſeuſsu Proroku, neſtimam dabi unogo od iſztine odſztùpil; koi akoprem unogoſzeie na ovom ſzvetu ſivuchi trùdil za vuchiniti kakove Mirakulume; kakti z-onem Plaſchem koiegaie bil dobil od Sz. Eliaſsa Proroka, z-koiem, kadabi bil Eliſeus vudril on veliki potok Iordàn, vuto ime dabiſze, vode raztùpile; yon cheſz nye mogel preyti, ali niſzu hotele biti pokornena zapoved njegovu, kot na Eliaſsevu, zato od ſpotanyſzrama krichi proti viſzine Nebeſzke govorech: *Ubi eſt DEUS Eliæ etiam nunc?* kadeie Bog Eliaſsev y 4. *Reg. c.* 2. *v.* 14. veszda? kako dabi hotel bil rechi, kadeie ſzada ona jakoſzt, y oblaſzt moiega Meſtra Eliaſsa? z onem chudovitnem Plaſchem biloie potrebno krichati, zdihavati, y molitiſze Eliaſsu. Tako kadaie hotel vu ſitek povernuti ſzina one ſzvoiè dobrochinitelicze Sunamitide unogoſzeie trudil; ar ie naipervo poſzlal bil ſzvoiu paliczu po ſzvoiem vucheniku; zatem ſzamſzeie poſztavil na pùt, y dojduchi na meſzto, kadeie mertvo dete leſalo, ter zapervſsi za ſzobum urata onde na ſzamom ſzercheno proſzi, y moli G. Boga, zdihava, prehagjaſze po komore ſzimo, y tamo; poſztavi ſzamoga ſzebe na mertvo dete, priloſi kotrige k-kotrigom, y onda ſztoprav. 4. *Reg. c.* *Oſcitavit puer ſepties, aperuitque oculos.* Zehnuloie dete 4. *v.* 35. ſedemkrat, y ochi ie odperlo. Tulikoga adda truda beſze potrebno zavuchiniti ieden Mirakulum ſivuchemu Eliſeuſsu: Mertev pako ne ſzamo davalie uſzem beteſnem zdrauie; Nego pache tulika jakoſzt iz njegovoga tela ie izhagjala, daie ſzamem ſzvoiem dotaknenjem ſitek mertvem pourachal; Ar neſzuchi ienkrat nekoij Lyu-

di iednoga mertvecza na pokop dobro dalko, zapaziuſsi pak da proti nym idu putni Razbojniki, lyudi za pobegnut leglye hitiliſsu ono mertvo telo vu ieden grob, kade rauno Sz. Eliſeus ie leſal, y berſeliſzeie doteknulo bilo ono mertvo telo, ſzveteh koſztih Eliſeuſsa Proroka, taki vu onom hipu ie ſivo gore ſztallo. *Quod cum tetigiſſet oſſa Eliſei, revixit homo, & ſtetit ſuper pedes ſuos.* Rauno to moreſze rechi od deneſnjega naſsega Sz. Iakopa Velikoga Apoſtola, koi ſivuch na zemlye z velikem trudom, ſzkerbium, y marlivoſztium chinilie ona *vehka* chuda, ter naimre mertve Duhounem nachinom vugreheh, y kriveh verah, vu ſitek miloſche Boſie pouſachaiuch. Mertev pakounogem prez broyia y koncza kruto lehko, y hitro, prez nikakvoga truda, nitimuie pouracha zdrauie y ſitek ne ſzamo Duhovnî nego y telounî, ter naimre onê koijnjega chaſztè, njegov odicheni Grob, y Sz. Telo pohagjaiu; z-koiemi velikemi chudi, Darmî, y Milojchami ie odichen njegov Grob. *Et erit Sepulchrum ejus glorioſum.*

4. R. c. c. 13. v. 21.

S. Antonin. & Hugo à S. Vict. ſr. de S. Jacobo.

Z jednum ſzamum Hiſtorium budivam doſzta ovu Iſztinu potverditi, koiu izpiſsuie Sz. Antoninus Erſeke Florentinſzki; kak naimre nas Sz. Iakop Apoſtol ſvoiem pobòſnem pouràcha ſitek telouni, y od vekovechnè ſzmerti Duſse oſzlobagia? Stem adda od iednoga chloveka iz Lugduna Franczuſzkoga Varaſsa, koi iz poboſnoſzti ſzvoie vechkrat ie pohagjal Grob Sz. Iakopa Apoſtola; buduchi ienkrat na takovom pùtu, y nekoiu noch vuchiniuſsi ieden ſzmertni greh lotrie, za koiem grehom izkazalmuſzeie Duh pekleni vu ſzpodobe Sz. Iakopa termu pochne govoriti, laſzem Sz. Iakop Apoſtol, koie-

koiega Grob ieſzi vechkrat ti pohagjal, ali vezdaſnje putuvanje y pohagjanie tvoie, Groba moiega mene ni porolyno, pokehdob daſzi zagreſsil, nitiſze ſzpovedal do ſzada niſzi; zato potrebnoie daſze domov nazad povernes, y greh tvoy ſzpovès, ter potlam z-chiſztum Conſcienczium znovich pochnes tvoie putuvanje, akote bude volya. Veruvalie uſzemu tomu, y zato dokonjalie ſzam ſzobum povernutiſze nazad k domu ſzvoiemu y znovich Urag pekleni pokazalmuſzeie ſzpèchemu, vu perve ſzpodobe, rekuchimu daſze on greh nemore oproſztiti po Sz. ſzpovedi, akoſze ſzam neumorì na chaſzt njegovu. Ove tulikai tentaczie, prebudiuſsiſze on neſzrechnjak bedaſzti, ie veruval, da ona nazueſchenja y izkazuvania ieſzu iſztinſzka S. Iakopa Apoſt. zato y umoriſzeie ſzam; kadabiſze pak zbudili bili, y ſztallitovaruſsi pùtni, najdoſze njega na poſztelye umorienoga, preſztraſsilſzuſze, y pobegli boièch dabiſze nym zrok one ſzmerti dàl, y morebiti oni ni krivi, ni duſni na ſzmert oſzugjeni bili; Goſzpodari od Hiſe, kadeie ono mertvo telo leſalo, hotechi nye pokopati; Nut chudnem nachinom ſivoie gore ſztallo, ter pochne povedati zrok ſzmerti ſzvoie, koiuſzije ſzam zaudal po naputchenju uraſiem; polek toga povedalie kakſzu uragi pekleni taki Duſsu njegovu zgrabili bili, y ſnyum vu pekel ſetuvali zarad toga daſzeie ſzam umoril; koiem Sz. Iakop Apoſtol naprotije doſsel, y oſtro pochel one peklenſzke Duhe karati, zato daſzu tak himbeno ukanili onoga njegovoga poboſnoga ſzlugu, y priatela; y dojduchi na iednu lepu ſzinokoſsu (kotſzeie njemu videlo) nasliſzu onde B. D. MARIV z-unogemi Szvetczi, koiem pochel-

ſzeie *Sz.* Iakop tuſiti na Urage daſzu tako ſzlugu njegovoga ukanili; kai razumevſi MARIA Dev. kruto oſtro ie oſpotala, y merſzko obſanila urage, zapovedavsijm da puſztè onu Duſu vu teloſze povernuti, à oni da vu pekel odidu, y tako be vuchinjeno, da naimre ona Duſsa po obrambe Sz. Iakopa, y Miloſche MARIE Dev. vu ſzvoie telo ieſze povernula, oſztavſi na telu znamenja oneh Ràn koieſzje zaudal bil, k-iednomu ſzpomenku tulikoga chuda, ſzvoy pùt ie napreduval do Sz. Groba, velikoga Iakopa Apoſtola, kade ſzpovedavſiſze chiſzto iz uſzeh ſzvoich grehov, ſzercheno za nye zkrùſil, z-velikum poboſnoſztium pricheſztil, y dokonchavſi poboſnoſzt ſzvoiu, povernuchiſze, y dojduchi domòv na zkorom ſzvoy ſitek ie dokonchal. k-koiemu ſzmertù Sz. Iakop be na pomoch doſsel, y Duſsiczu njegovu vu Nebo zpremil.

Treti zrok odichenoſzti Groba *Sz:* Iakopa ie ov. *Quia magnis privilegijs eſt dotatum.* Kaiti z-velikemi Darmì, y Miloſchami od *G.* Boga ie nadelyen; tako da Sz. Calixtus Pervi ovoga imena Oteca Papa, Sz. Iakopa zove kakti Uſzamoguchega, koiega chuda priſzpodablya naivexem chudom Boſiem, kadaie naimre uſza iz nicheſza ſztvoril, y ſzvoiu uſzamoguchnoſzt pokazal. *Beati Jacobi Miracula tanto lumine coruſcarunt, ut poſſint primi opificij dies fulgore complere ad mundi illuminationem.* Zato na dalye govori, dabi imel ieſzero vùſzt, y ieſzèro Jezikov, nebi mogel ieden ſzam dèl hvale Sz. Iakopa doſzechi, niti chuda njegova povedati vu neizbroieneh dneveh: Ar takova, y tulika chuda po urednoſzti y proſnje Sz. Apoſtola *G.* Bog chinì vu *S*panſzkom orſza-

S. Calix. Pap. de Mirac. S. Jacobi

gu,

gu, vu Compoſtelle, kade njegovo Sz. Telo pochiva, y po uſzem Kerſchanſztvu, da ni izrechi niti izpiſzati mochi; zato kakgoder vu Ieruſalemu pohagjaſze Grob Chriſtuſev, vu Rimu Sz. Apoſt. Petra, y Paula; tak vu Compoſtelle Grob, y Reliquie Sz. Iakopa, k-koiemu chinè zagovore vu uſzakoiachkeh potrebochah, iz uſzega Kerſchanſztva, y kai proſze na punom zadobivaiu, pouredноſzti, y zaſzluſenju pred Bogom ovoga Sz. Apoſtola, koi ne ſzamo ie potverdil on Artikulus Sz. Vere, daie Chriſtus Muku terpel, y na kriſu vumerl, pokopan, yod ſzmerti gore ſztal; Nego tulikaj za ov iſzti Artikulus on ſzam ſzvoie telo na muku, y ſitek na ſzmertie dàl. Zato iſzto y njega Chriſtus ie chudnoga vuchinil z-Grobom njegovem, kot onoga koije bil nazveſztitel Groba Chriſtuſevoga, zato Sz. Antonin ovak govori. *Stupenda exiſtit Devotio fidelium infuſa mentibus, in viſitando limina ejus; quam etiam ſtatutum Eccleſiæ ita firmavit, ut nullus in hujusmodi voto citra Sedem Apoſtolicam valeat diſpenſare.* S. Antonin. p. 1. tit. 6. c. 7. Chudna, y velika poboſnoſzt ie kerſchanſzkeh lyùdi, vu pohagja nju ovoga Sz. Groba; koiu za obderſati, y povexati Sz. Rimſzki Sztol ie dokonjal, da nieden Redovnik takovoga zagovora neſzme oſzloboditi. nitiga na drugo kakovoſzi hoche dobro dello premeniti, zvun ſzamoga Stolla Apoſtolſzkoga.

Ali zakai ie hotel G. Bog daſze tulika chaſzt, y poboſnoſzt rauno proti deneſnjemu Sz. Iakopu Apos. izkaſuie? kaiſze njednomu drugomu Apoſtolu ſzvetomu nechinì, dabi naimre koiega Grob z-tulikemi chudi tak odichen bil: Zrok tomu daie Sz. Antonin. *Quod minus cæteris Apoſtolis illi in vita collatum fuerit honoris, & gloriæ* S. Antonin. l. cit.

à fidelibus propter brevitatem ejus, quasi Divina munificentia suppleverit post mortem ejus plusquam Apostolorum omnium visitatis, & honoratis Reliquijs. Pokehdob da Sz. Iakop nikakve chaszti, nit poštenja od lyùdi kerscheneh ni priel, zbogh kratkòche urémena vu koiemie oude sivel, zatoiszto hotelmuie G. Bog onu chaszt y poštenje po szmerti nadomeszttiti y povexati bolye neg niednoga zmegy uszeh Sz. Apostolov, z-podelenjem naimre szvoieh Bosanszkeh miloszch, y daròv, uszem onem koij niegov Sz. Grob pohagiaiu. Ali koi zrok uszega toga mora biti? Odgovaria Sz. Antonin. *Quia habuit semper ferventissimum desiderium lucrandi totius mundi animas, & ardentissimum amorem erga Magistrum suum.* Kaitie imel zasgano hlepenie dobiti uszega szveta Dusze, y goruchu lyubav proti Mestru szvoiemu, y toie zrok zakai niegov Sz. Grob do denesniega dneva ie vu tulike chaszti y poštenju; *Erit sepulchrum ejus glorioszum.* Szada pak z-tobum ò K. D. dokancham govorienje moie, y velim da. *Ex sepulchro cognosce Apostolum.* Iz Groba zpoznai Apostola. Drugoch, ako selis da konche tvoia Dusza vekoma vu Nebu odichena bude? Poboszhoszt oszebuinu imaj uszigdar proti ovomu velikomu Apostolu, y Priatelu Boziemu; potlam pak terszisze njega naszledovati vu lyubavi proti G. Bogu, y blisnjenu tvoiemu; y ono kai zdellom izkazati, y vuchiniti ne budes moguchna, z-hotenjem, y hlepenjem vuchiniti nadomèszti, y ja od sztrani Bosie obechamti, da vekoma Blasena, y Odichena budes vu Dike Nebeszke.

Idem ibidem.

Amen.

NA

NA DEN PREOBRASENIA CHRISTVSSEVOGA.

Goszpodin Bog hoche, y seli dabisze uszi ovoga Szveta lyudi Zvelichili.

Resplenduit facies ejus, sicut Sol. Math. c. 17. v. 2.
Preszvetilszeie obrasz njegov, kakti Suncze.

Megy unogemi, y prechudnemi Laztovitosztmi, koiesze vuSzunczu zaderszavaiu, ni sztanovito naizadnja, ako ni naiperva, ova; da naimre ono usze iednako preszvetchuie, y uszem szvoiu szvetlosztiednako podelyuie, toieto dobrem y zlochesztem; Mudrem, y bedasztem; Ubogem y bogatem; Goszpode y Kmetom; *Nulli est absentior, nulli vicinior, sed omnibus æqualiter adest.* Veli Sz. Ambros. Szuncze nikomu ni dalyse, nikomu blisesse, negoie uszem iednàko na szvoiem meszto; zato nemoresze ieden veliki Goszpodin pohvaliti da vech szunczaima, neg ieden Kmet; Niti nieden Mudri, ali Bogati nai nestima, niti neveruie dabi Szuncze njega bolye raszvechuvalo, neg koiega naiprosztesega, ali naiubogesega; ar Szuncze negledi na Bogacztvo, niti na Gospocztvò: *Omnibus æqualiter adest.* Uszem iednako szveti; pache oni Ubogi, sziromahi Tesaki, y kmeti vech prez krayia, y konczaa vusivaiu szvetloszti szunchene, nego Goszpoda, y Mudri lyudi; ar kmeti y tesàki czel dan na polyu po Szunczu delaiu; kadasze Goszpoda kakti kerti, ali Szove pred nym zakrivaiu. *S. Ambros. l. 1. offic.*

iu. Deneſni Sz. Evang. poveda da Chriſtus Zvelichitel ſzveta hotechi pokazati ſzvoiem Vucheníkom kip, y ſzpodobu ſzvetloſzti Dike Nebeſzke, toie on vuchinil pod ſzpodobum ſzuncza, po kazavſijm ſzvoy Obraſz
Math. c ſzvetel kakti ſzuncze. *Reſplenduit facies ejus ſicut Sol.*
17. v,2. Raſzvetilſzeie Obraſz njegov kakti Szunczе; Ali kakovbi tomu moral zrok biti, da rauno pod ſzpodobum ſzuncza hotelie pokazati Blaſenſztvo Dike Nebeſzke? Sz. Thomas Angelſzki na to Odgovaria, da naimre zato, dabi po tom illi tem nachinom ſzvoiem Vucheníkom, y nam uſzem dàl na znanje, da kakti Szunczе prez uſzakoga reſpectuma ſzvoiu ſzvetloſzt daie, negledech na Goſzpocztvo, Mudroſzt, ali Bogacztvo; Tak rauno y on je gotov uſzem, y uſzakomu dati ſzvetloſzt Dike ſzvoie
S. Thom. Nebeſzke. *Sicut ſolem ſuum facit oriri ſuper bonos, &*
Aquin. *malos; ſic non uni tantum, ſed omnibus generaliter vult dare gloriam ſuam.* Kakti ſzuncze ſzvoie chinì izhagjati zverhu dòbreh, y hudòbneh; (veli Sz. Thomas) tak ne iednomu ſzamomu, nego uſzem obchinſzkem nachinom hoche dati Diku ſzvoiu; toieto da kakti ſzuncze ni ſzamo za Bogate, Mudre, ali Goſzpodu ſztvorieno, nego tulikai za ſziromahe, y priproſzte lyudi, da naimre uſze iednàko ſzvoiemi trakmì greie, krèpi, razveſzelyuie, y raſzvechuie: Rauno tak y Dika Nebeſzka za uſzeh iednako ie ſztvoriena, uſzem iednakoiu ponuia, ſelì, y hoche
Ad Ti- dabi uſzi vu nyu dosli. *Qui vult omnes homines ſalvos fieri,*
mot. c. 2. G. Bog hoche uſze lyudi zvelichene imèti, veli Sz. Pa-
v. 4. vel, ako liſztor ſzami hote, y kakoveſzi pàchke ſzami nepoſztave; kakti po Szunczu ſzlobodnoie uſzem ho-

diti

diti koij szami hote; tak tulikaisse szlobodnoie usze vu Nebo doyti koij szami hote; kai obilneie nakanilszem pokazati.

Ni drugach N.N. nego da za usze do iednoga ovoga szveta lyudi Kralyeszтvo Nebeszko od G. Boga ie pripraulyeno, vu koie uszaki koi goder hoche doyti more, y tonamie chinimisze hotel Sz. Kraly David nazveszti-ti, koi potlambi vu Duhu doszta dugo bil videl, y Setalszepo nyem, povernuchisze szam k-szebe na vesz glasz pochelie krichati. *Glorioſa dicta ſunt de te Civitas DEI.* Psal. 86. v. 2. Slaunaszu povedana od tebe Varas Bosyi: kako dabi bil hotel rechi, Oh kak lep, kak veszel, kak odichen, kak szvetel, kak uszega dobra pun ie on Varas Nebeszkoga Ieruszalema! Ali povechnam iednomalo ò Sz. Prorok kaiszi ti oszebuinoga vu onom Varaszu videl? Odgovaria David; *Ecce alienigenæ, & Tyrus, & Populus Æthiopum, hi fuerunt illic.* hoche rechi David: Ako rauno takove, y tulike sztvari vu ouom Varaszu ia ieszem videl, koieh nieden razum, nit jezik ne szamo chlovechanszki, nego nit Angelszki preszèchi, ali izrechi nemore; nistarmenje vu tomga naichudneszega zpoznavam, daszе vu nyem nahagja ne szamo Sidouszko izebrano, nego y unogeh drugeh Poganszkeh narodov lyucatvò; Videlszem Nechiszтu Rahab, videlszem Babiloncze, videlszem iz Tyruszа, y iz Indijh cherne Harape onde. O moy Sz. Prorok akoszе ti nad tem chudis? Ia sztanovitoszтokrat bolyeszе nad tobum chudim; pokehdobszе tinaibolye nad tem chùdis, y naivech zato hvalis onu Diku Nebeszku, daszе vu nye uszakoiachki gresniki, pache iszti Harapi nahagyaiu, kaibi moglo one Dike k-vexemu spotu, neg hvale pripiszatiszе.

Oude chuiem Sz. Otcza Augustina dami zverhu toga Davidovoga govorjenja Odgovaria, da naimre ni nikakov spot niti szramota Varasu Nebeszkomu zato da vu szebe zaderszava Lyucztvo sidovszko izrebano; Nego pogane tulikai y Gresnike uszakoiachke; na nikakov spot to ni njemu veli Sz. Otecz, nego pache na hualu, Diku, y Postenje. *Merito (inquit) glorioſa dicta ſunt de te Civitas DEI, ubi non ſolùm ille populus Judæorum, ſed omnes gentes recipiuntur.* Hotechinam zovemi rechmi dati na znanje, daie ono Blasenszтvo Nebeszko, kot Szuncze za usze lyudi ovoga szveta od G. Boga sztvorieno, y pripraulyeno; kakti Szuncze G. Bog ie sztvoril nesamo za Kerschenike, nego y za Pogane; Ne szamo za Kerschenike, y Pogane ovoga szveta, nego y za Harape koijszu pod nami vu Indiah, kakti na iednom drugom szvetu, koie Szuncze kak iednem, tak y drugem iednako szveti; Tak rauno moresze, y mora od Dike Nebeszke rechi, daie naimre za usze od Boga sztvoriene lyudi, sztvoriena, vu koiu on seli, hoche, y pomoch dàie dabi uszi do iednoga dosli.

S. Auguſt. in Pſal. 86.

Na vexe potvergenje te isztine hochusze dersati deneshjega Sz. Evang. rèchi, vu koiem stem nadalye da kadaszeie Chriſtus na Gore Taborszke preobrazil, vigieniszu bili on iszti chasz ò uremenu one Dike y szvetloszti Moyses, y Elias z-Chriſtusem govorecha. *Viſi ſunt in Majeſtate Moyſes & Elias loquentes cum JESU.* Gdobimi zmegy vasz N.N. znal povedati, zakai rauno zovemi dvemi gnoiszto ureme ie Chriſtus govoril? buduch daszu ova dva zeuszema razluchnoga sitka bila: Ar koszte iur morebiti vechkrat chuli, daie naimre Moy-

ſes

ſes bil ieden chlovek ſzvetczkì : Elias pako Puſcheniќ. Moyſes imelie Senu, y Deczu. Elias pak do ſzmerti je chiſzto ſivel. Moyſes vu tulikeh poſzleh ie ſivel, da vudne, y vu nochi ni imel pokoyia. Elias pak druge ſzkerbi ni imel nego Boga moliti, y Duhounà premisłyavati. Moyſes moralie uſzaki dan z-tulikemi Poglauniki lyucztvà Izraelſzkoga baratati, uſzakomu koije doſsel, Audienczu davati, Praude ſzuditi, lyucztvu ſzvoiemuza uſze potrebchine ſzkerbetiſze y provideti. Elias paknegda po Meſzecz dàn, nit chloveka nè videl, niti ie nikoga zvun ſzamoga ſzebe ſzkerbi kakove imel. Moyſes z-tulikemi Kralyi, y Poglauniki Poganſzkemi koijſzumu pachili lyucztvo Izraelſzko vu Zemlyu obechànu upelyati harczuvalſzeie, y voiuval. à Elias kakie razumel damuſze Kralìcza Ieczabella grozì, takiſzeie preſztraſil, y vu Puſchinu ſzkril.

Kakſzu adda ova dva Moyſes, y Elias zmegy uſzeh Patriarkov, y Prorokov uredna bila videti ſzvetloſzt licza Boſanſzkoga, y z-Chriſtuſem govoriti, koijſzu tak razluchen ſitek pelyali? Ovu dvoinoſzt illi vuzel Sz. Ambros z-mudroſztium ſzvoium ovak lepo razveſuie, y dvojnoſzt razlàſe govorechi: Bilobiſze moglo komugoder videti daſze Moyſes ni zvelichil buduch daie vu iednom tak pogibelnom ſztaliſu ſivel, ali akoſze rauno y ie zvelichil? megy Patriarki vendar, y Proroki vuNebu meſzta ni dobil, koijſzu tak poboſno, ſzveto, y zverſseno ſiveli, nepachaiuchiſze nigdar z-poſzli, y ſzkerbmì ovoga ſzveta: Zato adda, veli Sz. Navuchitel, hotelie G. Bog na Gore Taborſzke iednake pokazati Moyſeſsa, y Eliaſsa vu vigjeniu one ſzvetloſzti, y Vuſivanju one

Dike, dabi po tom uſzem dàl na znanje daie za uſze lyudi ona Dika, y Blaſenſztvo Nebeſzko pripraulyeno; to ieto, ne ſzamo za Puſcheniке, Redounike; nego y za ſzvetczkè lyudi; ne ſzamo za uboge, nego y za Bogate; Ne ſzamo za one koij Divoiachku Chiſztochu obderſavaiu, nego y za Zakonſzke; Ne ſzamo za one koijſze z-ovem ſzvetom, y ſzkerbmì njegovemi nikai nepachaiu, nego y za one koij vu naivexeh poſzlèh ſivù.

Znajte adda, y tverdno veruite uſzi Muſi, y Sene, koij oſenjeni vu Sz. Zakonu ſivete, da y za vaſz ona Dika Nebeſzka ie ſztvoriena, y pripraulyena kakti za naivexe Pokornike, Puſchenike, ali Redounike, ako liſztor budete vu vaſsem ſztaliſu naſzleduvali Sz. Moyſeſa, ako velim budete poboſni, Bogaboiechi, megyſzobumſze lyubili, y Veru obderſavali zakonſzku, vaſsu dechczu vu ſztrahu, y lyubavi Boſie, y vu obderſavanju njegoveh Sz. Zapovedih kojli. Za vaſz tulikaiſse ò Bogàti, Dika Nebeſzka ie ſztvoriena, ako kot Moyſes nebudete prekoredno lyubili vaſsa Bogacztva; ako zapovedi Boſie na vech preſtimavali budete, neg uſzega ſzveta kinche; kotie preſtimaval Moyſes; ako z-vaſsem blagom bliſnjega vaſsega vu potreboche pomagali budete, kotie pomagal Moyſes. Za vaſz tulikaj ò Goſzpoda zmoſna nedvòjte dabi Blaſenſztvo Nebeſzko pripraulyeno nebilo, ako liſztor budete tihi, krotki, proti uſzem kotie bil Moyſes, ako budete pravichno prez Darov, y Mìtov uſze iednako ſzudili, y oſtro hudodelnike kaſtigali; podloſnike pak od Nepriatelov branili, y zanjeſze ſzkerbeli, kotie chinil Moyſes. Za vaſz napokonecz koncza Kralyeſztvo Nebeſzko ie pripraulyeno, Mudri

Dok-

Doktori, y Prokoratori, ako lishtor budete Moyseſa naſledeuvali negledech na Obraze, a ioſche menje na Moſnje, na Praudah pravichno Alleguvali, verno branili, priproſztem dober tolnach davali; ako z-vaſsem razumom vech Bogu, neg ſzvetu ovomu budete ſzlushili, kotie uſzigdar chinil Moyſes.

Akolie adda tomu tak, daie G. Bog za uſze ſztvoril, y pripravil ono *Kralyeſztvo Nebeſzko*, y hoche daie uſzi lyudi dobè? kot Sz. Pavel Apos. ſzvedochi. *DEUS vult omnes homines ſalvos fieri.* Odkud adda bíva daſzeijh kuto malo ſzvelichuie? ter ne lishtor zmegy Poganov, y Nevernikov, nego zmegy iſzteh ſzameh Kerſchenikov? kotie negda Szin visnjega G. Boga to vu vech meſzteh Sz. Evang. nazveſztil, kadaie naipervo rekel. *Multi ſunt vocati pauci verò electi.* Unogiſzu zvàni, alijhie malo izebraneh; Vu drugom pako meſztu velì. *Angusta Porta, & arcta via eſt quæ ducit ad Cœlum, & pauci ſunt qui inveniunt eam.* Teſzna urata, y vuzek put ie, koi pelya vu Nebo, y maloihie koijbiga nasli; Odkuda Sz. Otczi y Navuchiteli imaiu zrok govoriti, da vexi dèl ne ſzamo od uſzeh ovoga ſzveta lyùdi, nego zmegy ſzameh Kerſchenikov vu pekel ide, nego vu Nebo; y da uſze druge ſzvete Otcze na ſztran oſztavim, nekami to poſzvedochi ſzam iedini Sz. Gregur Papa, nameſzto uſzeh drugeh, koi ovak govori. *Ad fidē multi veniunt, ſed ad Regnū Cœlorū pauci perducuntur.* Na Veru, toieto, na kerſzt unogi dohagjaiu, ali vu Kralyeſztvo Nebeſzko malo gdo prihagja; kai pak za ieden Zrok tomubi moral biti? pokehdobſze znà da uſzi lyudi ſelè vu *Kralyeſztvo* Nebeſzko uleſzti, y Blaſeni biti polek ſzvedochanſztva Sz. Auguſtina. *Omnes*

Ad Timoth. c. 2. v. 4.

Math. c. 22. v. 14.

Ibidem c. 7. v. 13.

S. Greg. hom. 9. in Evan.

S. Augustin. *nes prorſus cupiunt eſſe Beati, & in Cœlo collocati.* Uſzi zemſzema ſelè biti *Blaſeni*, y vu Nebu poloſeni; Sz. Bernard ioſche vech pridaie govorech. *Deſiderio omnes ſummum appetimus bonum.* Z-hlepeniem uſzi ſelimo zadobiti ono veliko Dobro Dike Nebeſzke. Nu adda akoie tomu tak, daie Dika Nebeſzka za uſzeh pripraulyena, tako daiu G. *Bog* uſzem lyudem ſeli dati, y uſzi lyudi tulikai vu nyu selè doyti; kak to more biti daijh tak malo vu nyu dohagja, y *Blaſenſztvo* vekovechnò zadobiva?

Znate dobro N. *N.* da akoie rauno Szunczе za uſze ſztvari od *G. Boga* ſztvorieno, dabi uſze ſzvoium ſzvetloſztium raſzvechuvalo, unogiſze niſtarmenje nahagjaiu, koiem njegova ſzvetloſzt nepomaſe, nitijh ono nemore raſzvetiti, kaitie kakva takva pàchka megy Szunczem, y megy nymi, da nemore do nyh ſzvoieh trakòv pretegnuti; Ali nimaiu takoveh ochijh dabje mogli gledati, kotſze to zpoznava vu *Szovah*, Chùkeh, y Siſmiſseh, koij po dnevu ſzpè, à po nochneh tmiczah lèchu; *Kerti* neznaiu kaije ſzunchena ſzvetloſzt, kaitiſze nszigdar vu zemlye dersè, niti nigdar nehte na Szuncze iziti. Szuſnjem koij vu skureh temniczah zaperti ſztoiè, Szuncze nikakve pomochi, niti veſzelja ſzvetloſztium ſzvoium, nezaudaie, kaitiga nemogu videti. Iednùm rechium kadaſze Meſzecz pod Szuncze poſztavi, lyudi y uſze ſztvari prez Szunchene ſzvetloſzti oſztaiu, kaiti Meſzecz nepuſztiſze ſzunchenem trakòm do zemlyè pretegnuti, kaiſze y od oblakov more rechi.

Rauno takov zrok vidimiſze da ie, zakai unogi lyudi nepridu, nit neprihagiaiu vu Diku Nebeſzku, akoprem onaie za uſzeh ſztvoriena; kaitie na ſzpodobu Szun-

Szuncza, y zato kak goder od ſztrani lyùdih, y uſzeh ſztuàri zrok izhagja, da neuſivaiu ſzunchene ſzvetloſzti, kotſzem do ſzada rekel, à ne od ſztrani *Szuncza* ? Tak tulikai zrok izhagja od ſztrani lyùdih, à ne od G. Boga, ali Blaſenſztva Nebeſzkoga da malo koi vu nye dohagja, ar G. Bog selì, à Nebo uſzem odperto ſztoì, dabi uſzi vu nye ulezli: Zato niſze potreba chuditi ako oni Pogani, Turczi, Sidovi, nigdar ſzvetloſzti one Dike nebudu videli, ako po Sz. *Kerſz*tu ſzvoieh ſzlepeh ochijh neodpu. *Sine fide impoſſibile eſt placere DEO.* Prez Vere ne- *Marc.c.*
more chlovek *B*ogu dràg biti; y ſzam Chriſtus govori : 16. *v.*
Qui verò non crediderit, condemnabitur. Koi pak nebude ve- 16.
ruval, zkvaritiſze hoche.

Nitiſzeie chuditi potreba da od *K*erſchenikov praveh malo koij vu Nebo idu, kaitiſzu unogi, y preunogi od nyh, koij, kakti *S*zove, Chuki, y *Si*ſmiſi pred Szunczemſze zkrivaiu; tak y oni pred Dikum Nebeſzkum : kak to? kaiti nehte chuti od oneh ſztvàri koieſzuim potrebne k-zadoblenju onoga *B*laſenſztva: *N*emaraiuſe za Sz. Prodeke, za Prodekatore, niti za Szpovednike, za Priatele, nit za Redounike, koijm povedaiu kak moraiu G. Bogu ſzluſiti, njegaſze boiati, nyega lyubiti, y zapovedi njegove obderſavati: od cheſza oni nemogu ni chuti, nitiga za Priatela derſè od kogaſzi to chuiu govoriti; *N*ego kadaie ureme poyti na Sz. Prodeku, ali kſzlusbe Boſie, ondaſze zkrivaiu po kùteh, oneh malopoſteneh hìs, kletìh, peunìcz, kuhiny, okolu vina, y kruha; okolu Kurvinſzkoga sivoga, y *B*eſtinſzkoga mertvoga meſza; od koieh pravoſze mogu one Chriſtuſeve *Joan.c.3*
rechi rechi. *Lux venit in mundum, & dilexerunt homines v.19.*

ma-

magis tenebras, quam lucem. Doslaie ſzvetloſzt na ſzvet, y lyubiliſzu lyudi bolye temnoſzt, neg ſzvetloſzt; ar ti takovi bolye lyube himbenoſzt ovoga ſzveta chalarnoga, nego ſzvetloſzt *Kralyeſztva* Nebeſzkoga, y zato akoie rauno *Nebo* za uſzeſztvorieno, y pripraulyeno koijgoder hote vu nye doyti; vendar malo, malo gdo vu nye dohagja, kaitijhe malo, koijbi ono chinili, chimſze ono zadobiva.

Unogiſze nahagjaiu, koij kaktiKerti za uſzega ſzvoga ſivota vu zemlye ſztoiè, y vu nye kotKerti dan y noch ruiù, y kakti Kerti nigdar na ſzvetloſzt nedohagjaiu; unogiſze velim megyKerſcheniki ne ſzamo ſzveczkemi, nego y Redounemi takovi nahagiaiu, koij nigdar drugo nemiſzle nego od blaga, y naſzladnoſztih zemelyſzkeh, den y noch miſzle, y ſzkerbeſze kakbi mogli blago y bogacztvo zemelyſzko ſzpraviti, à nigdar ſzvoie ochi, ioſche menje ſzercza, y miſzli proti ſzvetloſzti Nebeſzke ne podiſzu, unogo pak menje za nyuſze ſzkerbè, ali z-ka-

Thom. à Kemp. kovem naimenſem dellom pàſche dobitiu. *Pro modica Prœbenda longa vita curritur.* Krichì milo zdihavaiuch Poboſni Thomas à *Kempis* kai ako mene neveruiete y ovomu Bogaboiechemu chloveku? pogleite ſzami po ſzvetu, y premiſzlete, kak vexi dèl lyùdi ſive? kai chinè? od cheſza govore? zachimſze ſzkerbe? y hochete zpoznati daie iſztinu negda Sz. Ieremias Prorok go-

Jerem. c. 6. v. 13. voril: *A minore usque ad maximum omnes avaritiæ ſtudent.* Od naivexega do naimenſega uſziſze ſzkupoſzti vuchè,

Pſal. 16. v. 11. nitije Sz. Kraly David krìvo govoril. *Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram, & pro nihilo habuerunt terram deſiderabilem.* Ochi ſzvoie dokonialiſzu poſztaviti na zem-

lyu,

ſyu, y za nikaiſzu derſali zemlyu obèchanu Dike Nebeſzke, vu tom ia ſzam mene ſzudim, y niednoga zmegy vaſz, nego puſcham uſzakomu da nai dobro razmiſlya kak ſive, y za kaiſze bolye ſzkerbi, ielj za zemelyſzko blago, y naſzladnoſzti, ali pak za vekovechno Kralyeſztvo Nebeſzko, y hocheteſze zpoznati daſzte iednikerti ſzlepi y neſzpametni; Adda ako rauno Dika Nebeſzka ie za ufze ſztvoriena, vendar malo Kerſchenikov vunyu ide, kai ni chuda uredno, ar za Szove, y za Kerte Nebo ni pripraulyeno, nego za razumne lyudi.

Rekelſzem da ne ſzamo Szovam, Chukom, y Kertom Szuncze neſzveti, pokehdob da njegove ſzvetloſzti neuſivaiu; nego tulikai Szuſnjem, ali Hudodelnikom vu skureh temniczah zapertem, ako rauno Szuncze ſzveti, oniga vendar videti nemogu. Oh! kuliko, y kuliko prez krayia y koncza neſzrechneſseh ſzuſnjev ſzadaſnje ureme po ſzvetuſze nahagja? koij nevide, niti morebiti nigdar videli nebudu Szuncza Pravicze; nit ſzvetloſzti Dike Nebeſzke, ar lesè zaperti vu temniczah skureh, y ſzmerdlyveh, oneh uſzakoiachkeh odurneh grehov, pod oblaſztium uraga Peklenoga; kulikoih ie koij tuliko y tuliko let ſivu vu oneh Uſurah, lotriah, Nepriatelſztvu, y drugeh ſzmertneh greheh okovani z-navadum od peklenſzkeh Duhov? nemorelifze vezda ono zaſztinum rechi, kaie Sz. Oſeas Prorok negda nazveſztil. *Maledictum & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & ſanguis ſanguinem tetigit.* Kletve, laſi, y lyudomorſztva, tatbine y Praznoſzti doſleſzuna ov ſzvet, y kerv kervi ieſze doteknula, Sz. Pavel pak veli: *Quoniam qui talia agunt, Regnum DEI non poſſi-*

Oſeæ c. 4. v. 2.

lat. c. 5. de-

debunt. Ar koi ovakove grehe chinè, Kralyeſztva Nebeſzkoga nigdar nedobé; Veſz ſzvet, uſzi Varaſsi, uſze hiſe puneſzu greſnikov uſzakoiachkeh, koij drugo nechinè, nego grehe vexẽ grehom pridavaiu, y ti takovi nigdar liczа Boſiega vu Dike Nebeſzke videli nebudu, ako rauno y za nyh pripraulyenoie Nebo, doklamgod neoſzlobodeſze iz ſzuſanſztva Uraſiega, y neizidu van iz temnicze grehov po Sz. ſzpovedi, y pokore.

Buduch adda tomu tak, da Dika Nebeſzka na ſzpodobu Szuncza za uſzeh ie ſztvoriena, kotſzem povedal do ſzada; koi goder adda, vu nyu ſelì, y hoche doyti nai dobro deneſni Sz. Evang. razmislya, koi od Chriſtuſsa ſzvedochi. *Reſplenduit facies ejus ſicut Sol, veſtimenta autem ejus facta ſunt alba ſicut nix.* Oudeſze ia chudim Sz. Evangeliſte zakai priſzpodablya belochu Chriſtuſseve oprave, belomu ſznegu? *Veſtimenta autem ejus facta ſunt alba ſicut nix.* Szvite pako njegove poſtaleſzu bele kakti ſznèg, nebilimu bilo doſzta rechi, bele? ali pak naibeleſse? ali ako to ni bilo zadoſzta, zakai ni k-chemu drugomu priſzpodobilie, kakti k-Mleku? Odgovaria Sz. Ambros da to ni prez oſzebuinoga zroka. *Nix hæc perceptio continentiæ eſt, qua & calorem corporis facit frigere.* Szneg ov, znamenuie zderſavanje, koie y uruchinu telounu chinì derhtati od zime: Ar ſzneg dvoia vu ſzebe zaderſava, belòchu naimre y merzlòchu; po beloche razmeſze chiſztocha Conſcienczie, po Merzloche traplenje tela, y dobrovolyno podnaſsanje tùg, y nevòly ovoga ſzveta, y zatoſzeie Chriſtus tem nachinom deneſni den na Gore Taborſzke pokazal, dabinam dàl navuk kak moramo y miſiveti, ako ſelimo vu Dike Nebeſzke vekomaſze

S. Ambroſ. hom 12. in c. 17. Math.

maſze ſzvetiti, ar veli Sz. Auguſtin : *Nemo enim poteſt pervenire ad arborem vitæ, niſi ierit per has vias, Innocentiam ſcilicet, & tolerantiam moleſtiarum.* Nigdor nemore doyti do dreva ſitka vekovechnoga, ako nepoyde po oveh dveh pùteh, chiſztoche toieto Duſse, y dobrovolnom podnaſsanjem ſzuprotiuchin, Zato iſzto y Mudri Salamon govorechi od Dike Nebeſzke, veli. *Omnes domeſtici ejus veſtiti ſunt duplicibus.* Uſzi domachi njegovi obleczheni ieſzu dvoiè fele opravum. *S. Auguſt.* *Prover. c. 31. v. 21.*

Alibi ia oude rad od tebe znati, ò *M*udri Salamon, kakove farbe bileſzu one ſzvite ? na meſzto Salamona chuiem dami Sz. Ieremias Prorok odgovaria. *Candidiores factiſunt Nazaræi ejus nive, nitidiores lacte, rubicundiores Ebore antiquo.* Uſzi reku oni koij vuſivaiu *B*laſenſztvo Dike Nebeſzke ieſzu chiſzteſsi, y beleſsi od ſznega, y mleka; pache ne ſzamo beli, nego y rumèni, ar kotie negda on veliki Opat Rupertus pital Zaruchniczu *Sz.* Piſzma, kakovemi naiplemeniteſsemi Imèni ona ſzvoiega *N*ebeſzkoga *Z*aruchnika imenuie ? ona odgovaria : *Candidum, & Rubicundum.* Beloga y Rumenoga : ali *Sz.* Opat izpitava nadalye kakto more biti ? *Si enim candidus, quomodo rubicundus ? ſi rubicundus, quomodo candidus ?* Akoie bèl, kakie rumen ? Akoie rumen kakie bèl ? Rauno tak pitam ia tebe ò *Sz.* Prorok Ieremias, kak oni Blaſeni Duhi mogu zkupa biti bèli, y rumèni ? ako bèli, kak rumeni ? ako rumeni, kak bèli ? Zaruchnicza Sz. Rupertu ie iztolmachila ſzvoie rechi, daie naimre nye Zaruchnik bil : *Candidus Innocentiâ, Rubicundus Paſſione.* Bèl zaradi chiſztoche, Rumen zarad terplenja Muke. Tak rauno moreſze, y od oneh Blaſeneh Purgarov Nebeſz- *Tbren. c. 4. v. 7.* *Rupert. Abbas.*

kehrechi, daſzu bili, *Candidiores nive.* Beleſsi od ſznega, y mleka, ràdi ſzvoie Pravichnoſzti, y chiſzte Conſcienczie. *Rubicundiores Ebore.* Rumeneſzi od ſztaroga Ebana, ràdi ſzvoiè Muke, y kerunoga preleianja za Veru, Volyu, y lyubav Boſiu. *Omnes domeſtici ejus veſtiti ſunt duplicibus.* Odkud moremo mi uſzi putniki lep Navuk uzetiſzi, ako ſelimo vekoma vu one Dike Nebeſzke z-onemi Blaſenemi Nazareuſsi Kralyuvati; Moramoſze velim ſzkerbeti vu zadoblenju oveh dveh ſzvìth, illihàly, Bele, y Rumene; nye iſchuch, moramo hoditi po dveh puteh, Chiſztoche toieto, y Terplyunoſzti, terſzechiſze naimre ſiveti vu Pravichnoſzti pred Bogom, y pred lyudmì, vu chiſztoche tela, y Duſse od uſzakoga naimenſega greha, vu dobrovolynom podnaſsaniu Betegov, ſziromaſtva, y pregonov vu traplenju tela ſzvoga, vu zderſavaniu od telouneh poſelèny, y tako ſivuchi, ako rauno bude gdo neverneſsi od uſzega ſzveta Poganov? vexi greſnik, negie bilo lyucztvo Tyruſsa, y Sidona Varaſsev? Ako bude cherneſsi od uſzeh Harapov Indianſzkeh? vu one Dike Vekovechnoga Blaſenſztva Nebeſzkoga budeſze ſzvetil bolye neg Jezero ſzunczih dabijh tuliko bilo; bude onda beleſsi od ſznega y mleka, y veſz goruch vu lyubavi Boſie.

Na Goru adda na Goru Taborſzku potrudeteſze uſzi ſztài, y mlàdi; Ubogi, y Bogati; Goſzpoda y y kmeti; r Muſi y Sene; Szveteszkoga y Redounoga ſztaliſsa lyudi, vu Chriſtuſsevu skolu; vucheteſze lekczie za znati kakoude moramte siveti, ako ſelite vu Dike Nebeſzke z-Moyſeſsem y Eliaſsem, Petrom, Iakopom, y Ia-

Ianuſsem ſzvetloſzti liczа *Boſiega* vuſivati na uſze veke vekovechnè Amen.

Polahko Pater Prodekator, nedokanchaite vaſsega Prodechtva, ar imamo ioſche nekai pitati vaſz na kratkom: kai takvoga? Otecz Duhouni viſztenam zadovolyno pokazali z-ovem vaſsem Prodechtvom kakie G. Bog za naſz Nebo ſztvoril, vu koie on ne ſzamo ſelì, nego y hoche dabi uſzega ſzveta uſzi lyudi dosli. *DEUS vult omnes homines ſalvos fieri.* Toie uſze pravo, y ſzveto; ſzamo vu one rèchi: *Vult*, Hoche, imamo mi iednu dvojnoſzt, y ie ovakova. Akoli G. Bog ie odveka hotel, y hoche vezda imeti dabiſze uſzi lyudi zvelichili? Zakai adda ie peklenſzke tak ſztraſne Muke ſztvoril? Nato kruto lehko, y na kratkom vam odgovorim, ako vi pervo mene poveſzte zakai vu tulikeh meſztah, ter naimre polek putov Galge ſztoiè podignjene? Nili iſztina, da zaradi oneh koij zlo chinè? toie vech neg iſztina. Aliſzu nekoie Galge, na koieh nigdar nigdor ni bil obeſsen.

Oh! vezda ia odgovariam ovak, da rauno tak *G.* Bog pekel ie ſztvoril zaradi Greſnikov, da naimre ako koiega ſzmert dopelya na ſzud Boſyi koiſze vu ſzmertnom grehu nahagja? Szudecz Nebeſzki onu Duſsu Henkarom peklenſzkem zruchì, daiu vu peklu na vekovechne Muke obeſze; ni pak nigdar bila, niti bude volya Boſia dabi gdo vu pekel poſsel, nego uſzi dabi zvelicheni bili: zato adda G. Bog pekelie ſztvoril dabi lyudi na njega miſzlech grehaſze chuvali, kot chinè miſzlech y gledech na prazne galge. y tako ſzamo za ſztrah GBogie

S. Fulgentius.

ſztvoril pekel, a ne dabinaſz vu njega na veke oſzudil, kotnam to lepo ſzvedochi Sz. Fulgencius Biſkup. *DEUS fecit infernum non ut nos damnaret, ſed ut nos DEO conjungeret.* G. Bog vuchinilie pekel ne dabi naſz ſzkvaril, nego dabi naſz G. Bogu uiedinil. Tak tulikai od ſztrani Bofie govori Sz. Ivan Chriſoſtomus: *An non ideò gehennam comminatus ſum, ut per hanc in Regnum Cœlorum vos introducerem?* Niſzemli ia zato pekel ſztvoril, y ſnymſze vam zagrozil, dabi po nyem, toieto ſztrahom njegovem, vu Kralyeſztvo Nebeſzko vaſz zapelyal? akoli pak gdo neboiechiſze pekla zlo ſive, ter od Boſanſzke Pravicze vu njega oſzugjen bude? G. Bog tomu ni zrok, nego ſzam uſzaki ſzebe.

Amen.

NA

NA DEN S. LOURENCZA MUCHENIKA.

Sz. Lourencz z-Ognjemlyubavi Bosie; obladalie Ogeny materialiszki, da njegovomu Sz. Telu ni mogel naskoditi.

Swansieris per ignem, flamma non nocebit tibi. S. Mater Eccleſia.

Ako prejdes cheſz Ogeny, Plamen neche naskodeti tebe.

NEſzmernoſze beſse negda zachudil on veliki ſzluga Bosyi Moyſes, kada zagnauſi Chredo ovàcz Taſzta svoiega vu Puſchinu na paſsu, ter zagledal beſse ieden germ gòruchi, koi zgoreti ni mogel, nego ſztem friſesi, zeleneſsi ie oſztaial, tako da naimenſega liſzta ni opalil on ogeny, vu koiemſzeie videl on germ goreti; gledalie Moyſes od dàlka on ogeny, y chim duglye iega gledal, ztem bolyeie gorel, niti germ zgoreti ni mogel, kai za iedno chudo veliko Moyſesu ie bilo, y zato odluchilie bil ſzam ſzobum poyti gledat onoga velikoga chuda govorech. *Vadam, & videbo viſionem hanc magnam, quare non comburatur Rubbus.* Idem (veli) y hochu videti ovo veliko vigenje, zakai on germ zgoreti ne more, nitimu on veliki ogeny kai skodi, ako prem vu njem veſz ſztoi? Imelſzeie prez uſzakoga dvoienja ov Sz. Chlo- *Exod. c. 3. v. 3.*

vek

vek zrok nad tem chuditi, y iedno veliko vigenje imenuvati: *Videbo visionem hanc magnam.* Naimre on germ goreti, y od ognya nikakve nai menše skode neterpeti; ar buduch Ogeny tulike iakosti da njedna sztvar ni takiaka, y tverda, koie on nepremore, y neumekcha; k-tomu buduch Ogeny tak lakom dasze nigdar zasititi nemore, nego chimsze vech materie vu njega meche, ztemie vech selè imeti, tak da nigdar nevelì dosztaie, koin
Prov. c. 30. v. 16 isztinu y szam mudri Salamon potverguie govorech: *Ignis nunquam dicit, sufficit.* Kakie adda moglo biti da onoga germa ni zkonchal? chuiem kaimi nato odgovaria
Corn. à Lap. mudri Cornelius à Lap. *Illustrè hoc fuisse videtur DEI miraculum.* Toie bilo oszebuino Bosie chudo. Ali ja den denesni unogo vexe dugovanje, y chudnesse vigenje vidim denesnjega Sz. Lourencza Muchenika Preodichenoga uszega vu Ognju goruchem posztaulienoga, ter njedne naimense skode od ognja ne terpechega, kotnam to Sz. Mati Czirkva ochivesztо szvedochi vu denesnjem Sz. Officiumu na hvalu, y Diku Sz. Lourencza popevaiucha. *Si transierùs per ignem, flamma non nocebit tibi.* Ako preides chesz Ogeny, plamenti neche naskodeti: Kako dabi hotela rechi, isztinaie da Sz. Lourencz ie gorel vesz vu Ognju, ali prez uszake skode, ar nieden naimensi lasz na nyem ni zgorel, y to ie unogo vexe chudo, negoie bilo onoga germa kogaie Moyses gorechega videl goreti, y nemoguchega zgoreti; ar kot Sz. Otczi szvedoche, ondaie G. Bog naturalszku moch, y iakoszt ognju oduzel, da ni mogel onoga germa zesgati, y zkonchati: Ognju pak vu komie Sz. Lourencz gorel, naturalszku njegovu mòch y jakoszt ni oduzel, z-koterumie

onnjega sgàl y pekel, kakti sge, y peche uszaku drugu sztvar, terga vendar ni mogel zesgati, nitimu kai naskodeti. Oh! toie iedno nai chudnesse vigenje, naioszebuinesse dugovanje! zato hochu y ia z-Moyseßem poyti denesni iden videt, razgledat, y razmislyat kakto more biti da Sz. y Odicheni Lourencz zgoreti (na szred ognja lesech) nemore. *Vadam ergò & videbo visionem hanc magnam, quare Laurentius non comburatur.* Koie vigenje doklamsze ia odpravim za razglèdat, *N.N.* naj priprave szercaza poszlussat.

Unogebi zroke mogel tomu napervo donesszti, zakai Sz. Lourencz buduch od nemiloga Deciusza Czeszara na razbelyeni Roster zverhu goruchega Ognja poszstaulyen, vendar niedne naimense skode na szvoiem telu ni pochutil: Unogiszu velim ja zroki tomu; Ali meneza denesz nai bude szlobodno ieden szam szamehni zrok *N.N.* napervo donesszti, kogami naimre Sz. Augustin, y Sz. Ambros z-unogemi drugemi Navuchiteli daiu, y ie ov, kaitie Sz. Lourencz vesz znutra gorel, y vusgan bil z-ogniem nezgovorne Lyubavi Bosie. *Hoc igne B. Laurentius accensus flammarum non sentit incendium, & dium Christi ardet desiderio, persecutoris pœnam non sentit.* Z-ovem ognjem (toieto lyubavi Bosie) B. Lourencz vusgan, plamnov nechùti gorkoche, y kada gorì z-hlepenjem Christusa videti, y vusivati; Nepriatela y pregonitela szvoiega mùk nechùti: vu iednom drugom tulikai meszttu ov iszti Sz. Navuchitel od Sz. Lourencza ovak govori. *Ardebat extrinsecus B. Laurentius Martyr Tyranni sævientis incendijs; sed major illum intrinsecus Christi amoris flamma torquebat.* Gorelie zvuna B. Lourencz

S. Aug. tom. 10. ser. 1. de S. Laurent.

Idem ser. 31.

Muchenik od ognja ſzerditoga Czeſzara, ali unogo vexi plamen lyubavi proti Chriſtuſu ſzvoiemu njegaie znutra muchil. Y rauno zatoie Sz. Lourencz krichal Deciuſsu Czeſzaru : *Non timeo tormenta tua.* Neboimſze ognja, niti Mùk tvoieh ò *Kervolok Neverni*, ſzlobodno podſiſi ov tvoy ogeny *kak* znas, y mores, nètiga z-olyem, y maſzlom *kulikoti* drago, iaſzega vendar nikai neboim, niti vu naimenſem làſzu tela moiega naskodeti mene bude mogel. *Ignem enim igne ſuperabat.* Govori od naſsega Sz. Lourencza Muchenika, B. Lourencz Juſtinianus. Die naimre Ogeny z-Ognyem obladuval; Zatoie adda govoril Sz. Lourencz daſze neboi Ogniа, nit nikakveh Mùk, kaitie ſzam bil pun Ognja lyubavi Boſie, *koije* unogo bolye vu ſzerczu njegovom gorel, negie gorel pod nym on poganſzki Ogeny, y tako z-nuternjem Ognjem zvunſzki Ogeny ie preobladuval. *Ignem igne ſuperabat.* Artoſze dobro znà da vexi Ogeny uſzigdar menſega preobladuie, na peldu, poſztavemo ieden vuſgani Duplèr predſrèlo iednè goruche pechi vapnenicze, kai bude plamen y uruchina onoga Duplera goruchega, naproti plamnom y Uruchine iednè goruche vapnenicze? *kakti* rauno dabiga y nebilo; y zato dabi koi tak priproſzt bil, terbi hotel ono razbelyeno od ognia goruche *kamenje*, z-plamnom iednoga goruchega Duplera ſgàti, dabi ono *kamenje* chlovechanſzki razum, y jezik imelo, nebilimu odgovorilo? *Non timeo ignem tuum.* Neboimſze Ognia tvoiega. Rauno takſzeie priperilo z-deneſujem Sz. Muchenikom Lourenczem, koi, bilie kakti ieden ſivecz kamen veſz razbelyen od Ognja lyubavi Boſie; ſztraſsilgaie Decius Czeſzar z-Ognjem,

B. Laurent. Juſtin.

em, ali Sz. Lourencz veſz gorûch vu lyubavi Boſie odgovarialaie. *Non timeo tormenta tua. Vehementius enim charitatis, quam materialis ignis urebatur incendio.* Neboimſze tvoieh Mùk govorilie Sz. Lourencz, kaiti unogo iache y bolyeie ſgan, y pechen bil od Ognia lyubavi, neg od ognja Materialſzkoga, ſzvedochi od njega B. Lourencz Juſtinian. *B. Laurent. Juſtin. ſer. de S. Laur.*

Da pak Ogeny Materialſzki Sz. Lourenczu nikai nènaskodel. toſze more odtud zpelyati, y zpoznati, kaſzeie Sz. Petru Apoſt. pripetilo onu noch gdaſzu Sidovi Chriſtuſsa ulovili bili, y zvezanoga Kaifaſsu Poglauniku Popouſzkomu zapelyali, za koiem iſselie y Petertia vu Dvor onoga Poglaunika, kade zagledauſsi Petra iedna deckla Kaifaſseva pochelagaie potvariati daie Vucheniк IESVSſev: *Et tu cum JESU Galilæo eras.* Y ti z- *Math. c.* IESVSSEM Galileonſzkem ieſzi bil. Peter to chuiuchi, 26. v. kako dabimu ſtilet vu ſzercze zabol neſzmernoſzeie 69. preſztraſsil, y veſz od ſztraha derſchuchi odgovorilie: *Neſcio quid dicis.* Neznam kai govoris: Malo potlam pak iedne druge Dèkle, koiagaie kot y perva pitala, y potvarиala daie Chriſtuſsev naſzlednik, odgovaria Peter z-Priſzegum da nepozna toga chloveka koiſze Chriſtus zove, unogo pak menje dabi on njegov Vucheniк bil, ali naſzlednik. *Negavit cum Juramento quia non novi hominem.* ô Peter! kai, y kak to govoris? kaiſze prſzieſes da neznas kterie ov chlovek? a kaiſzi urezàbil ono, kaiſzi vu Ceſaree Varaſsu od toga chloveka ti rekel y valuval? Niſzilimu pred uſzemi Vucheniki rekel? *Tu es Chriſtus Filius DEI vivi.* Tiſzi Szin ſivoga Boga, y akoliſzſze od tulikoga uremena iz teh rechi zpozabil? ſzpome- *Ibid. c. 16. v. 16.*

Luc. c. 22. v. 33. nisze kaisi pred tremi Vurami ovomu Chloveku rekel, y pred uszemi Vucheniki obechal. *Domine tecum paratus sum, & in carcerem, & in mortem ire.* Goszpone iaszem gotov z-tobum y vu temniczu, y na szmert poyti; a szada pak tais daga ni neznas, y dabi njegov Vuchenik bil.

Znali gdo zmegy vasz ô *N.N.* kakoubi tomu zrok moral biti, daszeie Peter tak iako, y naglo preszträsil? ter na iedno priprosto pitanje iedne Dekline, koisze pervo iednoga serega *Szoldatov* ni preszträsil. Odgovariaiu Sz. Otczi, y zrok daiu, da onda kadaie Peter valuval, y rekel od IESVSSA daie pravi Messias, y *Szin Bosyi*; y onda gdaie rekel: *Tecum paratus sum & in carcerem, & in mortem ire.* Kot y onda tulikaj kadaie z-iednum szablyczum naszkochil vesz sereg Sidovszki, y vuhbie snyum Malkusu odszekel; onda (velè Sz. Otczi) bilie Peter vesz pan lyubavi *Bosie*, tako daie vesz od nyè gorel, y zatosze njedne pogibeli, niti Muke ni boial, ar kot *S.* Ianus govori. *Perfecta charitas foras mittit timorem.* Zverszena lyubav van tira szträh: A kak berse pak szvoiega Nebeszkoga Messztra ie osztavil, y zdrugemi Vucheniki pobegnul, takie uszu lyubav zgubil, y zgubiuszi uruchinu lyubavi, vesz merzel od szträha szelie kognju z-szlugami sidouszkemi. *Ad ignem sedit Petrus* (veli Sz. Augustin.) *& timore frigido congelatus fuit.* Szedelie pri ognju Peter, kaitije od szträha merzloga szmerznul bil.

S. Joan. c. 4. v. 18.

S. Augustin.

Vezda hodmo na nas Czily; Ako adda Sz. Petra Apos. lyubav *Bosia* ie tak iakoga, szerchenoga, y batrivoga vuchinila, dasze ni boial nikakve pogibeli, nit Muke, nit szmerti? kai drugo moremo mi od denesnjega

Sz.

Sz. Lourencza rechi, nego daie on bil pun ognja lyubavi Bosie, z koiem ognjem onie preobladal usze Muke Deciusa Czesara, daie na ves glasz krichal. *Non timeo tormenta tua.* Neboimse Mùk tvoieh. y z ovem ognjem lesechi gol na goruchem Rostèru zverhu sivuchega ognja chinil omuszeie kako dabi na iedne rosne travicze lesal: Oh jakosz t nezgovorna ognja lyubavi Bosie!

Stem kai pisse Hieremias Drexelius od Rudolffussa drugoga ovoga Imena Czesara Rimszkoga, da kadaie zvelikum vojszkum szuproti Turchinusze bil podignul, vchinilie na usseh Zasztavah, y Crusiù szvoie Vojszkè Diachku rech: *ADSIT.* Zlatemi literami napiszati. Szoldati pak koij ovè rèchi zkrounosztniszu znali, z unogemi modusi ieszuiu tolmachili; Nekoij govorilisze po ove rechi hotelie Czesar obatriveti szvoie Szoldate, dabisze nezboiali Turszke szille, nego kakti zanistarie dersèch bi krichali; Naj lisztor dojdu Turczi, hotenasz usaigdar pripravneh na boy, y harcz najti. Drugiszu krichali, koijszu bolye Duhovnem nachinom Czeszarova dèla prestimavali, y tolmachili. Naj dojde pomoch Bosia: y kadabi ovu rech *ADSIT* Szoldati neki ovak, neki onak tolmachili, prisztupisse k Czeszaru nekoij zmegy vexeh Officzerov vojszkè, pocheliszuga prosziti dabijm iztolmachil zkrounosztonè rèchi; koiem Czeszar odgovorilie, rad hochu to vuchiniti, y zato imate znati da po usaake littere koiasze vu ove rèchi *ADSIT* zadersava razmè ia iednu rèch, tako z pervum literù A. ia razmè rèch, *Auxilio*, z Pomochium; po drugelittere D. ia razmem rech, *DEI*, Bosium, po tretie Litere koia ie S. ia razmem rèch, *Superabo*, hochu obladati; po cheterte lite-

re I. ia razmem rèch, *Imperatorem*, Czara; po pete litere T. ia razmem rèch, *Turcarum*, Turſzkoga; *Auxilio DEI ſuperabo Imperatorem Turcarum.* Z pomochium Boſium obladati hochu Czara Turſzkoga.

Rauno tak ovu Rech: *Adſit.* Imelie iztolmachenu nas Sz. Lourencz na ſzvoiem ſzerczu napiſzanu, kadaie na razbelyenem Roſteru goll ſal, y tadaſzu Deciuſsevi Hahari goruche vuglenje pod njega rivali, y podpuhavali; Nedvòim nikai nego tverdno veruiem daie Sz. Lourencz ovu rech, *Adſit*, tolmachil ovak: *Amore DEI ſuperabo Ignem Tyranni.* Z lyubavium Boſium hochu obladati Ogeny Poganinſzki, kotgaie ſztanovito y obladal, ako veruiemo Sz. Maximuſsu Biſkupu koi ovak govori. *Ardebat Laurentius, ſed vincebat ille ignis, de quo Salvator ait, ignem veni mittere in terram, & quid volo niſi ut accendatur.* Gorelie Lourencz, ali je preobladuval on Ogeny od koiega Chriſtus govorì Ognjaſzem doſsel poſsilyatna zemlyu, ter kai hochu neg daſze vuſge: y tako nepopeva prez zroka Sz. Mati Czirkva vu deneſnjem Sz. Officiumu ove rechi: *Si tranſieris per ignem flamma non nocebit tibi.* Ako preides cheſz ogeny, plamem neche naskodeti tebe. Z koiemi rechmì ona njega hvali, y chaſzti zarad one goruche lyubavi z koiumie Duſsa njegova proti G. Bogu gorela.

S. Maxim. hom. 2. de S. Lauren.

Alimiſze vidi da Sz. Mati Czirkva premalo veli z temi rechmì k chaſzti, y izviſseniu Sz. Lourencza damu ogeny nikai ni naskodel, ar on ſzam od ſzebe ſzvedochi govorech proti nevernomu Czeſzaru damu ne ſzamo ogeny ni naskodèl, nego damuſzeie na vugodnu roſzczu preobernul. *Diſce Mater quanta eſt virtus Domini, nam*

carbones isti non dolorem, sed refrigerium mihi præstant. Vu- *Petr. de*
chiszeò Nevolynak kulikaie Jakoszt Bosia, ar ovo Vug- *Natal. in*
lenje tvoiene Muku, nego razhlagjenie mene zaudaie: *Vita S.*
y ova zrekuchi, obernulszeie vu Nebo k-G. *Bogu* zeuszē *Laur.*
szerczem pochelmuie hvaliti, dagaie tak velike naszladnoszti delnika vuchinil. *Gratias, inquit, tibi ago Domine, quia januas tuas ingredi merui.* Kako dabi hotel bil rechi, hualati y Dika budi zmosni G. Bose, za tuliku miloschu koiu proti mene izkasuies, koiu oude na ovom gorichem vuglenju chùtim y zpoznavam, tak damisze vidi, da ia ne na iednom Ognju megy plamni, nego vu iednom Czvetnjaku megy tulkemi Rosiczami prebivam: y vidimisze daszeie to Sz. Laurenczu pripetilo, kaiszeie kapitanu njegovomu Christusu, od koiega Sz. Ianus Evang: pisse da on na Veliki Chetertek vecheriauch svoiemi dragemi Vucheniki, podignul be vu Nebo svoie Ochi presvete, y ovak Otczu szvoiemu Nebeszkomu govoriti pochel. *Pater mi, venit hora, clarifica Filium tuum.* Otecz moy doslaie vura, koiaie od tebe od veka odluchena bila, mene Szinka tvoiega odichiti, y pred uszem szvetom poszuvati; Zato hualimti daszimisze dàl ovè chasztite dochakati vure, vu koie ia nezgornu Diku, y Poszenje hochu zadobiti. O kakoveszu to rèchi Zvelichitel moy predragi? izpitava Sz. Ivan Chrysostomus. *Ad crucem cum latronibus duceris maledictam sufferre mortem, & hæc gloriam appellas?* Na kris z-Tolvaij ieszi pelyan, za podneszti szramotnu szmert, ter ova za Dikuszi derzis? Oh! toie iedna tùsna, y nigdar na szvetu neszrechneszna vigjena vura! koiate hoche na kris vudodelniki nedoszto ino poszlaviti, vura takova, ko-

Joan. c. 17. v. 1.

S. Joan. Chrysost. hom. 9. in Joan.

iate

iate hoche vuchiniti ſramotneſsu negſze izmiſliti more ſzmert podneſzti; ter vendar ti ovu Vuru Dike, y poſtenja ſzoves, y ſza nyu tuliko tvoiemu Nebeſkomu Otczu hvalis? Oh takie, tak y ni drugach! chuiem dami na meſto Chriſtuſsa Sz. Ivan Chryſoſtomus odgovaria, da ova Vura, ie Vura Dike, Poſtenja, Radoſti, y naſladnoſzti. *Quia pro dilectis patiar, meritoque hæc gloriam exiſtimo.* Kaiti ia budem terpel za one koie lyubim, y koij mene lyube, kai za naivexu chaſzt y Diku preſtimavam. *Amore enim omnia tormenta dulceſcunt.* Ar Muke neznam kak velike, ſzladke y povolyne chinì lyubav. Oh! kakiſztinſzkem nachinom toſze more rechi od deneſnjega naſsega Muchenika Sz. Lourencza, koiemu tak ſztraſne Muke na ſzladkochu kai drugo ie preobernulo, nego lyubav z-koiumie on Odkupitela ſzvoiega lyubil, y od nyega lyublyen bil? tak rauno y on iz onoga razbelyenoga Roſtera krichì. *Quia pro dilecto patior, meritò tormenta hæc delicias exiſtimo.* Kaiti za predragoga Zvelichitela y Odkupitela moiega lyubav ovo terpìm, zato ovu Muku za veſzelye y naſzladnoſzt dersìm, y preſtimavam. Ar lyubav takoveie nature (veli Guilielmus Pariſienſis) daſztuar koiaſze lyubi, ako rauno od ſzvoie nature ie ſuhka, y chemerna, lyubav vendar nyu chinì ſzladku y vugodnu, tak dabi mogel gdo pekel z-mukami njegovemi lyubiti? onebimuſze ſzladke, y vugodne videle, ar *Amore omnia tormenta dulceſcunt.* Lyubav uſze muke ſzladke chinì. Veli adda zgora imenuvani Guilielmus ovak. *Delectabilè & jucundum facit amor amarum, ſic etiam infernus ſi amaretur? dulcis & delectabilis eſſet.* Naſzladno, y veſzelo chinì lyubav ono kai od nature

Idem ibidem.

Guiliel. Pariſ. de moribus c. 4.

ture ie ſuhko; tak tulikai Pekel dabiſze lyubil? ſzladek y naſzladenbi bil: y Sz. Otecz Auguſtin nekai k-potvergenju ove iſztine pridaie govorechi. *Omnia ſæva & immania, facilia & propè nulla facit Amor.* Uſza ſztraſna y chemerna, lehka, y kakti nikai chinì lyubav. Ne chudo adda da Sz. Lourencz tuliku naſzladnoſzt ie chùtil ſverhu goruchega ognja leſech, kaitje pun bil ognja lyubavi *Boſie*, koiamuie ogeny na czvetie, plamne na Roſu, Muke na Veſzelye preobernula. *S. August. ſer. 9. de Verb. Dom.*

Toie do ſzada ochitno pokazan zrok, zakai nas gochi Germ, Sz. Lourencz ni zgorel, akoie rauno veſz ngoruchem plamnu bil, iz koiega zroka uſzaki od vaſz N.N. lehko razumeti, y zpoznati more odkud biva da lyudi ſzadaſnjega uremena tak teſko terpè y podnaſsaiu ne jur Ognje kot Sz. Lourencz; Kamenje kot Sz. Stefan; Sztrele kot Sz. Sebaſtian, Kriſe kot Sz. Andreas; nego naimenſe teſkoche, y nevolye, da taki hote zdvoiti kada kai moraiu terpeti; zrok reku tomu drugi niedennì, nego kaiti nimaiu vu ſzebe ognja lyubavi *Boſie*.

Steſze vu Sz. Piſzmu, da gdaie G. Bog Moyſeſsu na Gore Sionſzke daval ſzvoie zapovedi, uſzu Goru nekakov bel dim be pokril, kako dabiſze uſza hotela bila vuſgati; Szini Izraelſzki koijſzu pod Gorùm na raunicze ſztali, videchi to daſzeie tak iako pochela Gora kàdeti, krutoſze preſtraſsiſe, y neznaſse kai pocheti. *Perterriti, & pavore concuſſi ſteterunt procul.* Veli Sz. Piſzmo; preſztraſsiliſzuſze, y dalkoſzu ſztàli. Sz. pak Daniel Prorok od oneh treh Mladenczev ſzvoieh tovaruſsev koiete bil zapovedal Neverni Kraly Nabukodonozor ſive vu iednu goruchu pech hititi; piſse da gdaſzuie pred nyu *Exod. c. 20. v. 18.*

zapelyali bili, akoſzu rauno videli iz nyè plamen 40. laketh viſzoko podigatiſze, vendarſze ni malo niſzu preſztraſili, negoſzu veſzeli vu nyu ulezli, kakti vu ieden nailepſi Czvetniak pun uſzakoiachkeh nailepſeh, y naipreſtimaneſseh Roſicz. Gdobimi vezda znal povedati odkudaie bila tulika razluka megy Szinmi Izraelſzkemi, y rechenemi tremi mladenczi? ar oniſzuſze liſztor dima boiali, koiegaſzu zdalka videli: Ovi pak tri mladenczi iſztoga ognja goruchega niſzuſze boiali, negoſzu veſzelo, y batrivo vu njega isli: Tomu ſztanovito drugoga zroka ia nenahagjam, nego kaitiſzu Szini Iſraelſzki bili prazni lyubavi Boſie, arſzuiu uſzu od ſzebe zavergli bili, zneveriuſiſze G. Bogu, molech na meſzto pravoga Boga iedno iz zlata tele; Mladenczi pako punilli bili lyubavi Boſie, buduch daſzu rajſsi ſitek ſzvoy na ſzmert dali, neg dabi Kralyev kip, na meſzto Boga molili bili, y zato daſzu tak punibili lyubavi Boſie, niſzuſze boiali nitſztraſili, vu goruchu pech batrivo uleſzti. Raunoov zrok ie daſze unogi boiè naimenſe nevolye, ali teſkoche, da ako liſztor chuiu od nyè povedati, takiſze preſztraſe, taki hote zdvoiti. Na peldu.

Chuie ieden damuie Vinograd tucha potùkla, ali polye voda pomùlila; chuie on drugi damuie nekuliko ſivine pokragjeno, ali poczerkalo; Chuie on treti damuie ſztànje zgorelo, damu e naidragſe dete umerlo, da ſzuproti njemu govore, praude zdiſu, &c. Oh! vu kuliku ſaloſzt taki ovi takovi neopadu? kak gotovi ieſzu zdvoiti? taki pochnu proti G. Bogu mermrati, uſze urage iz pekla na pomoch zazavati; Ali kaiſzu uſze ove nevolye nego ieden dim, naproti onem mukam koieſzu Szvetczi

Bo-

Bosyi terpeli, kot denesni nas Sz. Lourencz Muchenik, zeuszemi osztalemi Muchenicki, od koieh Sz. Mati Czirkva popeva. *Omnes Sancti quanta passi sunt tormenta?* ter nistarmenie toga Dima, oveh reku tak maleh, y kratkeh teskòch, y nevòly tak sztrasno lyudisze boiè da hote prednymi zdvoiti, à kaije tomu zrok? Ni sztanovito drugi njeden, negno iedno iedino pomankanje lyubavi Bosie, kaitiszu puni ovoga szveta, kakti tulikai y szvoie lyubavi: A Szvetczi Bosyi lehkosu podnasali usze naivece muke, y na nye veszeleie isli, neg na goschenje, y tomu drugi zrok ni, nego kaitiszu puni bili lyubavi Bosie.

Ako adda hochete N. N. davam usze Nevolye, y teskoche szveta ovoga budu lehke, y szladke, szkerbeteszevu vasem szerczu noszit juszigdar goruchi Ogeny lyubavi Bosie, na szpodobu denesnjega Sz. Lourencza, akoli hochete davasz njeden kvar, nieden beteg, niedna neszrecha nepreszträsi, Boga lyubete iz pravoga szercza: Ako hochete da vu Sziromastvu, vu pregoneh, vu kriviczah, y vu uszeh drugeh szuprotiuchinah usziggdar veszeli budete? nit nikakve tuge, ali saloszti vu nyh nepochùtite? oboruseteszе z-ognjem lyubavi Bosie, ar veli Sz. Maximus. *Ubi enim cor DEI amore ardet, flammam membra non sentiunt; Ubi Christi ignis operatur, diaboli ximneesse est, vincatur incendium.* Kade szercze gorivu lyubavi Bosie, plamna kotrigi nechùte; kade Christusev ogeny prebiva, Urasie podsiganjesze preobladuie. Oh adacheszititi Ogeny lyubavi Bosie! kulika, y kakova ie kreposzt y jakoszt tvoia? Oh Blaseni on chlovek y szrechna iezero krat ona Dusa! koiatebe vu szebe ima, ar ona sztanovito szigurno, y batrivo krichi Uragu pekle-

S. Maximus. Serm. de S. Laurent.

nomu z-rechmì Sz. Lourencza: *Non timeo tormenta tua.*
Pſal.26. v.3. Nebojmſze tvoieh Mùk; Ona krichì z-Sz. Kralyem Davidom. *Si conſiſtant adverſum me caſtra, non timebit cor meum.* Akoſze ſzuproti mene obore czeli ſeregi uſzakojachkeh neſzrèch, y ſzuprotiuchin? *Non timebit cor meum.* Nebudeſze boialo ſzercze moie. Takova Duſza koia gorì z-Ognjem lyubavi Boſie ſzlobodno prez uſzakoga ſztraha krichì ukup Sz. Ignaczіuſsem Muchenikom. *Ignis, Crux, Beſtiæ, Confractio oſſium, membrorum diviſio, & totius corporis contritio, omniaque tormenta diaboli in me veniant.* Naidojdu cheſz me Ogeny, Kriſi, Beſtie, nekamiſze uſze koſzti poteru, uſzi kotrigi razdruſè, jednum rechium uſze uraſie Muke naiſze podignu ſzuproti mene, nebojmſze, nit neſztraſsim, ar uſza ova budu mene ſzladka y vugodna za lyubav Boga moiega preterpeti; ar ni ſztvarina ſzvetu, nitiſze ſzuprotiuchina takova more od razuma chlovechanſzkoga izmiſzliti, koiubi rad neterpel on, komu vu ſzerczu Ogeny lyubavi Boſie gorì. Natuliko dati takovi lyubiteli Boſyi mogu Sz.
S. Ignat. Mart.
Rom. c. 8. v. 35. Paulom Apos: rechi. *Quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? tribulatio? an anguſtia? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius?* Gdo naſz bude razluchil od lyubavi Chriſtuſseve? Tràplenje? ali ſztiſzke? ali glàd? ali golota? ali pogibel? ali mechi?

Ali gdobimi znal zmeg vaſz N.N. povedati, kakovem moduſsem y nachinom moreſze tak velik Dàr lyubavi Boſie dobiti? poſzluſsaite kai Sz. Mati Czirkva od
S. Eccleſ. in oct. S. Petri. Sz. Apoſtolov velì, kem nachinomſzu oni ov Nebeſzki Ogeny prieli, y priſzebe zaderſali? *Advenit, inquit, Ignis Divinus, & invenit corda Diſcipulorum receptacula munda.*

Doſ-

Doſelie ogeny Boſanſzki, y naſselie za Prebivaliſche ſzvoie chiſzta ſzercza Vuchenikov: Rauno ovē iſztem nachinom dobilie bil Sz. Lourencz ov Nebeſzki Dàr, buduch daie on uſzigdar chiſzto ſivel, niti z-nikakvem grehom oſzkrunjenoga ſzercza ni nigdar imel; zato iſzto Sz. Mati Czirkva Sz. Lourenczu pripaſzava one Davidove rechi. *Igne me examinaſti, & non eſt inventa in me iniquitas.* Z-ognjem ſzime zkuſsaval, y ni bila naidena vu mene hudoba. Tako ſztanovito gdogoder ſelì z-Ognjem Nebeſzkem lyubavi Boſie Duſsu ſzvoiu vuſgati, potrebamuie ſzercze od uſzake nechiſztoche ochiſztiti, potrebnomuie uſza nedoſztoina poſelenja y naſzladnoſzti van izurechi, potrebnomuie uſzake druge lyubavi proſchenje dati; ar velì Sz. Auguſtin. *Si enim Mundi amor in te habitet? non eſt quâ intret amor DEI; recedat ergo amor Mundi, & habitet DEI.* Ar ako ſzveta ovoga lyubav vu tebe prebiva? nima kud nuter poyti lyubav Boſia; naj adda odſztùpi lyubav ſzveta, ter naj prebiva lyubav Boſia vu ſzerczu tvoiem ô Kerſcheni chlovek! *Pſal. 16. v. 3.* *S. Aug. in Epiſt. S. Joan.*

Chuliſzte morebiti vechkrat kaiſzeie pripetilo Rimſzkomu Czeſzaru Germanikuſsu, ov kadabi bil umerl, njegovo telo mertvo takiſzu vu Ogeny poſztavili, hotechie zeſgati, dabi pak on pepel na kogaſzeie telo preobernuti moralo polek zakona onoga uremena z-poſtenjem zhranili; zgoreloie adda uſze telo, y na pepelſzeie preobernulo zvun ſzamoga ſzercza, kako rauno vechkrat biloie vu ogeny hitcheno, vendarſzega ogeny ni hotel prieti, na koie chudo biliſzu zezvani uſzi Rimſzki Doktori, za zpoznati zrok toga chuda. y povedauſsi uſzaki ſzvoiu miſzel; k. zadnjemu Doktor Vitellis po-

chne govoriti, da zato ovo ſzercze nemore zgoreti, kaitie oſztvarieno; ar chemer od nature buduch merzel nepuſztì ognja k-ſebe, zakai zato odperliſzu ono ſzercze y nekuliko krat dobro zeprali z-vodum, onak opràno, y chiſzto vu ogeny hitili, kadeſzeie na pepel obernulo, kot uſze telo. Duſsa Kerſchanſzka! razmeslime kai hochu rechi? Hochu rechi, da tvoie ſzercze nemore od lyubavi Boſie goreti, buduch ono puno chemera uſzakoiachkeh grehov: Ako adda ſelis daſzega prime ogeny lyubavi Boſie? odprie z-nofem iezika tvoiega pred ſzpovednikom tvoiem, terie guſzto krat peri ſzuzami tvoiemi, peri zkruſsenjem ſzercza, peri z-nakanjeniem ſztalnoga pobolſanja, peri iednum rechium Sz. Pokorum, da na ſzkradnie vure tvoie budes y ti mogla rechi z-Davidom Kralyem: *Igne me examinaſti, & non eſt inventa in me Iniquitas.* Z-ognjemſzime zkuſsaval, y niſze znasla vu mene hudoba: ter tak oude veſz gorùch vu lyubavi Boſie, uſze teskoche dobrovolyno podnaſsaj; da pak po ſzmerti budes ureden ukup z-Sz. Lourenczom vuſivati veſzelya vekovechnoga.

Amen.

NA DEN VU NEBO UZETIA B. D. MARIE.

Kak szrechen, y veszel ie den denesni, preodichenoga vu Nebo uzetia MARIE Dev: vu koiem Sz. Mati Czirkva Katolischanzka usze szvoie verne na veszelye pozava.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi Aurora, pulchra ut Luna, electa ut Sol? S. Mater Eccl.

Koiaie tha, koia izhagja kakti Zoria, lepa kakti Meszecz, zebrana kakti Szuncze?

NEmoresze izrechi, kak od oneh sztareh negdasnjeh Filosofussev hualyenoie bilo prelepo Szuncze to zverhu nasz szeie, nasz raszvetchuie, krèpi, y greie, tak da ono za Vszam: G. Bogom ne szamo ie veszelye naszeh sztvàri, lepota Nebèsz, szvetloszt zemlyè; Negoioschе vech, onoie kakti ieden Kraly megy uszemi Planetami, y Zvezdami; zato upamet iemlyu Mudri Astrologussi, y Filosofussi da Suncze od uszeh planèt za takovosze zpoznava, buduch daie opossred szebe dersè, ar 3. sztoiè oberh njega Mars, Jupiter, y Saturnus; à 3. pak pod nym, toieto Meszecz, Mercurius, y Venus: ednum rechium usze zvezde Szuncze chasztè kakti Kralya szvoiega; y zroke ov da Szuncze ie ne szamo vu sebe szvetlo, nego tulikai iè zdenecz, y zvirajnek usze

szvet-

ſzvetloſzti, ar ono raſzvetchuie uſze zvezde, y planete, da pache ne ſzamo nye, nego veſz ſzvet tulikaiſse, zato vuchè mudri Aſtrologi, y Filoſofi. *Dictus eſt Sol quaſi ſolus luceat, eo quod ipſe ſit fons limpidiſſimus, atque inexhauſtus omnium luminum.* Veliſze Szuncze, kako dabi ono ſzamo ſzvetilo, buduch ono ieden prechiſzti y nigdar izpraznjeni zdenecz uſzeh ſzvetloſztih. Ali nai preſztanu uſze ove hvale, y chaſzti koieſzu negdaſni mudri lyudi Szunczu davali, ovomu velim *Szunczu* koie mi znaſsemi telounemi ochima vidimo, kada ja razmislyam iedno drugo prez krayia y koncza lepſe, y ſzvetleſse Suncze, toieto ono koieie deneſni den iznikнulo, y podignuloſze iz doline od ſzùz, y placha ovoga chalarnoga ſzveta, vu viſzinu *Kralyeſztva Nebeſzkoga*, toieto B. D. MARIV, Ah! ovoie ono prelepo, preſzvetlo, y preblaſeno Szuncze, MARIA Dev. koiaie danaſni dan podignjena, y poſztaulyena megy Planetami Nebeſzkemi; Ar ako ono Szuncze ima oberh ſzebe 3. Planete? MARIA tulikai jma zverhu ſzebe tri Planete Boſanſzke, toieto Preſz. TROYSZTVO, kotero za povexanje Dike MARIE Dev. Otecz *Bog* Nebeſzki dàie nye ſzvoiu Moguchnoſzt, *Szin* daieie ſzvoiu Mudroſzt, y Duh Sz. daieie ſzvoiu *Boſanſzku* lyubav, zato veli Sz. Ambros. *Qualis eſt hæc Virgo, quæ TRINITATIS fontibus irrigatur?* kaije to za iednu Deviczu, koiaſze zdenczmi Preſz. TROYSZTVA zaleva, y napunjuie? Ako Szuncze ima pod ſzobum 3. Planete? MARIA Dev. ima tulikai pod ſzobum, y okolu ſzebe 3. Planete, toieto *Blaſene Duhe* Angelſzke, Szvetcze y *Szveticze Nebeſzke*, y uſze ſztva-

S. Ambroſ.

rizmelyszke, koie uszе onaie denesni den, razveszelila, kak da szami Angeli od velikoga veszelia y chuda nemoguszе zderszati dabi nekrichali izpitavaiuchiszе megy sobum. *Quæ est ista quæ ascendit, & progreditur quasi Aurora consurgens, pulchra ut Luna, electa ut Sol? Quæ, quæ est ista? quæ ascendit de deserto delitiis affluens.* Kaije to za iednu koiaszе podisе kakti iedna Zornicza, lepa kakti Meszecz, zebrana kakti Szuncze? koia, koiaie ova? koia izhagja iz Puschine puna naszladnoszтih, y Veszelia. Denesz adda ie on pun radoszti y veszelya dan, ne szmo vu Nebu megy onemi Blasenemi Duhi, y Dussicami: Nego tulikaj y na zemlye, kot nasz Sz. Mati Cairkva opomina, y pozava na pochetku *Sz.* Messe z onemi rechmi. *Gaudeamus in Domino diem festum celebrantes sub honore B. V. MARIE &c.* Veszelemoszе vu Goszpon obszluszavaiuch Szvetek *B.* D. MARIE, zverhu koiega vu Nebo uzetia veszeleszе Angeli, y hvale Szina Bosiega; kak veszel adda ie ov den y szrechen za nasz, na zemlye sivuche gresnike, na kratkom nakanilszem pokazati, y zrok povedati zakaiszе mi tulikaj moramo veszeliti, kai doklam pokasem, proszim za poszluh. *Cantic. c 8. v. 5.*

Niga sztvari koiebisze bolye, y leplye priszpodobitimoglo denesnje vu Nebo uzetie B. D. MARIE negoie Szuncze, zakaizato veli Sz. Peter Damianus. *Hanc attendе similitudinem quâ nulla in rebus mundi potest esse sublimior; Nihil enim habuit spiritus in visibilibus creaturis excellentius, cui Excellentiam Virginis compararet.* Premiszli dobro ò Kerschena Dussa, priszpodablyanie ovo (toieto MARIE Dev. k-Szunczu) od koiega vexe megy sztvarmi ovoga Szveta nemore biti, y to zbog unogeh zrokov, ali oszе- *S. Petrus Damian*

bujnem nachinom kaiti. *Sicut ſolſolus orbem illuminat, ſic hæc ſola poſt Chriſtum DEUM ſolidiori lumine & Angelos, & homines illuſtrat.* Zatoſze MARIA Dev. naibolye y naipravichneie priſzpodablya Szunczu, kaiti kakti Szunczeſzamo veſz ſzvet raſzvechuie, tak y ova ſzama pod Chriſtuſsem Szinom ſzvoiem, y Angele y lyudi raſzvechuie: y to na tuliko da ako vu Szunczu, kakti vu pravom zdenczu uſzeh ſzvetloſztih, nahagjaiuſze uſzi naiſzvetleſsi traki raſsirieni po Nebu, y po zemlye? Tak ravno vu MARIE Dev. nahagjaiuſze uſze Miloſche, Dàri, y Dike z-koiemiſzu odicheni, y napunjeni uſzi Angeli, y Szvetczi Nebeſzki, kainamie ona ſzama hotela na znanje dati, govorechi od ſzvoiega odichenoga vu Nebo uzetia. *In plenitudine Sanctorum detentio mea.* Kako dabi hotela rechi: Iaſzem poſztavila moy Tronus, y Prebivaliſche oberh Punoſzti, y zverſsenoſzti Szvetczev Nebeſzech, natuliko daſzeja ſzama nahagjam Odichenum, y Korunjenum z-vexum Dikum neg uſzi Angeli, y Szvetczi Nebeſzki; nitiſzeie nad tem potreba chuditi, nego pache potrebnoie poſzluhnuti kai vuchèni Idiota govori zverhu oveh nye rèchi. *Merito in plenitudine Sanctorum detentio ejus, cui nec fides defuit Patriarcharum, nec ſpiritus Prophetarum, nec zelus Apoſtolorum, nec conſtantia Martyrum, nec ſobrietas Confeſſorum, nec caſtitas Virginum, nec fœcunditas Conjugatorum, nec puritas Angelorum: quaſi dicat.* Tolmachi mudri Cornelius à Lapide. *Omnes Dotes, & Gratias omnium & ſingulorum Sanctorum, & Angelorum, in ſe, quaſi in Sole unitas, à DEO infuſas accepit B. Virgo Gratias: cæteris enim per partes MARIÆ verò ſe tota infudit plenitudo Gratiæ.* Pravo, pravo reklaie MARIA da vu Punoſzti,

Idiota de Contin. Virgin. c. 2. Cornel. à Lap.

y

yzverſenoſzti uſzeh Boſieh Szvetczev ima ſzvoie Prebivaliſche, koie ni mankala vera Patriarkov, niti Duh Prorokov, niti zaſganoſzt Apoſtolſzka, niti ſztalnoſzt Muchenikov, niti treznoſzt Szpovednikov, nit chiſztocha Divojak, niti plodnoſzt Zakonſzkeh, niti ſzvetloſzt Angelſzka; Ar uſze Dàre, uſze Miloſche, uſze chaſzti uſzeh Szvetczev, y Angelov vu ſzebe kakti vu iednom Szunczu ſzloſene prielaie od G. Boga B. D. MARIA, poſzebdob da drugem Szvetczem po dèleh ie razdelyena, MARIE pako uſza na punom be od Boga Miloſcha dàna. MARIA iednum rechium doſztami budi rechi Sz. Baſiliuſem nadhagja vu ſzuetoſzti, y Moguchnoſzti uſze Szvetcze Nebeſzke, kot Szuncze uſze druge Planete y zvezde. *MARIA ſola univerſas creaturas tantùm excedit, quantùm Sol ſolus reliqua aſtra.* *S. Baſil.*

Nichudo adda da oni Blaſeni Duhi Angelſzki videchi nyu, tak ſzvetlu, tak lepu, tak odichenu, y veſzehu putuvati iz puſchine ſzveta ovoga proti zemlye obechane vekovechnoga Blaſenſztva, uſzi puni velikoga veſzelia, y chuda megy ſzobum ieden drugoga izpitavam. *Quæ eſt iſta, quæ aſcendit de deſerto, delitijs affluens?* Kako dabi hoteli rechi, kaije to za iednu, koia podiſzuchiſze od zemlyè napunjena z-naivugodneſsum Duhum ſzvoieh Dobròth vu Kralyeſztvo Nebeſzko? *Quæ eſt iſta?* kaije to za iednu? koia izhagjaiuch iz Puſchine ſzveta ovoga tak odichena podiſeſze vu ova naſsa Nebeſza, vu Szunczu obvita, od Meſzeczа dvoriena, Zvezdami Korunjena. *Quæ eſt iſta?* kaije to zaiednu? koia ſzvoium lepotum izviſsavaſze zverhu lepote ſzunchene, kotere ochi kada vide zvezde Nebeſzke od ſzra-

ma zamerkuiu. *Quæ eſt iſta? Quæ eſt iſta?* kaije to za iednu? A ter koga to pitatè ò Blàſeni Duhi Angelſzki? y gdoie on koteri vam bude znal, y mogel pravo povedati, y doſztojno odgovoriti na to izpitavanje vaſse?

S. Thom. de V. N. ſer. 2. de Aſſump. *Quis vobis ò Angeli reſpondebit?* veli Sz. Thomas de V. N. *Quis dicere poterit, quæ eſt iſta? Non mihi ſi linguæ centum ſint, oraque centum, ſi ferrea vox; ſi centum inquam ora darentur dicere non ſufficerem: Quæ eſt iſta?* O Blaſeni vi Duhi Angelſzki koij vuſivate takovu y tuliku lepotu y ſzvetloſzt, nad koiumſze ſzami zadoſzta nachuditi ne-

Idem. morete poſzlufsaite odgovor Sz. Thomaſa kogavam na vaſsa izpitavanya daie. *O Angeli quid dicam vobis, quæ eſt iſta? Mater DEI eſt, Sponſa DEI eſt, Filia DEI eſt, Regina Cœli eſt, Columna Mundi eſt, Janua Paradiſi eſt.* Kai hochete davam rechem ò Angeli Nebeſzki kteraie ova? Ovaie da znate Mati Boſia, Zaruchnicza, y Kchi Boſia, Kralicza Nebeſzka, Sztup y podpornja ſzveta, Urata Dike Nebeſzke. Kai hochte davam vech, y vexega kaj od nye povem? Gdoie, naimre, y kaije ona? Ah preſztanete adda chvditiſze nad nyum, à ioſche bolye izpitavati od nyè: *Quæ eſt iſta? Kteraie ova?*

Vidimiſze dabi nekoij zmegy vaſz. N.N. radi znati, zakai deneſni dèn priſzpodablyaſze MARIA Dev. Zornicze, Meſzeczu, y Szunczu? *Quæ eſt iſta, quæ progreditur quaſi Aurora, pulchra ut Luna, electa ut Sol?* tem ta-

S. Rupert. Ab. kovem Odgovaria Sz. Rupertus Opat. *Quia Beatiſſima Virgo MARIA fuit ſicut Aurora in Conceptione, ſicut Luna in Nativitate, & ſicut Sol in ejus glorioſa Aſſumptione.* Zatoſze Angeli Nebeſzki deneſni den izpitavaiu megy ſzobum, videchi megyſze dohagjati Kralyczu ſzvoiu, kaije

toza iednu, koia ide knam kakti iedna rumena, y ſvetla Zoria, lepa kakti Meſzecz, zebràna kakti *Szuncze* : kaiti (veli Sz. Rupertus) B. D. MARIA bilaie kakti Zornicza na ſzvoiem prechiſztom prjetiù vu Vutrobe Sz. Anne Matere ſzvoie; bilaie lepa kakti Meſzecza na ſzvoiem Narogenju; bilaie zebrana kakti Szuncze na danaſnjem ſzvoiem preodichenom vu Nebo uzetiem.

Mudri pak, y Poſtuvani Mendocza vuchì, da MARIA Dev. zbogh nikakvoga drugoga zroka ni bila od Blaſeneh Duhov imenuvana Zornicza, Meſzecza, y Szunczem, ako ne za vexe ochituvanje velichanſztva, Ufzamoguchnoſzti, y Miloſzerdnoſztì *B.* D. MARIE proti Greſnikom; Prizpodablyaſze Szunczu, ar kakti Szuncze greie, y razveſchuie, ſzvoium ſzvetloſztium dobre, y hùde, tak y MARIA bràni y zagovaria Pravichne, y Greſnike: *Qui ſolem ſuum oriri facit, ſuper bonos & malos, ſuper Juſtos, & Injuſtos.* Daſze pak priſzpodablya Zornicze y Meſzeczu, ia nebi znal povedati dabime Innocenczius Papa nevuchil, y zrokami nepovedal govorech: *Luna lucet in nocte, Aurora in diluculo, Sol in Die; Nox ſignificat peccatum, diluculum pœnitentiam, dies gratiam.* Meſzecz ſzveti po nochi, Zornicza vu jutro, Szuncze po dnevu; Noch zlamenuie greh, Juternia pokoru, Den miloſchu. *Qui ergo jacet in nocte peccati ſepultus, elevet oculos ad Lunam & invocet MARIAM; qui reſurgens à peccato pœnitens eſt, recurrat ad MARIAM, & reſpiciat lucidum Solem Gratiæ Virginem MARIAM.* Koi adda lesì vu nochi ſzmertnoga greha zakopan, nai podigne ochi ſzvoie k Meſzeczu, y nai zazove MARIV; koiſze gore ſztàne

Innoc. III. P. ſer. 2. de Aſſump.

Idem ib.

od greha po Sz. pokore, naisze uteche k-MARIE, y naisze ogleda na szvetlo Szuncze Milosche MARIE; Od nye pomochi nai proszi, vu nyu naisze uffa, y tverdno nai veruie daga osztaviti, niti zapusztiti neche, ar ona

S. Bernard. ser. B. M. de Verb. Apost. post init. col. 3. *Omnibus omnia facta est, sapientibus & insipientibus copiosissima charitate se debitricem fecit;* Szvedochi od nye Sz. Bernard da naimre MARIA uszem uszа ie vuchinjena, szpametnem y neszpametnem nezgovornum lyubavium szebe ie dusnu vuchinila; y nadalye govori ov Medveni Sz. Bernard. *Omnibus misericordiæ suæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant universi, captivus Redemptionem, ager curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiam, denique tota sanctissima Trinitas gloriam,* MARIa uszem uszа ie vuchinjena, y uszem Miloszerdnoszti szvoie naruchaj odpira, dabi iz punoszti nye goruche lyubavi, y nezgovorne Miloszerdnoszti uszi, y uszaki mogelszi uzeti, Szuszenj oszlobogjenie, betesni zdrauie, Saloszatni razveszelenje, Gresnik oproschenje Pravichni Miloschu, Angel veszelye, y uszе Presz. TROYSZTVO Diku, Chaszt, y Poszтenje. Oh! koia Szatvar adda bude denesni den ona? koia razmislyavaiuch Diku, Lepotu, y szvetloszt MARIE Dev, z-koiumie ona denesni den odichena vu Nebu: kakti tulikai onu viszoku chaszt y uszamoguchnoszt z-koterum danasni dan MARIA Dev. od uszega Presz. TROYSZTVA ie daruvana, nadelyena, pache y napunjena, terszе nebude raduvala y veszelila?

Veszelilszeie negda Herczeg uszeh Filosofuisev Mudri Aristoteles, videchi od velikoga Alexandra obchuvanu, y ponoulyenu Domovinu szvoiu, y uszе Pur-

ga-

gare ſzimo tamo raztreſsene od njega nazad vu nyu doſzâne: A kuliko bolye ti ò nevolyni narod chlovechanſzki veſzelitiſze moras deneſni den, pokehdob da MARIA danaſz ienam urata odperla Domovine Nebeſzke. *Per te nobis portæ Paradiſi apertæ ſunt.* Nevolyni Greſniki koij po pregreſsenju perve *M*atere Eve behu raztreſseni, danaſz nazad od MARIE ieſzu pozvani vu vaſas Nebeſzki za napuniti one prazne Sztolcze.

Veſzelilo ſzeie negda Lyuczstvo Rimſzko zpoznavuchiſze oſzlobogjeno od ſzuſanſztva Nerona ſzerdiga Czeſzara po nyegove ſzmerti: *A* ti ò Greſno Lyuczstvo Kerſchanſzko, *k*uliko vexi ſzrok imas veſzelitiſze deneſni den? znaiuch da *MARIA* Dev. ie umorila Nerona peklenſzkoga, y tebe oſzlobodila od ſzuſanſztva njegovoga, vu *k*oiem unogi, unoſinu let ieſzu leſali.

Veſzelilſzeie *Ar*kimedes *k*adaie naſsel bil ieden mal dlat Rude zlata, y od veſzelja ni znal kai zacheti, negoſzimo tamo kot manem tekal *k*richech. *Inveni, inveni.* Naſselſzẽ, naſselſzẽ. *A* ti ò Greſna Duſsa *k*akſze nebudes deneſni den veſzelila, y z-nezgovornẽ vexem veſzeljem na veſz glaſz *k*richala. *Inveni, inveni.* Naſlaſzem, naſlaſzem, po*k*ehdob tiſzi deneſz nasla, y zadobila ono ſzino zlato lyubavi, y Miloſche MARIE: Zlato tuliko preſtimaneſse, kuliko tebe potrebneſse; tuliko vugodneſse kuliko haſznoviteſze, ar veli mudri Idiota. *Inventâ MARIA, invenitur omne bonum.* Najduchi MARIV, nahagjaſze uſzako dobro. *Idiota apud Joan de Hay. Com. in Exod. c. 33. v. 19.*

Deneſz adda, oh! deneſz je on preſzrechni, Blaſeni, y odicheni den, koiega hvale *A*ngeli, chaſztè *Ar*kangeli, poſztuiu *K*erubini, z radoſztium y veſzeliem obſzlu-

obſzluſavaiu Seraffini zeuſzemi Koruſsi Angelſzkemi, Szveteczi y Szveticzami Nebeſzkemi: Ter gdo bude zmegyvaſz N. N. koteriſze danaſni dan nebude veſzelil, y raduval? pokehdob danaſni dàn, ie on dan, na koi dan poklambi preiaka Iudith MARIA Dev. obladala bila peklenoga Holoferneſsa naſzeh Duſsicz nepriatela, nyemu ſzvoiemi nogami glavu peterla, y uſzu mochuzela. *Ipſa conteret caput tuum.* Bilaie vu Nebeſzki Ieruſalem zveli-
kem veſzeljem zprevogjena od uſzega Dvora Nebeſzkoga na nye chaſzt zpevaiuchega: *Tu gloria Jeruſalem, tu lætitia Iſrael, tu honorificentia Populi noſtri.* Ti Dika Ieruſalemſzka, ti veſzelye Izraelſzko, ti Poſtenje Iyucztvanaſsega. Deneſz ie on dan, kada Kralicza Eſter MARIA Dev. be pripelyana pred Nebeſzkoga Aſveruſsa Kralya Chriſtuſsa IESVS *SA*, koteruie on korunil z-Kralyeuſzkum Korunum, y poſztavil Kralicz um Neba, y zemlyè. *Poſuit Diadema Regni in capite ejus.* Deneſz ie on dan, na koi dan prelepa Berſabea MARIA be poſagjena vu Tronus na deſznicz u Kralya Nebeſzkoga Chriſtuſsa IESVS. *Poſitus eſt thronus Matri Regis, quæ ſedit ad dexteram Regis.* Poſztaulyenie Tronus Matere Kralya, koiaie ſzèla na Deſznicz u Kralya.

Geneſ. c. 3. v. 15.
Judith c. 15. v. 10.
Eſter c. 2. v. 17.
3. Reg. c. 2. v. 19.

Deneſz ie on dan, na koi dan premudra Abigail MARIA Dev. priduchi pred Davida Kralya Nebeſzkoga Chriſtuſsa ſzerditoga proti greſnomu Narodu Chlovechanſzkomu, iega ukrotila, utiſsila, y od pravichne ſzerditoſzti, y kaſtige nevernoga Nabala Narod chlovechanſzki ſzrechno oſzlobodila.

Deneſz ie on dan, vu koiem dnevu ona prelepa, y prechiſzta Golubicza MARIA Dev. nimaiuchi meſzta

na

na ovom *Sz*veta, kadebi mogla ſzvoiu noſiczu uprèti, y pochinuti, bilaie od Nebeſzkoga Noieſsa vu Arku Dike Nebeſzke puſchena, y uzeta.

Danaſz ie on dan, vukoiem ona glaſzovita Arka teſtamentuma, vukotercie bil ſzhranjen kruh Angelſzki *Manna*, poſztaulyena beſse vu odicheno meſzto one Czirkve Nebeſzke pripraulyene od pravoga *Sa*lamona Otcza *Boga* Nebeſzkoga. Deneſz na pokonecz koncza ie on dan vu koiem Szpravilſzeie vefz Dvor Nebeſzki za videſzvoiu Goſzpu, y *Kra*lyiczu ſzedechu na deſznicze Nebeſzkoga *Kra*lya, nad lepotum kotere, chudiſze Szuncze, y Meſzecz; *Na*tura Angelſzka y Chlovechanſzka; chudiſze Czirkva *Kra*lyuiucha, y Vojuiucha; chudiſze *Nebo* y zemlya: Ali ne ſzamo chudiſze Dvor Nebeſzki zverhu lepotè, y ſzreche MARIE Dev. nego zvelikem veſzeljem nyu hvale; Nekoij nye *Kra*lyevſzkokoleno iz kogaie izesla; Nekoij prechudno prietiè odneplodneh Otczev; Nekoij onu veliku Miloſchu zkoiumie bila obchuvana od iztochnoga Greha; Nekoij nye preſzrechno Narogenje tuliko ſztotin let z-hlepenjem chakaiuche od *Sz*. Otczev; Nekoij nye daruvanje na *Al*dov G. *Bogu* vu Czirkve; Nekoij on veliki zagovornye neoſzkrunjene chiſztoche z-koiemſzeie *Bogu* zavezala; Nekoij onu nye zverhu *Na*turalſzku Miloſchu y Iakoſzt, daie naimre ona Materium uredna bila poſztati, y vendar Divojachtva ni mogla zgubiti: z-koterum hvalum oniſzu nyu naibolye, poſzuvali chaſztili y dichiti, kakti Goſpù y *Kra*liczu ſzvoiu danaſzni dan na *Tro*nus poſzaienu, korunum korunjenu, y uſzemi *Bo*ſanſzkemi Darmi, y Miloſchami Daruvanu,

y napunjenu: kai uſze ni bil mal zrok veſzelitiſze onem Blaſenem Duhòm. Kot to Peter Canifius ſzvedochi: *Procul dubio Angelis Præſentiâ MARIÆ in Cœlo, novum gaudium creabatur.* Pravoie adda y doſztojno daſze oni Blaſeni Duhi veſzelè, zadobivſi danaſni dan ono k ſzebe, kaiſzu tuliko iezer leth ſeleli imeti, videti, y vuſivati.

Ali, kakov zrok more biti veſzelja naſsega deneſni, Szvetek? vu koiem Sz. Mati Czirkva naſz na veſzelje pozava na pochetku Sz. Meſse. *Gaudeamus omnes in Domino diem feſtum celebrantes &c.* Kakov reku zrok imamo ſze mi nevolyni lyudi greſni, deneſni den veſzeliti zverhu Szvetka preodichenoga vu Nebo uzetia MARIE Dev.? pokehdob daſzmo oſztali prez tulikoga kincha? Drugeh Szvetczev, y Szveticz imamo znami Sz. Tela, y Koſzti, ali od B. D. MARIE nimamo naimenſe Koſchicze: a ioſche pak menjeryve Sz. Telo, kamobiſze mogli utechi vu naſseh nevolyah, y potrebochah pomochi proſzit, kotſze utechemo k drugeh Szvetczev, y Szveticz Boſieh Sz. Reliquiam. *Ah!* naiſze adda raduie Nebo, koteroie zadobilo iedno novo Szuncze, y Meſzecz; Naiſze raduie Kralyeſztvo Nebeſzko koiege zadobilo novu ſzuetloſzt, Diku, y lepotu; naiſze veſzelè Koruſsi Angelſzki, y oſztali Blaſeni Duhi Nebeſzki, arſzu deneſz dobili vu ſzvoy Dvor Laſztovitu ſzvoiu Goſzpu, y Kraliczu.

Ti pak ò cherna zemlya! plachiſze, y tugùj, arſzi deneſz pogubila tvoiu Drakmu, illi on tvoi preſtimani kinch MARIV. Premeni, ah! premeni ò Sz. Mati Czirkva notu, y rechi tvoie deneſnje popevke, ter na meſzto: *Gaudeamus omnes*, reczi, *lugeamus omnes.* Saloſz-

loſztemofze, uſzi, y tuguimo; Ar tena to, y Sz. Bernard nagovaria govorech. *Quantum de ejus (id eſt* MARIE*) præſentia Cœlum exultat, tantum de ejus abſentia lugeat terra.* Kulikofze nad zadoblyenjem MARIE Nebo veſzeli; tulikofze nad zgublenjem nyè od ſzebe, zemlya nai ſaloſzti. Ah nato taki odgovaria *Sz. Bernard*, y naſz od ſaloſztiodurachaiuch batrive, y razveſzelyuie govorech. *Ceſſet tamen querela noſtra, quia nec nobis hic eſt manens Civitas, ſed futuram inquirimus, ad quam hodie* MARIA *Benedicta pervenit. Advocatam præmiſit peregrinatio noſtra, quæ tunquam Judicis Mater, & Mater Miſericordiæ, ſalutis noſtræ negotia pertractabit.* Naj preſztane ſaloſzt, y tuguvanje naſse; Obriſsemo ſzuzne ochi naſse, ar ni mi nimamo ſztalnoga Varaſsa nit meſzta na ovem ſzvetu, negopriduchega iſchemo buduchega vekovechnoga, vu koteroie deneſz MARIA uzeta. Zagovorniczu vernu, y Prokoratoriczu Mudru ieſamoſzi pofzlali napervo, koia kakti Mati Szudcza, y Mati Miloſzerdnoſzti za naſse Zvelichenje marlivo opraulyala bude. Veſzelemoſze adda y raduimo, pokehdob ieſsmo dobili, y napervo prednami poſzlali iednu tak Mudru, Moguchnu, Miloſzerdnu, y vernu Zagovorniczu, Goſzpu, y Kraliczu, koia bude znala, mogla, y hotela izprichati kerhkochu naſsu, y dobiti nam pri Bogu Miloſchu. *S. Bern. ſer. 4. de Aſſumpt*

Nedvòjm da znate *N.N.* da tri Condiczie mora imeti, uſzakion koi hoche dober Prokorator biti. Naipervo daie vu kakove chaſzti, y preſtimanju pri Glavareh, y ljudeh; daie ſzerchen ſzlobodno zagovariauch y branech uſzakoga koimuſze pod obrambu preporuchi. Drugoch daie Muder, y vuchen, da znà iz fundamentuma

dobro Alleguvati, y ſvoie zroke napervo doneſzti. Tretich daie veren, y priatel onoga za kogaſze uzeme, daga verno zagovaria, y zeuſzum marlivoſztium terſziſze obranitiga. Uſze ove tri Condiczie nahagjaiuſze vu *B. D.* MARIE, koteraie danaſz odisla pred nami vu Nebeſzku viſzinu pred *Szina* ſzvoga Szudcza naſsega zagovariat naſz pred nym, y Miloſchenam od njega proſzit, koiu moremoſze uffati dananiu zadobì, ar veli Sz. *Bernard*: *Idem ſer. 2. de Aſſum.* *Non deeſt MARIÆ potentia, quia eſt Filia omnipotentiæ; nec impetrandi induſtria, quia eſt Mater ſapientiæ; nec voluntas obtinendi, quia eſt Sponſa charitatis, & Miſericordiæ.* Nemanka MARIE moguchnoſzt, arie Kchi Uſzamoguchnoſzti; Niti marlivoſzt izproſziti, arie Mati Mudroſzti; Niti volya zadobiti, arie Zaruchnicza lyubavi, y Miloſzerdnoſzti. Daie nemanka Zmoſnoſzt, ſzvedochi ona ſzama. *Fecit mihi magna, qui potens eſt.* Vuchinilmje velika, on koije zmoſen: Zverhu koieh rèchi veli S. *S. Petr. Damian ſuper Magnif* Peter Damianus. *Fecit tibi magna qui potens eſt, quia tibi data eſt poteſtas Virgo in terra, & in inferno.* Vuchinilie velika, on koije zmoſen, arie tebe dàna oblaſztô Blaſena Devicza na zemlye, y vu pekiu: Od kotere mudri y vucheni Rikardus ovak lepo govori. *Tam prudens & diſcreta eſt Advocata MARIA, quòd non poſſit Filius vindicare in eos pro quibus ipſa allegat.* Tak mudra y ſzpametna ie Zagovornicza MA- *Richard l. 2. de Laud. B V. M.* RIA, daſze nemore Szin fantiti nad onemi za koie ona alleguie, toieto koie ona bràni y zagovaria.

Obriſsemo, ah! obriſsemo adda naſze ſzuzne ochi, mi nevolyni greſniki, terſze neplachemo niti nesaluimo, nego pache razveſzelemoſze, y obraudimo denesni den. *Gaudeamus omnes in*

Domino. ter G. Boga nepreſztanczè hualemo, y dichemo, imaiuchi vu Nebu Zagovorniczu, kotera ſzakiegoder cheſz uſze Szuetcze naimoguchneſsa, takie predBogom za naſz Greſnike naiſzkerblyuneſsa.

Na potvergenje, nai bude ona Pelda koiu piſse Valerius Maximus, y Plutarkus vu Rimſzkeh Annaleh, od Coriolanùſsa, koi od Rimſzke Obchine buduch ſztraſnozbantuvan, y iz Varaſsa ſzramotno iztiran, pridruſilſzeie bil Volſcherom, y ſnymi derſech ſzuproti Rimlyanom oſtro ie vojuval, zpoznavaiuchiſze Rimlyani daſszuzlo vuchinili, y na vexu skodu ſzvoiu, daſszu z-Coriolanom tak baratali, poſzlaſse knjemu Poſzle Szvetczkoga, y Redounoga ſztaliſsa lyudi proſchènja proſzit, y mira, ali zahman, ar kaiſzu vech govorili, y poniznejeſze molili, temie on ſzerditeſsi bil, oni vendar nehotechi preſztati uſze nachine iskati za utiſsiti ſzerditoſzt Coriolanovu, k-zadnjemu utekliſzuſze k-Matere niegove imenom Veturie, koia na nyhovu proſnju izislaie iz Varaſsa vu Tabor k-Szinu ſzvoiemu Coriolanu, koiu kadabi zagledal bil Coriolanus zpod Satora ſzvoiega, ſztalſzeie, y naproti poſsel za obiètju y pozdraviti, kakti dragu Mater ſzvoiu, ali ona odrinuchiga od ſzebe nazad, pochelamuie govoriti obſztoj Coriolane, termi povech, prijmlyeslime kakti Priateliczu, ali kakti Nepriateliczu? kakti Mater, ali pak kakti Robinju, vu Tabor, y pod Sator tvoy? Imas znati, y veruvati da tì, dtugud nigdar neulezes vu Rimſzki Varas, ako ne cheſz Ranne moiega tela, arſze hochu raiſsi puſztiti uſzu raniti, neg moy dragi Varas zapuſztiti, y tako ſzama nad menum budemſze ſantila, daſzem iednoga tak nemiloſztiunoga Szina ro-

Valerius Maxim

likaie bila tvoia milosrdnoszt ò *B.D. MARIA* doklamszi ioszche na ovom szvetu sivela; unogo pak vexe moza biti pomiluvanje tvoie vezda, kada vu Nebu kralyuies. Ti kotera znas usze potreboche naszе telounè, y Dusevne, proszimote, y molimo szmiluiszze nad nami ternam podaj pomoch zadovolynu boritiszе szuproti Nepriatelom Dusicz naszeh Uragom peklenem. Da tako z-pomochium tvoium budemo mogli uszigdar oszтati obladauczi, y napokonecz koncza uredni doyti vusivat Dike, chaszti, y lepote tvoie, nakoiuszi denesni den izvisena, y onde na usze veke vekoma z-koruszi *Angelszki* date budemo mogli chaszтiti, y poszтuvati. Amen, tak naj bude Amen.

NA DEN S. STEFANA KRALYA.

Daresly vosztt S. Stefana Kralya ioszche na zemlye sivuchega, ne szamo Szvetcza tak velikoga, nego y szamomu G. Bogu szpodobnoga ie vuchinila.

Homo quidam Nobilis abijt in Regionem longinquam accipere sibi Regnum. Luc. c. 10.
Chlovek nekoi Plemenit, odiszelie vu Orszag dalek uzetiszi Kralyeszтvo.

LEpe szтanovito, y uszake hvale uredne Navuke, da-

valiſzu negdaſnia ſztara uremena Kralyi, y Czeſzari ne ſzamo z-rechmì, nego tulikai y z-peldami izkazuvali da kojgoder selì za velikoga, y preſtimanoga od ovoga ſzveta lyùdi dersàn biti, tak ovogabiſze moral z daresly voſztium izkazati, delèch ſzvoie Miloſche ne ſzamo onem koiſze za nye mole, nego y onem koij nyh neproſze; pache, govori Mudri Democritus da Goſzpoda ovoga ſzveta moraiu biti hitreſsa na podelenje ſzvoieh Miloſch, nego na proſzto obetanje. *Ad largiendum, quam ad promittendum promptiores.* Kraly Ptolomèus Egiptonſzki imelnavadu govoriti. *Ditare potius, quam ditari Principi convenientius eſt.* Uſzakomu Poglauniku bolyeſze prìſztoi drugoga bogatoga vuchiniti, neg ſzebe ſzamoga. Derſalie za ieden velik ſpot Alexander Kraly, kadaie pred niega koi Podloſnik doſsel, terga za nikakvu Miloſchu ni proſzil, rekuchimu. *Quid eſt quod nihil petis?* kaije to, da nikai od mene neproſzis? Titus Czeſzar ne ſzamo za ſpot, nego y za skodu ſzvoiu veliku ie derſal, kada vu ko iem dnevu kakve takve proti komu ni izkazal Daresly-voſzti, y zato govorilie. *Hodie Imperator non fui.* Denesz niſzem bil Czeſzar, arſze Czeſzarom, y Poglaunikom prìſztoj Daresly vem biti, y uſzaki dan ſzvoie Miloſche deliti. Nitije menſu Daresly voſzt izkazuval Adrianus Czeſzar, koi, onem Priatelom koteriſzuga kai proſzili nigdar ni ſzkratil; y one koijga nikai niſzu proſzili, obilnoie nadelyuval. *Amicos potentes locupletavit, & potentibus nihil negavit.* Piſse od njega Pontanus. K-zadnjemu da neizbroiene z-peldum, y rechium Nauke Daresly voſzti od Poganinov nam Kerſchenikom, dàne, y pokazane na ſztran oſztavim doſztami budi ſza-

Stobæus.

Pontan. lib. 1. c. 6. de magnanim.

Idem c. 19. de liberal.

moga ioſche Ariſtoteleſsa rèchi napervo doneſzti, koie
Ariſtot. 9. Ethic. ieſzu ove. *Virtutis magis proprium eſt beneficium præſtare, quam accipere.* Dobròte laſztoviteſseie drugomu dobro chiniti, neg od drugoga ſzakvo dobro prieti; koi navuk zverſsenoie obderſsaval Sz. Stefan Kraly Vugerſzki, koiega Szvetek deneſz obſzluſsavamo: koteroga naivexa uſzigdar ie ſzkerb bila, dareslyvogaſze izkazuvati proti Ubogem, y nym ne ſzamo ſzvoium laſztovitum rukum Almuſtva deliti, nego y unoga druga zlamenja lyubavi kerſchanſzke izkazuvati. Czirkve, Kloſtre, Collegiume, y Spitale z-velikemi Sztroſki puſchalie zidati, y nye z-kinchi, y dohodkj ni mankal, nit preſztaial nadelyuvati: koiem nachinom zadobilſzje veliku Diku na Nebu pri G. Bogu: y chaſzt pri lyùdeh na zemlye. Koiega ſzveto ſiulenje ia razmislyaiuch, pouffalſzemſze Sz. Stefana Kralya ne kakvogagoder Szvetcza imenuavati, nego pache zbog one njegove velike dareslyvoſzti ſzamomu
S. Thom. qAq. 22. a. 117. ar. 6. G. Bogu ſzpodobnoga izkazati, polek navuka Sz. Thomasa Angelſzkoga Doktora. *Per liberalitatem homo maximè aſſimilatur DEO, qui dat omnibus affluenter.* Po dareslyvoſzti chlovek naibolye priſzpodablyaſze Bogu, koi daie uſzem obilno: koiega Sz. Kralya Stefana vu danaſnjem Sz. Evang. Sz. Lukach priſzpodablya nekoiemu Plemenitomu chloveku koi za tuli ka ſzvoia dobra dèla odiſselſzje vu dalek orſzàg, toieto vu Nebo, Kralyeſztva iemat. *Homo quidam nobilis abijt in Regionem longinquam accipere ſibi Regnum.* Kade bude kralyuval na uſzeveke vekoma, y plàchu vekovechneh kinchev za ſzvoia Almuſtva vuſival, kai rauno ia N. N, obilneie pokazati ieſzem nakànil.

Daſze

Daſze chlovek po dobrovolyne Dareslyvoſzti, y po lyublyene Miloſzerdnoſzti proti Ubogem ſziromahom naibolye G. Bogu priſzpodablya, tonam ne ſzamo Sz. Thomas *Angelſzki* (*kotſzem* malo pervo re*kel*) ſzvedochi; nego y Sz. Ivan Chryſoſtomus potverguie govorech. *Ars quædam liberalis eſt miſericordia, in Cœlis habens officinam, & non hominem ſed DEUM Magiſtrum poſſidet.* Meſtria ne*koia* ſzlobodna, y plemenita ie Miloſzerdnoſzt proti Ubogem, ko*ia* vu Nebu ima Stacz*ùn*, y za meſtra ne chlove*ka*, nego ſz*amoga* G. *Boga* ima. Akolje pa*k* tiſztina *kai* ov Sz. Navuchitel vuchì, da Miloſzerdnoſzt, y Dareslyvoſzt ie takova Meſtria, *koia* ſz*amoga* Boga za Meſtra ima? Adda gdogoderſze ove Meſtrie vuchi, ſzamomu *G.* Bogu terſziſze ſzpodoben biti; *kai* da berſe, y bolye uſzaki naipriproſzteſsi zmegy vaſz N.N. spoznati bude mogel, velim ovak.

S. Joan. Chryſoſt. hom. 53. in Math

Uſzaki on Meſterſzkì Detich koiſze terſzi vu Meſtrie *Meſtra* ſzvoiega naſzleduvati; poſztavemo Malara, vu Malanju; *Kraiacha* vu kraianju, y ſsivanju; Szu*kacha* vu kuhanju; Hegeduſsa vu guſzlanju; *Trumbetaſsa* vu puhanju. *Ako*liga pravo naſzleduie? ta*kſze* njemu ſzpodoben chinì. Od ovud potlambi Sz. Ivan Chryſoſtomus bil unoga zgovoril, *kaibi* ova Meſtria vu chloveku vuchinila, z-malemi rechmì razlaſe, y zaverſsuie govorienje ſzvoie zgornje ovak. *Hæc erudire ſolet, quo pacto poſſis DEO ſimilis eſſe; quod omnium bonorum ſumma & caput eſt.* Iz meſtrijh ovoga ſzveta lehkoſze zpoznava kakſze chlove*k* chlove*ku* priſzpodablya: *Ali* Meſtria Dareslyvoſzti, y Miloſzerdnoſzti, uſzeh Dobroth *koie*ſze od chloveka vuchiniti mogu, ie naivexa, y *kak*ti Gla-

Idem ib.

va, koia naſz vuchi kakſze chlovek ſzpodobnoga Bogu vuchiniti more; buduch da ona ſzvoy Staczùn ima vu Nebu, y ſzamoga G. Boga za Meſtra: Sz. pak Gregur Nanzianzenſzki veli, da G. Bogu nikaj ni laſztovitesega od Dareslyvoſzti. *Nihil esse DEO tam proprium, quam in omnes esse munificentissimè liberalem.* Niti neſtimam dabi koi drugi zrok mogelſze najti, zakaije on hotel od Sz. Paula Ap. imenuvan biti, Otecz Miloſzerdnoſztih *Pater Misericordiarum.* Nego kaiti nedersi dabi koie Jme preſtimaneſze, y vexe hvale uredno bilo, od onoga koſze iemlye od Daraslyvoſzti, y Miloſzerdnoſzti. *Bene dicitur Pater Misericordiarum*, govori Sz. Bernard, *cui proprium est misereri semper, & parcere.* Pravoſze veli Otecz Miloſzerdnoſztih, koiega laſztovitoſzt ie ſzmiluvatiſze, y oproſztiti: y zato neimenuieſze nigder on Otecz ſzugienja, Otecz fantchenja, ali Otecz ſzerditoſzti, nego liſztor Otecz Miloſzerdnoſzti. Koigoder adda seli Nebeſzkomu Meſtru G. Bogu ſzpodobnogaſze izkazati? nairpoſzluſsa Navuk Sz. Gregura Nanz. koi dokàncha malo pervo rechèno ſzvoie govorienje. *Fac ergo Calamitoſo sis DEUS, DEI misericordiam imitando.* Uchini adda Ubògomu budi Bòg, Boſiu Miloſzerdnoſzt naſzleduiuch: Chriſtus pak vuchinaſz pri Sz. Lukachu kakſze moramo Oczu Bogu Nebeſzkomu ſzpodobne izkazati. *Estote misericordes, sicut & Pater vester cœlestis misericors est.* Budete Miloſztiuni, kakti y Otecz vas Nebeſzki ie miloſztiven. Zverhu koieh Chriſtuſseveh rèchi Sz. Gregur Niſsenus ovak govori. *Si misericordiæ appellatio DEUM decet, ad quid aliud tu sermo Christi hortatur, nisi ut DEUS fias? tamquam insignitus notâ propriâ Divinitatis.* Akoſze ozavanie, y Ime

S. Greg. Nanz. orat. 26.

S. Bern. ſer. de Nat. Domini.

S. Greg. Nanz. orat. de pauperũ amore.

Lucæ c. 6. v. 36.

Gregor. Niſſen. tract. de Beatis.

Ime Miloſztiunoſzti ſzamoga Boga doſztoie, nakaite drugo rèchi Chriſtuſseve nagovariaiu, nego dabi ti Bogom poſztal? kakti zlamenuvan, zlamenjem laſztovitom Boſanſztva; illi takovem zlamenjem koieie nailaſztoviteſse ſzamomu Bogu, koie zlamenje ie iedna iedina Miloſzerdnoſzt, y Dareslyvoſzt.

Ova uſza znalie kruto dobro Sz. deneſni Stefan Kraly Vugerſzki, y uſza marlivo razmislyaiuch tèrſzilſzeievè Meſtrie vuchiti, kada naimre z-ſztroski ſzvoiemi oumnaipervu, y naivexu Biſkupiu Strigonſzku, z-deſzetenidrugemi Biſkupiami ie pochel, podignul, y uſztanovil, koie uſze Biſkupie z-unogemi Kraly euſzkemi Privilegiumi, y Darmi ie obilno nadelil. Nikai negovorim odone prelepe, y prevelike Czirkve, vu Belgradu iz dareslyvoſzti, y poboſnoſzti na chaſzt B. D. MARIE zezidane, z-tulikemi kinchi odichene, z-tulikemi dohodki nadelyene. Muchim od tulikeh Kloſtrov y Collegiumov koiem ſzkoro broya ni po Vugerſzke zemlye, koij do deneſnjega dneva dicheſze z-Dareslyvoſztium Sz. Stefana Kralya, y Apoſtola Vugerſzkoga, koteroga Sz. Mati Czirkva, oſzebuinem pako nachinom uſze ſzlaune Biſkupie preſzvetle Vugerſzke Korune podverſene, y pridruſene, deneſni den z-prepovedanem Szvetkom poboſno chaſztè; y chaſztno obſzluſavaiu. Niti ſzamo po Vugerſzkom Orſzagu ſzvetiſze, y chaſztì Dareslyvoſzt Sz. Stefana Kralya, nego y po drugeh orſzageh, y Vataſseh, à ter naimre vu Rimu, y vu Ieruſalemu nye ſzlauni ſzpomenek do deneſnjega denua terpì; pokehdob da on ſzvoiem ſztroskom puſztilie vu Ieruſalemu zezidati ieden veliki Kloſter za Redounike, y niega z-Prediumi,

Vinogradmi, y unogemi drugemi dohodki, kakti y gotovemi penèzi be obilno nadelil. Vu Rimu pak za dvanaiſzt Kanonikov Collegium na chaſzt, y pod Imenom Sz. Stefana pervoga Muchenika ie podignul; Hiſe tulikaj, y Spitale za peregrine Vugerſzkoga Naroda, iz oſzebuine Dareslyvoſzti y Miloſzerdnoſzti ie uchinil ponapraviti; vu koiehſze y do deneſnjega dneva trudni peregrini okreplyuiu, y z-Dareslyvoſztium ovoga Sz. Kralya ſzvoiu poboſnoſzt obverſavaiu. Oh! kakſzeie dobro naſz Sz. Kraly Stefan ovè Meſtrie, od ſzvoiega Nebeſzkoga Meſtra zvuchil, y njemu ſzpodobna pokazal.

Ali vendar ioſche zeuſzem tem ni bil zverſen vu ove skole, nitiſzeie zeuſzemi ovemi tak velikemi Dareslyvoſztmi, zverſenoga vu Meſtrie, y zeuſzemuſzega Meſtru ſzvoiemu Nebeſzkomu ſzpodobnoga pokazal, ako prem veli Clemens Alexandrinſzki. *DEI imago eſt, homo benefaciens.* Boſyi kip ie chlovek dobrochinechi; Arznam kai Sz. Leo Papa unogo odperteie govori. *Ubi DEUS veram miſericordiam invenit, ibi imaginem ſuæ pietatis agnoſcit.* Kade G. Bog pravu miloſzerdnoſzt nahagja, onde kip ſzvoie Miloſztiunoſzti zpoznava; y tako ako prem Sz. Stefan Kraly tak dareslyvogaſzeie izkazuval, y tulike ſztroske chinil kotſzem do ſzada povedal, uſze to vendar niga vuchinilo ſzpodobnoga G. Bogu; nego akoie hotel on ſzpodobnogaſze Bogu ſzvoiemu pokazati polek rèchih Sz. Kralya Davida, koie on od Nebeſzkoga Meſtra Boga uſzamoguchega ie rekel. *Diſperſit, dedit pauperibus, Juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.* Raſzipalie, y ubogemie razdelil, koiu iſztinu pervo negovam N.N. vu Sz. Sztefanu Kralyu pokaſem, dopuſztetemi ied-

Clemens Alexan. S. Leo P. ſp. ſer. 10.

Pſal. 111 v. 9.

iednomalo vu Sz. Piſzmo poyti; kamo y vaſz za menum pozavam, kadevamiu hochu naipervo vu ſztarczu Iakopu Patriarke pokazati.

Szpominaſze adda Sz. Lukach Evang. vu drugom délu, da kadabi nazveſztil bil Arkangel Gabriel MARIE Dev. da ima prieti, y zanoſziti vu ſzvoie prechiſzte Divoiachke Vutrobe Szina Boſiega z-pomochium Duha Sz. y megy oſztalemi rechmì nazveſchenja rekelieie tulikai ove rèchi. *Regnabit in Domo Jacob in æternum.* Kraljuval bude vu hiſe Iakopove na veke. Ali kakovobi imo oſzebuino dobro moralo biti vu Iakopu Patriarke? radi koiega poſztauſsi chlovekom Szin Boſyi, hotelbi vu hiſe njegove prebivati; toieto vu njegovom Pokolenju ſzvoie Kralyuvanje uſztaviti. *Regnabit in Domo Jacob in æternum.* Zakai nevelì Angel? *Regnabit in domo Abraham, aut in domo Iſac in æternum.* Bude kralyuval vu hiſe Abrahamove, ali Iſakove naveke: Nego liſztor vu hiſe Iakopove. Znate zakai to ie vuchinjeno? Gdogoder to hoche, y selì znati, nai razmiſzli ſitek oveh treh Sz. Patria kih Abrahama, Iſaka, y Iakopa y hoche lehko zroke tomu nayti. Ure dobro znamo daie Abraham imel dva Szina, jednoga od Senè Agar, Imenom Izmaëla; a drugoga od Senè Sare po Imenu Iſaka; kovomu drugomu krutoſzeie dareslyvoga izkazal Abraham, argaie zverhu uſzega otchinſztva odvetnika vuchinil: konomu pak drugomu takſzeie miloſztiunoga izkazal, dagaie y z-Materium zkupa iz hiſe iztiral, nikai vech nym nedaduchi, nego iednomalo kruha, y vodè. *Surrexit itaque Abraham mane & tollens panem, & utrem aquæ, impoſuit ſcapulis ejus tradiditque puerum & dimiſit eam.* Sztal-

Geneſ. c. 21. v. 14.

ſzè-

ſzèſe vu iutro rano Abraham, ter uzemſi kruha, y bar-
lecz vodè, poſztavilie na nyè plecha, y zruchiuſsje De-
te, odpraviliuie. Iſak imelie tulikaj dva *Szina*, Iakopa
y Eſava; koi pribliſavajuchiſze k-ſzmerti izkazalſzeie
dareslyvoga proti Iakopu, oſztaviuſsimu uſze kaigoder-
ie imel na ovom ſzvetu pod oblaſztium, y ſzvoy Bla-
goſzlov; *Det tibi DEUS de rore Cœli, & de pinguedine terræ,*
Ibid.c. *abundantiam frumenti, vini, & olei.* Deyti G. Bog od
27. Roſzè Nebeſzke, y od tuſztòche zemelyſzkè obilnoſt
pſenicze, vina, y olya. *K*-drugomu pako *Szinu* tak
ſzkupoga y nemiloſztiunoga ieſze izkazal, daie doſz-
pel na veliku petlyariu. Iakop pako, oh! kak druga-
cheſsem nachinom izkazalſzeie proti Szinom ſzvoiem,
koiehie dvanaiſzt bilo, koi uſzem ſzerchenu Ochinſzku
lyubav y miloſzerdnoſzt ie pokazal, uſzigdar doklamie
ſivel, y tia na ſzvoie ſzkradnje vure, koi zezvauſsi nyè
k-ſzebe, oſztavilie uſzem iednake dèle blaga ſzvoiega,
y Blagoſzlovilie uſzem z-Blagoſzlovi zoſzebnemi. *Bene-*
dixit ſingulis Benedictionibus proprijs. Iz cheſza naipervo
Roditeli moguſzi peldu uzeti, kak naimre moraiu iedna-
ko ſzvoiu Dechiczu lyubiti, ali to na ſztran oſztau-
lyam, ter na moy Czily odhagjam, y velim da zato *Szin*
Boſyi nekralyuie vu hiſe Abrahamove, niti Iſakove kai-
ti niſzu iednake lyubavi, miloſzerdnoſzti, niti Dareſly-
voſzti proti uſzem *Szinom* izkazuvali, kotie vuchinil Ia-
kop, koi uſze ſzvoie *Szine* iednakoie lyubil, nym iedna-
ko blago delil. nyh iednako Blagoſzlaulyal; y toie
zrokzakai Angel *MARIE* ie nazveztil da nye *Szin* koga
rodila bude. *Regnabit in Domo Jacob in æternum.* Kra-
lyuval bude vu hiſe Iakopove na veke.

Ver.

Vezdaſze pako k vam obracham N. N. y velim ovak, ſeliteli, y hocheteli da G. Bog bude vu vaſseh hiſih kralyuval? ſzvoiem Sz. Blagoſzlovom pri vaſz, y vu Imaniah vaſseh prebival? z-*Miloſchum* ſzvoium ſzvetum oude ſivuche vafz ſzrechne, y po ſzmerti vekoma Blaſene chinil? *Akoli to od niega ſelite, y hochete zadobiti? Date, & dabitur vobis.* Dayte, pokaſeteſze lyublyene, Miloſztiune, Dareslyve z-Ubogemi *Nevolyemi* naſzleduiuch deneſnjega Sz. Stefana *Kralya* vu lyubavi y dareslyvoſzti, koi kaiti: *Diſperſit, dedit paupe-ribus.* Uſze ſzvoie komore od kincha, skrinje, y Moſzne ie izprazznuval, van izſzipaval, y ſzvoium deſznum rukum Ubogem razdelyaval, y zato; *Juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.* Pravichnoſztnjegova ſztoi naveke; Pravichnoſzt velim Sz. Stefana videlaſzeie y zpoznavala neſzamo od negdaſnjeh ſzvoiega uremena lyùdi, negoioſche y vezdaſnje ureme njegova Pravichnoſzt vidiſze, koiuie z-ofzebunjem chudom hotel G. Bog pokazati vu njegove Sz. Deſzne *Rùke*, koiu hotelie czelu, puſztiti poklambiſze njegove uſze Sz. *Telo* na prah y pepel preobernulo bilo, y to zbog toga, kaiti z-onum iſzturn rukum onſzeie naipravichneſsega izkazuval proti Ubogem uſzem, toieto proti uſzake verſzti, y ſztaliſsa perſonam koieie vu kakove potreboche nahagyal.

Niti vu ſzame Dareslyvoſzti Sz. Kraly Stefan, toieto vu delènju *Almuſtvih* ieſze terſzil Pravichnoga, y Meſtru ſzvoiemu Nebeſzkomu ſzpodobnoga izkazati; nego tulikai vu lyubavi y Miloſzerdnoſzti; *A*rako Chriſtus ie pral ſzvoiemi Rukami blatne noge ſzvoieh *Apoſtolov?* Sz. Stefan bilmuie vu tom ſzpodoben, perùch

y on ſzvoiemi rukami ſzmradne, y ſzmerdlyve noge ubogeh petlyarov, y to ne ienkrat ſzamo kot Chriſtus, nego vech, y vechkrat, kot izpiſsuie *Bonfinius* vu njegovom ſitku. *Ako* Chriſtus ie dobrovolyno podnaſsal uſze krivicze ſzebe vuchinjene? vu tom tulikaj y Sz. Steffan iemuſze ſzpodobnoga pokazal, onda naimre, kada neki vecher delèch *Almuſtvo* ubogem, od nyh znevarczè, vu one iàgme, na zemlyu hitchen, z-nogami teptan, y za bradu natezan, ni ſalne rèchi ni odgovoril, unogomenje ſzerditemſze pokazal, nego uſze z-veſzeliem dobrovolyno ie podneſzel. Ako *Chriſtus Sidovom koijſzuga* na ſzmert iskali ie opraſchal? Sz. Stefan *Kraly* y vu tom ni mankal ſzpodobnoga izkazatiſze Meſtru ſzvoiemu *Nebeſzkomu*; onda naimre, kadati neku nòch iedenzmegy chetireh krivovernikovofficzerov ſzvoieh zajdùchi muchech vu Sz. *Kralya* komoru kadeie pochival, y priblisaiùchiſze k-poſztelye za zaudatimu ſzmert, ali po Boſiem prepuſchenju prebudiuſsilſze naglo Sz. *Kraly* Stefan, y videchiſze vu ſzmertne pogibeli, goreie iz poſztelye ſzkochil zaobranitiſze, kai videchi on *Kervolok* preſztraſsilſzeie, na ſzvoia kolena pred Sz. *Kralya* opal, y molitimuſze pochel, koiemu Sz. Kraly miloſztiunogaſzeie izkazal, y oproſztil. *Ah!* pravo adda pravo ie rekel Clemens *Alexandrinski DEI Imago eſt, homo benefaciens.* Boſyi kip ie chlovek dobrochinechi, y takov rauno ie bil deneſni Sz. Kraly Stefan, koteri z-ovemi ſzvoiemi Dobrotami do ſzada povedanemi ne ſzamo Pravichnoga, nego y G. Bogu naiſzpodobneſzega ieſze pokazal; kotere njegove Dobrote G. Bog ne ſzamo z-korunum ſzvoie Dike Nebeſzke, y Kralyeſztvom

vom vekovechnoga veſzelya hotelie naplatiti; nego ioſche na ovom ſzvetu z-tulikemi chudi chaſztnoga vuchiniti; *Ar* akoie kada za koiega beteſnoga doznal, liſztor ſalachecz kruha, ali koiu iabuku od ſzvoiega ſztolla ie poſzlal, kai beteſnik liſztor kuſsaiuch zdrav iz poſztelye iegore ſztal: y ovakva chuda okol beteſnikov bilaſzu na ovom ſzvetu plàcha od *Boga* dàna za tulike Dareslyvoſzti.

Kakovem pak nachinom hotelie *G.* Bog platiti Miloſzerdnoſzt ovomu Sz. Kralyu na ovom Szvetu? To more poſzvedochiti ono veliko chudo koteroie G. Bog hotel pokazati onda, kada Sz. Ladiſzlav Kraly, potlambi ure Sz. Stefan megy Szvetcze *Boſie* zapiſzan bil, hotechi njegovo Sz. Telo prenefzti iz groba vu koiemie 45. let leſalo, y vu preſtimaneſse meſzto poſztaviti; y potlambi tri czele dnì lyùdi okol groba delali, trudechiſze za odmeknuti liſztor kamen od Groba, ali uſze meſtrie, y uſzi trudi zahmanſzuim bili, zverhu cheſza kadabiſze Sz. *Kraly* Ladiſzlav chudil, y miſzlil, kakoubi tomu zrok moral biti, da z-iakoſztium, y meſtrium tulikeh lyùdi, ieden tak mal kamen nemoreſze odvaliti? Iz *Neba* be opomenjen, da ako hoche on kamen odvaliti od groba, y *Telo* Sz. Stefana k-ruham dobiti, ter ſnym vuchiniti ono kaije nakanil? mora pervo Sz. *Kraly* Ladiſzlav, Brata ſzvoiega Salamona iz ſuſanſztva van ſzlobodnoga puſztiti, vu koie ſzuſanſztvo poſztavilgaie bil, zbog neke pochete puntarie; koiega Sz. Ladiſzlav zapovedalie taki van puſztiti; y berſeli be Salamon iz vuze izliſel? ioſche berſeſzeie kamen od groba prez uſzakoga chlovechanſzkoga truda odvalil, iz koiega Groba vu onom

iſztom hiputak vugodna Duha ie van izesla da ie vech za Nebeſzku, neg zemelyſzku preſtimavana bila, z-koium ſzeie uſza Czirkva napunila, y doiduchi do Sz. Stefana Tela, nasliſzu daie iz njega iedna takova voda, ali vode ſzpodobna materia van tekla, koiu lyucztvo ako prem ie pilo, y vu pehareh raznaſsalo, ali razneſzti, i unogo menje izpiti niſzu mogli, koia voda bilaie haſznoviteſsa od uſzega ſzveta Urachtvi, ar uſzaki beteſnik ako prem neznam kak velik, y pogibelen beteg imaiuchi, ako liſztor ie pokuſsal one vodè? takije zdrau poſztal.

Gdo vezda ova chuiuch, nevidi ochiveſzto, y nezpoznava kak Sz. Stefan bilie pravichen pred liczem Boſziem, y kak ſzpodoben vu dareslyvoſzti y Miloſzerdnoſzti ſzvoiemu Nebeſzkomu Meſtru? Od koiega moreſzi, y mora uſzaki zmegy vaſz N.N. navuk uzeti, knjemu vu skolu poyti, y odnjegaſze vuchiti vu Dareslyvoſzti, lyubavi, y Miloſzerdnoſzti ſiveti, ako ſelite ioſche na ovom ſzvetu kakti tuliki Zemelyſzki Bogi poſztati, polek oneh Sz. Gregura Nanzi: rèchi: *Fac ergo calamitoſos ſis DEVS, DEI miſericordiam imittando.* Daj pokaſiſze daſzi kakti ieden Bog zemelyſzki, onoga Ubogoga od nevolye pogibaiuchega pomàsuch, naſzleduiuch G. Boga, y Sz. Kralza Stefana vu Dareslyvoſzti y Miloſzerdnoſzti: po ſzmerti pak, akoſelite da prez uſzake pàchke Duſsicze vaſse izraven poydu vuſivat Dike, y veſzela vekovechnoga? ar veli Sz. Ivan Chryſoſtomus; *Miſericordiæ, Portæ Cœli aperiuntur, & velut Regina intrante nullus Janitorum, nullus Cuſtodum qui portis aſſiſtunt audet dicere quæ es tu, & unde? ſed omnes eam promptè, continuque ſuſcipiunt.* Ove Miloſzerdnoſzti odpiraiuſze Ura-

S. Greg. ubi ſupr.

S. Joan. Chryſoſt. hom. 7. de pœnit

Nebeſzka (toie one Duſse koia na ovom ſzvetu ie Miloſztiuna bila z-Ubogemi) y nyu kakti iednu Kraliczu, Kralyu Nebeſzkomu ſzpodobnu nuter idùchu ſzlobodno puſchaiu, niti nieden zmegy Uratarov Nebeſzkeh, ali chuvarov neſzmeiu opitati gdoſzi, ali odkudaſzi? negoiu uſzi taki z-veſzeljem prijmlyu. Selite adda ò N.N. daſze takova, y tulika ſzrecha vaſsem Duſsiczam po ſzmerti pripèti? Lyubav, Miloſzerdnoſzt, y Dareslyvoſzt naivam uſzigdar budu na ſzerczu, y na pameti; terſzeteſze vu oveh Dobrotah deneſnjega Sz. Stefana Kralya za Patronuſsa iméti ne ſzamo, nego y naſzleduvati lyubech, miluiuch, y pomaſuch Uboge ſzirote, opraſchaiuch krivicze, dobrovolyno podnaſsaiuch uſze ſzuprotiuchine.

Oudemiſze chinì da chuiem nekoie milo zdihavaiuch govoriti: ò mi neſzrechni koij malo, ali zeuſzema nikai nimamo kaibi mogli Ubogem podeliti, chimbiſze mogli dareslyve pokazati, y Dareslyvoſztium G. Bogu y Sz. Stefanu Kralyu ſzpodobne pokazati, po ſzmerti pak vekovechno veſzelieſzi zadobiti. Oh! ter kai? kai bude iz naſz nevolyneh Greſnikov? Polahko Bratia moia draga, neboyteſze, neſaloſztete, niti tak ſuhko nezdihavaite, nego marlivo poſzluhnete Sz. Thomaſa Angelſzkoga Navuchitela, koiega rèchi hotevaſz obatriveti, y ieſzu ove: *Nihil prohibet aliquos virtuoſos, licet ſint pauperes, eſſe.* Nikai nepàchi, niti nekràti komugod vu oveh dobrotah Sz. Stefana Kralya ſiveti, y dobromu biti, ako prem ie ſziromah. Toieto hotelie rechi ov Sz. Navuchitel; Nikai nepachi dobrem, y poboſnem Kerſchenikom, ako rauno ieſzu ſziromahi, dabi nemogli

S. Thom. 2. 2. q. 117. ar. 2.

dareslyvi biti, pokehdob da ako uſzaki polek premo-
guchnoſzti od ſvoiega ſiromaſtva kai odtergne, te
Id. ibid. Ubogomu podeli, moreſze rechi daie dareslyv, y milo-
tiven. *Non enim consistit*, govorj na dalye Sz. *Thomas*,
in multitudine datorum, sed in dantis habitu; seu affectu. Neſz-
toi dareslyvoſzt vu tom da koi unoſinu blaga ubogem
deli, kotie Sz. Stefan chinil, niti G. Bog na to negledi;
nego unogo bolye gledi, y pazi na ſzercze, z kakvem
naimre hotenjem, nakanenjem, y lyubavium ono Al-
S. Ambr. moſtvoſze daie, ar veli Sz, Ambros. *Affectus divitem co-*
c. 1. offic. *lationem, aut pauperem facit.* Lyubav, hotenje, y naka-
l. 3. nenje chloveka pred Bogom vu najmeh bogatoga, ali
fziromaha chini. Toieto chini bogatoga uſzakoga ono-
ga koiſzi od vuſzt odtergne on zaloſaj kruha terga ubo-
gomu podeli, iz one prave lyubavi kerſchanſzke, y po-
miluvanja: Chini pak ſziromaha onoga uſzakoga, koi
ovakovem nachinom nedaie, ono kai daie, ako prem
neznam kak veliko Almoſtvo; nego pache zlovolyno,
ſzerdito, ali iz kasly voſzti, daga reſi lyudi vide, y huale.

Ako adda z-ovem Plemenitem Chlovekom Sz. Ste-
ſanom Kralyem hochete zajti ſzrechno vu dalek orſzag
drugoga ſzveta, iematſzi Kralyefztvo Nebeſzko, kot
denesni Sz. Evan. govori. *Homo quidam nobilis abijt in*
Regionem longinquam accipere sibi Regnum. Y ovoga Kra-
lyeſztva veſzelya, ſzlaſzti, y Naſzladnoſzti vekoma vu
tovarastvu S. Stefana vuſivati? *Date, & dabitur vobis.*
S. Hilar. Dajte, y danovam bude, ar veli Sz. Hilarius Biskup. *Mi-*
hom. 4. *sericordibus misericordiæ munera præparat, in tantum enim DE-*
in Matth *VS benevolentiæ nostræ, in omnes, delectatur affectu, ut Mise-*
ricor-

ricordiam ſuam ſit ſolum miſericordibus præſtiturus. Miloſzerdnem Miloſzerdnoſzti ſzvoie Dare pripraulya, ar natulikoſze G. Bog naſzladuie zverhu dobrovolynoſzti naſze proti uſzem ubogem, da on ſzamem Miloſzerdnem na nyhove ſzkradnje vure, y po premìnenju iz ovoga ſzveta, na ſzvoiem ſzudu Miloſchu ſzvoiu Boſanzku hoche dati; y z-vekovechnemi kinchi ona, akoprem mala Almoſtva, iz dobroga ſzercza, y hotenja ubogem razdelyena naplatiti. *Koie kinche* gdogoder nebudeſze poleſz navuka y pelde denesnjega *Sz. Stefana* Kralya, terſzil zadobiti, vech neg za neſzpametnoga uredenie derſan biti.

Amen.

NA DEN S. BARTOLA APOSTOLA.

Kak Sz. Bartol ne ſzamo od Patriarkov, y Prorokov, nego y od iſzteh Sz. Apoſtolov pokazalſzeie vexega, y Bogu draxega, zaradi ſztalnoſzti vu tulike ſzvoie Muke, kulike nieden Apoſtol ni preterpel.

Vos eſtis, qui permanſiſtis mecum, in tentationibus meis. Lucæ 22. v. 28.

Viieſzte, koijſzte obſztàli z-menum, vu tràplenjah moieh.

UNogi ieſzu moduſi, y nàchini neizbroieni, koieh mi ne ſzamo negdaſnji ſztari Oratori, nego pache y ſzadaſnjeh uremèn Mudri Iyudi hvale, y iviſsuiu Plemenite, Szerchene, y glaſzovite ovoga ſzveta Viteze: Ali ia uſze moduſe y nàchine ſzadaſnjeh uremen Mudreh na ſztran oſztaulyam, ter odhagjam k-mudromu Siraku, vu koiega knigah ia ſtem, y nahagjam kakie on hualil Abrahama Patriarku zbog njegove vernoſzti; Mojſeſsa Proroka zaradi njegove krotkoſzti; Davida Kralya ràdi njegove Poboſnoſzti; Samuela zbog Dareſlyvoſzti; Sampſona zaradi lakoſzti: y unoge druge Kralye, Patriarke, y Proroke, uſzakoga poleg ſzvoie Dobrote, y zaſzluſenja, polek oneh rèchi Sz. Piſzma.

Omnes

Omnes iſti in generationibus gentis ſuæ gloriam adepti ſunt, & in diebus ſuis habentur in laudibus. Uſzi ovi pri Narodeh Lyucztva ſzvoiega Diku ieſzuſzi zadobili, y vu dneveh ſitka ſzvoiega biliſzu hualyeni. Ima tulikaiſe Sz. Mati Czirkva Szvete y uſzake hvale uredne lyudi, koij Otczeſztaroga zakona ne ſzamo vu broiu, nego tulikai vu ſzvetoſzti y Dobrotah ako niſzu od nyh vexi, ieſzu konchema nym iednaki, zmegy koieh naipervo meſzto dersè Sz. Apoſtoli. *Poſuit DEUS in Eccleſia primum Apoſtolos.* Buduch oni naivexi Herczegi vu Kralyeſztvu Nebeſzkom, kot od nyh ſzam Szin Boſyi ſzvedochi pri Sz. Lukachu. *Et ego diſpono vobis, ſicut diſpoſuit mihi Pater meus, Regnum.* Ja vam pripraulyam, kotie pripravil mene Otecz moy, Kralyeſztvo. Kai akobiſze morebiti komugoder zmegy vaſz *N. N.* chudno videlo, y menebi opitati hotel, kakoubi zrok tomu moral biti? da Sz. Apoſtoli na tulikuſzu chaſzt izviſzeni. Poſzluſsaite ne mene, nego nyhovoga Kralya Nebeſzkoga, koivam zverhu toga na meſzto moie zrok daie, y odgovaria ovak. *Vos eſtis qui permanſiſtis mecum in tentationibus meis, & ego diſpono vobis Regnum.* Vi ieſzte, koijſzte obſztàli zmenum vu traplenjah moieh, y ia pripraulyam vam Kralyeſztvo. *Ako* adda zato Sz. Apoſtol ieſzu naivexe hvale, y chaſztiureden, kaitiſzu ſzercheno, veſzelo, y dobrovolyno podnaſsali, y terpeli uſza traplenja, pregone, obſanoſzti, y Muke? *Tak* danaſni dan ia morem rechi da nas Preodicheni Sz. Bartol Apoſtol ne ſzamo zmegy uſzeh Patriarkov, y Prorokov ie naivexi, y naipreſtimaneſsi, nego tulikai y zmegy iſzteh Apoſtolov naivexe chaſzti ureden, zbog toga daie on zmegy uſzeh naivexu Muku terpel, y vu

Eccl. c. 44. v. 7.

1. Corint c. 12. v. 28.

Luc. c. 22. v. 29.

Luc. c. 22. v. 28.

uſzeh traplenjah ſztalē. y terplyven obſztoiechi naivexu lyubav proti G. Bogu izkazal, kotſzem to obilneie pokazati nakanil.

Ni ſztanovito prez velikoga, y oſzebuinoga zroka nas predragi Odkupitel ſzvoie Apoſtole tuliko hualil, y na tuliko izviſzil radi nyhove ſztalnoſzti, batrivoſzti, y dobrovolynoga podnaſsanja uſzeh tràpleny Muk, y zkuſsavany govorechi. *Vos eſtis qui permanſiſtis mecum in tentationibus meis.* Pokehdob da kakgoder zlato, ſzrebro, y Drago kamenje zpoznavaſze na kamenu lidie, akoie pravo, fino; tak y Apoſtoli zkuſsavaniſzu bili z-traplenjem, pregonmi, Mukami, akoſzu Mukoterplyuni, y pravi naſzledniki meſtra ſzvoiega Nebeſzkoga.

Iſztinaie daie veren bil G. Bogu Sz. Abraham Patriarka, ali vendar ondaſzeie naibolye vernoſzt njegova zpoznala, kadaie hotel Szinka ſzvoiega iedinoga polek zapovedi Boſie alduvati.

Krotekie bil Moyſes od nature ſzvoie; Ali vendar ondaſzeie naibolye za takovoga zpoznal, kadaſzeie njegovo lyucztvo zpuntarilo bilo, y proti njemu podignulo, na kotero on niſze raſzerdil, à ioſche menje nad nim fantil, negoie za nye G. Boga molil.

Chiſztie bil Ioſef Mladenecz Szin Iakopa ſztarcza Patriarke; Ali vu ſzkuſsavanju pokazalſzeie naichiſzteſsega, onda naimre kadatigaie **Putifar**ova Sena k-ſzebe na poſztelyu ulekla za izpuniti ſnym nechiſzto poſelenje ſzvoie, y onie rajſsi ſzvoy Plaſch vu nye rukah oſztavil, ter prez njega pobegnul, neg dabi k-nye hotel bil privolyti; y tako morem od nei zbroieneh drugeh rechi; ali da uſze na ſztran oſztavim tuliko ſztaroga, kuliko novo-

ga

ga zakona velike ſzluge y Priatele Bofie, ſzam ieden iedini budimi doſzta za peldu on, od koiega Sz. Pavel Apoſt. piſse, da on doklamie na ovom ſzvetu ſivel, uſzigdar y uſzigder bilie zkuſsavan, traplyen, preganjan, Muchen, doklamie bil y umorien, y to zbog nikakvoga drugoga zroka, nego zaradi ſzamoga onoga koieganam Sz. Auguſtin napervo daie, y ie ovakov. *Chriſtus tentabatur, in Chriſto enim & tu tentabaris, quia Chriſtus de te ſibi contumeliam, de te ſibi honorem tulit; ſi in illo tentati ſumus, in illo tentationem ſuperamus.* Chriſtus bilie zkuſsavan, vu Chriſtuſsu bilſzi y ti zkuſsavan, ar Chriſtus bilie zaradi naſz pſanjen, y zarad naſz ie dobil chaſzt, y Diku: Ako adda vu Chriſtuſsu mi ieſzmo zkuſsavani, pſanjeni, preganjani, y mucheni? uſza ova vu nyem preobladuiemo, izkoieh Sz. Navuchitela rèchi moremo zpoznati zrok oneh Chriſtuſseveh rèchih. *Vos eſtis qui permanſiſtis mecum in tentationibus.* Koieie on ſzvoiem Apoſtolõ govoril, ar zkuſsavanja prez Chriſtuſsa, toieto prez pomochi njegove obladatiſze nemogu, za one pak koiaſze obladuiu odicheneſsa Dika, y placha zadobivaſze, kaktiſze to iz Sz. Piſzma zpoznati more, toieto ono Obladanje illi victoria koteruie mladi David zverhu Goliata zadobil, koie predoblenje razmislyava Sz. Auguſtin, y nahagja vu nyem dvoiu haſzen, toieto da David ni ſzebe ſzamomu zadobil chaſzt y Diku, kadaie oholnoga Goliata obladal, nego tulikaiſse y uſzemu Izraelſzkomu lyucztvu veliku haſzen ie vuchinil, arieie od glaunoga Nepriatela oſzlobodil; *Unius David fortitudo, facta eſt univerſorum victoria.* Rauno tak moremo rechi od Chriſtuſseveh Apoſtolov koij buduchi z-Chriſtuſsem vu zkuſsa- *S. Auguſtinus.*

vanjah, traplenjah, pregoneh, y kaktigoder snym iesza szercheno y batrivo voiuvali, y voiniuch uszeszuprotiuchine nepriatelszke szile obladuvali, tak tulikai snym Kralyuiu, tak da ia morem zgora rechène Sz. Augustina rèchi ovak obernuti. *Unius Christi fortitudo facta est Apostolorum victoria.* Iednoga Christussa jakoszt, vuchinjenaie victoria illi preobladanie Sz. Apostolov.

Kaiti pak victoria illi preobladanie je dvoie fele, iednoie odicheneise od drugoga, toieto kada naimre traplenjeie vexe, y tem szercheneiseszse preobladuie. Vigymo adda donesinjega Sz. Apostola Bartola traplenje, y terplenje, da tak budemo znali, y mogli pravichneie szuditi y zpoznati kulike huale, chaszti, y postenia ie uredno obladuvanje njegovo, koiega oude morem prisz podobiti onomu velikomu sztarczu Patriarke Abrahamu, ar kaktigoder ov Sz. Patriarka megy unogemi traplenyi dvoie naioszebuineise imelie ono kadamuie G. Bog zapovedal bil da osztàvi domovinu szvoiu, y Rodbinu szvoiu, ter da odhagja vu Orszàg kogamu on pokase. *Egredere de terra, & de cognatione tua, & de domo Fratris tui, & veni in terram quam monstravero tibi.* Ova zapoved teskamuszeie zadoszta videla liszto r chuti, a unogo teseisa za izpuniti, ar: *Dulcis amor Patria, dulce videre suos.* Szladkaie lyubav domovine, szladkoie videti szvoie, govore Diaki. Ako pak vezda hochemo premiszliti traplenje Sz. Bartola Apostola, hochemo naiti daie bilo vexe od Abrahamovoga, y to zbog treh zrokov; Pervie ov, da naimre on ni szamo iz Domovine szvoie Galilee na zapoved Bosiu iziti moral, nyu zapustiti, y oditi vu dalek Indianszki Orszag, vu Varas Armeniu, megy

Genes. c. 12.

lyuc-

lyuczstvo kotero ni znalo za Boga, niti za Veru Katholichanſzku. Drugi zrok ie ov, kaitiſze nenahagja vu Sz. Piſzmu dabi G. Bog bil prepovedal Abrahamu dabi ſzobum kai na put ſztroska neuzel: pache veli Sz. Piſzmo da ie Abraham odpelyal ſzobum ſzvoiu Senu Saraj, y Szina Brataſzvoiega, Lota, y odneſzel ſzobum uſze ſzvoie kaiſze bolſega imel. *Tulitque Sarai uxorem ſuam, & Lot filium fratris ſui, univerſamque ſubſtantiam quam poſſederant.* Sz. Bartol pako vu tak dalek orſzag, y put kogaie vuchinitimoral, kakovie ſztroſsek ſzobum uzel? Nikakov ztanovito, pokehdob da njemu kot tulikai uſzem oſztalem Apoſtolom ovakie Chriſtus govoril. *Nolite portare ſacculum, neque peram, neque calceamenta.* Nenoſzete zvami Moſnjè, niti torbicze, niti obuteli na nogah. Tretizrok ie ov, daſzeie Abrahamu ona Boſia zapoved, illi ono traplenje moglo lehko videti, armuie G. Bog obechal daga hoche izviſziti, y da bude Blagoſzloulyen. *Faciamte in gentem magnam, & benedicam tibi, eriſque benedictus.* Sz. pak Bartolu, niti niednomu Sz. Apoſtolu tak nibilo obechano, nego pache na meſzto takovoga obechania, y razveſzelenja recheno imie bilo: *Ecce ego mitto vos, ſicut oves in medio luporum.* Nut ia poſilyam vaſz kakti ovcze megy Vuke.

Geneſ. c. 12. v. 5.

Luc. c. 10. v. 4.

Geneſ. c. 12. v. 2.

Math. c 10. v. 16,

Druge fele traplenje Abrahama Patr: bilole ovo: *Tolle filium tuum unigenitum quem diligis Iſac, & vade in terram viſionis, atque ibi offeres eum in holocauſtum.* Uzemi Szina tvoiega Jedinorogjenoga koga lyubis Iſaka, y poydi vuzemlyu vigenja, termiga onde Aldùj. Ova zapoved bilaie unogo vexa, y teſesa od perve, ali kot y pervo veliku ſaloſzt, vexe razveſzelenje ie naſzleduvalo; Ar ka-

Geneſ. c. 22. v. 2.

dabi *A*braham *S*zinka ſzvoga iedinoga Iſaka *B*ogu polek zapovedi *A*lduvati bil hotel, zapelyauſiga na iednu Goru, zavezauſimu ochi, uzemſi Mech iz noſnicze, z-koiem kadaie ure bil za urat zamahnul, onda *A*ngel od Boga poſzlan iemu zaderſal ruku, y Mech od vudarcza ztegnul: y tako Abraham z-volyum, y hotenjem alduval be G. Bogu *S*zinka ſzvoiega Iſaka, ali ni onoga *A*ldova zdellom izpunil, y tako ona velika ſaloſzt koiuie pochùtil bil ſztaracz Abraham po zapovedi Boſie, premenilaſzeie na veliko veſzelie, daie naimre ni izpunil. To pak nemoreſze od Sz. *B*artola Apoſt: rechi, ar on dobrovolyno ie alduval ſzam ſzebe G. *B*ogu, ne ſzamo z-volyum y hotenjem, nego tulikai y z dellom, dadùchi dobrovolyno ſzvoie telo na Muku, y ſzvoy ſitek na ſzmert; Ar potlambi Szin Boſyi ſzvoiem Apoſtolom bil razdelil Meſzta, Orſzage, Varaſse, vu koieſzu morali poyti Prodekuvat, rech Sz. Evangeliuma nazveſchat, y na Veru Katholichanſzku Pogane obrachat; kot Sz. Petra poſzlal be vu Rim, Sz. Iakopa vu Spanyolſzki Orſzag, Sz. Ianuſa vu Aſiu, Sz. Mateaſa vu Ethiopiu, Sz. Filippa vu Scitiu, Sz. Mathea vu Egyptum, Sz. Simuna, y Iudaſa vu Babiloniu, Sz. Andraſa vu *A*kaiu, deneſnjega pak Apoſtola naſsega Sz. Bartola zadeloie bilo poyti vu Likaoniu, kamo on doiduchi veſz zaſgan vu lyubavi *B*oſie ſzerchenoie pochel Prodekuvati, y vu malom uremenu neizbroienu unoſinu oneh Poganinov na Veru Katholichanſzku ie preobernul, iz Likaonie be poſsel vu nuternje Indie, kade poklambi z-velikem Duhounem napredkom nazveſchal bil prihod Szina Boſiega na ov ſzvet, povernulſzeie nazad iz Indijh, vu Armeniu, kade

z-plam-

z-plamni goruchega prodekuvanja ſzvoiega podſigalie ſercza onoga Poganſzkoga ne ſzamo priproſztoga lyucztva, nego iſzteh Mudreh, y razumneh Poglavnikov, kotie bil Kraly Polimia z-Kralìczum ſzvoium koieie Sz. Bartol ſzvoiemi Navuki na pravu Veru bil obernul: kai videchi Popi Lyucztva onoga raſzerdiliſzuſze ſztraſno, y obtuſili Sz. Bartola pred Aſtiagum Bratom Polimiuſsa Kralya, da naimre veliku zmutnju chinì megy lyucztvom, uchinilie predſze dozvati, za videti toga koi tuliku zmutnju dela megy lyucztvom, y kak berſe Sz. Bartol doſsel be pred Aſtiagu, takì on iſzti hip Malik, kogaie Aſtiages za Boga ſzvoiega derſal, y molil, na tla ie opal, y na drobne ſalatcze eſzeie razletel; kaj videchi Aſtiages ztem bolyeſzeie na Sz. Apoſtola raſzerdil, y zapovedal daſze ima naipervo od glave do pèt z-palichiem pretepſzti potlam pak y na Meh odreti, kai prezuſzakoga ſtentania beſse vuchinjeno. Oh! dabimi ſzada N.N. moguche povedati ono kai nas Odicheni Apoſtol Sz. Bartol na ove Muke ie miſzlil y govoril? Poboſnoſzt, lyubav, y veſzelje z koiem ſzvoiu laſztovitu koſuSztvoritelu ſzvoiemu ie Alduval? Oh! kuliko veſzelje biloie vu njegovom ſzerczu, kadaſzeie videl ſzlachtiiz telounè koſe, za oblechi drugu novu Vekovechnu: Bartol Preſz: neoſztaulja ſzamo za volyu, y lyubav Chriſtuſsevu uſza ſzvoia Bogacztva, chaſzti, y preſtimanja, buduchi on kot unogi Sz. Navuchiteli ſzvedoche iz Kralyeuſzkoga pokolenja, nego tulikai ſzvoiu laſztovitu koſu, y ſitek ſzvoy telounì, oſztauch dobrovolyno gol, y odert za volyu y lyubav gologa, y odertoga Odkupitela ſzvoiega Chriſtuſsa IESVSSA, govorechimu

zkupa

Math. c. 19. v. 27. zkupa z-oſztalemi Apoſtolmi tovaruſsi ſzvoiemi. *Ecce nos reliquimus omnia.* Nut miſzmo uſza oſztavili, toieto uſza koiaſzmo imeli, y imeti mogli *Bogacztva*, y Naſzladnoſzti, Uſza, toieto zdrauie, y ſitek, daiuchi dobrovolyno telo na Muke, a ſitek na ſzmert. Znaiuchi dobro Sz. *Bartol* Apoſtol da ona lyubav koteruie Odkupitel ſzveta proti nevolynomu chloveku izkazal, zenſzemi kinchi nit Bogacztvi ſzveta ovoga naplatitiſze nemore kot Sz. Piſzmo ſzvedochi.

Cant. c. 8. v. 7. *Si dederit homo omnem ſubſtantiam domus ſuæ pro dilectione, quaſi nihil deſpiciet eam.* Zakaizato nimu bilo zadoſzti oſztaviti Domovinu, Rodbinu, *Bogacztva*, Naſzladnoſzti, chaſzti ovoga ſzveta, negoie hotel dati, *pellem pro pelle.* Koſu ſzvoiu za Chriſtuſevu Koſu, koiuſzje od Sidovov Nepriatelov ſzvoieh on puſztil za lyubav naſsu, na bichuvaniu ſzvoiem nemilo na drobne Falacze raztergati.

Unogemi nàchini zkuſsavalie negda G. Bog lyubav ſzlùg ſzvoieh, dabi nam bili pelda ſztalnoſzti vu Vere ſzvoium terplyunoſztium od koieh govori Sz. Pavel Apoſt. *Hebr.* c. 11. v. 33. *Qui per fidem vicerunt Regna, operati ſunt Juſtitiam, adepti ſunt repromiſſiones.* Koij z-verum obladuvaliſzu Kralyeſztva, ſiveliſzu pravichno, y dobiliſzu obechanu plachu; y malo niſze pridàie Sz. Apoſtol Pavel. *Ibid.* v. 37. *Alij vero lapidati ſunt, ſecti ſunt, in occiſione gladij mortui ſunt.* Drugi pako biliſzu kamenuvani, ſzekirami ſzecheni, y od Mechev umorieni; kaiuſzeako prem od uſzeh zkupa Sz. Apoſtolov, y *Muchenikov* govori, oſzebuinem vendar nachinom rechiſze more od deneſznjega naſsega Sz. Bartola Apoſtola, ar on mogelbiſze bil oſzloboditi od oneh

oneh Mük dabi bil hotel Aſtiage pokoren biti, y po njegovom naputchavanju od Vere Katholichanſzke, y od Chriſtuſevoga naſzleduvanja odſztupiti, ali k-tomu on po nieden put ni hotel privolyti. Daſze pak uſza ova oſzebuinem nachinom od Sz. Bartola Apoſt. govore, gdo vutom bude mogel dvòiti? *Ar* akoſze od Szvetczev Boſzeh govori. *Sancti per fidem vicerunt Regna.* Szvetczi Boſzjo. Verum obladivaliſzu *Kralyeſztva*; Toſze oſzebuinem nachinom vu *Sz.* Bartolu vidi y zpoznava, pokehdob da Sz. *Bartol* obladalie *Kralya* Polimiu z-njegovum *Kralicz*um, czelem Kralyeſztvom, y dvanadeſztemi Varaſsi, koie uſze ſzvoiemi *Navuki* on na Veru *Katholichanſzku* ie obernul. *Negovoriliſze* adda pravo od njega. *Caſtra vertit exterorum, & obturavit ora leonum.* Kadaie naimre razbil one Malike vu koiehſzu uragi peklenoga ſztanuvali; ar Sz. Bartol ſzvoium ſztalnum verum, uffanjem, y lyubavium proti G. Bogu iztiralie iz Czirkve Malika peklenoga Berith imenuvanoga: Preganialie Bolvana Aſtarota iz iedne *Brunchene* ſtatue, iztiralie peklenoga Duha iz kchere Polimie *Kralya* pred uſzem lyuczvom; pretiralie zpred ſzebe iednoga peklenoga Harappa vu puſchinu, zapovadauſsimu da tamo do ſzudnjega dneva prebiva, netentaiuch vech oneh Duſs, koterele on ſzvoiem *Navukom Nebu* zadobil.

Ali z-kakovem oruſiem Sz. *Bartol* Apoſtol ieſze protitulikem Nepriatelom tak telounem, kak Duſseunem, Poganinom y Uragom peklenem boril? povedalſzem iſztinaieto malo pervo, da naimre troiem, Verum toieto uffanjem, y lyubauium, ali Sz. Auguſtin ioſchemi iedno njegovo oruſie obznanuie, ko drugo ni, nego Sz. Mo-

litva : *Oratio oranti est subsidium, DEO Sacrificium, dæmonibus autem est flagellum.* Molitva, molechemu ie pomoch, Bogu aldov, Uragom pako ie bich. Z-koiem oruſiem Sz. Molitve, Sz. Bartol tak ſztraſnoie Urage peklene muchil, daſzu ienkrat dosli bili knjemu, terſzmuſze tuſili ovemi rechmi. *Orationes tuæ ô Bartholomæe nos incendunt.* Molitve tvoie ò Bartol naſz ſgò, kako dabimu hoteli bili rechi, *Ah Bartol, Bartol!* kaiſzmo mi tebe krivi danaſz ti tak ſztraſno den y noch muchis, kada ti uſzaki dan ſztokrat, y tulikai po nochi tak zaſgano molis, y tak poboſno Boga molech naſz muchis y trapis? Mi nigdar niſzmoſze proti tebe borili, pokehdob da znamo da ſzam Szin Boſyj ie od tebe govoril daſzi ti pregreha, onda naimre kadateie Filip k-njemu bil dopelyal. *Ecce vere Israëlita in quo non est dolus.* Nut pravoga Izraelcza, vu koiem ni hudobe: Miſze, niſzmo ſonali tentati Adama y Eve vu Paradiſumu, à tebeſzmoſze pak ſonali znaiuch da z-tobum nikai nebi opravili; zakainaſz adda muchis? Doſztabiti moglo biti daſzi ti naſze Statue y prebivaliſcha poterl; y zaterl, k vekovechnomu ſpotu naſsemu, tak da naſz nigdor vech nemoli, niti nepreſtimava, nego po tvoiem naputchenju uſzinaſz preklinia u Klaniaiuchiſze Chriſtuſu IESVSSV. Pravo pravo adda Ioſephus Speranczа govori od Sz. Bartola. *Barto-*

S. *Aug. ſer. ad fratr. in Eremo*

Joſephus Speranza in vita S. Bart.

lomæum Idolorum inſaniam; & noctem extinxit, Jure boſtium corda vulneravit, dæmonum per aëra vagantium turmas percuſſit, Idolorum templa ſolo adæquavit, DEIque templa reddidit. Bartol Sz. Poganſzki blud, y tmiczе nochnè ie pogaſzil, z-Iſztinum Nepriatelſzka ſzercza ie ranil, Uragov po zratku klatecheh czele truppe ie pobil, y raztiral. Bo-

vanſz-

vanſzke Czirkve porufsil, y Czirkve Bofie iz nyh vuchinil.

Oprofztimi ò Sz. Apoſtol! ar neznam, niti nemorem dalye z-priproſztem iezikom moiem, buduch tvoie chaſzty Dika prevech velika; zato potrebaie daſze ja z-konczu govorienia moiega pripraulyam, neznainchi niti nemoguchi drugo kai vech od tebe lepsega, y vexe hvale uredneſsega rechi, neg ono, kai Sz. Piſzmo od Eleazara govori. *Voluntariè præibat ad ſupplicium.* Hotonczè ie iſsel na muku; ali kot neki drugi velè. *Voluntariè præibat ad tympanum.* Hotonczè ie iſsel na Bubeny, ar ie negda bila muka takova Iyudem zaudavana kaſzeie ozavala *Tympanum*, toieto Bubeny, ar Iyudi koeſzu hoteli muchiti, ieſzuie natezali, y napinjali kakti kofum na Bubnjeh, y onak napete ieſzu z-palichiem prepalj; Vezdaſnje pak ureme dichiſze Sz. Mati Czirkva kofum Sz. *Bartola* Apoſtola, kakti z-iednem Bubnjem ved koiem derſchu od ſztraha Nepriateli peklenſzke emnicze odkud mogelie vexem zrokom rechi Sz. *Apo*ol Bartol nam *Kerſchenikom*, negie negda Ziska Pogan ſzvoiem Chehom govoril. *Poſt mortem meam volo, ut pelle mea tympanum conſtituatis, quo contra hoſtes ad prælium procedatis, illi enim vel ſolo illius ſonitu terrebuntur.* Po ſzmermoie hochu da iz koſe moiè Bubeny napravite, z-kom ſzuproti Nepriatelom vu boy pojdete, ar oni ſzamo af njegov chuiuchi ſztraſsiliſze budu, takie negda ſzka iz oholie govoril, buduch kruto ſzrechen vu ojſzkah.

2. *Macha. c. 6. v. 19.*

Nekai ſzpodobnoga Kraly *Anglianſzki* Edovardus ervi ovoga Imena beſse vuchinil, zapovedauſi Szinu

ſzvoiemu da po ſzvoiem iz ovoga ſzveta preminenju mora njegovo telo ſzkuhati taki iako da uſze meſzo od koſztih odpàde, koſzti pako naj zkupa ſzpravi, y po Taboreh ſzuproti Nepriatelom noſzi, uffatuchiſze da nepriateli kaktiſzuſzega boiali ſivuchega, tak tulikai y pò ſzmerti nyegoveh koſztih boialiſze budu, ô norſzko, y neſzpametno uffanje, y iz mislenje! Ali pravichnem, y iſztinſzkem kruto nachinom moreſze to od Koſe Sz. Bartola Apoſtola, y od Sz. Koſztih njegoveh rechi, daſze naimre nyh boiè y pred nymi derſchu uſzi peklenſzki nepriateli.

Nu gdo vezda ova chuiuch nebude na veliko derſal, y preſtimaval ovoga Sz. Apoſtola Bartola? buduch on vexi od Sz. Patriarkov, Prorokov, y Apoſtolov zaradi tak ſztraſne Muke tak dobruvolyno podneſsene; koiega ſzvetloſzt G. Bog hotelie ne ſzamo vu ſitku, negoy poſzmerti do danaſnjega dneva och tuvanu imeti naimre vu Plemenitom, y Glaſzovitom Neapolitanſzkom Varaſsu kadeſze nahagja iedna njegova czèla Noga, na koieſze poznava kadeſzu z-noſi zarezavali Hahari kadaſzuga derli; Nahagjaſze oude tulikaj ſztekelcze njegove Sz. Kervi, y ſalat Sz. Koſe, koia koſa kadagoderſze polek one kervi vu ſzteklu poſztavi, taki ona kerv pochne kipeti, koieh Sz. Reliquijh kadaſze beteſniki dotichu zdravi poſztaiu, y na obſzedene od Uragov kadaſze ona Sz. Koſa, Noga, ali Kerv poſztaulja, moraiu van beſati iz oneh obſzedeneh tèl. Koia uſza ieſzu ochiveſzta zlamenja vu kulike Miloſche ov Sz. Apoſtol pri Bogu ſive. Z-koiem ako y mi ſelimo vekoma onoga Blaſenſztva, y Dike Nebeſzke vuſivati, kaiſzmo chinechi? Ako

ſeli-

ſelimo da naſsi Nepriateli budu uſzigdar dalko od naſz. ſtràli, z-kakovem oruſiem moramo oboruſni biti? Ah! kak, y kem nachinom drugem? ako ne z-pravum Verum, tverdnem uffanjem y goruchum lyubauium proti G. Bogu, za lyubav, volyu, y akoie potreba za veru uſze tuge, nevolye, pregone, muke, y ſzmerti dobrovolyno podnaſsaiuch, njega uſzigdar chaſztech y molech tia do ſzkradnjega hipa ſitka naſsega, ar tako chinechi. *In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras.* Vu terplyunoſzti vaſse ladali budedete Duſse vaſse. Amen.

NA DEN NAROGIENIA B. D. MARIE.

Szvetek denesni Narogjenia B. D. MARIE, priſzpodablyaſze iedne Knige pune Bosanſzkeh zkrounoſztih, ar od ſzamoga Boga izmislyene, y na ſzvetlo dàne.

Liber Generationis JESU Chriſti. Math.c.1.v.1. Kniga Naroda IESVSSA Chriſtuſsa.

ONveliki, y kruto Muder ſztaroga uremena Filoſofus po Imenu Trimegiſtus, premislyavaiuch uſzeh ſztvàri, y ſztvorièny koieſze na ſzvetu nahagjaiu, Nature; zeuſzem ſzvoiem glubòkem razumom nijh znal kak drugach imenuvati, nego ovem Tituluſsem: *Natura*

eſt velut quidam liber Divinitate plenus. Natura ie kakti iedna Kniga Boſanſztva puna. Pravoie ſztanovito to mudri Filoſofus rekel, kadaie nature ſztvarih ovoga ſzveta k-Knige prisz-podobil, ali ne kakove goder Knige, nego k-Knige pune Boſanſztvà, toieto pune Boſieh skrounoſztih: Ar kaktigoder knige kàſu, y tolmache uſzem koij nye ſtù, Naturu, y Naturalſzke laſztovitoſzti onoga koije nye zkomponuval, popisal, y na ſzvetlo dàl. Tak rauno y ſztvari ovoga ſzveta kàſu, y tolmache uſzem koterie vide mudroſzt, y Uſzamoguchnoſzt G. Boga, koije nye iz niſtara ſzvoium Uſzamoguchnoſztium, y Mudroſztium ſztvoril; koi na nye marlivu ſzkerbima, y zauſzanym potrebna provigjuie, y ſzkerbì. Od kudaie negda on veliki, y Sz. Puſchenik Anton Opat govoril, da on na meſzto knigima veſz ſzvet, iz koiegaſzeie vech navuchil, nego uſzi Mudri ovoga ſzveta iz uſzeh ſzvoieh knigh, ar vu uſzake ſztvari koiuie on na ſzvetu videl, velike, y unoge Boſanſzke Dobrote ie nahagjal, kot to Sz. Kraly David od ſztvari z-Bogom govorech potvergjuie: *Quam magnificata ſunt opera tua Domine.* Velka, y chudna ieſzu tvoia dèla G. Boſe, ar: *Omnia in ſapientia feciſti.* Uſzaſzi z-Mudroſztium vuchinil: Naiadda bude to prava iſztina da ov ſzvet ie kakti iedna Biblioteka puna knigh; à Nature uſzeh ſztvarih ieſzu kaksi tulike knige, vu koiehſze krepoſzti Boſanſzke zaderſavaiu, y vide: knige ieſzu Nebeſza ſzvoiemi planetami; knige, Zrak zeuſzemi ſzvoiemi Pticzami; Knige, Voda zeuſzemi ſzvoiemi ribami; Knige, zemlya zeuſzemi traviczami, zeuſzemi lyudmi, y nememi ſztvarmi po nye hodechemi. Ia vendar danaſni dan na-

Pſ. 103. v. 24.

ha-

hagjam iednu drugu Knigu, vu koieſze prez krayia y koncza unogo vexa mudroſzt, y uſzamoguchnoſzt Boſia nahagja, neg vu uſzeh oſztaleh do vezda imenuvaneh knigah; toieto onu od koieſze deneſni Sz. Evang. Spomina. *Liber Generationis JESU Chriſti.* Kniga Naroda Chriſtuſsa IESVSSA: Kniga, od koie piſzaliſzu Sz. Epifanius, y Sz. Gregur Nanzianzenſzki ovako: *Sola Virgo MARIA liber eſt Generationis JESU Chriſti.* Szama MARIA Dev. ie Kniga Naroda IESVSSA Chriſtuſsa; Szpak Epifanius veli ovak, govorech z-MARIVM. *Tu MARIA liber es incomprehenſus, quæ Verbum, & Filium Patris mundo legendum exhibuiſti.* Tiſzi ò MARIA ona neprezſvetla Kniga, koia ſzi Rech vekovechnù, toieto Szina Otcza Boga Nebeſzkoga ſzvetu na ſtènje dàla. Kniga koiuie zkomponuval ſzam G. Bog. *Dominus poſſedit me in initio viarum ſuarum, nondum erant abyſſi, & ego jam conceptа eram.* G. Bogie zmenum ladal od veka, nitije bilo glubìn, daſzem ia ure vu njegove pameti bila izmisljena, y zkomponuvana. Kniga, koiaie deneſni den ſzvetlo izesla: *Hodie nata eſt B. Virgo MARIA.* Zverhu koiè Knige veſz ſiroki ſzvet veliku radoſzt y veſzelye spochùtil. *Gaudium annuntiavit univerſo mundo.* Od ove adda Knige deneſne, nad koiumſze Nebeſza raſzirju, ſzvet veſzelì, pekel pako ſzvoiemi uragmì od ſztraderſche, vezdaſnje moie bude govorienje, koiè Knigize lepotu N.N. pokazati, y pred ochi poſztaviti, iezem nakanil. *S. Greg. Nanz. S. Epiph Ser. de laud. Virg. Prov. c. 18. v. 22. & 24.*

Unogaſzu iſztinaie to potrebna iedne Knige, za vuzimitiu hvale, y preſzimanja urednu, lyudem dragu, y pietnu; Ja vendar naioſzebuineſsa nahagjam ova troia:

ia: Pervo, daie lepo zvezana, y Czifraſzto zvuna ſzrebrom y zlatom okinchena. Drugo to, da ima lep, y doſztoien Titulus, illi da lepe, mudre, y haſznovite Navuke vu ſzebe zaderſava. Tretie, da nemora biti prevelika, illi unoſinu foliuſsev vu ſzebe da nezaderſava, à oſzebuinem pako nachinom daſze na chellu, toieto na pervom foliuſsu zapiſse Varas vu koiemie ſtampana, y ovo zadnje ako manka? ſzumnjeie uredna da ni pravichna. Ova pak uſza vu naſse Knige MARIE Dev. nahagjaiuſze kruto lepo pokazana; ar nahagjaſze najpervo daie zvezana zlatem konczem, koi konecz ni nigdar, nitiſze nebude mogel utrechi, ali zegnyti, po koiem konczu zlamenuieſze neoſzkrunjeno Divojachtvo B. MARIE Prechiſzte uſzigdar Devicze: *Virgo ante partum, Virgo in partu, Virgo poſt partum.* Devicza pred porodom, Devicza na porodu, Devicza po porodu. Ova Kniga ie pokrivena, ne z-poslachenem paperom, koſum, ali Barſunom, nego z-Moguchnoſztium Duha Sz.

Luc. c. 1. v. 35. *Spiritus ſanctus ſuperveniet in te.* Duh Sz. hoche doyti zverhu tebe, govorilie Boſyi Poſzel Arkangel Gabriel MARIE, kadaiuje pozdraulyal. Ova Kniga ima tak lep, veliki, y preſtiman Titutulus, od koiega, vexega y preſtimanesega ſzam G. Bog ni mogel, niti znal izmiſzliti, y ie ov kratek *S. MARIA MATER DEI.* Sz. MARIA MATI BOSIA. Vu koie Knige zaderſavaiuſze velike Boſanſzke zakrounoſzti, Dobrote, y Miloſzerdnoſzti. Ova Kniga ie na malo zpraulyena, nezaderſavaiuch vu ſzebe nego ſzamo 7. foliuſsev, toieto 7. Szvetkov MARIE, koiſze cheſz leto od Sz. Matere Czirkve obſzluſavaiu, kakti, Prechiſztoga Prietià, deneſnjega Na-

Narogienja, vu Czirkve daruvania, Nazveschenja, Pohagjania, Szvetnicze, illi ochischavania, y vu Nebo uzetia. Varas pakò vu koiemie stampana y na denesni den na szvetlo dàna, ie Nazareth vu Galilee.

Kaisze pak pervoga dòsztoj, toieto lepote Knige naise MARIE; Oh! kadeie koi Jezik ne szamo chlovechanszki, nego y Angelszki, koibi znal lisztor izvexegjatolmachiti lepotu ove nove knisicze MARIE Device? Isztmaie N.N. daie lep ov Szvet, lepoie Nebo, lepoie Szuncze, lepie Meszecz, lepeszu Zvezde, lepaie Zemlya, lepoie Morie, lepiszu lyudi, lepiszu Angeli. Ali ufzhoveh sztvàri, y koiegoderszke mogu najti lepote, ufzieszu kot iedna tenja, y szenja, proti lepote B. D. MARIE. Arakoie lep Szvet zato daie z-unogemi lepemi sztvarmi odichen; ali unoge odurne tulikaisze vu szebe zadersava sztvari; Lepoie Nebo ràdi chisztoche szvoie, ali y ono unogo krat z-chernemi oblakmi, y meglami ie pokriveno; Lepoie Szuncze, Meszecz, y Zvezde, ali ova vechkrat pomerknenja terpè; Lepaie Zemlya zaradi tulikoga lepoga, y vugodno diszechega Czvetia z-koiemie nakinchena, zaradi tulikoga smahnoga szadià z-koiemie napunjena, ali y na nye ternje, kopriuie, y strichak raztù; Lepi jeszu lyudi, buduch na kip Bosyi sztvorieni, ali vendàr unogem betegom odurnem ieszu podverszeni; Lepiszu Angeli, ali y megy nymi naslaszeie falinga kot szvedochi Sz. Job. *Et in Angelis suis reperit pravitatem.* Iednum rechium njedno sztvorienje budi ure ono kakszi hoche lepo, nì prez kakove takove falinge. Nego szama iedna iedina MARIA takie lepa uszigdar bila, da nigdar, niedne naimenshe fa- *Job. c. 4. v. 18.*

linge ali nechiſztoche vu ſzebe ni imela, y zaradi toga nye Zaruchnik Nebeſzki Duh Sz. uſzu do koncza lepu, y odichenu zove. *Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te.* Uſzaſzi lepa Priatelicza moia, niti Makulicze naimenſe ni vutebe.

Cantic. c. 4. v. 7.

Unoge Sz. Senehvali Sz. Piſzmo, daſzu bile neſzmerno velike lepotè, kot iednu Saru, iednu Rebeku, iednu Rakellu, Iudithu, Eſther, Abigail, Berſabeu. Unoge ſzvedoche Hiſtorie daſzu bile velike lepotè unoge Sz. Devicze, y Muchenicze, kot Sz. Katarina, Sz. Lucia, Sz. Agatha, Sz. Petronilla, y neizbroiene druge: Nitiſzu menſe lepotè bili oni Mladenczi, od koiehſze Sz. Piſzmo ſzpomina, kotie bil Ioſef Szin Patriarke Iakopa; Ionatas Szin Savula Kralya; David Kraly, y Szini nyegovi Adonias Abſalon, y Salamon kai hochete N.N. da rechem od Sz. Stefana pervoga Muchenika? koije tak ſzvetloga, y lepoga obraza bil, daſzeie Sidovom videl obraſz ne iednoga chloveka, nego iednoga Angela. Ali uſzi do iednoga ovoga ſzveta obodvoiega ſzpolla lyudi, koijſzu bili, ieſzu, y budu, od pochetka do zkonchanja ſzveta Nailepſi; niſzu, niti nebudu nigdar naimenſe priſzpodobe imeli, k lepote Blaſene y odichene MARIE Dev. kotnâie to hotel ſzam Duh Sz. z iednum priſzpodobum zznaniti, y potverditi ovemi rechmi. *Sicut lilium inter ſpinas ſic amica mea inter filias Adæ.* Kakti lilia megy terniem, tak Priatelicza moia megy kcherami Adamovemi. Toieto, tolmâchi Dionyſius Carthuſianus, akoſzu prem Sene bile lepe, lepi Mladenczi, y Divojke, ovoga ſzveta, nyhova vendar lepota, proti lepote MARIE Dev. ie rano

Actor. c. 6. v. 15.

Cant. c. 2. v. 2.

no tak ſzpodobna, kotie ſzpodnbno ternje, y kupinje, jedne lepe, bele, chiſzte lilie koia megy ternjem ràzte; kairauno zpoznalie bil, y ſzvoiemi ochima videl Sz. Dionjſius Areopagita vucheník Sz. Paula Apoſt. koi ſe-kirchi videti Mater Boſiu koiaie prebivala vu Ieruſale-mu, proſzilie dopuſchenje od Meſtra ſzvoga Sz. Paula tamo poyti, koteroie y dobil; kamo kadabi zaſel bil, y dobiuſsi po Sz. Ianuſsu priliku doyti pred licze Matere Boſie, koiu zagledavſsi onde na meſztu kaki zvun ſze-bie poſztal, nekai od velike neſzladnoſzti, nekai od velikoga chuda, videchi tak nezgovornu lepotu, y zato piſzalie potlam Sz. Paulu ove rechi. *Teſtor DEUM qui aderat in Virgine, niſi me Divina docuiſſent eloquia, hanc DE-UM eſſe credidiſſem.* Szvedochim G. Boga, koije bil vu B. Devicze, da dabime Sz. Boſanſzko Piſzmo nevuchi-lo, bilbi ſtimal, y veruval daie ona Bog. Nitiſze nad temni potreba chuditi, opomina naſz Rikardus à S. Laur. Ako (veli) znate kai Sz. Piſzmo od velikoga Proroka Moyſeſſa govori, da kadabiſze bil iz gore povernul, na koiemie z G. Bogom govoril kot Priatel z Priatelom, veli ov Mudri, damuſzeie tak obraſz ſzvetil, da Szini Iſra-elſzki vu nyega gledati niſzu mogli; *Non poterant filij Iſ-raël reſpicere in faciem Moyſis, propter gloriam vultus ejus. Si ergo tam pulchra apparuit facies Prophetæ ex conſortio ſermonis Divini, quid exiſtimamus de facie Matris ipſius verbi?* Ako-tak lep, y ſzvetel poſztal obraſz iednoga Proroka, iz iednoga kratkoga razgovora z Rechium Boſanſzkum, kaitiſze vidi od obraza Matere iſzte Rechi? pita Ri-kardus.

S. Dionyſ. in epiſt. ad S. Paul.

Richard à S. Laurent. l. 1. c. 4. de laud. Mariæ.

Drugo dugovanje, koie chini iednu Knigu veliko-

ga prestimanja urednu, ie Veliki, y dostoien Titulus, iz koiegasze szpoznava kaisze vu one knige zadersava. Titulus pak nasse Knige MARIE Dev. takie velik, kakovoga pervo nigdar szvet ni imel, nitije od njega chul, aliga kada videl, y ie ov: *SANCTA MARIA MATER DEI.* Sz. MARI*A* MATI BOSIA. Oh *Titulus*! uszeh Tituluszev ovoga Szveta, naivexi, nailepsi, y naiprestimanesi. Oh chaszt! zverhu uszeh chaszt ih Nebeszkeh naivexa, y naiplemenitesa: Velik isztinaie to da ie Titulus, chaszt, y Dika, Imenuvatisze Czelzarom, ali *K*ralyem; Papum, ali Cardinalom; *A*li prez krayia y koncza ie vexi *T*itulus biti, y Imenuvatisze Materium Bosium. Velikaie chaszt biti Prorokom, Aposztolom, Patriarkum; Ali neszmerno vexa chaszt ie biti Materium Bosium; *N*atuliko da kaigodersze urednoga, y dostoinoga pod *B*ogom izmiszliti more, alirechi, uszeie menje od Tituluszsa Matere *B*osie, kot szavedochi Sz. Anselmus. *Hoc solum de S. MARIA Virgine prædicare, quod DEI Mater est, excedit celsitudinem quæ post DEUM dici, vel cogitari potest.* Toszamo od Sz. MARIE Dev. govoriti, da ie *M*ati Bosia, ie vexa, y visesa chaszt, negsze pod Bogom more najti, ali izmiszliti. Kai premislyavaiuch Sz. Albertus *B*iskup, veli da nikomu nigdar na Nebu, nit na zemlye ni dàna bila vexa chaszt, vexa Miloszt, nitisze od isztoga Boga Vszam: more izmiszliti, ali dati, negie dàna MARIE, daie naimre poszstala Materium *B*osium. *Major gratia puræ creaturæ non potest communicari, quam esse Matrem DEI.* Zverhu koie chaszti chudisze iako Sz. Thomas de V. N. ovako govorech. *Ab! stupendam dignitatem, ut fœmina habeat com-*

S. Anſel. de Excel. Virg.

S. Albert

S. Thom. de V. N.

mu-

munem cum DEO Filium, cui dicat ut Pater æternus, Filius meus es tu. Oh prechudne chaſzti! Da Sena iednakoga z-Bogom Szina ima, koiemu rechi more kakti Otecz Nebeſzki, Tiſzi moy Szin. Al ni chuda uredno da ov Sz. Otecz tulikoſze z-verhu te doſztojnoſzti chudi, pokchdob daſze ona ſzama nad nyum chudi, nitiu more drugach izrechi, nego z-ovemi malemi rechmi. *Fecit mihi magna qui potens eſt.* Vuchinilmie unoga velika on koije z-moſen, y uſzamoguchen: Ali kaitije tak velikoga vuchinil Sztvoritel tvoy, y moy, ò Prechiſzta Deva? povechnam proſzimote: chuiem dami odgovaria ne ona, nego na meſzto nye Sz. Albert Biskup. *Neſcio ſanè an ipſa valuit ſuam comprahendere Magnitudinem.* Neznamſztanovito akoie ona ſzama velichanſztvo ſzvoie, z-razumom ſzvoiem preſzèchi mogla; Akoli pak ona ni mogla, kakie moguche dabju koi ne ſzamo chlovechanſzki, nego niti Angelſzki razum preſzechi, ali iezik izrechi mogel? Ah! njeden ſztanovito njeden zvun ſzamoga onoga koije nyù z-ovum chaſztium nadelil, y izviſziti hotel. Ni adda chudo N. N. daie ova Nebeſzka Kniga tulike hvale, y preſtimanja uredna, pokchdob daie z-iednem tak chàſztnem Tituluſem odichena. *Liber Generationis JESU Chriſti.* Kniga Naroda Chriſtuſsu IESVSSA. *Luc. c. 2 v. 5.*

Tretie dugovanje po koiemſze kakova kniga preſtimava, ie on Navuk koiſze na kratkom vu nye zaderſava popiſzan, velim na kratkom, ar akoſze na dugom izpiſsuie? chlovekuſze prigruzti ſteti; Velim pak da mora biti velik, lep, y haſznovit Navuk; Ar akoie rauno neznam kak zvuna lepa, ſzrebrom y zlatom oczifrana kniga?

ga? Ako neznam kakov preſtiman Titulus ima? ako nima lepoga y haſznovitoga Navuka, ter kratkoga kto-mu? na maloſze preſtimava, vu iednom kutu pri miru lesi. Oh! gdobi mogel nigdar ne z-jezikom izrechi, nego liſztor z-razumom preſzèchi od kak velikeh, chudneh, y preſzveteh dugovàny naſsa Nebeſzka *Knifiicza* tractuie? toieto, *kak* velike, chudne, zkrovne, ali ne-preſzeſſne Navuke MARIA Dev. vu ſzebe zaderſava; Vu nieſzezapìra, y zaderſava *Navuk*, y Mudroſzt, kakove nigdar niedna ſztvar na ſzvetu ni imela.

Iſztinaie daie veliku Mudroſzt G. *Bog* bil negda dàl naſsemu pervomu Otczù Adamu, kadagaie bil ſztvoril, vu *Zemelyſzki* Paradiſus poſztavil, y Goſzpodara zverhu uſzeh ſztvàrih vuchinil. Kruto veliku Mudroſzt *ime-*
Act.7.c. v.22. lie Moyſes od *koiega Sz.* Piſzmo ſzvedochi. *Eruditus eſt Moyſes omni ſapientia Ægyptiorum.* Zvuchenie *Moyses* uſzum mudroſztium Egiptonſzkum. Nitije imel menſu mudroſzt od oveh dveh *Kraly* Salamon, buduchi da ni pred nym niti za nym Mudreſsi niſze rodil
3.Reg.c. 3.v. 12. chlovek, od *koiegaie* ſzam G. *Bog* ovak govoril. *Dedi tibi cor ſapiens, & intelligens in tantum ut nullus ante te ſimilis tui fuerit, nec poſt te ſurrecturus ſit.* Dalſzem tebe ſzercze ſzpametno, y razumno, natuliko da nigdor pred tobum ſzpodoben tebe ni bil, nitiſze za tobum ſztati hoche. Z-velikum mudroſztium napunyeni ieſzu bili Sz. Proroki, y Apoſtoli, ali po uſzem tom vu njednom nigdar tulika mudroſzt niſze nasla, *kulika* vu *MARIE*; Ali *kai* govorim od lyùdi, morem ſzlobodno rechi da megy iſztemi naivexemi, y naipervemi Serafini Nebeſzkemi niga, *koibi* vu Mudroſzti MARIE Dev. priſzpodobitiſze

mo-

mogel: Zrokie pak tomu, kaitiſzu ovi uſzi imeli potochne tako rekùchi, mudroſzti, koij potoki ieſzu tekli iz zdencza uſze mudroſzti, toieto od Otcza Boga Nebeſzkoga: à MARI A pak imelaie vu ſzebe iſzti zdenecz uſzeh mudroſztih, toieſzt Szina Boſiega: *In quo ſunt abſconditi omnes theſauri ſapientiæ, & ſcientiæ DEI.* Polek ſzvedochanſztva Sz. Paula Apoſt. vexu adda mudroſzt MARIA Dev. ie ſzama od G. Boga dobila, negſzu nigdar uſzega ſzveta lyudi, y uſzi Angelſzki Duhi dobili bili, ali dobiti hote. Ova iſzta danaſnja Kniſicza naſsa na kratkom izpiſzanaie dabi tem rajſsi vech krat nyu ſteli, y iz nye haſzen iemali: Nima nego ſzamo 7. foliuſsev vu ſzebe, toieto 7. Szvetkov oſzebuineh B. D. MARIE koie Sz. Mati Czirkva obſchinſzkem nachinom obſzluſava, kotſzem na pochetku povedal, y to zato, dabi nye ztem poboſneie Kerſcheniki obſzluſavali, nye Sz. ſiulènje premislyavali, y naſzleduvali. *Ad Coloſ. c. 2. v. 3.*

Ovoie adda ovo ona Nebeſzka Kniſicza N.N. koiu gdogoder bude uſzigdar, y uſzigder pred ochima ſzvoiemi imel, nyu z-pametium, y ſzerczem ſzvoiem ſtel, ono kaije vu nye zapiſzano naſzleduval, y obderſzaval? Blaſen vekoma bude. *Beatus qui legit verba Prophetiæ libri hujus, & ſervat ea, quæ in ea ſcripta ſunt.* Morem y ia rechi, kotie negda govoril Sz. Ianus piſsuchi ſzvoiu knigu: Blaſen on na veke bude, koi naſsu Kniſiczu denesz na ſzvetlo pokazanu marlivo ſte, premislyava, y obderſzava uſze ono kaije vu nye zapiſzano, toieto koi premislyava velichanſztvo y Poniznoſzt, ſzvetoſzt, y Poboſnoſzt, chaſzt y Diku, Miloſzerdnoſzt, y Moguchnoſzt *Apoca c. 1. v. 3.*

pre-

preveliku: koi velim nyu kakti veliku, y zmosnu Bosju Mater hvali, chaszti, y dichi; nye pako szveteDobrote naimreChiszto chu, Poniszno szt, y Poboszno szt naszleduie, ta takov sztanovito bude mogel rechi z-pravumiszlinum. *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.* Usza dobra meneszu dosla po nye, snyum, y od nyè; ar te takov neche niggar vu njedne pogibeli poginuti, nehtega nikakva zkusavania prekaniti, nehtega nikakui Nepriateli obladadati; Neche vu dvoinoszti zabluditi, niti vu teskoche zdvoiti, nitisze vu szille kakove preszstrasiti, kot S. Bernard uszakomu zmegy nasz govori, y od nye szturani ovak obeche. *Ipsam sequens non deviabis, ipsam rogans non desperabis, ipsam cogitans non peccabis, ipsâ protegente non timebis. ipsâ Duce ad portum pervenies salutis.* Nyu naszleduiuch neches zablyuditi, nyu molech neches zdvoiti, nyu miszlech neches ugresiti, pod nye Obrambum nebudesszeboial, za nyum hodech zajti hoches na brodische Zvelichenja.

Sapien.c 7.v.7.

S.Bernabom. supermiss. fol.7. col 1.

Vszem adda y uszakomu zmegy vasz N.N. preporucham ovu Nebeszku Knisiczu MARIV Dev. Ona vam uszigder nai bude, pred ochima, na szerczu, y na pameti. Nye Sz. Sitek nasleduite, nyeszepreporuchete, nyu chaszte, y tako chinech nebojteszezkvarienja, ar veli moy Serafinszki Bonaventura Sz. *Qui enim digne MARIAM coluerit, justificabitur, qui autem neglexerit, morietur in peccatis suis.* Gdogod bude uredno MARIV chasztil, zvelichen bude; koi pak zamudi nyu chasziti, vumreti hochevu greheh szvoieh.

S.Bonav de Psal. B V.

Vu

Nu kaivamſze ſzada od ove prelepe, uſzake chaſzti, hvale, y preſtimanja uredne Kniſicze vidi ò N.N. ? Ah! ova, ovaie ona Kniga izmiſlyena, zkomponuvana, y naſzvetlo danaſni dan od Mudroſzti Boſanſzke dàna, koia z-pokazanjem ſzvoiem na ov ſzvet nezgovorno veſzelye uſzemu Kerſchanſztvu ie zaudala, kot od nye nadeneſni den popeva Sz. Mati Czirkva Kathol. *Nativitatua DEI Genitrix Virgo, gaudium annuntiavit universo mundo.* Narogienie tvoie Bosia Rodicza Deva, veſzelye ie naz veztilo uſzemu ſzvetu. Pache ne ſzamo veſzelisze ſzvet zeuſzemi ſztanouniki ſzvoiemi naimre Kerſcheniki; Negoſze tulikai raduiu, y veſzelè iſzti Blaſeni Duhi Nebeſzki kot Sz. Thomas de *V.N.* to potvergyuie kruto lepem govorienjem ovakovem. *O quanta lætitia! quale gaudium in Cœleſtibus agitur?* O kulika Radoſzt! kakovo veſzelye vu Nebuſze chini? y nadalye, obernjen ov Sz. chlovek k- MARIE ova k- ſnyum govori. *O Virgo benedicta) quæ in hoc Natali tuo mundum illuminaſti, Cœlos lætificaſti, Infernum exterruiſti, lapſos ſuſtenuaſti, infirmos & triſtes in ſalutem & lætitiam erexiſti.* O Blaſena Devicza! koia z-ovem tvoiem Narogienjem ſzvet ieſzi razveſzelila, Nebeſza razveſzelila, Pekel preſztraſzila, vu greheh leſeche podignula, beteſne, y ſaloſztne ozdravela, y obatrivela.

Ex offic Divin.

S.Thom. de V. N. Con. de Nat. B. V.

Rauno tak y ja deneſni den k- tebeſze obracham ò Novorogjena Divojchicza MARIA, koteraſzi danaſz iz Materinſzke vutrobe kakti iedna rumena Zoria izniknula, terznik njeniem tvoiem ſzvet raſzvetila, naſsemu veſzelyu y ſzreche pochetek poſztala, Tuge pako ſaloſzti, y neſzreche konecz vuchinila po ſzvedochanſzt-

S. Ruper Abb. l. 6. in Cant. c. 6.

vu Sz. Ruperta Opata. *Quando nata es Virgo Beata, tunc vera nobis surrexit Aurora præcursa dei sempiterni, quia sum Aurora finis est præteritæ noctis, & initium dei sequentis. sic Nativitas tua finis dolorum, ac initium consolationum nostrarum.* Oh! ter gdosze nebi veszelil na tulikemi sztechami koieszinam denesz z-tvoium prihodajum na szvet donesla ò Blasena Deva! dosztami budi rechi ukup Sz. Mat. Czirkvum. *Nativitas tua Virgo, Gaudium annuntiavit universo mundo.* Narogienje tvoie ò Blasena Devicza, veszelyeie nazveszt ilo uszemu szvetu. Alinesamo szvet ov z-lyudmi szvoiemi veszelisze denesni den; Nego pache veszeleszse Nebesza, y vu nyhoni Blaseni Duhi Angelszki, pokehdob danasni dan ieszuszse pochelí napunjavati prázni sztolczi, y nyhova Dika povexavati, koie Dike Angelszke ti ô MARIA zrok y pochetek ieszi, kottebe imenuie *Mudri Giselbertus.* *MARIA Gloria Angelorum.* MARIA Dika Angelszka. Veszeleszse Patriarki, y Proroki, kaiti z-Narogienjem tvoiem poszt alie pervi pochetek nyhovoga oszlobogjenia, z-koiemisze napunjavali budu oni prázni sztolczi, odkud tebe imenuie Sz. y Medveni *Bernard.* *Gaudium omnium Beatorum.* Veszelye uszeh Blaseneh. Veszeleszse uszi Elementumi zato kaiti pomagali budu sveti Sztvoritelu szvoiemu, koisze od tebe bude moral naroditi Sz. Peter Damianus pak vesz Narod Chlovechanszki na Veszelye pozava govorech. *Exultemus, & gaudeamus omnes in Nativitate Matris Christi, nam hodie nata est Regina Mundi, fenestra Cœli, janua Paradisi, Tabernaculum DEI, stella maris, scala cœlestis, per quam supremus Rex humiliatus ad ima descendit, & homo qui prostratus jacebat, ad superna exaltatus ascen-*

S. Petrus Damian ser. 2. de Nat. B. V.

ascendit. Veszelemosze, y raduimo uszi na Narogienju Matere Christusseve; ar denesz Narodilaszeie Kralicza Szveta, oblok Nebeszki, Urata Paradisumszka Prebivalische Bosie, Zvezda Morszka, Loytra Nebeszka, po koie Kraly Nebeszki ponisen dole sztùpi, y chlovek koi je lesal vu iame grehov, na visinu podignjen poyde po ove loytre vu visinu Nebesz.koga veszelya. Oh adda sto iezero krat szrechen y Blaseni den denesni! *O felix dies!* dokàncha zgornje szvoie rechi Sz. Thomas, y ja nym ukup govorienie moie. *O dies jucunda! in qua talis ac tanta Advocata data est mundo; O dies! omni gaudio celebranda, quando tantum donum percepimus.* O szrechen dàn! O den veszèli, vu koiem dnevu takova, y tulika Zagovornicza ie dàna szvetu; O den uszèm veszelyem ureden obszlusavan biti, kadaszmo mi nevolyni Gresnitulik Dàr prieli od uszamoguchega G. Boga. Oh! szrechen dan, velim ja y drugoch, vu koiem dnevu Ti ò Kralicza Neba y Zemlye iefzi na ov Szvet dosla, nasz nevolyne Gresnike ne szamo pohoditi, nego y blyudeche popuschine ovoga Szveta na pùt Zvelichenja pripelyati. S. Thom. de V. N. loc. cit

Hodmo adda hodmo ò N. N. uszi do iednoga, ter pristupemo k-ovoy denesnje Knige nasse, ter uszaki naisze zeuszum moguchnoszt ium vu nyu, y pod nye obrambu zapisse, MARIE hochu rechi naisze preporuchi. Koia ie Kniga nova, ar denesz van iz stamparie toieto iz Vutrobe Sz. Matere szvoie Anne ie izesla, y na szvetlo dosla, vu koie Knige zapiszani budu oni szami, koij budu odlucheni za Diku Nebeszku, od koie Knige pisse Cesarius ove rechi. *MARIA est liber Prædestinatorum novus.* Kakgoder adda N. N. uszi doiednoga Cæsarius

selete biti zmegy oneh izvolyeneh, y odlucheneh zaDiku Nebeſzku; Tak njeden naj nebude koiſze nebi vu Knigu novu ſitka vekovechnoga zapiſzal, koia Kniga ſitka ni druga nego MARIA Dev. ar videchi ienkrat Sz. Ianus Evan. Unoſinu Knigh odperteh, vu koieh zapiſzaniſzu bili uſzi oni koijſzuſze zkvariti morali, y iednu ſzamo mala kniſicza bilaie najdena koiaſzeie zvala kniga ſitka, vu koie kniſicze gdogoder ni bil zapiſzan, bilie vu ogeny hitchen. *Libri aperti ſunt, & alius liber inventus eſt, qui eſt liber Vitæ; Et qui non eſt inventus inſcriptus in libro Vitæ, miſſus eſt in ſtagnum ignis.* Od koiega ognya, y ſzmerti vekovechnè ako hochemo oſzlobogjeni biti y vekoma vu Nebu ſiveti? podpiſsemoſze na ſzlusbu MARIE nye verno ſzluſemo, ſzluſech nyu poboſno chaſztemo, chaſztech molemo, molech vu Dobrotah nyu naſzleduimo, naſzleduiuch nye Szvetke obſzluſavaimo, y tako ona kot ſzvoie Poboſne, ſzobum vu Nebo odpelyati hoche.

Apocal. c. 20. v. 12. & 15.

Amen.

NA DEN ZVISSENIA Sz. KRISA.

Kak, y kem nachinom izvisenoie bilo Sz. Krisno Drevo? y kakov Szvetek ie denesni den?

Glorioſum diem ſacra veneratur Eccleſia, dum Triumphale exaltatur lignum. Sz. Mater Eccl.

Odicheni dan Sz. Czirkva obſzlusava, kadasze preoblàdaiuche izvisava Drevo.

CHudilszeie neszmerno negdasnje sztaro ureme on veliki Sz. Pisma Sidouszkoga Naroda Piszecz, y Navuchitel imenom Filo, kadaie premislyaval naglo izvisenje Iosefa Patriarke iz kruto niszkoga sztalisa, na kruto viszoku chaszt, y ovak ie govoril. *Quis exſpectaſſet unquam unum diem è ſervo, Dominum; è vincto, præſtantiſſimum omnium; è carceris Vicario, Prorege fieri? ex ignominia deniqúe ſumma, ad ſupremum honoris culmen aſcendere.* Gdobisze bil mogel nadeiati vu iednom dnevu iszsluge, Goszpona; iz szusnja, naipreszimanesega zmegy usszeh; iz chuvara temnicze, Kralyem poszlati? Iz naivexe obsanoszti, na naivisse Poszlènje iziti. *Takbisze tulikai mogel gdo chuditi, videchi Fòku Szoldata vu iednom dnevu na Rimszko Czeszarsztvo izvisenoga. Ali, koibi videl Mihalya Czarigradszkoga iz vuze, y se-*

Philo Hæbr. de Joſeph Pat.

leżia vu komie okovàn bil, na Tronus Czeſarſzki poſzagjenoga. Ali, koibi videl Kralya Mateiaſa na ſamen jur oſzugjenoga, vu iednom dnevu iz Vuznika, Kralyem Vugerſzkem zebranoga, y malo potlam korunyenoga: krutobiſze velim ova videchi uſzaki chudil nad takovem naglom premenènyu, y iz nevolye vu obiliè; iz obſnoſzti na tulike chaſzti izviſenju. Ali unogo bolye chudimſze, y zadoſzta na chuditiſze nemorem, niti prez velikoga oſzupnjenia miſzliti nad izviſenjem chlovechanſzke Nature; da naimre ona, koia malo pervo zbogh greha pervehOtczev naſzeh bilaie tia do Zemlyè, y Pekla ponifena; Boſiega priatelſztva mentuvana; iz Boſie miloſche kakti iednè zlàte oprave ſzlechena; iz Paradiſuma iztirana, y iz Neba proſcribuvana; koiè jakoſzt bilaie poterta, Pamet zmùtchena; Razum oblyuden, Volya zburkana, lepota pochernjena, iednum rechium zkoro uſza na niſtar bilaie ſzpraulyena; Natuliko daie ne ſzamo oplenjena od uſzakoga dobra bila, y podloſena uſzakomu zlu ovoga ſzveta, gladu, ſzeie, betegom, y oſztalem; negoie tulikai oſzugjena bila na zlu vekovechnà Mùk peklenſzkeh, vu koieh bilabiſze morala muchiti na ufze veke vekovechnè: Ter niſtarmenje ova iſzta natura malo potlam be iz viſena vu Chriſtuſu Odkupitelu naſzem tia do Neba, pache ne ſzamo do Neba, nego zverhu uſzeh Nebeſz, y nyè Dika niſze uſztavila, dokla mgod ni bila zviſena tia do Tronuſa Kralya Nebeſzkoga, y onde na deſznicu njegovu poſzaiena, kadeiu hvale, chaſztè, y poſtuiu veſz Dvor Nebeſzki, y uſzi narodi zemelyſzki, kadeieſze klanjaiu z velikum ponizноſztium uſza kolena Nebeſzka, Zemelyſzka,

ka, y Peklenszka, kotie videl Sz. Pavel Apost. kadaie re-
kel. *In nomine JESU omne genuflectatur Cœlestium, Terrest-* Philip. c.
rium, & Infernorum. Vu Imenu IESVSSEVOM uszako 2. v. 10.
koleno naisze pokloni Nebeszko, Zemelyszko, y Pek-
lenszko. Ali gdobimi znal povedati kakovaie Meistria
bila, y kakova lojtra, z-koium, y po kakove ova Natura
chlovechanszka iz tak neszrechnoga sztalisa na tuliku
chaszt y Diku ie zesla, y zvisena bila? Ah niedna sztan-
vito druga! negoszamo szamehno Sz. Krisno drevo,
nkoiem Christus Odkupitel nas Miloszstiuni hotelie
biti kuszmert podneszti, koia szmert chimie bila szra-
motneisa, z tem niegovo od szmerti gore sztaienje, y vu
Nebo zaszturlenje biloie odicheneisse; Urednoie adda
y doszto ino tulikaisse Sz. Krisno Drevo vu chaszti y po-
szenju derszati. kotero tulike szreche naisse ie naivexi zrok;
Zakaizato chim ovo drevo z-vexem spotom biloie Szkri-
veno y zakopano, y nameszto Sz. Krisa, kip Bosiczé
Venus poszt aulyen od neverneh Poganinov, potlam y
odkrivovernikov Persianczev odneszen, kade tulikai
dugo uremena presz poszt enjaie bil: Zato iszto Sz. Mati
Czirkva tuliko Naszeszti è, kuliko deneszn je Izvisenje Sz.
Krisa z prepovedanem i Szvetki poboszno obszluszava. Kak
pako y kem nachinom izvisenie bil Sz. Kris Christuszev?
y kulikeie Jakoszti? pokazati hochu.

Chuda velikoga iszt inaie to daie bilo uredno ono
naglo izvisenje negdaszn jeh sztareh uremen lyudi iz nisz-
koga na visz oki sztalis, iz tulikeh neszrech vu tulike
szreche: Chuda vexega urednoie bilo izvisenje Nature
chlovechanszke, kotisz em malo pervo povedal; ali nai-
chudneisse vidimisze Zvisenje Sz. Krisnoga Dreva, po

ko-

koiem Naturà chlovechanſzka tak viſzoko ie zviſsena: Ar kaſzbiſze nemoral chuditi, koibi premiſzlil vu kuliſzkom nepoſtenju, y obſanoſzti biloie pervo ureme Kriſno drevo, à ſzada pak vu kulikomie poſtenju, y preſtimanju? Biloie ſztanovito Kriſno drevo pervo ureme vu tuliſze obſanoſzti, vu kuliſze nigdar niedna ſztvar nibila, poklakamie ono bilo orùdie kaſtige, y ſzmerti nainedoſztoineſse, na ſpotlyveſse, y naiodurneſse. *Crucis ſupplicium omnium ſimmum, & maximè infamè apud antiquos fuit.* Veli mudri Baierling, Muſza Kriſa zmegy uſzech Muk naivexa, y naiſzramotneſsa pri negdaſnjeh ſztarch lyudèh bilaie; y natulikoie odurno, y obſanjeno bilo, da na nyem ſztari Rimlyani niſzoga niſzu puſztili razpèti, koibi ſzadateda bil poſten chloveſz, akobi rauno neznam kaſz veliko zlo dello bil vuchinil; nego liſztor Kobb Ihare, tepcze, y druge nepoſtenoga roda, y ſtaliſſa lyudi. *Romani in ſervos potiſſimum, quos vix inter homines reputabant, hoc Crucis ſupplicio deſerviebant.* Pridaie zgora recèni mudri piſzecz, da Rimlyani puſchaliſzu na Kris razpinjati liſztor ſzluge ſzvoie, koie megy lyudmi niſzu broili, toieto kaſzko dabi nebili lyudi, nego nekaj menſega, y gorſega od lyùdi: Velim vech, da ne ſzamo pri lyudèh, nego y pri ſzamom G. Bogu bilie Kriſzu malom preſtimanju, koi davalie ſzvoie proſzlecztvo zvehu oneh koijſzu na Kriſu razpeti viſzeli govorech. *Maledictus omnis qui pendet in ligno.* Proklet uſzaki on koi na Kriſu viſzi.

Baierlin in Theat. Vitæ hum. Tom. 2.

Id. ibid.

Deut. c. 21.

Vezda pak na tuliſzoie poſtenje, y preſtimanie od Chriſtuſsa Odkupitela naſsega zviſseno Kriſno drevo, poklamie on ſzam na nyem britku Muku preterpel, y ſpor-

spotlyvu ſmert podneſzel, daga ni na ſzvetu preſtima-
neſega dreva, od Sz. Kriſa Chriſtuſevoga, kot Sz. Ma-
ti Czirkva to potvergjuie popevaiuch. *Crux fidelis inter* S. Mat.
omnes, arbor una nobilis, ſylva talem nulla profert, fronde, flore, Eccl.
germine. Kris verni, Drevo plemenito, kakovo vu nied-
nelozeneraſzte; Ali kai velim daieie na vech izviſzil, y
bolye odichil, neg niednodrugo drevo na ovom ſzvetu;
Moram vech rechi, daie naimre Chriſtus na vech zviſzil
koie Sz. Kriſno drevo, neg niednu drugu na ovom
ſzvetu ſztvar ſivuchu, ali neſivuchu; Ar kakvuie ſztvar
Chriſtus na zlamenje Czimera ſzvoiega, toieto ſzvoiè Ve-
re, y Kralyeſztva uzel? Jè morebiti uzel iednoga Orla,
ali Oroſzlana, ali koiu drugu ſivuchu ſztvar? nè; Jè mo-
rebti uzel kakov dragi kamen Rubin, Smaragd, ali Ge-
mant? nè; Jè morebiti uzel koiu Zvezdu, Szuncze, ali
Meſzecz? alije pak uzel koiega Angela, ali Arkangela?
Ah! nè, nè, nj dne ſztanovito od oveh, y od uſzeh
drugeh ſztvari koieſzu na Nebu, y na Zemlye niſzi-
hotel odebrati, y uzeti za Czimer, nego ſzamo iedno ie-
dino Sz. Kriſno Drevo. *Crux eſt Domini ſignum, Domi-* Barrad.
ni vexillum. Veli mudri Baradius Sz. Piſzma Tolmach-
nik, Kris ie Goſzponovo Zlamenje, Goſzponova zaſz-
tva: Znamo pakda lyudi na veliko preſtimavaiu onu
ſztvar, koiu za zlamenie Czimera ſzvoiega imaiu; tak
y Odkupitel nas, na velikoie preſtimaval Sz. Kriſno dre-
vo daieie za Czimer ſzvoiè Vere, y Kralyeſztva ſzvoie-
ga zebral, y zovem zebranjem nyeie na tuliko
izviſzil, na kuliko nigdar niedna ſztvar izviſze-
na ni bila; Ar nigdar niedne ſztvari ni zapovedal tak
poſtuvati, y vu tulikom preſtimanju derſati, od uſzeh ne-

ſzamo ubogeh, y priproſzteh lyùdi, nego y od velike Goſzpodè y Poglaunikov, Kralyev, y Czeſzarov, Papih y Cardinalov: Zakaizato Sz. Ivan Chriſoſtomus od chàſzti, poſtenja, y preſtimania koieſze od uſzega ſzve-
S. Joan. talyùdi Sz. Kriſu odlàſe, ovak govori. *Hoc mortis genus*
Chryſoſt. *quovis Diademate glorioſius, nam Reges depoſitis Diadematibus Crucem ſuſcipiunt, in Purpuris Crux, in Diademate Crux, in armis Crux, in toto orbe Crux, & ſuper ſolem fulget Crux.* Ova kriſna ſzmert od uſzake Kralyeuſzke Korune ie odicheneſsa, ar Kralyi poſztaulyaiu Korune dole iz glave, kada Kris prijmlyu, na nyhoveh Plaſcheh Kris, na Korune Kris, na oruſiu Kris, na uſzem ſzvetu Kris, y zverhu Szuncza ſzvetiſze Kris; y nadalye govori ov iſzti Sz.
Idem. Navuchitel. *Ipſum quoque lignum in quo poſitum eſt Corpus Domini & Crucifixum; totus orbis habere ita contendit, ut qui parvum quid ex illo habeant, hoc auro includant.* Ono pak Kriſno drevo, na komie raſzpet bil Chriſtus veſz ſzvet ſzkerbiſze imeti, y gdo kuliko kai ima od ovoga Sz. Kriſnoga dreva, nye vu zlatu zaperto chuva.

Nezapoveda pak Chriſtus kakovoga goder poſtenja ſzvoiemu Kriſu odlagati, nego ono iſzto koieſze nyemu ſzàomu dòſztoj; oude pako potrebaie znati daied voie fele Poſtuvanje, Jedno zovu Diaki, *Cultus latriæ*, drugo *Cultus hiperduliæ*, tretie *Cultus duliæ*. Ovo poſtuvanje koſze zove *Cultus duliæ* zlamenuie poſtenje koteroſze odlàſe Szvetczem Boſiem, y Angelom Nebeſzkem: Poſtenje *hiperduliæ* odlaſeſze ſzame B. D. MARIE. *Cultus latriæ* pak zlamenuie poſtenje koieſze ſzamem Boſanſzkem Perſonam odlàſe, Preſz: oltarſzkomu SACRAMENTU MU, y tulikaiſse Sz. Kriſnomu Drevu zeu-

zem

sem onem orudiem koie sze ie Christusevoga Sz. Tela dotikalo, kotszu Chauli z-koiemije bil na Kris raszpet, Szulicza z-koiumie njegov Sz. Bok preboden, Ternie z-koiemie njegva Sz. Glava bila zbodena, Sibie z koiemie on bil bichuvan, y razmerczvarien. *Latriæ cultu colidebent illa quæ Christum Dominum reipsa tetigerunt, ut Crux, clavi, lancea, flagella, corona spinea.* Vuchi Sz. Thomas Angelszki zeuszemi Theologusi. Odkuda ochivesztо spoznati moremo kakie Christus szvoie Krisno drevo zvisil, damu vexe posztenje zapoveda odlagati od vernehszvoieh, neg niednomu Szvetczu ali Szveticze, niednomu Angelu ali Arkangelu, y neg iszte B. D. MARIE, akorauno nyu zverhu uszeh Angelov, y osztaleh uszega szveta fztvàri ie naibolye kot predragu Mater szvoiu lyubil, y kot Szin Matere veliko posztenje odlagal, pache y oddrugeh odlagati zapovedal; onoga vendar posztenja koie szebe od lyùdi zapoveda odlagati, neche dabisze MARIE odlagalo, à hoche pak imeti dasze odlase Krisu njegovomu, y zato dabi oude szada pred nami na kednu sztran posztaulyeno bilo Sz. Krisno drevo, a na drugu sztran, bisztala B. D. MARIA, zeuszemi Koruszi Angelszkemi, zeuszemi Szvetczi y Szveticzami Nebeszkemi, mibisze pervo morali pokloniti Sz. Krisu, y nyemu posztenje odlositi, nego B. D. MARIE, y uszemu Dvoru Nebeszkomu, natulikoie zvisseno Sz. Krisno Drevo, y zato nepopeva presz zroka Sz. Mati Czirkva na hvalu toga Preodichenoga Dreva kakti chudechisze nad tulikem zvisenjem njegovem. *O Crux splendidior cunctis astris, mundo celebris, hominibus multum amabilis, sanctior universis.* O Kris szvetlesi zverhu uszeh Nebesz, glas-

S. Thom. Aq. tom. 1. verb. Adorat. n. 6.

Eccles. in Divin Offic.

zovitina ſzvetu, lyudem iako drag, naiſzveteſsi oduſzeh pod Bogom ſztvarih.

Szpoznaliſzu bili Sz. Apoſtoli ſzulikaie jakoſzt, y oblaſzt Sz. Kriſa, ar pochemſzu oni veſz ſzvet obladali? pochemſzu uſze Kralye, Czeſare, y Poglaunike z-neizbroienum velikum Goſzpodum pod Jarem Chriſtuſsev dopelyali? morebiti z-moſnoſztium, iakoſztium, y ſzilum velikeh ſoldatczkeh ſeregov? nè. Pochemſzu tulike Mudre lyudi Filoſofuſse, Aſtrologuſse, Oratore, Szudcze, Magiſtratuſse, y czele Obchine premogli, y nym nyhove ſzlepe ochi odperli? morebiti z-mudroſztium, y navuki ſzvoiemi? nè. Pochemſzu tulika Kralyeſztva, Orſzage, Narode, y iednum rechium veſzſzvet na ſzlusbu Chriſtuſsevu dopelyali? morebiti z-blagom, ſzrebrom, y penèzi? nè ſztanovito nè; Pochemſzu Bolvane poterli, Czirkve nyhove poruſsili, Tyranomſze ſzuproti batrivo poſztaulyali, nyhove Muke, y ſzmerti ſzercheno obladuvali? kakovem oruſiem? kakovum Jakoſztium? kem nachinom y meſtrium? Ah! nikakvem ſztanovito drugem uſza ova oni ieſzu vuchinili, nego ſzamum iednum iedinum jakoſztium, y pomochium Sz. Kriſa, kai uſze hotelie poſzvedochiti Sz. Pavel Apoſt. kadaie rekel. *Verbum Crucis pereuntibus quidem ſtultitia eſt, iis autem qui ſalvi fiunt id eſt nobis, DEI virtus eſt.* Rech Sz. Kriſa pogibaiuchem vidiſze noria, onem pako koij zvelicheni budu Jakoſzt Boſiaie. Koie rechi Sz. Apoſtola mudri Cornelius à Lap. ovako tolmachi. *Crux Chriſti ſeu Meſſiæ Judæis quidem ſcandalum eſt. Gentibus autem ſtultitia, nobis verò Apoſtolis & fidelibus ſapientia, Virtus, & Patientia eſt.* Kris Chriſtuſsev Sidovom ie

1. Corin. c. 1. v. 18.

Cornel. à Lap. in cap. 1. Corinth.

ſzpa-

spachenje, Poganinom noria, nam pako Apostolom y uszem vernem Kerschenikom ie mudroszt, Jakoszt, y Terpeslyunoszt: Odtuda spoznavaiuch ov Sz. Apostol tuliku moch y Jakoszt Sz. Krisa govori. *Mihi autem absit gloriari nisi in Cruce Domini nostri JESU Christi.* Vu nichemsse ia drugom nedichim, niti dichiti nechu, nego vu szamom Krisu Odkupitela moiega Christusa IESVSA. *Kako* dabi hotel rechi, nichemu drugomu nepripisuiem niti hvale nedaiem daszem tuliko szveta na Vu Christusevu obernul, daszem tulike Narode, Kralye, y Czesare iz Urasie szlusbe izpelyal, y Christusu na szlusbu dopelyal, daszepo uszem szvetu Czirkve Bosie zigyu; Oltarinapraulyaiu, Sz. Meshe szluse, na hvalu y Diku G. Boga; daszepreszladkomu Imenu IESVSSEVOMU usze koruniene Glave zeusszemi podlosnemi Narodiklanjaiu; da zlamenje Presz: Krisa vu tulikom posztenju, y prestimanju dersè, koieszu pervo uszi oduriavali, toga uszega veli Sz. Pavel, da drugomu nepripisuie, nego iedine mochi, y iakoszti Sz. Krisa Christusevoga. *Ad Gala c. 6. v. 14.*

Ali niszu szami Apostoli spoznali nesgovornu iakoszt Sz. Krisa, negoiu y do denesnjega dneva usszi Verni Kerschenikizpoznavaiu ar veli Sz. Ivan Chrysostomus. *Crux enim est Spes Christianorum, desperatorum via, consolatio pauperum, devictio Diaboli, ægrotorum medicus.* Krisieuffanje Kerschanszko, zdvoienech put, vesselye sziromahov, obladanje Vragov, urachtvo y urachitel usszeh beteshneh; Oh kak lepo y pravo ov Sz. Navuchitelie rekel, da naimre Sz. Krisieuffanje Kerschenikov, ar kaije drugo Sz. Kris, nego ona chesztita lojtra koiuie negda vu sznu Sz. Iakop Patriarka videl, koiaie od Nebesszke *S. Joan. Chrysost de laud. & virt. S. Crucis*

S. Aug. viſzìne do zemlyè doſzegala: *Scala* (veli Sz. Auguſtin) *usque ad Cœlos attingens, Crucis figuram habuit.* Lojtra koiaſzeie do Nebèſ dotikala, imelaie kip y podobu Sz. Kriſa, ar pervo negoie Sz. Kriſno drevo po Muke, y ſmerti Chriſtuſseve poſzvetcheno, y odicheno bilo, Neboie zaperto bilo, niti nigdor ni mogel vu nye uleſzti; kak berſe pako ovo Sz. Kriſno drevo od Neverneh Sidovov podignjeno gore y oſzoulyeno ie bilo? y na nyem Szin Boſyi raſzpet ie bil? takiſzeie Nebo odperlo, y lyudi po ovom Sz. Kriſnom drevu kakti po iedne lojtre pochelisu vu Nebo hoditi, pravoſze adda imenuie: *Crux Spes Chriſtianorum.* Ar Kerſcheniki moguſze tverdno uffati da po lojtre Sz. Kriſa hote vu Kralyeſztvo Nebeſzko doyti, y zatoie Sz. Mati Czirkva zeuſzemi ſzvoiemi pozdraulya guvorechi. *O Crux ave ſpes unica.*

Ie tulikaiſse Sz. Kriſno drevo: *Deſperatorum via.* Zdvoieneh lyùdi pùt, ar kaije Sz. Kris drugo, nego on Sztùp ognjeni, koije negda iz Egiptuma Szine Izraelſzke pelyal vu zemlyu obechànu, koij iziduchi iz Egiptuma, y neznaiuchi pùta proti zemlye obechàne, poszlalymie G. Bog iednoga Angela vu kipu, y ſzpodobe iednoga ſzvetloga ſztupa, koi uſzaku noch ie pred nymi hodil, y pùt kazal: Takouie ſztanovito ſztup lyucztvu Kerſchanſzkomu po zmeſsaneh puteh hodechemu Sz. Kris ako veruiemo Sz. Hieronymuſsu govorechemu. *Crux*

S. Hieron. *eſt Columna populi Chriſtiani, quæ illos præcedit, ut oſtendat quâ viâ in Cœlum ſit eundum.* Kris ie Sztup lyucztva Kerſchanſzkoga, koi pred nym ide, dabi kazal kem putomſze vu Nebo ide.

Crux eſt conſolatio pauperum. Kris ie razveſzelenje Ubo-

Ubogeh, ar Sz. Kris kaije drugo, nego ono drevo koteroie Moyses vergel bil vu suhku, y chemernu vodu, koterе pervo Szini Izraelszki niszu mogli piti od suhkoche, ali kakie berse rechèno drevo vu nyu bilo verseno, takije sladka poszstala; *Et venerunt in mara, nec poterant bibere aquas de mara, eo quod essent amaræ: At ille clamavit ad Dominum, qui ostendit ei lignum, quod cum misisset in aquas, in dulcedinem versæ sunt.* Exod. c. 15. v. 23. Po koiem Moysesevom drevu vikaisze nemore bolye razumeti od Sz. Krisnoga Dreva, koie Presz: Drevo nam lyudèm chini y preobracha usze tuge, nevolye, muke, y szmerti, na szladke, y povolyne, koie drugach od nature szvoie ieszu suhke, y granke, poszluhnemo Mudroga Baradiusa. *Crucis dulcedo omnes vitæ nostræ labores, cruciatus, mortemque ipsam dulcem reddit.* Sebast. Barrad. Y zato uszakoga kerschenika opomina govorechi; *Si quid tibi amarum in via, hoc est in vita occurrit? lignum Crucis in amaritudinem considerando mitte, amaritudo in dulcedinem convertetur.* Akoliti kakova suhkocha na pervo doyde? (toieto kakova neszrecha, pregon, obsanoszt, beteg, ali sziromastvo) poszstavi vu ovu suhkochu Sz. Krisno drevo, z glubokem premislyavanjem on presuhki Oczet, such, y chemer z-koiemie na Krisnom drevu bil napaian Odkupitel nas; premiszli osztale Mukeszstrasne, y britku szmert, od koiè nikai suhkeszega nemore biti, koia usza za lyubav y Zvelichenie Dusicz naszeh premili IESVS ie preterpel, koie premislyavanje pobòsno uszeh tûg, y nevoly suhkochu, hoche nam na szladkochu preobernuti.

Crux est medicina ægrotorum. Sz. Kris ie urachtvo, y ura-

y urachitel uſzeh beteſneh, ar ov Sz. *Kris* moralie biti ono Drevo ſitka, koieie Sz. Ianus Evang. videl vu onom ſzvoiem velikom Vigjenju, zaſzaieno vu Nebeſzkom Paradiſumu. *In medio plateæ ejus, & ex utraque parte fluminis lignum vitæ, afferens fructus duodecim, & folia ligni ad ſanitatem gentium.* Ar kot ovo drevo od Sz. Ianuſa vigjeno na ſzred Neba zaſzaieno, donaſsaloie dvanaiſzt krat cheſz leto ſzvoy ſzàd, toieto uſzaki Meſzecz; tak y Sz. Kriſno Drevo uſz igdar velik ſzàd rodì megy Kerſchenìki Bogu Uſzam: Liſztie onoga dreva biloie na zdravie uſzem narodom, ali unogo bolye, y pravichneie moreſze to rechi od Preſz. Kriſnoga Dreva, zato Sz. Mati Czirkva na denesni den popeva. *O Crux venerabilis, quæ ſalutem attuliſti miſero.* O prechaſztni Kris, koiſzi zdravie doneſzel nevolynem.

Apoc. c. 22. v. 2.

Napokoneczkoncza: *Crux eſt devictio Diaboli.* Veli Sz. Ivan zlato vuſzti, Kris ie obladanje Uraga peklenoga, y oudeſze naivexa mochy Jakoſzt Sz. Kriſa ſzpoznava: *Quid enim timent Dæmones, quid trepidant?* Izpitava Mudri Origenes: *Sine dubio Crucem Chriſti, in qua triumphati, in qua exuti ſunt Principatus eorum.* Kaiſze naibolye Uragi boiè, pred chim naibolye derſchu? prez uſzakoga dvoienjà Sz. Kris Chriſtuſsev ie tomu zrok, na koiem Kriſu od Chriſtuſsa oni ieſzu obladani, y Herczeſtva ſzvoiega mentuvani: od kud Sz. Ivan Chriſoſtomus dokancha govorienje ſzvoie. *Ubicunque Dæmones ſignum Crucis Dominicæ inveniunt, fugiunt tamquam canes timentes baculum.* Kadegoder Uragi zlamenje Sz. Kriſa nahagjaiu, besè od nyega kakti pſzi od palicze z koiumſzu tepeni biſi.

Origen.

S. Joan. Chryſoſt. ut ſup.

Oyu

Ovu velikù moch y Jakoszt Sz. Krisa unogi szveti, y Bogaboiechi lyudi iesùu zpoznali, y do denesnjega dneva zpoznavaiu, naimre proti peklenszkem Duhom, kotszeste vu sitku Sz. Antona Opata, Sz. Hilariona, y nezbroieneh drugeh poboszneh Puschenikov, koij buduch po dnevu, y po nochi od Uragov bantuvani, y zkusavani, ali oni vuchiniuszi zverhu szebe zlamenje Sz. Krisa, y taki zpred nyh oneh peklenszkeh potrahtih ie nestaialo.

Ali to ni tulikoga chuda uredno da Szvetczi Bosyi zlamenjem Sz. Krisa ieszu peklenszke Duhe od szebe tirali; nego toie velikoga chuda uredno daie nyè mogel obladati ieden Sidov, koi ne liszt or ni postuval Sz. Krisno Drevo, negoie nanje (chinè) kot y drugi sidovi mèrzel, nistarmenje szrechum szvoium velikù moch, y Jakoszt Sz. Krisa ie zpoznal proti peklenszkem Duhom, kot pisse Sz. Gregur Papa od iednoga Sidova, koi idùchi vu Rim, ne mogel za dneva doszpeti tam kamie kànil na kvarter chesz noch doyti, poszelie adda vu iednu pùsztu Czirkvizzu polek puta, za preszpati onu noch vu nye, y nut kadabisze bil pochel na poloy zpraulyati, doslaie nuter nosina Uragov kakti na iedno szpravische tolnacha delat, ov Sidov vu iednom kùtu one Czirkve buduchi, malo da od sztraha ni umerl, obatrivelszeie vendar, y vuchinilie zverhu szebe zlamènje Sz. Krisa, koiega zagledavszi peklenszki Duhi, y upamet uzemsi Sidova daie Sz. Krisom zazlamenuvan pocheliszu krichati. *Væ, væ, væ, vas hoc vacuum est, sed signatum.* Jay, jay jay Poszuda ova ie prazna, ali zazlamenuvana. *Quibus hoc pronunciantibus cuncta illa malignorum Spirituum turba disparuit.* *S. Greg. Papa l. 3 Dial. c. 7*

Veli Sz. Gregur da zgovoriusi Uragi peklenі pred Sidovom one rèchi, vu onom hipu neſztaloie uſzeh do iednoga: Oh velim pak ia vezda ovak! Akoie ieden Nevernik, ieden Sidov zpoznal tuliku moch, y Jakoſzt Sz. Kriſa proti Uragom peklenem? kuliko vexu mogu zpoznati Verni Chriſtuſevi, koiſzce z-ovem Nebeſzkem oruſiem ſzuproti Nepriatelom Duſs ſzvoieh, uſzigdar oboruſne nahagjaiu? hoche ſztanovito uſzaki zpoznati ono nad ſzobum kaj zlata vuſzta obechaiu: *Si Crucem infixeris vultui tuo, nullus Dæmonum propè ſtare poterit, videns enſem à quo plagam accepit, videns arma quibus Chriſtus caput ſuum abſcidit.* Ako na tvoy obraſz poſztavis zlamenje Sz. Kriſa, nieden Urag nebude mogel blizu ſztàti, videchi mech od kogaie rannu priel, videchi Oruſhè z koiemie Chriſtus glavu nyegovu odſzekel: Niti ſzâo proti duſsennem Nepriatelom naſsem, nego tulikai proti njegovem Naſzlednikom Czopernikom, naſsem telounem Nepriatelom ovo zlamenje Sz. Kriſnoga dreva ima veliku moch y Jakoſzt, kotſzem obilno z-Hiſtoriami potverdil vu Prodecstvu od Naſseſztià Sz. Kriſa.

Hochete adda da y vam *N. N. Sz. Kris* bude pomigal ſzuproti obodvoie ſele Nepriatelom? davam bude veſzelye vu ſziromaſtvu? Urachtvo vu betegu? Ah Preſz: Kriſno Drevo, koteroie na tuliko ſzam Chriſtus izviſzil, y koiemuie tuliku iakoſzt y oblaſzt dàl, naiſze uſzaki terſzi vu ſzvoie hiſe imeti, y nyè, kada y kadegoder zagleda, nai pozdravi govorech z-poniznem naklonom: *Salve ſignum Sanctiſſimæ Crucis, in qua ſalus mundi pependit.* Zdravo budi zlamenje Preſz: Kriſnoga Dreva, nakomie Zvelichenje ſzveta viſzelo. Ali unogo bolye

naiſze

naisze uszaki terszi ovo Presz: Krisno drevo na szerczu, y pameti szvoie uszigdar imeti premislyavauch britku muku, y suhku szmert, koiuie na nyem preterpel nas predragi Odkupitel za lyubav, odkuplenje, y zvelichenje Dussicz naszeh, koie premislyavanje pobosno, hochenam usze naszladnosti, szlaszti, y chalarnosti ovoga szveta suhke y odurne vuchiniti; a tuge pak y nedvye iz suhkeh na szladke premeniti: Hoche vuchiniti tuge peklene od nasz dalko, a nasz pako ioschе dalye od grehov sztati: Jednum rechium, nai nieden nikai nepochne delati prez zlamenja Sz. Krisa, polek navuka Sz. Effrema: *Nihil absque Cruce peragas, sive comedas, sive bibas, omnia salutari hoc Crucis signo communi.* Akoli ies, pires, alikai drugo chinis, usza Krisem obiachi, kai ako vuchinis? *Hoc signo conspecto adversariæ potestates contritæ trementesque recedent.* Videchi ovo zlamenje Sz. Krisa Duhi peckleni derschuch od velikoga sztraha budu morali odsztupiti; Akoli pak neuchinis? toieto, akoli uszakoga tvoiega poszluvanja neblagoszlovis, y neobiachis zlamenjem Sz. Krisa? hochetisze morebiti gorie pripetiti, negszeie pripetilo onomu Musu, od koiega stem. *In theatro vitæ humanæ.* Daie naimre bil ieden Mus dober, y poboszen, kadabi pak ieden vecher truden legel na poszteliu, y zaszpal prez Sz. Krisa, toieto daszе ni prekrissil, chesz mal chasz bilie od dveh Uragov zgrablyen za ruke, y dobro tepen, potlam pak y odulechen Bog znakam, koiemuszu Uragi govorili, tisi nas, y z nami moras poyti, nitinam mores vuyti, koi videchisze vu tulike neszreche, y sztiszkah ni znal kaj od velikoga sztraha zacheti, nitiszeie mogel prekrisiti, arie od Uragov za

S. Ephrem. ser. de Cruce.

Ex Theat. vitæ human.

ruke bil dersàn. Hotelie na pomoch zazvati prezmoc. na Imèna IESVSSA y MARIE, ali ni mogel vuszt odpreti, megytemtoga Uragiszu tolnach delali kaiszu iz njega chinèchi? on pakoszerczem Boshu pomoch ie zazaval, y kaitje bil poboshen drugach chlovek, zatoszmiluvalszeie G. Bog nad nym, y poszlalmuie Angela na pomoch koigaie oszlobodil od uraszie oblaszti, y povedal zakaimuszeie to pripetilo, da naimre zato, kaitisze ni bil prekrisil kadaie szpàt isel, ar Uragi peklenì kotshu negda imeli oblaszt chesz Pogane Nepriatele Sz. Krisa, tak szada imaiu chesz nepoboshne Kerschenike proti Sz. Krishu.

Dokancham moie govorienje z-onem kai pishu Historikushi od potoka Nilusa po Egiptumu tekuchega, vu koiem (povedaiu) daszе nahagjaiu tak szpametne Sabe, da kada chùte vu potoku Vidru, one taki tekù kterszтike, terszeie chverszto zubmì, y nogami primù, Vidra pak akoie rauno vidi, vendar niti szmek-nym, arszе terszetike boì, niti more do nyh, arsze na viszokom chverszto dersè. Tak rauno po potoku ovoga szveta klateszе Vidre peklenszke, koie, akoli hochemo danam naskoditi nebudu mogle? mi potreba daszе chverszto dershimo tersztike Preszt Krishnoga Dreva, zubmì, y rukami, toieto da mi uszigdar zverhu nasz, y uszeh poszlov naszeh z-rukami zlamenje Sz. Krisa chinimo, y zvuszt mi zgovariamo imèna Boshanszkeh Perszon od koieh tuliku moch y iakoszt ima ne szamo ono Presz. Krishno Drevo na koiemie Christus viszel; nego pache uszako zlamenje njegovo, koie mi z-chiszтem, y poboshnem Szerczem zverhu nasz, ali koiega poszla naszega vuchinimo,

nimo, y ovak mi tulikaj nye budemo izvissavali, y Zvissavanje obsyluszavali z-naszum uremenitnum, y vekovechnum haszznum, kadati vu chaszti y presztimanju zlamenje Sz. Krisa budemo dersali, koiu isztinu gdogoder szeli spoznati? naj kussa poleк moiega navuka siveti. Amen.

NA DEN Sz. MATEIA APOST. y EVANG.

Kak szrechen ie bil Sz. Màtei Evang. da vu tak greshom szatalissu od Christussa tak milosztiunem okom iebil pogledan, y tak lyublyenem glaszom na naszleduvanie szvoie zvàn.

Sequere me, & surgens secutus est eum. Mat. c. 9. v. 9. Naszleduj mene, y gore sztausi poydè za nym.

Povolyna kruto y prilichna k-vezdasnjemu govorienju moiemu vidimisze, ona sztàra Sega. y Navada, Poganin szkoga Orszaga Traczie lyùdi, ko u Sidonius Apollinaris ovak izpisuie. Da naimre hotechi oni szvetu dati na znanje kak G. Bog na nyh veliku szkerbima, y kulikosze za nye szkerbi; Malaliszu iedno Szunsze iz koiega szutri tràki van izhagjali; Pervi zverhu iednoga mertvoga tela, koteroie sivo vuchinil. Drugi tràk szvètilie zverhu iednoga tverdoga kamena, y njega

ie razdrobil, y na prah preobernul. Treti tràk ie vuchinil iz iedne gorè debelem ſznegom pokrivene, iednu bogatu vodu techi: Hotechi ovem nachinom datina znanje daſze vu Szunczu troie fele iakoſzt nahagja, naimre mertve ſive chiniti, tverde omekchavati, y ledvene raztaplyati; kai uſze ia vu Chriſtuſu Odkupitelu naſsem nahagjam, koije ono pravo Szuncze Pravicze kotga Sz. Malakias Prorok imenuie: *Sol Juſtitiæ.* Vu koiem daſze nahagja moch y jakoſzt mertve obugjevati, tonam ſzvedochi Sz. Ianus Evang. vu 14. dèlu, kadeſze ſte daie on ſzam od ſzebe govoril. *Ego ſum Reſurrectio & Vita.* Iaſzem od ſzmerti gore ſztaienje, y Sitek. Daſze vu nyem zadersava tverde omekchavati, toieto naitverdeſze Kamènje ali ſzercza chlovechanſzka; tonam potverguie Sz. Habakuk Prorok vu 3. dèlu. *Aſpexit & diſſolvit gentes, & contriti ſunt montes ſæculi.* Gledelie G. Bog iz Nebeſzke viſzine na zemlyu, y razdruſilie narode; y raztoplyeneſzu Gore ſzveta; kaiſze ochiveſzto zpoznava vu onom ledvenom ſzerczu pechine Vere Katholichanſzke Sz. Petru Apoſt. kada naimre on ie zataieval Meſtra ſzvoiega Nebeſzkoga, vu koiega ſzerczu pogaſzenie bilveſz ogeny Lyubavi Boſie, y zatouſze ledveno bè poſztalo; ali Szuncze Pravicze puſztinſzi iz ſzebe preſzvetli tràk miloſztiunoga pogleda: *Converſus Dominus reſpexit Petrum.* Obernulſzeie, y ogledalſzeie na Petra, y ovaledvena pechina Szercze Petrovo, pochelote iſzebe tochiti vode bogate ſzuze: *Et egreſſus foras flevit amarè.* Yizidùchi van ſuhkoſzeie plakal, koie ſzuze njegaſzu bogatoga vuchinile z Miloſchum Boſium: Denesni pak Sz. Mathei Apoſt. y Evan. bilie ieden Mertvecz,

Malach c. 4. v. 2.

Joan. c. 11. v. 25.

Habac. c. 3. v. 6.

Math. c. 26. v. 75.

Duſza

ar Dusa njegova gresna pred Bogom bilaie mertva, polek oneh Sz. Ezekiela rèchi. *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Dusa koia zagrèsi, ona umre: On pako Harmiczar buduchi vu velikeh Kriviczah, y Usurah ie sivel; billie polek toga tverdessi od uszakoga kamena, proti Ubogem, nehotechisze nad nymi szmiluvati, à unogo menje nym kakovo Almosstvo podeliti: Ovu adda mertvu Dusu videchi Szuncze Nebesko pusztiloie presvetlràk pogleda szvoiega: *Vidit hominem.* Zverhu koieh rechi Sz. Peter Chrysologus ovak govori. *Vidit illum DEUS, ut ille videret DEUM, vidit illum Christus, ut ille peteret latebras amplius non videret.* Videlie nyega Bog, dabi on videl Boga, videlie nyega Christus, dabi on penèsz szvoieh vech nevidel: kak berse ie pochutil ov tverdi kamen zverhu szebe tràk glasza Szuncza Pravicze: *Sequere me.* Naszleduj mene, taki ov mertvecz ie gore sztal: *Et surgens*: Taki ova tverda pechina pochelasze ie omekchavati, y iz meszta gibati: *Secutus est eum.* Y uszaostaviussi posselie bil za nym. Kai y ie nyegova naivexa szrecha bila daie pak natuliku chasst, y szvetlosst izvissen bil; koiega szreche ako y mi selimo, y hochemo delniki posztati? potreba dasze terszimo nyega neszleduvati, kai pak y kakszeto mora vuchiniti? hochu na dalye obilneie pokazati. *Ezechiel c. 18. v. 20.* *S. Petr. Chrysol. ser. 30.*

Zapovedaussi negda vu sztarom zakonu G. Bog Sz. Patriarke Abrahamu, dabi ostavil Domovinu szvoiu, Hisu, y Rodbinu, terbi posel tamo kamomu on pokase. *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo Patris tui, & veni in terram quam monstravero tibi.* Koiu zapovedrazumeussi od G. Boga sztarecz Abraham, nije keszni- *Genes. c. 12. v. 1.*

nil

nil izpuniti, negoſzeie taki pochel na put ſzpraulyati. *Egreſſus eſt itaque Abraham ſicut præceperat ei Dominus.* Sz. Ambros razmislyavaiuch pokornoſzt hitru Abrahama Patr. nemore zadoſzta prehvalitiga, nego kakti veſz oſzupnjem nad tulikum zverſenoſztium ovak od nyega govori. *Magnus plane vir Abraham, & multarum virtutum clarus inſignibus: hoc enim quod pro magno inter ſeptemſa pientum dicta celebratur ſequere DEUM, perfecit Abraham.* Velik kruto bilie chlovek *Abraham*, y zunogemi Dobrotami okinchen; ar ovo kai od uſzeh ſzedem Mudreh na veliko be derſano, y na unogo preſtimavano ie bilo, Naſzleduvati Boga, Abraham ie izpunil. *Ali kada ia razmislyavam pokornoſzt deneſnjega Sz. Mateia Apoſtola, y Evang. imam prez uſzake dvoinoſzti unogo vexi zrok chuditiſze, negoie imel Sz. Ambros zverhu pokornoſzti Abrahama Patr. y unogo pravichneie morem rechi od Sz. Mateia. *Magnus plane vir S. Matthæus, & multarum virtutum clarus inſignibus; hoc enim quod pro magno inter ſeptem ſapientum dicta celebratur, ſequere DEUM, perfecit Matthæus.* Velik ſztanovito ie bil Chlovek Sz. Matei Apoſtol, y unogeh Dobroth pun, ar one rechi, naſzleduj Boga, koieſze za naivexe hvale zmegy uſzega govorienja uſzeh ſzedē mudreh obſzlusavaiu, Sz. Matei zdellom ie izpunil; yto onda naimre, kadatimuie Chriſtus rekel: *Sequere me.* Naſzleduj mene, koi glaſz, y rechi kak berſe be zachul Sz. Matei Evang. *Surgens ſecutus eſt eum.* Taki prez uſzakoga ſtentanja goreie ſztal od ſztolla Harmicze ſzvoie, y kakti zabiuſiſze iz blaga ſzvoiega, za koiem pervo toga tulikoie nyegovo ſzercze hlepelo oſztavilie, y poſsel za Chriſtuſsem; *Surgens ſecutus*

S. Ambroſ. hom. in Geneſ. de Obed. Abra.

ctus est eum. Velikaie adda pokornoſzt bila Abrahamova, ali unogo vexaie bila Mateova; akolije G. Bog tak ſtru Zapoved *A*brahamu dàl? Iega taki obatrivel, y zzveſzelil, obechauſsimu veliku plàchu: *Faciamque te* Genes. c. *in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen* 12. v. 2. *tuum, erisque benedictus.* Hochu tebe vuchiniti Otcza noſsine Narodov, hochute blagoſzloviti, y tvoie jme vuſziti, y blagoſzloulyen budes: kakovoie adda chudda *A*braham ie tak hiter bil, vu izpunieniu zapoved i boſze? pokeh dobie chùl iz vuſzt Boſieh obetanje tuli e ſtache, oh to ni nikakvo chudo nè! kot nebi chudo bilo, dabi Preſzvetli Czeſzar rekel koiemu goder ako prem kaibogateſemu kmetu; oſztavi tvoiu Domovinu, Rodbinu, priatele y uſze kai imas vu hiſe tvoie, ter hodi vu moy Czeſzarſzki Dvor, kadete hochu na veliku chaſzt izviſiti, z Blagom nadeliti, y zverhu unoſsine lyucztva poſzpoduvati vuchiniti: Nebi velim ia nikakvo chudo bilo, dabi on kmetina na Czeſzarſzku zapoved uſza voia oſztavil, za zadoblyenie tulike chaſzti, preſtimaval, y Bogacztva: Tak rauno ni chudo daie Abraham oſztavil ſzvoiu Domovinu, Rodbinu, Priatele, y uſze kaije imel, buduchi damuie G. Bog unogo vexa obechal.

Da pak Sz. Matei Apoſtol, y Evang. na ſzame dve poſzte rechi: *Sequere me.* Naſzleduj mene, kotereie vuſzt Criſtuſseveh chul, prez uſzakoga obetanja kakove plache, taki prez ſtentanja oſztavilie ſzvoiu Domovinu, rodbinu, hiſu, y uſze kaije lepoga y dragoga vu ſze imel, ter gore ſztauſsi poſsel beza nym: Ni pital Sz. Matei Chriſtuſsa, kot Abraham G. Boga. *Domine quid* *est mihi?* Goſzpone kai mene das? Ni velim govoril

Sz. Matei, ò Meſter! ti mene za tobum zoves, ali pitam te iednomalo kai ti mene das, ako za tobum poydem? Hochèſmi morebiti vech blaga dati negoga ſzam imas? ja tebe dobro poznam daſzi ti ſzam ieden ſiromah chlovek, koiſze nimas chim hraniti, nego od drugeh hrànu proſzis; Hocheſme nadeliti z-unogemi Imàjni? ali ia dobro znam da ti mi hiſe tvoiè nimas, nego po lyuczkeh moras ſztanuvati; Hocheſmi dati tvoy Blagoſzlov kamoſze goder genem, y obernem? Ali chuiem od naſseh Piſzczev, y Popov, daſzi ti chlovek Uragometen, y da vu Imenu Belzebuha Vrage izganjas. *Quid ergo dabis mihi?* kai adda dàs mene, akote naſzleduval budem?

Ah! N.N. nè nit pomiſzlil nas deneſmi Sz. Matei nato nè, unogo menje kai takovoga nyemu *rekel, ali* od nyega potrebuval. Negotaki, vu onom iſztom hipu, kak berſe ie zachul iz vuſzt Chriſtuſseveh one rèchi: *Sequere me.* Hodi za menum, ſztalſzeie gore, y poſselie za nym: *Et ſurgens ſecutus eſt eum.* Y zato morem ia z-vexum iſztinum Sz. Mateiu one rèchi pripiſzati, koieie Sz. Ambros od Abrahama Patr. rekel. *Magnus plane Vir Matthæus, & multarum virtutum clarus.* Velik ſztanovito chlovek ie Sz. Matei, y unogeh Dobroth pun; kotmje to potverdil Sz. Thomas Angelſzki tolmachech deneſnjega Sz. Evang. rechi, koie ſzam od ſzebe ie piſzal Sz. Matei Evang. *Vidit hominem.* Videlie chloveka, y velì ovak Angelſzki Navuchitel. *Vidit hominem, & non vidit virum, quia vir à virtute, homo ab humo dicitur.* Videlie chloveka, y ni videl Muſa, ar Mus (ne iur Mus teſak, ali *Mus* Zakonſzki) ſzvoie ime iemlye od Dobro-

te;

te: *Vir à virtute*: Achlovek pak ſzvoie ime imelye od zemlyè. *Homo ab humo dicitur.* Doklam Mateius ie hedel na Harmiczebilie chlovek pohlepen, y ſzkerblyu za blagom zemelyſzkem, koieie po krivicze y uſurah ſpraulyal, y kot takovoga greſnoga chloveka zemelyſzkoga videchi Chriſtus, zazvalgaie za ſzobum. *Vidit hominem.* Y kak berſe na zvanje Chriſtuſevo pokazal ſze ie pokornoga na zapoved, lyublyenoga vu naſzleduvanju, neplyunoga vu podnaſsanju uſzeh teskòch, y nevolyl, naſganoga vu prodekuvanju; Oh! ondaſzeie pokazal ne rech chlovekom zemelyſzkem, nego Muſem punom Dobroth: *Multarum virtutum clarus.* Oh kak chudno adda ie preobernenje Sz. *M*atheia Evang.! takovoga iata hitro niſzem ſztanovito chul, niti ſtelodniednoga Szvetcza Boſiega.

Chudno iſztinaieto daie bilo preobernjenie Sz. Antona Opata Puſchenika, koi chuiuch na iednom Prodecſtvu one Chriſtuſeve rechi. *Si vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.* Ako hoches zverſen biti, hodi, prodai uſza koia imas, ter Ubogem razdèli. Kai on taki ie vuchinil, raz prodauſsi uſze ſzvoie, terie penezze Ubogem razdelil. Takie vuchinil Sz. Ferencz Borgias, potlambi bil zagledal odurni gnyliobraſz, zmegy uſzega ſzveta Sen nailepſe Izabelle Czeſaricze, y zpoznal vuchemſze chalanoſzt ſzveta ovoga zaderſava, ni kefznil premeniti ſztaliſsa Szvetcza koga na Redounoga, Sz. Tovaruſztuſa IESVSſzevoga zapuſztiu ſi Rogaeztva, Herczeſiu, y chaſzt naivexu vu Dvoru Caſaruſsa Czeſzara: Oh kak chudno premenjenie! Chudno preobernjenie bilo ie negda Sz. Apoſtolov (da druge

cze na ſztran oſztavim) Petra, Andraſsa, Iakopa, Ianuſsa, Filipa, Bartola, y oſztaleh; ali zmegy uſzeh naichudneſseie bilo deneſnjega Sz. Mateia Apoſt. y Evang. ar uſzi oſztali *Apoſtoli* imeliſzu zrok zadovolyen Chriſtuſsa naſzleduvati, buduchi nym od nyega obechano, y recheno. *Venite poſt me, & faciam vos fieri piſcatores hominum.* Hôte za menum, y hochu vaſz vuchiniti Loucze lyûdih. Ali Sz. *Mateiu* nikai ni bilo obechano, nego liſztor recheno. *Sequere me.* Naſzleduj mene, y naſzleduvah nyega prez uſzakoga uffanja, ali izpitavanja za plàchu: Drugi Apoſtoli kadaſzu za Chriſtuſsem posli, zapuſztiliſzu ſzvoie Barke, Mreſe, Staresse, Priatele; Ali Sz. Mattei unogo vech ie oſztavil, kai pak takovoga? poſzluhnemo premudroga Toſtatuſsa govorechega. *In Matthæo autem adhuc fuit majus Miraculum, qui cum ſederet in ardoribus avaritiæ, lucraterrena captans in telonio; Chriſto vocante omnia deſeruit, quæ habebat, & quæ habere poterat, & quod maius eſt quæ habere cupiebat.* Vu Mateiu unogo vexe chudo ie bilo, koi kadabi ſzedel na goruchem ognyu ſztupoſzti, dobichke zemelyſzke lovechi na Harmicze; nazvanje Chriſtuſsevo uſzaie oſztavil koiaie imel, koiabi mogel bil imeti, y kaije ioſche vech, koiaie ſelel imeti: Pridaie ioſche k-tomu ov mudri chlovek ove rèchi. *Hæc autem mox vocatus, quod ſubito deſereret, Miraculum erat, & inter Miracula ſcribendum.* Ova pako, berſelje bil zazvan, daie taki uſza oſztavil, chudoie bilo veliko, y megy Mirakulume potrebno zapiſzano biti; ar nebili bilo veliko chudo, dabi gdo ne ure mertvoga, nego napol mertvoga liſztor chloveka, od Doktorov zapuſchenoga; vu kratkom chaſzu oz-

Math. c 4. v. 19.

Toſtatus hic.

dra-

dravel, y od szmerti oszlobodil? gdo pak nebude za iedno veliko chudo derszal, da nas Sz. Apostol Matei, koterje naszred penèz szedel, nye guszto krat broil, guschе od nyh govoril, najguschе od nyh miszlil kak bijh mogel vech dobiti, y bogatesi poszlati, ter vendar na ieden szam glasz dveh rechi. *Sequere me.* Naszleduj mene; *Surgens secutus est eum.* Gore stausi, poszelie za nym, toiesztza Cdristusem, zabiusisze kakti iz szvoih penèz, Senè, Deczè, y iednum rechium zeusznega kaije goder lepoga y dragoga imel. Oh ter nili to iedno veliko, y oszebuino chudo?

Radbi vezda oude znati od vasz N. N. kaije Sz. Matei za iednu plachu dobil zato daie on tak hiter bil usza szvoia osztaviti, y Christusa na tak proszto zvanje naszleduvati, kakovu velim plachu, chasztali hvalu ie zadobil? Rechetemi morebiti daie poszlal Apostol; pravo, alj, kai vech? poszlalie ieden Evangelista; y to ni krivo, ali, kai vech? poszlalie ieden zasgani Prodekator, koteri szvoiem prodekuvanjem vech od szedemnaiszt jezer zabludench ovchicz, vu Oucharniczu prave Vere Katholichanszke ie zapelyal po szvdochanszvu mudroga Petra de Natalia. *Petr. de Natal. l. 8. c. 100*

Megy unogemi lepemi, y hvale urednemi sztvarmi koiem terszilisuszeunogo Sz. Otczi prisz podablyati Sz. 4. Evangeliste, iesu tulikai bili oni chetiri Potoki koiji iz Zemelyszkoga Paradisuma van teku, terszе po unogeh krayieh szveta razlevaiu, pervi zmegy koieh potokov zovesze Fison; buduch pako denesni Sz. Matei od Christusa, Apostolom, y Evangelistum zkupa vuchinjen; Potok pako Fison ie pervi megy osztalemi tre-

mi; Sz. Matei tulikai ie pervi megy Evangelisti, addasze Sz. Matei ovomu potoku nalbolye prisz podobiti more, y to ne zaradi pervine, nego zaradi Nature; kaije pak, y kakoveie nature potok Fison? *Fison*, polek tolmachenja unogeh mudreh lyudi, hochere chi *Abundantia*. Obilnosztr; Matheus pervo negoie od Christusza bil na nasztleduvanje zvan, polek uszeh szvoieh puneh skriny szrebra, y zlata, polek puneh saklyev penez, polek uszeh szvoieh kinchev bilie sziromah; Poklamie pak pochel Christusza nasztleduvati, ima uszega obilno, buduch on ieden zmegy oneh, od koieh Sz. Pavel Apost. govori. *Nil habentes, & omnia possidentes.* Koij nikainimaiu, y zeusztem ladaiu, uszega obilno imaiu, y nikajim nemanka: Takvem rauno nachinom Sz. nas deneszni Mathei Evang. ie szpodoben potoku Fison, koi potok vu Sz. Piszmu ovakszе izpisuie. *Nomen uni, Phison: ipse est, qui circuit omnem terram Hevilath, ubi nascitur aurum, & aurum terræ illius optimum est.* Ime iednoga potoka ie Fison, y ov teche okolu uszega Orszaga Hevilath, vu koiem zlato raszte, y zlato one zemlye ie naibolsze. Kaije pak to za ieden Orszag, y zemlyu Hevilath, okulu koiega razlevaszе potok Fison? Unogi mudri tolmachnikli Sz. Piszma, unoga od toga pisu; vexi vendar del od nyh po ovom Orszagu Hevilath razmeiu Arabiu, y Mesopotamiu, ali nai govori gdo kai hoche; ja pak velim ovak da iz pera Sz. Mateia z koiemie on Sz. Evangelium piszal uszе szamo zlato nameszto tinte ie van teklo; ar nili zlato, pache y od uszakoga zlata preztimaneszе, Nature chlovechanszke naszе uzetie, y na ov szvet Narogegenje Szina Bosiega? Niszuli zlato, y od uszakoga zla-

1. Corin. c. 6. v. 10.

Genes. c. 2. v. 11.

ta preſtimaneſse rèchi one. *Miſericordiam volo, & non* *Math. c*
ſacrificium. Y one druge. *Non veni vocare juſtos ſed pecca-* 9. v. 13.
tores. Koie rèch po na lehneniu Duha Sz. iz pera Sz. Mate- *Marci c*
ia ieſzu zesle; toieto od Miloſzerdnoſzti Chriſtuſsa 2. v. 17.
Zvelichitela naſsega koije doſsel na ov ſzvet Miloſzerd-
noſzt ſzvoiu iz kazuvat, à ne *Aldovov* pobirat; Doſse-
lie zvat greſnike na pokoru, y iz pokore vu Nebo, à ne
Pravichne.

To za potverditi, nebudem dalye peldih y Hiſtorijh
iizkaval, pokehdob vidimiſze daie Sz. Matei ſzam ſze-
be za peldu hotel pokazati, buduch daſzuſze ove rèchi
koiele on od Miloſzerdnoſzti Boſie piſzal, naibolye vu
nyem iz punile, ar chuiem kai Sz. Ivan Chryſoſtomus go-
voriz verhu Sz. Mateia rechih, ali da bolye rechem od *S. Joan.*
ſzamoga Sz. Matheia. *In profundo malignitatis erat, &* *Chrſoſt.*
uſque ad verticem virtutis conſcendit: ut nobis oſtenderet nemi- *hom. 14.*
nem debere deſperare de ſalute ſua. Vu glubine hudobe, y *in Math*
grehov bilie zakopan, y na verhuneca Dobrote y ſzve-
toſzti ie izeſsel; dabi nam pokazal da nigdor nemora
zdvolti od Zvelichenja ſzvoiega: Zakaizato govori na-
dalye Zlatovuſzti Navuchitel. *Si Publicanus es, poteſs fieri* *Id. ibid.*
ri Evangeliſta; ſi Blaſphemus es, poteſs fieri Apoſtolus; ſi latro
es, poteris Paradiſi colonus effici; ſi Magus es, poteris Domi-
num adorare: Nec eſt ulla malitia quæ pœnitentiâ non ſolvatur;
Et ideò tamquam principia malignitatum elegit Chriſtus, ut nè-
mo uſque in finem ſe deſpiciat. Ieſzili ti ò chlovek, ieden
Publicanus, ochiveſzt greſnik, kotie bil Mateius? oh
neboyſze! mores ioſche Evangeliſta poſztati; ali kak?
po prave pokore, y pobolſanjem ſitka; Ieſzi morebiti
blaznik kotie bil Savel, vezda Pavel? nezdvoy! mores
ioſche

ioſche Apoſtolom poſztati, ali kak? po pokore, y naſz. leduvanjem Chriſtuſsà. Ieſzi morebiti Tolvay kotie bil Diſmas? ah neſztraſiſze! ar mores ioſche ſztanouniky Purgar Nebeſzki poſztati; ali kak? po prave pokore za preſeſztnè grehe, y pobolſanju ſitka; Ieſzili Czopernik kotie bil negda Sz. Ciprian? ah uffaiſze! ar ioſche mores G. Boga moliti, nyemuſze klanjati, y od nyega Miloſchu zadobiti, pokoru chinech zà preſeſztne grehe; ar ni takove hudobe, niti greha, koiſze nebi mogel Sz. pokorum obaliti, y zato kakti pochetnike grehov y hudòb zebralie Chriſtus, dabi njeden dokoncza ſitka ſzvoiega nezdvoil vu Miloſche Boſie.

Hochu veruvati daſzteme obilno, y zadovolyno N.N. razumeli od ſzrechnoga preobernjenia Sz. Mateia govoriti, y daſzi ieſzte uſzi do iednoga za zerczalo nyega zebrali. Oh dabi G. Bog dàl! dabi ſzadaſnje ureme unogo imel Naſzlednikov Sz. Matei Apoſtol, koijbi, kot on, bili gotovi za Chriſtuſsem poyti, kadaie za ſzobum zove; Oh! Kulikokrat Chriſtus zove, y krichi dabi za nym isli, y dabimu z-pravem ſzerczem ſzlufili: Krichi ſztanovito y zove po Sz. Piſzmu, krichi y zove po Sz. Prorokeh, y Apoſtoleh, krichi y zove po nuternjeh nadehavanjah, krichi y zove po Sz. Navuchitelch y Prodekatoreh, krichi y zove uſzakoiachkemi kaſtigami. Ter niſtarmenje oh! kakoijhie malo koijbi njegov glaſz hoteli poſzluhnuti, y na njegovo zvanje hoteli za nym poyti. Zovenaſz chalarni Szvet, y takiga poſzluſsamo; zovenaſz Telo y takimu po volye hodimo: Zovenaſz Urag y takiſzmomu pokorni. A zovenaſz Szin Boſzyi, Iſztina vekovechna, obechaiuchi nam Kinche

Ne-

Nebeſzke akoga nafzleduvali budemo, terga vendar ne-more nayti, koibiſze za nyega, y za kinche nyegove maral, koibiſze reku kot deneſni Sz. Apoſtol hitro gore iz grehov ſztal, y Chriſtuſſa po prave pokore naſzleduval. Oh! kulikaie adda to noria, kulika ſzlepota, kulika tverdokorneh lyùdi neſzrecha? Oh! kak miloſze tuſi dobri y Miloſztiuni JESVS pri Poboſnem Thomaſu à Kempis cheſzte takove nemàrne, neſzpametne, y tverdokorne lyudi. *Ego Dominus docui Prophetas ab initio, & usque nunc non ceſſo omnibus loqui, ſed multi ad vocē meam ſurdi ſunt, & duri: Plures mundum libentius audiunt quam DEUM, facilius ſequuntur carnis ſuæ appetitum, quam DEI beneplacitum.* Iaſzem vuchil Proroke na pochetku, y do ſzada nepreſztaiem uſzem govoriti, aliſze unogi na moy glaſz gluhe kaſu, y tverdokorne; Unogi rayſsi ſzvet poſzluſsaiu nego mene Boga ſzvoiega, legiye, y marliveſzvoia poſelenja naſzleduiu, meg moie hotenje, kotero drugo ni, nego uſzeh zvelicheneh vu Nebu pri ſzebe imeti. Oh moy premili, y predragi Zvelichitel! neuzemimi za zlo da z tobum pouffamſze govoriti, arſze zderſati nemorem dabi nezakriknul: *O tempora! O mores!* Oh uremena! O ſzege! ſzadaſnjega uremena lyùdi; kadeſzu kade vezda ona cheſztita uremena? kadaie za tvoiem glaſzom veſzſzvet tekal, kotſzu tvoij Nepriateliposzvedochili. *Ecce mundus totus poſt eum abiit.* Kadeſzu ona uremena? kada unoſina lyucztva iz varaſsev jeſze k-tebe zteкala, polek ſzvedochanſztva Sz. Lukacha. *Cum autem turba plurima convenirent, & de Ciuitatibus properarent ad eum.* Kadeſzu ona uremena? vu koieh tulika unoſina musoga, y ſenſzkoga ſzpolla lyùdi

Thom. à Kemp. l. 3. c. 3.

Lucæ c. 8. v. 4.

bogaczstva, y naszladnosti osztaulyaiuch, y zapuschaiuch tekalisu vu daleke puschine, zapiraliszusze vu pechine, y onde do szvoie szmerti tebe verno szlusili: Kdesu szada kade Antoni, Hilarioni, Benedicti, Ferencai, y Mateij? koiszu na iedno zvanje uszha oduriuszi szvetouna, tebe szamoga posli naszledovat; Zoves y szada ali za malu haszen, ar; *Omnes mundum libentius audiunt, quam te DEUM Creatorem suum.* Uszi rayszi szvet poszluszaiu, polek nyegoveh zapovedi rayszi sivù, neg polek tvoieh Sztvoritela szvoiega.

Razumeuszi adda denesnjega Sz. Apostola Mateia hitro preobernjenie iz tulikoga Gresnika, na tulikoga Szvetcza, nedvoim daie koigoder zmegyvasi N.N. szam szobum dokonjal, odszeh dob pocheti naszledovati ovoga Sz. Apostola, vu naszledovanjem Christusevem, z-pobolsanjem sitka po Sz. pokore. Oh szrechno, Szveto, y Blaseno nakanjenie! ali naj uszaki dobro pazi da bude sztalno, y zverseno kotie bilo Sz. Mateia Apost. koi kak berse zachul be glasz Bosyi taki prez uszakoga stentanja pochelgaie naszledovati, uszа szvoia osztaviuszi, k koiem vech nigdar nisze hotel povernuti, kot od nyega pisse ieden Mudri Prodekator Gabriel Pepin; *Secutus est Matthæus Christum perseveranter usque ad finem vitæ suæ.* Naszledovalie Sz. Matei Christusa sztalno do szmerti szvoie, znaiuch doro on, ono kaije unogo potlam Sz. Gregur Papa vuchil. *In casum bonum agitur, si ante vitæ terminum deseratur.* Zahman (hotelie Sz. Otecs rechi) gdo pochne dobro siveti, Christusa naszledovati, y za grehe pokoru delati, ako vu takovom siulenju tia do szmerti neobsztoi. Kai haszne Saulu Kralyu daie do-

Gabriel. Pepin. Con. de S. Matthæo. S. Greg. l. 4. moral. c. 40.

dobro pochel ſzvoie Kralyuvanie, daie ie pak zlo dokonchal? kai haſzne Salomonu Kralyu daie tak Muder chlovék na pochetku bil, daie pak na konczu ſitka ſzvoiega takov norcz poſztal, daie krive Boge molil, y nymſze klanyal? kai haſzne nevernomu Iudaſu Iskariote, daie vu Chriſtuſſeve skole ſzveto pochel ſiveti, daie pak na konczu iſztoga Meſtra, y Sztvoritela ſzvoiega prodal, y dal nevernem Sidovom, potlam pak ſzam ſzebe ie obeſil, y Duſu neſzrechnu k Uragu poſzlal? kai haſzne tulikem neizbroienem Puſchenikom, Redotnikom, y ſzveczkoga ſztaliſa lyudé daſzu ovoga ſzveta teloune naſzladnoſzti, uremenitna bogacztva, y chaſzti chalarne odurili, y zapuſztili na pochetku, vu mladoſzti ſzvoie, da pako pod ſztaroſt, vu ufze naiodurneſſe grehe ieſzufze podali, vu nyh zakorenili, y dokoncza ſitka ſzvoiega obſztâli, ter tak Duſze ſzvoie neſzrechno na veke pogubili; koia vekovechna neſzrecha ako nechemo daſze y nam pripeti? uzememoſzi za Zerczalo, za Peldu, y za Patronuſsa Sz. dana ſnjega Apoſtola, y Evangeliſtu Mateia, ter na njega gledech, kak naimre onie hitro, y lehko iz tulikoga Greſnika tak velik Apoſtol poſztal, y Evangeliſta pervi; na njega reku gledech izkaſemoſze pokorni G. Bogu naſsemu kadagod pochutimo kakovo takovo zlamenje zvanja njegovoga: Proſzemoga y molemo daſze y na naſz nevolyne Greſnike z-onem iſztem miloſztivnem okom ogleda z-koiemſzeie ogledal na Petra, y pogledal Mateia, krichech iz glubine ſzercza uſzaki ſzvoiega: *Reſpice in me, & miſerere mei.* O Miloſztivni Uſzamoguchi G. Boſe! ogleiſze z-Miloſztivnem okom tvoiem na me neurednoga ſzlugu tvoiega, & *Pſal.* 118

miſerere mei, y ſzmiliuſze nad menum, podelechimi ieden ſzam tràk Miloſche tvoie, da ia budem mogel na ovom ſzvetu tak tebe naſzleduvati, naſzleduiuch tak tebe ſzluſiti, ſzluſech tak zverſeno zapovedi tvoie obderſavati, date pak budem mogel z denesnjem Sz. Mateiom Apoſtolom, y uſzemi tvoiemi Naſzledniki vekoma vu Dike Nebeſzke vusivati, vusivaiuch hvaliti, Dichiti, y poſtuvati. Amen.

NA DEN Sz. MIHALYA ARKANGELA.

Sz. Mihaly Arkangel pod Bogom y MARIVM je naivexi nas Pomochnik ſzuproti uſzem neprialelom naſsem tak Telounem, kak Duſseunem.

S. Michaël Archangele defende nos in prælio, ut non pereamus in tremendo Judicio. S. M. Eccl.

Sz. Mihaly Arkangel bràni naſz vu Harczu, da ne poginemo na ſztraſnom Szudu Boſiem.

HValyeno, y Blagoſzloulyeno nai uſzigdar bude, Premudro, Prechùdno, y Prezmoſno Provigenje naſsega Dòbroga y Miloſztiunoga G. Boga; kotero Provigenje vidiſze y zpoznava vu uſzeh ſztvarah, aliſze naibolye ſzveti y oſzebuinem nachinom chaſztì vu njegovom izebrànom lyuczstvu Izraelſzkom: Ar, nili bilo pre-

prechudno ono Provigenje Boſie? da on uſze neme ſztvari ne ſzamo z-hranum proviguie, nego tulikai uſzakeneme ſztvari providelie za meſzto y prebivaliſche uſzakomu ſzvoie, kot Pticzam Zrak, Ribam vode, Zveriuloze, y Gore, ioſche vech, providelmuie y za oruſiè zabranitiſze ſzuproti Nepriatelom ſzvoiem, dadùchi Oroſzlanu rèp, Medvedu pàrklye, Vuku zube, Volu roge, y tako od oſztaleh, kotnam to lepo potverguie Sz. Ivan Chryſoſtomus ovak govorechi. *Omnem ſenſibilem S. Joan. naturam armatam, & munitam creavit DEUS.* Uſzaku Chryſoſt. ſztvar chùtechu oboruſnu ſztvorilie G. Bog. Chloveku in Math pakkogaie na ſzvoy Boſanſzki kip ſztvoril, gdo bude c. 7. mogel dvoìti vu tom, damu nebi providel za oſzebuini ſchit, pomoch, y obrambu, vu uſzeh potrebochah, y pogibelyah tuliko telouneh, kuliko Duſeuneh? Tomu lepu Peldu imamo vu onom izebranom Lyucztvu Izraelſzkom, kotero, kak chudnem nachinom po Moyeſſu ſzvoiem Proroku iz ſzuſanſztva Faraona Kralya ie oſzlobodil, iz Egiptuma izpelyal, po puſchine czeleh 40. let vodil, raunal y z-hranum provigjeval; Naichudneſse pakmenefze vidi ono dugovanje Provigenja Boſiega, z-ovem Iſzraelſzkem ſzvoiem zebranem lyucztvom kai Sz. Moyſes Prorok poveda. *Nunquam deſuit columna* Exod. c. *nubis per diem, nec columna Ignis per noctem coram populo.* Nig- 13. v. dar ni zmenkal ſztùp oblaka po dnevu; niti ſztùp og- 22. nya ponochi onomu lyucztvu, za koterem ſztupom kakti za iednem vogyum ono lyucztvo ie hodilo po oneh puſchinah, pokeh dob on ſztùp ſzluſilie nym po dnevu za Szenczu branechijh od ſzunchene uruchine; Po nochi pak ſzluſilie nym na meſzto ſzuncza ſzvetechijm po

pravom putu hoditi proti zemlye obechâne. Gdo pak ov prechudni sztùp ie pred onem lyucztvom noszil? y gdoie snym gibal? Ah! gdo drugi, gdo drugi? Ako ne Angel Bosyi, kogaie G. Bog obechal bil ononu lyucztvu na pomoch poszlati, kot vu knigah Moyseseveh nahagjam zapiszano: *Ecce ego mittam Angelum meum, qui præcedat te, & custodiat in via, & introducat in locum quem paravi.* Nut ia poszilyam Angela moiega, koi pred tobum poyde, y tebe na pùtu chuval bude, doklamte zapelya vu meszto koteroszem pripravil. N.N. Kaiszmo uszi mi ovoga szveta lyudi, ter naimre kerscheni, akone iedni pùtniki koij po puschine szveta ovoga putuiemo proti zemlye obechâne vekovechnoga Biasenstva; Ali kaiti vu ove Puschine nahagjaiusze unogi pùti koij pelyaiu ne szamo vu Zemlyu obechanu, y meszto Dike Nebeszke nam pripraulyeno od Sztvoritela naszega G. Boga; Negoszke tulikaj unogi y neizbroieni, ter siroki y proszirani nahagjaiu pùti, koij pelyaiu vu Muke peklenszke. Vu ove Puschine chalarnoga szveta nahagjauszze tulikaj unogi Nepriateli tuliko telounì, kuliko Dusseunì, koi nam po dnevu, y po nochi zaszedaiu, y lechke poszkaulyaiu, dabinasz zkonchati mogli: Kai uszenas Dobri y Miloszciuni G. Bog dobro znaiuch, imelie ne mensu szkerb na nasz, nego y na ono lyucztvo Izraelszko, poklambinasz z-keruium, Mukum, y szmertium Szinka szvoga oszlobodil bi iz szusanstva Peklenszkoga Faraona, providelnamie tulikai uszakomu zoszeb za Angela Chuvara. *Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus vijs tuis.* Uszem pako zkupa za Voyvodu, raunitela, y branitela vu uszeh pogibelyah naszeh, y

Exodi c. 23. v. 20.

ov

pr ie Sz. Mihaly Arkangel, koiega kak moramo na pomoch zazavati, vuchi nasz Sz. Mati Czirkva *S. Michael Arkangele defende nos in prælio &c.* Kulik adda, y kak veren, pomochnik nas ie Sz. Mihaly Arkangel szuproti Nepriatelom telounem, à unogo pak bolye Duszeunem? nakratkom hochu pokazati.

Taki na pochetku sztvorienja, kadaie G. Bog iz nikara szvoril one chiszte Angelszke Duhe, taki potlanie poszstala ona velika Puntaria megy nymi, szuproti koiem poszstavioussiszse Sz. Mihaly Arkangel Herczeg, y Generaloneh verneh Blaseneh Duhov Angelszkeh, y pocheussiszse snymi harczuvati, doklamieie obladal, y iz Neba vu pekel rinul; poklamszu oni *Dobri* y verni Angelszki Duhi vu Milosche Bosze, y Dike Nebeszke potvergjeni; Taki velim onda bileszu nym odkrivene skrounoszti prechudnoga provigenja *Bosiega*, vu koiem videli, y spoznali ieszu, da nekoij zmegy nyh szvoie ureme budu odlucheni za Chuvare Naroda chlovechanszkoga, ar kako vuchi Sz. Gregur govorech. *Quid* S. Greg. l 2. moral. c. 2. *prosit Angeli de eis quæ sciendæ sunt, nesciunt? quis scientem omnia sciunt.* Kai Angeli od oneh koiasze znati moraiu, neznaiu? hoijuszaznaiuchega, znaiu. Zato znali, y videli ieszuszа, kai, y kak bude na potlam snymi, znalisu naimre oni kai G. Bog na pochetku ie nakanil snymi vuchiniti, kot to odperteie Sz. Augustin govori. *Sanctis Angelis suis, in primalucis conditione formatis, prius* S. Augustin. *ostendebat, quid esset deinceps creaturæ.* Sz. Angelom szvojem, na pochetku perve szvetloszti sztvorienem, pervoie G. Bog pokazal, kai ie potlam sztvarial: pokazalymie naimre da on hoche sztvoriti Narod Chlovechanszki,

ki, koiega naroda znanesʒu bile G. Bogu velike nevolye, y pogibeli ufzakoiachke, zato hotelmuie tulikai provideti za pomoch y obrambu, za raunitele y obranitele, toieto Sz. Angele, daga oni chuvaiu, y raunaiu, kai razume usi Angeli Boʒyi, da naimre ufzaki zmegy nyh bude imel iednoga chloveka z-Dusum pod ʒvoium ʒkerbium, y obrambum, Oh! kuliko veʒzelye ufzaki on Blaseni Duh Nebeʒki ie pochùtil; kakie ufzaki selel dabi kai berse, to berse dosla ona Dusa na ov ʒvet, na koiuie on ʒkerb moral noʒziti; y kada ure ono uremedoide, daʒe vu materinʒke vutrobe Dusa z-telom zklopi, taki on hip on pochinia na nyu ʒkerb noʒziti, nyu chuvati, y od ufzake pogibeli bràniti; niti ʒamo na Dusu on ʒkerb noʒzi, nego pache y na telo, dabi naimre telu kai nenaskodelo pochembiʒze y Dusa pogubiti mogla.

Odkud Sz. Hieronymus razmislyaiuch urednostzy

S. Hiero. in Math c. 18. Plemenschinu ufzake Duʒe ovak lepo govori: *Magna dignitas animarum, ut unaquæque habeat ab ortu Nativitatis ʒuæ, in custodiam ʒui Angelum deputatum.* Oh prechudno, premudro, y naimiloʒzerdneʒe provigenje Miloʒtiunoga G. Boga naʒega! koteri natulikoie lyubil, y preʒtimaval ufzaku Dusu, daieie hotel dati za chuvara, pomochnika, y branitela iednoga zmegy Dvorianikov

Psal. 90. v. 11. ʒvoieh Nebeʒkeh. *Angelis ʒuis DEUS mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Veli Sz. Kraly David. Angelom ʒvoiem zapovedalie date chuvaiu vu ufzeh pùteh, y zakutzet tvoieh: Sz. pak Pavel Apoʒtol govori.

Ad Hebr c. 1. v. 14. *Omnes ʒunt administratorij ʒpiritus in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis.* Ufzi oni Blaseni Duhi Angelʒki iezu od G. Boga na pomoch poʒzlani naimre

nam

nam Kerschenikom koij ieszmo pravi odvetniki Dike Nebeszke, danam szluse, y dovore, naimre vu oneh koiasu nam k-Dusnomu zvelichenju potrebna. Ali kak, y vuchem Angeli Bosyi nam na szlusbu dvore? hotelbi memorebiti gdo opitati; tomu takovomu na mesto moie Sz. Otecz Augustin odgovaria ovak. *Omnes Angelicjus nos adjuvant, vel orando, vel bona suadendo, vel Dæmones arcendo, potius tamen hoc dicitur de Michaële Archangelo.* S. Aug. l. 1. de Civit. Dei.

Uszi Bosyi Angeli nas pomàsu, nekoij vu Molitve da naimre poboszno molimo, y naszе poboszne Molitve pred G. Boga noszе. nasz tulikai nadehavaiu da dobro, y szveto vu Dobrotah sivemo, y grehaszе chuvamo, nasz brànе od zkusavany urasieh: kai akoliszе govori od uszeh naszeh Angelov Chuvarov, naibolye vendar to uszе rechiszе more, y mora od Sz. Mihalya Arkangela, buduchi on Herczeg naipervi, y naivexi zverhu uszeh Bosieh Angelov, kotga Sz. Mati Czirkva imenuie. *Princeps militiæ cœlestis.* Herczeg voyszkè Nebeszke.

Oudemi napamet dohagjaiu one Sz. Ambrosa rèchi, koie on od Sz. Bosieh Angelov Chuvarov govori. *Posi MARIAM observandi à nobis sunt Angeli, quia nobis ad præsidium dati sunt.* S. Ambr. lib. 4. de viduis. Kako dabi hotel bil rechi, da kakgoder dusni ieszmo pod Bogom, chasztiti, y poszuvati naibolye MARIV Dev. po koie uszе Dare, y Miloszhe od G. Boga dobivamo, polek navuka, y szvedochanszтva Sz. Bernarda: *Totis medullis cordium, totis præcordiorum affectibus, ac votis omnibus MARIAM veneremur, quia sic est voluntas ejus. qui nos totum voluit habere per MARIAM.* S. Bern. ser. de Vig. Iz gubine szercz naszeh molemo, y poszuimo MARIV, arie tak volya onoga, koinaszie uszа hotel imeti po MARIE;

tak rauno vuchi Sz. Ambros, da pod Bogom, y MARI. VM, naipervo, naivech, y naibolye chaſztiti mi moramo Sz. Angele Boſie, koijſzu nam na pomoch od Boga dàni, y poſzlani. Kteromu pak zmegy uſzeh Blaſeneh Angelſzkeh Duhòv vexa oblaſzt, y Jakoſzt od G. Boga ie dàna, negie dàna Sz. Mihalyu Arkangelu? nego vorili ſzam G. Bog Sz. Mihalyu? *Michaël Archangele conſtitui teſuper omnes animas ſuſcipiendas.* Tebe ò moy Mihaly Arkangel poſztavilſzem zverhu uſzeh Kerſchanſzkeh Duſs, daie u chuvas, y bràniſ, neſzamo doklanſzu vu telu chlovechanſzkom, nego naibolye onda kadatiſze one odſzvoich tèl razluchuiu, daim onda pomaſes ſzuproti uſzem peklenſzkem ſzillam, daie pod tvoiu obrambu primes, y tia na moiem ſzudu zagovarias. Oh kakova chaſzt! oh kulika oblaſzt! Ako adda polek navuka Sz. Ambroſa mi ieſzmo dùſni uſze Boſie Angele pod MARIVM naivech chaſztiti, naibolye preſtimavati? kakovu hvalu, chaſzt, y preſtimanje budemo znali ali mogli dati Herczegu uſzeh Angelov Sz. Mihalyu Arkangelu? komuie tulika chaſzt y oblaſzt od G. Boga dàna, kotſzmo vezda chuli, y nadalye Sz. Pantaleon potverguie govorechi. *Omnia beneficia tam temporalia quam ſpiritualia per ipſum in mundum veniant.* Uſzi Dàri, y Miloſche tuliko uremenitne, kuliko Duhounè, po S. Mihalyu na zemlyu dohagjaiu od Boga, y MARIE Dev.

S. Pantaleon. Dia con. infeſto S. Michael. Archang.

Ovu iſztinu da bolye y ochiveſzteie zpoznamo, povechtemi proſzimvas N. N. ako znate: Gdoie oſzlobodil Daniela Proroka od ſzerditeh, y lakomeh oroſzlanov? damu ne ſzamo niſzu naſkodeli, nego pacheniſzuſzega doteknuli, gdoie nym nyhove Gubcze zave-

zal

zal? Iſztinaie da Sz. Daniel ie rekel: *Deus méus miſit Angelum ſuum, & conclúſit ora leonum, & non nocuerunt mihi.* Bog moy poſzlalie Angela ſzvoiega, y zavezalie gubcze oroſzlanov y niſzu naskodeli mene. Ali Sz. Pantaleon poveda kterije ov *Angel* bil: *Michaël fuit, qui etiam conclúſit ora leonum, ne Danielem contingerent.* Sz. Mihaly je bil, koi tulikai zavezalie gubcze oroſzlanov, dabiſze Daniela nedoteknuli. Gdoie obchuval one 3. Mladencze vugorúche *Babilonſzke* pechi od ognjeneh gorucheh plamnov? *Tres pueri juſſu Regis in fornacem miſſi ſunt.* Mudri Petrus *Beſſeius* odgovaria, y poveda, daie bil Sz. Mihaly on koije nye od skode, y *Muke* vu onom ognju oſzlobodil: *Michaël ipſe tres illos adoleſcentes in fornacem Babilonicam conjectos conſervavit, & in medio flammarum ijs adſtare viſus eſt.* Sz. Mihaly Arkangel bilie on, koije obchuval one Mladencze vu pechi Babilonſzke, y napoſzred plamnov polek nyh ſztati vigjenie bil. Gdoie Iosvu Generala, obatrivel, obiachil, y pomogel daie on ſzrechnoprez uſzake skode, y ſzercheno chesz Nepriatele *Boſie*, na polye pelyal, y prelepi Varas Ieriko podſzel? gdoie bil on? Iosve odgovaria, daie bil ieden chlovek koimuſzeiez golem Mechem vu rukah pokazal, y ov ſzamſzebe iemu ochituvalſze daie naimre on *Princeps Exercitus Domini.* Herczeg *Boſiega* Serega, kakmuie pak ime? Theodoretus, Lyranus, y Abulenſis pri Mudrom Cornelius ſzvedoche daie bil Sz. Mihaly Arkangel, koterie Iosve Generalu pomagal boritiſze ſzuproti Nepriatelom Boſiem.

Daniel. c 6. v. 23.

D. Pantal. apud Lopez. in Con. S Michaël

Petrus Beſſeus in Conc. S. Mich.

Ioſue c. 5 v. 14.

Doſztami budi do ſzada govoriti od Sz. Piſzma, vukoiemſze zpoznava chaſzt velika, y oblaſzt, ſzkerb,

y obramba Sz. Mihalya ſzuproti uſzem uremitinem telounem neſzrecham: ar na potvergenje ove iſztine nemanſkami drugeh friskeſseh peldih. Povechnam iednomalo ò Sz. y Bogaboiechi Czeſzar Conſtantinus, koiega tulike glaſzovite victorie, illi predobivanja Nepriatelov iur zdaunjaſzu ſzvetu znana, y vekovechni ſzpomenek nyhov bude; Povechnam proſzimte, kadaſziti leta od Chriſtuſsevoga Narogienia 312. ſzuproti Maxenczinſsu Tirannu vojuval, y pak leta 318. ſzuproti Liciniuſsu Czeſzaru harczuval, y tvoiu ſzlaboſzt veliku ſzuproti tulike Nepriatelſzke iakoſzti zpoznaval, kakſzifze uffal ſnymi pobiti; y kakſzje mogel obladati? odgovoria Sz. Conſtantin, kadaſzemſze ia zpoznaval ſzlaboga, y vu pogibeli, podignulſzem moie ochi, ruke, y ſzercze vu Nebo, terſzem zaſgano G. Boga za pomoch proſzil, koiuſzem y izproſzil, ar ieden Kris iz Neba ieſze dole zpuſztil veſz ſzvetel, na koiem ove rechi bile ieſzu zapiſzane. *In hoc ſigno vinces.* Vu ovom zlamenju obladati hoches, odkud ov Poboſni Czeſzar uchinilie na ſzvoieh zaſztavah Sz. Kris malati na meſzto Czimera, y uſzem ſzvoiem Officerom vojſzkè zapovedalie kriſicze iz ſzrebra, ali zlata polek moguchnoſzti na perſzah ſzvoieh noſziti, poſztaulyaiuch vech ſzvoie uffanje vu Sz. Kris, neg vu Jakoſzt ſzvoiega oruſia, y ovak ie obladal uſze Nepriatele ſzvoie: Ali to mene ni doſzta od tebe znati ò Sz. Czeſzar! negobi rad dabi ti mene povedal, gdotie iz Neba on Krifics doneſzel, gdotje pomagal harczuvatiſze ſzuproti Nepriatelom? *Princeps Exercitus Domini.* Herczeg ſerega Goſzponovoga, toieto S. Mihaly Arkangel iemiſze vu ſznu pokazal, y rekelmje: *Ego ſum Micha-*

Baron. Tom. 2. Annu. Eccl. ad ann. 312 & 318.

il Archangelus, tuus in prœlijs adjutor. Iaſzem Mihaly Arkangel tvoy vu vojuvanju pomochnik; y ovakoveh Hiſtorijh mogelbi vech napervo doneſzti k-chaſzti Sz. Mihalya Arkangela, ali doſztami budi napervo doneſzti one rechi Sz. Pantaleona, koie on od velike chaſzti, y oblaſzti Sz. Mihalya govori. *Michaël fidelium populorum Eccleſias exhilerat, Romanorum cuſtodit Rempublicam; Chriſti Imperatorem armat; adverſus Barbaros, Chriſtianos reddit victores; hoſtes inimicos perſequitur.* Sz. Mihaly verneh Kerſchenikov Czirkve razveſzelyuie, Rimſzku obchinuchuva, Chriſtuſsevoga Czeſzara vu oruſiu zderſava, ſzuproti Poganinom Kerſchenike chini obladaucze y nepriatele Vere Katholichanſzke preganja. *S. Pantal. Diac in feſto S. Mich.*

Uſza ova koiaſzem od chaſzti, y oblaſzti Sz. Mihalya tekel hvale velike y poſtenja uredna ieſzu: ali prez krayia, y koncza vexe hvale, y poſtenia uredniaie ona chaſzt, y oblaſzt Sz. Mihalya koiu on ima zverhu peklenſzkeh prokleteh Duhov kakoti naivexeh Nepriatelov Duſsicz naſzeh. *Quibus tota voluptas eſt hominem interire.* Kot Sz. Peter Chryſologus ſzvedochi, koieh Duhov naivexa naſzladnoſzt ie chloveka nevolynoga zkonchati, y Duſsumu pogubiti. *S. Petrus Chryſol. ſer. 96.*

Koie icſche bolye Sz. Auguſtinus ispiſsuie ovako. *Quid adverſario noſtro nequius? qui poſsuit in Cœlo bellum; In Paradiſo fraudem; odium inter primos fratres, & in omni opere noſtro zizania ſeminavit; nam in comeſtione poſuit gulam, in generatione luxuriam, in converſatione invidiam, in gubernatione avaritiam, in correctione iram.* Kaiſze more izmiſzliti, izrechi, ali naiti gorſega od Nepriatela Duhounoga? koteri vu Nebu ie zbudil vojſzku; vu Paradiſumu ie poſztavil cziganiu; Nazlob megy per- *S. Aug. cit. à Mauſio.*

vemi Brati, y vu uſzakom dellu naſsem ie poſzeial Lyuſtu, ar vu ieliſsu poſztavilie lakomoſzt, vu zakonſztvu lotriu, vu pajdaſtvu nenavidnoſzt, vu raunanju zkupoſzt, vu pokaraniu ſzerditoſzt. Ali miloſztiuni G. Bog providelnamie za vernoga, marlivoga, razumnoga, y moguchnoga pomochnika, koi vu uſzeh lechkah, y prechkah Nepriatela naſsega nam pomaſe, naſz chuva, y brani, y ov Patronus drugi nieden ni pod MARIVM Dev. nego deneſni Sz. Mihaly Arkangel koiegami Sz. Sofronius ovak z-malemi rechmi izpiſsuie; *Michaël errantium ductor, lapſorum excitator, animarum propugnator, corporum conſervator, Dæmonum exterminator.* Sz. Mihaly ie vogya hodecheh lyùdi pokriveh puteh; nye pelya po pravom pùtu zvelichenja; opaducheh vu kakov greh zbuditel, y pomochnik; Duſsicz naſseh verni branitel; Tèl naſseh chuvar marlivi; à Uragov pak peklench pregonitel, y Nepriatel.

S. Sophron. orat 6. de Angel. Excell.

Bolland. Tomi poſzvedochiti more ona pelda koiu piſse Bollandus od Poboſne Devicze Oringe, koia iz pobofnoſzti ſzvoie proti Sz. Mihalyu uſzako leto ie pohagjala Czirkvu Sz. Mihalya na Gore Gargano zezidanu, ienkrat buduchi na ovom putu, naproti nye doidoſse iedno ſztraſsilo, na iednom ſztraſnom konyu, hotechi nanyu ſzkochiti, y z-konyem poteptati nyu; ova Devicza Oringa od velikoga ſztraha na tla ie opala, y pochela Sz. Mihalya na pomoch zazavati, koi mi keſznil doyti, ar zdruge ſztrani dotekoſse dva mladencza na beleh kònyeh, koijſzu ono ſztraſsilo pretirali, nyu od ſzmerti oſzlobodili, gore na noge podignuli, obatriveli, y obiachili, daie mogla ſzvoy pùt dokonchati, rekùchi nye,

da

da nai nepreſztaie od ſzvoie poboſnoſzti, ar na zkradnje ſzvoie vure hoche plachu prieti, povedauſsiſze gdoſzu ona dva, naimre da iedenie Sz. Mihaly, à drugi nye Angel chuvar: Nu nezpoznavaiuliſze oude iſztinſzke one rechi Sz. Sofroniuſsa: *Lapſorum excitator, corporum conſervator; Dæmonum exterminator.* S. Anſel. lib. deſi-

Kak pako Sz. Mihaly na zkradnje vure pomaſe vu- milit. c.
niraiuchem boritiſze ſzuproti Nepriatelom Duſseunem? 19.
S. Anſelmus z-iednum Hiſtorium tomi potverguie, od iednoga Redounika piſsuchi, *koi* uſzigdaric bil poboſen Sz. Mihalyu Arkangelu: ov zbeteſauſsiſze na ſzmert, tak da vech ni bilo nikakvoga uffanja ozdraveti, y priblizavaiuchiſze ſzmert za zkonchatiga; Duh peklenſzki tulikaini keſznil doyti k-onomu vumiraiuchemu Redouniku, za tentatga na zdvojnoſzt, koiemu kadabi naprvo donaſsal unoſinu uſzakoiachkeh grehov, koiele on od detinſztva ſzvoiega pochinil, prvo negie bil okerſchen (bilie pak kerſchen ure na dobe Mladenecz) ali Sz. Mihaly doletelie na pomoch, y pochelſzeie proti uragu boriti govorechimu odhagjaj peklen *Duh*, neſztraſsiga z-takovemi grehi, *koij* uſzi po Sz. Kerſztu ieſzu obalyeni, y izbriſzani iz *Boſiega* Regiſtruma. Nemoguchi pervi pùt nikai optaviti nechiſzti Duh, pri onom Redouniku, povernulſzeie drugoch, tergaie pochel tentati z-onemi grehi koieie po Sz. kerſztu vuchinil prvo negoie Redounikom poſztal, z-koiemi grehi ioſche vu vexe ztiſzke poſztavilie onoga Redounika iedvaj ſivoga: Ali oude Sz. Mihaly ſzvoiu pomoch iemu pokazal, govorechi proti peklenſzkomu Duhu, odhagaj od ovud potrahta peklenſzka, nikai neopravis pri ovom beteſniku,

pokeh-

pokehdob da ovi grehi z koiemiga ſztraſsis, kadaie on Sz. Profeſsiu vuchinil, illi priſzegel polek navade, y Regule onoga Reda ſiveti, kakti na Duhounom pokerſcheniu ieſzu uſzi oproſchenimu bili od G. Boga, y iz knig njegoveh izbriſzani. Ni oude ni preſztal on Szotona ſzvoie haſzni izkati, argaie y tretich naſzkochil z-onemi grehi koieie po Profeſsie do onoga uremena vuchinil; oude Redounik pochelie farbu premenjati, potitiſze, plaho gledati, derhtati od velikoga ſztraha, aliga Sz. Mihaly ni oude ni oſztavil, ar y tretich oborilſzeie ſzuproti Szotone reduchimu zahmantije ò Szotona peklenj! ti pri ove Duſse nikai nedobis, ar akolije kadakai zagreſsil? ieſze y ſzpovedal, za nye pokoru delal, y zgoruchemi ſzuzami koieie za nye tochil, ieie odepral, ter ſzvoiemi dobremi dèli, a naimre pak z-terplyunem, y dobrovolynem podnaſsanjem ovoga betega dobilie oproſchenje, y Miloſchu od G. Boga y tako on peklenſzki Duh s-dugem noſzom moralie oſztaviti onoga beteſznika, koiegaie Sz. Mihaly obatrivel, y ſzigurnoga vuchinil, da prez nikakvoga vech uraſiega zkuſsavanja iz ovoga ſzveta vu ove vure hoche preminuti, y njegova Duſsa poyde vuſivat vekovechnoga veſzelia vu Diku Nebeſzku, kot y be vuchinjeno. Oh! gdo nevidi, y ochiveſzto nezpoznava, kakſze uragipeklen na zkradnie vure bore proti nevolynomu chloveku za napelyatiga na kakov greh, ali na zdvoinoſzt, y Duſsu njegovu pod oblaſzt dobiti? Gdo nezpoznava tulikaj pomoch y obrambu Sz. Mihalya vu onom tak pogibelnom uremenu borenja? Odkud nevuchi naſz zahman Sz. Mati Czirkva, kak moramo Sz. Mihalya na pomoch zazavati:

S. Mi-

S. Michaël Archangele defende nos in prœlio, ut non pereamus in tremendo Judicio. Sz. Mihaly Arkangel bràni nasz vu harczu, da nepoginemo na sztrasnom szudu Bosiem.

Da pak Sz. Mihaly nam pomase, y nasz bràni, ne gamo na ovom szvetu vu uszeh pogibelyah telouneh, y Dusseuneh, szuprot uszem nepriatelom telounem y Dusseunem, kotszem do szada pokazal, nego tulikaise y po smerti na szudu Bosiem, to tulikai poszvedochiti mogem z onum Historium koiasze ste vu *Kronikah* moiega Reda, od jednoga Plemenitoga Chloveka, sitka zlochesztiga, y Redouneh lyùdi *Nepriatela* velikoga, vu *Dvor* koiega dojduchi dva *Redouneka*, moiega Reda, uszi trudni, y mokri, proszechi sztâna za onu noch, kai bese povedano Goszpè drugach poboszne sene, koia od saloszti, y sztraha ni znala kai zacheti; videchi ona dva nevolyna Redounika komaj na nogah sztoieche, od velikoga pomiluvanja pochelaszeie milo plakati, selechijm pomochi, aliszeie boiala szvoiega Goszpona, dabi on iz vadomov dojduchi za nye nedoznal, y nym kakvoga spota, ali skode nevuchinil, koiem ona povedauszi hudobu Goszpona szvoiega, proszijh dabi iednu komorchiczu za dobro uzeli, kade kak naibolye bude mogla hocheim poszlusiti, tak da Goszponnebude znal, koibi kadabi z Goszpum szvoium k-vechere szel za sztol, on kakti lachni Jagar friskoie iel, Goszpa pak od saloszti, y sztraha nitije mogla ieszti, niti govoriti, nuogo menje polek navade veszela biti, to videchi Goszpon pochneiu izpitavati, zakai ne jè? negovori, y veszela ni hot drugda? ali ona tem bolye pochelaszeie saloszttiti. y sztrasiti, boiechisze dabimu nemorala povedati zroka,

Cron. F.F. Min. p. 2. l. 4c. 36.

pochneſze Goſzpon ſzumniti od kakove neſzreche, y nyu primariati da povè zrok one ſzvoie ſaloſzti, doklamgaie y morala povedati, kakie naimre na ſztàn priela dva ſziromaſka Redounika, onda ou zapovè da dojdu k nyemu, k-ſztolu ſzedet, dozvani dojdoſze, koie on na pochetku kakti oroſzlan ie glèdel, y izpitavati pochel, gdoſzu, kaiſzu, odkudſzu? ovi na uſza odgovoriuſsimu ponizno, ponudijh da vecheraiu, aliſzu oni vech miſzlili kakbi mogli njegovu Duſsu z-Duhounemi Navuki nahraniti, neg z-njegovemi Jeſztvinami telo ſzvoie okrepiti, pocheliſzu naipervo od Szvetczkeh dugovany govoriti, potlam Duhoune razgovore van izpelyavati, k-zadnjemu odperto govoriti od ztiſzkih koie uſzaki vumiraiuchi, a naivech greſni chlovek chùti; od oſtroche Szudcza, y ſztrahote ſzuda Boſiega, na kogaie uſzake Duſse po ſzmerti doyti; od Sentenczie vekovechnoga Blaſenſztva, ali proklectvà, zverhu cheſza pocheloſzeie ono tverdeſse od bruncza, y Mramora ſzercze omekchavati, raztalyevati, y debele kaplye ſzùz van tochiti; proſzechijh da drugi dan pri nyem oſztanu, daimſze sellì, y hoche ſzpovedati, gdo veſzeleſsi neg Redouniki? gdo rajſsi k-ovakve proſnje privolyti neg oni? uzemſsi dobrunochod nyega, onie ſzam nyh zprevodil do nyhovoga kvartera, y nebuduch ioſsche za nye poſztelya pripraulyena, on ſzam ie poſsel k Staglyu, y kaije mogel ſzlameie doneſzel nym za Poſztelyu, y onak oſztaviuſsie na miru odpravilſzeie, y on na ſzvoy pochinek okolu pol nochi na naglom ovomu Goſzponu be pritechalo, cheſz mal chaſz be zanemel, y umerl; koiega Duſsu uragi ieſzu zgrabili, y na ſzud Boſsyi dopelyali, z uſſa-

uffanjem odpelyatiu ſzobum vu pekel, pochnu tuſiti onu Duſu ali Sz. Mihaly marlivoiuie branil, napervo danaſsaiuch onu veliku ſaloſztkoiuie imel za grehe, y nakanjenie iz nyh ſzpovedatiſze, ali uragi odgovoriſse ni doſzta ſaloſzt, kadeſse ſzpovednik more imeti, zapove Szudecz Sz. Mihalyu da vaſe grehe, y dobra dèla one Duſse, y kaiti bilaie unoſina grehov, a bobreh dèl nilai, obladaſse uragi: Sz. Mihaly reche, polehko z-tum Duſsum, naiſze pervo doneſze ona ſzlama koiuie ſzam ongreſnik Redounikom za poſztelyu doneſzel, koia doneſsena, y na vagu poſztaulyena prevagnulaie uſze grehe; zato G. Bog po proſnje Sz. Ferencza Serafinſzkoga, y Sz. Mihalya vuchinilie miloſchu z onem koiſzeiè miloſztiunoga pokazal Szinom Sz. Ferencza, y zapovedal daſze ona Duſsa vu telo poverne, onem Redounikom ſzpovè, y tako daſze zvelichi: Povernuchiſze vu telo ona Duſsa, pochelaie povedati kakſzeie ſnyum pripetilo y kakie Sz. Mihaly nyu brànil, ſzpovedauſsi uſze ſzvoie grehe, znovich iz ovoga ſzveta ie preminula, y od Sz. Ferencza, y Mihalya Arkangela z velikem veſzelyem vu Nebo odpelyana-

Nu gdo vezda ova chuiuch, y premislyaiuch, nebude mogel zpoznati kakov Patronus, y kulik Pomochnik nas vu uſzeh potrebochah Duſseuneh y telouneh, pred ſzmertium y po ſzmerti, ie denesni Sz. Mihaly Arkangel, uſzeh y uſzakoga koiſze niemu preporuchaiu, a naimre pak oneh koij niega z kakovum pobosnoſztium uſzaki dàn chaſztè, y poſtuiu? Uzememoga adda uſzi na oſzebunoga Patronuſsa, y uſzaki den iz ſzercza niega na pomoch zazavaimo. *Princeps glorioſiſſime Michaël*

Archangele eſto memor noſtri hic, & ubique ſemper precare pro nobis Filium DEI; defende nos in prœlio, ut non pereamus in tremendo Judicio. Herczeg Preodicheni Mihaly Arkangel, ſzpomeniſze iz naſz oude, y uſzigder uſzigdàr moli za naſz Szina Boſiega; bràni naſz vu harczu, da nepoginemo na ſztraſnom Szudu *Boſiem.* Amen.

NA DEN Sz. APOSTOLOV SIMONA y IUDASSA.

Kak ova dva Sz. Apoſtola Simon, y Judas, megy oſztalemi Sz. Apoſtolmi marlivi, y ſzrechni *louczi* Dùſs ieſzu bili? y *kuliku* unosinu Duſs z-mreſum lyubavi, ieſzu polovili?

Hæc mando vobis, ut diligatis invicem.

Joan.c.15. v. 17.

Ova zapovedam vam, daſze lyubite megye ſzobum.

1. *Machab.c.2 v.49.*

ZPoznavaiuchi on veliki Herczeg Sidouſzki Mathathias Jmenom, daſze pribliſava koneczi ſitka ſzvoiega, y ureme preminùtia iz ovoga ſzveta; zezvalie predſze uſze ſzvoie Szine. *Et appropinquaverunt dies Mathathiæ moriendi.* Velì Sz. Piſzmo: *& dixit filijs ſuis.* Ter pocheuſsi od nyh zadnje proſchenje iemati, y uſzakoiachke navuke nym za ſzpomenek oſztaulyati, megy *Nunc ergo*

ergo ô filij, *æmulatores eſtote legis, & date animas veſtras pro teſtamento Patrum veſtrorum.* Szinki moij dragi pokehdob moramſze ia na ſzkorom od vaſz razluchiti; proſzim vaſz, y molim da verno, marlivo, y zverſseno obderſavate zepovedi; za obderſavanje koieh akobi potreba Duſse dati, neſzkrateteſze, ar tak pred uſzem ſzvetom hocheteſzi zadobiti chaſzt, diku, y poſtenje: *Ecce Simon Frater veſter, ſcio quod vir conſilij eſt: Ipſum audite ſemper, & ipſe erit vobis Pater.* Nut Simon Brat vas, znam da ie chlovek dobroga Tolnàcha: nyega poſzluſsajte uſzigdar, y on vam bude Otecz. Iudas tulikaiſse Brat vas je jak chlovek od mladoſzti ſzvoie, on naj bude vas Vojvoda: y kakgoder Staracz Mathathias ſzinom ſzvoiem ie govoril, takie od nyh izpunjeno, y vuchinjeno bilo. N.N. kakgoder on Sidouſzki Mathathias na ſzvoie zkradnje vure ie chinil; tak rauno Chriſtus Szin Boſyi z Apoſtolmi ſzvoiemi ie vuchinil; Ar on pribliſavaiuchiſze k Muke, y ſzmerti ſzvoie zezvalie Apoſtole ſzvoie zkupa, opomenulihie lyublyeno kakſze budu morali derſati po ſzmerti njegove, megy oſztalemi Navuki dalijmie ovu zapoved, daſze megy ſzobum lyube: *Hæc mando vobis, ut diligatis invicem.* Ovu zapoved marlivo obderſavaite megy vami, y uſzemi bliſnjemi vaſsemi. *Nunc ergò ô Filij æmulatores legis eſtote.* Koiu zapoved za obderſavati zverſseno nedvoyte vaſsa tela na muke, y ſitke na ſzmert dati; dajteſze zpoznati uſzemu ſzvetu, kak verno, y zverſseno zapoved moiu Otcza vaſsega y Meſtra zkupa obderſavate; koiu zapoved kadaſzu deneſnja dva Sz. Apoſtola Simon y Judas razumeli izvuſzt Meſtra ſzvoiega. Oh! kakſzu pochela ſzercza nyhova goreti vu lyu- *Ibidem v 46.* *Ib. v. 65.*

bavi proti blisnjem szvoiem? kakszuiu seleli izpuniti, y z-dellom kai berse to berse pokazati? kakszu hlepeli Dusse szvoie dati za izpunjenie ove zapovedi? znaiuch oni dobro daie ovo ona naivexa y naiperva zapoved Mestra szvoiega, chuiuchiga govoriti; *Majorem hâc dilectionem nemo habet, quam, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* Vexe od ovè lyubavi nigdor nima, nego da Dusu szvoiu poszta vi gdo za priatele szvoie. Sz. pak Apostoli Simon y Iudas to ieszu vuchinili kadaszu megy Poganine, y krivovernike tak veszelo posli, nyh tak marlivo vuchili, tak zasgàno nagovariali na zpoznanje pravoga sivoga Boga, daszu gotovi bili dati za zadoblyenie Dùss nyhoveh, szami szvoie *Dusse.* Koieh *Sz.* Apostolov kada ia sitek razmislyavam, nahagjamie daszu *oni bili* iedni pravi louczi Dùss, koieszu oni z-Mresum lyubavi goruche lovili, y tuliko iezer nalovili *Nebu:* Ar kaije bil Szvet nyhovo ureme, y pred prihodnium *Zvelichitela Dùss?* nego iedna gùzta, temna loza, vu koiem szeie tulika unosina nahagjala diuiega zverià, Poganszтva; kai videchi G. *Bog*, obechalie bil po szvoiem Ieremiasu Proroku. *Mittam eis venatores multos, & venabuntur eos de omni monte, & de omni colle, & de cavernis petrarum.* Hochu nad nye poszlati unoge loucze, y lovili nye budu po uszeh bregèh, po dolinah, y pechinah: y ovi iszti louczi biliszu Sz, Apostoli, à naimre pak denesnja dva Sz. Simon, y Judas, koij vu ovom ovakvem lovu *Dùss*, kakszu marlivi bili? kaiszu terpeti morali? y kulikoszu Dussicz z-mresum lyubavi, G. Bogu zadobili? nakratkom pokazati hochu.

Jerem. c. 16. v. 16.

Z-unogemi lepemi, y hvale vekovechne urednemi,

Ti

Titulusi, y Imeni hvalyeni, y prestimavaniszu od Sz. Otczev uszigdar bili Sz. Bosyi Apostoli: kakti, od Sz. Cyrilla Ierosolimitanszkoga zvaniszu bili: *Medici animarum.* Urachiteli Dùss, y z pravum istinum, ar oni neizbroiene Dusse koieszu pogibale vu greheh, y Vere Poganszke, oni szvoiemi Molitvami, y navuki ieszu izurachili, y vekoma siveti vuchinili. Sz. Leo Papa imenuie Sz. Apostole, *Geminum lumen oculorum.* Duplitna izvetloszt ochij, y to ni krivo, ar oni ieszu razszvetcinuali Nebo y zemlyu; Nebo szvoiem szvetem siulenjem: zemlyu pak szvoiemi prechudnemi dèli. Sz. Dionysius Areopagita Sz. Apostole imenuie: *Sol Evangelij.* Szunczе Sz. Evangeliuma; y to ni krivo, ar oni z-rechmi Sz. Evangeliuma kakti tulikemi preszvetlemi trakmi szunchenemi ieszu razszvetili vesz siroki szvet, koi pervo vu tmiczah Bolvansztva ie sivel. Sz. Ivan Chrisostomus vidimisze daie hotel potverditi Sz. Dionysiussa rèchi govorech. *Misit Christus Apostolos, quasi sol radios suos; quasi rosa suavitatem odoris sui; Faciebat enim mirabilia Christus, faciebant & Apostoli ejus.* Poszlalie Christus Apostole szvoie po szvetu, kakti Szuncze trake szvoie; kakti Rosa vugodnoszt duhe szvoie; Chinilie chuda y Mirakulume Christus; chinilszuie y Apostoli njegovi. Sz. Bonaventura Serafinszki, Sz. Apostole prisz podablya Oblakom, polekoneh Sz. Isaiassa rèchi. *Qui sunt isti, quasi nubes volant?* Kajszu to za iedni koij kakti oblaki lechu? ali zakaiszu z podobni oblakom? odgovaria rechèni Sz. Bonaventura. *Quia pluunt verbis, quia coruscant miraculis, quia volant contemplatione mentis.* Kaiti Sz. Apostoli kakti tuliki oblaki izlevaiu iz szebe Bosiu rèch, y Na-

S. Cyril. *Jeros. Cathech. 6.* *S. Leo Pap. hom 15. in Cant.* *S. Dionys. Areopag. Epist. 10.* *S. Joan. Chrisost. Supra Matth.* *Isaiæ c. 60. v. 8.* *S. Bonav. ser. de N. Sim. & Judæ.*

y Navuke kakti iednu godinu, ſzvèteſze ſzoviemi Miraculumi, y chudnemi dèli, lechu ſzvoiemi razumi, y pametmi po Nebeſzeh; ali kakſze ovo letanje Sz. Apoſtolov razumeti mora? odgovaria Doktor Serafinſzki nadalye ovak: *Volatus Sanctorum perficitur quatuor pennis, ſcilicet dilectionis, orationis, cognitionis & devotionis.* Letanje Szveteh lyùdi izpuniuieſze chetiremi perutmi, perva perut ie lyubavi, druga molitve, tretia zpoznavanje ſzamoga ſzebe, cheterta Poboſnoſzti. Lepe y hvale uredne ieſzu uſzeh oveh ſzveteh Otczev priſzpodobe. Ali zverhu uſzeh oveh Imèn, y priſzpodobih, nailepſe, naipreſtimaneſze, y najiſztinſzkeſze meneſze vidinye priſzpodobiti, iednem Ribichem, y Iagarom, iednum rechiù Louczem, polek oneh Sz. Ieremiaſsa Proroka rèchi, od G. Boga po nyem nazveſcheneh. *Ecce ego mittam Piſcatores multos, dicit Dominus, & piſcabuntur eos: Et poſt hæc mittam eis multos venatores, & venabuntur eos de omni monte, & de omni colle, & de cavernis petrarum.* Nut ia hochu poſzlati Ribiche unoge, veli G. Bog. y budu nye lovili y za tem hochu nym poſzlati unoge Loucze, y budu nye po uſzeh bregèh, y po uſzeh dolczèh, po puſchinah y pechinah lovili, z mreſami one lyubavi, y z-puskami onoga oſtroga karania.

Idem ib.

Jerem. c. 16. v. 15.

Mudri Xenofon Filoſofus govorech od Lova, ſzmelie rechi da Lòv illi ti Iagariu ieſzu Bogi izmiſzlili, y znasli. *Venationem eſſe Deorum inventum.* Y tako buduchi Lov od Bogòv izmislyen moreſze rechi da Lov ie jedno dugovanje Boſanſzko: Akoie pak ov Mudri Xenofon iſztinu govoril, ali ni? tobi p treba pitati, ali neznam koga; Jakuliko od moie ſztrani vu tom iako dvoim dabi

Xenophon. lib. 1. de Venat.

bi to iſztina bila; pache bolye veruiem da ie izmislyenie uraſie, pokehdob da Lov chinì Lovcze prekerſavati zapovedi Boſie, ar po Szvetkeh lovèch unogi Lovczi unogo krat nepoſzlusaiu Sz. Meſse; Lovech neſzvetè ſzvetkov; Lovèch neobderſavaiu poſztòv prepovedaneh; Lovèch bliſnjemu ſzvoiemu velik kvar y skodu chinè, techuch peſsicze, ali na konjeh z kopovi y plepelichari pſzi po pſenicze, po herſi, za onem zveretom; po ſitu, y po hajde za plepeliczami, koi ſitek nemilo tepchu, lamlyu, kvare, y tako rekuch onem ſziromaskem lyudem kerv iz sùlyev ſzeſznu, proti uſzake zapovedi Boſie; adda Lov meneſze vidi daſze bolye more rechi iedno izmislyenie uraſie, à nè Boſie, kaibimi potverditi mogel on ſztari Diachki proverbium: *Per piſces & aves multi periêre Sodales.* Po lovu Rib, y Pticz, unogiſzu poginuli lovczi. Ali od toga naj govori gdo kai hoche, ia z-takovum Diſputaczium oude uremena gubiti neſchu; buduch da niſzem nakanil ſzada govoriti od lova zverinſzkoga, nego od lova Dùſs chlovechanſzkeh koiega moremo, y duſni ieſzmo veruvati daie od G. Boga izmislyen, k potvergeniu koie iſztine doſztami budi napervo doneſzti Petra, y Andraſsa Apoſtole koij buduchi ribichi, y najdùchje Chriſtus po moriu ribe loviti, rekelie nym: *Venite poſt me, & faciam vos fieri piſcatores hominum.* Hodete za menum, y hochu vaſz vuchiniti Ribiche Lyùdih; pache lov ſzam Szin Boſyi naipervi ie izmiſzlil y pochel, ar kakgoderlagari kada idu vu lov oblekù zelenu halyu daſze vu lozah, y gorah od zverine tak lahko nepoznaiu, tak y Chriſtus Zvelichitel nas hotechi poyti vu puſchinu ſzveta ovoga, punu zver-

Math. c. 4. v. 19.

ià, krive vere lyuczтvà, uzelie naſze zelenu Halyu nature chlovechanſzke, zelena farba pak zlamenuie uffanje, odkud chlovek doklam na ovom ſzvetu ſive, pres kakvoga takvoga uffanja ſiveti nemore, y zato imaiu navaduDiaki govoriti: *Usque dum ſpiro, ſpero.* Doklamgoder diſsem, uffamſze: Hodilie ov Nebeſzki lovecz po gorah, y po dolinah iſchuch, y lovech ono od uſzakoga nemoga zvereta hudobneſse greſno Poganſzko, y Sidouſzko lyucztvo: Ali z kakovem oruſiem onie nye lovil? Odgovaria Prokopius Mudri ovak; *Varia Dominiſunt retia, varij canes, varia venabula, & cornua, & jacula, & ſagittæ, quibus peccatricem animam Divinus amor venatur.* Uſzakoiachke Goſzponove Mreſe ieſzu, uſzakoiachki pſzi, uſzakoiachke jagarſzke meſtrie, y Rogi, y kopià, y ſztrele, z-koiemi greſnu Duſsu Boſanſzkà lyubav lovì.

Procop. in 1. Reg c. 19.

Kakgoder pak ov Lovecz Nebeſzki, bilie zverſsen Meſter vu Jagarſztvu, tak tulikai y danaſnja dva Vucheniка ſzvoia Simuna, y Iudaſsa vu lovu Dùſs ie zvuchil, y zvuchene razpoſzlal po puſchine ovoga ſzveta Simuna naipervo vu Egyptum, poklam vu Affriku, y vu veliku Britaniu: Iudaſsa pak Thadeuſsa poſzlalie vu Iudeu, iz Iudeè vu Galileiu, iz Galilee vu Samariu, iz Samarie vu Idumeu, Arabiu, Siriu, y Meſopotamiu. Vu koieh meſztah drugo niſzu nasli nego uſzakoiachko ſztraſno, odurno, ſzerdito, lakomo veliko zveriè, Diuiè toieto greſno lyucztvo, koieie vu uſzakoiachkeh odurneh ſztraſneh greheh ſivelo, unogi gorie, y odurneie od neme ſivine, y ti takovi zaradi odurnoga ſitka ſzvoiega biliſzu neumetelni prièti Sz. Evangeliumſzke Navuke, y

zpoz-

zpoznati pravu Veru Katholichanſzku, buduch Evangelium ſzki Navuki, y Sz. Vera Katholichanſzka zeuſzem uſzega ſzuprotiuna nyhovomu beſtinſzkomu ſiulenju; niti njedno meſzto ni tak bilo Bolvanſztvu podverſeno kakti Egiptus. Znanoie pako iz Chinov Apoſtolſzkeh kakſzeie vu Iudee Sidouſzko ono lyucztvo ſzuproti veteſtro borilo, nitju po njeden put zpoznati, ali prieti ni hotelo: Poſzluhnemo Sz. Paula kakie on onomu Sidouſzkomu lyucztvu govoril. *Vobis oportebat primum Verbum DEI, ſed quoniam repellitis illud, ecce convertimur ad gentes.* Vamie naipervo bila potrebna rech Boſia, ali kaitiu odganjate od vaſz, nut obrachamoſze k narodom; tojeto Poganinom: Sz. Dionyſius Carthuſianus vendar naſem deneſnjem dvem Apoſtolſzkem Louczem daie tu hvalu, daſzu oni tak pred Mukum y Szmertium Chriſtuſzevum, kakti po zadoblyeniu Duha Sz. unoſinu Mirakulov vuchinili, y z-mreſum lyubavi ſzvoie unoſinu Dùſz polovili, y Nebu zadobili: *Innumerabiles Filios JESU Chriſto peperunt.* Veli Sz. Dionyſius; Neizbroiene Szinke Chriſtuſzu ieſzu ſzvoiemi Navuki preporodili, megy koiemi biliſzu ne ſzamo proſzti, y priproſzti lyudi, ali petlyari, nego y velika mudra, razumna, zmoſna Goſzpoda, y iſzti Kraly Egiptonſzki zeuſzem Dvorom ſzvoiem, kot to zgora rechèni Sz. Dionyſius potvergjuie govorech. *Plusquam ſexaginta millia hominum, cum Rege, Duce, atque Principibus acceperunt Baptiſmum.* Vech od ſeſztdeſzet iezer lyùdi, z-Kralyem, y Herczegmi njegovemi, ako prem zveria naiozjneſsa vendar od Navukov taſganeh Apoſtolſzkeh naſseh dveh ſzveteh louczev po-

Actor. c. 13.

S. Dionyſ. Carthuſ.

Idem.

loulyenoie bilo, y k-Sz. Kerſztu pripelyano, oh ſzrechni takovi Loucsi!

Zapovedalse bil G. Bog Moyſeſsu. *Fac tibi duas tubas argenteas.* Moyſes; nachiniſzi dve ſzreberne Trumbete, z-koiemi moras tvoiemu lyucztvu puhati, y puſsuch na znanje davati daſse na pùt ſzpraulya: Chriſtus Moyſes Nebeſzki zebralſzje bil dva Iagara, koij vu Iagarſzki Rog ſzvoiem Apoſtolſzkem *Duhom* po Puſchine ſzveta ovoga tak ſztraſno iako ieſzu puhali, daijhie po uſzeh kraieh, y kuteh chuti bilo. *In omnem terram exivit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.* Poulſze zemlye raziſselſzeie nyhov glaſz, y na kray ſzveta chuleſzuſze rechi nyhove: Ieſzuſske uſzemi nachini ova dva Sz. Loucza terſzila izpuniti one Bosje rechi, govoriene Sz. Iſaiaſsu Proroku. *Clama ne ceſſes, exalta velut tubam vocem tuam.* Krichi moy Iſaias, govorilie G. Bog, podigni glaſz tvoy kak glaſz iedne trumbete. *Et annuntia populo meo ſcelera eorum.* Nazveſchaj lyucztvu moiemu grehe nyhove: Takſzu chinila ova dva naſsa loucza oſzebuinem nachinom vu Indie, y Perſie tak ſztraſnoſzu puhali z-*Duhom* ſzvoiem Apoſtolſzkem, da ono zverie, lyucztvo diuiè, pred nyhovem glaſzom od ſztraha ie derhtalo, nym pokorno poſztaialo, na nyhovu zapoved Bolvane iz Czirkvih, y his van hitalo; Bolvanſztvuſse odgovarialo, pervi greſni ſitek oduriavalo, y Sz. Kerſzt prijmalo, pravoga ſzvoga Boga zpoznavalo, y ſzerditu zverinſzku Diuiù *Naturu*, na tihochu y krotkochu Janczev premenjalo: zato ova dva Sz. Apoſtola, kakti marliva loucza Duſsicz chlovechanſzkeh Sz. Dionyſius ovak hvali. *Fideliſsimè, & infatigabiliter pro humani ſal-*

Pſal. 18. v. 5.

Iſa. c. 58 v. 1.

S. Dionyſ.

va-

cationegeneris laborarunt. Verno y marlivo za zvelichenje Naroda chlovechanſzkoga ieſzuſze trudili: znaiuch dobro oni, da on koi hoche biti dober Lovecz nikakoveteskoche niti truda nemoraſze boiati, niti ſonati, nemoraſztraslyv biti; ar lov potrebuie ſzerchenoſzt marlivoſzt, vernoſzt, y berzinu ſzada ſzim, vezda tam potechi, kadeſze dobichek zvereta chùti, takovi rauno biliſzu denesni Sz. Apoſtoli ſzercheni, toieto, marlivi, y berzi louczi koijſze niſzu nikakve neſzreche, nit ſzuprotiuchine boiali, nikakvoga truda ſonali, unogo menje ogibali, arſzu znali dobro, ono navadno govorienje. *Omni die eſt dies venationis; ſed nõ omni die, dies captionis.* Uſzakidanſze more loviti, aliſze nemore uſzaki den uloviti. Zato kadaſzu ovi Sz. Apoſtoli videli, y zpoznavali da vukoiem uremenu, ali meſztu, malu ali nikakvu ſzrechuimaiu vu ſzvoiem lovu, hodiliſzu drugam izkat, y lovit Diuiachine, greſnoga rekulyucztva.

Poklambi pakiur onogo uremena potroſsili, unogo putov vuchinili, unogo truda uſili, y unoſinu zveria za ſztol Nebeſzki vekovechnoga Blaſenſztva zadobili (kaiſzeie vech krat drugem louczem pripetilo, teſzu y oni nad ſzobum zpoznati morali) napokonecz koncza, y oni od zveria zgrablyeni raztergani, y umorieni ieſzu bili, ar doyduchi oni iz Babilonie vu ieden varas Jmenom Gaumira, kade taki od neverneh Poganov zgrablyeni, y uloulyeni buduch, pred Oltare Bolvanſzke ieſzu dopelyani bili, pred koiemi ova dva Sz. Apoſtola naſzred Poganinov ſztoiechi, ruke, ochi, y ſercza vu Nebo podigſi, zaſgano pocheuſsi G. Boga moliti, y na pomoch zazavati, Czirkvaſzeie ztresla gorie neg dabi

naivexi potreſz bil, uſzi kipi Bolvanſzki ieſzu dole opali, iz koieh, videliſzu uſzi Poganini, kakſzu van zkakali cherni uragi na ſzpodobu Harapov, koie veliko chudo videchi Poganini, velika unoſina od nyh onde na meſztu ieſze na Veru Katholichanſzku obernula.

Steſze na dalye vu ſitku oveh Sz. dveh Apoſtolov Simuna y Iudaſsa daſzu dva verlà Diuiaka Czopernika Zoroies, y Arfaxad, bila vusla Sz. Matheiu iz Indie, y dosla vu Babiloniu, kadeſzuſze na dva loucza namerila, akoſzu tamo iednomu vusla: y oboriuſsiſze ova dva Diuiaka peklenſzka ſzuproti lovczem Nebeſzkem, hotechijh zkonchati, vu koi van, z-uraſium pomochium y meſtrium oni tulikai ieſzu Mirakulume chinili kache iz pechin, pozoie iz Jezeriſch, Baſiliſcuſze iz Puſchin vun chinili izhagjati, y unoge druge chemerne beſtie, ali prez uſzake skode, dabi liſztor ova dva Sz. Apoſtola naſzkochile, y vumorile; Ali ova dva Mudra y Sz. Loucza poſztaviſeſze naproti ovem chemernem beſtiam, y nye vu Imenu Chriſtuſsa IESUSS Azakleli daſze nyh nedotichu, nego ona dva Czopernika nai naſzkoche, nyh na telu nai rane, y ochemerè, ali po njeden pùt nyh nai neumore, arſzuſze Sz. Louczi uffali uloviti Duſse oveh dveh Czopernikov, kadabiſze oni videli vu tulike ſzmertne pogibeli, od oneh beſtijh na ſzmert ranjene; kem nachinom vidimiſze daſzu ovi Sz. Apoſtoli naſzleduvali one Jagare, koij ſelechi kakovo zvere ſivo dobiti, akoliſzega iz puske hite? tak Czilyaiu daga nezadenu z-globuſsem vu takovo meſzto, kadebimu mogel globus ſzmert zaudati, nego liſztor tak raniti dabie mogli z-rukami ſivo uloviti, y zvere nebijm moglo vuyti; Rauno tak Sz. Apoſtoli

ſtoli z-ovemi Czoperniki ieſzu baratali, prepuſchajuch nyh na telu raniti, dabje tem leglye, y berſe mogli na Duſe uloviti, y vekoma vu Dike Nebeſzke vuchinili ſiveti, koia uſza videchi Poganini kot lyùti oroſzlani nazkochiliſzu tem bolye na ove lovcze Nebeſzke, y nye ieſzu raztergali, y zkonchali.

Szvedoche ſztare Hiſtorie kakſzuſze unogi Czeſzari, Kralyi, y velika zmoſna Goſzpoda Poglauniki naſzladuvali hodech po loveh, ali unogi zmegy nyh niſzuſze is lovov nazad domov pourachali, ar lovech oni zverinu, od zverine biliſzu neſzrechno uloulyeni, raztergani, y poiedeni, ali konche umorieni: More to poſzvedochiti Baſilius ſzunchenoga izhoda Czeſzar, koi lovèch iednoga Jelena, od onoga iſztoga Jelena bilie naſzkochen, poteptan, y nemilo umorien, Ieden Ludovicus Rimſzki Czeſar IV. ovoga imena, vu Lovu Diuiega praſzcza, od nyega bilie zaklan, y veſz na falate raztergan. Kada Ivan Maurus Czarigradczki Czeſzar vu lovu buduch hotelſzeie z-iednum chemernum ſztrelum Diuiega praſzcza hititi, ali ſzebe ſzamogaie pervo ſnyum ranil, ochemeril, y cheſz mal chaſz vu lovu umreti moral. Falko Kraly Ieruſalemſzki tekuchi naglo vu lovu za iednem zaiczem, iz konya ie opal, y od konya poteptan umreti moral pod konyem: Vetuſtus Kraly Britanie tekuchi naglo, y iako dalko od ſzvoieh Lyùdi za iednem Vukom, namerilſzeie na veliko Jato vukòv, koijſzuga obſzterli naſzkochili, nyega y z konyem zkupa zaklali, y poieli. Rauno tak y naſsem deneſnjem Nebeſzkem Louczem Simunu, y Iudaſzu ieſze pripetilo, koij dotehdob ieſzuſze naſzladuvali vu Lovu Dùſs chlo-

ve-

vechanſzkeh, techuch po dalekeh orſzageh ſzercheno od iednoga Varaſza do drugoga, doklam zkupa doyduchi vu Perſiu nameriliſzuſze vu Varaſzu Gaumira na unoſzno zgrablyveh Vukov, koijſzuie obſzterli kotſzem malo pervo rekel, y naſzkochili, dotehdob bichuvali, doklamſza koſzti gole prez meſza oſztale, y vu one Muke oni od ſzmerti ulovlyeni bili, Duſsicze ſzvoie poſzlali vuſivat plàcheza tuhke trude ſzvoie, y veſzelitiſzez onemi Duſſiczami koieſzu oni ſzvoiemi trudi, navuki, y dobremi peldami Nebu zadobili.

Takovi Louczi biliſzu uſzi Sz. Apoſtoli, y za Apoſtolmi Sz. Navuchiteli Czirkveni; takoveh y ſzada Louczev ie pun ſzvet, koij z rechium Boſsum lovè greſne Duſze, kotſzu oni zaſgani Prodekatori; Ieſzu tuliki Redouniki koij z dobrum ſzvoium peldum, y Duhounemi Navuki unoſzinu lakomeh vukòv; ſzerditeh Oroſzlanov; Nenavidneh Medvedov; zgrablyveh Riſzov Duſze ulaulyaiu, y vu Nebo poſsilyaiu; Ali prez krayia y koncza vechſze na hagja tak Diuieh lyudi na ſzvetu, koij ali besè kai najdalye mogu od onud kade znaiu za takove Lovcze; ali pak akolje chuju krichati tak iako daim perſzi puczaiu, ſztraſsech z naglum ſzmertium, z oſztrochum ſzuda Boſiega, y ſztrahotum muk peklenſzkeh, ter vendar negiblyuſze iz meſzta one zle greſne navade, nego tverdokorni oſztaiu vu ſzvoiem odurnom ſiulenju, resèch, y merzèch na one Prodekatore iſztinu povedaiuche, uyh ſzvoiemi prokletemi zubmi ogrizavaiuch, oteplyuch, y ogovariaiuch nemoguchijm drugach naskodeti: Kai adda bude iz oveh Diuieh Beſtijh, od uſzakoga nèmoga zvereta odurneſseh Greſnikov? koi ſeh

znati

znati kai bude deneſz ali zutra iz nyh? nai dobro premiſzli ſegu Iagarov y louczev, kai oni chinè, y kak barachu z-onè zveretom koiebi radi ſivo k rukam dobiti, y uloviti; nili iſztina da oni uſze moduſse iz-iskavaiu, uſze meſtrie izmislyaiu, uſze pute z-mreſami zapiraiu, vezda glaſzno na nye krichech, vezda muchech za nymi hodech, akoliga nemogu. y nemogu nikak vu mreſu nagnati, niti k-rukam dobiti, videchi uſze ſzvoie trude, y meſtrie zahman, ondaſze ſztrelum ali puskum vu nye hite da taki natla mertvo opade. Rauno tak chinì *Nebeſzki* Iagarmeſter Chriſtus Szin Boſyi z-greſnum Duſsum, koiu zeuſzemi ſzebe podloſnemi louczi nemore nikakvum meſztrium dobiti k-rukam po *Sz.* pokore, dabi naveke vu Dvoru njegovom *Nebeſzkem* ſiveti mogla, koteroga Nebeſzkoga Iagarmeſtra Chriſtuſsa Oteczz *Bog* uſzamoguchi, govorilie negda Sz. Ezekielu Proroku: *Nolo mortem impij, ſed ut magis convertatur, & vivat.* Da on neſeli, niti neſche dabi greſnik vumerl ſzmertium vekovechnum, nego daſze poverne po Sz. Pokore, y vekoma ſive: vut van chakaga dugo uremena, poſilyamu Prodekatore, y Redounike, kakti *Duhounè* loucze, dabi nad nym krichali, niega ſztraſili z-oſtrochum ſzuda, y-ſztrahotum mùk peklenſzkeh, iednum rechium dabiſze uſzemi moduſsi y nachini terſzili dobiti *Duſsu* nyegovu, akoliſze pak ona Duſsa nepuſztì uloviti? tako ondaſzega on hiti z-onem ſzmertnem betegom, vu koiem neſzrechno poginuti na veke mora. *Ezech. c. 33. v. 11*

Ovonam pak poſzvedochiti more ona Hiſtoria, koiu piſse Ceſarius od dveh nechiſzteh zveretov, Lotriſza-niegovum hotniczum, koij dugo uremena ieſzuſze

paſzli vu nechiſztó ſiulenju, akoſzu prē bili vechkrat od Prodekatorov Szpovednikov, y Redounikov opomineni, karani, y nagovariani na poboljſanje ſitka, aliuſzi kunſti y meſtrie, uſze zkerbi y trudi oveh Duhovneh Paſztirov zahmanſzu bili; kai videchi Nebeſzki Iagarmeſter, hitil ſzeie izam onoga neſzrechnjaka z-goruchem globuſsem ſztraſne zimlicze, potlam pak uruchine, dozvan be Doctor na pomoch, alije taki z-poznal daſze onomu betegu od chloveka pomochi nemore, povè odperto daie poyti iz ovoga ſzveta, nego kai berſe zù Duſsi naiſze ſzkerb uzeme, dozvan be Szpovednik, koi pocheuſsi na Sz. ſzpoved, y pokoru nagovariatiga, ali zahman, pochelmuſzeie veda moliti da Duſse naj nepogubì, vezdaga ſztraſsiti z-vekovechnem prokleztvom, ali tverdo ſzercze vuchiniloie gluha vuſseſza, y ſzlepu pamet, tak da ſzpovednikove y proſnje y groſnje zahmanſzu bile: Jeden vecher koije bil naizadnyovoga neſzrechnjaka, dozove predſze ſzvoiu hotniczu pochneie ſzlabem y ſaloſztnem glaſzom govoriti da nai pripravi tri ſztolcze polek poſztelye, daſze nadeie k-ſzebe treh prihodnikov koijga pohoditi hote, kai vuchiniuſsi ona, poſzlaliuie van iz komore, ova iziduchi van, chakateh prihodnikov, ali nikoga ni bilo, ide mimo komore, y chuie razgovor vunye, zachudiſze, y hotechi znati gdobi nutre bil, odpre urata, yuleze nuter, ali nikoga nevidi; nye pako pochne loter govoriti glaſzno Ah! pojdemo, pojdemo, y pojdemo ſzkupa; nato odgovori nyemu hotnicza, pojdemo moie ſzercze kadavam Bog zdrauie dà pojdemo na Imanje Rekreaczieſzi iemat, y naſzladuvat; Ne tamo nè, odgovori neſerechni

pobeteſnik, nepojdemo vech na Jmanje, ne vech na Re-
kreaczin; nego pojdemo, y zaupa pojedemo vu muke
peklenſzke, ne vech hipneh naſzladnoſztih nego muk
peklenſzkeh vekoma vuſivat. Niſzi chulati ſentencziu
proklecztva tvoiega y moiega, koiuſzumi ſzada od ſztra-
ni Boſie tri peklenſzki uragi oude preſteli. Zverhu ko-
ih neſzrechneh Novin ſenaſze preſztraſi, y hotechi
van iz komore pojti, ioſche ni pravo cheſz prakkorachi-
la, daie zachula halabuku pri poſztelye beteſnika, ober-
neſze nazad, y iur zagleda na ſzredi komore uſzega
chernoga, y kervavoga mertvoga lotra ſzvoiega leſati,
izkoiega peklenſzka vonyba ie izhagyala, ona taki ie
pobegnula iz hiſe, k-iednomu zanczu, y priatelu ſzvo-
iemu koiemu uſze pripechenje ie povedala, koie on od-
govori, hodi neſzrechnicza doklam ioſche ureme imas,
terſze ſzpovech iz uſzeh tvoieh grehov, poſaluiſze y
ſzpokori, ar drugach budes y ti prokleta, ali ona to
opominanje pod vuho ie metala; cheſz nekuliko dan
povernulaſzeie k-ovomu priatelu z-velikem ſztrahom
termu pochne povedati, da uſzaku noch k-nye dohagja
ieden chern Mach k koi nyu davi, y terſziſze zadavitiu:
Oh Neſzrechnicza! toie peklenſzki Duh, koi tebe y
zadaviti bude moral akoſze po Sz. Pokore k-Bogu neo-
bernes, y greſnoga tvoiega ſztaliſa nepremenis, ali y to
zahman, y tako do tretiega dneva naidenaie bila na poſz-
telye mertva uſza cherna y ſzmerdecha, ochiveſzto zla-
menje nye neſzrechnoga zkvarienja.

Nu kuivamſze ſzada vidi N.N. od oveh dveh zve-
retov? koij nehotechiſze dati uloviti zdobra louczem

Duhounem, zato iſzto od Nebeſzkoga Iagarmeſtra ſzmertium veczovechnum ieſzuszatucheni, y vu kuhinju peczlenſzku hitcheni bili; kai daſze y vam nepripeti. *Hodie ſi vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda veſtra.* Pazete dobro da na zvanje Boſie, y nameſztnikov njegoveh opominanje, karanie, y nagovarianje gluhi nebudete, nego pache marlivi polek navukov nyhoveh na pokoru, y pobolſanje ſitka, y ovacz chinechi, od nyh kot loucsev Duhoûneh vaſze Duſsicze budu zapelyane k-Nebeſzkomu Iagarmeſtru Chriſtuſsu, odnjega pak vu nyegovo Kralyeſztvo Nebeſzko, kade na vecze budu ſivele, y ſivuch onoga vecsovechnoga veſzelya vuſivale.

Amen.

NA DEN VSZEH SZVETEH.

Kakova, y kak obilna plàcha ie ona, koiuie priavil G. Bog onem, koij njega Lyùbe; y za Lyubav njegovu uſze Szuprotiuſchine oude dobrovolyno terpê, y podnaſsaiu.

Gaudete, & exultate, quoniam merces veſtra copioſa eſt in Cœlis. Math. c.5.v.12.

Veſzeleteſze, y raduite, ar plàcha vaſsa obilna ie vu Nebeſzeh.

USzigdarſze velika plàcha za veliko, y teſko dello obeche, y chimie vexe, y teſeſse dello, tem obilneſsu plâchu potrebuie, kotie razumno Sz. Peter Chryſologus zapametil, y vuchil govorechi. *Præmia inquit ſtatuuntur hiſsemper, quibus certamina dura proponuntur, ac pro magnitudine certaminis, præmij magnitudo proponitur.* Tako negda on Veliki Kraly Sidouſzki Saul, videchi netoiega ſztraſnoga Filiſteuſsa Goliata da uſzaki dàn dvakrat iz ſzvoiega Tabora izhagja, y njega z-junaki njegovemi na maidan, y harczuvanje zezava, termuſze njeden neuffa iziti, nego uſzi pred nym derſchu, y od ſztraha trepechu; Videchi reku uſze to zmoſni Kraly Saul, veliku plachu ie poſztavil, y obechal onomu koi-

S.Petr. Chryſol. ſer. 22.

1. Reg. c. 17. v. 26. szegoder snym pobje: *Virum qui percusserit eum, ditabit Rex divitijs magnis, & filiam suam dabit ei, & domum Patris ejus faciet absque tributo in Israël.* Iunaka koterisse pobie z-Goliatom, y njega oblada hoche Kraly z-velikemi bogacztvi nadeliti, y kcher szvoiu hochemu za Zaruchniczu dati, y hisu njegovu hoche od Haracha, y dache osslloboditi, veli Sz. Pisemo. Potlam pako be Szin Bosyi dosel na ov svet, ter szvoiem Vuchenikom, y vu nyhove persone usem Vernem Keschenikom velike pregone nazvesztil, koieszu oni od Szveta, Tela, y Vraga kot naivexeh Nepriatelov Dusenneh imeli preterpeti, dabje na harcz, y boy proti nym obatrivel, y szerchene vuchinil, veliku plachu ie nym obechal. *Gaudete inquit, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in Cœlis.* Veszeleteszе, y raduite, ar plàcha vasa obilna ie na Nebesseh. Koie Christusseve rèchi Glosa ovak razlase. *Quo plura certamina pro nominis mei amore pertuleritis, eo copiosioribus à me coronis post finitos istos labores donabimini.* Kuliko vech Harczev za lyubav imena moiega podneszete, tuliko obilneszemi od mene korunami za trude vasse budete nadelyeni, ali zakai Christus nym ni povedal ochito, kakovu plachu hoche nym dati? Ja znam, dabi koi Gosspodar szvoiemu szluge rekel kadaga uczènja, szinko akome budes verno szlusil, ia tebe dobru, y veliku plachu dam; ztem szluga nebi bil zadovolyen, negobi taki z-Abrahamom Patriarkum opital. *Domine quid dabis mihi.* ? Gosspone kai dàs mene? mene ni zadosszta tvoie to takovo obèchanje, nego hochu znati zakaite budem szlusil: Takbi rauno y Vucheniki Christussu mogli bili rechi, Gosspone to nam ni zadosszta, niti

ztem

ztem takovem tvoiem obetanjem nisemo zadovolyni da ti nam obeches obilnu plachu vu Nebu za trude, y szlussbu nassu, nego hochemo znati pervo kakova to placha bude? Nedvoim nikai vu tom N.N. dabijm Christus rad bil nazvesztil, y obzanil kakovoie ono Dobro, y kak obilna plàcha, koteru nym obecha dati vu Nebu, ali znaiuchi dobro on, daie ono tak veliko dobro, tak nezgovorna plàcha, daie njeden naimudressi Jezik nebi mogel iztolmachiti, niti Razum presszèchi. *Inclytæ enim illius Urbis felicitatem, ut verè est comprehendere nullus sermo potest.* Veli Sz. Augustin. *Quia tam magna est cœlestis felicitas, ut sensus corporis, & animæ potentias transcendat.* Ar takie velika ona szrecha, y plàcha veszelya Nebeszkoga da usza chutenja telounà, y mochi Dusseune nadhagja; zato szto lisztorie Christus rekel. *Quoniam merces vestra copiosa est in Cœlis.* Koie Christussevе rechi y Ja z-ovem moiem govorienjem lisztor hochu potverditi, zpoznavaiuchisze nemoguchnoga kai odpertèie od one vekovechnè plàche govoriti. S. Augustin. in Enchir. de Cœli gaud.

Sz. Tomas Angelszki dissputuiesze izpitavaiuch bili G. Bog mogel bil usze sztvariti koieie sztvoril, lepse, bolse, y zverszenesse sztvoriti? kai moglo bisze komu goder videti, da nebi: *Quia DEUS fecit semper id quod melius est.* Arie G. Bog chinil uszigdar ono kaije bolse, y zverszenesse bilo. *DEI enim perfecta sunt opera.* Arszu usza Bossia dèla zverszena bila, Sz. Tomas pak odgovaria daie to mogel G. Bog vuchiniti, kot y vezda more usze sztvati lepse, bolse, y zverszenesse vuchiniti, zvun szameh treh, toieto, zvun chlovechanszstva Christussevoga, zvun Materinszstva B.D. MARIE, y Blasenszstva Dike Nebesz-

S. Thom. p. 1. q. 25. a. 7. beszke. *Simpliciter loquendo*, rechiszu Sz. Tomasa, *quilibet re â se facta potest DEUS facere meliorem. Humanitas tamen Christi, Beatitudo creata, & B. V. MARIA ex hoc quod sit Mater DEI, non potest aliquid melius eis fieri.* Iz koich rèchi Sz. Navuchitela dva osebuina Navuka od vekovechnoga Blasenstva imamo; Jedenie, daie ono tak veliko daga njeden ne lisztor iezik iztolmachiti, nego niti razum prestimati, preszechi, ali izmeriti more; zrokie pak tomu ov, kaiti vech more G. Bog vuchiniti, nego chlovek razumeti, kot Sz. Auguszti veli; Ako pak Blasenstva Vekovechnoga nemore bolsega, vexega, y lepsega vuchiniti? addaie ono tuliko, y tak zverseno dobro, daga ni moguche razumeti.

Tonamie hotel nazvesztiti on Angel Bosyi, od kogasze Sz. Ianus szpomina, povedaiuch damuszeie ienkrat ieden Angel Bosyi bil pokazal, y rekel dabi pisal iedne novine, kruto dobre, y veszele, kotere G. Bog uszemu szvetu ponyem nazvescha: *Et dixit mihi scribe.* Pripravilszeie taki k-piszanju Sz. Ianus ter reche Angelu, nu povech kai budem piszal? odgovorimu Angel. *Scribe; Beati qui ad Cœnam nuptiarum Agni vocati sunt.* Piszi, Blaseni koij na vecheriu szvadbenu Iancza zvani ieszu, kai vech? nikai drugo, odgovori Angel; ò moy Angel! vidim daszi ti prevech tupoga Jezika, jaszem stimal da ti hoches iedne czele knige nadictuvati Sz. Ianuszu od szvadbe onoga Nebeszkoga Iancza, a ti tesko tri rechi od nyè govoris, Ja za iszti nu dersim, y veruiem, da kadaszke koi naiszi romaszkesi kmet seni, ter dabi ia koie njegovo drusinche opital, kakie szvadba bila? vechbimi znalo od nyè povedati, neg ti znas od szvad-

Apoc. c. 19. v. 9.

be

be Nebeſzkoga Iancza: A kadeſzu one uſzakoiachke Jeſztvine? kadeie ono uſzakoiachke fele vino? kadeie muſika? kadeſzu popevanja, jgre, y tanczania? zakai odtoga nikai negovoris? Zakai nepovedas od lepote Zaurchnicze, od urednoſzti Goſztov? od vernoſzti Dvorianikov, od preczembe nakincheneh Palàch, y Komòricz? od uſzega toga nikai nepovedas, nego ſzanovelis. *Beati qui ad Cœnam Nuptiarum Agni vocati ſunt.* Blaſeni koi na vecheriu ſzvadbenu Iancza zvani ieſzu. Nimu zamera uredno N.N. veli viſzoko Poſtuvani Cardinalis de Vitriako nezameretemu velì, nitiſze nechudete daie tak z-malemi rechmì ov Angel *Sz.* Ianuſsu naſveztil ſzvadbu *Nebeſzkoga* Iancza, arſze Po ove ſzvadbe drugo nerazme nego Blaſenſztvo *Nebeſzko* uſzeh naſzladnoſztih puno, koie naſzladnoſzti vuſivaiu oni za plachu, koijſzu na ovom ſzvetu za Ime *Boſie* kai terpeli, koiega Blaſenſztva Nazladnoſzti od njednoga ako prem naivexega Angela izrechi, y iztolmachitiſze nemogu. *Illa autem Cœleſtis delectatio ineffabilis eſt, & nequaquam ab ipſo Angelo exprimi poteſt, quantæ ſint illius Beatitudinis delitiæ.* Govori Poſtuvanj Cardinal zgora imenuvanj. *Jacob. de Vitri. Dom. 4. Quat.*

Vezda ſztoprav zpoznavam daie, y kakie pravo govoril *Sz.* Pavel Apoſtol od one plache *Nebeſzke* pripravyene onem koij *Boga* lyube, y za lyubav njegovu kai na ovom ſzvetu terpè. *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparavit DEUS ijs qui diligunt illum.* Da oko chlovechanſzko ni videlo, nitije Vuho chulo, niti vu ſzercze ie doſlo, kaije pripravil G. Bog onem koij njega lyube: Vezda veruiem daie iſztina ono kaije Sz. Otecz Auguſtin vuchil govorechi, *Quod DEUS* 1. *Corin.* ce 2. v. 9.

S. Aug. l. 22. de Civ. Dei *US præparavit diligentibus se, fide non capitur, spe non attingitur, charitate non percipitur, acquiri potest, æstimari non potest.* Kaije G. Bog pripravil onem za plachu koij njega lyube, z-Verumsze uloviti nemore, niti z-uffanjem doszechi, nit z-lyubauium zauieti; Dobitisze more, ali preczenitisze nemore- Vezda bolye razmem kaije vu pervom

1. Corin. c. 13. v. 12. listu Corintianczem pisal Sz. Pavel Ap. *Videmus nunc per speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem, nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam, sicuti & cognitus sum.* Kako dabijm Sz. Apostol bil hotel rechi, ò moij Corintianczi iaszem unogo krat zvami govoril od Dike Nebeszke, y radbiu bil vam iztolmachiti, ali zahman, y zalyudo, ar do dlamszmo na ovom szvetu, nigdor pravo nemore razmiszliti, a ioschе menje iztolmachiti ono Blasenstvo Dike Nebeszke, nego kadati tamo zajdemo, y pochnemo vusivati plachu trudov naszeh, onda sztoprau zpoznamo kaije, y kakovaie, ona Dika? Ondanamsze hoche pripetiti, kaiszeie Kralycze Sabe pripetilo, y hochemo rechi, kaije ona rekla, kadaie iz daleczoga orszaga vu Ieruszalem dosla bila za videt, y poszlusat Kralya Salamona, koteroga mudrost potlambi ure zpoznala, od koieie tulikо chula povedati vu szvoiem orszagu; potlambi tulikai videla bila nyegovo Kralyeszтvo, velichanszтvo Palache, y His szrebrom, zlatom, y dragem kamenjem nacziffranch; nyegove szluge koiszumu dvorili; Jeszтvine koieszuszе na sztol noszile; y na pokoneczkoncza kadabi Salamon uszе zganyke bil zgonil, y uszaie odperto iztolmachil, koia pervo razumeti ni mogla, natulikо da vech nikai ni znala, nit mogla seleti chuti, y videti od njega, ondaie zakriknula proti Kra-

Kralyu. *Verus est sermo quem audivi in terra mea, super ser-* 3. *Reg. c.*
monibus tuis, & super sapientia tua: Prava istina, y isz- 10. *v.* 6.
tinsko govorienje ie bilo, koteroszem chula vu moie & 7.
domovine od Mudroszti, y mudroga govorienja tvoiega.
Non credebam narrantibus mihi, donec ipsa veni, & vidi oculis *Ibid.*
meis, & probavi quod media pars mihi non fuerit nuntiata.
Niszem mogla tuliko veruvati dabi usze istina bila kai-
nisseie povedalo, od mudroszti, y velichanstva tvoie-
ga, doklam niszem chula z-vusseszi, y videla z-ochima
moiemi, ali szada zpoznavam dami ni polovicza ni po-
vedana. *Sic omnis anima*, veli Sz. Auguszin, *cum cœlestem* S. *Aug.*
Ierusalem ingressa fuerit, multo plura, & magnificentiora per- *ser.* 153.
spiciet, quam ei sint in hac vita â Ss. Prophetis, & Apostolis nun- *de temp.*
tiata. Rauno tak usz ake Dusse hochesze pripetiti, kak-
ti Kralycze Sàbe, kada zayde vu Nebesszki Ierusalem, da
naimre prez krayia, y koncza vexa, y odichenessa bude
tam videla, negie oude od Sz. Prorokov, y Apostolov
chula povèdati.

Ni adda prez zroka nas Predragi Odkupitel szvoiem
Vucheni kom tak pokrito, y szkrouno govoril od one
Dike, y plache vekovechnoga veszelja, koiuie nym pri-
pravil, y nakanil bil dati za nyhove trude y szlusbu, ka-
daie govoril. *Quoniam merces vestra copiosa est in Cœlis.*
Arie placha vassa obilna vu Nebu. *Tam enim magna est* *Idem ib.*
cœlestis felicitas ut sensus corporis, & potentias animæ transcen-
dat. Dokàncha szvoie govorienje Sz. Auguszin, arie
tak velika ona szrecha Nebesszka, daie z-Jezikom ni mo-
chi izrechi, nit z-Razumom preszèchi.

Drugi Navuk imamo iz oneh na pochetku pove-
daneh Sz. Tomasa rèchi od Blasenszstva Nebesszkoga, da

naimre G. Bog nitije mogel, niti more lepſe, bolſe, y zverſseneſse Blaſenſztvo Nebeſzko ſztvoriti, negiele ſztvoril, odkud vuchitiſze moremo daſze njedna ſztvar na ſzvetu nenahagja tak lepa, y dobra kotie Nebo; Ar ako uſze ſztvari od Boga ſztvoriene, ako prem dobre, y lepe, moglebiſze vendar ioſche bolſe, y lepſe ſztvoriti, a Dika pak Nebeſzka nemore, addaie ona iedno takovo ſztvorienje koteroie bolſe, lepſe, y preſtimaneſse od uſzeh drugeh jmeneſze ſtima, y vidi da rauno to hotelnamie Sz. Peter Apoſtol nazveſztiti, kada z-ovem iſztem Milem IESVSSEM z-Iakopom, y Ianuſsem beſse na Gore Taborſzke zagledal kakti cheſz iednu malu Luk-
Math.c. niczu onu Diku Nebeſzku, terie taki zachel na veſz glaſz
17. v.4. krichati: *Domine bonum eſt nos hic eſſe.* Goſzpone dobronamie oude biti: Oudebi ia rad opitati vaſz *N.N.* zakai Peter ni onu *Diku* kak drugach imenuval nego dobrotum? kako dabi bil hotel rechi, dobroie nam oude ovo Dobro vuſivati, buduch da vuſivanje ſzvetloſzti, y lepote Liczа Boſiega ie vexe dobro negſze more od chloveka y Angela izmiſzliti; vexe negſze more na Nebu, y
Ariſtotel na zemlye naiti, ar veli mudri Ariſtoteles. *Bonum eſt, quod undique perfectum eſt.* Onoſze more rechi da ie pravo Dobro, koteroti nikai zla, nikakve tùge, nit ſaloſzti, nikakve nevolye, neſzreche, potreboche, ali pogibeli vu ſzebe nezaderſava; negoie vu uſzemuſzega zeuſzema, y zeuſzeh ſztràn zverſseno; niednoga pako takovoga dobra na ſzvetu ni, komu kai to nebi falelo, y kakve takve falinge vu ſzebe nimalo, toſze pak odtuda zpoznati more, kaiti na ſzvetu nikakvoga zemelyſzkoga dobra ni, koterobi moglo poſelenja chlovechanſzka zaſzititi,

niti, kotnam to mudri Salamon ſzvedochi. *Non ſatiatur oculus viſu, nec auris auditu impletur.* Nezaſzitchuieſe Eccl.c.1. v.8.
Oko z-vigjenjem, nitiſze vuho z-poſzluſanjem napunjuie.

Ar akoſzu rauno unoge ſztvari na ſzvetu od G. Bogа ſztvoriene daih chlovek vuſiva, niſtarnenje njedaſze nenahagja takova ſztvar koiabi poſelenje chlovechanſzko zaſzititi mogla; ako rauno chlovek dobì, y izpravi unogo blaga, Jmania, penèſz, zrebra, zlata, y dragoga kamenja, nigdar nebude ſzit, nego uſzigdar ſzе vech ſzelel bude imeti, uſzigdarſze za vech ſzkerbi; Ono pak Nebeſzko veſzelje, ona Dika, ono Blaſenſztvo vekovechnò, ono ſzamo more ſzercza Clovechanſzka zaſzititi: *Satiabor cum apparuerit gloria tua.* Krichì Sz. Kraly David k-G. Bogu, ondaſze hoche zaſzititi Duſsa moia, ondaſze hote izpuniti uſza poſelenja moia, kadaſzi ou Diku tvoiu doydem, kako dabibil hotel rechi, ako rauno ia tuliko blaga na ovom ſzvetu imam, ſzrebra, zlata y dragoga kamenja, kulikoga teſko koi Kraly na ſzvetu ima: Akoſzem rauno Goſzpodar ne iednoga, nego deſzet z-moſneh, y glaſoviteh Kralyeſztvih, to uſze vendar nemore ſzercza moiega utaſiti, niti pravo zaſzititi, zato uſzem tom obilyù Duſsa moia ni zadovolyna, nego gladna, y sèina oſztaie: nego onda ſztoprav onda kadaſzivu Diku tvoiu zaidem ò Boſe uſzamoguchi! ondaſze hochu zaſzititi, y zadovolyti. *Tunc, tunc ſatiabor, cum apparuerit gloria tua.* Pſal. 16. v. 15.

Tonam nadalye Sz. Auguſtin z-iednum priſzpodobum potverguie, y velì; Dabiſze koi chlovek na ſzvetu naiti mogel, koibi uſzeh telouneh naſzladnoſztih vuſi-

val kakbi szam selel y hotel, dabi vu Bogacztvu plaval, y vu chaszteh zverhu uszeh Kralyev y Czeszarov ketal; dabi vu zdrauiu tak zversenom sivel, da nebi nigdar naimenshe bolii pochùtil; dabi tak szrechen bil, da nebi znal kaije neszrecha, tuga, y saloszt; nebili takovoga chloveka vesz szvet za Blasenoga dersal? ter vendar uszaova moglabisze, y morala rechi daszu kakti ieden namalani kip proti one Dike Nebeszke, ar vu nikakvom naimenshem dugovanju nebimusze priszpodobiti mogla, Adda ie prava iszstina da ono Dobro vekovechnò, y Blasenszstvo Dike Nebeszke ie lepshe, bolshe, vexe, zversheneshe, negoszu uszaa Dobra y naszladnoszti, Bogacztva y chaszti, Dike y veszelya szveta ovoga: Zaradi toga ni hotel Zvelichitel nas vu denesinjem Sz. Evangeliumu knikakvomu dobru ovoga szveta priszpodobiti onu vekovechnu Plachu Nebeszku koiuie pripravil onem koij njega lyube, y za lyubav njegovu kai szuprotiu noga na ovom szvetu podnaszaiu, kaitije on dobro znal dabi on nyu neznam chemu priszpodobil, uszebi nikai bilo; y tako rekelie Iisztor: *Quoniam merces vestra copiosa est in Cœlis.* Arie plàcha vassa obilna vu Nebeszeh.

Math. c. 5. v. 12.

Od ove Plàche Dike Nebeszke govori Sz. Bernard. *Ubi præmium est videre DEUM, vivere cum DEO, vivere de DEO, esse cum DEO, esse in DEO, qui est omnia, in omnibus.* Kade Plàcha ie videti Boga, siveti z Bogom, siveti od Boga, biti z Bogom, biti vu Bogu, koije usze vu usheh. Oh kakova placha! Oh kulika szrecha! od meszta pak y Plache zkupa Sz. Auguszstin ovak govori. *O Regnum Beatitudinis sempiternæ! Ubi Juventus nunquam senescit, ubi Decor nunquam palescit, ubi amor nunquam tepescit, ubi sani-*

S. Bern. de merc. Cœli gloria.

S. Augu. Soliloq. c. 15.

tas

ta nunquam marcescit, ubi gaudium nunquam decreſcit, ubi vita terminum neſcit. O Kralyeſztvo Blaſenſztva vekovechnoga! kade mladoſzt nigdar neoſztariuie, kade lepota nigdar neprebleduie, kade lyubav nigdarſze neugaſuie, kade zdrauie nigdar negnie, kade veſzelie nigdarſze nepomenſava, kade ſitek za ſzmert y zakonchanje nezna: y Sz. Gregur Papa tulikai (da neizbroiene drugena ſztran oſztavim) ovu Plachu, koiu Chriſtus Zvelichitel nas predraginam obeche ovakiu nakratkom izpiſuie. *O Vita vitalis! Vita ſempiterna, & ſempiternè beata! Ubi lux erit ſine defectu, gaudium ſine gemitu, Amor ſine triſtitia, Jalus ſine languore, vita ſine morte.* O ſitek ſivuchi, ſitek vekovechni, y vekoma Blaſeni! kade bude ſzvetloſzt prez pomankanja, veſzelye prez ſaloſzti, zdrauie prez betega, lyubav prez tûge, ſitek prez ſmerti. *S. Greg. c. 7. de Gaud. Parad.*

Morebitibiſze koi naſsel, koibime rad opitati, kakſze dobiva ona placha Nebeſzka? chudno ſztanovito, ali da bolye rechem priproſzto izpitavanje, buduch dobro znano da koi hoche plachu imeti, moraiu pervo zaſzluſiti; Vendar Sz. Auguſtin ovak od nyè piſse: *Regnum Cœlorum venale eſt; dicis quantum valet? Pretium ejus labor eſt.* Kralyeſztvo Nebeſzko ie na prodaiu, pitas kuliko-ie uredno? Czena, njegova dello ie. Koigoder adda selè, y hoche ono Kralyeſztvo Nebeſzko zadobiti? potreba daie z-dellom, trudom, potom, y mukum zaſzluſi: Sztvorilie G. Bog ono vekovechno Dobro, ono Blaſeno meſzto uſzega Dobra puno na prodaiu; za kotero on neche imeti ſzrebra, zlata, nit Bogacztva; ar tak njeden Szir omah nebiſziga mogel kupiti. Nepotrebuie za nye mudroſzti, nit lepote teloune, ar tak oni bedaſzti *S. Aug. in Pſal. 63.*

daszti kmeti, y sztare naguzane, kermeslyve Babe nebi mogle doszechi niti dobiti vekovechnoga veszelia. *Pretium ergo ejus labor ost* Czena Dike Nebeszke ie dello, po koterom dellu razmeiusze oneh telouneh chùteny traplienja za lyubav y volyu Bosiu, kotera usza G. Bog na drugom szvetu verno plàcha z vekovechnem pochinkom, veszelyem y naszladnoshtmi Nebeszkemi: Onde, onde budu obilno naplachena ona chutenia telouna, koteraszu oude traplyena bila, y naszladoszti chalarne oduriavala; ar one Glave, koieszke oude ponizuiu, budu koruniene z-korunù vekovechnoga veszelya. *Lætitia sempiterna super capita eorũ.* One Ochi kotereszuszke chuvale, y zderszavale od nedoshtioneh pogledov chlovechansz'keh obrazov; Onde budu vushivale nezgovornu szvetlost obrazov Bosanszkeh Person. Ona Vusheszka koia oude nisu hotela poszlushati oneh ogovorov, y neszramneh razgovorov; tamo budu vekoma poszlushala one mushke koruszev Angelszkeh. Oni Iezuki koijszuszke za zubmi derszali, da nisu ni sàlne rèchi odgovariali onem od koiehsu kakove krivicze prijmali; tamo budu uredni vekoma G. Boga blagoszlaulyati popevaiuch z-Angelszkemi Duhi *Szvet*, Szvet, Szvet, G. Bog. Ona Vusheta, koiaszuszke trapila z-gladom, y sèium, tamo budu vushivala oneh sladkòch, y naszladnoshtih Nebeszkeh. Ona iednum rechium *Tela* koiasze za lyubav Bosiu na ovom Szvetu budu trapila zdobrovolynem podnaszanjem usheh teshkoch: Na onom pak szvetu za plachu buduszze naveke veszelila, y naszladnoshtih vekovechneh vushivala z-Dushami szvoiemi zkupa. Ah! *Beati qui habitant in domo tua Domine.* Szrechne y Blasene ieszu uszke

one

one Duſsicze, koie prebivaiu vu hiſe tvoie Goſzpone.

Naraduiemſze vam ò Blaſene Duſsicze! kotere dobrovolyno ieſzte zapuſztile, y odurile uſze chaſzti, Dike, y Naſzladnoſzti ovoga Szveta; terſzte za plachu dobile ſzamoga Boga. Razveſzelyuiemſze zvami ò Szpokorniki, y Puſcheniki! koteri oude vu Puſchinah ieſzteſztanuvali, czele nochi na molitvah zkoznuiuch, jèlis zpepelom, à pilis ſzuzami meſsaiuch, y zverhu uſzega toga vaſsa tela z oſztremi diſcziplinami, y bodechemi ſpichaſztemi Cziliczjumi trapili. Kjanjamſze vam ò Preodicheni Seregi Sz. Muchenikov! koteriſzte ſzercheno podavali vaſse Herbete bichem, Perſzi ſztrelam, Glavemechem, y nachiniliſzteſzi loytru, iz kamenja, po koieſzte zasli vuſivat plache vekovechnè. Dichim vaſz izglubine ſzercza moiega, y chaſztim ò Prechifzti Koruſsi naichiſzteſseh Mladenczev, y Devicz! koij potepchuchi lepotu telounù zeuſzemi naſzladnoſztmi, ieſzteſze zaperli megy Klofterſzke zidine, y rajſsiſzteſzi zebrali oſztre Habituſse, tverde poſztelye, y duge poſzte; neg Czifraſzte oprave, proxena goſchenja, y telounà naſzlagjenja.

Oudemi napamet dohagja ono kai Plutarkus piſse *Plutarch* kak negda Filip Kraly Macedonſzki izpitavalie Ablegatuſsa Athenianſzkoga po Imenu Demada, Jeli Varas Athenianſzki velik, lep, bogat, y ieli doſzta lyucztva vu nyem? Demades buduchi drechni Malar, vu malom chaſzu tak lepo, y mudro iemu izmalal ſzvoy Varas, daſzeie taki zapriſzegel ſzvoiemi Bogi daga on hoche pod ſzvoiu oblaſzt, y zapoved imeti, y njega ali ſzeleznem oruſiem, ali zlatemi Darmi dobiti, govorech. *Ur*

urbs hæc mea ſit, vel ferro, vel auro efficiam. Oh dabi y ja deneſz tak ſzrechen mogel biti! ter iz vaſseh vuſzt ò N.N. chuti mogel ovakove rechi, kakoveie Demades Poſzel, iz vuſzt Kralya Filipa razumel; na ſzpodobu koiega ja do vezda ieſzemſze terſzil z moiem iezikom pokazativam kakouie on Varas Nebeſzki, vu koiem vaſs tuliſa, y tak veliſa placha chaka. Krichi adda krichi iz pravoga ſzercza tvoiega ò K. D. *Ut urbs hæc mea ſit, vel ferro, vel auro efficiam.* Da ov Varas Nebeſzki zadobim, ali z-ſelezom oſtre pokore, mùk, pregonov, y betegov; Ali pak zlatom lyubavi, miloſzerdnoſzti, poboſnoſzti, poniznoſzti, y drugeh dobreh dèl vuchiniti hochu; hochuſze ſzkerbeti, y uſzemi nachini terſziti daga pod oblaſzt dobim.

S. Greg. hom. 37. in Evan.

Dokancham adda govorienje moie z-rechmi Sz. Gregura Pape. *Si enim conſideremus fratres chariſſimi quæ & quanta ſunt quæ nobis promittuntur in Cœlis, vileſcunt animo omnia quæ habentur in terris.* Ako dobro razmislyamo Bratia moia draga kuliſa, y kakova ie placha koiaſze nam obecha vu Nebu, za niſtarſze preſtimavaiu uſza koiaſze nahagjaiu na zemlye. *Vileſcunt*, za niſtarſze derſzè uſze chaſzti, bogacztva, y naſz ladnoſzti; *Vileſcunt*, za niſtarſze preſtimavaiu uſze teskoche, tuge, y nevolye. *Vileſcunt animo omnia.* Ar perva oduriavaiuſze; a druga iz pravoga ſzercza dobrovolynoſze podnaſsaiu: Zakaizato. *Feſtinemus ergo ingredi, in illam beatam Requiem.* Terſzemoſze kai berſze to berſze uleſzti vu on Blaſeni po-

S. Thom. Aquin.

chineк vuſivat plàche trudov naſseh. *Feſtinandum eſt*, veli Sz. Thomas Angelſzki, *nobis in hac peregrinatione, quia via longa eſt, vita brevis. vocatio DEI nos urget, & in*

mora eſt periculum. Terſzitiſze moramo uſzaki dan, uſzaku Vuru, y hip hoditi na pervo po putu terplenja y Sz. Pokore. Arie dalek put, a ſitek ie kratek, vu koiem kratkom ſitku ako gdo nebudeſze trudil? pochinka vekovechnoga nebude imel; Ako nebude terpel? plache Nebeſzke dobitì nebude mogel; vu pogibeli ſivemo. *Periculum eſt in mora.* Ar ſivemo na ſzredi Neba, y Pekla, ſakerbemoſze adda zla chuvati, y dobro chiniti, chalarnoſzti y naſzladnoſzti telounè oduriavati ter uſze tuge, nevolye, y teſkoche dobrovolyno podnaſsati za zadobenje vekovechne Plache *Dike* Nebeſzke. *Hinc mihi Gebena, inde Corona paratur.* Govorilie Sz. *Bernard* zgorame chaka koruna Nebeſzka; zdolla pak muke peklenſzke chakaiu za plachu oneh koijti vu pokoiu ſzvoiemu telu, y poſelenjam ugaiaiuch na ovom ſzvetu ſivu: Oneh pak koij ſivu vu muke, traplenju, y pokore uſza dobrovolyno podnaſsaiuch, chaka *Koruna*, y Veſzelie, pokoy, y Blaſenſztvo vekovechnò vu Dike Nebeſzke. *Gaudete ergo & exultate, quoniam merces veſtra copioſa eſt in Cœlis.* Veſzeleteſze y raduite arie placha vaſsa obilna vu Nebeſzeh. Amen. S. Bern.

NA DEN Sz. EMBRIHA HERCZEGA.

Sz. Embrih ſzvoiem Sz. Siulenjem priſzpodablyaſze nekakvomugoder Angelu, nego iednomu zmegy naivexeh Angelov Nebeſzkeh.

Ecce enim Angelus DEI. Daniel. c. 13.
Nut ovo Angel Boſyi.

AKo tauno naturalſzkem nachinom, y dellom biti nemore, dabiſze iedna ſztvar iz ſzvoie nature, na naturu drugeh ſztvari preurechi ali premeniti mogla. *Naturalia enim ſunt immutabilia.* Veli Sz. Ivan Chryſoſtomus; Tak ni moguche dabiſze Kony na Vola, Oroſzlan na Vuka, Orel na Szraku, naturalſzkem nachinom preobernuti mogli; Niſtarmenje takſze more iedna ſztvar po cìneh druge ſztvari preobernuti, kako dabiſze na cnu ſztvar prevergla, y premenila. Tak ſzeie negda gizdavomu Kralyu Nabukodonozoru zarad njegove oholje pripetilo, daſzeie po kaſtige Boſie na Vola bil preobernul. *Cor feræ deturei, & fœnum quaſi bos comedet.* Szercze beſtinſzko naimuſze dà, y ſzeno kakti vol bude jel. Kotero pripechenje Sz. Piſzma premislyavaiuch mudri Tolmachniki, velè, da akoie rauno ov Kraly kot vol ſzeno jel, akoie rauno kot vol mùkal, y druge volouſzke chìne, chinil? Duſsu vendar y Telo chlovechanſzko ie imel: *Manſit idem Nabuchodonoſor, idem corpus, eadem anima, ſed humanus tantum ſenſus quoad exercitium, ac rationis uſus ei ad tem-*

S. Joan. Chryſoſt. hom. 75. in Joan.

Daniel. c 4. v. 13.

Cornel. à Lap. in c. 4. Dan.

pus

ablatus fuit. Veli mudri Cornelius, daie *Kraly* Nabukodonozor vu *Telu*, y vu Dusse osztal on koije y perbil, nego lisztor chutenje illi poszluvanje, y razum chlovechanszki do uremena bilisztumu oduzeti, toieto, sze bil na Vola preobernul, arie onu isztu naturu, *Telo*, Dusu chlovechanszku obdersal, *kotie* pervo imel; nego lisztor po chineh szvoieh koieie na szpodobu volszku chinil, szeno naimre y travu ieduch, po chetveronoge hodech, y mukaiuch, takie volu szpodoben bil ostal, kako dabisze zeusztema na vola bil preobernul. Koie vidimisze hotel rechi mudri Euripides Filosofus daie govoril daszu usze sztvari ovoga szveta premenjènu podversene, buduch dasze iedne na druge preobrachaiu, nekoie na bolse, nekoie na gorse: *Omnia, in-* *Euripi-*
uit, mortalia in mutationibus volvuntur, dum aut ad melio- *des.*
em, aut deteriori statu transeunt, aut è contra. Usze sztvari smertelne vu premenjaniusze zadersavaiu, y giblyu, kakti na bolsi sztalis iz gorsega prehagjaiu, ali iz gorsega na bolsi. Nitije to on rekel dabisze iedneh sztvari nature, ma naturu drugeh sztvari preobrachale, nego lisztor zadi chinov szvoieh takszе szpodobne vide drugem sztvaram, *kako* dabi szvoiu laszтovitu naturu osztavile, y na nyhovusze preobernule. Odtud mudri Theologusi *kadasze* disputuiu moreliszе chlovek na Angela obernuti? *poklakam* vu unogeh meszteh Sz. Pisma nahagjasze daszu lyudi z-Angelszkem Imenom ozavani, y imenuvani bili: Odgovaraiu da. *Quoad naturam.* To nemore biti, dabi reksi lyudi imeli naturu Angelszku; Nego lisztor *quoad operationes aliquas.* Iz chinov nekoieh more tak szpodoben Angelu biti, *kako* dabisze iz chlo-

veka na Angela obernul, y zroke tomu daie mudri Tertulianus, arako Angeli zaradi chlovechanſzkeh chinov za lyudi ieſzuſze derſali y preſtimavali polek ſzvedochanſztva Sz. Piſma; zakaiſze adda lyudi za Angele nebi derſali, y ozavati mogli? kot oni koij Angelſzka dèla chinè; y rauno zbog toga zroka z-pravum iſztinum moreſze deneſni Sz. Embrih mladi Herczeg Vugerſzkoga Kralya Sz. Stefana Szin Angelom imenuvati, zbog ſzvoiega Angelſzkoga vu telu chlovechanſzkom ſiulenja; y ne kakovemgoder Angelom zmegy dolyneh, nego zmegy naigornjeh Koruſsev naivexemu Angelu moreſze priſzpodobiti, kai rauno y ja z-moiem vz daſnjem govorienjem nakanilſzem vuchiniti.

Zaradi prechudnoga ſiulenja, y dobròth Angelſzkeh, koieſzuſze vu Sz. mladom Herczegu Embrihu od detinſzkeh njegoveh Nòg ſzvetile moremga ia iednem oſzebuinem Angelom imenuvati, y za Angela vu telu chlovechanſzkom preſtimavati, kotgaie derſal y preſtimaval nyegov Otecz Sz. Kraly Stefan. Polek ſzvedochanſztva Bonfiniuſsa koterje iednoga y drugoga Sitek piſzal: Ar nili bil Angelu ſzpodoben Sz. Embrih naipervo zarad ſzvoie Molitve? po kotere molitve onie uſzigdar z-Bogom govoril, y nyegovo licze z-ochima razuma ſzvoiega gledal, kot njegov Sz. Sitek ſzvedochi.

Ribadaneira in vita S. Emerici *De eo legitur ut plurimum aliis ſomno ſopitis ſeſe è lectulo proripuiſſe, & in precibus excubaſſe, Davidicos Pſalmos recitaſſe, finitoque quolibet Pſalmo ſuarum noxarum veniam â Domino flagitaſſe.* Veli Ribadanjera, da kadaſzu drugi uſzi vu Kralyeuſzkom Dvoru ſzvoiem naibolye ſzpàli, onſzeie iz ſzvoie Herczeske poſztelye ſztaial, y na molitve uſzu

noch

noch zkoznuval, Davidove Soltare molech y za uſza-
lem od G. Boga proſchenja za grehe ſzvoie proſzech.
Znamo pak da chlovek koi uſzekuntinoma Boga moli, y
na Sz. molitve ſnym barache, ni chlovek, nego Angel,
kotga Sz. Ivan Chryſoſtomus imenuie- *Homo qui cum* *S. Joan.*
DEO loqui didicit ut par eſt, erit deinceps Angelus. Chlovek *Chryſoſt.*
koiſzeie z-Bogom govoriti nauchil, kotſze prìſztoi, y *in Pſal. 4.*
bòſztoi, ie Angel, à ne chlovek.

Niti ſzamo zaradi ſzvoie molitve, y dugoga na nye
zkoznuvanja Sz. Embrih bilie Angelu ſzpodoben; ne-
go tulikai zaradi njegoveh oſtreh poſztòv; y nemiloga
traplenja tela ſzvoiega; kakti tulikai zbog oduriavanja
chaſztih, bogacztvih, y chalarnoſztih ſzveta ovoga; *S. Atha-*
Arod Poſzta Sz. Athanaſius Biskup ovak govori. *Jeju-* *naſ. lib.*
nium enim Angelorum cibus eſt, & qui eo utitur Angelici ordi- *de Jejun.*
nis cenſendus eſt. Poſzt Angelſzka Ieſztvina ie, y on koiſze *c. 5.*
poſzti, za Angela preſtimavatiſze mora: Od Sz. pako
Embriha piſse Ribadaneira ove rechi. *Aſſiduis corpuſcu-* *Ribada-*
lum Jejuniis, Vigiliis, Precibus, Pœnitentiæ operibus, aliisque *neira loc.*
id genus afflictationibus domabat. Sz. Embrih z guſtemi *cit.*
poſztmi, molitvami, zkoznuvanyi, y drugemi oſztremi
machini ſzvoie telo ie trapil, y na vuzde derſal, ako prem
iſze nauchilo ozojno biti. Angelie bil zbog oduriava-
nja, y merzenja na dobro zemelyſzko, arveli Sz. Bernard. *S. Ber-*
Non enim velle habere terrena, gerit ſimilitudinem Angelorum. *nard.*
Nehoteti imeti zemelſzke chaſzti, bogacztva, y naſz-
ladnoſzti ie iedna ſzpodobnoſzt Angelſzka: Sz. Embrih
ſztinaie to daie imel unoge Kinche, Bogacztva, y dobra
zemelyſzka, buduch on Sz in iednoga tak zmoſnoga Kra-
lya Vugerſzkoga kotie Sz. Stefan bil, onie vendar polek

uſzeh

uſzeh kinchev, y bogacztvih tak ubog bil, daie po iſz-
Pſal. 85. tine mogel z Davidom Kralyem rechi. *Quoniam inops, & pauper ſum ego.* Arſzem ubog y ſziromahja; Ar on k uſzemu ſzvoiemu Kralyeuſzkomu Bogacztvu, blagu, y obiliu takie malu lyubav, y hotenje imel, kako dabi uſze blato bilo; zato dabimu njegov Herczeski ſztalis bil prepuſztil, rajſsibi on bil iednu priproſztu halyczu koi bimu glotu tela bila pokrivala noſziti, nego zlatoga tradora opravu; rajſsibi bil priproſztem obrokom glad odegnati, negoſze z Kralyeuſzkemi jeſztvinami hraniti, rajſsibi vu priproſztom kuchmeru, ali vu petlyarſzkom ſpitalu, nego vu Kralyeuſzkom Dvoru prebivati; rajſsi iednum rechium od ſzvoich Dvorianikov zapoved prijmati, nego nym zapovedati; Od uſzeh pako lyudi za niſtar derſan biti rajſsi, neg videtijh klaniatiſze pred ſzobum.

Za ova adda, y unoga druga Angelſzka dela akoie rauno Sz. Embrih po iſztine bil Angelu ſzpodoben, niſtarmenje zaradi ſzvoie Divoiachke chiſztoche bilie Angelu naiſzpodobneſsi, pokehdob njedna Dobrota nechi nì chloveka tak Angelu ſzpodobnoga, kotgà chinì chiſz-
S. Ephre ſer. de caſt. tocha, ar veli Sz. Effrem: *Caſtitas enim Mater pulchræ dilectionis, & Angelicæ vitæ ratio eſt; caſtitasque homines Angelis ſimiles reddit.* Chiſztocha je Mati ſzvete, lepe, y dobre lyubavi; Zrok Angelſzkoga ſiulenja; chiſztocha lyudi Angelom ſzpodobne chinì. Sz. Tkomas de Villa Nova ſzpitava zakaie Chriſtus Sz. Ivana Kerſztitela An-
Lucæ c. 7. gelom imenuval? *Hic eſt enim de quo ſcriptum eſt, ecce ego mitto Angelum meum.* Kakie (pita Sz. Thomas) to mogel Chriſtus od Sz. Ivana rechi, nut ja poſsilyam Angela mo-

moiega? Nili Ivan bil iz meſza, y kervi chlovek kotſzu y drugi lyudi? kai adda Chriſtus vu nyem oſzebuinoga nahagja daga Angelom imenuie? odgovaria Sz. Thomas ſzam ſzebe na ſzvoie izpitavanje ovak; *Laudat in eo Chriſtus Angelicam puritatem cum ait, ecce ego mitto Angelum meum.* Hvali vu nyem Chriſtus Angelſzku chiſztochu, kada veli, nut ja poſsilyam Angela moiega; hoche rechi, da Chriſtus ni prez zroka Ivana Angelom imenuval, kaitje vu nyem videl, y zpoznaval oſzebuinu chiſztochu, koiaie Angelom naiſzpodobneſsa, ar govori Sz. Hieronymus da chlovek iz blata y zemlyè ſztvorien, po chiſztocheſze na Angela obracha, y premenja: *Homo luteus, ac carneus, ad ſtatum Angelicum beneficio caſtitatis aſcendit; In carne enim ſine carne vivere Angelicum eſt.* Chlovek iz blata, y meſza na ſztalis Angelſzki po chiſztoche izhagja; Ar vu meſzu, ter prez meſza ſiveti, ie ſitek Angelſzki, à ne chlovechanſzki. *S.Thom. de V. N. ſer. 3.* *S. Hier. de laud. Virg.*

Ako adda ovi Sz. Navuchiteli od uſzake chiſztoche to govore, da po nye chlovek Angelom poſztaie, kai mi hochemo rechi od chiſztoche deneſnjega Sz. Embriha? Chiſztocha koiega ni bila kakovagoder, negoie bila Divoiachka nigdar z-njednum naimenſum nechiſztochum oſzkrunjena,, tak daſze more uredno od njega rechi ono, kai od Sz. Ianuſsa Evang. Sz. Mati Czirkva popeva: *Virgo â Chriſto electus, Virgo in ævum permanſit.* Divojka od Chriſtuſsa zebràn, Divojkaie naveke oſztal; Tak y on ſztanovito, toieto nas Sz. Embrih, kotie chiſzt y divojka iz Materine Vutrobe na ſzvet doſsel, takie divoiachtvo ſzvoie neoſzkrunieno do ſzmerti ne liſztor na telu, nego y na ſzerczu, pameti, y duſse ſzvoie ob-

Ribad. in ejus vita.

derſal: *Virgineam corporis animique integritatem ad extremum vitæ ſpiritum conſervavit.* Szvedochi od njega mudri Ribadinjera: y ako rauno za izpunit volyu, y zapoved Otcza ſzvoiega *Sz.* Stefana Kralya bilſzeie oſenil, y ſzvoium mladum, lepum Herczeſiczum dugo uremena zkupa ſztàl, vendar ne ſzamo prelepoga czveta Divoiachtva y chiſztoche ſzvoie po nye ni pogubil, negoie ioſche y nyù polek ſzebe vuchinil Divoiachtvo neoſzkrunjeno obchuvati.

Surius in vita S. Emer. filij Hun. Regis 4. Nov.

Ut Paterno ſatisfaceret Imperio, Virginem & forma corporis, & integritate morum ſpectatiſſimam ſtyrpe Regiâ ortam duxit, ſicut intactam relinqueret, ei eamdem vitæ perſuaſit integritatem. Za izpuniti Otchinſzku volyu, y zapoved zaruchilie iednu oſzebuine lepotè, y dobrote iz Kralyeuſzoga Poḱolenja Divojchiczu, ḱoiu dabi neoſzkrunjenu oſztavil, nyù tuliḱaj na chiſzto ſiulenje ie nagovoril, y pregovoril. Mudri Bosius pak tu iſztinu potverguie ovaḱ.

Bosius de ſignis Eccl. l. 11. c. 7.

Emericus Stephani Hungarorum Regis filius, Sclavoniæ Dux, cum ſua conjuge illibatam vitam duxit. Embrih Stefana Kralya Vugerſzkoga Szin, Herczeg Sḱlavonie, Zaruchniczum ſzvoium chiſzto, y neoſzkrunjeno ieſzu ſiveli. Oh! ter gdoga zarad ove ſzvoie tak nezgovorne, y nigdar doſzta prehvalyene chiſztoche nebude za iednoga Angela derſal? Gdo nebude za Angela preſtimaval, y imenuval Sz. Embriha? koi tak zverſseno naivexu Angelſzku dobrotu uſze ſzvoie ſive dnì ie obderſaval.

Sz. Lukach Evang. nahagjam da piſse vu Chìneh Apoſtolſzkeh od pervoga Muchenika da ḱadaſzeie vu Sinagoge z-Sidoumì diſputuval, uſzi ḱoiſzu nazochi bili, videliſzu njegov obraſz ſzpodoben iednomu Angelu.

Om-

Omnes qui ſedebant in Concilio videbant faciem ejus, tamquam faciem Angeli. Uſzi koijſzu vu ſzpraviſchu ſzedeli, videſzu obraſz njegov, kakti obraſz Angela, toieto lep, y ſzvetel: Chudo ſztanovito veliko da ieden chlovek smertelni mogelie tak lepoga y ſzvetloga obraza biti, kaie ſzamomu Angelu ſzpodoben bil, ali odkuda tulika chaſt, y miloſcha Sz. Stefanu? iedamorebiti od Duha Sz. z-koiemie on napunjen bil? *Stephanus autem cum eſſet plenus ſpiritu ſancto.* Stefan pako gdabi bil pun Duha Sz. linoge tomu zroke daiu Sz. Otczi, y Tolmachniki Sz. Piſzma, ali megy uſzemi onmje naipovolyneſsi koiega kaie nekoi Piſzecz, y Tolmachnik; da naimre Sz. Stefan od Sz. Apoſtolov bilie odluchen na prigledbu nekoieh Ciromaskeh Udovicz, koieſzu Apoſtolom, y drugem vernem ſzluſile, dabijm Sz. Stefan za uſza k-ſitku potrebna preſzkerbel, y providel, zato moralie on uſzaki den ſnymi govoriti, y ſzkoro uſzekontinoma ſnymi prebivati; ter vendar akoie rauno on tak guſzto krat ſnymi govoril, y prebival, nigdar podpunoma z-naimenſum nechiſztum miſzelium ſzvoie Divoiachke chiſztoche ni zrazil. *Jure ergo meritiſſimo facies ejus illuxit, ſicut facies Angeli, & nomen Angeli ei aptiſſimè tribuitur.* Pravichno adda obraſz Sz. Stefana ieſze preſzvètil, kakti obraſz Angela naipravichneſse nyemuſze daie.

Actor. c. 6. v. 15.

Ibid. c. 7. v. 55.

Joannes Lorinus de S. Stephano.

Ako adda Sz. Stefan zatoie bil Angelu ſzpodoben, ipolek rechih ovoga mudroga chloveka mogelſzeie Angelom imenuvati, daie on megy unogemi Udoviczami ſzvoie Divoiachtvo prez uſzakoga oſzkrunjenia obchuval? ako rauno uſzekontinomſzeie ſnymi pajdaſsil; Oh! kuliko vexem zrokom Sz. Embrih priſzpodobiti-

sze more Angelu Bosiemu, kot naimre on koi polek szvoie lepe, mlade, y Kralyeuszke kervi Zaruchnicze szvoiu Divoiachku chisztochu tak zverseno ie obchuval, z koium dan y noch ie prebival. Unogo vexem zrokom velim ia dasze more Sz. Embrih Angelu prisz podobiti, y Angelom imenuvati, neg Sz. Stefan Pervi Muchenik, pokehdob da on z-versztnemi Udoviczan i iesze pajdasil, na koie nyemu niti pomiszliti ni bilo szlobodno; Sz. pako Embrihu szlobodnoie bilo na szvoiu mladu Zaruchniczu ne szamo pomiszliti, nego y snyum polek Sz. Zakona siveti, ter nistarmenje nigdar ni pomisslil, ungo menie nyesze vut van doteknul, nego pache dersaliuie kakti za szvoiu Szesztru, ane za Zaruchniczu kot Ribadanjera szvedochi. *Habuit eam tamquam sororem, magis quam uxorem; jure ergo meritissimo Angeli nomen ei tribuitur.* Imeliuie za szesztru bolye neg za senu. po prave pravicze adda Angelszko ime nyemusze daie.

Ribadaneira in ejus vita

Buduchi adda tomu tak, da Sz. Embrih ie ieden pravi Angel Bosyi, gdobimi vezda pak zmegy vasz N.N. znal povedati iz koteroga Koruisa Angelszkoga mora ov nas denesni Angel biti? ieli reku szpodoben bil Angelom naivexem, ali naimensem? Ja kuliko od sztrani moie kakgoder nemorem rechi dabi bil naimensem, dersechisze rechih Sz. Basiliusa Biskupa od Seleuczie koi veli: *Hi profecto qui virginitatem servant Angeli sunt, sunt autem Angeli non ex infimo quovis ordine, sed illustrissimi certè & Nobilissimi.* Ovi sztanovito koij chisztochu obdersavaiu iesu Angeli, ali Angeli ne izkoiega goder naimensega Koruisa, nego iz naipreszvetlesega, naiplemenitesega, ako pak ov Sz. Otecz uszakoga koi divoiachtvo ob-

S. Basil. Ep. de virgin.

obderſava ne iz kakvogagoder Koruſsa Angelſzkoga, negoiz naiſzvetleſsega, y naiplemeniteſsega, zove, imenuje, y preſtimava? Gdo adda bude mogel, ali ſzmel rechi daie Sz. Embrih iz koiegagoder niſzoga, y maloga Koruſsa Angelſzkoga? buduch da on tak oſzebuinu zakverſsenu chiſztochu uſze ſzvoie ſive dni ie obderſaval.

Zakaizato meneſze vidi N.N. da Sz. Embrih ni bil menſi Angel, od onoga Angela koije bil z-onemi tremi mladenczi vu goruche Babilonſzke pechi; ar akoie on ognyu goruchemu moch y iakoſzt naturalſzku tak odtzel da onem mladenczem naimenſega laſza ni mogel vuſgati: *Ita ut capillus capitis eorum non eſſet aduſtus.* Sz. Embrih buduch vu zakonſzkom ſztaliſsu kot vu goruche pechi ſzvoium mladum Zaruchniczum, takie y vu nyè geruchem ſzerczu ugaſzil plamne telouneh poſelèny, da nigdar ni malo ni pochutila gorkoche ognya telounoga, nego kotie chiſzta Divojka z-chiſztem Mladenczem Herczegom Embrihom vu Sz. Zakon ſztupila, takie y doſzmerti oſztala. *Daniel.c 3.v.84.*

Nitije Sz. Embrih bil menſi Angel, od onoga Angela koije bil oroſzlanom gubcze zavezal da niſzu mogli Danielu Proroku nikai naskodeti vu jame, kamie megy nye hitchen bil: *DEUS meus miſit Angelum ſuum, & conclusit ora leonum, & non nocuerunt mihi.* G. Bog moy poſzlalie Angela ſzvoiega, y zaperlie gubcze oroſzlanom, y niſzumi nikai naskodeli; A kai hochu rechi ia od naſsega deneſnjega Angela Embriha Sz? koi ne iednu nòch, ieden tieden, ali ieden meſzecz, nego od detinſztva ſzvoiega, tia do ſzmertiie prebival ne iur megy de- *Ibid.c.6. v.22.*

deſzetemi, ali dvadeſzetemi oroſzlani, nego megy neizbroienemi prez krayia y koncza lyuteſsemi od oneh megy koiemije Sz. Daniel prebival, y ovi oroſzlani drugi niſzu, nego oni od koieh Sz. Ianus Evang. govori: *Omne quod eſt in mundo concupiſcentia carnis eſt, & concupiſcentia oculorum, & ſuperbia vitæ.* Uſze kaiſzegoder na ſzvetu vidi, drugo ni, nego poſelenje telounò, poſelenje ochijh, y oholia ſitka chlovechanſzkoga.

1. Joan. c. 2. v. 16.

Nitije Sz. Embrih bil menſi Angel od onoga, kogaie G. Bog pred urata zemelyſzkoga Paradiſuma bil poſztavil, potlamie iur iz njega naſse perve Otcze Adama y Evu iztiral. *Eiecitque Adam, & collocavit ante Paradiſum voluptatis Cherubim.* Iztiralie Adama, y poſztavilie pred Paradiſus naſzladnoſzti Kerubina. Ar akoie Angel bil zato poſztaulyen pred Paradiſus dabiga chuval y Drevo koieie naſzred njega zaſzaieno bilo, od uſzake protiunoſzti branil? Angel nas Embrih Sz. bilie tulikai od Boga poſzlan za chuvara iednoga unogo plemenitſsega Dreva, negie bilo Drevo ſitka vu zemelyſzkom Paradiſumu zaſzaieno, ſzvoie reku drage Zaruchnicze, koia buduch zaſzaiena vu Paradiſumu Kralyeuſzkoga obilia, y naſzladnoſztih, koiu onie tak branil, daiu ni puſztil nigdar od Nepriatela Duhounoga oſzkruniti.

Geneſ. c. 3. v. 24.

Gdo adda zmegy vaſzò N. N. ova uſza chuiuch, premislyaiuch, y za iſztinu veruiuch Sz. Embriha nebude zpoznaval za iednoga oſzebuinoga Angela? Ali kai ſtimate kakie ov Sz. Mladenecz tuliku Angelſzku Dobrotu, y ſzpodobu dobil? dobrotu toieto chiſztoche Divoiachke, daie mogel uſze ſzvoie ſive dni tak czelu y neoſzkrunjenu chuvati: Sz. Otecz Auguſtin veli daſzu

uno-

unogi lyudi, koij na pochetku ſitka ſzvoiega, y potlam dugo uremena takſzu chiſztochu obderſavali, daſzuſze videli vech Nebeſzki neg zemelyſzki, ſzvetiliſzuſze kot iedne Nebeſzke zvezde, biliſzu bolye Angelom neg lyudem ſzpodobni, potlam pak vu glubinu uſzeh nechiſztoch ieſzu prepali, poſztaſse iz ſzvetleh zvezd, goruchi ogorki peklenſzki, y preobernuliſzuſze iz prelepeh Angelov na odurne Urage. *Vidimus inquit multos, & audiimus à Patribus noſtris (quod ſine interno timore non recollo) deſcendiſſe primitus uſque ad Cœlos, & imterſidera nidum ſuum collocaſſe, poſtmodum autem cecidiſſe uſque ad abyſſos.* Videliſzmo unoge, y chuliſzmo od otczev naſseh (kai prez nuternjega ſztraha nepovedam) daſzu unogi tia do Nebeſz perva uremèna ſzvoia gnyezda podigali, y megy zvezde poſztaulyali, potlam pak tia vu peklenſzku glubinu ieſzu prepali. Toieto hotelie rechi koijſzu bili naiſzveteſsi, y naichifzteſsi vu perveh ſzvoieh letah, y ſzvoium ſzvetloſztium tia do Nebeſz ieſzuſze podigali, potlam pak cheſz nekuliko uremena naivexi greſniki ieſzu poſztali, y tia dò peklenſzke glubine prepali. Ali nas Sz. Embrih uſzigdarie Czvet divoiachtva ſzvoiega tak czeloga y neoſzkrunienoga obchuval, daga nigdar vu naimenſsem dugovanju ni urazil, nit zatepel, nego kotie iz Materine vutrobe chiſzt izſsel, y kot ieden Angel na ſzvet chiſzt doſsel, rauno tak chiſzt iz ovoga ſzveta vu Nebo ie odiſsel; kakie adda on mogel ov Nebeſzki kinch obchuvati? Iſztinaie daſzeie on z-unogeh ſel oruſiem ſzuproti peklenſzkem Razbojnikom bránil; ali vendar dvoie oſzebuine ſele oruſiem uſzigdarie bil oboruſen, z-koiemſzeie bránil, y dokonczа obránil, toieto Sz. Mo-

S. Aug. lib. ſoliloq. c. 49

lit-

litvum, y uſzagdaſnjem tràplenjem tela ſzvoiega: Od Molitve njegove nebi potreba ni govoriti, buduch Sz. Embrih tulik priatel Sz. Molitve, daie czele nochi na nye prez kaznuval, kot od njega ſzvedochi Sigismundus Ferarius govorech. *Ab ineunte ætate totus orationi, Divinis laudibus, piisque exercitijs deditus fuit.* Od Detinſzva bilie podàn Molitve, poboſnoſzti, y uſzem Kerſchanſzkem Dobrotam. Od Poſzta doſztami budi rechi ono kai mudri Ribadanjera vu niegovom Sz. Sitku od njega piſse. *Ne pretioſiſſimum Virginei pudoris unionem perderet, aſſiduis corpuſculum jejunijs, pœnitentiæ operibus, aliisque id genus affictationibus domabat.* Za nepogubiti predragi Gyungy chiſztoche Divoiachke, z uſzagdaſnjemi poſztmi ſzvoie telo ie tràpil, y na vuzde derſal.

Sigism. Ferari. p. 1. l. unico.

Ribadaneera ubi ſupra.

Z ovem adda dvoiem Oruſiem branilie Sz. Mladenecz Embrih kinch Nebeſzki chiſztoche ſzvoie Divoiachke, arſzeie on dobro ſzpominal iz rechi Odkupitela ſzvoiega koieie ienérat on rekel bil izganjaiuch nechiſzo toga Duha iz iednoga Mladenecza, *Hoc inquit genus Dæmoniorum in nullo ejicitur, niſi in oratione & jejunio.* Ovo pokolenje uraſie z nichimſze bolye, y berſe neizganja, nego z Molitvum, y Poſztom; zverhu koieh rechi Gloſſa ordinaria ovak govori, y nye tolmachi: *Iſta Carnalium voluptatum mutabilitas non vincitur, niſi ſpiritus oratione confirmetur, & caro per jejunium maceretur.* Naſzladnoſzti telounè neobladaiuſze, akoſze Duh z Molitvum neobiachi, y telo z poſztom netràpi.

Matth. c 17. v. 20.

Gloſſa ordinar.

Gdogoder adda ſelì obchuvati kinch chiſztoche ſzvoie, naiſzi uzeme od deneſnjega Sz. Embriha onu

Pel-

Peldu, koinie on od Sz. Paula uzel; y gdogoderſze seli pobiti z-Nepriatelmi Duſse ſzvoiè, y nyè obladati? nai uzeme navuk od Sz. Moiſesa, koganamie on z-dellom nazveztil, y pokazal, onda naimre kadaſzeie z-Narodõ Amalek hotel pobiti, y potlambi Ioſvu Kapitana z unogemi ſeregmi cheſz njega bil poſzlal, ſzamie z-Bratom ſzvoiem Aronõ zlezel na iednu goru, y onde podigſi gore rukrisruke ſzvoie molilie ſhym doklamſzeie njegovo hueztvo z-nepriatelmi na polyu teplo; kadeſze Sz. Gregur Papa chudi, y pita zakai Moyſes vechkrat vojuiuchi ſzproti nepriatelom, uſzigdarie ſzamem oruſiem vojuval, proti Amaleku pak bjuchiſze, nimu bilo zadovolyno oruſie, negomuie moral y Sz. Molitvu pridruſiti: *Quid eſt quod contra alios hoſtes ſolis armis pugnabat, contra Amalec verò non ſolis armis, ſed & virtute orationis.* S. Greg. in c. 13. l. 1. Reg. Alifzi ov Sz. Otecz ſzam odgovaria. *Profecto magnum fornicationis certamen oſtenditur, quod tanta difficultate ſuperatur, ut arma exercitus, & oratio intenſiſſima neceſſaria ſit.* Ovem adda dovoiem oruſiem uſzaki zmegy naſz mora uſzigdar provigen, y oboruſen biti, koigoder ſeleie chiſztochu ſzvoiu obchuvati, y po nyena Sz. Embriha ſzpodobu Angelom Boſiem poſztati.

Reczi adda uſzaki ſzvoiemu telu, y vuchini ono kai ie negda Sz. Hilarion Puſchenik telu ſzvoiemu govoril, y chinil, kadaieie chùtil daga na kakovo nechiſzto dello, ali poſelenje podbàda. *O Aſelle (inquit) efficiam ut non talcitres. avenam quippè laſciviæ tibi ſubtraham, ac non niſi palleis te paſcam, fame ſitiq́ue conficiam, gravi pondere oprimam, æſtu & frigore indurabo, ut cibum potius quam laſciviam cogites.* In vita S. Hilar. O oſzlichek moy, ia hochu vuchiniti da budes

smirom z-kopitmi tvoiemi, hochuti zkratiti zobi zroke nechiſztoga poſelenja, terte ſzamum ſzlamum budem hranil, z-gladom y ſeium, z-uruchinum y zimum, y z-pretesken bremenom uſzakoiachkeh tràpleny vuchiniti hochu da budes vech miſzlil na ieſztvinu, neg na nechiſztochu: Akolibi pak oruſie Sz. Poſzta, y traplenja telounoga nebilo zadoſzti za obranitiſze nechiſztomu Duhu, uzemi oruſie Sz. Molitve, y reczi iz glubine ſzercza Sz. Bernardom. *Adjuva me Domine DEUS, ut huic tam peſtifero vitio impuritatis ac laſciviæ reſiſtere poſſim, & purus ac caſtus vivere.* Pomozime G. Boſe da ovomu nechiſztomu poſelenju oboriti, y obranitiſze budem mogel, y chiſzto ſiveti, ſivuch chiſzto tak vuſzlusbe tvoie budem mogel na ovom ſzvetu Sz. Mladencza Embriha naſzleduvati, date pak na drugom ſzvetu ſnym zkupa budem mogel megy Koruſsi Angelſzkemi chaſztiti, hvaliti, y dichiti na uſze veke vekovechnè. Amen.

In vita S. Bernardi.

NA DEN Sz. MARTINA BISKVPA.

Kakgoder Sz. Martin, Milosztiunoga, y Daressyvoga iesze proti Vbogomu pokazal: takovogaszeie rauno y G. Bog proti nyemu izkazal.

Martinus adhuc Catechumenus hâc me veste contexit. S. Mater Eccl.

Martin ioschе neokerschen z-ovum halyum ie mene pokril.

DIke y Poshtenja, uszake chaszti y hvale ie uredna od sztareh negdasnjeh lyùdi pochèta, y do denesnjega dneva po uszem sirokom szvetu, od uszeh prave, y Krive Vere lyùdi obdersavana Navada: Toieto, da uszaka Bratouchina, uszaki Czèh, y uszaki Soldatszki Sereg ima na Zaztavah szvoy Czimer zmalan, po koiemze jedni od drugeh razluchavaiu. Goszpoda pak y Plemenitasi na perszteneh, ali na pechateh nosze izrezane szvoie Czimere, z koiemi zapechachuiu szvoie liszte, y Patentume, iz koieh zapechacheneh lisztov, y Czimerov zpoznavaiusze a koijh rauno nazochi nì; kotere lisztnè Czimere oni zadobivaiu od Kralyev, y Czesarovali z-junachtvom, ali z-penèzi. Ali unogo vexe hvale, y prestimanja urednu navadu obdersava Sz. Mati Czirkva, koia ne szamo Bratouchine Apostolszke; Czehora

hom Sz. Spovednikov, y Puſchenikov; ali ſeregom Sz. Muchenikov doſztojne Czimere razdelyuie; Nego pache uſzakomu zoſzeb zmegy Szvetczev Boſieh nym doſztoien czimer vu rukah derſech chinì malati, kakovoga ſzje kteri ſzvoiem trudom y potom, Mukum y ſmertium zadobil, iz koieh Czimerov lehko moremo zpoznati, y razluchiti iednoga od drugoga Szvetca: Tak Sz. Stefana pervoga Muchenika mi zpoznati, y razluchiti moremo od Sz. Lourencza, kaiti ov vu rukah dersì Roſtèr, à on vu naruchaiu kamenje; z-ovemi Czimeri Sz. Mati Czirkva daienam na znanje da Sz. Stefan bilie goruchega ſzercza od lyubavi proti bl. ſnjemu ſzvoiemu: Sz. Lourencz pak bilie goruchega ſzercza od lyubavi proti Bogu ſzvoiemu, ar pervi molilie za nepriatele ſzvoie. *Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum.* Goſzpone neuzemijm toga za greh. Drugi pak krichalie k G. Bogu: *Adhæſit anima mea poſt te, quia caro mea igne cremata eſt propter DEUS meus.* Hlepelaie Duſsamoia za tobum, ar telo moie z-ognjem ſganoie bilo zate Bog moy. Takſze mála Sz. Iuraj Vitez na konyu ſzedechi vu oprave ſzoldatſzke; y rauno ovak malaſze tulikai Sz. Martin; Niti iednoga od drugoga razluchiti nebi mochi, dabi uſzaki ſzvoiega Czimera vu rukah neimel; on z-kopiem vu rukah, pozoja prebadaiuch, y blisnjega ſzvoga od ſmerti oſzlobagjaiuch: ov pako z-mechem skricz plaſcha ſzvoiega odrezavaiuch, y golotu ubogoga pokrivaiuch. Ali kaije deneſz za ieden ſzvetek? je ſzvetek Sz. Martina Biskupa; zakaj adda Sz. Mati Czirkva, Sz. Martina nemala vu Biskupſzke oprave, nego vu Soldatſzke? ieda morebitje vexa chaſt ſzvetczkà, neg Redounà?

Pſal. 62. v. 9.

unà? vexa Soldatſzka, neg Biskupſzka? Ako rauno chaſzt Redounichka ter naimre Biskupſzka ie vexa, preſtimaneſsa, y zverſseneſsa od chaſzti Szvetczkè, ter naimre Soldatſzke. Niſtarmenje Sz. Martin Biskup ov Czimer z-koiemga Sz. Mati Czirkva màla onſzje zadobil vu Szoldatſzkom ſztaliſsu kot od njega ſzam SzinBoſsji govori. *Martinus adhuc catechumenus hâc me veſte contexit.* Martin ioſche neokerſchen z-ovum halyum meneie pokril, kaiti Sz. Martin vu ſzvoiem Szoldaſztvu bilie miloſztiven proti ubogem, y videchi iednoga ſziromaha uſzega gologa od zime pogibati, nimaiuchimuſze chim dareslyvoga izkazati zmeknulie ſzvoy mech, y skricz plaſcha ſzvoiegaie odrezal tergaie ubogomu podal; koiu miloſzerdnoſzt y dareslyvoſzt videchi G. Bogvu Sz. Martinu, na tulikoiu hvali, preſtimava, y izviſsava, kako dabi njemu ſzamomu bila vuchinjena, za koiu kakmuſzeie zahvalnogi vu miloſzerdnoſzti, y Dareslyvoſzti pokazal? ia tulikay N. N. vu vezdaſnjem moiem govorienju pokazati ieſzem nakanil.

Razmislyavaiuch ſztek deneſnjega Sz. *Martina Biskupa*, ne moreſze zadoſzta nachuditi Sz. Mati Czirkva zbog njegovehneizgovorneh dobròth, y prechudneh dèl, zato iſzto zovega. *O virum ineffabilem!* O chlovetanez rechenoga! kako dabi hotela rechi, tulikaie unoſsina prechudneh dèl Sz. *Martina Biskupa*, daijh chlovechanſzkem iezikom nimochi izrechi, nit razumom preſzèchi. *Tantis enim excellentijs decoravit eum Dominus, ut magnitudo rerum fidem excedat.* Veli Sz. Dionyſius Carthuſianus, z-tulikemi darmi, miloſchami, y dobrotami okinchilgaie G. Bog, da tulike unoſsine ſzkoro ni mochi ve- *S. Dionyſ. Carthuſ.*

veruvati; Megy uſzemi pako dèli, koiaie Sz. Martin za ſzvoiega ſivota vuchinil, naivexe hvale, y naivexega chuda uredno vidimiſze daie bilo ono, kadaie poloviczu plascha ſzvoiega, ioſche Szoldat neokerſchen, ſzvoiem mechem odrezal, y ſnym gologa kolduſsa od zime pogibaiuchega pokril, y okrepil, kot Severus Sulpicius ſzvedochi. koterje potlam njegov Vuchenik, y ſitka njegovoga Piſecz bil, ar veli da buduchi Sz. Martin Szoldatom vu Seregu Iulianuſsa nevernoga Czeſzara, kadabi ienkrat z oſztalemi Szoldati vu Ambianum Franczuſzki Varas iahal, nut ovo na putu ieden nevolyni koldus veſz gol, od zime, y nevolye pogibaiuchi zachelie za Almoſtvo proſziti, dabiſze koi od oneh ſzoldatov nad nym ſzmiluval, ali uſzi do iednoga preydoſse mimo kako dabiga nevideli, niti nechuli, y kot oni koijbi rayſsi uzeli neg dàli; ſzam Martin nad nym ſzeie ſzmiluval, y nimaiuchimu kai podeliti, od velikoga pomiluvanja genjen, zmeknulie ſzvoy mech iz noſnicze z-koiem odrezalie poloviczu plascha ſzvoiega, tergaie ſnym odel, y okrèpil; a drugu poloviczu ie naſzebe zachuval, nimaiuchi druge oprave. Ovoie megy uſzemi Sz. Martina dobremi dèli naipervo, y naivexe hvale uredno bilo; koieie ſzam Szin Boſyi oſzebuinem nachinom pohvalil; ar onu iſztu noch pokazalmuſzeie Chriſtus IESVS megy unoſnum velikum Angelov Nebeſzkeh z-onum poloviczum plascha pokriven, kogaie Martin kolduſsu bil dàl, y ovakgaie prednymi pohvalil. *Martinus adhuc catechumenus hâc me veſte contexit.* Kako dabi bil hotel rechi; Poglejte moij Angeli, y Dvorianiki Nebeſzki kaije Martin vuchinil, toieto on Martin koi ioſche ni bil kerſche-

nik,

nik, negoie szamo zapiszan bil megy one koiszuszenakanili bili okerszttiti, pogleite, y razmiszlete kuliko uremena on ubogi nevolyni Koldus po Ambiamszkem Varaszuie gol hodil, terszenigdar nigdor zmegy Kerschenikov na njega niti ogledati ni hotel, nego szam Martin joschekrive Vere chlovek; Martin velim koteri liszton szednum nogum vu moiu skolu ie korachil; Martin vu koiega szercze ioschе Duh Sz. Dara szvoie lyubavi ni bil izleal; Martin koi ioschе ni bil podverszen zapovedi protibliszniemu szvoiemu od menè dàne; Martin koi nebuduch ioschе zeuszema zvuchen, niti pod vuchen vu Vere Katholichanszke, ter niszarmenje takvoie dello lyubavi, y Miloszerdia vuchinil, kakovobi zadoszta uszakomu naipoboszneszemu, y naimiloszerdneszemu Kerscheniku vuchiniti; Da pache vechie vuchinil negszem ia nigdar od njednoga Kerschenika potrebuval, pokehdob daszem ia po moiem Sz. Lukachu Evang. zapovedal. *Qui habet duas tunicas, det non habenti.* Koi ima dve Halye, naidà nimaiùchemu. Ymalo nise vu drugom meszturu. *Quod superest vobis date Elemosynam.* Kaije vam zvisega cheszanepotrebuiete dajte podelete Ubogem; Martin pak nimaiuchi nikaj visze potreboche, da pache ono kaije niemu szamomu bilo potrebno, onie napol z-Ubogem razdelil, kai njeden zmegy Kerschenikov Ambianszkoga velikoga Varaszani nigdar vuchinil. *Luc. c. 3 v. 11. Ibid. c. 11. v. 41.*

Znanoie daie troij modus, illi nachin Miloszerdnoszt proti Ubogomu izkazati. Pervije, dati poloviczu, ali konche dèl ubogem onogacheszanam ni potrebno. Drugije, dati ubogem uszakoia nam niszu potrebna; y ovo ie on naivexi, y naipreszimaneszi modus koiegaie

gaie nas deneſni Sz. Martin zverſseno izpunil, ſkoiemu ni bilo zadoſsta oſztaviti Domovinu Imanja, y uſsa Bogacztva, ſkakti ona koiamu niſzv bila potrebna, nego pache y ono ſkaimuie potrebno bilo, ie napol z-ubogem razdelil, ſkai razmisſlyavaiuch Sz. Ambrosovak od velikoga chuda oſsupnjem krichi. *O felix largitas! quâ Divinitas operitur; O glorioſa diviſio clamydis! quæ militem tegit! & Regem; O inopinabilè Donum! quod veſtire meruit Divinitatem.* O ſzrechna Dareſslyvoſt! z-ſkoiumſzeie Boſanſztvo poſkrilo; ò odicheno razdelenje Plaſscha! ſkoi ſzoldata ie poſkril y Krâlya; ò nenadeieni Dâr! ſkoije opraviti ureden bil Boſanſztvo. Ovo dello Miloſzerdnoſzti proti ubogomu bilaſe ona rinka naiperva velikoga lancza nezgovorneh Dobroth, z-koiemije Sz. Martin uſzemu ſzvetu ſzvetil, tak da od njega odperto govori B. Lourencz Iuſtinianus. *Ipſe Sacerdotum Gloria, Praſsurrent. Juſtum Gemma, Veritatis defenſor, Propugnator Fidei, Speculum ſer. de S. Humilitatis, Pietatis exemplar, Immitator Chriſti, Martyrum Martin Conſors; cujus animam etſi gladius perſecutoris non abſtulit, Palmam tamen Martyrij non amiſit.* Sz. Martin ie Dika Popouſzka; Biſkupſzki Gemant; Branitel iſztine, y prave Vere; Zercalo Poniznoſzti; Pelda poboſnoſzti; Naſzlednik Chriſtuſsev, Delnik Muchenikov, koiega ako prem pregonitelov Mech ni vumoril, Korune vendar y plache Muchenikov ni pogubil; *Sed unde huic omnia iſta?* Okudaſzu ovomu uſza ova? odkudaſzu muvelim tulike chaſsti y Dike? chinimiſze dame nekoij izpitavaiu, ſkoiem drugoga odgovora neznam dati, ako ne onoga, ſkoiega daie ov iſzti koi lagati nemore; toieto, kaitije Sz. Martin vech vuchinil, negie bil du-

S. Ambroſ. in lib. Præf.

B. Laurent. Juſtinian. ſer. de S. Martin

sen chiniti za lyubav Bossu, kadaie naimre iosche neokerschen, y nepodlosen zapovedam Bossem tulikù lyubav izkazal proti onomu Ubogomu, kotszem iur poredal.

Oudemi napamet dohagjaiu one rechi mudroga Syraka koieszve vu 7. dèlu zapiszane nahagjau. *Noli esse justum multum.* Naj biti prevech Pravichen, kako dabi hotel rechi; Pazi dobro ò chlovek, potrebatije siveti vu Dobrotah szveto y poboszno, ali ne prevech, iednum rechium nemaraj nitisze neszkerbi biti prevech szvet, y pravichen. Menesze ove rèchi sztanovito chudne vide, akosze ovak razumeti morain, y akolije tomu tak? takie krivo govoril Sz. Ianus vu szvoiem Apokalipsu, kadaie za navuk uszemu szvetu osztavil. *Qui justus est, justificetur adhuc.* Koije pruvichen, najsze iosche pravich neszega vuchini, zverhu koieh rèchi unogoszu govorili Tolmachniki Sz. Piszma, ali ia usza tolmachenja na sztran osztaulyam, szamo iedno najmi bude szlobodno napervo donesszti, kot naiprilichneszse, y naihaszniteszse za nas Napredek, ono naimre kai istem pri Sz. Kralyu Davidu. *Cum sancto sanctus eris, & cum viro innocente, innocens eris, & cum perverso perverteris.* Szvetczem szvet budes, y z-pravichnem pravichen budes, z-gresnikom pak gresnik budes; mudri Tertulianus, y drugi Sz. Otcai stù ovak: *Cum viro justo justus eris, & cum liberali liberalis eris.* Z-chlovekom pravichnem Pravichen budes, y z-dareslyvem ti tulikai dareslyu budes, kako dabi nam hotel Sz. David na znanje dati, da kak mi z-Bogom, tak Bog z-nami; koi z-pravichnemi ie pravichen; z-dareslyvemi, dareslyv. Vezda ia pitam vasz gdoie Pravichen?

Eccl. c. 7. v. 17.

Apoc. c. 20. v. 11

Psal. 17. v. 16.

chen? chuiem dami odgovariate, daie on pravichen koteriti uſzakomu dàie kai je njegovo: *Qui dat unicuique quod ſuum eſt.* A kaije pak Pravicza? chujem damiſze odgovaria y nato ovak. *Juſtitia eſt conſtans, & perpetua voluntas Jus ſuum unicuique tribuens.* Pravicza ie ſztàlna y vekovechna volya uſzakomu kaije njegovo davati; natuliko da kadagoder ia dam komu kaije njegovo po dùgu ali pogodbe, ondaſzem pravichen. Dareslyu pak gdoie? Ie on, koteriti dàie kai ni dùſen, ali pak dàie vech negie dùſen; y vutomſze razluchava chlovek Pravichen od dareslyvoga, à vu nichem drugom.

Nu vezda N.N. hodmo na nas Czily: *Noli eſſe multum juſtus.* Ne budi prevech Pravichen, zakai ne? zato kaiti y G. Bog bude z-tobum pravichen: *Cum juſto juſtus eris.* Ali ioſche pervo mora uſzaki zmegy vaſz znati, da naſsa dobra dèla ieſzu dvoie fele, nekoiaſzu pod zapoved, à nekoia pak pod naputchenje, aliti nagovor; Dèla pod zapoved ieſzu potrebna k zvelichenju, a dèla pak po naputchenju niſzu: Poſztavemo ovak na peldu; Vu Szvetek poſzluſsat Sz. Meſsu ie pod zapoved; poſzluſsati pako vu delauni dàn ie pod nagovor, y naputchenje. Poſztitiſze vu korizme, y po drugeh prepovedaneh poſztèh, ie pod zapoved, poſztitiſze pak po Torkeh na chaſzt Sz. Antona, ali po Szbotah na chaſzt B.D. MARIE ie pod nagovor: vezda hodmo napervo. Unogiſze nahagjaiu tak pravichni lyudi, da ono kaije nym zapovedano, zverſseno obderſavaiu; ali viſse zapovedi naimenſe ſztvari nechinè: Akoſze govori od poſzta? hote znati ieli poſzt zapovedan. Ako od Almuſztva?

pi-

pitaiu ieli zeuszema potreben on koi proszj, ali za koga-sze proszi; akomu rechete Brate hodmo k-Sz. Messe; Odgovori on kai, k Messe? a kakouie deness Szvetek? rechesmu daie szvetek Sz. Barbare, ali Lucie, onti pak odgovori, Eh to ni prepovedan szvetek, poydem zutra k Messe kadati bude Nedelya. Polahko ò kerschena Dussa! *Noli esse multum justus.* Tisi prevech pravichen, prevech tenko z-G. Bogom baraches, imas znati da on rauno tak bude z-tobum baratal. *Cum justo justus erit.* Vigymo to ochivesteie iednomalo, y postavemo ovak; G. Bog daie uszem, y uszakomu obchinszke zadovolyne pomochi za zvelichitisze. *DEUS vult omnes homines salvos fieri.* Koie rechi mudri Scotus ovak razlasse. *Pro quanto dedit eis dona naturalia, & leges rectas, & adjutoria communia sufficientia ad salutem.* Kotere obchinszke zadovolyne pomochi szamszeie zavezal uszakomu dati, y tako nikomu zmenkati nemogu. Iesu pak nekoie osebuine pomochi kotereh G. Bog nisze zavezal uszakomu dati, nego szamo komu on hoche szvoiu dareslyvosst izkazati. Nu vezda hochete bolye razumeti one rèchi. *Cum justo justus erit.* Z-pravichnem pravichen bude. *1. ad Timoth. c. 2 v. 4.*

Nahagjaiusze nekoij lyudi, koij tak tenko z-Bogom barachu, da nehte nikai vech dobra na chasst njegovu vuchiniti, nego lisstor ono kaisu dùsni? taklje to? veli G. Bog, kak ti zmenum Kerscheniche moy, tak ja z-tobum; ti za lyubav, y na hvalu moiu neches chiniti vech, neg kaisi dusen, tak rauno znaj da y ia nedamti vexe pomochi od onè, koiusemti dusen dati: Ti mene nedaies nikai vech, negszimi pod zapoved dùsen, rauno tak y ja hochu tebe dati ono kaiszemti polek pravicze moie y za-

zavezanja dùſen dati, toieto obchinſzke zadovolyne pomochi k-Zvelichenju, aliti nedam oſzebuineh, ar niſzem duſen: hochu iednako z-tobum baratati, tiſzi zmenum pravichen. *Kaiſze* pak pripetchuie? vechkrat dojde nadte ò moy chloveche tentaczia ov ali on greh vuchiniti, kotereti nemores prez oſzebuine Miloſche Boſie mentuvatiſze, aliju obladati, ove pak oſzebuine miloſche njeden nima akoſzju pervo ni zadobil z-dobremi dèli, y ſzvetem ſivlenjem: *Non aliter vincemus* (veli *Sz.* Ivan Chryſoſtomus) *quam ſi per vitam optimam ſupernum nobis auxilium conciliemus.* Krichis adda vu one tentaczie oh Boſe ſzmilujmiſze! pomozimi obladati tentara peklenſzkoga koi mene tak ſztraſno na ov greh màmi, nebiga rad vuchiniti, ali moram, arſze nemorem vech proti nyè boriti, akomi ti nepomores. Ohò (odgovaria G. *Bog*) taklje tò? à kakſziti do vezda zmenum baratal? ò polahko, tiſzi zmenum tenko baratal, nikaj vech niſzi hotel za volyu y lyubav moiu vuchiniti, pravichnoſzi zmenum vu obderſavanju moieh zapovedih ſivel, tak y ia z-tobum vezda hochu pravichno ſiveti, nititi vexe pomochi nedàm, negſzemti duſen dati: *Cum juſto juſtus ero.* Z-pravichnem pravichen budem.

S. Joan. Chryſoſt.

Vezda pak vigymo kakie G. Bog: *Cum liberali liberalis*; z dareslyvem dareslyv? koterigoder zmegy vaſz ò N. N. bude dareslyv z-G. *Bogom*, y vu dareslyvoſzti denesnjega Sz. Martina naſzleduval, koije dàl vech, y pervo, negie bil duſen dati *Almuſtva* za lyubav Boſiu, hoche dobiti oſzebuine miloſche Boſie za oboritiſze ſzuproti uſzem zkuſsavanjem uraſiem; *Ako* ti budes vech chinil negſzi pod zapoved duſen, toieto, ako tine

ſzamo

ſzamo po Szvetkeh prepovedaneh, nego y po delauneh dneveh budes Sz. Meſsu poſzluſsal? ako ne ſzamo po zapovedaneh poſzteh, nego y po drugeh dneveh tiſze budes poſztil? Ako ti dàs Almoſtvo onomu, koi ako rauno ni vu ochiveſzte velike potreboche? Akoſze budes ſzpovedal y pricheſchal guſsto krat, ako rauno ni uſzakidan Vuzem. Oh! ni mogucheizrechi kakie draga, y vugodna G. Bogu takova dareslyvoſzt. Ovaie onakoiaga primària z-dareslyvemi, dareslyvogaſze iz-kazuvati, y davati nym pomochi ne ſzamo zadovolyne, nego y oſzebuine, za mochi oboritiſze proti uſzem zkuſsavanjam Uraſiem, y nye obladati; y napokonecz konczalehko Duſsnò Zvelichenje zadobiti, arie: *Cum liberali liberalis.* Z-dareslyvem dareslyv; Zakaizato opomina uſzakoga zmegy naſz Sz. Bernard. *Qualis appareris DEO, talis oportet appareat tibi DEUS.* Kakouſze goderti G. Bogu pokaſes, takov potrebaie daſze tebe G. Bog pokaſe. *Cum Sancto ſanctus erit; & cum Innocente innocens erit;* Veli Sz. Bernard. *Cum amante amans erit; & cum intento intentus erit;* mi pak pridajmo: *Et cum liberali liberalis erit;* G. Bog bilie, je, y bude z-ſzvetemi lyudmi, Szvet; z-pravichnemi pravichen; z-lyublyenemi, lyublyen; z-dareslyvemi dareslyv. S. Bernard.

Takſzeie Sz. Martin izkazuval dareslyv z-G. Bogom vu ſzvoie mladoſzti, arie izkazal miloſzerdnoſzt proti bliſnjemu perulye negie bil dùſen, y perulye negie chul Sz. Iſaiu Proroka krichati. *Cum videris nudum, operi eum.* Kada vidis gologa, pokriga, y odeniga; y perulye negie chul Chriſtuſsa govoriti. *Quamdiu feciſtis uni ex minimis meis, mihi feciſtis.* Kaiſzte koiemu zmegy malyah. Iſaiæ. c. 58. v. 7. Matth. c. 25. v. 40.

lyahneh moieh vuchinili, menesste vuchinili: Zakaj zato s. Sz. Martinom tulikaj Bog daresly vogasseie pokazal, kadagaie vuchinil poganszku Veru osstaviti, y Sz. Kerszt nasse uzeti, Czesarszku szlusbu, chaszti, y Bogacstva zapuszstiti, y vu duhounù Kerschanszku Voyszkuse podati, potlam pak hotelgaie y na Biskupszku chaszt izviszsiti, vu koieh sstaliseh kakszeie on daresly vogaz G. Bogom izkazuval vu Terplyunoszti, Molitvah, Poszteh, y drugeh tràplenjah tela? nimi moguche napetvo doneszti, a ioschе pak menje morem pokazati, kakszeie G. Bog proti njemu izkazuval: Doszstami budi rechi da vu oveh chasstеh Sz. Martin bilie tak ponizen, da zeztausiszeie ienkrat z-iednem Gubavem szиromahom vu Varasu Parisu, od koiega Gubaucza usze lyucztvo ie besalo, onszeie vendar szam k-njemu pribliszal, njega kusnul; y blagoszlovil: G. Bog videchi tuliku poniznoszt Sz. Martina, pred uszem Lyucztvom onoga Gubaucza vu onom isstom chasszu kadagaie Sz. Martin kusnul, od gube ie ochiszstil, y zdravoga zverseno vuchinil.

Nikai negovorim od Terplyunoszti Sz. Martina, koteruie on imel naimre onda, kada iasszuch ienkrat putem naiednom Oszlu, oblechen vu priproszte ostre oprave, naproti koiemu iahaliszu nekoij putniki, y konyi zapaziuszi Sz. Martina na oszlu preszstrasiliszuse kakti pred iednem szstrasillom, y pocheli szobum tak hitati, daszuy putniki iz nyh opali, koij raszerdiuszisze priszstupiliszu k Sz. Martinu, y njega dobro pretepati pocheli, koi ni sàlne rèchi nijm odgovoril, unogo menje besal, nego pache ioschе bolye szvoy herbet nym podmetal, y zpuniuszi

niuſi nad nym ſzerditoſzt ſzvoiu, hotechi na konje pak zaſzeſzti, y ſzvoiem putom poyti, po njeden pùt niſzu mogli ſzvoieh kòny iz meſzta genuti, kai videchi z-poznaliſzu greh ſzvoy, povernuliſzuſze k-Sz. Martinu, y pocheliſzuga proſchenjà proſziti, koiem on iz ſzercza oproſztiuſi y Sz. Kris nad konye vuchiniuſi, pocheliſzuſze gibati konyi, y na pervo ſzvoiem putom hoditi.

Muchìm zaſganu Molitvu Sz. naſsega deneſnjega Martina, od koie nigdar ni preſztaial; z-koium uſze ſztvari ſzebe na pokornoſzt ie zezaval, y z-iſztum ſzmertum zapovedal, ar nahagjam daie 3. mertve ſzvoium Molitvum od ſzmerti obudil; naizadnjch iednoga Mladencza iedinoga Szinka iedne tuſne Mayke, koia proſzechiga za ſzvoiega Szinka, Sz. Martin na ſzred polya pred unogemi krivoverniki ie poklenul, ruke, y ochi vu Nebo podignul, y z-kratkum Molitvum Mladencza od ſzmerti ie obudil, kogaſzu na pokàpanje neſzli, kai videchi poganini unogiſzuſze na Veru Katholichanſzku obernuli, y Sz. Martina vucheniki poſztali.

Na ſztran oſztaulyam ono ſztraſno tràplenje tela, z-tulikemi diſcziplinami po dnevu y po nochi, z-uſzagdaſnjemi Cilicziumi, y preoſtremi poſztmi; tak da vechkrat cheſz 7. dàn nigdar nikaj vu vuſzta ſzvoia ni poſztavil, kotere poſzte, y tràplenja G. Bog hotelie ioſche na ovom ſzvetu dareslyvo naplatiti, zmoſnum y nezgovornum oblaſztium zverhu pekleneh Duhòv, koieh unoſinu iz chlovechanſzkeh tèl ie iztiral: Nadelilgaie tulikaiſze dareslyvi G. Bog, koiſze vu dareslyvoſzti nikomu nepuſchja preobladati, z-Duhom Prorokuvanja, daie on unoga buducha previdel, y preznal, naimre pak zad-

nju

nju Vuru ſitka ſzvoiega ie povedal Vuchenikom ſzvoiem, na koteru kadabi bil doſzpel, dojdòh pred njega Duſeunì Nepriatèl, koiega on zapaziuſi, rechemu: *Quid hic adſtas cruenta Beſtia? nihil in me funeſtè reperies.* Kai ovde chinis prokleta Beſtia? nikai vu mene greſnoga nenajdes. Kai zrekuchi Sz. Martin ſzrechno Duſsiczu ſzvoiu vu Naruchàj Sztvoritela ſzvoiega ie zpuſztil. Koiuſzu Angeli z velikem veſzelyem zpremili vuſivat vekovechne plache za lyubav, y dareslyvoſzt ſzvoiu proti Ubogem izkazuvanu. Odkud priſzilyenſzem zakriknuti y ja z Sz. Materium Czirkvum. *O virum ineffabilem, nec labore victum, nec morte vincendum.* O chloveka nezgovornoga niti od trudov obladanoga, niti od ſzmerti predoblyenoga; ar on nitiſzeie boial trudov y teskoch ovoga ſzveta, niti ſzmerti, kadaie naimre on krichal na ſzvoie zkradnje Vure: *Domine ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius non recuſo laborem.* Goſzpone akoſzem ioſche lyuczтvu tvoiemu potreben, neodgovariamſze trudu. *O Beatum virum! cujus anima Paradiſum poſſidet, unde exultant Angeli, lætantur Archangeli, Chorus Sanctorum proclamat, Turba Virginum invitat, mane nobiſcum in æternum.* O Blaſeni chlovek Sz. Martin! koiega Duſsa vu Nebu kralyuie, odkud veſzeleſze Angeli, raduiuſze Arkangeli; Korus Szvetczev Nebeſzkeh krichi oſztani znamina veke.

Nu vigyte vezda N.N. kulikoie Sz. Martinu niegova dareslyvoſzt pohaſznela, y nakaigaie dopelyala? koteroga Szvetek mi deneſz tak veſzelo y poboſno obſzluſavamo, potrebaie adda da mi y njegov Sz. ſitek naſzleduiemo, ako niegove ſzreche, y Dike vuſivati na veke ſelimo, ar veli Sz. Auguſtin. *Honorare Sanctos & non imi-*

nari, nihil eſt aliud quam eis mendaciter adulari. Poſtuvati Szvetcze, y nyh nenaſzleduvati, nikai ni drugo negoſze nym laſlyvo prilizavati. Ako adda ſelimo poſztati delniki ſzreche, y Dike Sz. Martina Biskupa? Potrebnoie da mi chinimo ne ſzamo ono kainamie zapovedano, nego tulikaiſse da polek uſzega toga mi kai vech chinimo negſzmo dufni, toieto, daſze mi dareslyvi izkaſemo proti G. Bogu, ako hochemo daſze on znami dareslyv pokaſe vuuſzeh potrebochah naſseh tak telouneh, tak Duſseuneh; daſze mi budemo mogli ſzuproti uſzem naſsem Nepriatelom uſzigdar y uſzigder, a naimre na ſzkradnje naſse Vure oboriti, nye ſzrechno obladati, y z-danaſnjem Sz. Godounjakom Duſsicze naſse vu naruchai Sztvoritela naſsega zpuſztiti, y megy Koruſsi Blaſeneh Duhov Nebeſzkeh Vekomaſze veſzeliti. Amen.

NA DEN Sz. IALSABETE UDOVICZE.

Sz. Ialsabeta dobilaſzie vexe kinche vu Nebu, neg unoge druge Sz. Devicze, y Udovicze.

Multæ Filiæ congregaverunt ſibi Divitias; Tu ſupergreſſa es univerſas. Prov.c.31.v.29.
Vnogekchere ſzpravileſzuſzi Bogacztvà;
Tiieſzi uſze premogla.

NEmoremſzi pochinka dati, kaiti nemorem z-pametium moium preſzèchi zroka one velike ràzluke megy ſiulenjem vezdaſnjega uremena, y negdaſnjeh ſztareh uremèn Kerſchenikov, da naimre vu kuliko vexe zverſsenoſzti, ſztrahu, y lyubavi Boſie ſiveliſzu negdaſni Kerſcheniki, vu tuliko vexeh greheh vezdaſni ſivù: Chimſzu negdaſni bolye zapovedi Boſie obderſavali: tem bolye vezdaſni Kerſcheniki nye prekerſavaiu: Kuliko vexu Veru y Uffanje ſzvoie poſztaulyaſse negdaſni Kerſcheniki vu Boga Sztvoritela ſzvoiega; tuliko vezdnaſni vech veruiu ſzvetu, y bolyeſze vu blago njegovo uffaiu. A za Duſsnò pak zvelichenje maloſze koij najdu koijbiſze kada liſztor zmiſzliti hoteli, nemaraiuchiſze za opominanje Sztvoritela ſzvoiega, niti neveruiuch njegovomu Boſanſzkomu Navuku, koganam pri Sz. Matheiu daie, *Quærite primum Regnum DEI, & Juſtitiam ejus,* &

Math.c. 6.v. 33.

Hæc omnia adijcientur vobis. Ischete naipervo Kralyeszivo Bosie, y Praviczu njegovu, y ova uszа budu vam dàna. Kotszu negdasni Kerscheniki veliki szluge y szlusbenicze Bosie veruvali, y usze szvoie uffanje poszlaulyavli vu szamoga G. Boga kakti Sztvoritela szvoga. Da naimre on koterijhie iz nistara sztvoril, vu uszeh nyhoveh telouneh potrebochah bude nyh oszkerblyeval, kakti oszerblyuie pticze Nebeszke, koie neszeiu, niti nesenju, ter vendar sivù; y tako poszlaulyaiuch usze szvoie uffanje vu Boga Sztvoritela szvoga za oszkerblenje telounò: Uszu szvoiu szkerb poszlaulyaliszu vu zadobivanju Naymov, Kotùn, y Kinchev Nebeszkeh, szveto y poboszno sivuch vu chednoszti, chiszтoche, y poniznoszti, szvoia chutenia, y tela trapechi; megy koteremi ni bila naizadnja denesnja Sz. y Preodichena Ialsabeta Udovicza, kotere Szvetek Sz. Mati Czirkva denesni den obszlusava, od kotere vidimisze daie Duh Sz. hotel razumeti, daie naimre ona, onaiszta kotera szije szvoiem szvetem siulenjem zadobila vexe kinche vu Nebu, neg vnoge kchere ovoga szveta; Koie ia morem z pravum isztinum one mudroga Salomona Kralya rèchi pripiszati. *Multæ Filiæ congregaverunt sibi Divitias, Tu supergressa es universas.* Ièli pako tomu tak, ali nì? y kakie to ona vuchiniti znàla, ali mogla? Nakanilszem na kratkom pokazati, y nye szveto siulenje N.N. na szpodobu iednoga zerczala pred ochi poszlaviti, da vu nye gledechi vi tulikaj budete znali kak polek volye Bosie vas sitek raunati, y kinche vekovechne Nebeszke zadobitiszi. Prov. c. 31. v. 29.

Z dobrem dopuschenjem N.N. radbivasz ia nekai opitati, y proszliti dabi naimre doszlojalisze povedati

pervo neg ovo govorienje moie pochnem, Gdoſzte, y kaiſzte vi? Jè, ter kainaſz nepoznate Pater Prodekator daſzmo mi ovoga Plemenitoga N. Varaſsa lyuczstvo; ali pak morebiti dvoite daſzmo mi pravi Verni Boſyi Kerſcheniki? Nazamerctemi N.N. da tak priproſzto izpitavam, armi verujte davaſz kruto malo poznavam, a pri kerſztu pak njednoga zmegy vaſz niſzem bil. Dragomije adda znati daſzte Kerſcheniki, alibi ioſche od vaſz rad chuti dabimi povedali, kai hoche rechi ovo Ime Kerſcheník? Oh moy Pater! viſzte chuden deneſz poſztal, da vi naſz verſztne, màturne, y ſzpametne lyudi izpitavate iz Dechinſzkoga Katekiſmuſsa; Nedaj Bog dabiſze ja zvami ſsalil, ar niti ovo Sz. Meſzto, niti ureme to ſzobum nedonaſsaiu: Imate adda znati Otecz Poſtuvani daſze on liſztor more pravum iſztinum kerſchenikom zvati, y imenuvati, koiti obderſava Zapovedi Boſie; Oh lepo, y ſzveto govorite! Ako liſztor znate kaiſze razme po zapovedih Boſieh obderſavanju? Ali za nezbantuvati vaſz, oude vezda nepitam vaſz toga, arſze boim da to tesko znate, zatoiſzto vam povedam ia da naimre obderſavanje Zapovedih Boſieh ni drugo, nego ieden nairauneſsi, y naiſzigurneſsi pùt, koi pelya proti Kralyeſztvu Nebeſzkomu, y ſitku vekovechnomu, kotie to negda Chriſtus obznanil z onem odgovorom, kogaie dàl onomu Mladenczu ſzebe izpitavaiuchemu. *Magiſter bone, quid faciam ut habeam vitam æternam?* Goſzpone kai chinech, budem mogel dobiti ſitek vekovechni? Odgovorilie Chriſtus na kratkom: *Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata.* Ako hoces vu ſitek vekovechni uleſzti? obderſavaj zapovedi. Adda Kerſchenichtvo naſse vu

Math.c. 19. v. 16.

tom

tomsze zadersava, da mi nasleduiemo Christusa, vu
njega veruiuch y uffaiuchisze, polek toga pak njegove
Sz. Zapovedi obdersavaiuch, y toie on narpraudenesi,
nasligurnesi pût koi pelya proti Dike Nebeszke, po
koiem putu gdogod nehodi? tamo nigdar nezaide.
Kolije pak tomu tak, govori Sz. Leo Papa, tak naj usza-
ki Kerschenik dobro pazi, dasze nebude prekoredno
skerbel za blago, chasti, y nasladnosti ovoga szveta,
dasze z uremenitnemi sztvarmi nenasziaduie, koie chi-
lechloveka zablyuditi od pravoga puta pelyaiuchega
proti Dike Nebeszke. *Sectatores Christi discedere â Regia* S. Leo
multicet via, sed dignum est temporalibus non occupari, ad æter- ser. 2. de
nitatem tendentes. Naszlednikom Christusevem ni szlobod- Pass.
no od orszachkoga odsztupiti pûta; negoie uredno y Dom.
dostojno dasze nezabaulyaiu oude z uremenitnemi du-
govanyi, koij czilyaiu y putuiu proti Dike vekovech-
ne Kralyesztva Nebeszkoga.

Takszu naszleduvali Chrikusa uszi Szvetczi, y
Szveticze Bosyi, ali oszebuinem nachinom deneszja
Szveticza Bosia, Sz. y Preod: Ialsabeta Udovicza kchi
Andrassa Kralya Vugerszkoga, kotera ioschе vu De-
tinsztvu szvoiem pochelaie goreti z lyubauium Bosium,
ar vu 5. letu szvoie sztaroszti hodech vu Czirkvu na Bos-
iu szlusbu, y ondeie ne z menszum chednosztlum, neg
y poboszkosztium klechala na szvoieh szlabeh detinsz-
kih kolènczah, dasze szama ni mogla sztati gore na no-
ge; y imaiuchi ona doma vu Dvoru Otcza szvoiega ied-
nu Kapelicz u, vechkrat chesz dan vu nyu ie hogievala
Boga molit, y toie chinila uszigdar na golleh kolenah
klechech, tak zasgano da ni zrechi: Chimie pak bolye

ràsla, y k letam màturne dobè dohagjala, temje tulikaj bolye ràszla vu Dobrotah, tràpechi szvoja chutenja, koiem ni nigdar vu naimenszem privolyla, ar natura na usze zlo nagnjena uleklaiuie vezda na vigjenie ovoga ali onoga Bosiega Sztvorienja; vezda na poszlussanje oneh razgovorov ali musik; vezda na govorienje z-ovum ali onum personum; vezda na ièlis, ali na pilis; Vendar ona ni nigdar po volye hodila, za nezbantuvati vuchem naimenszem Christussa Zvelichitela y Zaruchnika szvoiega, nego nye naivexe veszelie, y naszladnoszt bilaie govoriti szvoiemi Divojkami od Bosie szlusbe, y chaszti; popevati od Dike y Miloszerdnoszti MARIE Dev. pache akoie mogla kada od Kralya, y Kralicze Roditelov szvoieh kai penèz dobiti, one penezeie ona delila ubogem sziromaskem senam vu to ime dabi y one chasztile, y molile B. D. MARIV, a ni isla z-onemi penèzi igratsze, niti lebudkakveh czifricz, ali szlaschicz kupuvat, kot vezdasnjega uremena Goszpodichne y Divoichicze chinè: Unogo menje ona ie zbrivala z-ochima szvoiemi po Czirkve, po piaczu, ali chesz obluke po vulicsah: Nitisze ie naszladuvala vu jelisu, pilisu, ali Czifranju tela szvoiega: Nitije ona ureme gubila vu nehasznoviteh razgovoreh, vu poszlussanje Mùsik, vu Jgrah, tanczeh, ali klatchenju; kot szadasnjega uremena unoge Divojchicze ne szamo vure, dneve, tiedne, meszecze, nego y czela lèta gubè; szvoiu Mladoszt, z-Mladoszti Chisztochu, z-Chisztochum szvoie Dusze vekoma pogublyuiu; y ne szamo szvoie Dusze, nego unosinu Dussicz vu pekel posilyaiu, koie szvoium zlum peldum szpachùiu, y vu uszakoiachke odurne grehe napelyuiu, natulikò da ia

mo-

morem rechi od nyh one rèchi Sz. Ambroſa, ali ne ko-
ge on govoril, od Sz. Ialſabete. *Eliſabethæ devotio fuit S. Am-*
broſ. ſupra ætatem, virtus ſupra naturam. Ialſabete Poboſnoſzt
lalie vexa negſzeie nyè ſztaroſzti doſztoiala, Dobrota
ſzherh nature: Ja pak velim od vezdaſnjega uremena prez
ſzake pobosnoſzt, y chednoſzti, prez uſzakoga ſztrahà,
lyubavi Bosie Divoichicy, da naimre. *Virginum Im-*
mus ſupra ætatem, vitium ſupra naturam. Szadaſnjeh Di-
voichicz nepobosnoſzt ie vexa, negſze nyhoveh leth pri-
ſztoì, Hudoba zverhu nature. Da bolye y odperteie to
govem, velim ovak, Sz. Ialſabete poboſnoſzt, y ſzvet-
loſzt ie vexa bila, negie on ſztalis nye mladoſzti, y gin-
gavoche ſzobum donaſsal; vezdaſnjega pako uremena
Divojke unoge neznaiu kaije poboſnoſzt, chednoſzt, y
Dobrota, akopremſzu ure ſztàre parte, pache morebiti
nit neznaiu kaije chiſztocha, ar ioſche pervo negoſzu k-
rameti dosle, vu nechiſztochah kaikakveh pocheleſzu-
ſze kalyati, iz koieh neznaiu kak, pache niti nemcgu van
buduch zakoreniene vu zle nechiſzte navade: *Impietas*
ſupra ætatem, vitium ſupra naturam.

Szadaſnje pak tùſnoy ſaloſztno Ureme oh! kakyh-
ie malo na ſzvetu koiebi naſzleduvale deneſnju Preod.
Sz. Ialſabetu vu poboſnoſzti y chiſztoche, koiuie ona ſe-
lela ne oſzkrunjenu tia do ſzvoie ſzmerti obderſati dabi
nebila primorana od Kralya Otcza ſzvoiega, urat ſzvoy
larmu Sz. Zakonſzkoga ſztaliſsa podurechi, nye drugach
kruto pritesskoga, y ſzuprotiunoga, ali kaitie znala da-
ie G. Bogu dragſa Abrahamova pokornoſzt, neg Aldov
ſzinka ſzvoiega Iſaka. *Melior eſt obedientia, quàm victima.*
Zato y ona pokornaſzeie izkazala Otczu ſzvoiemu Za-

rù-

ruchiuſsiſze z-Herczegom Turingie Landgraviuſsem, y toga ona ni vuchinila zbog kakove naimenſe telouně naſzladnoſzti, nego ſzamo z-nakanenjem Dechicza odkojti, y ſnymi Hvalu y Diku Boſiu povexati: y berſelije priſzegla z-Herczegom ſzvoiem, taki on chaſz ieſze z-priſzegum zavezala G. Bogu, da akoiu prepuſzti ſzvoiega Herczega preſiveti, nigdar vech Muskoga ſzpola neche zpoznàti, nego vu Vdovichtvu chiſztochu do ſzmerti ſzvoie obderſavati, y tak be vuchinjeno.

Ako prem adda Sz. Ialſabet be premenila ſzvoy ſztalis, ni vendar vu naimenſem premenila pervoga nachina vu ſztrahu, y lyubavi Boſie ſiveti, negogaie pache povexala, ar ia ſttem vu nye Sz. Sitku ove rèchi. *Eſſi ea quæ viri ſui erant, curaret, non minus tamen ea quæ DEI ſunt ſedulo exequebatur.* Ako prem ſzvoiemu Herczegu polek Sz. Zakonſzkoga ſztaliſa ie povolye hodila, iz ſzlusbe vendar Boſie nigdarſze ni zpozabila, ar ona vechkrat po nochi kada Herczeg poleg nye napoſztelyeie ſzladko ſzpàl, onaſzeie od njega ſztatala, na goleh kolenah zverhu cherne zemlyè zaſgano Boga molech ſuhze ſzuzicze ie tochila. *Sicque dum eſſet vir in accubitu ſuo, Nardus ejus dabat odorem ſanctitatis.* Po dnevu pak od poſzluvanja ni nigdar preſztatala; ali kakoviſzu nye poſzli bili? jeſze morebiti do 8. ali 9. vure, y morebiti duglye Czifrala? nè. jeſze morebiti ona ſzkerbela kai bude on dan iela, ali pila? nè. jeſze morebiti ſzkerbela za lepſu, y preſtimaneſsu Opravu? nè. jeſze morebiti ſzkerbela za blago, y kinche ovoga ſzveta? ne, ne, nikai takvoga ni niti miſzlila, unogo menje ieſze ona za ovakova ſzkerbela; znaiuch dobro ona kai Chriſtus govoy

In vita S. Eliſab.

vori onem koij njega zverſeno naſzleduvati ſelè, y ter- *Luc. c.*
ſzeſze. *Nolite ſolicitì eſſe animæ veſtræ quid manducetis, neque* 12. v.
corpori veſtro quid induamini. Naite ſzkerbni biti govorech, 22.
kai budemo ielli, ali pili, ali chimſze budemo oblachili.
Ar za ova ovakova Poganiſze ſzkerbè, kot oni koij ou Po- *Ibid. v.*
ga neveruiu, nitiſze vu njega uſſaiu. *Hæc enim omnia gen-* 30.
tes mundi inquirunt. Negoſzeie ona ſzkerbela kot prava
Kerſchenicza, naſzlednicza, y ſzlusbenicza Chriſtuſse-
valiſztor za Kralyeſztvo Nebeſzko, za zadoblyenie mi-
loſche Boſſe, y zvelichenje Duſse ſzvoie, polek zapove- *Ibid. v.*
di Chriſtuſseve. *Quærite primum Regnum DEI, & Juſti-* 31.
tiam ejus. Znaiaie onadobro da Bogacztva ovogaſzveta ie-
ſzu kakti iedne ſzenje y priſzpodobe praveh kinchev
Nebeſzkeh, kot Sz. Thomas Angelſzki Doktor govori. *S. Thom.*
Temporalia bona tantum ſunt ſimilitudines quædam felicitatis *Aquin.*
cæ, ſicut phantaſmata ſomniorum ſunt ſimilitudines rerum. *Com. in*
Da naimre oni koteriſze ſzkerbè za blago, y bogacztvo *Boët. l. 3*
ovoga ſzveta, ieſzu na ſzpodobu oneh koij ſzenjaiu da *q. 1.*
imaiu pune ſzrinje ſzrebra, zlata, y penèz, kadaſze pak
prebudè, y ochi odprù, najduſze z-praznemi rukami;
tak y oni Bogatczina ſzvoie ſzkradnje vure, od koieh *Pſal. 75.*
ſam Duh Sz. govori po Kralyu Davidu. *Dormierunt* *v. 6.*
ſomnum ſuum, & nihil invenerunt omnes viri divitiarum in ma-
nibus ſuis, Ako adda Sz. y Odichena Ialſabeta niſze
ſzkerbela za ova poſzvetna uremenitna, y tulikaiſse ni
manguvala, kaj adda ona ie chinila? vuchem czel den *S. Anto-*
ureme ie troſsila? nye Sz. Sitek zadovolyno ſzvedochi, *nin. &*
oga piſse *Sz. Antoninus*, y mudri Iacobus Montanus, *Jacob.*
vu koiem ia ſtem overèchi. *Diebus ſingulis pietatis officio* *Montan*
dedita, viduis, pupillis, ægrotis, carcerum ergaſtulis incluſis, & *in vita S.*
gen- *Eliſab.*

egentibus singulis, singularia subventionis ministrabat remedia. Dan y noch iz gluboke szvoie poniznoszti, y miloszerdnoszti proti ubogem Udoviczam, malyahne prez Roditelov Dechicze, beteszhem, szusnjem, y uszem potrebnem ie szlusila, dvorila, y uszakomu zoszeb szvoiemi rukami pomagla; usze kaije mogla imeti na nyhove potreboche ie trosila, szvoiemi rukami grintave, burlave, od koiehszu drugi lyudi, y nye Dvorianiki zatiszhnjenemi noszmi, zapertemi ochima besali, ona ie szhnasila nikai mensum lyubauium, neg dabi nye prava decza bila, za koia usza dobroie znal nye Herczeg Laus Landgravius, alisze zato on ni raszerdil, niti szramuval, negoszeie pache kruto veszelil. *Congaudebat vir pjus sanctis ejus moribus in Domino, & fidelis extitit exhortator.* Y rauno ovakovem nachinom Sz. Ialsabet dobilaszije za plachu unoge kinche vu Dike Nebesske, toieto szvoium poniznoszti-
ium, miloszerdnoszti-um, y lyubauium proti ubogem ne-
Prov. c. volynem, tak da ia morem rechi po pravicze od nyè,
31. *v.* one Duha *Sz.* rèchi. *Multæ filiæ congregaverunt sibi divi-*
29. *tias, Tu supergressa es universas.* Unoge kchere ieszuszi zadobile y szpravile kinche unoge, y velike, ali nasa Preodichena Sz. Ialsabeta szvoiem szvetem siulenjem szpravilasze naivexe ioschе na ovom szvetu sivuchi, koieh pak vezda vusiva vu Dike Nebesske.

Dobroie znana uszem, ter naimre pak Hisnem Goszpodarom navada, koiasze obdersava vu Uczenjaniu koiega szluge, ali szlusbenicze, kadasze na szlusbu ponùia; Nili isztina damu vi naipervo poveszte, kakovu od njega, ali od nyè szlusbu potrebuiete: Naipervo vernoszt, toieto da ona verno y zvesztno szluzi okolu hise, kuhi-

nje,

je, okolu deczè, da usza vu sznàge dersì, da usze druge szvoie posle na sztran osztavi, da szvoiu hisu, y domovinu mora kakti oduriti, dasze nemora szkerbeti za hranu, niti za opravu; Naizada pak tuliko y tuliko plachesze obecha, y polek plache na vernoszt gledech nehte mankati chlovechtva szvoga proti nym izkazati, nekovijm dame razmete kai po tom kànim rechi, da naimre Goszpodar y Kraly neba y zemlyè iè G. Bog, koiega szluge y szlusbenicze iesu usi Szvetczi, y Szveticze Bosyi bili, koi dojduchim na szlusbu, takijmie rekel: *Qui non renuntiat omnibus quæ possidet non potest esse meus Discipulus.* Ako gdo neosztavi usza koia ima, nemore moy Vucheník biti, rekelymie: *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Budi veren do szmerti, y tebe dam Korunu sitka vekovechnoga: Nagovaria usza prodati, y ubogem razdeliti, ter obècha zato dati kinche Nebeszke: *Uade, vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in Cœlo.* Prepoveda szkerbetisze za hranu ali opravu. *Ne soliciti sitis quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur.* Oh kakie to lepo, y zverszeno! (da druge Szvetcze, y Szveticze kakti verne szluge y szlusbenicze *Bosie* na sztran osztavim) megy osztalemi obdersavala usze ove condiczie denesnja Sz. Ialsabeta Udovicza, koia ioschе za nye Herczega sivuchega, pache vu isztoi mladoszti daruvalaszeie y Alduvala Uszam: G. Bogu usza na szlusbu bila, ali unogo bolye, y prez krayia y koncza zverszenele po szmerti szvoga Herczega, od kotere, nyè Sz. Sitek szvedochi, kàkie naipervu Condiczju obdersavati pochela, daie naimre taki iz szebe szlekla one Herczeske halye, ter vu iednu priposztu

Luc.c. 14.v. 33.

Apoc. c. 2.v.10.

Math.c. 19.v. 21.

Ibid.c.6. v.31.

In vita S. Elisab mazolanſzku halyczu ieſze obleckla. *Poſtquam autem à lege viri ſoluta eſt, depoſitis gloriæ ſæcularis exuvijs, vilis tunicæ decore veſtitur.* Nitiovoni bilo zadoſztanyè velike poniznoſzti, y lyubavi, negoieuſzu ſzvoiu opravu, y ſmuk razprodala, ter ubogem razdelila, koiem polek ſzvoiega Kralyeuſzkoga Dvora bilaie vuchinila zezidati ieden Spital, kade ona ubogem uſzakoiachkemi betegi obterſenem za dellu y ſzlusbenicz uſzeie poſztavila, y z-G. Bogom naſzlusbu njegoveh malyahneh, (toieto oneh ubogeh petlyarov) ieſze uczenila, nym nyhove ranne chiſztila, plenicze illi czandre z-koiemiſzuſze ranne obviale, pràla, komore zmetala, poſztelye prenapraulyala, jeſzti kuhala, iednum rechium vu uſzeh potrebochah dany noch kakti tulikem ſzinom y kcheram Boſziem zeuſzum marlivoſztium, poniznoſztium, y lyubauium dvorila, y ſzlusila nit nemiſzlech, menjeſze ſzkerbechi za ſzvoie telo, chimbje hranila, y opraulyala.

Kadabi pak iur uſza ſzvoia bila potroſsila na Uboge, kai videchi nye Rodbina, y Dvorianiki da tak uſze blago po zlu meche y raſzipava, uzediſzuie Goſzpodarſztvo iz-ruk, ter iz Dvora kakti iednu raſzipnu dellu odpravili, na tuliko da ona z-palichiczum vu rukah prez uſzakoga ſztroſka moralaie iz ſzvoiega laſztovitoga Dvora iziti, y poſzvetu poyti z-ſzvoiemi dvemi Szinki, y nekoiemi Goſzpodichnami, koteri iz poboſnoſzti ſzvoiè proti Sz. Ialſabete oſztaviti niſzuie hotele, y dojduchi pod vecher k-iednomu ſziromaſkomu chloveku, proſzechiga ſztàna; koiu zapaziuſsi chlovek, y zaradi nye priproſzte oprave ſtimalie daie kakova petlyaricza puſztiliuie na ſztan, y kvarter nyeie odluchil vu ſtalle: kai?

kai? Ialſabeta prebiva vu ſtalle? jedna Herczeſicza, y kchi Kralyeuſzka mora na meſzto kralyeuſzke Palachе zadovolyna biti z-ſzmerdlyvum ſivinſzkum ſtallicum? ni drugach, Oh chudo preveliko! ali ioſche veche, da naimre ni oude nyè ni bilo oſztanka, nit pochinka, ar Goſzpodar one ſtalle takſzeie zlo ſnyum zponaſal daſzije morala drugde ſztàna izkati, zakaizato iduchi ona ſzvoium Kumpanium pùtem, y nameriuſiſze vu iednom vuſzkom pùtu ali da bolye rechem vu blatne vulicze, po koie beſe poſztaulyeno kamenje za ognutiſke blatu, y nut najduchiſze ova ſzlusbenicza Boſia na ſzredopoga blata zverhu kamenja ſztoiecha, nekoia malouredna ſena iduchi naproti nyè rinulaiuie iz kamena vu mlaku, daſzeie uſza ukalyala vu blatu, ali Sz. Ialſabet za tuliku kriviczu y ſpot koiegaie prjela od one hudobne ſenè, ſzvoiega obraza ni premenila, menje z-kakovem hudem pogledom pogledala, naimenje z-kakovum oſztrum rechium na nyuſze otreſznula, nego uſza veſzela goreſzeie iz blata ſztala, y ſzvoiu blatnu halyczu kakie mogla ie oſznafila. Oh chudo nezgovorno! da Ialſabet kerv, y kchi Kralyeuſzka po blatu, y mlakahſze valya; O Ialſabet ſzveta! kaije tò? jeſziliſze ti tak z-tvoiem Nebeſzkem Goſzpodarom uczenila? Jeli to vu tvoie Convenczie zapiſzano? da ti moras ne ſzamo uſza tvoia razprodati, y ubogem razdeliti, nego da njegove decze tak marljvo dvoris, da z-tvoiemi rukami predùch lan, y vunu nymſze za hranu ſzkerbis? *Quæſivit lanam, & linum, & operata eſt conſilio manuum ſuarum.* Ieli mogu- *Prov. c. 31. v. 13.*
che veruvati da vu tvoie Condiczie imas to zapiſzano dabiſzeti poſtallah potepala, y poulachila? po mlakah

blatneh kalyala, y valyala? Oh toie prevech oſtra Convenczia! Ter vendar vidimte tak ſztàlnu vu terplyunoſzti, y dobrovolynom podnaſsanju uſzeh krivicz y ſzuprotiuchin date neznam kak zadovolyno pohvaliti, y kakovemi rechmì tvoiè vernoſzti, y ſztalnoſzti vu ſzlusbe tvoiega Goſzpodara, y Kralya Nebeſzkoga izviſziti: Preſztani adda preſztani ò moy mudri Salomon deneſni den izpitavati, moreli gdo iaku Senu nayti? *Mulierem fortem quis inveniet?* Pokehdobſzem ia naſsel takovu ſenu, kakove ni ſzpodobne zverhu uſze ſiroke zemlyè. *Non eſt inventa talis mulier ſuper univerſam terram.* Ni reku ſzpodobne tebe vu dareslyvoſti, miloſzerdnoſzti, terplyunoſzti y lyubavi proti G. Bogu, y bliſnjemu tvoiemu: Akolije pak to iſztina, da na zemlye tebe ni ſzpodobne koiabi bila tulikemi, y tak oſzebujnemi Dobrotami okinchena, tak morem rechi, daie niti vu Nebu ni Szveticze, koiabi imela vexu Diku od tebe, y koiabi bila bogateſsa y obilneſsa z-kinchi Nebeſzkemi, negſzi ti ò Preodichena Sz. Ialſabet, y tako ia veruiem daie rauno od tebe Duh Sz. one rèchi govoril. *Multæ filiæ congregaverunt ſibi divitias, tu ſupergreſſa es univerſas.* Kotie to G. Bog hotel po ſzmerti poſzvedochiti.

Ibid. v. 10.

Judith. c 11. v. 19.

Ar mzluchiuſsiſze nyè Duſsicza od tela, chutije bilo unoſsinu uſzakoiachkeh, nigdar nevigeneh ptiez vugodno zverhu krova nyè komoricze popevati, y nyè Sz. Telo ſztoiechi 4. dnì prez pokopa vugodnu duhu iz ſzebe van ie davalo. Niti ſzamo cheſz chetiri dnì nye Sz. Telo ie lepo diſsalo, nego cheſz unogo let buduchi iz groba iznete nye Sz. Koſzti, za preneſsene biti vu doſztojneſse meſzto, vexu, y vugodneſsu duhu iz ſzebe ieſzu

vandavale, neg dabi y leſz, y grob puni bili z-dragum maſztium, piſmum, czvetiem, y zachimbum, kot ſzvedochi Surius. Daniel Peruginus pak ſzvedochi da one Sz. Koſzti Preodichene Ialſabete kadaſzu bile iz Groba van mete z-leſzom olovenem vu koiemie zakopana bila, y krov onoga leſza odpert, ne ſzamo nezgovorna duha van ie izesla, nego pache vigenoie od uſzeh bilo, kak iz oneh Sz. Koſztih prechudno òlye ie van islo kakti ieden pòt, y buduchi obriſzane one Sz. Koſzti takiſzuſze znovich z-olyem pochele potiti, y takſze do danaſnjega dneva potè, kotero olye ni tulike duhe, kulike jakoſzti Boſanſzke puno ſzuproti uſzem betegom, koia uſza ieſzu zlamenja ne mala velike ſzvetoſzti, y vekovechne chaſzti naſse Sz. Ialſabete koiu vu Nebu vuſiva. Ako adda y miſelimo po ſzmerti naſse nyè ſzreche, chaſzti, y veſzelya vu Nebu delniki poſztati? terſzemoſze nyu doklam oude ſivemo vu poniznoſzti, lyubavi y miloſzerdnoſzti naſzleduvati.

Amen.

NA

NA DEN Sz. KATARINE DEVICZE y MVCHEN.

Sz. Katarina, od ſzamoga Chriſtuſsa zaruchena y kot Zaruchnicza, z kakovemi Darmi y Miloſchami pred ſzmertium, y po ſzmerti bilaie nadelyena?

Mulierem fortem quis inveniet? Prov. c. 31. v. 10. Senu jàku gdo nayde?

CHudimſze ne malo zverhu priprofztoga izpitavanja chloveka naimudreſsega Salamona Kralya. *Mulierem fortem quis inveniet?* Senu jaku gdo najde? O Salamon! ter kai, kak, y koga ti izpitavas, akoie moguche najti Senu jaku? A ter nili jaka Sena bila, Kralycza Saba? koia iz dalekeh krayiev ſzveta po oſtreh puteh, po zleh uremenah ie putuvala, do kamie y dosla bila poſzluſsat mudroſzti tvoie. Nili jaka Sena bila ona mlada Vdovicza Iuditha? koia Holoferneſsu ſzvoium rukum glavu junachki ie odſzekla, nyegov veſz Tabor razbila, y ſzvoy Varas Bethuliu od nepriatelſzke ſzile oſzlobodila. Nſzuli jake Sene bile negdaſnje Amazones zvane? koie czele ſerege Senſzkeh perſon vu Junachkeh opravah, oboruſne ieſzu vodile, na nepriatele vudirale, unoge Kralye vu Vojſzkah preobladuvale, unogem Orſzagom unogo leth ſzrechno zapovedale, y nye mudro raunale. Niſzuli bile jake Sene Spartanſzke? koiem mudri Li-

gus

gus dopuſztilie bil konye iahati, ſzablye paſzati, y Iu-
nachkiſze voyuvati. Yda neizbroieneoude druge na ſztrã
oſtavim, povechmi ò zmoſni Salamon, gdoie bil na ovõ
ſvetu Jakſi od Sampſona? od tvoiega Otcza Davida
ſveteſsi, y od tebe razumneſsi? Agdoie pak mentuval
Sampſona Jakoſzti, ako ne iedna Sena Dalilla? Gdoie
Davida iz tulike ſzvetoſzti vu tulike hitil grehe, ako ne
Sena Berſabea? Gdoie tebe tulike mudroſzti mentuval,
da zabiuſsiſze iz pravoga Boga Sztvoritela tvoiega Ura-
gomſziſze klanyal, gdo? ah gdo drugi ako ne Sene? z-
kakovem adda chellom ti izpitavas ò moy Salamon. *Mu-*
lierem fortem quis inveniet? Kako dabi nebilo moguche na *Lyran. in c. 31 Proverb*
ſzvetu Senè jàke najti? Premudri Lyranus poſztaulya-
miſze napervo, hotechi iztolmachiti Salamonove rechi,
y veli. *Salamon Mulierem fortem quærit, non quod inventu*
ſit impoſſibilis, ſed quod inventu ſit difficilis, quia paucæ tales
ſunt, & rara avis in terra. Salamon Senu Jàku iſche, ne
zato dabiſze kakti nemogla najti, nego zato kaitiſze
kruto tesko najti more, arie malo takoveh na zemlye.
Buduch adda da Senu Iaku ako prem pritesko, ali ven-
dar moguchnoie najti, zato nedvoim da N.N. budu ſe-
leli znati kadebiſze takova Sena mogla najti, koieh ſelyu
zaizpuniti odpraulyamſze izkatie po ſzvetu, koiu pervo
neg najdem, y N.N. pokaſen proſzim daz-marlivem po-
ſzluhom mirouno, y dobrovolyno po chakaiu.

Velike zganyke imeliſzu negda Sidovi megy ſzo-
bum od Jakoſzti, kakova naimre Sztvar bi mogla na
ſzvetu najakſa biti? Pervije rekel da Mramor kamen ie nai-
jakſi; Drugije rekel daie ſelezo iakſe od Mramora, arſze
Mramor z-ſelezom pili, reſe, y ſzeche. Tretije rekel,

da Ogeny ie iakſi od Seleza, ar on chinì mehko, y ſzlabo uſzako ſelezo. Chetertije rekel da Voda ie jàkſa od ognya, arga ona ugaſsuie, y na niſtar zpraulya. Petije rekel daſzu jaſi oblaki, koij po zraku vodu noſze. Seſztije rekel, daie Veter jaſi od oblakov, arie on razbia, raztirava, y na niſtar zpraulya. Szedmije rekel daie chlovek iakſi od Vetrov, ar on cheſz vetre y ſzproti vetrom ide, y hodi. Oſzmije rekel da Vino je jakſe od chloveka, arga na tla hiti, oſzlabimu noge da nemore na nyh ſztati, ni hoditi, zanememu jezik da nemore govoriti, zmeſsamu pamet da nezna kai chinì. Devetije rekel da Szeny ie jakſi od vina, ar chlovek ſzpèch uſza chutenja nazad dobi, koiehgaie Vino mentuvalo bilo. Deſzetije rekel da ſzmert ie jakſa od ſzna, ar cheſz koga ona dojde, mentuiega y ſzpanja, y ſiulenja. K zadnjemu naſſelſzeie y ſedenajſzti koije rekel da y od ſzmerti ioſche jakſa je Pravicza, ar ona od ſzmerti oſzlobagja, kot Mudri Salamon ie rekel. *Juſtitia autem liberabit à morte.*

Prov. c. 11. v. 4.

Za obladati pak Volyu y ſzercze chlovechanſzko potrebaie velike y oſzebuine jakoſzti, z kakovum Jakoſztium bilaie obiachena dene ſnja Sz. Katarina Deviczа, ali kak? kade? poſzluſaite. Katarina rodilaſzeie vu Alexandrie Varaſsu naioſzebuineſſem vu uſzem Egiptumu, leta po Chriſtuſsevom na ov Szvet Narogenju 307. od Otcza Koſti, tak imenuvanoga naimre od Sz. Antonina, koije bil Kraly vu Cypru Poganſzke Vere Chlovek, ov nimaiuchi vech deczè nego iedìnu mladu kcher Herczeſiczu Katarinu, koie oſztaliſsu po ſmerti Otcza uſzi kinchi, y Bogacztva Kralyeuſzka, ova pak polek tulikeh kinchev, y Bogacztvih, prez krayia y koncza ze-

vexum lepotum tela ſzvoiega bilaie bogata, y okinchena, natuliko da natura ni mogla lepſe vuchiniti, nitie vexe lepote dati, ar kaiſzeiegoder moglo lepoga vu drugeh Herczeſiczah najti, uſzeſzeie vu iedne Katarine nahagialo, y videlo, tak da ona megy Kiſsaſzonkami Dvora ſzvoiega, y Herczeſiczami uſzega Kralyeſztva ſzvetilaſzeie, y izviſsavala vu lepote, kot ſzuncze megy zvezdami, Gemant megy dragem kamenjem, lilia megy Czvetiem, iednum rechium kot Boſicza megy Senami ſzvetaovoga. K-ovomu pak bogacztvu, y lepote nezgovorne dobilaie Mudroſzt, da ie znala oduriti bogacztvo; y jakoſzt, daie mogla obladati ſzamu ſzebe, za niſtar derſech lepotu, y ſztalis ſzvoy Kralyeuſzki: Ali kak, kade, y kada? Selite N.N. znati kak? poſzluſzaite.

Imate znati da Katarina pochivaiuch na ſzvoie mehke Kralyeuſzke poſztelye ie odurila chaſzti, bogacztva, y naſzladnoſzti telounè z-lepotum zkupa. Kada? Onda kadati nyè na ſzvoie mehke poſztelye leſeche, vu ſznu ieſze izkazala B. D. MARIA, premilo Detècze Szinka IESVSka vu naruchaiu dersècha, koia miloſztiuna Mayka uſzeh Greſnikov, ponuialaie Szinku ſzvoiemu Mladu Divojchiczu Katarinu, koi odvernulſzeie z obrazom ſzvoiem od nyè, nehotechi ni pogledaiu, nego na ſztran gledechi odgovorilie ove rèchi Mayke ſzvoie MARIE. *Non placet, quia nec decora, nec caſtè amabilis, & hoc quia baptiſmi aquis necdum lota.* Nimi draga, ar ni lepa, nit poſteno lyublyena, y to zato, kaiti z-kerſztnemi vodami ioſche ni oprana, y ochiſchena. *Ribad. in ejus vita.*

Prebudiuſsiſze Katarina od ſzna ſzvoiega pochelaie razmislyavati ſzvoiu Szenyù, y zpoznavati kai nyè

manka k-lyubavi Nebeſzkoda Zaruchnika: Puſztilaſzeie taki vuchiti ona koiaſzu ſz. Kerſztu, y prave Vere potrebna, poklam pak y z-Blagoſzloulyenum vodum Sz. Kerſzta oprati, y ochiſztiti, za biti draga, y povolyna ſzvomu Nebeſzkomu Zaruchniku: Kai potlambi polek navade, y Czeremonie Czirkvene uſze vuchinjeno, y izpunjeno bilo; znovich vu ſznu na poſztelyé pokazalſzeie nyè Zaruchnik Nebeſzki IESVS ter lyublyeno y miloſztiuno gledechi, ieſziu zaruchil za Zaruchnicu, poſztaviuſsje zlati perſzten na nyè perſzt, y to iz naruchaia Mayke ſzvoie MARIE, pred neizbroienum unoſinum Angelov, Szvetczev, y Szveticz Nebeſzkeh koijſzu onde nazochi bili za ſzvedochanſztvo, y k-vexe chaſzti ove nove Boſie Zaruchnicze Katarine. Za koiem Zaruchenjem prebudiuſsiſze Katarina uſza vu lyubavi proti Zaruchniku ſzvoiemu gorucha, y dvoiechi vu ſzenje pochelaie perſzte ſzvoie tipati, y naslaie rauno na onom perſztu zlati perſzten, na koi perſzt bilgaie nyè poſztavil Zaruchnik Nebeſzki; od koiega na meſztoDaròv, z-koiemi Zaruchniki navadu imaiu ſzvoie Zaruchnicze nadeliti ò uremenu Zaruchenja; Katarina mlada Zaruchnicza daruvanaie bila od ſzvoga Nebeſzkoga Zaruchnika z-chetiremi dragemi kameni, zmegy koieh Pervije bil bèli Gemanth neoſzkrunjene chiſztoche z-ovem podpiſzkom: *Lucet, & ornat.* Szvetiſze, y kinchi. Drugi dragi kamen ie Rubin cherleni, goruche Lyubavi, z-ovem podpiſzkom: *Micat inter omnes.* Szvetiſze megy uſzemi; Treti Dragi kamenie bil tverdi Adamas nye nezgovorne ſztalnoſzti vu chiſztoche, lyubavi, y Vere, z-ovem podpiſzkom: *Nec igne, nec ferro.* Niti

ognyem, niti ſelezom, kakti Adamas dragi kamen ne-
puſtiſze omek chati nit ukrenuti, tak ni Katarinaſze ne-
boi nit ognya, nit ſeleza. Cheterti Dragi kamen ie bil
Magnes, one gluboke Mudroſzti, z-podpiſzkom: *Erran-
tem dirigit hærens.* Bludechega rauna ſztoiech. Oh ka-
kov Dar! kakov ſmuk, kakov kinch dobilaie od Zaruch-
nika ſzvoga Nebeſzkoga mlada Zaruchnicza Katarina?
Koia uſza za bolye zpoznati, oveh drageh kamenov po-
trebanamie razmiſzliti naturu; y Sitek Sz. Katarine.

Ova adda Mlada Herczeſicza Katarina doſzpelaie
pod ove preſzrechne, y Blaſene zaruke ò Uremenu Ma-
riminuſsa Czeſzara hudobnoga, y nevernoga Poganina,
onda naimre, kadaie ov Neverni Czeſzar van bil dàl
ſzvoi *Edictum*, illiti zapoved, da uſzi njegovi zleſeniki,
ali vu njegovom Czeſzarſztvu ſivuchi, y Imania imaiu-
chi, bi morali Boge njegove zpoznavati, y nym Aldo-
ve alduvati, uſzakoiachku ſivinu uſzaki polek ſzvoie mo-
guchnoſzti, on pako ſzam za dati peldu uſzem Podloſ-
nikom 80. tuſzteh Junczev ie dàl na Aldov, y zverhu
Oltara ieie vuchinil zeſgati. Kai razumeusi Katarina,
pochelaſzeie ona ſzama iedìna zmegy uſzega onoga ne-
izbroienoga lyucztva, koieſzeie na Czeſzarſzku zapo-
ved pokorno iskazalo, kakti ieden dragi kamen Rubin
megy drugem kamenjem ſzvetiti vu lyubavi proti Zaru-
chniku ſzvoiemu Nebeſzkomu, komuſzeie tulika krivi-
cza chinila, y proti onem nevolynem Duſsiczam vu Po-
ganſztvu ſivuchem, tak da ia po pravicze od naſse Sz.
Katarine Devicze morem rechi: *Micat inter omnes.* Szve-
tiſze megy uſzemi, daſzeie naimre ſzama Katarina megy
onem tverdokornem Lyucztvom Poganſzkem bolye

ſzvetila, negſze dragi kamen Rubin ſzvetiti more megy tverdem ovoga ſzveta kamenjem, kotie to ona y z-dellom pokazala, ar uſka zaſgana, y gorucha poſlaie pred nevernoga Czeſzara, koiega pochelaie ona ſzercheno karati zbog tuliſke nevernoſzti proti Sztvoritelu ſzvoiemu, y nemiloſzerdnoſzti proti ſzvoie Duſze, y podloſnikov ſzvoieh, nyè vekóma pogublyuiuch, Aldove Bolvanom alduiuch.

Maximinus Czeſzar zagledauſsi lepotu nezgovornu Mlade Herczeſicze Katarine, vuſgalſzeie vu lyubavi proti nyè; Chuiuchi pako nyù tak batrivo, y preuzetno govoriti, y ſzebe karati, pochelie goreti od ſzerditoſzti proti nyè: Ali zpochetka plamni lyubavi biliſzu iakſi od ognya ſzerditoſzti, ar Czeſzar pochelſzeie Katarine uſzega tihoga, miloſztiunoga, y lyublyenoga izkazuvati, nagovariaiuch nyù z-maſztnemi rechmi, y nyè obechaiuch chaſzti, bogacztva, y naſzladnoſzti, ako bude z-drugem lyucztvom njegove Boge zpoznavala, molila, y nym Aldove alduvala. Ali Katarina ni mogla vu ſzebe zderſavati onehplamnov goruche lyubavi proti Zaruchniku ſzvoiega chaſzti, y poſtenju; Zakaizato pochelaie oſtreie nego pervo Czeſzaru govoriti: Kai ſtimas ò Czeſzar da ti mene z-tvoiemi ſzladkemi rechmi, kakti iednomu detetu z-Czukorom moiu pamet premenis? z-tvoiem obetanjem bogacztva, chaſzti, y naſzladnoſzti, od prave Vere Katholichanſzke odvernes, y na tvoiu Poganſzku obernes? Ohnikai menje nego to! preſzlabſzi ti zeuſzem ſzvetom zato; ar gdoſzi, y kaiſzi ti, dabi ia morala tebe pokorna biti, y za tvoiu volyu Veru moiu ſzvetu zataiti? Niſzili ti chlovek umertelen

kakti

kakti y ia? kai ti vu mene nahagias da tak z-maſztnemi rechmi okol mene hodis? razmislyas morebiti moiu mladoſzt, y lepotu? Ali kaije ova drugo, nego zemlya, prah, y pepel, koia do malo uremena terpì. *Hanc quam admiraris pulchritudinem terra eſt, & cinis, quam & tempus efflorſcere facit, & morbo tabeſcit, utpotè quæ nihil ſtabilè, nihil firmum habet.* Obechasti mene ò Czeſzar Hiſtvo? oh y nutomſze ukanjuies! ar imas znati daſzem ia iur Chriſtuſu Zvelichitelu moiemu zaruchena, y uſzaſzemſze njemu prikazala, tak daga ni na ſzvetu chloveka, ſztvari, niti naſzladnoſzti takove, koiabi mene mogla od niega odruſiti; niti nì tak ſztraſne ſzmerti, koiu nebi hotela pervo podneſzti, neg njega oſztaviti, zataìti, alimuſze liſztor zameriti; Zahmantje adda ò Czeſzar ti pri mene nikai neopravis, nego pache nagovariam ja tebe, daſze tiy z-Podolſniki tvoiemi oſztavis tvoiega Poganſztva, zateres tvoie Boge, koij drugo niſzu, nego peklenſzki Vragi, ter da mene naſzleduies veruiuch, y uffaiuchiſze vu pravoga ſivoga Boga Nebeſzkoga, y Szina njegovoga Chriſtuſsa IESVSSA predragoga Zaruchnika moiega. Nutſzada ò N.N. nili Katarina naſsa ona preiaka Sena vu lyubavi proti Zaruchniku ſzvoiemu Nebeſzkomu? Neſzvetiliſze ona megy onemi Poganini pred Czeſzarom ſztoiecha, kakti Rubin dragikamen megy drugem kamenjem? *Micat inter omnes.* Ovoie adda ovo ona preiaka Sena za koiu Salamon izpitava. *Mulierem fortem quis inveniet.* Senu iaku gdo nayde.

Metaph in vita S. Cathar. 25. Nov

Videchi Maximinus Czeſzar da on nemore ſzladkemi rechmi Katarine obladati, zato ſzvoiu tihochu obernulie na oſtrochu, lyubav na ſzerditoſzt, obecha

na

na meſzto naſzladnoſztih, ſaloſzti; na meſzto chaſztih, temnicze; na meſzto bogacztvih, muke; akoſze nebude hotela Bogom njegovem klanjati, y Aldove nym alduvati: Ali Katarina uſza gorucha vu lyubavi, y ſztalna vu Vere odgovori Czeſzaru, kai? groznſmiſze z-Mukami ò neverni Czeſzar, akoſze Bogom tvoiem klanyala nebudem? Ah! mores ti izmislyati kulikoti drago muke naivexe, y naiteſeſse, moreſme ſnymi muchiti doklam hoches, ali znai, y verui dame nigdar potebe neobernes, nitiſze ia na tvoie muke gledech zneveriti hochu Zaruchniku moiemu, ſzpominaiuchiſze ia dobro iz njegoveh rèchi. *Nolite timere eos qui occidunt Corpus, animam autem non poſſunt occidere.* Nebojteſze oneh koij umariaiu telo, a Duſse umoriti nemogu. Nemoguchi adda Maximinus Czeſzar nit z-proſnjami, nit z-groſnjami Preiake Divoychicze Katarine obladati, zapovedaliuie vu temniczu zapreti, megy temtoga uchinì zezvati uſze naimudreſse vu piſmu Czeſzarſztva ſzvoiega, kotehſzeie vu kratkom chaſzu zpravilo bilo 50. y zapovedah nym daſze z-Katarinum diſputuiu od Vere, y daſze nai ſzkerbe obladati nyu.

Math. c. 10. v. 28.

Dojduchi adda na odlucheno meſzto za takovu Diſputacziu oni mudri, pred koie y Katarina beſse dopelyana, koij zagledauſsi Katarinu mladu, ſzlabu Divojhiczu, niſzuſze kakti doſztoiali ſnyum diſputuvati, neveruiuchi dabi Katarina kai znala, zato lebud kakva izpitavanja ieſzuie na pervo davali, ali ona mudro y razumno ie nym odgovorila, odkud takiſzu zpoznali da Katarina mora kai znati, zato gluboke Argumentume pochelifzuie davati, ali ona ioſche mudreſse nymie odgo-

va-

ariala, y nye predobivala, na tuliko daſzeie ona pokazala kakti ieden Magnes dragi kamen, koi zmirom ſztochi ſeleſzo k-ſzebe uleche, tak y ona pocheuſsi nym nyhove od krive vere Argumentume razlagati, tolmachiti, y zroke davati, daie niſzu znali kai odgovoriti, negonye govorienje za pravichno zpoznati, valuvati, y potverditi, y tako moguſze Katarine lepo pripiſzati one rechi, koieſze Magneſsu kamenu podpiſsuiu. *Ertantem dirigit hærens.* Toieto da Katarina ſztalna vu Veſzvoie ie naraunala, y na pravi put zvelichenja pripelala one mudre bludeche vu krive Poganſzke Vere, tak daſzu uſzi Veru Katholichanſzku za pravu zpoznali, za nyu kervſzvoiu preleiati, mukuterpeti, y ſzmertpodneſzti gotoviſzu bili. Ovotije adda ò Salamon ona preiaka Sena ne ſzamo vu lyubavi, nego y vu Mudroſzti za koiu ti izpitavas. *Mulierem fortem, quis inveniet?* Senu takugdo nayde?

Zpoznavſsiſze neverni Czeſzar od Katarine oblaganoga, od velike ſaloſzti ni znal kai zacheti, boiechiſze da drugo lyucztvo videchi ovu jakoſzt Katarininu nebiſze zburkalo vu ſzvoie vere, y nyu naſzleduvalo; Zapovè adda nyu do gologa ſzlechi ter z-voloufzkemi ſilami do koſzti bichuvati, kai be marlivo od Haharov obverſeno, koia videchi od ſzvoiega Divoiachkoga tela na uſze kraije kerv plyuſchati, y ſalate koſe z-meſzom vkup odſzkakuvati, ſztalna kakti Adamas dragi kamen, koga nit ogeny more omekchati, nit ſeleſo razdrobiti. *Nec igne flectitur, nec ferro.* Tak y Katarina ſztalna vu ſzvoie Vere, y lyubavi proti Zaruchniku ſzvoiemu vechelo uſza ova ie podnaſsala, batrivechiſze z-onemi rech-

Rom. c. 8. v. 18. miSz. Paula: *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam.* Koiu potlambi iur videl neverni Czeſar uſzu zmercz varienu prez ſervi, prez ſoſe, prez meſza, y malo vech neg prez Duſse, zapovedaliuie poſztavitivu temniczu, skuru ſzmerdlyvu, y do 12. dàn, daieſze nikai nedà piti, niti ieſzti; nego da onak Katarina ako zegnyti nebude mogla, da od glada pogine: Rechete morebiti N.N. daie Katarina poginula od nevolye vu one temnicze? nè, neveruite toga, ar nyè Zaruchnik niſze zpozabil iz drage Zaruchnicze ſzvoie, negoie poſzlal k-nyè iednoga zmegy Dvorianikov ſzvoieh Angela koi nyè ranne ie izurachil, temniczu raſzvetil, y z-Duhum Nebeſzkum napunil, kade izpunjene videmiſze one mudroga Tertulianuſsa rechi, koieie on govoril od temnicze vu koieſzu Sz. Mucheniki zaperti bili. *Habet tenebras, ſed lumen eſtis ipſi; habet vincula, ſed vos ſoluti DEO eſtis; triſte illic expirat, ſed vos odor eſtis ſuavitatis.* Ima temnicza tmicze, aliſzte vi ò Sz. Mucheniki nye ſzvetloſzt; Ima Vuze, y Lancze, aliſzte vi ſzlobodni; onde ſaloſzti, onde ſzmràd, onde vonyba; ali vi daiete prevugodnu duhu: Rauno tak Maximinova temnicza bilaie skura, y ſzmerdlyva, ali Katarina ie nyù raſzvetila, kakti Gemant kamendragi naibolye ſzvoiu lepotu y ſzvetloſzt kaſe po skure nochi: *Lucet & ornat.* Tak y Katarina onu temniczu je odichila y raſzvetila.

Tertul. lib. ad Martyr. c. 2.

Ar hotechi nyù ienkrat Czeſzaricza pohoditi zprevagjana od naivexega Herczega y Generala Porfiriuſsa, y iduchi k-temnicze, ſtimaliſzu da tesko vech Katarinu najdu ſivu, ali ſzuiu nasli zdraveſsu, friſeſsu, y lepſu negie pervo bila, vu temnicze iſztinaie zapertu, ali temni-

cza

cza bilaie ſzvetleſsa od Czeſzarichine Palache, iz koie temnicze izhagjalaie van duha vech Nebeſzka, neg zemelyſzka, kai videchi ova obodva zeuſzemi onemi Szoldatiod koiehſzu zprevagjani bili, koiehie 200. bilo, ieſuſze uſzi na pravu Veru obernuli, y Boga, koiegaie Katarina molila, za pravoga Boga ieſzu zpoznali. Oh preiaka Szoldatinja Katarina! kai doznauſsi Czeſzar sabilſzeie, y kakti izſzebeie poſztal, penechiſze od velike ſzerditoſzti ni znal kai pocheti, nitije znal z-kakovum mukum bi mogel on Katarinu obladati, y nyeſze zpred ochijh mentuvati; beſsemu priſeptana iedna muka nigdar pervo vigjena, daſze naimre napravi veliko Kollo z-oſtremi britvami naperieno z-koiemi ſiva Katarina daſze razmerczvari, y zkoncha, kai vu malom uremenu beſse nachinjeno, y Katarina buduchi pred nye pripelyana, z-uffanjem daſze preſztraſsi, y od Vere ſzvoie odſztupi, ali nikai menje nego to; Zato zapovedalie Czeſzar daſze Katarina znovich ſzleche, priveſe, y z-onem Kollom zkoncha, koiu doklamſzu Henkari privezuvali imelaie ſzvoie ochi, à unogo bolye ſzercze vu Nebo uperto k-Zaruchniku ſzvoiemu, y njemuſze ie preporuchala, koi ni hotel Zaruchnicze ſzvoie puſztiti z-onak ſztraſnum mukum umreti, negoie poſzlal iednoga Angela iz Nebeſz, koije ono Kollo na drobne ſalacze razbil, y vu zraku oblake y vetre zburkal, koij vetri one ſalacze ieſzu razhitali po oneh Poganineh, koijſzuſze na gledanje muke Katarinine bili zpravili, y 4. iezerà ie potucheno oſztalo, drugo pak ſivuche lyucztvò pochelo-ie krichati na veſz glaſz. *Magnus DEUS Chriſtianorum.* Velik Bog Kerſchanſzki. Zakaizato pochelaie Czeſza-

ricza ſzvoiega Czeſzara karati zbog tulike ſzerditoſzti, y nemiloſztiunoſzti proti Katarine; Ali on kot lyuti oroſzlan y Czeſzaricze ſzvoie onde taki na meſztu zapovedalie naipervo perſzi odrezati, potlam pak y glavu od ſzechi, koie telo mertvo zgrabiuſsi Porfirius Herczegjeie zakopal, ali y njega zapovedalie Czeſzar glave mentuvati zeuſzemi Szoldati koijſzu ſnym hodili, y vu Vere Katholichanſzke njega naſzleduvali, y tako uſzi ovi ſzvoium keruium okerſcheni ſzrechno vu nebo ieſzu ſzvoie Duſsicze poſzlali. Oh ſzrechna Katarina! koiaſsi zonem dragem Magneſsem kamenom tvoie mudroſzti, y vu vere ſztalnoſzti, tuliko Duſsicz blyudecheh po puteh krive vere na pravi put zvelichenja pripelyala, pache y vu nebo pred tobum poſzlala. Oh! ter gdo bude mogel dvoiti da Katarina ſzveta ni ona jaka Sena, za koiuie Salamon izpitaval: *Mulierem fortem quis inveniet?*

Iakaie ſztanovito bila ſzuproti peklenſzkem Duhom koijſzu Maximinuſsa Czeſzara naputchevali kakbi mogel Katarinu premamiti, aliſze ni puſztila obladati. Jakaie bila Katarina ſzuproti ſzvetu, za niſtar derſechi chaſzti y bogacztva koiaie ſzama imela, y ona koiaie nye Czeſzar obetal. Jakaie bila ſzuproti Telu, oduriavaiuch naſzladnoſzti y veſzelia, terſzje rajſsi muke y ſzmert odebrala, za vujti mukam y ſzmerti vekovechnem. Koiu jakoſzt izkazuvalaie imeti ne ſzamo na zemlye, nego y na nebu, ar buduch oſzugjena od Czeſzara pod henkarſzki mech, y buduch pod njega pelyana, ovakie ſzvoiega Nebeſzkoga Zaruchnika proſzila. *Expecto pro te Gladium JESU Rex bone ſponſe, tu meum coloca in Paradiſo ſpiritum, & fac miſericordiam, meam agentibus memoriam.*

In Offic. Dominican.

Za

Zalyubav, y Veru tvoiu idem pod mech ò Dobri IESVS Kraly, y Zaruchnik moy predragi, Ti primi Dusicza moiu k-tebe vu Diku tvoiu; y uszem onem koijsze iz mene budu szpominali, y mene na pomoch vu szvoieh potrebochah zazavali, proszimte daszе szmiluies: Na koiu prosnju Sz. Katarine Dev chuienie bil od uszega lyuczva glasz ovakov. *Veni electa mea, nam his qui passionem tuam celebraverint opem de Cœlo promitto, quæ ergo petula, impetrasti; nam qui te laudaturi sunt, salvi fient.* Caſar. l. 8. c. 38. Hodi zebrana Zaruchnicza moia, ar onem koijsze iz tvoie muke szpominali, y z-poboſnoſztium tvoy Szvetek obszluſavali budu, pomoch iz Neba obechem; kai adda selis, y prosis od mene, dobilaszi; ar koijgoder tebe budu chaſztili, y poſtuvali zvelicheni budu. Oh! kakova Miloſcha vexa od ove moreſze seleti, proſziti, y dobiti? y koiemu Szvetczu ali Szveticze na zemlye ioſche ſivuchemu ie vexa od ovè obechana bila? zakaiszato more z-iſztinum Sz, Katarina od szebe one rèchi Duha Sz. rechi: *Qui elucidant me, vitam æternam habebunt.* Dicli. c. 24. v. 31. Koij mene chaſztè ſitek vekovechnì imeli budu, z-koium miloſchum Sz. Katarina vidimiſze dabiſze mogla B. D. MARIE priszpodobiti; y akoie to iſztina takbiſze morala tulikai y vu Tronuſsu priszpodobiti na Nebu, rekelbimi morebiti gdogoder; koiemu ia odgovariam, dabiſze mogla kuliko vu onom Chriſtuſsevom obechanju Sz. Katarina szlobodno z-MARIVM Deviczum tekmiti; pache y vu vech dugovanjah priszpodobiti.

Ar kadaie Henkar Sz. Katarine glavu odszekel, na meszto kervi mleko iz uratnèh sìl ie van teklo; ali odkud Divojke mleko? Odkud Divoyke mleko, pitate vi N. N.

mene, ali pak pitam ia vasz? ako vi mene pitate odkud Divojke mleko? tak pitam ia vasz odkud chloveku mleko? ar akosze vi chudite da Katarine teche iz urata mleko; Jasze pak chuditi unogo bolye moram da iz urata Sz. Paula Apost. kadamuie glava odszechena bila, ievan teklo mleko: Da pak Sz. Paulu iz urata ie teklo mleko polek szvedochanstva S. Augustina, tomu nieden drugi zrok ni bil, nego ov, daie naimre po tom G. Bog hotel obznaniti, daie Sz. Pavel bil na szpodobu perszih Sz. Matere Czirkve Kath. napunjen z-mlekom mudrosti Bosanszke. Tak tulikai ia morem rechi od Sz. Katarine, daie naimre zato iz sil nyè urata teklo mleko, kaitie hotel G. Bog po tom dati na znanje szvetu da kak goder Sz. Pavel, tak y Katarina ieszu bili perszi Sz. Katholichanszke Czirkve; ar Katarina tulikai szvoium mudrosztium posztalaie bila Doktoricza, ili Navuchitelicza Narodov, koteraie duhovnem nachinom unoge szinke Christusu porodila. Znanoie pak dobro da natura nikomu nedaie mleka imeti vu szebe, nego onem listor senam koie deczu rodè, da imaiu chim szàd vutrobe szvoiè hraniti; da adda mi vidimo iz urata Sz. Katarine Devicze mleko techi van, toga mi nemoremo drugach szuditi, nego daie to prepuschenje Bosie, z-koiem hotelnam ie G. Bog dati na znanje da Katarina ie prava duhovna mati preunogeh szinkov koieie ona duhovnem nachinom Christusu porodila, y vu Nebo posz-lala.

Vezdasze pouracham nazad k-MARIE Deve koteru kak goder ie bil z-miloschum napunil kot Mater szvoiu Christus IESVS, tak tulikai dareslyvoga ieszе pokazal y Zaruchnicz-um szvoium Sz. Katarinum; ar povech-

temi

emi N.N. kakov miloſchu ie on dal Matere ſzvoie MA-
IE, koie ni podelil y Zaruchnicze ſzvoie Katarine ?
eneſze vidi da naivexi privilegium kogaie Chriſtus
ayke ſzvoie dà!, bil ie ov, daie ona poſztala Mati nje-
ova, y ſzkupa Divojka ie oſztala; daie ona rodila ſzina
ez spoznanja y dotekenja n uskoga ſzpolla; daie ona
ela pune perſzi mleka, z-koiemie Szinka ſzvoga IE-
USSA doila, y Divoiachtva ni zgubila, kot od nyè Sz.
Mati Czirkva popeva: *Virgo lactabat ubere de Cœlo pleno.*
Kauno tak veli Chriſtus da mora Zaruchnicza njegova
Katarina Mayke njegove MARIE ſzpodobna biti, da
naimre ona mora biti Mati, y ſzkupa Divojka: Mati,
pokehdob mleko iz ſzebe daie; Divojka, kaiti nigdar
od muskoga ſzpolla dotekenjena, unogo menje oſzkrunje-
na ni bila. Zakaizato ova neoſzkrunjena chiſztocha
Sz. Katarine Devicze priſzpodobitiſze more ſzlobodno
prechiſztomu, y preſzvetlomu Gemantu dragomu kà-
menu, y on njegov podpiſzek: *Lucet, & ornat.* Mo-
reſze pripiſzati Chiſztoche Sz. Katarine, koiaſze vu nye
ſzveti, y nyu naiodicheneſsu chinì ne ſzamo na zemlye,
nego unogo bolye vù nebu; kade da nye Duſsa ima za
MARIVM Dev. pervo meſzto megy uſzemi Bosiemi
Szveticzami, toga ni velika teskocha veruvati, buduch
da Sz. Katarina megy Deviczami naichiſzteſsa, megy
senami naijaksa, megy Muchenicami najſztalneſsa,
Doktoricza naimudreſsa, Zaruchnicza naidragsa, y kot
takova z-Miloſchami Boſiemi naiobilneſsa, tak da gdo-
goder od nyè kai proſzi, ali po nye od G. Boga kai dobiti
seli, na punom zadobiva: kai z-dvemi kratkemi Hiſto-
riami potverditi, y govorienje moie dokonchati hochu.

Piſse

Disip. in Sermonario.

Pisse Discipulus od iednoga Mladencza iz Anglie, vu Varasu Cantuvarie koije bil kruto poboſen Sz. Katarine, koie Szveticze uſzako leto na deneſni dan z-oſzebuinum poboſnoſztium nye izvetek ie obſzluſaval, proſzechi ovu Sz. Devicza u dabimu od Boga izprosila takov u Mudroſzt vu Navukeh, koiabi bila Bogu na Diku, à njemu na Dusno Zvelichenje, y blisnjem na pomoch, kai y ie zadobil vu malom uremenu daie megy uſzemi bil naimudreſsi y navucheneſsi, y kot takov na unogo preſtimavan, zakoiega doznausi Kraly Anglianſzki, dozvalgaie k-ſzebe, y ſzvoiega Szina iemu preporuchil, damu bude Prefectus y Preceptor zkupa, nepuſztiusisze pak ov mladi Kraly z-dobrem y lepem nagovarianjem raunati, hotelgaie Preceptor y kaſtigati, videchi pak mladi Kraly da nebude po koſu dobro, pobegnulie iz komore, pache y iz Dvora, ter tekuchi po moſztu popiknulſzeie y vu vodu opal, y utonul; kai doznausi Kraly y Karlicza ne menje ſaloſztni za Szinom, neg y ſzerditi na Preceptora ieſzu poſztali, Szinaſzu zapovedali z-Mreſami izkati, à Preceptora vu temniczu poſztaviti, kade ov zapert zaſganoie molil, y preporuchalſze Sz. Katarine, y ne zahman, ar kogaſzu 3. dni z-mreſami po vode lovili, y izkali, niſzuga mogli nayti, nego cheterti den, kadaie Kraly z-Dvorom ſzvoiem iſsel vu iednu Czirkvu k-Meſse, izide iz vodè nyegov Szin ſiv, zdrav, friſeg, y veſzel, vu iedne bele rubache, na koie bileſzu zlatemi literami napiſzane ove rechi. *Da mihi intellectum ut discam mandata tua.* Daimi razum daſze budem mogel vuchiti zapovedi tvoie, ko veliko chudo zagledausi Kraly y Kralicza razveſzeliliſzuſze, y opitaſse Szinka, kakie

mo-

mogel tak dugo vu vode ſiveti? odgovori Sz. Katarina Dev. y Much. ieme chuvala da niſzem poginul, y to na proſnju moiega Preceptora, koije mene nye zaſgano preporuchal; od potlam pochelſzeie mladi Kraly vuchiti, daie bil chudo mudroſzti; Præceptor pak bilie iz temnicze puſchen, y na veliku chaſzt izviſen.

Drugu Hiſtoriu piſse Ceſarius da vu iedne Czirkve Sakriſtan ſznaſech Oltare, iedenKip Sz. Katarine piltavarſzkoga della, bilie neka kzabechki naopak z-herbtom van obernjenoga oſztavil, a z-obrazom proti zidu, drugidan dojduchi lyucztvo vu Czirkvu, y iedna Goſzpa poboſna Sz. Katarine poklecknulaie pred on Oltar, terſzeie pochela Sz. Katarine vu nekoieh ſzvoieh potrebochah preporuchati, y nut chuda, da on kip pochelſzeie ſzam od ſzebe k-one Goſzpe obrachati, kai uſze lyucztvo ie videlo, y pochelo krichati Mirakulum! Mirakulum! kip ie ſiv: zakai pak to? zato kaiti Katarina dalaie na znanje, da ona ne ſzamo rada poſzluſsa proſnje, y molitve oneh koijſze nye preporuchaiu, nego tulikai y poſtuie one, koij nyu chaſztè, za Patronuſsiczu dersè, y nyeſze klanjaiu.

Adda NN. ako ſelimo y mi vu naſseh potrebochah zpoznati pomoch y polaſchiczu, za Maykum Boſsum MARIVM Deviczum, naipervo uteczemoſze k-Zaruchnicze Zvelichitela naſsega Sz. Katarine, nyuſzi za oſzebuinu Patronusiczu zberemo, nyu chaſztemo, y poſtuimo, nyeſze vu uſzeh potrebochah telouneh y Duſseuneh preporuchaimo, y preſz uſzake dvojnè uffaimoſze da zadobimo polek onoga obechanja nye predragoga

Zaruchnika, malo pervo povedanoga, y Sz. Czesarius potverguie daie Christus Sz. Katarine rekel; *Horum qui te laudant, miserebor.* Onem koij tebe Zaruchnicza moia draga budu hvalili, chaszili, y poshtuvali: *Miserebor.* Hochusze szmiluvati; y onem hoij po tebe kai budu od mene proszili: *Miserebor:* Hochusze szmiluvati: koigod adda seli na ovom szvetu szrechen, à na drugom pak Blasen poszlati, nai nepreszlane Sz. Katarinu poszlovati, y vu szvoich potrebochah nyu na pomoch zazavati. Amen.

NA DEN Sz. ANDRASSA APOSTOLA.

Kulikoie Sz. Andrassu, y uszem Sz. Apostolom haszneloposzlussati Glasz Bosyi, daszu iz naipriprosztesseh Lyûdi, naivexi Szvetczi, y louczi Dûsi poszlali.

Venite post me: at illi continuo relictis retibus secuti sunt eum. Math. c. 4. v. 20.

Hodete za menum: Oni pak taki osztaviussi mrese naszleduvasse niega.

NA pametmi dohagja on razgovor kogaie negda VespasianusCzesar po Imenu Augustus imel szvoiemi Herczegi, y drugum velikum Goszpodum, kakti tu-

tulikai y Mudremi Filoſofuſsi; pred koiemi onie neſzmerno hvalil mudroga Demoſteneſsa govorech, damuie dragſi njegov Navuk, y Mudroſzt; nego Zmoſnoſzt, y jakoſzt velikoga Alexandra Kralya. Kai razumeuſsi Goſzpoda, y mudri okulu njega ſztoiechi, opitaſse Czeſzara, zakai to govori? pokehdob Alexander Kraly bilie také Jàk, také zmoſen, daie ſzkoro veſz ſzvet pod ſzvoiu oblaſzt bil dobil, Demoſtenes pak bilie liſztor ieden Orator, illi Govorchina, koterije znal lepo, mudro, y vucheno goveriti: Nato Czeſzar nym ovakie odgovoril: *Majorĩ naḿque Gloria, & Honore dignum illum cenſeo, qui diſerto ſermone ſubjugat mortalium animos, eos pertrahendo in ſuam ſententiam: quam qui vi armorum integra invadit Regna, & Provincias.* Vexe hvale, y Poſtenja urednoga ſzudim onoga, koi z-lepem y mudrem govorienjem ſzvoiem obladuie, y dobiva ſzercza chloveſchanſzka, neg onoga, koi z-jakoſztium y ſzilum oruſsià, podſzèda Orſzage, y Provincsie. Rauno tak ja deneſsni den pohvaliti morem pred uſzem ſzvetom ovoga Nebeſzkoga Demoſteneſsa Szina Boſsega, daie naimre on vexe Dike, hvale, y preſtimanja ureden, zaradi ſzvoiega razumnoga, y miloſztiunoga, govorienja, negſzu uredni uſzega ſzveta naimudreſsi, naijaksi, y naiſzercheneſsi Vitezi Junaki zeulzemi nyhovemi dobìchéi: z-koiem govorienjem Nebeſzki Demoſtenes Chriſtus 12. Apoſtolov, y 70. Vuchenikou poſzebe ie obernul, y pod ſzvoiu zapoved dobil, daſzu naimre njega naſzleduvali, njegovem navukom veruvali, poleé nyh ſiveli, y druge ſiveti vuchili. Kai on prez uſzake ſzile, z-iednem ſzamem tibem, y milem glaſzom ie vuchinil; kada drugi Kralyi,

Czeſzari, y Viteſzi z-velikum ſzilum, oruſiem, y groſnjum ieſzuſzi Grade, Varaſse, Provinczie, y czele Orſzage pod oblaſzt zadobivali, koia iſztina zpoznatiſze more iz deneſnjega S. Evang. kadeſze nahagja zapiſzano ovakvo ſzvedochanſztvo. Hodechi IESVS polek moria zagledalie dva brata, Simuna koiſze zove Peter, y Andraſsa brata njegovoga, ſztaulyaiuche mreſe vu morie, y reche nym: *Venite poſt me.* Hodete za menum, y hochu vaſz vuchiniti ribiche lyùdi; *At illi continuo relictis retibus ſecuti ſunt eum.* Oni pak taki oſztaviuſsi mreſe naſzleduvaſse njega: Nut N.N. moreliſze tiheſsi, miloſztiuneſsi, y lyublyeneſsi glaſz chuti, negie bil on koije izeſsel iz vuſzt ovoga Nebeſzkoga Demoſteneſsa? *Venite poſt me.* Hodete za menum, koi glaſz chuiuch ona dva brata Ribicha Peter y Andras, taki, on iſzti hip, per uſzakoga ſtentanja, oſztaviuſsi onde na meſztu ſzvoie mreſe, Barku, y uſza koiaſzû imeli, terſzu posli za Chriſtuſsem, njega naſzleduvali, prez pourachanja nazad, tia to ſzvoie ſzkradnje Vure; y tako oni iz naipriproſzteſseh Ribichev poſztaliſzu naimudreſsi Apoſtoli, y Navuchiteli narodov. Rauno taky ja vam govorim o N.N. ako vi ſelite iz priproſzteh mudri, y vucheni, iz Greſnikov Pravichni, y iz ſzuſnjeu urasieh, naſzledniki Boſyi poſztati, y Diku Nebeſzkuſzi zadobiti? morate deneſnjega Sz. Apoſtola Andraſsa naſzleduvati vu poſzluſsanja Glaſza Boſiega, kakſze pako to more, y mora od uſzakoga zmegy vaſz N.N. vuchiniti? y kulikonamie potrebno y haſznovito poſzluſsanje glaſza Boſiega? pokazati hochu.

Diſputaczia, y pregovarianje ne malo, biloie megy one-

onemi mudremi Filoſofuſsi, y Herczegi okoluVeſpaſiana Czeſzara ſztoiechemi, kadaie tuliko mudro Demoſteneſsevo govorienje hvalil: vuchembiſze naimre ono moglo, y moralo zaderſavati? da ima tuliku mòch, y jakoſzt da more na ſzvoiu ſtencziu y ſztran obernuti chlovechanſzka hotenja, y ſzercza; Nekoij adda pocheliſzu govoriti da chlovek ie iedna ſztvar ſzpametna, razumna, govorlyva; Drugi reklisu da to od nature chlovechanſzke ima, da takovomu govorjeniu privolyi, koie privolyenje prihagja od ſzercza; Od privolyenia pako y ſzercza izhagja govorienje. Nekoij ovo, nekoij ono, kaiſzeie komu videlo govorili ieſzu: Naizadnj vendar nailepſeie rekel, da naimre to odtud izhagja, obernjenie, toieto, ſzercz chlovechanſzkeh naſzvoiu ſztran, kadati ieden govori polek regule, y razloga, mudro, ſzpametno, lyublyeno, y to takovo govorienje moreſze rechi, daie vech Nebeſzko neg zemelyſzko; jedna Meſtria vech Boſanſzka, neg chlovechanſzka, kot to ochiveſzto zpoznavamo iz deneſnjega Sz. Evang. kak ov Nebeſzki Demoſtenes Szin ſivoga Boga ſzvoiem milem, y lyublyenem glaſzom, z-malemi, y kratkemi rechmi: *Venite poſt me.* Hodete za menum, Szercza oneh dveh Bratov Ribichev Petra y Andraſsa, ie obernul poſzebe, natuliko da oni zabiuſsiſze iz Mrès, Barke, Hiſe, Druſsne, y Rodbine ſzvoie, poydoſse za nym. *At illi continuo relictis retibus ſecuti ſunt eum.* Nut jakoſzti, y moguchnoſzti, iednoga tihoga, y lyublyenoga glaſza, daie vu iednom hipu bedaſzte Muſake preobernul na naimudreſse Apoſtole: Iz druge pako ſztrani urednoie razmiſzliti veliku ſzrechu oveh dveh Sz. Apoſtolov Petra

y Andrassa, koia szrecha zadersavasze vu izvisseniu nyhovom na chaszt Apostolszku; Ali ki zrok nyhove tak velike szreche? reche morebiti gdò, da on milostiuni glasz Christussev, y pravo reche, ali vendar vech nekaj k-tomu potrebnoie bilo, kai tak voga? odperto govori Sz. Evang. *At illi continuò, relictis retibus secuti sunt eum.* Oni pak berzeliszu zachuli glasz Bosyi, *Continuo*, lekmesztu, takì, prez uszakoga omuhavanja, y stentanja, ie szu vu szvoia szercza glasz njegov prieli; niszu chakali dabijh drugoch, y tretich zval, nego taki na pervo zvanje pojdosse za nym, *secuti sunt eum*; y to tak na hitrom, da nitiszu mresze z-barkum domov odpelyali, nitiszu mresze iz moria van ulekli, niti barku vu kakvo szigurno mesto poszstavili, nego *relictis omnibus.* Ulza iz ruk puszstiussi, y kakti zeuszega zabiussisze posliszu za nym: kai usze razmislyaiuch kruto dobro Sz. Apostoli da Glasz Bosyi ie na szpodobu iedne Vodè; ali ne kakovegoder sztalne vodè, nego na spodobu tekuche vodè. *Joan. c. 4 v. 14.* *Fons aquæ salientis*, veli Sz. Janus. Znaliszu da Glasz Bosyi ie na szpodobu iedne szvetloszti; ali ne kakovegoder sztalne szvetloszti, nego: *Sicut fulgur corruscans.* *Luc. c. 17. v. 29.* Veli Sz. Lukach da Glasz Bosyi ie szpodoben one nagle szvetloszti kadasze oblaki bliszkaiu, koia iedvaisze pokasse, dasze taki zkrie, tak y Glasz Bosyi akoga gdo vu onom iztom chasszu kadaga chuie, ili kada iz vuszt Bosieh izhagja vu szercze szvoie nepobere? hoche mimo pretechi na szpodobu tekuche vode, y chloveka seinoga osztaviti, y vu tmicze vekovechne hoche vuchiniti doyti: kaimi potvergiuie vuchenj Arnoldus Opat ovemi rechmi. *Audeo dicere, absque auditu Verbi DEI inanem esse Pas-* *Arnold. Abbas.* *sionem*

...um, & qui non habet aures ſanas ad auſcultandum Verbum Dei, non ſalvabitur. Szmem rechi, da prez poſzluſa-...rechi Boſie, zahmanie Muka Chriſtuſseva, y koi ni... zdraveh y odperteh vuh na poſzluſsanie Rechi Boſie, ...bude nigdar zvelichen. *Aures ſanas.* Zdrava vuha toie o ...nigdor ni gluh hotenczè ali pokakove ſzvoie h...ido e, ...chtech Rech Boſiu, Glaſz Boſyi, y zvanie Boſie poſzluſsa-..., koi zove za ſzobum Gresnike po nameſztnikeh ſzvo-...h Prodekatoreh, kotereh gdogod nepoſzluſsa, ima ...tesna Vuha, y tomu takovomu Muka Chriſtuſseva k-...uſsnomu Zvelicheniu nikaj nepomase ar uſzaki takov ...gluhàk nebude nigdar zvelichen, nego naveye proklet.

Ni adda chuda uredno ono kai ja ſtem, da kadaie Chriſtus na ov ſzvet bil doſsel, bilaie nezgovorna unoſi-...a lyùdi na ovom ſzvetu gluheh, y nemeh, kai uſzeurag ...pekleni be vuchinil, kakti naivexi Duſs naſseh nepriatel ...zakai pakoto on beſe vuchinil? Sz. Peter Chryſologus le-...po odgovaria: *Ideò antiquus hoſtis ut cognovit Dominum in terras advenisſe obſtruxit aures hominum, ut Chriſtus veniurus in mundum, in vanum, & abſque fructu ſuum pretioſum ſparge-ret ſanguinem.* Zato ſztari Nepriatel kadaie doznal pri-hod na zemlyu Szina Boſiega, zaperlie vuſseſza chlo-vechanſzka, dabi Chriſtus dojduchi na ſzvet zahman ſzvoiu Preſz: Kerv tochil, kakodabi hotel rechi Duh peklenſzki, nai dojde Chriſtus, nai terpì kak y kuliko hoche, y more, doklam goder lyucztvo nebude imelo odperta vuha za poſzluſsat Rech Boſiu, nebòimſze ia ni-kai, nitiſze yai ſztraſsim znaiuch dobro ja, da prez poſzluſsania Rechi Boſie, ni moguche dabimi mogel koi chlovek pod oblaſzti vujti, y zvelichitiſze: Ako rau-

S. Petr. Chryſol.

no

no y Muku tákteſku Chriſtus bude terpel za Zveliche-nje, vendar tem takovem gluhakom Muka niegova ne-bude nikai haſznela. Zakaizato Chriſtus naipervcie ozdraulyal te takove kot Sz. Marko ſzvedochi: *Bene omnia fecit; & ſurdos fecit audire, & mutos loqui.* Dobroie uſza vuchinil, y gluheie chinil chuti, y neme govoriti. Oh! kuliko, y kuliko takoveh mútaſzteh nemeh gluhakov nahagjaſze y vezdasne ureme na ſzvetu? kotereie urag pekleni gluhe vuchinil da nehte chuti Chriſtuſevoga glaſza: *Venite poſt me, venite ad me.* Hodete za menum, hodete k mene, y tako nechuiuch ov lyublyeni glaſz, ovom loſztiuno zvanje njegovo, njega nenaſzleduiu, kotie deneſni Sz. Andras Apoſtol vuchinil, koi chuiuch ſzebe zovuchega Chriſtuſsa na naſzleduvanje: *Venite poſt me;* Hodete za menum; premislyavaiuch ſzam ſzobum, ako ia reksi nepojdem za Chriſtuſsem vezda kadame zove, y kada morem? potlam morebiti kadabi rad njegov glaſz poſzluſsati, ter nebudem mogel, y on morebitime vech nebude zval, nego pache budeſze nad moiem pogublyeniem ſzmeial govorechi: *Vocavi te & renuiſti, ego quoque in interitu tuo ridebo.* Zvalſzemte, y niſzi hotel, ja pak nad pogublyeniem tvoiem budemſze ſzmeial. Ovakove miſzli mogleſzu biti Sz. Andraſsa, tvoie pako ò K. D.! ne ſzamo mogu, negy moraiu biti tverdno veruiuch da akoſze ſzada nemaras za Glaſz, y Rech Boſiu, z-koiumte G. Bog k-ſzebe zove; y nehodis po onom putu, po koiemte on za ſzobum zove, y koiegati Prodekatori kaſu proti Dike Nebeſzke: Veruj tverdno da dojde ono ureme, kadabi rad Chriſtuſsa naſzleduvati, ali vechuremena nebude, ar onda Chriſtus nad tvoiem pogublyeniem ſzmeialſze bude. Pra-

Pravo ie govoril negda Sz. Pavel Apoſt. *Vivus eſt ſermo DEI; & efficax, omni gladio ancipiti penetrabilior, & penetrans usque ad diviſiones animæ.* Siva ie rech Boſia, y haſznovita, oſtreſsa y ſpichaſzteſsa od uſzakoga mecha, koia doſzeſe tia do ſzercza y nye prebada; Greſniki zakorenjeni vu greheh nigdarſze nezmiſzle na Nebo, nit na Pekel; na Boga, nit na Duſſu; vendar kada dojdu k Sz. Prodecſtvu, od oneh Prodekatorſzkeh, ali dabolye rechem od Boſieh rèchi, kakti od koiega naioſtreſstega Mecha ſzercza nyhova poſztaiu ranjena, ondaſze ſztoprav upamet iemlyu, onda pochnu ſzvoy greſni pogibelni ſitek razmiſlyavati, y za pobolſanje miſzliti. Takove pak greſnike priſzpodablya Sz. Gregur Papa iednomu Volu za roge privezanomu, koi nechutiſze privezanoga, doklam goder ni ſibum poſiknjen, podboden, ali preſztraſen. onda hotechi pobechi ſztoprav zpoznaſze privezanoga; kakti tulikai Kraguly nezna daie privezan na ſnoricze doklam preſztraſsen neterſzifze kam odleteti. *Nam ſicut bos ligatus non ſentit ſe eſſe ligatum niſi cum velit fugere: Nec falco perticæ non ſentit ſe alligatum niſi cum vellit volare: ſic nec peccator ſua vincula ſentit pravæ conſuetudinis tyranidem, ſed cum verbo DEI punctus excitatus, & perteritus inde emergere nititur.* Kakti goder Vol, ali Kraguly privezani, nezpoznavaiuſze za takove, doklam poſiknyeni, podbodeni, y preſztraſseni niſzu. Tak ni greſnik privezan z-vuſem zle greſne navade, nezpoznavaſze za takovoga, doklam goder z-mechem rechi Boſieni podboden; z-oſtrochum pak ſzuda Boſiega, y ſztrahotum Muk peklenſzkeh prefztraſsen. *Ignorans quod ad vincula ſtultus trahatur: & quidem vincula æterna.*

Ad Hebr. c. 4. v. 12

S. Greg. hom. 15. in Evan.

Prov. c. 7. v. 22.

Veli Duh Sz. po mudrom Salamonu da gresnik nezna, nit nezpoznava kak od uraga na vekovechne muke ie ulechen, kakti niti norcz nezna, kadasze vu vuzu pelya,

Toie dobro premislyaval nas denesni Sz. Andras Apost. y zato iszto taki na pervi glasz, na pervu rech, y zvanje Bosie: *Venite post me.* Hodete za menum, taki uszа na sztran osztaviuszi poselie za Christusem, y tomuie bil zrok da na tuliku chaszt, y szvetoszt bilie izvissen, da ie on zapuszтil uszе kaije dragoga, y dobroga imel, y imeti mogel, terszeie eskerencze hotonczè pridruszil Christusu szvoiemu, y njega ie naszledoval vu szиromastvu, vu trudeh, dobrovolynom podnasanju uszeh Nevòly, Pregonov, Muke, y iszte szmerti, ter szmerti szpodobne, Mestra szvoiega, toicto kriszne, koiamuie zaudana bila od Nevernoga Egeasza. Ar poklambi Christus ure bil zebral, y dobil 12. Apostolov kòijszuga naszledoval, y poklambi on nyè bil po szvetu razposzlal nazveschat Sz. Evang. Poganov na Veru, a Gresnikov na Pokoru obrachat, zadeuszi Sz. Andrasa Scithia, kade poklambi dugo uremena z-velikem Duhounem napredkom szvoiu Apostolszku chaszt bil obnasal, pretekelie vesz Epirus, y uszu Tracziu, y k-zadnjemu dojduchi vu Akaiu kade, kot y po drugud odperto ie naveschal Christusa Szina Bosiega iz Nebèsz na zemlyu dojduchega, na zemlye od Nepriatelov Muku, y szmert Krisnu dobrovolyno terpechega za odkuplyenie, y zvelichenie Naroda chlovechanszkoga: Nitimuie to bilo doszta, nego ioszche kiemu szercheno, y ostro pochelie karati Nevernoga Egeiasza zaradi Bolvansztva, y da on koisze dersi za Szudcza Poganinszkoga lyucztva, naisze

sze odgovori s'voiem Bolvanom, ter nai zpozna Szudca Nebes'koga, koiga po s'merti vu pekel hoche oszuditi, akoga pred s'mertium nebude hotel za pravoga Szina Bosiega zpoznati. Kai usze Egeiasu prelevalo szeiechesz vusseszа, y nemoguchi nikak Sz. Andrasa po szebe obernuti, zapovedalgaie uloviti, y vu temniczu posztaviti, uchinivsi megytemtoga sentenczaiu chesz Sz. Andrasa damora onakvum mukum, y s'mertium umreti, kotie on povedal od Christusa kakovu Muku y s'mert ie podnesz'el za zvelichenie Naroda Chlovechanszkoga: Zapovedalie adda, dasze naipervo od 6. Haharov bichuie prez uszakoga miluvanja, potlam pak y na kris dasze z chauli pribje; koiega izpelyausi Hahari van iz temnicze, y pochelisz'uga tak sztrasno bichuvati, dasz'uze oni perulye utrudili njega tepszti, negszeie Sz. Andras utrudil onu Muku terpeti, koi videchi od szebe, y okolszebe potoke kervi plyusehati, ali na szpodobu iednoga szerchenoga Elefanta videchi szvoiu kerv, zatem bolyeszeie vusigal vu lyubavi Bosie, y novu Jakoszt na podnasanje dobival, kai tem szerditesz'ega Egeasa ie chinilo, y nemoguchiga vech podnasati zapovedalgaie na kris razpeti, od koie Muke sztrasne y s'merti hotechi Lyucztvo Sz. Adrasa ofzlobediti, alisz'eie on molil lyucztvu damu te krivicze nechine, nego daga puszte iednakum s'mertium Mestra szvoiega vumreti.

Pelyaiuchiga adda na odlucheno mesz'to s'merti, oh! z-kulikem vesz'eliem isz'elie Sz. Andras, mene ni mochi izrechi, nitimije mochi izpisati ono vesz'elie koteroie Sz. Apostol denesni vu szerczu szvoie chutil kadaie zapazil, ono krisno drevo koteroie za njega pripraulyeno bilo dosz'ta ochiveszto zpoznatisze more vesz'elye njegovo-

ga ſzercza, iz onch rèchi z-koiemije on ono kriſno dre-
vo zaſze pripraulyeno pozdraulyal, buduch iſztina da:
Ex abundantia cordis, os loquitur. Krichalie adda Sz. Apo-
ſtol iz glubine ſzercza ſzvoiega: *Salve ò bona Crux, quæ*
decorem ex membris Domini ſuſcepiſti, diu deſiderata, ſolicitè
amata, ſine intermiſſione quæſita; Accipe me ab hominibus, &
redde me Magiſtro meo. Zdravo ò dobri Kris, koteriſzi Di-
ku, chaſzr, y poſtenje od kotrigov Goſzpona moiega za-
dobil; dugo uremena ieſzemte ſzelel, marlivoſzemte
lyubil, nepreſztanczè ieſzemte izkal; uzemime od lyu-
di, terme poverni Meſtru moiemu: Na koi Kris poklam-
bi bil nemilo pribit, y dva dnì na nyem ſivùchi, ni pre-
ſztal iz njega kakti iz iedne Prodekalnicze, koty pervo
Sz. Veru Katolichanſzku nazveſchati, doklam y Duſu
ſzvoiu Sz. ie zpuſztil, y poſzlal vuſivat zazluſene plàche,
z-tulikemi trùdi, y pregoni, z-tak ſztraſnum mukum, y
ſzmertium vu Kralyeſztvo Nebeſzko; kamo tuliko iezer
Duſs ie poſzlal pred ſzobum, koieie on iz ſchepczè Ura-
ga peklenoga iztergnul, y iz ſzuſanſztva njegovoga,
ſzvoiem zaſganem Prodekuvanjem, kerſzta, y pokore
nazveſchaniem ie ſzrechno izpelyal, od koiega Rimſz-
Brev. ki Breviar ſzvedochi na danaſni dan: *Doctrinâ & miracu-*
Rom. *lis, innumerabiles homines ad Chriſtum convertit.* Z-navuk-
kom, y Mirakulami neizbroiene lyudi k-Chriſtuſsuie
obernul.

Ali kadeſzem oſztavil ona prechudna dèla, y Mira-
kulume, koieie Sz. Andras Apoſtol na ovom Szvetu ſi-
vuchi megy, y pred Poganini z-pomochium Boſium chi-
nil? Nili bil veliki Mirakulum? kadaie Sz. Andras 7.
Uragov obladal, koijſzu na ſzpodobu tulikeh cherneh

Pèſz

Peſz na putu lyudi putne bantuvali, nyeie za Urage zpomal, kot takove zaklel, y vu pekel pretital, chloveka pak kogaſzu zaklali do ſzmerti bili. onde z velikem chudom unoſine Lyucztva od ſzmerti ie obudil, ſivoga y zdravoga gore vuchinil ſztati.

Nili bil ioſche vexi Mirakulum? Kada nekoie Poganſzko lyucztvo razumeuſzi od ſzvetoſzti, y prechudneh dèl Sz. Andraſsa 39. zmegy nyh odpraviloſzeie vu edne Barke po Moriu, gledat ovoga tak chudnoga vu chineh chloveka, y poſzluſsat njegovoga Prodekuvanja; Ali uſzega dobra nenavidnik, y Duhouneh napredkov protiunik Urag pekleni zburkalie vetre na Moriu, koiſzu onu Barku razbili y uſze ono lyucztvo potopili; chesz nekuliko pak uremena ſzlapi morſzki hitiliſzu van iedno mertvo truplo od oneh potoplyeneh perſon, y pripetiloſzeie, daie rauno pred noge Sz. Andrasa mimo iduchega doſzpello, y dotekuchiſze ono mertvo truplo po Boſiem prepuſchenju Nòg Sz. Audraſsa Apoſt. takije ſivo gore ſztalo y povedauſsi on chlovek Sz. Apoſtolu neſzrechno pripechenje ſzvoie, y ſzvoieh tovaruſsev potoplyeneh, Sz. Andras pochelie taki za nye Boga moliti, po molitve pako ako prem kratke zapovedalie Morſzkem ſzlapom, da y oſztala mertva trupla van izhite, y taki ſzlapi na zapoved Sz. Apoſtola pokorni ieſzu iz Moria izhitili pred noge njegove uſza ona mertva trupla, za koie on Boga molechi, potlam pak uſza koga ſzvoium nogum dotekuchiſze, uſze do iednoga ie od ſzmerti obudil, koij uſzi od Sz. Apoſtola ieſzuſze puſztili oker-ſztiti, y polek navuka Sz. Andraſa Kerſchanſzki ieſzu ſiveli, vu pravoga iedinoga ſivoga Boga veruiuch, y nje-

mu do ſzmerri ſzlusech moreſze poboſno veruvati daſzu Duſze ſzvoie zvelichili.

Ali ne ſzamo pred ſzmertium, nego y po ſzmerti Sz. Andras ie z-moriem zapovedal, imaiuchi tako rekuch kakti iednu oblaſzt zverhu njega, koi na nyem oſztaviuſsi ſzvoie Mreſe, y Barku, ter na zvanie Chriſtuſsevo pokoren za nymie poſsel, y ieden zmegy perveh naſzlednikov y Apoſtolov njegoveh poſztal. Ar piſse Ceſarius od dveh Mladeh Kramarov, koij hodechi po ſzenymeh vu daleke Varaſse, y Orſzage, koiem dalie bil nekuliko penèſz ieden Kanonik Czirkve Sz. Andraſsa Apoſtola vu Colonie, dabimu iz Novergie doneſsli beloga medveda koſu, kakoviſze medvedi tamo nahagiaju, koiu koſu po velikeh Szvetkeh bi preſztiral pred Oltar Sz. Andraſsa. Kupiuſi koſu Tergouczi, y pourachaiuchiſze nazad pomoriu, podignuluiſz uſze vetri, y zburkaſse morie tak daſzuſze Tergouczi videli vu ochiveſste pogibeli z-Barkum, y z-blagom potopiti, ieden zmegy nyh zazvalie Sz. Andraſsa Apoſtola na pomoch, y onu koſu beloga medveda koiuie k-chaſzti njngove neſzel, ie vu morie omochil, kotero berſelije od one koſe dotekjeno bilo, taki kot olye ietiho poſztalo, y ove putnike ſzrechno puſztilo domov doyti, kam dojuduchi, peneze Kanoniku ieſzu povernùli, koſu na Czirkvu Sz. Andraſsa z-velikum zahvalnoſztium za obchuvanje od potoplyenia, ieſzu prikazali.

Nu vezda N.N. z-vami dokancham moie vezdaſznje govorienje, y pitam naipervo uſzeh ſzkupa, y potlam uſzakoga zoſzeb, odkud tulika chaſzt, Szvetoſzt, Moch, y Jakoſzt, tulika, y tak oſzebuina chuda chiniti,

ti, iednomu priproſztomu Ribichu Andraſsu? *Unde hu-*
comnia iſta? Od kud aſzu ovomu uſza ova? koi zrok, y
pochetek tulikeh Miloſch, y Darov bi moral biti, z-ko-
mi od Boga uſzamoguchega Sz. Andras Apoſtol ie bil
udelyen? vidim ia, y zpoznavam dami neznate pove-
ſti: Nai zna adda uſzaki, y dobro naj zapameti, da
ſzemu tomu nikakov, niti njeden drugi zrok ni, nego
mo poſzluſsanje glaſza, y zvanja Boſiega; kada naim-
te Chriſtus mimo njega iduchi polek Morja Galileanſz-
koga, y videchi Andraſsa z-Bratom ſzvoiem Petrom
Mreſe vu Morie metati, rekelie nym: *Venite poſt me.* Ho-
dete za menum, na koi glaſz oniſze niſzu gluheh chini-
li, nego berſeliſzuga zachuli, taki on hip, prez uſzako-
ga ſtentanja; *Continuò relictis retibus ſecuti ſunt eum.*
Oſztaviuſsi ſzvoie Mreſe, Barku, y uſze drugo kaiſzu-
goder na ovom ſzvetu dragoga imeli, terſzu posli za
Chriſtuſsem; koieh vu poſzluſsaniu vernoſzt; vu za-
puſchaniu Mrès, y oſztaloga blaga koieſzu imeli, marli-
voſzt; vu naſzleduvanju tia do ſzmerti ſztalnoſzt, vi-
dechi Chriſtus Szin ſivoga Boga, kakti drage Priatele,
naſzledneke y nameſztneke ſzvoie z-tulikemi Miloſcha-
mi y Darmi pred ſzmertium, y poſzmerti na ovom ſzve-
tu; à na drugom pak z-Dikum vekovechnum Nebeſz-
kum ie naplatil.

Ako adda y vi N.N. ſelite Dike nyhove po ſzmerti
vaſse delniki poſztati, y z-Sz. Andraſsem Apoſtolom vu
Kralyeſztvu Nebeſzkom preſzvetloga licza Boſiega vu-
ſivaiuch na veke veſzelitiſze? *Hodie ſi vocem Domini au-*
dieritis, nolite obdurare corda veſtra. Kadagoder budeſzte
chutiliſze zvati od G. Boga na poboljſanje ſitka vaſsega,

verno

verno poſłuſaite, marlivo k-ſzerczu uzemete one Navuke koievam Prodekatori nameſztniki Boſyi napervo davaiu, y poleknyh ſvuchi naſzleduite deneſnjega Sz. Andraſa Apoſtola ſztalno podnaſaiuch uſze tuge, nevolye, pregone. y oſztale ſzuprotiuchine, za volyu y lyubav onoga, koi za volyu y lyubav uſzeh naſz ie doſzelna zemlyu, ove tulike pregone, obſanoſzti, muku, y ſzmert ie preterpel, y dobrovolyno podneſzel, dabi naſz uſzeh mogel pri ſzebe na veke vu Nebu imeti. Kai uſzaki morelehko vuchinitj, buduch da on za uſzeh ie chlovekom poſztal, muku preterpel, kerv preleial, y ſzmert podneſzel; uſzeh ſelj tulikai zvelicheneh imeti, uſzeh k-ſzebe zove: *Venite poſt me, venite ad me omnes*; Uſzem ſzvoiu Miloſchu ponuia, y dàie, koi pak neche k-nyemu poyti, ter vu pekel zayde, niegova skoda.

Amen.

NA DEN PRECHIZTOGA PRIETIA MARIE B.D.

Kak MARIA Dev. ò uremenu prietià ſzvoiega vu Vutrobe Sz. Anne, od uſzamoguchnoſzti Boſie ie bila obchuvana od uſzake makulicze Iztochnoga greha? daie uredna bila poſztati Hiſa, y Mati Szina Boſiega.

Sapientia ædificavit ſibi Domum. Prov.c.9.v.1.
Mudroſzt zezidalaie ſzebe Hiſu.

NEſzamo vezda, nego unogo bolye negdasna ſztara uremèna velika y bogata Goſzpoda, Herczegi, Kralyi, y Czeſzari izmislyaliſzu uſzakoiachke nove moduſſe y nachine vu zidaniu Dvoròv, Gradov, y Palàch za prebivaliſcha ſzvoia, koia z-velikum mudroſztium, y znezgovornemi ſztroſki ieſzu podigali, koia iſztina zpoznavaſze tulikai iz Sz. Piſzma, vu one Salamona Kralya Palache tak lepe, tak czifraſzte, tak preſtimàne, tak zmoſne daie na ſzvetu ni bilo ſzpodobne: *Non eſt factum tale opus, in univerſis Regnis.* 3.Reg.c. 10.v. Veli Sz. Piſzmo. Ni bilo vuchinieno takovo dello vu uſzeh Krelyeſztvah. Ia ſtem od Alciona Kralya, daie on bil vuchinil zaſze napraviti iednu takovu Palachu, kotere Palache zidine, ali da bolye rechem ſztène bileſzu iz ſutoga ſzvetloga Mida, Pod gornyi iz hiſztoga zlata, à dolyni iz ſzamoga

ſzrebra, obluki, pak y Urata iz Dragoga kamenja. Ia ſtem da Czeſzar Nero bilſzje puſztil zezidati ieden Dvor tak lep, y veliki, daſzeie iur obchinſzkem nachinom od njega govorilo: *Roma, Domus Neronis fiet*: Rim, Hisa Neronova bude? Ar vu ovom Dvoru bilaſzu Polya, traviniki, loze, Vinogradi, Potoki, y iſzta Jezeriſcha: Ovoga Dvora Zidine, zvuna ſzamem ſzrebrom bil ſzu obite, a krov chiſztem zlatom pokrit: Ov Dvor akoie tak lep zvuna, nai uſzaki preſtima kakouie moral biti znutra? Stem ioſche nadalye da Kraly Perſianſzki Koſroies uchinilſzje bil napraviti takov Grad, daie vech iednomu Nebu, neg Gradu bil ſzpodoben, ar y be naſzpodobu Neba vuchinjen, iz koiega rauno kakti iz iednoga Neba Szuncze, y Meſzecz ieſzu izhagjali, zvezdeſze obſzvoieh uremenah kazale, na tuliko da lyucztvo ni miſzlilo, niti govorilo drugo, nego da Kraly Koſroies vu Nebu prebiva, y ſztanuie. Ova uſza ieſzuli bila iſztinſzka, ali nè, vutomſzi nechu glave trèti, niti od toga diſputuiuch Uremena gubiti; nego odhagjam razgledat, y razmislyavat Hiſu, y Prebivaliſche koteru Kraly uſzeh Kralyev Szin ſivoga Boga ie zaſzè odebral, y ſzvoium nezgovornum Mudroſztium ſzebe ie zezidal. *Sapientia ædificavit ſibi Domum.* Veli mudri Salamon, da mudroſzt vekovechnà Szin Boſyi zezidalſzje Hiſu. Kakovabi pak ova Hiſa od mudroſzti vekovechnè zezidana, morala biti? pitalſzem ovoga Kralya Nebeſzkoga ſzlùgi y naiperva dva, Szveti naimre Athanaſius, y Gregur Papa dojduchimi naproti, povedaliſzumi ovak: *Sapientia ædificavit ſibi Domum, ipſam ſcilicet Matrem ſuam MARIAM.* Mudroſzt zezidalaſzje Hiſu, Mater naimre ſzvoiu MA-

Prov. c. 9 v. 1.

SS. Athanaſ. & Gregor.

RIV:

RIV : Oh! MARIA adda ie ona prava Hiſa, y Prebivaliſche Kralya Nebeſzkoga okinchena z-finem zlatom neokrunjene chiſztoche, y naczifrana z-dragem kameniem miloſche y Daròv Boſanſzkeh, ò uremenu prechiſztoga prietià ſzvoiega vu Vutrobe Matere ſzvoie Sz. Anne, koiega prietià Szvetek deneſz z-tulikum pobosnoſztium obſzluſavamo; kotera, kak od uſzamoguchnoſzti Boſanſzke ie bila obchuvana da ne ſzamo vu Iztochni, nego niti vu n kakov najmenſi greh ni opala; nego chiſzta prieta, chiſzta rogiena, chiſzta do ſzmertiie ſivela, kai na kratkom pokazati hochu.

Chiſzta adda, y prez uſzake naimenſe makulicze Iztochnoga Greha bilaie prièta MARIA Dev. Kai da bolye uſzaki zpoznatj y razumeti bude mogel, velim ovak. Naipervo potrebaie da uſzaki znà, kaije Iztochni Greh? kakſzeie razleial, y raſsiril po uſzem Narodu Chlovechanſzkom? Potlamie ure G. Bog ſztvoril Nebo, Zemlyu, y uſze ſztvari, naizada ſztvorilie y Chloveka, ſztvar zmegy uſzeh ſztvàri naiplemenitesu, y vuchinilgaie ſzlobodnoga vu uſzeh ſzvoieh chineh polek ſzvedochanſztva mudroga Salamona: *Et reliquit illum in manu Conſilij ſui.* Hotelgaie delnika uchiniti uſzeh oneh dobròth koie ſzam G. Bog vuſiva, y dabi bil dèlnik njegove Dike Nebeſzke, koia uſza nemoguchi Chlovek naturalſzkem nachinom doſzèchi, Nadelilgaie dvemi oſzebuinemi dàrmi. koijſzu bili pocheteк uſzeh drugeh daròv. Pervi dar bilaie Miloſcha, koiagaie chinila Bogu dragoga; y G. Bog kakti Priatelu ſzvoiemu dalie oblaſzt zverhu Dike Nebeſzke. Drugi dar be Pravichnoſzt iztochna, koiagaie chinila vu miru z-Bogom ſive-

ti, y ſzobum ſzamem; ar uſza chutenja podloſnaſzu bila Razumu, Razum pak G. Bogu. Ova adda dva dara dalie G. Bog naſsemu pervomu Otczu Adamu, dabijh zkupa z-nami kakti odvetkom ſzvoiem vuſival, neznaiuch za greh, niti za nikakvo zlo telounò, niti duſseunò: Ali vendar poſztavilmuie ovu Condicziu, da naimre bude pokoren, y Veren Sztvoritelu ſzvoiemu, koiemu akoliſze znepokòri, y zneveri? tak ove dareon zeuſzem oſztankom ſzvoiem hoche pogubiti.

Za zpoznati pak vernoſzt, y pokornoſzt Adamovu, poſztavilgaie G. Bog vu Zemelyſzki Paradiſus, daduchimu oblaſzt zverhu uſzeh ſztvàri, da chinì, y jè, kai hoche; ſzamo iedno drevo na ſzredi Paradiſuma razùche G. Bog zaſzeie zachuval, na znamenje naivexega, y naipervoga Goſzpocztva, y od ſzàda na ovom drevu raztuchega prepovedalie G. Bog Adamu da nai nejè, y to pod zgublyenie ſitka, y uſzeh Dàrov. *Plantaverat autem Dominus*, veli Sz. Piſzmo: *Paradiſum voluptatis à principio, in quo poſuit hominem quem formaverat; præcepitque ei dicens, ex omni ligno Paradiſi comede; De ligno autem ſcientiæ boni, & mali nè comedas. In quocunque enim die comederis ex eo, morte morieris.* Poſztaulyen adda Adam, vu tak ſzrechen ſztalis, kaiſzeie pripetilo? Ah tuſno, y ſaloſztno pripechenie! Eva razgovariaiuchiſze z-peklenſzkum kachum, od nyè puſztilaſzeie pregovoriti, y prekaniti daie utergnula ſzàd iz Dreva prepovedanoga, njegaie zagriznula, Muſu Adamu ponudila, y pregovorilaga daie y on zagrizel, y ſuhkeſsi od uſzeh uſzega ſzveta chemerov zaloſaj poſerl; arie taki on iſzti hip ſzmertni ſzuſenj poſztal; ko saloſztno pripechenje veſzſzuza-

Geneſ. c. 2. v. 8. & 16 & 17

mi

mi poleian Sz. Anselmus Biskup narekuie govorech. *Ah! horum & durior casus. Heu! quid perdidit homo, & quid invenit? perdidit beatitudinem ad quam factus est; & invenit mortem ad quam factus non est.* Ah! tusno y salosztno pripechenje. Iay! kaije pogubil chlovek, y kaije naszel? Pogubilie Blasenszтvo za koieie szтvorien bil, y naszelie szmert, za koiu szтvorien ni bil: Pogubiliszu Otczi naszi szeuszemi nami kakti osztankom szvoiem one Bosanszke Dare z-koiemiszu nadelyeni bili od Szтvoritela szvojega, az veli nadalye S. Anselmus. *Venimus de Patria in Exilium, de visione ad cæcitatem; à Jucunditate immortalitatis, ad corruptionem mortis.* Z pregreszenjem adda y prekerszenjem zapovedi Bosie, ieduch szàd iz prepovedanoga dreva, szebe y uszeh nasz, pervi Otczi naszi ieszu mentuvali one perve Pravichnoszti, Milosche, y Priatelszтva Bosiega; ter iz domovine vu szusanszтvo, iz vigjenja vuszlepotu, iz neumertelnoszti, szmerti y porusseniu ieszunasz podvergli, iednum rechium oni pregreszisziszi, vesz narod Chlovechanszki grehu iztochnomu podversen ie poszтal, ar uszaki chlovek vu Materine vutrobe ie z-grehom prjet, kot Sz. Kraly David szvedochi. *Et in peccatis concepit me Mater mea.* Y vu greheh prielameie Mati moia. *S. Anselm. de lapsu primi Hom.* *Id. ibid.* *Csal. 50. v. 6.*

To budi doszta znati uszakomu od Iztochnoga Greha: Vezda pochnemo od denesnjega Szvetka Prechisztoga Prjetià MARIE B. Dev. govoriti, koi Szvetek obszluszavaiuch po uszem Kerschanszтvu z-tulikum Posnoszтium Sz. Mati Czirkva, kàni po tom na znanie dati uszem szvoiem Vernem da MARIA, akoprem oszтanek, y odvetek perveh Otczev Adama y Eve naturalszkem nachinom polek Sz. Zakona bilaie prjeta, zanosse-

sena, y na szvet dàna od Roditelov Ioakima, y Anne, odkud bilaie y ona, kakti nye Roditeli, y uszi osztali ljudi podversena, y podlosna iztochnomu grehu; y bilabi ona tulikaisse ov isztil iztochni obchinszki greh natekla, dabi G. Bog osebuinem nachinom nyù nebil obchuval zbog toga kaitjuie od veka bil odebral, y izvolil za szvoiu Hisu y prebivalische, kot ona szama od szebe szvedochi. *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis, antequam quidquam faceret, ego jam concepta eram.* Odveka szem zebrana y odluchena bila, y perulye negie njednu sztvar: G. Bog sztvoril, iasem ure bila prjeta. Zebrausi adda od veka G. Bog MARIV za szvoiu Hisu, toieto Mater, uredno y dosztoinoie da on koteri za Chloveka tulike sztvari ie sztvoril, daie sam zasze kai osebuinesega vuchinil; to pak drugo ni, nego szama iedna iedina MARIA Dev. odluchena y zebrana zmegy usseh Sen, za Mater Bosiu. Koiu veliku, y oszebuinu Milosschu Bosiu proti MARIE izkazanu razmislyaiuch Sz. moy Serafinszki Bonaventura ovak govori: *Majus Cælum, majorem terram potest facere Deus, majorem quàm Matrem Dei, non potest facere Deus.* Vexe Nebo, vexu zemlyu more sztvoriti G. Bog, ali sztvar lepsu, y prestimanesu, od Matere szvoie MARIE Dev. nitije mogel, niti more sztvotiti G. Bog; z-koiumsze on szam hvali, y dichi: *Tota pulchra es Amica mea, & macula non est in te.* Uszaszi lepa Priatelicza moia, nitije koia naimensa makulicza vu tebe.

Prov. c. 8. v. 23. S. Bonav. lib. 4. de Virg. ser. 3. Cant: c. 4. v. 7.

Ali kak, y kem nachinom onie nyu oszlobodil od iztochnoga greha, y tak lepu vuchinil? koi to hoche znati, potrebamuie pervo da znà kai ie Dusa? Dusa zovesze od Duha, koteri Duh od G. Boga izhagja, y ie usza-

uszaka Dussa lepsa, y plemenitesa od uszeh sztvari, kakti ona, koia nekai Bosansztva vu szebe zadersava, ar kaktigoder G. Bog sztvoriusi pervoga Otcza Adama iz cherne zemlyè. *Formavit itaque Dominus Deus hominem limo terræ.* Jeli onda bil Chlovek Adam kadagaie G. Bog is cherne zemlye sztvoril? nè, kadaie adda chlovekom posztal? onda sztoprav kadatje G. Bog vu njega dehnul, szvoy Bosanszki Duh vu nyega hùknul. *Et inspiravit in eum spiraculum vitæ.* Y onda dobiusi Dussu od szamoga G. Boga posztalie chlovek. *Et factus est homo in animam viventem.* Tak uszaki chlovek vu Materine Vutrobe sztàti mora unogo uremena prez Dusse, koteru Dussu szam G. Bog vu uszako telo posztaulya: Uszepako Dusse vu uszega szveta lyudeh po grehu nasseh Otczev za kastigu iesu natekle makuliczu iztochnoga obchinszkoga greha. Kadaie pak bilo ureme Telu MARIE Dev. vu vutrobe Sz. Anne lesechemu Dussu dati; Oh! onda G. Bog onu Dussu odebrausi z-Telom zkupa za Hiszu, y prebivalische szvoie, onda, onda onie napunil onu Dussiczu szvoium Bosanszkum Miloschum; ondaie govoril G. Bog: *Domus quam ædificari volo talis esse debet, ut in cunctis nationibus nominetur.* Hisa koia za me bude, takva mora biti,, dasze uszi Narodi iz nyè szpominali budu. Ondaszuszeie izpunile one Duha Sz. rechi: *Sanctificavit Dominus Tabernaculum suum.* Poszvetilie G. Bog Prebivalische szvoie, koieto Dussu z-Telom zkupa MARIE Dev. y od uszakoga greha obchuval. MARIA adda ie ona prelepa, y presztvetla Hisa od kotere nit Uszamoguchnoszt Bosia ni mogla, nit Mudroszt nit znala lepsu, y prestimanessu sztvoritiszi: *Sapientia ædificavit sibi domum.* Mudroszt Bosanszka zezidala szje Hisu, odkoie

Ie-

Genes. c. 2. v. 7.

Ibidem.

Ibid.

S. Petrus Damian

lepo govori Sz. Peter Damianus: *Opus, quod ſolus Opifex ſuperegreditur.* Ova Hiſa (toieto MARIA Dev.) ie iedno takovo dello, od koiega nikai na Nebu, nit na zemlye ni vexega, nego ſzam on koterjeie napravil, toieto ſzam G. Bog. Oh prelepa Hiſa! Oh naipreſtimaneſse Prebivaliſche Boſie MARIA! od koie nikai lepſega, nikai preſtimaneſsega na Nebu nit na zemlye ni, zvun ſzamoga G. Boga koterje nyu tak lepu, tak chiſztu od uſzake naimenſe greſne Makulicze vuchinil, kotmi to mudri, y vucheni Idiota lepo potvergjuie ovemi rechmi. *Tota pulchra es Virgo Glorioſiſſima, non in parte tantum, ſed in toto: Et macula peccati ſive mortalis, ſive venialis non eſt in te, nec unquam fuit, aut erit.* Vſzaſzi lepa ò naiodicheneſsa Deva, niti Makulicze naimenſe ſzmertnoga, ali maloga greha nì vu tebe, nitje bilo, niti bude.

Idiota de Laud. B. V.

Za vexega veruvania rádi, povechtemi proſzimvaſz N.N. dabi vam bilo dopuſcheno zebratiſzi za Mater iednu ſenſzku perſonu; Nebiliſzi zebrali iednu nailepſu, naiplemeniteſsu; nai bogateſsu, nai bolſsu zmegy uſzega ſzveta ſen? bi ſztanovito. Povechtemi, dabi vam dopuſcheno bilo zebratiſzi za Prebivaliſche ieden Varas, Grad, ali Palachu; biliſzi zebrali rajſsi kakovu ſtalu, ali kakovu priproſztu, razterganu, ſzmradnu, y ſzmerdlyvu hiſu kmetczku? Neveruiem. Nebili bil prez pameti on Mornar, koibiſze mogel po moriu voziti vu iedne lepe, velike, jake, zvuna y znutra okinchene barke? terbiſze rajſsi vozil vu iedne male, ſztare, razbite, y napol od cherov ziedene barchicze. Nebili bil vech neg prez razuma y pameti on Doctor, koibi mogel ſzvoiu dragu Kcher, Mater, ali Zaruchniczu oſzloboditi od ſzmerti?

ter

t nebi hotel, negobiu raisi hotel puſztiti umreti, y poginuti. Gdomi bude hvalil, y za razumnoga derſal onoga Szoldata koibi mogel lehko od ſzuſanſztva, y ſzmerti oſzloboditi koiega Priatela, ali Prateliczu, Rogiakiniu, ali Zaruchniczu? ter nebi hotel vuchiniti. Ia tverdno veruiem da uſzaki zmegy vaſz N.N. bi uſzakoga od oveh za neſzpametnoga, y nerazumnoga derſal, y preſtimaval.

Vezda velim ia ovak, Imaiuchi Szin Boſyi doyti na ov Szvet za lyubav naſsu, y dokonjauſsi Naturu Chlovechanſzku naſze uzeti, za odkuplyenie Duſsicz naſseh od ſzuſanſztva greha, y ſzmerti, vu koiaſzunaſz napelyali bili, y poſztavili z pregreſkum ſzvoium naſsi Pervi Otczi, y Jemlyuchi Naturu chlovechanſzku, moraliuie uzeti od iednè Senè. Moguchi pak, y znaiuchi zebratiſsi za Mater iednu nailepſu, naiplemenitesu, y vu ufzeh Dobrotah naizverſeneſsu, Oh! gdo bude ſzmel reczi, da toga on ni y vuchinil? koiu poklambiſsi zebral, moguchi nyù obchuvati od oblaſzti nepriatelſzke, y ſzmerti; ter nebi vuchiniti hotel? Nyu moguchi napuniti z Darmi, y Miloſchami ſzvoiemi Boſanſzkemi, terbiſze hotel zkratiti to vuchiniti? Ah! nè, nemoreſze to od Uſzamoguchnoſzti, Dobrote, y Mudroſti rechi nè; nego ako hochemo mi pravo, y razumno govoriti; poreba da od mudreh Theologuſsev poſzudimo ov nyhov Argumentum. *Poſſibile eſt dari aliquod Ens perfectiſſimum: Ergo datur.* Mogucheie daſze nahagja, y daie na ſzvetu koia ſztvar naizverſeneſsa: Addaſze nahagja, y dàie. Rauno tak mudri Scotus izpelyuie Argumentum ſzvoy diſputuiuchiſze od chiſztoche MARIE Dev. illi od nye Prechiſztoga Prietià ovak govorech. Mogelie G. Bog

obchuvati MARIV kakti Mater ſzvoiu od uſzakoga gre-
ha, ter naimre iztochnoga; Adda ie y vuchinil. Ar bu-
duchi on uſzamoguchen G. Bog, koi more uſza koia ho-
che vuchiniti: Addaie mogel y MARIV Mayku ſzvoiu
buduchu, obchuvati od obchinſzkoga iztochnoga gre-
ha: *Ergo potuit.* Gdo bude ſzmel rechi da Szin Boſyi
ne ſzamo ni muder, y uſza znan? buduchi on iſzta mud-
roſzt vekovechnà, neſtinam nit neveruiem dabi gdo vu
tom liſztor dvoiti mogel, unogò menje taiti. *Ergo ſci-
vit.* Adda neſzamo ie mogel, nego tulikaiſze je y znal
kak Mayku ſzvoiu predragu MARIV oſzloboditi od uſza-
ke naimenſe makulicze obchinſzkoga iztochnoga gre-
ha. Akopak G. Bog ie mogel, y znal zebratiſzi za Hiſu
y Prebivaliſche iednu naiplemeniteſsu Sztvar, gdo bude
mogel vu tom dvoiti, da on toga ni hotel vuchiniti? y
zebrauſsiſzi takovu Sztvar, toieto MARIV Dev. gdo
bude mogel taiti da on nyu ni hotel oſzloboditi od ono-
ga obchinſzkoga iztochnoga greha, vu kogaie veſz Na-
rod chlovechanſzki opal. *Ergo voluit.* Oh! vezda
dokonchaimo Diſputaczju naſsu, y reczemo: *Si potuit,
ſcivit, & voluit? Ergo & fecit.* Akoie mogel, znal, y ho-
tel? Addaie y vuchinil. Toieto, akoli Szin Boſyi ie
mogel kakti Bog uſzamoguchni, y ie znal kakti Mud-
roſzt vekovechna, zebratiſzi Sztvar naizverſseneſsu,
za Mater, y nyù od iztochnoga greha oſzloboditi, ter
z-Miloſchami ſzvoiemi Boſanſzkemi napuniti? prez uſza-
koga dvoienjà, ja drugach nemorem, neſzmem rechi, niti
miſzliti, nego moram veruvati, y valuvati daie on y hotel
to vuchiniti; Akolje pak to uſze iſztina daie mogel, znal,
y hotel? adda teskoche nikakve ni veruvati, daie y vuchi-
nil. *Ergo & fecit.*

Da-

Daiuie pak z-Miloschami szvoiemi *Bosanszkemi* napunil, tonam szvedochi ono *Bosiega* k-MARIE Dev. Poszla Arkangela Gabriela pozdraulyènie. *Ave, Gratia plena.* Zdrava, Milosche puna, koiu rech: *Ave.* Sz. Bonaventura ovak lepo razlasze, y veli: *Ave, id est sine væ.* Zdrava, toieto, prez lay; y to potvergjuie Mudri Tesi- *Tesiphon*
son govorech. *Numquam enim Angelus MARIÆ dixisset Ave gratia plena, si in peccato originali concepta fuisset.* Nigdar nebi bil Angel MARIE rekel zdrava Milosche puna, dabi ona vu iztochnom grehu prjeta bila. MARIA adda drugachni mochi rechi, niti valuvati od njednoga Kerschenoga, y razumnoga chloveka, nego da ie ona prelepa Hisa od uszamoguchnoszti, y mudroszti *Bo*sanszkè zezidana. *Sapientia ædificavit sibi Domum.* Nad kotere lepotum, chiszto chum, y szvetloszti um Szuncze y Meszecz chudesze. *Cujus pulchritudinem sol, & luna mi-* *S. Bern.*
rantur. Ar Sztvorienje lepse, chiszteise, y szveteise *ser. 4. de*
pod Bogom nitije bilo, niti bude nigdar vigjeno: *Nec Assum.*
primam similem visa est, nec habere sequentem.

Nitimisze oude nai nigdor neposzlaulya szuproti govorech, y izpitavaiuch, kakie reksi mogel G. Bog vuchiniti, da MARIA ni natekla iztochni greh, koiemu vesz *Adamov* ostanek ie bil podversen, y podlosen: *Arakobisze* koi takov naszel, koiemu zgora povedani zroki nebi bili zadovolyni za uchinitiga veruvati, da *MARIA* prez uszake naimense gresne Makulicze ie prieta, y na szvet rogjena bila? *Tomu* takovomu odgovariam z-novemi zroki, koienam Sz. *Auguszlin* napervo da- *S. Aug.*
ie, koiega rechi ieszu ove. *Jonam servare in ventre Ceti* *ser. de*
præter naturalem usum voluit incorruptum. Ionasaic hotel *Conc. B.*
V.

G. Bog tridni, y trinochi vu terbuhu Ribe Baleneobchuvati od ſmerti, y zkonchanja zverhunaturalſzkem nachinom. *Et præter naturam MARIAM incorruptam ſervavit gratia.* Y MARIV tulikai hotelie zverhunaturalſzkem nachinom obchuvati vu miloſche prez oſzkrunjenia od iztochnoga greha. Nadalye: *Servatus eſt Daniel ab intemperatiſſima leonum fame.* Daniel obchuvanie bil od lakomoſzti Oroſzlanſzke; *Et non ſervanda eſt Mater tantis cumulata meritis dignitatum?* Zakai tulikai MARIA kot Mati Boſia nebi obchuvana biti mogla od greha? koiaie puna miloſche. Yk zadnjemu zklenjuie S. Otecz Auguſtin govorienje ſzvoie ovak: *Si potuit DEUS præſervare, de quo non eſt dubium? Ergo & fecit.* Akoie to G. Bog znal, y mogel vuchiniti da MARIA vu iztochni obchinſzki greh ni opala; addaie y vuchinil.

Idem.

Idem.

Oh adda prelepa Hiſa! Oh preſzlauno Prebivaliſche Kralya Nebeſzkoga MARIA! kotera ie zezidana zverhu preſzveteh Gòr. *Fundamenta ejus in montibus ſanctis.* Fundamenti nyè ober Sz. Gòr; zverhu koieh rèchi ieden mudri ovak govori. *Fundamenta ejus in montibus ſanctis, id eſt ſuper potentiam Patris, ſuper ſapientiam Filij, & bonitatem Spiritus ſancti.* Fundamenti Boſanſzke Hiſe MARIE ieſzu oberh Gòr, toieto ober uſzamoguchnoſzti Otcza, oberh mudroſzti Szina, y dobrote Duha Sz. Ovoie adda prechiſzta, y preſzlauna Hiſa, koiu urag pekleni nemore, niti neſzme za prebivaliſche ſzvoie liſztor imenuvati, veli moy Bernardinus à Buſto. *Hæc eſt illa Domus quam Diabolus ſuam vocare non poteſt.* Zrok pako tomu daie Sz. Cyprian. *Quia poſſidebat ſemper ſuam Dominus Spiritus, S.* kaitie ladal y chuval uſzigdar Hiſu ſzvoiu

Pſal. 68. v. 1.

Jacob. Genue. exc epiſ. 9. S. Anſel. de Concep. B. V.

Bernar. à Buſto.

S. Cypri.

u Duh Sz. Iednum rechium doſztami budi rechi k-potvergjeniu uſzega moiega do vezda govorienia one Davidove rechi. *Quæretur peccatum illius, & non invenietur.* Budeſze iſkal, y naiſze vezda iſche greh nyè, kulikoſze hoche, naitiſze vendar nigdar nieden naimenſi greh vu nye nebude mogel. *Pſal. 9. v. 15.*

Dokancham adda moie govorienie z-dvoiem prechudnem pripecheniem pomochi y obrambe prechiſzte MARIE Dev. proti ſzvoiem poboſnem, y naipervo kai piſe malo pervo imenuvani Iacobus *Biskup* iz Genove, odiednoga poboſnoga proti MARIE Dev. Mladencza, drugach Goſzpocztoga roda, y iz pokolenia *Kralyev* Vugerſzkeh, koi imaiuchi navadu uſzaki dan moliti Officium prechiſztoga Prietià MARIE *Dev.* koi polek volye y zapovedi *Roditelov* ſzvoieh moralſzeie oseniti, y poslambiſze bil zaruchil z-iednum mladum viſzokoga roda *Kiſaſzonkum*, doiduchi den, y ureme zdavania, y za prieti Blagoſzlov od *Redounika*, kadeſzeie unoſina Goſzpode bilo ſzpravilo obodvoiega ſzpolla, hotechi poyti na zdavanie, zmiſzlilſzeie Zaruchnik da navadnoga ſzvoiega Officziuma, od prechiſztoga Prietià MARIE Dev. ni izmolil, y boiechiſze daga vech ne bude imel uremena, niti prilike moliti, poſselie ſzam vu iednu Kapeliczu niega molit, oſztaviusi Zaruchniczu doma, kade molechi on poboſno ſzvoy navadni Officium, y doiduchi do oneh rechi: *Pulchra, & decora es Filia Jeruſalem.* Lepaſzi y odichena *Kchi* Iſzraelſzka: Zagledalie damuſzeie pokazala *Kralicza Nebeſzka* megy dvemi *Angelmi* vu velike ſzvetloſzti, koiamu ie pochela ovak govoriti: *Si ergo pulchra ſum & decora, quid eſt, quod me dimit-*

tas, & aliam ſponſam accipis? nonnè ego pulchrior ſumilla? nonnè ego optima, & formoſa? vidiſti ne umquàm tam pulchram? Akoſzem adda ia lepa, y odichena, kaijeto da mene oſztaulyas, y drugu zaruchniczu iemlyes? niſzemli ia lepsa od nyè? niſzemli ia megy uſzemi naibolſa y nailepſa? Jeſzili videl nigdar koiu tak lepu? Nato odgovorilie Mladenecz, oh moia Goſzpa! *Charitas tua omnem mundi pulchritudinem excellit, Tu es ſuper Choros Angelorum elevata, Tu es ſuper Cœlos Cœlorum exaltata; Quid ergo vis, ut Tibi faciam?* Lyubav tvoia ie vexa od uſzakè lepote ſzveta ovoga, Ti ieſzi zverhu uſzeh Nebeſz izviſsena: kai adda hoches da tebe vuchinim? Odgovorilamuie *MARIA*, ako ti ò moy Mladenecz zapuſztis ovu Zaruchniczu z-koiumſzi vezda nakanil priſzechi, za lyubav moiu? ti budes imel mene vu Nebu za tvoiu Zaruchniczu, y ako ti budes na 8. dan Decembra poboſno obſzluſaval Szvetek prechiſztoga Prietià moiega? druge tulikai na ovu poboſnoſzt nagovarial? ti budes vu Kralyeſztvu Szinka moiega iedinorogienoga z-menum korunien. To izrekuchi *MARIA*, neztaloieie z-pred ochijh Mladencza, koi dokonchauſi ſzvoy navadni Officium, ſztalſzeie gore, y poſzelie ne iur domov k-mlade Zaruchnicze ſzvoie, nego izraven vu ieden *Kloſter*, kadeie Redounikom poſztal, y pervo negie Zaruchnicza niegova drugoga Zaruchnika dobila, onie poſztal Zaruchnik *MARIE* Dev. vu Nebu polek nye obechania, ar cheſz malo uremena vu onom Sz. Redu ſivuchi ſzrechno iz zarukov uremenitneh vu vekovechne ie preminul. Mladenczi! razmete kaije to? premiſzlete dobro, y iz poboſ-

noſz-

noſti proti prechiſztomu Prietiu MARIE Dev. nezpozabeteſze, koi naimre znate od niega Officium moliti.

Drugo ne mensega chuda uredno pripechenie ie bilo ono vu Varaſsu Neapolitanſzkom, koteroſzeie zednem ſziromaskem Opatichkem Kloſtrom pripetilo, koi nimaiuchi Kralyu ſzvciemu uſzako leto ſtibre plachati, dugie izraſzel na veliku ſummu, toieto na petjezerskùd, kai doznausi Kraly zapovedalie da ali Opaticzenai platè dùg, ali nai iz Kloſtra, y iz Varaſsa idu van, one ſziromaske videchiſze vu velike nevvlye, nitiſzuſze znale, kak, y odkud pomochi; Zato poleſzu uſze vu Czirkvu pred Oltar prechiſztoga Prietià MARIE Dev. k-chaſzti koiega bilie on Kloſter y Czirkva zezidana, y nye kakti Matere, Patronuſsicze, y branitelicze ſzvoie ieſzuſze preporuchile, potlam pak napiſzaleſzu iednu ſuppliku, zvuna koie napiſzaleſzu ove rechi, Abbatiſsa y Kloſter prechiſztoga Prietià MARIE Dev. poniznoſze klechech mole. Ovu ſuppliku poſzlauſi Kralyu, koiu kadaie vu ruke Kraly dobil, y preſtel liſztor recheni Titulus zvuna napiſzan, ni hotel ſteti kaije nutre bilo napiſzano, nego taki napiſzalie pod Tituluſsem Decretum Kralyeuſzki ovemi rechmi. *Nihil ſolvat, quia nihil debet.* Kloſter nai nikai neplacha, ar nikai ni dusen, y tako Opaticze oſzlobodileſzuſze duga, y miloſchu Kralyeuſzku zadobile, z-pomochium naimre, y prez uſzake dvoinoſzti prechiſzte y premiloſztiune Mayke MARIE.

Vezdaſze k-vam obracham N. N. y velim, da pokehdob mi nevolyni greſniki Kralyu Nebeſzkomu ieſzmo veliki dusniki zbok tulikeh y tak velikeh grehov naſzeh niti mi niſzmo moguchni riemu naſseh dugov od tulikeh

likeh leth platiti, kaiſzmo adda chinechi? ah! kai drugo, akone rauno ono, kaiſzu one Opaticze vuchinile, hitimoſze na kolena naſsa pred Oltar, ali Kìp prechiſztoga Prietià MARIE Dev. preporuchemoſze naiperuo MARIE Dev. potlam pakmolemoſze Kralyu Nebeſzkomu da za lyubav, y urednoſzt prechiſztoga Prietià MARIE Dev. nam uſzе naſse greſne duge odpuſztì, y moremoſze tverdno nadeiati, y uffati, da budemo poſzluhnieni, y danam od niega odgovorieno bude: *Nihil ſolvat, quia nihil debet.* Da naimre mi niti oude na ovom ſzvetu, kakove uremenitne kaſtige, niti na drugom vekovechne budemo dusni terpeti, nego pache vu Miloſche Boſie ſveti budemo uredni y umreti. Krichemo adda uſzi ſzkupa uſzum moguchnum pobosnoſztium iz glubine ſzercza naſseh k MARIE prechiſzte Dev. *Tibi ô purisſima, & ſine macula peccati originalis concepta Virgo MARIA nos miſeros commendamus: Tu procura ne peream.* Tebe ò prechiſzta, y prez makulicze grehaiz tochnoga prieta MARIA Dev. naſz nevolyneh preporuchamo: Ti preſzkerbi da nepoginemo. Amen.

NA

NA DEN Sz. TOMASA APOSTOLA.

Kuliku Lyubav, y Milosztdnoszt Christus proti neveruvanomu Vucheniku szvoiemu Tomasu Apostolu ie pokazal, kadagaie iz glubine nevernoszti vun izpelyal? y kakszeie pak Sz. Tomas niemu zahvalnoga za tuliku lyubav izkazal.

Non credam. Joan. 20. v. 25.
Nebudem veruval.

GDo, kai, y kak to govori? *Non credam.* Nebudem veruval. Sz. Ianus Evang. szvedochi ochitno vu denesniem szvoiem Sz. Evangeliumu daszu to Tomasa Apostola rechi; Holà, Tomas moy dragi kaije to? Nilovo tvoie govorienie iedno ochivesztno zlamenie zeuszema male lyubavi proti tak dobromu Mestru tvoiemu? Daszi pobegnul od niega kadaszeie k-muke szvoie pribliszaval, ah! iz iedne sztrani izprichavate tvoy sztrah, y szlabo szercze; ali da ti nesches veruvati odichenomu niegovomu od szmerti gore sztaieniu? vu tomsze morasz od uszeh za tverdokornoga dersati. *Non credam?* Nebudem veruval? A ter nisztli chul iz niegoveh praveh Vuszt toga, pod szpodobum popraulyenia vu treh dneveh porussene Czirkve? *Destruam templum hoc, & in tribus diebus reædificabo illud: loquebatur autem de templo cor-* Joan. 2. v. 19. & 21.

pòrù ſui. Hochu poruſsiti Czirkvu ovu, y vu treh dneveh hochu znovich zezidati nyù: govoriliepako odCirkve Tela ſzvoiega. Nili on ſzam pred tobum òSz. Tomas, povedal doſztakrat odperto da on poſzvoiebritke muke, y ſzmerti, chesz tri dni od mertveh gore ſztane? *Tradetur Filius hominis ad illudendum, & crucifigendum, & tertia die resurget.* Kakadda ſzmes, y mores govoriti: *Non credam.* Niſziliga chul, y razumel onda, kadaie obechal tebe, y tovaruſsem tvoiem da kada od ſzmerti gore ſztane, hoche pred vami poyti vu Gallileiu? *Cum resurexero præcedam vos in Galliléam.* Negovorili tvoy tovarus Sz. Pavel Apoſtol: *Niſi Chriſtus ſurrexiſſet à mortuis, inanis eſt fides noſtra.* Dabi Chriſtus nebil od ſzmerti gore ſztal, zahmanbi bila vera naſsa. Ter vendar ti ò moy Tomas po uſzem tom krichati nepreſztaies: *Non credam, non credam.* Nebudem veruval, nebudem veruval, ali kako to? y od kud izhagia tuliko neveruvanie tvoie? Niſzulite Angeli ſzigurnoga chinili? neſzvedochiliti zadovolyno prazen Gròb niegov? nepovedaiuliti tvoij tovaruſsi Apoſtoli daſzuga videli Odichenoga vu Telu, y znameniem ſz. Sz. *Ràn nakinchenoga: Vidimus Dominum.* Videliſzmo Goſzpona. Ter ti iosche uſzemu tomu neveruies, nepreſztaiuch krichati: *Non credam, non credam, niſi vidéro.* Nebudem veruval, nebudem veruval, ako nebudem videl ia niega z ochima moiemi, doklam neuteknem perſzta moiega vu Ranne niegove, y ruku moiu vu Rebro niegovo? *Non credam.* Nebudē veruval. Oproſztimi ò Sz. Tomas! meneſze vidi prevech velika, y ochi veſzta tverdokornoſzt tvoia. Vidimte ia daſzi ti prepal vu iednu glùbinu tverdokornoſzti, pachè tomi y Imę

Marci 10. v. 33.

Matth. 26. v. 32.

1. Corin. 15. v. 14.

tvoie

tvoie ſzvedochi, ar *Thomas*, hoche rechi *Abyſſus*. Horvaczkem pakoiezikom, Glubìna: Znaſze pak dobro da niedna glubina ni preſz temnoſzti; ako adda Tomas zaradi tverdokornoga neveruvania ſzvoiega, temnoſzti, moreſze, y mora glubinum imenuvati? Ia denesni den nahagiam iednu drugu glubìnu ne iur tverdokornoſzti, nego miloſzerdnoſzti Boſie, kotera zezava van na vernoſzt y pokoru, glubinu tverdokornoſzti Tomaseve. *Pſal.* 41. *Abyſſus abyſſum invocat.* Veli Sz. Kraly David Glubina *v.* 8. Glubinu nazava. Kakie adda Sz. Tomas iz glubine tverdokornoſzti van izpelian? y kakſzeie zahvalnoga Glubine Miloſzerdnoſzti Boſie izkazal? pokazati hochu.

Da Chriſtus Szin Boſyi ie iedno pregluboko jezerische Miloſzerdnoſzti; gdo vu tom dvoì? on dvoì ieli Szuncze ſzvetlo? ieli ogeny topel? ieli led merzel? buduch da ako ſze rauno ova iſztina ne ſzamo vu denesniem Sz. Tomasu z ochima vidi, y rukami tiplye, nego y vu unogeh drugeh meſztah ochitomaſze zpoznava, kotnam to uſzi Sz. Navuchiteli ſzvedoche, koijſze megy ſzobum izpitavaiu; Akoſzeie Chriſtus viſzechi na Krisu razpet miloſztiuneſsega izkazal proti predrage Mayke ſzvoie MARIE pod krisem ſztoieche? ali pak proti Tolvaiu Dismaſsu polek ſzebe na deſznu ſztran zverhu kriſa viſzechemu? zverhu cheſza unogi zmegy nyh ieſzu bili ove miſzli, daſzeie naimre on bolſega izkazal ptoti Tolvaiu, nego proti Matere ſzvoie. Chulie Chriſtus y videl pod ſzobum milo zdihavati y ſuhko plakati predragu Mayku ſzvoiu MARIV. Videlie tulikai veliku muku, y chulie miloſztiunu prosniu Tolvaievu; kakti Szin imelie veliko pomiluvanie proti Matere ſzvoie,

chesz Tolvaia pak ieszе szmiluval; Mati ie proszila od Christusa Szinka szvoga poszluhniena biti, Tolvay pako prosz:ilie vu miloschu priet biti; oudesze vide megy szobum boriti Lyubavy Miloszerdnoszt Christusseva, ar Lyubav ie zapovedala naipervo Mater poszluhnuti, Miloszerdnoszt pako ie potrebuvala pervo chez poniznoy zkrusseno Tolvaievo szercze szmiluvatisze, k-zadnie mu lyubav, koia drugach uszigdar predobiva, moralaie oude predoblyena y obladana biti. A pokorno y ponizno szercze Tolvaievo obladati, daie pervo zachul glasz iz Christusseveh vuszt: *Hodie mecum eris in Paradiso.* Denesz zmenum budes vu Paradisumu; negie uredna bila chuti Mayka MARIA Szinka szvoga razpetoga lyublyeni glasz: *Mulier ecce Filius tuus.* Sena, ovo Szin tvoy; nevidilisze adda ochiveszto dasze Christus izkasuie dareslyvesega z-gresniki, nego z-pravichnemi.

Luc. c. 23. v. 43.

Rauno takovem nachinom iesze on izkazal proti denesniemu Sz. Tomasu Apos. naimre unogo miloszti-unesega y lyublyenesega, nego proti drugem Apostolom, ali kak, y kem nachinom? z-dvoie fele nachinom, naimre: *Verbo, & facto.* Ar veli Sz. Ianus Evang. *Venit JESUS januis clausis, & stetit in medio.* Dosselie IESVS zapertemi uratmi, y sztah oposzred; Vucheniki pako megy koiemisz-eie pokazal nieden ni znal, niti videl, kud, y odkud be dosel megy nie, ar *Januis clausis.* Zapertemi uratmi; toie pak zato Christus vuchinil, dabi Tomas berse, y legly e zpoznal, y veruval Christusseve od szmerti gore sztaienie. Ar kadabi Peter y Ianus bili pocheli Tomasu govoriti, Oh Tomas! kakbi szrechen ti bil, dabi od nasz nebil odisel, pita Tomas, zakai? od-

govo-

govoriſe Vucheniki, zato, kaiti: *Vidimus Dominum.* Videliſzmo Goſzpona, ar kadaſzmoſzega naimenie nadeiali, onſzeie vu iednom hipu opoſzred naſz pokazal, nitiſzmo upamet uzeli kak, y hudie doſsel, arſzu urata uſzigdar zaperta bila. Tomas chuiuch to pochelſzeie oſzmehavati iz oveh novin, y govoriti: *Non credam.* Togaia vam neveruiem niti nigdar budem veruval, doklamgod nebudem videl ranne Rùk niegoveh, y doklam nepoſztavim ruku moiu vu Rebro niegovo. Polahko ò moy Sz. Tomas! ia vidim y zpoznavam da ti neznas kai Sz. Pavel govori, da naimre: *Fides ex auditu.* Vera iz chuienia, imas adda znati daſze vera nezaderſava vu vigieniu, nego vu chuieniu, ako pak ti neveruies tulikem ſzvedochanſztvam daie tvoy Meſter od ſzmerti gore ſztal, doklamgod nebudes niegoveh Sz. Ran videl? vere prave nebudes imel, y zvelichenie tvoie bude vu pogibeli, ar veli Sz. Ianus Evang.: *Beati qui non viderunt, & crediderunt.* Oni ſzami budu Blaſeni koij niſzu videli, y neſzu veruvali, ti pak velis da nebudes veruval, doklam videl nebudes. *O Beate Apoſtole!* Krichi Sz. *Auguſtin, an te oculos tuos potuit Chriſtus Lazarum ſuſcitare, & ipſe non poterat de ſepulchro ſurgere?* O Blaſeni Apoſtol! pred ochima tvoiemi mogelie Chriſtus Lazaruſsa obuditi, y on ſzam ni mogel iz groba ſztati? *Quæris loca clavorum, & oblitus es miracula tantorum ſignorum?* Iſches meſzta chaulov, y pozabilſzi chuda tulikeh zlameny?

Rom. c. 10. v. 17.

Joan. 20 v. 29.

S. Aug. ſer. 159. de temp.

Kakſzeie pako Chriſtus iednem preglubokem Iezeriſchem Miloſzerdnoſzti, proti glubine tverdokornoſzti Tomaseve izkazal? povedanam ona tretia glubina mudroſzti Angelſzke Sz. Tomas od Aquine, govorechi od

S.Thom. Aquin. denesnieh dveh glubin: *Abyssus profunditatis miserico[rdiæ] scilicet Christus; Abyssum profunditatis obstinationis scilicet Thomam invocat miserando.* Glubina glubine Miloſzerdnoſzti, toieto Chriſtus; Glubinu glubine tverdokornoſzti, toieto Tomasa nazava miſuiuch: Ali kak, y kem nachinom? poſzluſsaite N.N. y zachudeteſze: pokazalſzeie Tomaſu Chriſtus veſz odichen, y z-petemi Rannami zlamenuvan, termuie govoriti pochel, Oh Tomaſ neveruvani! vidislime vezda, y poznavaslime za Meſtra tvoga: *Infer digitum tuum huc.* Poſztavi perſzt tvoy ſzimo, ter poglei Rùk, y Nòg moieh ranne, y vu Rannu Rebra moiega poſztavi ruku tvoiu: *Mitte manum tuam in latus meum.* Tomaſ! vidimte y zpoznavam na ſzmert betesnoga lesati vu glubine greha nevernoſzti, ali neboyſze, ar iaſzem on pravi, mudri, y moguchni Doktor, koi tebe znam y morem izurachiti, *Apoteka* odperta ieſzu ove moie Ranne, vu koichſze zadersava urachtvo, za oſzloboditi tebe od ſzmerti vekovechnè:

Pharmaca sunt potius quàm vulnera, vulnera Christi.
Curat enim plagis, vulnera nostra suis.

Scipio Afrikanſzki dabi mogel od Rimſzkeh Senatorov miloſchu zadobiti, vu Magiſtratuſu pred uſzem Senatuſsem Rimſzkem odkrilie ſzvoie perſzi, y ranne ſzvoie ie pokazal, kotereie on zadobil branech domovinu. Chriſtus, dabi mogel Tomasa na ſzvoiu ſztran privabiti, y na vernoſzt pripelyati, pokazalmuie ſzvoie Sz. Ranne. Makabeuſsi, kadaſzu hoteli na voiſzku poyti ſzvoiemi Elefanti, uſzigdarſzuie muſtrali, y na harcz vu-

chili

chili kasuchi nym frisku kerv. Chriſtus pak dabi Tomasevo ſzercze obatriveti mogel na harczuvanie ſzuproti ſzvoie nevernoſzti, y tverdokornoſzti, kazalmuie kervavu Rannu Rebra, y Szercza ſzvoiega. Ieden Iapar, kada iz puſztì iz snoricze y ruke ſzvoie Kragulya, ako hoche damu znovich nazad doletì na ruku? kaſe nu kervavo ſzercze kakovo. Chriſtus videchi Tomasa odleteti od ſzebe po neveruvaniu vu ſzvoie od ſzmerti gore ſztaienie, za vuchinitiga povernutiſze nazad, na veruvanie, y megy obchinu Apoſtolſzku, onie niemu nekakovogod, nego pravo ſzvoie kervavo Szercze, ne ſzamo kazal, nego y z-rukum tipati dopuſchal.

Videchi Sz. Tomas Ranne Meſtra ſzvoiega, y chuchi niega tak lyublyeno y miloſztiuno ſzobum govoriti, pocheloſzeie vu niem Szercze gibati, y pamet premeniati, daie pochel iz neveruvanoga veruvan, iz nevernoga verni, iz temnoga ſzvetel, y merzloga topel y veſz goruch vu lyubavi proti Meſtru ſzvoiemu poſztaiati, y iz glubine ſzercza ſzvoiega krichati: *Dominus meus, & Deus meus!* Goſzpon moy, y Bog moy! kako dabi bil hotel rechi: Oh Goſzpon moy, y Bog moy! Bog moy, y Goſzpon moy! kaije to za iednu Miloſchu, lyubav, y priatelſztvo od tebe proti mene izkazano? tolije adda zaſzluſilo moie tak tverdokorno neveruvanie? Oh Bog moy y Goſzpon moy! ter kakſze ia budem znal y mogel doſztoino zahvalnoga izkazati? z kakovemi rechmì ia budem mogel y znal tebe hvaliti, y dichiti? neznam, ah! ah! neznam k-chaſzti y hvale tvoie kai drugo rechi, nego daſzi ti *Dominus meus, & Deus meus.* Goſzpon moy, y Bog moy: Zachudeteſze veszda oude

Ne-

Nebeſza, y vi Angeli nebeſki razveſzeleteſze zverhu ovoga prechudnoga pripechenia, kak naimre: *Abyſſus obſtinationis, ſcilicet Thomas; Abyſſum pietatis, ſcilicet Chriſtum, invocat confitendo.* Kak glubina tverdokornoſzti, toieto Tomas; Glubinu miloſzerdnoſzti, toje Chriſtuſsa, nazava ſzpovedaiuch. *Dominus meus, & Deus meus.* nepreſztaie krichati Tomas Goſzpon moy, y Bog moy, kako dabi hotel rechi, ſzada veruiem, daſze vu tebe nahagiaiu dve nature, Chlovechanſzka naimre, y Bosanſzka, y zato tebe imenuiem Goſzponom, y Bogom zkupa, y od ſzada ieſzem pripraven uſzaku naite ſzesu muku y ſzmert podnefzti, neg vu tebe dvoiti; kotero Tomasevo ſzpovedanie razmislyaiuch mudri Salmeron govorit *O brevissima! ſed perfecta Divinitatis, & Humanitatis, & duarum naturarum in una hypoſtaſi confeſſio.* O prekratko! ali zverſzeno Bosanſztva, y chlovechanſztva, y dveh natur vu iednom bitiu ſzpovedanie, zverhu koiega preobernienia Tomasevoga ia nemorem drugo rechi, nego one Davidove rèchi: *Hæc mutatio dexteræ Excelſi.* Ovo premenienie ie deſznicze Boſanſzkè.

Salmer.

Pſal. 26. v. 11.

Kakſzcie pak Sz. Tomas zahvalnoga izkazal za tuliku lyubav, y miloſchu Goſzponu y Bogu ſzvoiemu? Nahagiam zapiſzane vu Rimſzkom Breviaru od niega ove rechi: *In multas Provincias profectus eſt ad prædicandum Chriſti Evangelium, Parthis, Medis, Perſis, Hircanis, & Bactris Chriſtianæ Fidei, & vitæ præcepta tradidit.* Potlamie Sz. Tomas vu Rannah Chriſtuſseveh naſsel kinch Vere, y po Chriſtuſsevom vu Nebo zaſztupleniu, Duha Sz. dobil? odpravilſzcie po ſzvetu nazveschat Sz. Evangelium, y raznaſsat megy pogane kinch prave Sz. Vere Chriſtuſse-

Breviar. Rom.

ſuſeve, poſelie k-Parthom, Medom, Perſianczem, Hirkanczem, y Baktranom Veru Katholichanſzku, y ſitka vekovechnoga nazveſckat. Tomas Sz. Apoſtol ſpocheł nazveſchati Sz. Evangelium vu Indie, kot izvedochi Petrus Ribadaneira, kadeie on unosimu Indianczev na pravu Chriſtſevu veru obernul, y cheſz Indianſzke gore preidùchi, doſselie vu Orſzag Narsinga, yonde vu Varas Kalaminu ieſze zpuſztil, kadeie iednu Czirkviczu zezidal, y vu nie ieden iz kamena Kris podignul, z-ovem podpiſzkom. Kada morie do ovoga Krisa doide, onda po ofzebuinem odluchenju Bosiem vucheni y Bogaboiechi lyudi iz dalekeh Orſzagov budu dohagiali, y navuk koiega ia vezda daiem, budu ponauſyali.

Cheſz nekuliko leth dobiuſi Spanioli on Orſzag y Varas Kalaminu pod ſzvoiu oblaſzt, dosloie ure bilo morie do onoga Krisa; koiega Orſzaga lyuczтvo potlambi Sz. Tomas Apos. bil podvuchil vu Vere Chriſtuſseve, Kralya nyhovoga Saganu raſzvetil ſzvetloſztium Sz. Evangeliuma, y z-kinchem Bosieh zapovedih nadelil, kov dechi Braćmanſzkeh Bogov popi, podignuliſzuſze ſzupi proti Sz. Tomasu, y megy ſzobum tolnach vuchinili niega zkonchati iz licza zemlyè, y toga oni niſzu keſzniſi vuchiniti, ar buduchi Sz. Tomas Apos. pol mile dalko od Varaſza Kalamine polek ſzvoie navade na molitve, posliſzu nad niega kakti tuliki z grablyvi vuki, kade naiduchiga z-palichiem, y kameniem zloſzu dersali, potlam pak ieden zmegy nyh Szuliczum prek y prek iega prebol, y tako Sz. Tomas onde na meſztu za Veru y lyubav Chriſtuſsa Meſtra ſzvoiega ſzvoiu kerv ie preleial, y ſitek na

ſzmert dàl. Szimo vezda hote uſzi Narodi, ter naimre Kerſchanſzki Katholichanſzki, y pogleite onoga Apoſtola koi pervo ni hotel veruvati vu zkrounoſzt Chriſtuſsevoga od ſzmerti gore ſztaienia, doklam god ſzvoieh perſztov vu Ranne niegove; y ruke ſzvoie vu Rebro niegovo ni poſztavil; Vezda on preleva ſzvoiu kerv, daie ſzvoy sitek na ſzmert, puschaſze y on prebadati Szuliczum na potvergenie ſzvoie Vere: kakie mogel bolie platiti greh ſzvoy? y kak zahvalneſsega izkazatiſze proti lyublyenomu Meſtru ſzvoiemu?

Nitiſze vezda ni potreba nikomu chuditi, unogo menie izpachuvati zverhu Sz. Tomasa, da on ni veruval vu Chriſtuſsevo od ſzmerti gore ſztaienie, nego pache preuzetno ie potrebuval ſzvoy perſzt vu Ranne niegove poſztaviti, ar potlambi bil Sz. Tomas ruku ſzvoiu vu Rebro Chriſtuſsevo, y perſzt vu Ranne niegove poſztavil, ter z-onum preſzvetum Keruium okervaril, poſztalaie niegova ruka preſtimaneſsa od uſzeh uſzega ſzveta kinchev, y bogacztvih; y kak goder Ranne Chriſtuſseve ieſzu Szvet podvuchile, polek ſzvedochanſztva Sz. Petra Damiana. *Thomæ digitus factus eſt Magiſter mundi.* Perſzt Tomasev ie veſz ſzvet podvuchil y veruvati vuchinil daie Chriſtus od ſzmerti ſztal. Perſzt Tomasev ie vuchil ſzvet po pregreſseniu, povernutiſze k-Bogu, y vu Rannah Chriſtuſseveh miloſche, y oproschenia izkati. Perſzt Tomasev ie vuchil ſzvet za veru y lyubav Chriſtuſsevu pregone, y muke podnaſsati, kerv prelevati, y sitek na ſzmert davati. Perſzt Tomasev vuchilie ſzvet kakſze uſzaki mora za zvelichenie ſzvoie zkerbeti. *Tho-*

me

ne digitus factus eſt Magiſter mundi. Tomasev perſzt poſtalie Skolnik ſzveta.

Premislyavaiuch ia onu Szuliczu z-koiumie Sz. Tomas bil prek preboden, dohagiami napervo ono kai Cœlius Rhodiginus piſse od navade ſztareh Rimlyanov, naimre vu kulikom preſtimaniu negda pri nyh ieſzu bile Szulicze, ili kopià, ar onem Szoldatom koijſzuſze vu harczeh ſzuproti nepriatelom batrivo y ſzercheno zponaſsali, y nye obladuvali, kadaſzuſze nazad domov izvoiſzke pourachali, od Rimſzkeh Senatorov biliſzu zkopiem ili Suliczum daruvani, y ov ovakov dàr bilie na vech preſtimavan neg zlato y ſzrebro. Sz. Tomas kaktiverni Szoldat Chriſtuſsev voiuvalſzeie verno y ſzercheno ſzuproti nepriatelom Vere Katholichanſzke poganinom, y duſse ſzvoiè, telu, ſzvetu, y uragi, koie on ſzercheno obladauſi dobilie za dàr y plachu Szuliczu ſpichaſztu, zabodenu po prepuſcheniu Boſiem od poganinov vu Rebro niegovo z-koiumie prek bil preboden, zkoiumga y Sz. Mati Chirkva chinì malati k-vekovechnomu ſzpomenku viteſtva niegovoga: Szulicza adda Sz. Tomasu ie bila dana od Boga za vexu diku y hvalu, kot ona koiamuie trude na pochinek, pregone na korune, muke na naſzladnoſzti, y sitek uremenitni na vekovechni premenila. *Cœlius Rhodig. antiq. lect. 21. c. 16.*

Dabiſze ia deneſniden ſzmel prez velikepreuzetnoſzti pouffati, hotelbi onu Szuliczu z-koiumie Sz. Tomas preboden bil. y ſnyum korunu Dike Nebeſzke zadobil, hotelbiu velim priſzpodobiti one Szulicze z koiumie Chriſtus Odkupitel nas na krisnom drevu od Longinuſsa Szoldata bil preboden. *Unus militum lancea latus ejus aperuit.* *Joan. c. 19.*

Szvedochi Sz. Ianus, koteru Szuliczu premislyavaiuch Franciscus Labata ovak proti nye, y snyum govori. *Quid quæso, ò sæva hasta! quæris in Corpore Christi?* O presztrasna Szulicza! koiasze nesonas y Odkupitela moiega Presz: Tela, povechmi proszimte kai vu niem isches? Isches morebiti sitek? ali vech ni dusse vu niem, negoie ure vu naruchaiu Otcza szvoga Nebeszkoga, koterumuie on na krisu visech preporuchil. Isches morebiti Kervi? aliuie on uszu do kaplycze iztochil. Odgovaria Szulicza Longinusseva: Isztinaie da niti sitka, niti Dusse ni vu ovom mertvom Christusevom telu, kervi vendar niegove nahagiasze nekai pri szerczu niegovom, y zato onu kerv koiasze pri szerczu niegovom nahagia, ia ischem za iztochiti y nyù uszu do kaplicze.

Ova adda Longinusseva Szulicza ie izkala kerv Christusse vu pri Szerczu niegovom zaszedenu: Kai pak ona poganinszka Szulicza ie izkala vu telu Sz. Tomasa Apostola? *Quid quæso ò sæva hasta quæris in corpore Thomæ?* Povechte vi ò neverni Brakmatanczi! kai ische vasa Szulicza vu telu Sz. Tomasa? kerv! kerv! krichi Szulicza, ia ieszem izkala vu telu Sz. Tomasa, y ieszemiu nasla, koiuie on preleial: Jaszem izkala sitek, y ieszemga nasla, y uzela; jzkalaszem Veru vu Christusse vo od szmerti sztaienie, y ieszemiu nasla, alie uzela niszem.

Nu vezda N.N. kai vam sze iz ovoga, y od ovoga govorienia moiega vidi? kuliku naimre lyubav y milosthu Odkupitel nas proti Sz. Tomasu ie pokazal, dagaie iz tak pogibelnoga sztalissa, tak milosztiunem nachinom na pravi pùt preobernul: Sz. pako Tomas kak zahvalnoga proti niemu ieszte izkazal? Adda y vi ò Gresne Dusse! ako do szada ieszte naszleduvale Tomasa

Apos.

Apos. vu nevernoſzti? od ſzada naſzleduitega vu Vernoſzti, opominamvaſz, kotie negda Sz. Ambros opominal Teodosiuſsa Czeſzara: *Si ſecutus es errantem, ſequere pœnitentem.* Iſztinaie daie Tomas zagreſsil, iſztinaie daie Tomas tverdourat bil vu veruvaniu tulikem, y tak ochiveſztem ſzvedochanſztvam; ali tulikai ie iſztina daie Tomas zpoznal ſzvoy greh, niegaie ſzpovedal, y za niega pokoru ie delal, doklamie znovich Miloſchu Boſiu dobil. *Et ſi ſecutus es errantem, ſequere pœnitentem.* Akoſzi ò greſna Duſsa naſzleduvala Tomasa vu greheh do ſzada, naſzleduiga od ſzada vu pokore, ar: *Non eſt abreviata manus Domini.* Ni zkratchena Ruka Goſzpodnova od tebe, ar kotie negda krichal Tomasu neveruvanomu: *Vide manus meas.* Poglei Ruke moie; tak y tebe ioſche nepreſztaie krichati po Redounikeh, Prodekatoteh y Szpovednikeh: *Vide manus meas.* Poglei Ruke moie, pune kinchev, toieto miloſche moie, y lyubavi, zkoiemi tebe seleiem obogateti; Onè Miloſche koiuie naſsel kakti iedno zlato na Harmicz-arſzkom ſztolu Matheus, od koiegaſzem niega zval, rekuchimu: *Sequere me.* Naſzledui mene. Onè Miloſche, koiuie naſsel Savel opadaiuch iz konya ſzvoga kadaie zachul moy glaſz: *Saule Saule quid me perſequeris?* Savel Savel zakai me preganias? Onè Miloſche, koiuie nasla vu hiſe Fariseuſseve Magdalena, kadaſzemie rekel: *Remittuntur tibi peccata tua, vade in pace.* Odpuschaiuſzetebe grehi tvoij, hodi vu miru. One Miloſche, koiuie naſsel Zakeus na Figovom; à Dismas pak tolvay na krisnom drevu.

Math. c. 9. v. 9. *Actor. c. 9. v. 4.* *Math. c. 9. v. 2.*

Vide manus meas. Krichiti na pokoneczkoncza Zvelichitely Odkupitel tvoyò G. D. Poglei Ruke moie, y

uſze Ranne moie. *Et noli eſſe incredulus, ſed fidelis.* Y nebudi neveruvan nego veren, veruiuch da akoſze ti zpravum Verum, Uffaniem, y lyubavium vu niegove Preſz: Ranne uteches ? y z denesniem Sz. Tomasem iz glubine ſzercza tvoiega krichal budes : *Dominus meus, & DEUS meus.* Goſzpon moy, y Bog moy? Ia tebe obecham daſze budes na veke megy onemi Blasenemi Duhi vu Dike Nebeſzke veſzelil od koiehie Chriſtus denesniemu Sz. Tomasu rekel: *Beati qui non viderunt, & credidérunt.* Blaseni koij niſzu videli, y ieſzu veruvali. Amen.

Joan.c. 20.

NA DEN NAROGIENIA CHRISTUSSEVOGA.

Denesni preſzveti, y preſzrechni Den Narogienia Kralya Nebeſzkoga, kakti zmosnoga Pomochnika ſzuproti uſzem nepriatelom naſsem, oſzebuini zrok zaudaie veſzelitiſze uſzem na zemlye sivuchem lyudèm.

Annuntio vobis Gaudium magnum. Luc.c.2.v.10. Nazvescham vàm Veſzelye veliko.

Bilaiene menie ſztàra, neg y obchinſzka pri negdaſnieh Lyudeh Navada, z-oſzebuinem veſzelyem obſzluſavati dneve Narogjenia ſzvoieh Herczegov, y Poglaunigov,

nikov, kot ſzvedochi S. Tomas de Vila Nova. *Solebant natalitia Principum ingenti gaudio celebrari ab hominibus Incolis Regni; ſed à domeſticis amplius, & meritò, quia bonus Reipublicæ Status à Principe pendet.* Navadaie bila dneve Narogjenia Herczegov z-velikem veſzelyem obſzluſavati, od uſzeh Orſachkeh Lyùdi; ali od domacheh unogo bolye, y pravo, ar dober Obchine ſztalis viſzi od Herczega. Tak ſtem kai piſse Elius od Narogjenia Adrianuſſa Czeſzara, daſzu vu 6. dneveh Rimlyani dàli ſeſztjezer velike zverine vu Dvor Czeſzarſzki na Goſchenje: *Mille feras in Natali Adriani per 6. dies dederunt Romani.* Od Auguſtuſa pak Czeſzara piſse Diodorus, da njegovo Godounò ie obſzluſaval Iulius Szin Antoninov z-Konjanichkem Harczom, y Lovom. *Natalem Auguſti diem, Julius Antonini Filius Equeſtri certamine, & venatione celebravit.* Ali kaije mene potreba ovakve Norie deneſni den napervo donaſsati, pokehdob daie natuliko bila zesla ta Navada pri poganineh, daſzu iednako obſzluſavali dneve Narogjenia ſzvoieh Poglaunikov, kakti y ſzvetke ſzvoieh Bogòv. Caius Caligula Czeſzar izvergelie bil iz Senatorie uſze Rimſzke Senatore liſztor zato, da ſzamo ienkrat prepuſztiliſzu bili obſzluſavati njegov Godounì den. Epikurus ienkrat ie ſzenjal daie neumertelen, illi da naveke mora na ovom ſzvetu ſiveti, y zato oſztavilie ieden velik kinch za kapitàl, dabi iz njegoveh Intereſsev Rodbina uſzako leto godounò obſzluſavala. Y takſze od unogeh drugeh ſte vu ſztareh Hiſtoriah, koie uſze ja na ſztran oſztaulyam, pokehdob denesni den Sz. Mati Czirkva nam napervo poſztaulya Dan Narogjenia Kralya, y Voyvode zmoſnoga, Chriſtuſsa IESVSSA:

S. Thom. de V. N.

Elius

Diodor.

pache

Luc.c. pache iſzti Angeli Nebeſzki nam nazveſchaiu veliko ve-
2.v.10. ſzelie. *Annuntio vobis gaudium magnum.* Govorilie An-
gel Paſztirom, ali kakov zrok veſzelya? *Quia natus eſt*
vobis hodie Salvator, qui eſt Chriſtus Dominus. Arvamſzete
Narodil deneſz Zvelichitel, koije Chriſtus IESVS. Od-
kud Sz. Tomas ſzvoie zgora pocheto govorienje ovak
dokancha. *Principiũ terreni ad modicum temporaliter regna-*
turi Natale tantam ubiq́ue hominibus lætitiam parit; Regis
Regum cujus Regni non erit finis, & à quo omnis noſtra felicitas
pendet Natalitius dies quo gaudio, quo tripudio colendus eſt?
Iednoga zemelyſzkoga Herczega do malo uzemena Kra-
lyuiuchega Narogjenie po uſzud lyudem veſzelye zau-
daie; Kralya pako cheſz uſze Kralye, koiega Kralyeſztvu
nebude koncza, y od koga viſzi uſza naſsa ſzrecha,
Narogjenie, illi Godouni dan, z-kakovem, y kulikem
veſzeliem obſzluſavatiſze mora? Kem adda nachinom
moralibiſze y mi deneſni den veſzeliti? moia dufnoſzt
bilabi N.N. pokazati; Ali kaiti uſzako veſzelye ſzvoy
Zrok mora imeti, zato y ia ne tuliko od veſzelya, kuliko
od zrokov deneſnjega veſzelya nakaniſzem govoriti.

Quot capita, tot ſententiæ. Navadu imaiu Diaki go-
voriti: Ja pak velim da kulikoie lyudi na ſzvetu, tuliko-
ie zrokov veſzelya; ar nekoijſze veſzelè, y naſzladuiu
vu iednom, nekoij vu drugom. Iednoga ſzamoga Ves-
paſianuſsa Czeſzara napervo hochu doneſzti zrok nai-
vexega veſzelya koieie mogel imeti vu ſzvoiem ſzerczu,
y ie ov, toieto harcz megy dvemi Mladenczi, kote-
reie on zapovedal do gologa ſzlèchi, y onak gole z-O-
lyẽ namazati; koij z-Olyem pomazani moraliſzuſze me-

gy

gy szobum Harczuvati, kteri kteroga ie mogel na zemlyu hititi; obodva buduch maſztna, ieden drugoga ni mogel prieti; Czeſzar pak be obechal lep, y velik dàr onomu koi oblada drugoga na zemlyu hitechi: Pripetiloſzeie ienkrat iednomu ſzpametnomu Mladenczu na ovakov harcz doyti, koi potlambiſze dugo uremena z-tovaruſsem ſzvoiem boril, k-zadnjemu prignulſzeie na hitrom do zemlyè, y zagrabiuſsi saku praha, z-koiemie poſzipal tovaruſsa, y onak popauſsiſze ſnym, hitilgaie na tla y obladal.

Gdo nezna N.N. da iur nekuliko ſztotin viſse petiezer let, borileſzuſse megy ſzobum Pravicza, y Miloſzerdnoſzt; Lyubav Boſia proti chloveku, y Natura Chlovechanſzka; *Gravis inter eas videtur exorta contentio.* S. Bern. Veli Sz. Bernardus daſze ie velika megy nymi ſzvada podignula bila, velik harcz vuchinjen; Ali na deneſsni prefzrechniza Narod Chlovechanſzki dàn, Chlovechanſztvo preobladaloie Boſanſztvo, y to iednem chudnem nachinom, zpoſzipaniem najmre praha umertelnoſzti na Boſanſzku Perſonu, koiu, lyubav proti Chloveku iz Nebeſzke viſzine ie nà zemlyu hitila, y umertelnem Chlovekom vuchinila. Ali kaiſze po ovom ovakvom boreniu razumeti mora drugo, ako ne nekoie kakti na harcz, y boy vàblyenie uſzeh naſz; koi boy Màlo Detecze Premili IESVSSEK deneſz pocheuſsi ſzuproti naivexem Nepriatelom Naroda Chlovechanſzkoga, Telu, Szvetu, y Uragu, na koi harcz danaſz nas mili Ieſus kakti ieden Vojvoda ie doſsel: *Sempiternæ Deitatis Majeſtate* S. Fulgent. ſer. de S. Stephano. *ſervatâ, ſervile cinctorium carnis aſſumens in hujus ſæculi campũ pugnaturus intravit.* Veli Sz. Fulgenczius, Vekovechnoga Boſanſztva doſztoinoſztium, y Naturum zachuva-

num, uzelie naſze Szin Boſyi Telo chlovechanſzko, y ſnym doſselie na ov ſzvet voyuvatſze, y harczuvat, y dabiſze zmoſnem vojvodum pokazal, dopelyalie ſzobum vnoſinu Seregov Angelſzkeh: *Facta eſt cum eo multitudo militiæ cæleſtis*: Veli deneſni Sz. Evang. koie rechi ovak tolmachi Hugo Poſtuvani: *Hac multitudo Exercitus nominatur, qui ſequebatur militiæ Ducem*- Ova unoſina voyſzkè Nebeſzke Seregſze imenuie koije naſzleduval Vojvodu ſzvoiega. Dobre volye adda ò Greſniki! nagovarianaſz Ludolfus à Saxonia; *Quia Dux ad prælium nobis natus eſt, qui docebit manus noſtras ad prælium, hic dabit in prælio vires.* Arnamſzcie narodil Vojvoda na harczuvanie, koinaſz bude vuchil kakſze y mi budemo mogli harczuvati, y ov iſzti vu harczu hochenaſz obiachiti, y obatriveti proti Nepriatelom Duſsicz naſseh daie budemo znali, y mogli obladati.

Hugo Cardin.

Ludolph à Saxon. ſer. de Nat.

Kulikoie pak haſznovit, y potreben vu uſzakom harczu ieden dober, razumen, ſzercben, y ſzrechen Vojvoda? koi ni na Voyſzke toga zpoznal, nai poſzluſsa mudre Piſzcze. *Tacitus* veli: *Plus in Duce reponi, quàm in toto exercitu.* Vexe uffanje moraſze poſztaviti vu Vojvodu dobroga, neg vu veſs Sereg. Odkud lepoie negda govoril Mudri *Kabria*: *Formidabiliorem eſſe exercitum cervorum, Duce leone, quàm leonum, Duce cervo.* Uſzigdar ſztraſsneſsie Sereg jelenov z-Voyvodum oroſzlanom; neg sereg oroſzlanov z-Vojvodum jelenom: Ar na Vojvode dobrom ſztoi Jakoſzt, Szercze, y obladanje Nepriatelov; akoli pak ie to iſztina? kakova jakoſzt, Mudroſzt, ali Szercze moreſze uffati vu iednom Novorogienom Detèczu? nerechili pravo mudri Salamon: *Væ tibi terra*

Tacitus.

Kabria.

ujus Rex puer est. Iay onomu Orszagu, onomu Lyuczt- *Eccl.c.*
vu, koijsa Kralya Dete imaiu. Iay onomu Seregu, ko- *10.v.*
iega Vojvoda ie jedno detecze ko nezna kaije orusie ; *16.*
kotero na mesto Oklopih ie zavito vu pleniczah, za
Schit ima Povoy, koiega batrivenje Szoldatov ie plach,
Kony prusecz iesvu Jaszelcza, Dvorianiki iesu Osz-
lek, y Volek, koi naipervi puschasze raniti z-iednen no-
sem, y szvoiu kerv preleiati za lyubav y volyu podlosni-
kov szvoieh.

Alisze najnigdor neboi, nit nezdvoi dabi z-ovem
naszem Vojvodum ako prem novorogjenom Detecz̄em
IESVSKOM nepredobili usze Nepriatele nasze ; Ako-
prem Detecze ie malyahno, neoborusno, Materinszke
perszi szeszńuche ; Ruke, y Noge vu pleniczah z-po-
voyki zavite, y zvezane imaiuche ; ali vendar po usze tō
pod ovemi pleniczami sztoi Bog Seregov, kakti pod ied-
nem Satorom, vu priproszte y teszne stalicze, kakti na
iednom sirokom polyu, vu oneh gingaveh kotrigeh za-
derszavasze jakoszt, y uszamoguchnoszt Bosanszka kai
razmislyaiuch Sz. Cyprian govori ovak. *Veretues DE-* *S. Cypr.*
US qui facis mirabilia: Non modo Mundi hujus staturam ad- *serm. de*
miror, non stabilitatem terræ, non singulos dies, non lunæ defe- *Nativ.*
ctum & incrementum, non solem semper integrum, & laborem e- *Domini.*
jus perpetuum; sed miror DEUM in utero Virginis, miror
Omnipotentem in cunabulis. Nechudimsze nad velikochum szveta, visokochum Nebesz, Sirinum zemlyè ; Nechudimsze kak dnevi ieden za drugem prehagjaiu, kak Meszecz szada mensi, szada vexi poszt aie, kak Szuncze uszigdar czelo osztaie, y njegovo vekovechno prez presztanka obtekanje ; Negosze chudim da on

Bog: *Quem Cæli capere non poterant.* Koga Nebesza zavieti nemogu, moglagaie pak Vutroba prechisste Divoychicze MARIE zavieti: chudimsze gledech Usamoguchnost Bosanfzku vu pleniczah zavitu, z-povoyczi zvezanu vu vuskeh Jaszelczah sivinskeh, zverhu bodecheszlamicze lesati. O szrecha naiszrechnessa Naroda chlovechanszka! pokehdob on koi z-Nebom lada, z-Peklom tresze, y vesz siroki Szvet z-dvemi perszti zdersava, doszelie megy nasz za pomochinam obladati Nepriatele nasse. Oh! gdosze adda bude mogel boiati? gdosze nebude hotel z-ovak zmosnem ako prem malyahnem Deteczem proti Nepriatelom boriti?

Stem vu sztareh Historiah da Leta Iezero, szto, cheterdeszet y chetertoga Godefridus Treti Herczeg Brabanczie ioschе nebuduch iedno leto sztaro Detecze, daszeie proti niemu Nepriatel podignul, Narod naimre Bertuczianszki; koi Narod z-Otczem, y Dedom Novorogienoga Godefrida Herczega vech od dvanaiszt Harczov kervaveh ie imel; Podigsisze adda ovo Lyucztvo z-orusiem szuproti Lyucztvu Brabanczie z-tverdnem ussaniem obladatje, y pod oblaszt dobiti, kot ono koie Vojvode nima, ali akoli y ima, ie Dete vu pleniczah zavito. Lyucztvo onoga koieszeie vu naivexe pogibeli nahagyalo vu kakovu neszrechu zaneupaszti kaije vuchinilo? posloie, ter mladoga szvoiega Herczega, y Voyvodu Godefrida uzeloie iz zibke, y polosiloie vu Kralveuszki niegov Tronus, vu komie Otecz niegov szedel sivuchi na ovom szvetu, y ovomu Detetu usze lyucztvo moraloie na Veru, y Vernoszt priszechi; Zatem usze Lyucztvo uzemsi orusie posloie vu Tabor szuproti Nepriatelu,

ko-

toiemuie poruchilo, opomenuchiga dabi zpoznal za Goszpodara szvoiega Mladoga Herczega Godefrida, koi Nepriatel, toieto Narod Bertuczianszki odgovorilie da ne számo Godefrida za szvoiega Herczega nezpoznava, nego pache one koiga za szvoiega derse, y zpoznavaiu Herczega drugi dan na boy zezava Ali gdo bude Voyvoda ovoga lyucztva? bude Herczeg mladi Godefridus vu zibke leschi, a ter kak bude moglo Dete vu zibke leseche serege raunati, y szoldate batrivleti, ako szamo ioschе nezna govoriti? Batrivelie, y raunal zpametneie, y szrechneie bude neg njeden naiszteressi, y naimudressi szoldat; Ar vuchiniusi Tolnach megy szobum szteressi y mudressi szoldati Lyucztva Lovanszkoga, dokonjaliszu megy szobum daszе mladi Herczeg Godefridus z-Zibkum zkupa donesze vu Tabor na polye dabi oni Iunaki koijszumu na vernoszt priszegli, njega polek szebe, y pred ochima szvoiemi imaiuch szercheneszе borili y voyuvali szuproti Nepriatelom njegovem, y szvoiem, y tako be vuchinjeno; Ar buduch donesen vu Tabor mladi Herczeg vu szreberne Zibke, y na iednu verbu obesen vu zibke lesech, uszaki od Junakov szvoieh terszilszeie niega dotekнuti, y njemu poklоniti, ter za lyubav njegovu szercheno vudrisze na Nepriatela, koi boy bilie sztrasen, y dug z-Nepriatelom, y kadaie koi szercze od sztraha pogublyal, Plach szvoiega mladoga Herczega vu zibke leschega iega batrivel y szerchenega chinil; A koie keteri hotel od sztraha pobechi iz boyia? zagledausi szvoiega Herczega vu zibke, na verbe obesenoga zadobilie szercze, y na zadszeie povernul, szerchenеie nego pervo vojuval, y tako Lovanczi, y Braban-

czi voiuiuchisze szercheno szuproti Nepriatelom szvoiem, y Herczega szvoiega; szrechnoszuie obladali. polovliusi vexe Voyvode, y drechnesse Junake, druge szoldate ieszu tak potukli, y porasali, da on czeldàn Potok Zenna kervavie tekel, ar z-keruium Nepriatelszkum napunjen. Nut kai ni vuchinilo Malyahno Detecze vu zibke? kak ni bil iàk on mladi Herczeg y Kraly? odkud velim ia da akoie ov Herczeg Godefridus imel tulikù moch, y Iakoszt szuproti Nepriatelom szvoiem, y Lyucztva szvoiega? kuliko szto iezero krat vexu Jakoszt ima nas Novorogjeni Herczeg premilo Detecze IESUS vu Jaszelczah naszlamicze leszechi, szuproti uszem Nepriatelom szvoiem y naszem?

Kaiti pak uszaki Sereg; y uszaki General mora imeti vu szvoiem Seregu oszebuino znamenje na zastave: Selite morebiti znati N.N. kakova zastava ie denesnjega naszega Generala maloga Detecza IESVSKA? povedavam Bosanszki Poszel vu denesnjem S. Evang. *Hoc vobis signum, invenietis Infantem pannis involutum, & positum in præsepio.* Ovovam znamenje, naidete Dete vu pleniczah zavito, y polosseno vu Jaszelczah. Deteche plenicze adda ieszu zastava? ni drugache veli Sz. Cyprianus. *In stadio vitæ hujus se exercet militia Christiana præeunte vexillo Christi, quem & parvulum vidimus, & cognovimus DEUM.* Z-ovum Zasztavum Plenicz iz Stalicze kakti iednè sztràsnicze zgledalie van na szvoie serege, y na Serege szvoieh Nepriatelov z-premenjeniem Oprave, y nature obladalie Nepriatelszku szillu.

Lucæ c. 2. v. 12.

S. Cypr. Ser. de Nat.

Ovo iszto za bolye zpoznati, nai bude napervo donesen on szmesen, y chuden nachin, z-koiemie neg-

negda nekoj Poglaviti Vojvoda, y Glaszovitilunak zku-
pa, Reda drugach Sz. Ivana koisze zove Red Malte-
narszki preobladal Nepriatele szvoie, leta po Christusse-
vom Narogjeniu 1523. zauieusi Ottok zvan Rhodum,
vchinilsseie vu malom uremenu Gosszpodarom uszega
onoga Kotara, ali z-ovakvem mudrem nachinom, naim-
te, Pazilie dobro kadaszu Paszturi iz Varasa gnali van si-
vinu na pasu, y pak pod vecher nazad iz passe vu Varas,
ondaie on nekuliko szvoieh dobreh Junakov oblekel vu
kosze szpodobne one sivine, szam pak oblekelszeie vu
Paszturszku opravu, y onak Vojvoda megy Paszturi, a
Junaki megy sivinum na chetvericze szrechnosszu posli
proti Varasu, vunjega dosli; y ovem nachinom ieszu
Varas, Uaraszcze, y vesz Ottok pod oblaszt dobili, y
nepriatele szrechno obladali. Rauno tak reczemo od
naszega Nebeszkoga Vojvode, premiloga Detecza IE- 2. Reg.
SVSKA. *Mutavit habitum Rex Israël, & ingressus est bel-* c. 22. v.
lum. Premenilie opravu Kraly Izraelszki, y doszelie na
vojszku, ar hotechi on obladati gizdavo szveta ovoga
Kralyeszt vo: *Venit in mundum.* Doszelie na ov Szvet, S. Hilar.
veli Sz. Hilarius: *Non deposita, sed sepposita Majestate.* Dos- hom. 2.
selie na ov Szvet premeniusi Cpravu, nezapuschaiuch
velichanszt va Bosanszkoga, nego zhraniusje vu chlo-
vechanszt vo; Daszeie premenil na Paszt ira, toie on
szam od szebe poszvedochil rekuch: *Ego sum Pastor bo-* S. Petr.
nus. Iaszem Paszt ir dobri. Iednum rechium szvoy Si- Dam. l.
tek y voiuvanje pochelie od terplenja, y od sziromasz- 9. ep. 14
va: Zakaizato krichi Sz. Peter Damianus: *Erubescat*
igitur terrena superbia, & arrogantia Redempti hominis, ubi
corruscat Humilitas Redemptoris. Szram budi Gizdaucze

szve-

ſzveta ovoga koijſze tulikò gizdaiu vu Czifraſzteh opravah, vu zidanch Palachah, megy unoſinum blaga, y dvorianikov; Kada Odkupitel nas ponizuieſze vu priproſzteh pleniczah zavit, y polofen vu razderte ſtalicze, megy glubokem ſziromaſtvom, y nemum ſuvinum. *In ſer. 4. ſup miſſus.* *S. Bern. ſignum poſiti ſunt panni tui Domine JESU, ſed in ſignum cui à multis contradicetur.* Veli *Sz.* Bernard *T*voia Poniznoſzt, y Sziromaſtvo ò dobri I E S V S ieſzu na znamenie tvojega harcza koga ti imas z-Telom, Szvetom, y Uragom, ali ovem tvoiem dvem znamenjam unogi Gizdauczi budu ſzuprotiuni, kada naimre oni budu ſzebe prekorednò czifrali, ſzebe za mudreſze, preſtimaneſze, vexe, y bolſe od drugeh derſali, nigdarſze neſzpominaiuch iz gluboke poniznoſzti, y ſziromaſtva tvoiega.

Neznam ieli uſzaki zmegy vaſz *N.N.* dobro zapametil rechi onoga Nebeſzkoga Poſzla, da naimre on ni obznanil ſzame Plenicze na znamenje naſzega Novorogjenoga Vojvode: *Hoc vobis ſignum, invenietis Infantem pannis involutum.* Negoick-tomu pridal ioſche ove rechi: *Et poſitum in præſepio.* Y poloſenoga vu Iaſzelcze naoſtro ſzènicze, kako dabi bil hotel rechi Angel *B*oſyi, da ne ſzamo imamo vu naſzem Nebeſzkem Vojvode mi znamenje poniznoſzti, nego tulikai Sziromaſtva, y uſzeh nevòly dobrovolynoga podnaſzanja; Kotera Poniznoſzt, y *T*erplyunoſzt ieſzu naijakſe, y naivexe Oruſze ſzuproti Nepriatelom naſzem.

Hotelie biti mili IESVS na ſzeno poloſen vu Iaſzelczah, obvit vu priproſzteh pleniczah, y to vu iedne Sivinſzke ſtalicze, a ni hotel roditiſze vu Kralyeuſzkeh Palachah, nitije hotel poloſen biti na mehku pernatu poſz-

telyu, a ioſche pak menjeie on hotel biti odeven z-kakovē zlatem tradorom, ſzvilnem Damaskom, Barſunom, ali Atlaczom; zakai ne? Oh ſakoli tomu zrok hochemo doznati, premiſzlēo dobro kakovaie natura ſzena, y ſzlame, naiti hochemo daſze ova naiległye ognja primu, ar ako hoche gdo kai vuſgati? nai podloſi malo ſzlame oberh vuglenja, y taki hoche plamen vuchiniti. Tako rauno nas Nebeſzki Vojvoda, koi veſz gòri z-lyubauinm proti Narodu Chlovechanſzkomu, pache ie iſzti Ogeny. *Dominus DEUS tuus ignis conſumens eſt.* Veli Sz. Piſzmo. Naſsa Szercza ieſzu prevech ſzirova y ledvena, akoljeie hotel vu lyubavi vuſgati? moralie kakti ogeny poſztavitiſze na ſzlamiczu, kai nam uſze z-malemi rechmi S. Peter Chryſologus ovak obznanuie: *Sic naſci voluit, qui voluit amari.* Ovak ſzeie hotel roditi, koterije lyùblyen hotel biti. Koiu iſztinu ako hochemo ochivefzto z-poznati? potrēbaie. Daſze potrudimo do Bethlehemſzke Stalicze. *Tranſeamus ergo usque Bethlehem, & videamus.* Hodmo adda do Bethlehema y vigymo onde naſsega Miloga, y Lyublyenoga Navorogjenoga Vojvodu IESVSSA, ar uſza koia onde videli budemo; uſza goruchu proti nam lyubav znamenuiu: Nai razmiſlya uſzaki zmegy naſz one mile Ochicze, koie nebliſzkaiu van plamnov ſzerditoſzti, nego toche premile ſzuzicze, koie iſzte pechine na pomiluvanje giblyu. Ona rumena kakti razvita Roſicza Vuſztecza nedersè vu ſzebe Mecha na obodve ſztrani oſtroga, nego Divoiachko Mleko ſzeſznuch naſz vabe na lyubau, y na kuſsuvanje oneh cherleneh, y od lyubavi gorucheh Licz njegoveh. Nima Perſzih pokriteh z-kakovem zlatem poplunom, nego kaſe odkrite, cheſz koie plamni ſzerchene Lyubavi van ſzuvaiu; ied-

Deut. c. 4. v. 24.

S. Petr. Chryſol. ſer. 158.

Lucæ c. 2. v. 15.

Guer. Ab. ſer. 1. de Nat. num rechium veli poſtuvani Guerricus Opat : *Puerum ſe voluit exhibere, magisque amabilis, quàm terribilis apparere.* Deteczemie hotel poſztati, y tak lyublyeneſsi, neg ſztrasneſsi pokazatiſze.

Dokancham moie govorienie, z-rechmi Sz. Ianuſsa Evang. kotie on negda ſzvoie vuchenike nagovarial govorech: *Nos ergo diligamus DEUM, quoniam DEUS prior dilexit nos.* Lyubemo Bratia moia draga Boga naſsega vu dechinſzke ſzpodobe vu Jaſzelczah na ſzlamicze leſechega premiloga IESVSSA. *Ah! amemus, amemus hunc Parvulum.* Takie negda krichal moy Sz. Serafinſzki Otecz Ferencz veſz goruch od lyubavi Boſie, ah lyubemo, lyubemo Bratia moia draga premjlo Detecze IESVSSA, arie on pervo naſz lyubil, hotechi za lyubav naſsu iz Nebeſz na zemlyu doyti: *Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cælis.* Na zemlye hotelie naſsu chlovechanſzku Naturu uzeti, dabi naſz ſzvoiega Boſanſztva delnike vuchinil, pache dabi on naſz lyudi ſzvoie na Boge preobernul onie chlovekom poſztal, kot to uſze Sz. Tomas potverguie govorech: *Unigenitus DEI Filius ſuæ Divinitatis volens nos eſſe participes, noſtram naturam aſſumpſit, ut homines Deos faceret, factus eſt homo.* Da pak to budemo mogli bolye zpoznati, y vekuv lyubav vu ſzerczah naſseh pochutiti. *Tranſeamus usque ad Bethlehem.* Hodmo do one Bethlehemſzke Stalicze, *& videamus*, y vigymo kak naſz lyubi nas Zvelichitel, za lyubav naſsu terpechi onu golotu, y zimu, vu glubokom ſziromaſtvu, y poniznoſzti. Zakaizato N. N. naſsa ſzercza, y miſzli nai neodſztupe uſze ove Szvetke od Bethlehemſzke Stalicze, naiſze reku nigdor nek-

Ioan. c. 4. v. 19.

D. Thom opuſc. de Sacr.

neklati po Hiſah pianchuiuch, goſztech, jgraiuch tanczaiuch, nego nai uſzaki bude marliu vu Czirkvah pri Boſieh ſzlusbah pred pol, y za pol dan; doma pak buduchi ove Sz. Boſichne Szvetke popevke popevaite veſzelo; a nalayharſzke nigdor nai nit nemiſzli: *Gaudete iterum dico, gaudete.* Velimvam z-Sz. Paulom Apoſtolom, veſzeleteſze, y pak velim veſzeleteſze, ali pazete dobro da *Modeſtia veſtra nota ſit omnibus hominibus.* Chednoſzt vaſsa nai bude znana uſzem lyudem. Veſzeleteſze ali prez ſzpachenja y urazènja bliſnjega, y z bantuvanja Miloga Detecza IESVSKA, odkud vaſz proſzim y opominam z-rechmi Sz. Piſzma: *Nolite peccare in puerum, frater enim, & caro noſtra eſt.* Pazete dobro da z-kakovem grehom ovo Detecze IESVSKA Bratcza naſsega Lyublyenoga nezbantuiete, koterinamie tuliko dobra doneſzel iz Neba. *Nolite peccare in puerum.* Negreſsete proti Detetu. Ar ona lyubau, koteruie on proti nam izkazal, potrebuie zahvalnoſzt, à ne nezahvalnoſzt. *Nolite peccare in puerum.* Negreſsete proti Detetu. Ar njegovo Szromaſtvo ie naſse Bogacztvo, njegove tuge, naſse veſzelye, njegovi pregoni naſse ieſzu ſzreche. *Nolite peccare in puerum.* Negreſsete proti Detetu. Ar kaigoder ima Szuz vu ochèh, Pota pod koſum, Kervi vu ſillah, plachuch, potèch, y Muku terpech za naſz hoche iztochiti. *Nolite peccare in puerum.* Nezagreſsete proti njemu, nitiga z-grehi vaſsemi nebantuite, nego z-Paſztiri pohodemoga Dare neſzuchi: z Angelmi hvalemoga popeukeSz. od njegovoga Narogjenia popevaiuch, ako ſelimo od njega oude ſzuproti uſzem Nepriatelom kakti

Philip. c. 4. v. 4.

Gen. c. 42. v. 22.

od pravoga vernoga Vojvode pomoch y obrambu imeti, a po ſzmerti pak od njega Korunu Dike Nebeſzke zadobiti. Amen.

NA DEN Sz. STEFANA PERVOGA MVCHEN.

Sz. Stefan bilie iednak Sz. Patriarkom, Prorokom y Apoſtolom, vu Dobrotah na Zemlye; adda mora biti nym iednak y vu Dike na Nebu.

Similem illum fecit in Gloria Sanctorum. Eccli. C. 45. V. 2.

Szpodobnogaie vuchinil vu Dike Szvetczem.

ONa prechudna, y po uſzem Szvetu razglaſsena Pticzа Fenix kotera od ſztaroga uremena lyùdi Szunczu ie bila alduvana, odkoie piſsuch Naturaliſte, govore, da more do ſeſztſzto, y ſeſztdeſzet leth ſiveti, y kada ure ova Pticzа rechèna leta doſzeſe, prigruztièſze kakti od ſztaroſzti ſiveti, poſztaiuch ſzlaba na letanje, kai onda zachne? Ide, ter ſzvoiem Naturalſzkem nagnjeniem po czele Arabie iziskava naipreſtimeneſsa zachimbſzka dreuia, y iz nyh naturalſzkem nagnjeniem y naturalſzkum ſzebe doſztoinum mudroſztium zverhu iednoga naiviſzokeſsega dreva naproti ſzvetlomu, y ſarkomu-

mu Szunczu nachinisi Gnyezdo, ali da pravichneie rechem iednu Germadu, y Grob zkupa, ar potlamiu ure dokoncha, onda zverhu nyè izide, terse proti sarkomu Szunczu oberne, y doteh dob szvoiemi krelyutmi trepeche, y màse, doklamse ona Germada vuse, y Ptiçza Fenix tulikai pochne goreti, gorechuczerkne, y na pepelsze preoberne, iz kogaie pochetek szvoy imela; Iz onoga pak pepela sztare Pticze Fenix, mlada onakova Pticza sze porodi. Oh prechudna Pticza! Ali veruitemi N.N. da ja prez krayia, y koncza chudnesu, prestimanesu, y vexe hvale Pticzu den denesni nahagjam, kotera Ptiça ni druga nego nas denesni Preodicheni Patronus Sz. Stefan Pervi Muchenik, koi nepobita po Arabie Zachimbszkoga lepodisechega drevia; nego pred Ierusalemszkem Varasem tverdo kamenje: Posztaulya szvoie perszi, y ochi podise proti Szunczu, ali ne jur ovomu materialszhomu koie mi z-nasemi telounemi ochima gledamo, nego proti Szunczu Pravicze Christusu, od koiega Sz. Malakias govori: *Sol Justitiæ Christus.* Videchiga sztàti na desnicze Otcza Boga Nebesszkoga vu Nebesah: *Video Cœlos apertos, & JESUM stantem à dextris virtutis DEI.* Trepeche z-krelyùtmi szvoiega szerchenoga poselenja razluchitsze od tela szvoiega, za poyti vusivat vekovechnoga Veszelya. *Desiderium habens dissolvi, & esse cum Christo.* Vusgalszeie vu njegovom szerczu ogeny Duha: *Cùm autem esset plenus Spiritu sancto.* Gorì vu lyubavi proti G. Bogu, y blisnjemu szvoiemu, a ter naimre pak proti Nepriatelom szvoiem, proszechi G. Boga dabijm neuzel za greh one krivicze koiemu oni chinè kamenuiuch njega: *Domine*

Malach. c. 4. v. 2.
Actor. c. 7. v. 55.
Philip. c. 1. v. 23.
Actor. c. 7. v. 55.

Ibid.v. 59. *ne ſtatuas illis hoc peccatum.* Y vu ovakove lyubavi gorechi zpuſztilie Dufsiczu ſzvoiu preſzvetu. *Et cum hoc dixiſſet obdormivit in Domino.* Koia na ſzpodobu mlade nove Pticze ie izraven preletela proti Dike Nebeſzke, y vu nyu ſzrechno zaletela: *Stephanus vidit Cœlos apertos, vidit, & introivit.* Vu kotere Dike ia vidim onu Blaſenu Dufsiczu, Sz. deneſnjega Pervomuchenika Steſana, iednaku Sz. Patriarkom, Prorokom, y Apoſtolom, natulilo da ſzmem od njega rechi: *Similem illum fecit in gloria Sanctorum.* Dagaie naimre G. Bog ſzpodobnoga vuchinil vu Dike ſzvoiem naivexem Szvetczem Patriarkom, Prorokom, y Apoſtolom, kak pak to? koi ſelì znati, nai poſzluſsa, y jamu hochu pokazati.

Eccli. c. 45. v. 2.

Megy uſzemi Patriarki, y Proroki vidimiſze daie Moyſes od G. Boga naivexu, y nailepſu hvalu priel kot ſtem pri mudrom Siraku od njega: *Dilectus DEO, & hominibus Moyſes.* Drag Bogu, y lyudem Moyſes, ali zakai ie bil drag? Odgovaria Gloſsa Interlinealis: *Quia ſuavis, & mitis fuit inter omnes homines.* Kaitije megy uſzemi lyudmi bil naitiheſsi, y naikrotkeſsi. *Cujus memoria in benedictione eſt.* Koiega ſzpomenek ie Blagoſzlovlyen, ove tulikaiſse rechi ovak razlaſe Gloſsa: *Quia per omnia laude dignus, & benedicendus.* Kaitije vu uſzeh ſzvoieh chineh, y derſanju hvale ureden bil, y Blagoſzlova. *Similem illum fecit in gloria Sanctorum.* Szpodobnogaie vuchinil vu Dike Szvetczem. Gloſsa pak pridaie. *Ut faceret portenta & ſigna, coram Pharaone, & ſervis ejus.* Dabi chinil chuda, y znamenia pred Faraonom, y ſzlugami njegovemi. Kotere uſze rechi morem ia deneſnjemu Sz. Stefanu pripiſzati; arie on bil, y jè: *Dilectus DEO &*

Gloſsa Inter.

Ubi ſup. v. 2.

Gloſsa.

homi-

hominibus. Drag Bogu, y lyudem, drag ie bil G. Bog zaradi chisztoche Dusze, tela y pameti szvoie. Lyudem pak dragie bil, zbog szvoiega lepoga, tihoga, y chednoga dersànja, y z-lyudmi bratanja: *Cujus memoria in benedictione est.* Pokehdob da niegov Szvetek Mati Czirkva obszlusava poboszno uszako leto na deneszni den kakti za ieden szpomenek: *Similem illum fecit in gloria Sanctorum.* Spodobnogaie vuchinil G. Bog Sz. Stefana vu Dike unogem velikem Szvetczem y priatelom szvoiem, kakti Patriarkom, Prorokom, y Apostolom.

Za zpoznati pak ovu isztinu uzememoszi napervo naipervga Patriarku Abela; Abel bilie pervi Patriarka, y naipervi Muchenik, ar iz nazloba od Brata szvoiega Caina bilie zaklan. *Tak Sz.* Stefan bilie naipervi Muchenik Chriszuszev, od kud Sz. Mati Czirkva, zovega: *Stephanus Protho-Martyr, id est primus Martyr.* Kai Horvatczkem Jezikom hoche rechi Pervomuchenik. *Protos* pak gerchka rech, diachkiszze zove, *Primus.* Horvatczki pervi; zove tulikai Sz. Mati Czirkva Sz. Stefana *Primicerium, Primicerius*, pak hoche rechi: *Primus Cereus.* Pervi Dupler. Kaiszze pak po tom razumeti more? Ova rech znamenuie onoga koi pred Biskupom vuszgan Dupler noszi. Chriszus nas Odkupitel predragi ie pravi Biskup kotga Sz. Pavel *Apostol* jmenuje: *Christus autem assistens Pontifex futurorum bonorum.* Pred ovem adda Biskupom Chriszuszem Szinom Poszem noszilie Sz. Stefan goruchi dupler, toieto, takie on szam gorel z-lyubavium proti G. Bogu, y blisnjemu szvoiemu, da za lyubav Bosiu, y za branjenie njegove Sz. Vere, y chaszti, puztilszzie kamenuvati, y vu one Muke za one koiszuga ka-

Hæb. c. 9 v. 11.

me-

menuvali iz jala, y nazloba Nepriatelſzkoga, onie vendar za nyez aſgano molil G. Boga iz glubine ſzerczа krichech: *Domine ne ſtatuas illu hoc peccatum.* G. Boſe neuzemijm toga za greh, y toie zrok zakai Sz. Stefan zoveſse: *Proto-Martyr*, y *Primicerius.* Sz. Peter Damianus, Sz. Stefanu ov lep Titulus daie: *Primus, & Primicerius purpuratæ cohortis.* Pervi Zaſztaunik kervave Vojſzkè pod Herczegom y Vojvodum, od kogaſzem uchera govoril zadovolyno, ar nigdar njeden Zaſztaunik ni tuliko ſeregov vojſzkè pod ſzvoium Zaſztavum imel, y za ſzobum vodil kulikoie Sz. Stefan korunjench ſzoldatov, toieto Sz. Muchenikov za ſzobum vu Kralyeſztvo Nebeſzko zapelyal; koie iſztine ako prem nebi potreba potvergiavati z-nikakvemi zrokmi, vendar razmiſzlitiſze na kratkom more, da pod Diocleczianom Czeſzarom uſzaki meſzecz ſzedemnaiſzt jezèr Muchenikov biloie porasano za Veru Chriſtuſsevu. Ovo pak raſanje terpeloie deſzetlet, vezda potreba broiti Meſzecze vu oveh deſzeteh letah, koichie ſzto dvadeſzet y chetiri. Vu Meſzeczeh naiſze broie Sz. Muchenici od Nevernoga Diocleczіana poraſani, y nabroitiſzeijh hoche napunom dva milliona.

Genebrard. Mudri Genebrardus veli, daie tuliku unoſinu Sz. Stefan Sz. Muchenikov za ſzobum vu Nebo zapelyal, dabijh Sz. Mati Czirkva imela uſzaki dan cheſz leto trideſzet jezer za obſzluſavanje: Tomuſze pak ni potreba chuditi, nitiſze chudil bude gdo, kada bude ſtel da negda vu iednom dnevu biloie poraſano po ſeſzt jezer; negda po Jedenaiſzt jezèr, kakti Sz. Vrſula ſzvoiemi Tovaruſi-

nisiczami; pache steſse daijhie bilo ienkrat vu iednom
nevu seſztdeſzet jezèr potucheno. Mudri Scribonius Scribo-
neznaiuch broja Sz. Muchenikov izpiſzati, veli ovak nius.
daie za Novoga Teſtamentuma vech lyùdi za Veru Chri-
ſtuſsevu od Poganinov mucheno, y porasano bilo, neg-
ie negda vu ſztarom Zakonu sivine poklano bilo. Koich
uſzeh pod Novorogjenom Herczegom y Vojvodum
Chriſtuſsem Sz. Stefan ie Zaſztaunik bil, kakti Pervo
Muchenik, kotga y Sz. Mati Czirkva chaſzti z-Jmenom
Proto-Martyr, y uſze Sz. Muchenikov kervave ſerege za
ſzobum ie zapelyal vu Nebo kakti ieden: Primus Primice-
rius. Kotga Sz. Ivan Chryſoſtomus lepo izpiſsuie. Ste-
phanus (inquit) eſt Martyrum primus. Stephanus purpura- S. Joan.
tum ducit Exercitum, qui pro Domini ſui adhuc calente ſangui- Chryſoſt.
ne, ſanguinem ſuum avidus bellator effudit. Stefan ie nai- ſer. de S.
pervi zmegy Muchenikov, Stefan kervavu vodi za ſzo- Stephan.
bum vojſzku, koi doklamie ioſche Herczega y Vojvode
ſzvoiega topla kerv bila koiuie za naſz tochil, onie kak-
ti ieden ſzerchen Iunak uſzu ſzvoiu kerv za niega izto-
chil.

Naideſze morebiti gdo, koimiſze ſzuproti poſztavi, y reche da Sz. Ivan Kerſztitel za Iſztinu, kteruie
Prodekuval, y za Praviczu koiuie branil, karaiuch He-
rodeſsa Kralya: Non licet tibi habere uxorem fratris tui Phi- Marci
lippi. Niti ſzlobodno imeti ſenu Brata tvoiega Filipa, c. 6. v.
Glavu, y ſitek zato ie pugibil. Drobna Dechicza tuli- 18.
kai dobroſze zna daſzu bila pervo muchena, y porasana
neg Sz. Stefan; Adda negovoriſze pravo od Sz. Stefana
daie on pervi Muchenik, Proto-Martyr, y Primicerius. Na
to odgovariam ja ovak da Sz. Stefan zaradi, treh zro-
kov zvatiſze mora Pervi Muchenik. Pervi zrok ie ov,

kaiti Sz. Stefan bilie naipervi koterije taki izraven iz Muke vu Nebo preletel. Ako pak Sz. Ivan, Drobna Dechicza, y unogi drugi vu sztarom zakonu Muku iesu terpeli? vendar oni nisu taki iz muke izraven vu Nebo zleteli, ar Urata Nebeszka nisu bila odperta, doklam Christus szvoium Mukum y szmertium nyh ni odperl, y tako uszi Mucheniki koji su pred Sz. Stefanom Muku terpeli, y na Muke iz ovoga szveta preminuli, nyhove Dusse iesu vu Limbus odisle a ne vu Nebo, tosze pak od Sz. Szefana nemore rechi, ar od njega Chini Apostolszki szvedoche. *Stephanus vidit Cælos apertos, vidit & introivit.* Stefanie videl Nebeszka odperta, videlie y vu nye ieulezel. Drugi zrok ie ov, ar Sz. Stefan megy uszemi Mucheniki novoga zakona, naipervije za Christusa Muku terpel, toieto za Prodekuvanie y nazveschanje Christusevo: Ar ako prem Drobna Dechicza bilaszu porasana pervo negie Sz. Stefan bil kamenuvan, nisu vendar znala, niti mogla govoriti, y Christusa nazveschati, kotie Sz. Stefan chinil. Sz. Ivan pak terpelie muku za Praviczu koteruie on bràuil, y za isztinu koiuie povèdal, ali ni za Veru Christusevu, kot Sz. Stefan koi terpelie Muku, y szmert podneszel zato kaitije Christusa pravoga Szina Posiega, y Zvelichitela szveta povedàl, y Nazveschal. Treti zrok ie ov, kaitije Christus pochel Novi Testamentum, illi Zakon, y dokonchal sztari, kadaie na imre na Krisu razpet rekel: *Consummatum est.* Y na pochetku novoga, naipervije Sz. Stefan Muku preterpel, y tako nemoresze nikak naiti dabi Sz. Stefan nebil *Proto-Martyr*, y *Primiterius* Pervi Mucheník.

Pouracham sze vezda nazad k Moyseszu, za prisz podobitimu Sz. Stefana denesnjega Patronusa, od koiega

iega Sz. Proroka szvedochi S. Pizmo da on z onum szvoim chudnũ sibũ. *Fecit signa atque prodigia magna, & pessima in Ægypto contra Pharaonem.* Chinilie velika chuda, y znamenja vu Egiptumu szuproti Faraonu. Tak rauno na deneszni den szteße vu Sz. Officiumu, y Sz. Meße, od Sz. Stefana, da on: *Faciebat prodigia, & signa magna in Populo.* Chinilie chuda, y znamenja velika vu Lyucztvu: Oude potreba dobro razumeti ove doc rechi: *Prodigia & signa.* Chuda, y znamenja; Ar po chudu razumetisze mora on Mirakulum, koga chlovek naturalszkem nachinom szam od szebe nemore vuchiniti prez osz ebuine Bosie pomochi; kakti Mertvecza od szmerti obuditi, rogjenoga szlepcza chiniti pregledati, gluhoga chuti, nemoga govoriti: Ovosz u *Prodigia* illiti Chuda. Znamenia pak ieszu koiasze naturalszkem nachinom od chloveka mogu vuchiniti, toieto zimlychave y osztale takove beteszneke urachisi. Od Sz. Stefana szvedoche chini Apostolszki daje chinil: *Prodigia & signa magna in populo.* Toieto daje Sz. Stefan ne iedno szamo, y ono lebudka szvo malo chudo y zamenie vuchinil; nego chuda, y znamenia, adda moralaszu biti unoga y ona velika, y osz ebuina. Tomi pak szvedochi, y potverguie on veliki Piszecz Czirkvench Historijh pò Imenu Evodius Uxalenszis pri Sz. Augustinu, povedaiuch daie moral prepuszti piszati chuda vuchinjena od Sz. Stefana zbog toga zroka kaitimuszcie nemoguchno videlo usze izpiszati. *Si S. Aug. Miracula sanitatum (ut alia taceam modo) velim scribere quæ l. 22. de fact a sunt in Colonia Celemensi, & nostra, plurimi conficiendi Civit. sunt libri, nec tamen omnia colligi poterunt.* Ako chuda vu Dei ser. oz draulyuvanju Beteszneikov szamo, da druge na szträ osz- 31. de

tavim, bi hotel piſzati, koiaſzu vuchinjena od Sz. Stefana vu Colonie liſztor, unogebiſze knige morale popiſzati, y vendar uſza chuda nebiſze mogla izpiſzati. Adda yja deneſz nechu nikai govoriti od oneh velikeh, y unogeh Chùd, koieie Sz. Stefan oude sivùchi vu Lyucztvu vuchinil: Zamuchati vendar ja nemorem onèh, koieie on vu Nebu Kralyuiuchi z-lyudmi na zemlye sivuchemi vuchinil, y do deneſnjega dneva chinì.

Nai poſzvedochi on liſzt kogaie nekoi Pop Lucianus piſzal y vu nyem obznanil da vu Affrike, kamoie bil doneſzel nekoi Pavel Oroſius Telo Sz. Stefana Pervomuchenika, liſztor dotikaiuchiſze onoga Sz. Tela ſzlepczi ieſzu vigjenie dobivali, gluhi chuienje, hromi hogenje, nemi govorienje &c. Ioſche vech ſteſſe vu onom iſztom liſztu, da naimre od ſzame Duhe, koiaie iz onoga Sz. Tela izhajala 73. Beteſnikov uſzakoiachkemi betegi obterſeneh ie ozdravelo; y 7. Mertveh oſivelo. Niti ſzamo njegovo Sz. Telo tulika, y tak velika chuda ie chinilo, nego y Olye koteroie pred njegovem Sz. Telom

S. Aug. loc. cit. c. 8. gorelo, ar piſze Sz. Auguſtin od iednoga deteta mertvoga, nad koiem dabiſze Roditeli plakali, y k-pokopu koiaſzu potrebna pripraulyali, nekoi priatel nyhov, y poboſni ſzluga Sz. Stefana pochelie nagovariati one ſaloſztne Roditele dabi z-Olyem kotero vu Lampaſsu pred Reliquiami Sz. Stefana gorì, ono mertvo dete namazali, arſze uffa da ono Olye hoche od Sz. Stefana tulitu krepoſzt dobiti, da onomu detetu ſitek poverne, y tak beſſe vuchinjeno, ar Roditeli iedvai pocheuſsi z-onem olyem dete mertvo mazati, daie ono taki pochelo dihati, gibatiſze, ochi y vuſzta odpirati, doklam ſivo y zdravo

ie

iegore sztallo. Gdo vezda ova chuiuch ochivesztó nezpoznava velikú moch y Jakoszt, z koium Sz. Stefan tulika y tak velika chuda y znamenja na zemlye siyuch, y vu Nebu Kralyuiuch ie chinil, daie betesnem zdrauie, y mertvem siulyenie daval. Oh! budimi adda dosztа od njega rechi z Sz. Lukachem koterije Chine Apostolszke popiszal, y od Sz. Stefana vu nyh ie zapiszal: *Stephanus plenus gratiâ & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo.* Actor. c. 6. v. 8. Stefan pun Miloschе, y Iakoszti, chinilie chuda, y znamenja velika vu Lyudstvu.

Ako pak hochu Sz. Stefana priszpodobiti Sz. Patriarkam? najdemga chiszteszega od Iosefa, Iakscga od Iakopa: Ar Iosef buduch vablyen od iedne szame senè na nechiszto dello, po nieden pùt ni hotel privoljti. Sz. Stefan pak bilie odluchen od Sz. Apostolov na szlusbu y dvorbu nekoieh Udovicz, koieszu Apostolom, y drugem kerschenikom szlusile, nym pako Sz. Stefan moralie szluszíti, y vu uszeh potrebochah nym provigjevati, y tako snymi kontinoma prebivati; vendar nigdar z naimenszum miszelium szvoie divoiachke chiszтoche ni oszkrunil, unogo menie z kakovem dellom nechiszтem. Od Iakopa Patr. szvedochi Sz. Piszmo daszeie boril z Angelom czelu noch do zoriè: *Et ecce vir luctabatur cum eo usque mane.* Gene. 2. 82. v. 24. Y selechiszе oszloboditi krichalie: *Dimitte me.* Ibid. v. 26. Odpuszтime, Iakop pako tem chverszteie dersalie Angela govorechimu: *Non dimittam te, nisi benedixeris mihi.* Neodpuszтimte doklamgod mene neblagosz lovis. Od Sz. Stefana pak szvedoche Chinì Apostolszki daie bil pun Iakoszti; *Stephanus plenus gratiâ & fortitudine.* Za jakoga derszisze, y prestimava uszaki on koi

Nepriatela ſzvoiega preoblada, ali za unogo Jaſſega moreſze preſtimavati on koi ſam ſzebe zna, y more obladati: Sz. Stefan pako ne ienkrat, nego vechkrat; niti vu iednom, nego vu unogeh dugovaniah preobladalie ſzamoga ſzebe, kada naimre vu Mladoſzti ſzvoie prebivaiuch megy ſenami, nym ſzluſechi, y Goſzpodarech, chiſztoche ſzvoie z naimenſum miſzelium nechiſztum greſnum nigdar ni urazil, kaiſze more za vexi mirakulum derſati, neg polek ognya ſztati, terſze neſztopiti; po gnoyiu hoditi terſze neublatiti. Nili bila velika Iakoſt Sz. Stefana z koiumie on ſzam ſzebe obladal ſi nuchi vu obilyu Bogacztva, terſze ni izviſzil, niti izgizdal, Prijmlyuch tulike krivicze od Nepriatelov, terſze ni liſztor razſaloſztil, unogo menje raſzerdil, nego pache za njeie G. Bogamolil: *Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum.* Goſzpone ne uzemijm toga za greh.

Vczda hodmo k-Sz. Apoſtolom, ako budemo mogli Sz. Stefana kteromu Sz. Apoſtolu ſzpodobnoga naiti. Uzememo ſzi napervo naipervoga zmegy Apoſtolov, y kakti Herczega Apoſtolſzkoga Sz. Petra, od koiega ia ſtem daie imel troie fele lyubav. toieto lyubav proti G. Bogu, proti bliſnjemu, y proti ſzamomu ſzebe; Od lyubavi proti G. Bogu ia ſtem pri Sz. Ianuſu Evang. dagaie Chriſtus pital, *Simon Joannis diligis me?* Simon lyubisli mene? y Peter takije odgovoril: *Domine tu ſcis quia amo te.* Goſzpone ti znas date lyubim. Lyubav Petrovu proti bliſnjem zpoznavam iz oneh Chriſtuſseveh rechi. *Paſce oves meas, paſce Agnos meos.* Paſzi ouchicze, y lancze moie. Ar dabiga Chriſtus nebil zpoznaval lyublyenoga, y ſzkerblyunoga, za bliſnje ſzvoie, nebi-

mujh bil preporuchal. Lyubav proti ſzamomu ſzebe zpoznavaſze iz oneh Petroveh rèchi proti Chriſtuſzu rechenih: *Domine ſalvum me fac.* Goſzpone zvelichenoga mene vuchini. Razmo ovakove tri ſelle lyubavi iz nahagjam vu moiem deneſnjem *Sz.* Stefanu Muchenikuz: *Naipervo* imelie on goruchu lyubav proti Chriſtuſsu koteroga Veru Sz. ie tak ſzercheno, y ſztalno branil, daie zanyu, y za lyubav Chriſtuſse ie vu ſzvoie *Telo* dal na muku, ſzvoi ſitek na ſzmert, tak da more on ſzam od ſzebe rechi: *Propter te mortificamur tota die.* Niti vexe lyubavi Priatel proti Priatelu iz kazati more, nego kada za nie gatelo na muke, y ſitek na ſzmert dàie, polek oneh Sz. lanuſsa rèchi: *Majorem hâc dilectionem nemo habet, quam ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis.* Imelie lyubav *Sz.* Stefan proti bliſnjem unogo vexu neg Sz. Peter, koiuie naibolye onda pokazal kadaie za Nepriatele ſzvoie molil; onda kadaſzuga kamenuvali, kotie Chriſtus molil za one koiiſzuga na kris razpinyali: *Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum.* Niti ova njegova Molitva ni bila zahman, kot ſzvedochi *Sz.* Auguſtin: *Ut noveritis quantum valuerit oratio hujus S. Martyris.* Ako hochemo znati kulikeie haſznibila molitva Sz. Stefana? hodmo na ono meſzto kadeie bil kamenuvan, y onde hochemo naiti iednoga Mladenca za imenom *Saula*, koije chuval opravu oneh Sidovov koiiſzu Sz. Stefana kamenuvali, y tem nachinom onie pomagal Sz. Stefana kamenuvati, y druga unoga zla cinechi *Savel*, Chriſtus vendar poſzluhnuſsi Molitvu Sz. Stefana ſzmiluvalſzeie nad Saulom krichechi: *Saule Saule quid me perſequeris?* Savel Savel zakaime preganjas? y onda raſzvechen od Boſie Miloſche po-

Rom. c. 8 v. 36.

Joan. c. 15. v. 13.

S. Aug.

che-

chelie krichati na veſz glaſz: *Domine quid me vis facere?* Goſzpone kai hoches da vuchinim? kotero preobernjenie Saula na Paula, premislyaiuch Sz. Auguſtin, ovaſz govori: *Namſi Martyr Stephanus non oraſſet, Eccleſia Pauſz. 14. lum nunquam habuiſſet.* Dabi Mucheniſz Stefan onaſz nebil molil (toieto za Nepriatele) Sz. Mati Czirkva Paula nigdar nebi imela. Imelie lyubau Sz. Stefan proti ſzamomu ſzebe ſzadaie naimre na ſzvoie zkradnje vure krichal: *Domine JESU ſuſcipe Spiritum meum.* G. IESVS Chriſtus primi Duh moy. Adda morem ia ne ſzamo Sz. Petru, nego y iſztomu Chriſtuſsu priſzpodobiti Sz. Stefana vu lyubavi, y tako doſztami budi rechi od njega, da on molech za nepriatele, y muku za predragoga Priatela ſzvoiega Chriſtuſsa terpèch, ie ſzrechno vu Goſzponu zaſzpal: *Et cum hæc dixiſſet obdormivit in Domino.* Oh! ſzrechen, y ſzto iezero krat Blaſeni ſzenytakov, koteri zapreuſsi ochi, zvezauſsi chutenja, odreveniuſsi kotrige, dokonchauſsi ſitek telouni, razluchilie Telo od Duſse, y poſzlaliuie vuſivat ſitka vekovechnoga vu Diku Nebeſzku: *Obdormivit in Domino.* Zaſzpalie vu Goſzponu: koie rechi Sz. Peter Damianus ovak tolmachi. *Abſorptus eſt in claritatis abyſſum, & inter DEI ſui brachia requieſcens obdormivit ſecurus, & quietus in æterna pace.* Zaſzpalie Sz. Stefan, y kakti zamecknjen vu iednu nepreſzeſnu ſzvetloſzt, toieto vu naruchai Boga ſzvoiega Duſsiczu ſzvoiu ſzvetu ie zpuſztil, kade vu ſzigurnoſzti, y pokoyiu ſzrechno y veſzelo vekoma ſivela bude, Jednaka vu Dike uſzeh Boſieh Szvetczev.

Ovu veliku ſzrechu Sz. Stefana chuiuch, y premislyaiuch

syaiuch naideſze morebiti gdo zmegy vaſz N.N. koime bode selel pitati, odkudaie tulika Miloſcha Sz. Stefanu, da on ne ſzamo na zemlye vu Dobrotah, y Mirakuleh bilie ſzpodoben Sz. Patriarkom, Prorokom, y Apoſtolom, pache y vexi ioſche od nyh; y Na Nebu iednaki vu Dike Szvetczem Boſiem: *Similem illum fecit in Gloria Sanctorum.* Zverhu uſzega toga na ſzvoie ſzkradnje vure, imelie miloſchu videti Nebeſza odperta: *Video Cœlos apertos.* Vu Nebeſzah pako videlie IESVSSA ſztoiechega na deſznicza Otcza ſzvoga Nebeſzkoga. *Et JESUM ſtantem à dexteris virtutis DEI.* Y potom toga vu ona iſzta Nebeſza ſzrechno ie ulezel. *Unde huic omnia iſta?* Odkudaſzu ovomu uſza ova? uſze ove tulike Miloſche, y Dari? ja kuliko od moie ſztrani za naivexi zrok derſim, y preſtimavam uſzemu tomu ov, kaiti naimre ono iſzto ureme kadaſzu Sidovi Sz. Stefana kamenuvali, B. D. MARIA, z-Sz. Ianuſsem zkupa biliſzu onde nazochi, y za niega ieſzu Boga molili, kot unogi Sz. Piſzczi ſzvedoche, zmegy koieh nekoijſzu onda onde nazochi bili, y videli da megy Urati Effraima, y Ieruſalema, kudſze ide k-Dolczu Iosafat, y megy Gorum Olivetanſkum kadeie bil kamenuvan S. Stefan, nahagiaſze do deneſnjega dneva ieden velik kamen, na koiegaſzeie naſzlonila bila, kakti na meſzto kleczala ukup Sz. Ianuſsem doklamie terpelo kamenuvanje Sz. Stefana, y za njega zaſgano ie G. Boga molila. Oh! ter kotera miloſcha vexa od ove izmiſzliti, ali poſeletiſze more, koteruie Sz. Stefan imel na ſzvoie zkradnje vure, videchi polek ſzebe MARIV Dev. zaſze G. Boga molechu:

chu: Zverhu ſzebe pak Nebeſza odperta, y IESVSSA Szina Boſiega ſztoiechega, pache y iduchega ure po ſzvoiu Blaſenu Duſiczu.

Na potvergjenie pako te iſztine ia velim ovak; Sz. Kraly David popeva: *Dixit Dominus Domino meo, ſede à dextris meis.* Rekelie Goſzpon Goſzponu moiemu, ſzedi na deſzniczu moiu: Y to uſzaki dan vu Sz. Vere molimo: *Sedet ad dexteram Patris.* Sedì na deſzniczu Otcza: Vendar kadaſzeie pribliſavalo ureme ſzmerti Sz. Stefana, onda on ni ſzedel, negoie ſztal, kot ſzam Sz. Stefan ſzvedochilie govorech: *Video Cœlos apertos, & JESUM ſtantem à dextris virtutis DEI.* Vidim Nebeſza odperta, y IESVSSA na deſzno ſztoiechega: Ar IESVS ſztalſzeie bil iz ſztolcza ſzvoiega, y naprotije poſſel bil vernomu Priatelu, y ſzluge ſzvoiemu Sz. Stefanu za prieti z-chaſztium, y poſtenjem Duſiczu njegovu, y nyù vu Kralyeſztvo ſzvoie zapelyati. Kot navadu imaiu velika Goſzpoda chiniti, kada naimre doznaiu daie koi nyhov Priatel, y nym iednak pred Urati nyhovemi, hotechi k-nym doyti; Sztanuſze iz ſztolcza ſzvoiega, termu hitro naproti tekù, y njega z-euſzum chaſztium, y lyubauium primu, y gore z-velikem veſzelyem vu ſzvoiu Palachu zprème: Sz. Stefan potlambi bil Muku preterpel, y ono kamenie, kakti tulike Gemante, Rubine, y Smaragde vu naruchai ſzvoy prijmal, prijmlyuch za Nepriatele ſzvoie molil, zadobilſzie bil ſzvoium terplyunoſztium, y lyubauium proti Bogu, y bliſnjemu, ter naimre proti Nepriatelom, daie ioſche na ovom ſzvetu ſivuchi videl Nebeſza odperta: *Video Cœlos apertos.* Zverhu koieh rechi ovak lepo govori Sz. Maximus Biskup.

Pſal. 109. v. 1.

kup. *Judex Christi residet, Advocatus assurgit, hic stat ut suscipiat Stephani Martyris spiritum.* Christus IESVS Szin Bosyi kakti Szudez szedi, kakti Zagovornik goresze sztaie, y sztoi za prieti Dussiczu Sz. Muchenika Stefana. *S. Maximus Episc.*

Dokancham adda govorienie moie, y velim da ako mi tulikai selimo tuliku milosschu od G. Boga dobiti, da Christus Szin Bosyi na zkradnie vure nasse nam na pomoch y naprotj Dussiczam nasem doyde, kotie Sz. Stefanu dosse! potreba da mi Sz. Stefana vu lyubavi y terplyunoszti nasledujemo; potlam pak daszi mi niega za oszebujnoga Patronussa nasega izberemo, y on kot Priatel, y *Primicerius*. Bosyi hoche nam iz prosziti uszа koia seleli budemo; Ar akoie uszlisan onda bil, kadaie za Nepriatele szvoie, y protiunike Vere Katholichanszke kadaszuga kamenuvali molil? kulikо bolye, y berse bude poszlujnjen kada bude molil, y proszil za one koij njega chaszte, y postuiu. *Nunc multo magis exaudietur pro veneratoribus suis.* Veli Sz. Augustin, *quam tunc pro persecutoribus suis, pro quibus fuit efficax oratio, nam si Stephanus non oraſſet? Ecclesia Paulum non haberet.* Uszi adda uszi do iednoga uteczemosze k-Sz. Stefanu kakti Zaszstauniku kervaveh seregov Sz. Muchenikov, pod Herczegom y Vojvodum Christusem IESVSSEM, njega za pomoch proszemo, da y mi na nasse zkradnje vure budemo mogli uredni poszlati videti odperta Nebesza, y vu nye za nym uleszti onoga vekovechnoga veszelya vusivat.

Amen.

NA DEN Sz. IANUSSA EVANGELISTE.

Kak, y zakai *Sz.* Ianus Apoſtol, y Evangeliſta zmegy Apoſtolov, y Vucheníkov naibolye ie bil od Chriſtuſa lyublyen, y z-naioſzebuineſsemi Miloſchami nadelyen?

Hic eſt Diſcipulus ille, quem diligebat JESUS. Joan. c. 13.

Ovo je Vuchenik on kogaie lyubil JESUS.

ADda ne ſzamo megy lyudmi, nego tulikai y megy Boſanſzkemi Perſonami zpoznavaſze zoſzebnoſt vu izkazuvanju lyubavi proti Podloſnikom ſzvoie? Ako rauno ia ſtem vu Chineh Apoſtolſzkeh zapiſzano ſzuprotiſne rèchi, da naimre: *Non eſt acceptor perſonarum DEUS.* Ni prietnik lyùdi G. Bog illi da nekùbi iedne vech nego druge; *Ali* vendar ſtùch Sz. Piſzmo tuliko ſztaroga, kuliko Novoga zakona nahagjam da vu negdaſnjeh ſztareh Uremenah G. Bog imelie megy Podloſniki ſzvoiemi nekoie oſzebuine, koiemie vech zauffal, y proti nym vexu lyubav izkazal, neg proti oſztalem, kotſzu bili Abraham, Iakop, Moyſes, y Elias; Kai tulikaiſse ochiveſztoſze zpoznava y vu Druge *Boſanſzke* Perſone Chriſtuſsu Zvelichitelu naſsem, koi imaiuchi 70. Vuchenikov na zemlye ſivuchi, y 12. *Apoſtolov*, ter niednomu zmegy

Actor. c. 10. v. 34.

gyushzeh tulike lyubavi, y priatelshtva ni izkazal, kuliku proti shzamomu denesnjemu Sz. Ianushu Evang. Nitije niednomu tuliko zaushal, kuliko niemu kotnam to denesni Sz. Officium shzvedochi. *Hic est Beatissimus Evang. & Apostolus, qui privilegiô amoris præcipui, cæteris altius à Domino meruit honorari.* In Div. Offic. Ovoie on Vucheník koteri rádi oshzebuine lyubavi, megy oshztalemi na vechie od Goshzpona bil prestimavan, na vech izvisen, y vexeh zkrounoshztih Bosanshzkeh Delnik vuchinjen. Istinaie prava daie bila hvale uredna ona chaszt, y lyubav koteruie negda mudri Aristoteles proti shzvoiemu Skolniku Platonu izkazal, ka daie vu iedne Czirkve biluchinil napraviti ieden Oltar, y na njega poshztaviti kip Skolnika shzvoiega Platona, pod koiemie zapisal ove rechi. *Hic est ille quem probi omnes amare debent.* Ovoie on, koiega ushzi dobri, y chedni lyudi lyubiti moraiu. Zaradi njegove oshzebuine chednoshzti: Ali zakai ni pridal vu onom podpishzku: *Hic est ille sapientissimus virorum.* Ovoie on naimudreshi megy lyudmi, buduch da mudri Cicero iega za naimudreshega dersal, govorech da hoche rayshi z-Platonom vu govorienju faliti, neg z-drugemi Mudremi istinu govoriti. Negoie lishztor zapisal: *Hic est ille, quem omnes probi amare debent.* Ovoie on koga ushzi Dobri, y chedni lyudi lyubiti moraiu. *Aristoteles*, nai ushzaki znà, y veruie, da z-ovemi rechmi ie vexu chaszt izkazal proti skolniku shzvoiemu, neg ushzi oshztali vucheniki, hotechi on z-onemi rechmi dati na znanje da tulika mudrosht, chednosht, y dobrota Platonova, kakti prisilyuie lyudi dabiga lyubili. Unogoie rekel Aristoteles od Platona, y na unogo iega on prestimal, y izvisil:

Ali prez krayia, y konczа vexu lyubav, y preſtimanje ia zpoznavam iz deneſniega Sz. Officiuma, vu koiem Sz. Mati Czirkva popeva od Sz. Ianuſa na kulikoie on od Chriſtuſa bil lyublyen, y preſtimavan: *Hic eſt Beatiſſimus Evang. & Apoſt. qui privilegio amoris præcipui, cæteris altius à Domino meruit honorari.* Ovoie on Vuchenik, koi z-oſzebuineſsum lyubavium zverhu drugeh uredenie bil lyublyen y preſtiman biti. Koiu iſztinu ako *N.N.* ſelite znati? pripraveteſze na poſzluh, y Javamiu hochu pokazati.

Iſztinaie prava *N.N.* da G. Bog uſzaku Duſu chlovechanſzku, koteraſze prez ſzmertnoga greha nahagia nezgovorno lyubi, y za uſzaku Dobrotu velike Dare Nebeſzke nyè nadelyuie, tak da niedne Miloſche nemore nyè zkratiti niti zataiti, kotmi to ſzvedochi Sz. Piſzmo, kademi napervo daie, ono kaije negda rekel G. Bog od Patriarke Abrahama: *Num celare potero Abraham quæ geſturus ſum.* Kak budem mogel Abrahamu zakriti, chinenja moia, koia chinil budem? zverhu koieh rèchi Sz. Piſzma S. Ivan Chryſoſtomus ovak govori: *Quaſi homo homini loquens, ſic quodamodo cum ipſo loquitur, monſtrans nobis, quanto honore dignos decuit, virtute præditos.* Kakti chlovek chloveku govori, tak ſnym ie govoril (toieto G. Bog z-Abrahamom) kaſuch nam kulikoga poſtenja uredni iefzu dobri, chedni, pobofni, y Bogaboiechi lyudi. Ali vendar megy uſzemi Dobrotami, naivexe hvale, y preſtimanja ie uredna Chiſztocha, kotmi to ſzvedochi ona Zaruchnicza S. Piſzma: *Dilectus meus mihi, qui paſcitur inter lilia.* Moy dragi Zaruchnik naibolyeſse naſzladuie z-chiſztochum, y duhum lepeh beleh lilijh, kar-

Gen. c. 18. v. 17

S. Jan. Chryſoſt. hom. 6. in Gen.

Cant. c. 2. v. 16.

nam

tam Filo Biskup ovak potvergjuie: *Hoc est qui versatur inter castos, horum enim odore delectatur Dominus.* Oude pak nai nigdor neſtima dabi ova Zaruchnicza govorila od zemelyſzkeh lilijh, nego po oveh liliah ona razme chiſzte Duſe, koieſzu pred liczem Boſiem kot tulike lepe, bele, chiſzte lilie, vugodnu duhu Bogu, y uſzemu Nebu iz ſzebe daiuche, megy koteremi nairajſsi prebiva Zaruchnik Nebeſzki. *Horum enim odore delectatur Dominus.* *Philo Episc.*

Naivexi pako tomu ie zrok daſze on tak iako rad s-chiſztemi Duſami pajdaſsi, y nye lyubi, kaiti uſzaka ſztvar ſzebe ſzpodobnu ſztvar lyubi: *Omne simile, diligit sibi simile.* Govore mudri Filoſofiuſsi: Duſe pak kotere chiſztochu obderſavaiu ſzpodobne poſztaiu Zaruchniku Nebeſzkomu, adda ni chudo daie on tak nezgovorno lyubi. Tomi lepo poſzvedochiti hoche, ono kai ſtem vu Sz. Piſzmu, kadabi G. Bog bil ſztvoril ſzvet, y uſze ſztvari, naizadaie rekel. *Faciamus hominem ad Imaginem, & similitudinem nostram.* Vuchinemo chloveka na kip, y ſzpodobu naſsu. Kade Sz. Baſilius ſeleiuchi znati, izpitava zakaije rekel G. Bog: *Ad similitudinem nostram.* Na ſzpodobu naſsu? kaije to bilo potreba govoriti? Jedaſze morebiti Boſanſzke Perſone niſzu mogle megy ſzobum pogoditi, y razumeti? Ah ne, ni tomu tak, odgovaria Sz. Navuchitel, negoie to Otecz Bog Nebeſzki za nas Navuk hotel rechi, toieto vu to ime dabiſze mi terſzili polek kerhkoche naſse zeuſzum moguchnoſztium nyemu ſzpodobni biti. *Ad similitudinem dixit, ut pro viribus humanis DEO similes fiamus.* Kakovem pako nachinom nyemu naiberſe, y naibolye ſzpodobni more- *Gen. c. 1 v. 26.* *S. Basil.*

remo poſztati ? poſzluſsaite Sz. Auguſtina, koivaſz
S. Aug. ovak vuchi: *Tanto DEO quisque est similior, quanto ab Immunditia recedit.* Tulikoie G. Bogu uſzaki chlovek ſzpodobneſsi, kuliko chiſzteie ſive; y tako chimie chlovek G. Bogu po chiſztoche ſzpodobneſsi, ztemie njemu dragſi, y lyublyeneſsi.

Pourachamſze nazad k-lyubavi od koieſzem pochel govorienje moie. z-koium naimre Sz. Ianus od Chriſtuſsa ie bil lyublyen, od koiega Sz. Mati Czirkva na deneſsni dan popeva. *Hic est Discipulus ille, quem diligebat JESUS.* Ovoie on Vuchenik kogaie lyubil IESVS zverhu koieh rèchi mudri Ianſenius govori ovak.
Janſen. de S. Joan. *Cæterum cùm omnes diligeret Dominus, Joannem tamen eximiè & singulariter inter omnes dilexit, ita ut singularis, & familiaris amoris erga eum exhiberet signa.* Lyubechi uſze Vuchenike y Apoſtole ſzvoie Chriſtus, Ianuſsa vendar oſzebuinem nachinom ie lyubil, tak da oſzebuina znamenja lyubavi proti njemu ie izkazuval: Ar nili bilo oſzebuno znamenje lyubavi Chriſtuſseve proti Sz. Ianuſsu, kadamuie preſzvetli Obraſz pokazal? Nili bilo znamenje lyubavi kadagaie vu Ieruſalem poſzlal vecherie pripraulyat? Sztanovito ie: Ali kaiti ove lyubavi ni ſzamomu Ianuſsu Chriſtus izkazal, buduch da Iakop, y Andraſs ovudſzu ſnym hodili: Nego ono, onoie znamenje oſzebuine lyubavi, onaie naivexa Miloſcha, kadatigaie na perſzah ſzvoieh Chriſtus puſztil naſzlonjenoga leſati, na one ſzvoie zkradnje vecher e; Ona, onaje naivexa lyubav y Miloſcha proti Sz. Ianuſsa izkazana, dagaie Chriſtus hotel na gore Calvarie ſzobum imeti kakti zachuvara, branitela, y razveſzelitela ſzvoie lyublyne Mayke

ke MARIE. Iosche vech, y onde na one Gore, na krisu razpet, Dusu szvoiu *Sz.* zpuschaiuch, Mayke szvoie MARIE na meszto szebe za *Szina* ie preporuchil, izruchil, y osztavil szvoga naidragsega Vucheniza *Sz.* Ianussa. govorechi nyè: *Mulier ecce Filius tuus.* Sena ovo *Szin* tvoy; Oh! terkakova vexa, y prestimanessa znamenja lyubavi mogelie Christus *Sz.* Ianusu izkazati, negmuie izkazal?

Koteroga preszrechnoga Apostola kada ia razmislyam naszlonjenoga zverhu Christusseveh Perszih pochivati, vidimisze szpodoben iedne male szreberne y pozlachene vuricze koiu veliza Goszpoda za nadri szvoiemi polek szercza nosze; Vure ieszu iedno mudro izmislyenie, iedno razumno dello, naidusze pak usakoiachke, velike y mense selezne, najdusze tulikai y naimense szreberne y pozlachene; velike vure od mestra napraulyaiusze za obchinszku potrebochu y hasen, male pak vuricze za nàdra y perszi Goszpoczke; Kuliko kotacheu nahagjasze vu velikeh selezneh vurah, tuliko y u szreberneh maleh; kak velike vure razluchavaiu ureme, y obznanuiu vu kakovom sztalisu den, ali nochsze nahagja; tak kasu, y obznanuiu usza, naimense vuricze; Ali vendar male vuricze iesu prestimarese, neg velike. Takove velike vure bilisu usi *Sz.* Apostoli od Nebeszkoga Mestra izmislyene y napraulyene za obchinszku usega szveta, y Naroda chlovechanszkoga hasen, kotereh glasz chulszeie po uszem sirokom szvetu. Polek oneh Davidoveh rèchi: *In omnem terram exivit sonus eorum.* Vuricza pak mala szreberna y pozlache- *Psal. 18. v. 5.*
na znamenuie denesnjega *Sz.* Apostola, y *Evangelistu*

Ianuſa, ſkoteru Meſter Nebeſzki za ſzamoga ſzebe, y za Mater ſzvoiu predragu MARIV ie iz chiſztoga ſzrebra Divoiachke chiſztoche napravil, y z-lyubavum pozlatil, ſkoteru hotelie imeti na perſzah ſzvoieh. *Qui ſupra pectus Domini in Cœna recubuit.* Od kotere preſtimane vuricze lepo govori Franciſcus Labata: *Congregatio Sanctorum velut Horologium quoddam cæleſte eſt, ad enarrandam Gloriam DEI. Joannes autem Horologium minus, ſed in quo ea continentur quæ in magno. Hoc autem condidit DEUS pro ſinu ſuo, in ſinu enim erat quando ſonuit hora ejus ut tranſiret ex hoc mundo ad Patrem, & ſicut hujusmodi Horologium aureum ſolet eſſe, nam ad ſinum Principis tale decet eſſe; ſic autem fuit Joannis charitatis auro reſplendens.* Szpraviſche Szvetczev Boſieh, ie ſkakti iedna vura Nebeſzka, za nazvezatiti Diku Boſiu. Sz. pak Ianus Evang. ie iedna mala vuricza, vu ſkoieſze uſza zaderſavaiu, koia vu velike. Ovu pak vuriczu malu vu chinilie G. Bog za perſzi ſzvoie, arie onda na perſzah naſzlonyen leſal, kadaie vudrila vura da mora iz ovoga ſzveta preminuti; y kakti ovakove vuricze ieſzu naivech pozlachene, takſzeie y Sz. Ianus ſzvetil z-lyubavium pozlachen.

Franc. Labata. in Theſ.

Daſze pak vu Sz. Ianuſu kakti vu male vuricze uſzi oni ſkotachi Miloſchy Darov Boſieh, kakti y Szveteh Dobroth nahagjaiu, kakti vu velikeh vurah uſzeh Boſieh Szvetczev, tomi ſzvedochi Sz. Tomas de Villa Nova ovemi rechmi. *Omnium quippè dignitatum Titulos, omnes gratias, & honores quos per alios domus ſuæ famulos & officiales ſerm. de S. ſparſim diviſit, in hoc uno plenius accumulavit.* Uſzeh chaſztih Tituluſse, uſze Miloſche, y Dare, ſkoieie G. Bog razdelil ſzvoiem vernem ſzlugam, y Priatelom Hiſe ſzvoie,

D. Thom de V. N ſerm. de S. Joan. pag 110.

vu

vu ovom iednom iedinom (toieto Sz. Ianuſsu) ie poſztavil, y njega ſnymi napunil, y okinchil: *Kako* dabi hotel rechi ov *Sz.* chlovek-y Navuchitel *Thomas*: Iſaias, *David*, Ieremias, biliſzu Proroki. Peter, Iakop y Andras, biliſzu *Apoſtoli*. Lukach, Marko, y Matheus, biliſzu Evangeliſtæ. Stefan, Lourencz, y Sebaſtian, biliſzu Mucheniki. *Ferencz*, Dominik, y Bernard, biliſzu Szpovedniki. Barbara, *Katarina*, y Apolonia bileſzu Devicze. Toie uſze prava iſztina; ali Proroki niſzu bili *Apoſtoli*; Apoſtoli niſzu bili Evangeliſte; Evangeliſte niſzu bili Mucheniki; Mucheniki niſzu bili Szpovedniki; Szpovedniki niſzu bili Devicze. Sz. *Ianus* pak uſze ove chaſzti y Tituluſze ſzam ima, y zeuſzemi ovemi Tituluſsi onſze dichi, arie on bil Prorok, Apoſtol, Evangeliſta, Muchenik, Szpovednik, Devicza. *Joannes enim unus omnium Sanctorum laureas meruit, & obtinuit.* Veli mudri Cornelius, da naimre S. Ianus ſzam uſzeh Boſieh Szvetczev Chaſzti, Dike, Hvale, y Tituluſse ie zaſzluſil, y zadobil. O naiſzrechneſsi Sz. Ianus! O Ianus naiſzveteſsi! *Cornel. à Lap.*

Velike Chaſzti, veliki Tituluſsi biliſzu ovi do vezda napervo doneſseni od Sz. Mudreh Navuchitelov zkoiemiſze dichi nas deneſsni Sz. Patronus Ianus Evangeliſta; Ali ioſche ieden vexi negſzu uſzi ovi ie zaoſztal, koiega ako tulikai ſelite znati N.N. poſzluſsaite ne mene, nego zgora imenuvanoga Sz. Tomaſa koi dokancha ſzvoie govorienje od Chaſzti, y Tituluſsev Sz. Ianuſsa ovak: *O magnum dilectionis indicium! ſuo loco apud Matrem ſubſtituit eum, & pro ſe in Filium reliquit eum, huic gratiæ quid quæſo addi potuit?* Oh preveliko, previſzoko, *D. Thom de V. N. Con. de S. Joan.*

y nigdar zadoſzta prehvaljeno znamenje lyubavi? Da naimre Chriſtus na meſzto ſzvoie iega pri Matere ſzvoie puſztil, y na meſzto ſzebe nyè za Szina oſztavil, ove tulike, y tak velike miloſche kaiſzeie moglo vech pridati? *Quid addi potuit?* Govorete vezda ſzlobodno *N.N.* proſzimvaſz z-*Sz. Tomaſem*, da povesſzte ako znate, ieli Sz. Ianus mogel kakovu vexu Milochu, y Chaſzt ne ſzamo na zemlye, nego y na Nebu dobiti od ovè? toieto, daie ureden bil poſztati Szin Matere Boſie, y tako *Titulus* Szina Boſiega nekem nachinom zadobiti. *Vide ergo quantum dignitatis Joanni accreſcat, quod Unigeniti Filij DEI Titulum quodamodo meruit obtinere.* Veli *Sz. Tomas.* Vidim da uſzi muchite, y zpoznavam dami nigdor nesna povedati kakovu vexu Miloſchu, y chaſzt bi mogel bil Sz. Ianus zadobitiſzi, negſzje zadobil? odgovoremo adda *Sz. Tomaſu* na nyegovo pitanje: *Quid addi potuit?* Kakovu Miloſchu, Chaſzt, y Titulus mogelſzje *Sz. Ianus* zadobiti y zaſzluſiti vexu, negoſzje zadobil y zaſzluſil, ter reczemo uſzi iednem glaſzom: *Nihil addi potuit.* Nikai vech ni mogel dobiti, nit zaſzluſitiſzi.

Idem ib.

Buduchi pak to iſztina, da niti Chriſtus ni znal vexe lyubavi *Sz.* Ianuſsu iskazati negmuie iskazal; Niti Sz. Ianus mogelie vexu Miloſchu, y chaſzt od Chriſtuſsa dobiti, negie dobil; Tomi konche povechte. Kem nachinom y kak ſivuchi *Sz.* Ianus tuliku lyubav, Miloſchu, Chaſzt, y takou Titulus ieſzi zaſzluſil, y zadobil? Uffamſze daſze niſzte zpozabili iz pochetka vezdaſnjega govorienja moiega, iz koiega uſzeh teh Boſanſzkeh Darov naipervi, y naivexi zrok naileglye zpoznati morete, da naimre iedna iedina Chiſztocha Sz. Ianuſsa,

nje-

njegaie taé dragoga y Ljubbenoga zverhu uszeh drugeh Apostolov y Vuchenikov Christusu vuchinila. *Quoniam specialis prærogativa castitatis ampliori dilectione fecerat eum dignum.* Y sztanovito ni drugach, ar Chisztocha, ako veruiemo Sz. Bonaventure ie kakti ieden fundamentum uszeh drugeh Dobroth, y Darov Nebeszkeh, kainam ov Sz. Navuchitel z-iednum priprosztum prisz podobum szvedochi: Znate (veli on) da kada Malari hote kakov kip zmalati, naipervo posztave zverhu deschene Table belu farbu, za fundamentum, prez koiega beloga fundamentuma zverhu deszke nikai nemogu malati, kaé pako ov fundamentum ie posztaulyen, onda pochnu zverhu njega uszakoiachke farbe posztaulyati, doklam ieden lep kip zmalaiu kaégoder szami selé, y hote. Rauno tak Malar Nebeszki G. Bog kada hoche iednu Dusu nakinchiti z-presztimanemi farbami szvoieh Bosanszkeh, Miloszch, y Darov, naipervo pázi imali ona Dusa fundamentum Chisztoche, koteru Chisztochu ako nenajde? nikakve farbe Miloszche szvoie nemore na nyu posztaviti, niti nyu z-nikakovem Darom Bosanszkem zverhunaturalszkem nadeliti more, po szvedochanszтvu Sz. Gregura Pape: *Nullum opus est aliquid sine castitate.* Kade pak naide Malar Nebeszki fundamentum bele farbe chisztoche? ah onde on na szvoiu szpodobu prelepi kip namala, buduch da kot Sz. Cyprian govori: *Castitas est virtutum conservatrix.* Chisztocha ie uszeh Dobroth Chuvaricza. *S. Greg. Pap.* *S. Cypr.*

Takov fundamentum uszeh Dobroth Chisztochu naszelie bil Malar Nebeszki Christus IESVS vu Sz. Ianussu, toieto fundamentum chisztoche neoszkrunjene kak-

ti iedne bele farbe, zverhu kotere onie naipervo poſztavil farbu cherlenu goruche lyubavi proti *Bogu* y bliſnjemu, ar od onudſze more zpoznati naibolye kakie Sz. Ianus ſzvoiega predragoga Meſtra lyubil, daga ni hotel tia do kriſnoga dreva oſztaviti, kadagaie ieden Apoſtol prodal, drugi zatail, oſztali uſzi oſztavili, pobegnuvſsi od velikoga ſztraha. *Et relicto eo omnes fugerunt.* Daie pak lyubil bliſnjega ſzvoiega, toſze zpoznati more iz oneh rèchi, kotereie tulikokrat ponaulyal Vuchenikom ſzvoiem govorech: *Filioli diligite alterutrum.* Szinki lyubeteſze megy ſzobum- Drugoch, poſztavilie na fundamentum bele Chiſztoche, polek cherlene farbe lyubavi, tulikai ſutu farbu Chednoſzti, y Tihoche, ar Sz. Ianus megy uſzemi Apoſtolmi naibolyeie naſzleduval Meſtra ſzvoiega Nebeſzkoga vu chednoſzti, tihoche, y krotkoche, tonam ſzvedochi Albertus Magnus piſsuchi od Sz. Ianuſsa: *Præ cæteris Apoſtolis manſuetudine Chriſto erat ſimilior.* Za ſutum farbum chednoſzti poſztavilie farbu zelenu, kotera farba znamenuie ſztalnoſzt vu pregoneh. Sztalenie kruto bil Sz. Ianus vu uſzeh pregoneh, y Mukah, koi unogokrat bilie vu pogibelyah ſzmertneh, naimre onda, kadaie bil poſztaulyen vu ieden kotel pun goruchega olya, y kadaie pehar pun chemera pil tonam ſzvedochi Pater Hieremias Drexelius piſsuch od Dobroth, y Szvetoſzti Sz. Ianuſsa. *Quinta Excellentia, Perſeverantia Martyrialis, multoties fuit in periculo mortis, quando fuit miſſus in ferventis olei dolium, quando fuit relegatus in Inſulam Pathmos, & quando venenum bibit.* Peta Zverſsenoſzt Sz. Ianuſsa ie ona ſztalnoſzt na Mukah, koteri unogo kratie bil vu pogibelyah ſzmertneh, kadaie naim-

Albert. Magnus

Ieremias Drexel. de Excel S. Joan.

naimre poſztauly en bil vu kotel kipuchega olya, kadaie pretiran bil vu otok Patmos, y kadaie chemer pil; uſzigderie Sz. Ianus ſztalen obſztal, uſza ſzercheno y veſzelo podnaſsaiuch, za lyubav predradoga Meſtra ſzvoiega.

Za zelenum ſarbum poſztavilie y modru, koiaſze Diachki zove: *Color cæruleus ſeu Cæleſtis.* Toieto, poſztavilie na kip Sz. Ianuſsa Malar Nebeſzki, y modru ſarbu mudroſzti naimre takove z-koiumie on doſzegel viſse neg uſzi Doctori Sz. Matere Czirkve, ar tia do naiotaineſseh zkrounoſztih Boſanſzkeh, zbog kotere mudroſzti priſzpodablyaſze iednomu Orlu, koteroga naivexe veſzelye ie gledati vu Szuncze; Taky Sz. Ianus imelie naivexe veſzelye od zkrounoſztih Boſanſzkeh govoriti, y nye premudro izpiſzavati, od koiega Sz. Tomas Angelſzki ovak ſzvedochi: *Quia cæteris altius arcana Divinitatis intuitus eſt, merito Aquilæ comparatur.* Ove pak mudroſzti tak velike, kakove nigdar njeden chlovek ni imel, drugi njeden zrok ni bil, nego ona njegova tak zverſsena chiſztocha od kotere zverſseneſse nigdar njeden chlovek ni imel: Ar kot Nechiſztocha telounà, temen, y ſzlep razum chinì, damu nedà razmislyati zkrounoſztih Nebeſzkeh, kot Sz. Gregur Papa ſzvedochi: *Carnalis delectatio mentem quam inficit, obſcurat, ut veri luminis claritatem non videat.* Tak chiſztocha Duſse, y Tela, raſzvetchuie takovoga chloveka, da more lehko tia to Tronuſsa z-razumom ſzvoiem doſzechi, ar chiſztocha nyh chinì Bogu drage, y zato kakti tulike Orle, ali druge Pticze, podiſeijh G. Bog tia vu Nebeſzku viſzinu. *Quia ſicut aves, mundos corde, munditia ad ſupernarum Cœleſtiumque rerum*

S. Thom. Aquin.

S. Greg. l. 4. Dial c. 36.

Aſcanius

rum

rum contemplationem attollit, & sublevat. Veli nekoi vezdasni Piszecz y Tolmachnik Sz. Piszma Askanius tak imenuvani. Rauno tak nasega denesnjega Sz. Ianussa njegova chisztocha ie podignula kakti iednoga Orla tia do Neba, pache ne szamo do Neba, nego chesz ussa Nebesza, y chesz usze Koruse Angelszke, tia vu *Tronus* Ptesz: TROVSZTVA, kade zagledavsi on Rech vekovechnù, po kotere szu usze sztvari vuchinjene, glasznoJoan. c. 1. v. 1. ie zakriknul: *In principio erat verbum, & verbum erat apud DEUM, & DEUS erat verbum.* Oh! Blaseni adda sztojezero krat takov chlovek, komuszu odkrite zkrounoszti Bosanszke, y Nebeszke; *Beatus homo cui revelata sunt secreta Cælestia.* Kakove zkrounoszti nigdar njednomu ne szamo chloveku, nego niti Angelu odkrivene niszu bile, y zatoiszto Mudri Origenes ovak na vesz glasz kriOrigen. hom. 2. de diverss chi. *O benedicte Paule! raptus es, ut ipse asseris in tertium Cælum, & Paradisum, sed non es raptus super omne Cælum, & Paradisum: Joannes omne Cælum condituru, omnemque creatum Paradisum, hoc est omnem humanam, Angelicamque transgreditur naturam.* O Blaseni Pavel! Zamek njenszi bil, kot szam govoris vu tretie Nebo, ali niszi zamek njen bil zverhu uszeh Nebesz: Ianus pak izvisenie bil zverhu uszeh Nebesz sztvorieneh, toieto zverhu Nature chlovechanszke, y Angelszke bilie povisen, ar kai njeden clovek niti Angel ni videl, niti razumel, toie Sz. Ianus videl, y razumel.

Gdo vezda ova, tulika chuiuch od Sz. Ianussa, bude mogel dvoiti, ali taiti da onni bil naiszercheneszi, y nailyublyeneszi Priatel Kralya Neba y Zemlye? od koiega neprepuschaiuchimi ureme dalye govoriti, zato primo

moranszem y ja dokonchati govorienje moie z-onem mudrem Oratorom Kralya Alexandra, koi Kraly imalie iednoga Priatela Imenom Efestiona tak szebe dragoga, da ne szamo iega iz pravoga szercza lyubil, njemu usze szvoie zkrounoszti zauffal, natulilo daie od njega govoril *Ephestion alter ego.* Kaiszem goder ia, toie y Efestion. Zapovedal be ienkrat Alexander szvoiem Oratorom da uszaki povè kai k-chaszti, y posteniu szvoiega dragoga Priatela Efestiona, na njegou Godouni dàn naizadni neznaiuch kai vech povedati, kai drugi nebi povedali bili zato iszto, dojduchi on na Prodekalniczu, iz koiebi pred uszem Dvorom Kralyevoszkem bil moral hvaliti Efestiona vuchinivsi niszku Reverenczu naipervo Kralyu, poklam pak Efestionu Priatelu njegovomu ter zchetiremi rechmi ie pochel, y dokonchal szvoie govorienje, koie rechi ieszu ove: *De dilecto nunquam satis.* Od dragoga nigdar zadoszta, koie rechi zrekuchi znovich poklonilszeie Kralyu, y Efestionu y odisselie iz Prodekalnicze, hotechi dati na znanje, da kaibi goder gdo govoril od chaszti, y Prestimanja onoga, koga Kraly tak iako lyubi y prestimava, nigdar zadoszta povedati nebi mogel. Rauno tak y ja ò N.N. moie vezdasnje govorienie dokancham, znaiuch dobro, da kai goder Ja, y uszi moij Tovarusi Prodekatori budemo govorili od velichanszтva Sz. Ianusza tulikoga Priatela Kralya Nebeszkoga, nigdar zadoszta nepovemo, nigdarga zadovolyno neprehvalimo, zakaizato klanyamsze y Ja iz glubine szercza moiega tia do cherne zemlyè, velikomu Alexandru Kralyu Neba y zemlye, y naidragsemu Priatelu nje-

govomu Sz. Ianusu Evangelisti denesnjemu Godounjaku Preodichenomu, terz-malemi rechmi dokancham: *De dilecto nunquam satis.* Od dragoga nigdar zadoszta, *Amen.*

NA Sz. DROBNE DECZE DEN.

Kak G. Bog kastiguie grehe Otchinszke, vu nyhove Decze; y grehe Dechinszke, vu nyhovch Otczèh.

Vox in Rama audita est, ploratus & ululatus multus. Math. c. 2. v. 18.

Glasz vu Rame chuien ie, plach y Narekuvanje veliko.

ZNam dobro, y prez uszakoga dvoienja veruiem, da uszaki zmegy vasz N.N. ie vechkrat zkusal, y zpoznal kai hochu ia vezda predvami rechi, da naimre vu njednom Uremenu leta, nisze vugodneie setati po iednom lepo obdelanom Vertu, Ternaczu, ali Czvetniaku, nego ò Uremenu Protuletia, kada naimre zachnu travicze iz zemlyè rászti, y zelenitisze, kada iz oneh travicz pochnusze vankazati uszakoiacke prelepe Rosicze, razvjatisze, y szvoium lepotum Ochi, à vugodnum du-

hum

hum noſze chlovechanſzke naſzladuvàti: Kada pochne dreu e vu ternaczeh ſzvoie pupke kazati; vu Vinogradeh terſzi obilno grozdia, a na Polyu ſzterni uſze puno latià van poganiati; Oh! kakovo veſzelie chùte vu ſzvoieh ſzerczah oni Goſzpodari videchi na Protuletie tak dober pochetek, Uffaiuchiſze dobru Jeſzen imeti, y vu zime ſzvoieh trudov ſzrechno, y veſzelo vuſivati. Aliſze pripetì da dojde na on Vert, Ternacz, ali Vinograd ieden nagel viher, koi uſze polàmlye, iedna tucha koia uſze potùche na drevu ſzverſiè; vu Vinogradeh mladiè; Na ona polya pako czvetnjake, y verte, dotèche ali iz zraka, ali koiega potoka nagla voda koia uſze czvetie y veſz Sitek pomùli, potopì, y naniſtar ſzpravi. Kai Goſzpodar videchi da uſzi njegovi ſztroſki, trudi, y ſzkerbi pozluſzu presli, y na niſtar dosli, Oh! kuliku tugu y ſaloſzt vu ſzvoiem ſzerczu chuti, kak milo zdihava, plache, y narekuie? togami ni bolye potreba tverditi arſzte ſzami tomu dobri ſzvedoki. Nekai takvogaſzeie N.N. deneſni den pripetilo vu Bethlehemſzkom Varaſsu, kade iedvai Zemlya Materinſzkeh vutrob van iz ſzebe ie porodila one lepe Roſicze, lepo klaſziè, y mladiè, toieto onu Drobnu Dechiczu, nad koium raduvaliſzuſze Roditeli, uffaiuchiſze pod zimu ſzvoie ſztaroſzti z nyhovum pomochium ſiveti: Ali dojduchi deneſni den ieden ſztraſen nagel viher zverhu nyh ſzerditoſzti nevernoga Kralya Herodeſsa, koterije uſze one prelepe Roſicze, y Mladicze, onu reku malyahnu Dechiczu pomoril, y porasal: *Herodes iratus occidit multos pueros.* Y z povodnjum kervi nyhove potopil, pomùlil, y zkonchal, kai videchi nyhovi Otczi, y Matere

Oh kuliku ſaloſzt! vu ſzvoieh ſzerczah ieſzu chutili, kak ſuhko plakali, y narekuvali? *Vox in Rama audita eſt, ploratus, & ululatus multus.* Veli deneſni Sz. Evang. daie po uſzem Bethlehemu, y kotareh njegoveh bil chuien glaſz tuſneh Roditelov, plach, y narekuvanje; oude morebiti bime gdo rad opitati, kaiſzu ona mila malyahna Dechicza Herodeſsu bila kriva, daieie tak nemilo od ſzvoieh ſzoldatov vuchinil porasati? Na kai drugo neodgovariam, nego ſzamo velim, da kaiſzugoder one Roſicze vu ternaczeh, one mladicze vu Vinogradeh, ono klaſzie na polyu, ono ſzadoveno ſzverſie na dreuiu kriva Vihrom, z Povodnyam; to ona Dechicza Herodeſsu. Kakov adda zrok moralie biti tak nemilomu poraſanju ni krive, ni duſne Dechicze? vu tomſze diſputuval nebudem, arſzem nakanil iz toga, ov. na moy Czily zrok izpelyati, da naimre y uſzaki dan G. Bog tem nachinom vu one drobne, ni krive, ni duſne Dechicze kaſtiguie grehe nyhoveh Roditelov, y ſzuprotiunem nachinom grehe one Deczè k-pameti dojduche, vu nyhoveh Roditeleh, kot to uſzem za potreben y haſznovit nauk pokazati nakratkom hochu.

Da uſze Sz. y Boſanſzkò Piſzmo ie puno uſzakoiachkeh zkrounoſztih, vu tom nikakvoga ni dvoienja: Ali oſzebuinem nachinom kadaſzem zverhu vezdaſnjega moiega govorienja miſzlil, zaplelſzemſze iako z-moiem razumom vu rechenom Sz. Piſzmu bil; ar ia naipervo nahagjam pri Sz. Ezekielu zapiſzane ove rechi. *Ezech. c. 18. v. 20. Filius non portabit iniquitatem Patris.* Szin nebude noſzil hudobu Otcza ſzvoga, toieto hoche rechi, nebu kaſtigan Szin za hudobu, y grehe Otcza ſzvoiega, nego on

ſzam

szam kastigan bude, koi zagresi: *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Vu knigah pak Izhoda nahagjam da G. Bog szam govori da on kastiguie grehe Otczev vu nyhoveh Szineh, toieto vu nyhove Decze tia do tretiega, y chetertoga pokolenja. *Ego sum Dominus DEUS tuus fortis Zelotes, visitans iniquitatem Patrum in filios in tertiam, & quartam generationem eorum.* Iaszem G. Bog tvoy Jaki, pchagjaiuchi grehe, y hudobu Otczev vu Szineh, tia to tretiega, y chetertoga pokolenja: y malo nise vu oveh iszteh knigah nahagjam zapiszane ove rechi: *Qui reddis iniquitatem filijs, ac nepotibus in tertiam & quartam progeniem.* Koteri pourachas grehe Szinom, y Unokum do tretiega, y chetertoga pokolenja. Kakfze adda ova mogu szlagati, y kakfze moraiu razumeti? Ja sztanovito nebi znal dabimi mudri Abulensis Zroka nepovedal, y mene neuputchaval govorechi, da ova kastiga mora biti ali vekovechna, ali uremenitna: ako vekovechna? *Nunquam puniuntur filij pro Patribus.* Toieto nigdar Szin nebude oszugjen vu pekel za Otchinszke grehe, y oudesze potverguie *Decretum* Ezekiela Proroka: *Filius non portabit iniquitatem Patris.* Akoie pak kastiga uremenitna? Oh! onda morem hengèducati da G. Bog more kastigati Szine, za otchinszke grehe: *Visitans iniquitatem Patrum in filios.* Zverhu chesza Sz. Peter Chrysologus ochitneie govori overechi. *Parentis vitium, filiorum exitium.* Otchinszki grehi Dechinszko zkonchanie, y to z-iednum peldum potvergjuie govorech: *Nunquid non in semine tota arbor? vitium ergo seminis, exitium est totius arboris.* Nezadersavalisze vu iednom zernu szemena

Ibidem

Exodi c. 20. v. 5.

Ibid. c. 34. v. 7.

Abulens

S. Petr. Chrysol. ser 3.

uſzako naiviſse drevo? ſalinga adda ſzemena, ie zkonchanje uſzega dreva, toieto ako ſzeme ie gnylo, ali chervivo, y piſsivo? drevo tulikai ako y zraſzte za haſzen nebude; Tak rauno Otczi akoſzu greſni? Szini nyhovi tulikai nebudu za haſzen, nego neſzrechno budu morali poginuti.

Ali oude vidimiſze dabimi nekoij hoteli rechi, da one rechi drugachſze moraiu razumeti *in Moralibus*, drugach *in Materialibus*. Ali Szin, y Otecz takſze razumeti nemogu, ar ako Szin ſive prez greha, ni ureden kaſtige. Eh nikai zato, odgovaria Sz. Peter Damianus na meſto Petra Chryſologuſza. Hodete veli vu perve knige Kralyeuſzke, y onde hochete naiti zapiſzano daſzuſze Filiſteuſsi z-Sidoumi voiuvali, vu koiem boyiu megy
1. *Reg. c.* 31. *v.* 4. unoſinum mertveh oſztalie tulikaiſse Kraly Saul ranjen: *Arripuit itaque Saul gladium, & irruit ſuper eum.* Popalie Saul mech, y opalie zverhu njega raiſsiſze ſzam umoriti, neg vu ruke nepriatelſzke doſzpeti: Ali ako budemo dobro razglèdali ona mertva trupla, hochemo megy nymi naiti y Herczega mladoga Ionataſsa mertvoga: *Et percuſſerunt Jonatam.* Veli Sz. Piſzmo, daie Saul neſzrechno vu onom boyu oſztal, niſze tomu chuditi, arie bil gizdav, Jadoviten, Blaznik, y Pregonitel Sz. Kralya Davida; Ali Ionatas, koterije bil ponizen, poboſen, miloſztiven, y priatel Sz. Davida, zakaije pogubil Kralyeſztvo? morebiti po neſzreche, y pripechenju? ne: Morebiti da kot uſzaki ſzerchen Junak naipervije ſzvoie perſzi pokazal nepriatelom? ali pak naizadnjſzeie ſnymi harczuval, y boriti hotel? ne, ne, odgovaria Sz. Peter Damianus: *Ionatas cum & in DEUM pius, & S. Pro-*

S. Petrus Damian. Ser. 13.

phe-

pheteæ esset amicus, propter Paternæ superbiæ fastum gladio subjacuit impiorum. Ionatas ako prem poboſen, *B*ogaboiech, ako prem priatel Pravichnoga *Sz.* Proroka Davida, iednum rechtum ni kriv, ni duſen, moralie vendar od nepriatelſzkoga Mecha poginuti, y to zbog grehov Otcza ſzvoiega *S*aula; Addaie iſztina da za otchinſzke grehe decza pogiblyu; y tako ni krivo zekel *Sz.* Peter Chryſologus otchinſzki greh, dechinſzko zkonchanie. *Parentis vitium, filiorum exitium.*

A kolije tu kaſtigu zpoznal *S*zin *K*ralya Saula, po Jmenu Ionatas, hochu danam nai potverdi tu iſztinu iednoga drugoga *K*ralya, toieto Davida *S*zin, po Jmenu Abſolon, od koiega knige kralyeuſzke ſzpominaiuſze, daie on ſelel ſzvoy vekovechni *S*zpomenek na ſzvetu oſztaviti; vuchinilie adda vutojme napraviti iednu *S*tatuu, illi piltavarſzkoga della kip ſzebe ſzpodoben, koiegaie vu ſzvoiem Kralyeuſzkom Dolezu podignul z-ovem podpiſzkom: *Non habeo filium, & hoc erit monimentum Nominis mei.* Nimam njednoga Szina, ovo adda bude ſzpomenek Imena moiega. Ali kakto govoris ò moy Abſolon? *Non habeo filium.* Nimam Szina? ako ia ſtem vu oveh iſztehknigah da od tebe ſztoiè ove rechi zapiſzane: *Natiſunt autem Abſalon filij tres: & filia una, nomine Thamar.* Rodili ſzuſze pak Abſolomu Szini tri; y kchi jedna imenom Thamar. Pache od kchereſze ioſcheſzpomina daie bila kruto lepa: *Elegantis formæ.* Kakie adda *A*bſolon rechi mogel: *Non habeo filium.*? Nimam Szina? Ieda morebiti, da onda kadaie on to govoril aliſzumu ure bili pomerli ovi *S*zini, alimuſze morebiti ioſche niſzu narodili? Nikai takvoga, odgovaria *S*z. Hie-

2. *Reg. c.* 18. *v.* 18.

Ibid. c. 14. *v.* 27.

ro-

S. Hier. ronymus, Imelie on Szine, koijszu sivi bili kadaie to on govoril, alimusseie videlo kako dabijh niti nimal: *Quia putabat filios suos ob peccatum suum quod in Patrem gesserat, non solum Regno, sed etiam præsenti vita indignos esse.* Zpoznavalsseie Absolon za gresnika, kakti on koi Otcza svoiega Davida ie hotel ne samo Kralyestva, nego y sitka mentuvati, zakaizato szigurnosseie nadeial da za njegov greh kastiga Bosia zverhu Szinov njegoveh hoche opasti, govorech da ima peldu kak zbog grehov Saula Kralya kastiganiszu bili Szini njegovi, tak rauno zbog grehov moieh moremsse tverdno nadeiati da Szini moij budu kastigani, y tako uremisse vidi kak dabijh nimal. *Non habeo filium.*

Nu veda kaivamsse vidi N.N. nili isstina da G. Bog kastaguie grehe Otczev, vù nedùsneh Szineh? Znam dami unogi odgovore Pater Prodekator visszte sztanovito do szada ochitno govorili, szamobi radi znati kakssse to more z-Pravicznum szlositi? nekricheli usse Pravicze y zapovedi dassse mora kastigati on koije kriv, a ne on koi ni kriv, à kaije kriv Szin, ako Otecz gresi? Oh oude dobro potreba zapametiti; da ia nisszem nigdar rekel dabi G. Bog kastigal Szine za grehe svoieh Otczev; negoszem rekel, y velim da G. Bog kastiguie vu Szineh, illi vu Decze Otchinszke grehe: toieto vidi G. Bog grehe onoga Otcza, terga za nye ne kastiguie na telu, niti na blagu, niti na postenju, nè, nego prepusztì da njegov Szin opadne vu kakov beteg, na koteroga Otecz mora plachati Doktore, Barbere, Apotekare, prepusztì da y vumre, oh kulika salosszt! naimre akoie iedini? Ali za ioschе bolye y ochivesstie tu isstinu zpoznati neo-

sszta-

ſztavemoſze oveh iſzteh Kralyeuſzkeh knig, vu koieh hochemo naiti da kadaie Eliſeus Prorok ſztaracz putuval na goru Betel, doslamuie naproti unoſina deczè, koia decza pochelaſzu z-rukami klopatati, y krichati oſpotavaiuchiſze iz Sz. Proroka; *Aſcende Calve, aſcende Calve.* Hodi gore pleſsivecz, hodi gore pleſsivecz; kai chuiuchi y videchi Sz. Prorok obernuchiſze nazad prokelie onu deczu, y on iſzti hip iztekoſse dva medveda iz one gorè, zatekoſseſze megy onu deczu, y uſzu do iednoga ieſzu poklali, y poraſali, tak, da iednoga od drugoga ni bilo mochi poznati, y razluchiti, koie deczè biloie 42. Niti nai nigdor neſtima dabi to nebila iſztina, ar Sz. Piſzmo nelaſe, kadeſze ſtù ove rechi: *Et maledixit eis in Nomine Domini, egreſſique ſunt duo urſi de ſaltu, & laceraverunt ex eis 42. pueros.* Dobro zapametete N.N. onu rech *pueros* toieto hoche rechi daſzu bila mala decza, koia ioſche niſzu prave pameti imela, niti znala kaije dobro, y zlo, terſzu vendar tak ſztraſno kaſtigana bila; tak to more biti? Sz. Iuſtinus Muchenik odgovaria kruto lepo, y ſzpametno na to, ovak: *Quoniam ea verba pueri à parentibus ſuis qui ſemper in Prophetas inſeſto erant animo, didiciſſent, idcircò Eliſeus cæde liberorum Parentes caſtigavit.* Kaiti one rechi z-koiemiſzuſze ona decza oſpotavala iz Sz. Proroka Eliſeuſsa nauchilaſzuſze bila od Otczev ſzvoieh, koijſzu uſzigdar bili nàſztorni ſzvetem Prorokom, zato Eliſeus ſzmertium one deczè, kaſtigalie nyhove Otcze. 4. Reg. c. 2. v. 24. S. Juſtin. M. q. 80 ad ortho.

Reche morebiti gdo, da to nikakva ni pravicza, oproſztiti Otczèm, koij ieſzu pervi zachetek greha; onu pak deczu neduſnu puſztiti tak nemilo porasati:

Na to ia nikai neodgovariam, nego ſzamo velim, da ti takovi nai opitaiu one Otcze y Matere, kaibi oni zacheli dabi ſzvoie drage ſzinke videli pred ſzvoiemi ochima nemilo merczvariti, kakſze nebi ſzkerbeli branitijh? kak nebi rajſi ſztokrat na meſzto nyh umreti? Oh kulika ſaloſzt! kulika tuga, kulik plach, kuliko narekuvanje, zdihavanje, y Jaukanje bi bilo nyhovo? Nimamoli tomu ochiveſzte pelde iz deneſnjega Sz. Evangeliuma, vu one poraſane Dechicze Bethlehemſzkoga Varaſa, od nemiloga Madveda Herodeſa, Oh! kulik plach, y narekuvanje, kulika ſaloſzt, y zdihavanje biloie oneh tuſneh materih, videti pred ochima ſzvoiemi grabitiſzi iz naruchaiev, y od perſzih ſzvoie mile ſzinke, y nye nemilo raſati y merczvariti. *Vox in Rama audita eſt, ploratus & ululatus multus. Pugnabat Mater & carnifex*: Veli Sz. Auguſtin, *ille trahebat, illa tenebat.* Kakſzuſze z-onemi Hahari borile za Dechiczu ſzvoiu one tuſne Matere, ar Haharie ulekel k-ſzebe za pete Dete, à Matieie k-perſzam ſzvoiem pritiſzkala krichech na veſz glaſz proti Haharu *Quid ſeparas à me, quem genui ex me.* Kai Nevernik razluchavas od mene, kogaſzem rodila iz mene: *Cautè portavi, quem à te video manu crudeli jactari.* Zkerbnoſzem y tesko noſzila, koga ſzada vidim od Henkarſzke ruke nemilo raſati, y merczvariti: Drugaie krichala kaitie krivo Detè ò Nevernik daie tak nemilo umarias, à mene ſicu oſztaulyas? *Ut quid me dimittis innanem? Si culpa eſt, mea eſt; ſi non eſt crimen, junge mortem & libera matrem.* Oh kulika Muka! Moralaie o veh nevolyneh Materih, y Otczev biti, videtiſzi ſzvoiu milu Dechiczu tak nemilo merczvariti; Sz. Ivan Chryſoſtomus razmislyaiuch ovu

S. Aug. ſer. 1e de Innoc.

ve-

veliku ſaloſzt ovakiu izpiſuie: *Gravius enim eſt videre filios ſupplicijs affici, quàm ſi ipſi parentes ijs fiant obnoxii.* Vexaie muka Roditelom videti Dechiczu ſzvoiu pred ochima muchiti, y merczvariti, neg dabi ſzami onu Muku terpeli. S. Joanu Chryſoſt.

Kakſze pak to y dan danaſni ochiveſzto zpoznava, kak naimre oneh grehov koieſzu oni ſzami vuchinili, y zkoiemi ſzu oni ſzami Boga bantuvali, koi ſelì zpoznati, nai ide po hiſah, y hoche naiti vu nyh onu Deczu vu ovom, ali onom betegu muchitiſze na oneh poſztelyah gnìti, y ſzmerdeti: Povechtemi iednomalo gdoie tomu zrok? morebiti rechete da Dete, ali kak Dete? ako ioſche neznaiuch kaije greh, Boguſze nigdar ni zamerilo, niti tulike muke zaſzluſilo: Akoli adda Dete ni krivo, damu uſzi Doctori, Barberi, y Apotekari pomochi nemogu, à umreti vendar nemore, negoſze onak muchi: gdo tomu mora krivecz, y zrok biti? ah gdo reku drugi ako ne Otczi y Matere, koteriti na oneh poſztelyah tuliko odurneh grehov ieſzu po chinili, tuliko zvun, kuliko vu zakonſzkom ſztaliſu; tuliko pervo, kuliko potlamſzu onu deczu rodili, po prave pravicze adda chinì G. Bog gnìti on ſzàd koteroga ſzeme ie gnìlo bilo. Ali zakai G. Bog neprepuſcha dabi oni ſzami za ſzvoie grehe onu muku terpeli, à ne nyhova neduſna dechicza? Ah zato, zato! Odgovaria Navuchitel zlatovuſzti, kako y pervo: *Quia gravius eſt videre filios ſupplicijs affici, quàm ſi ipſi Parentes ijs fiant obnoxij.* Kaitije vexa muka roditelom videti muchititiſze Dechiczu ſzvoiu, neg dabi ſzami onu muku terpeli. Da one Divojchicze ako prem chedne, y poſtene nemogu zaruchnikà dobiti: Da oni

posteni, y Bogaboiechi Mladenczi, kada pochiniaju naivexe uffanje od szebe szvoiem Otczem davati, kakti tulika szadovena, y na protuletie czvetucha dreucza szvoieh Goszpodarov szercza razveszelyuvati, da na naglom dojde nagli viher szmertni, koi ona dreucza prelomi, odkorena odrusi, y z-czvetiè ukup na gnoy hiti, toieto one mlade Szinke z-nyhovemi dobrotami nagla szmert od Roditelov razluchi, y vu gnòy szmerdlyvoga groba hiti. Ki zrok tomu? ieszu morebiti decza, ali pak Roditeli nyhovi? Ah Roditeli, Roditeli, a nè decza! ako pak plachaiu decza, toie unogo vexa muka Roditelom, neg dabi szami onu muku terpeli, zrok pako ieszu grehi nyhovi koieszu oni vuchinili pervo negoszu onu dechicu zadobili, ali konche pervo negoszuih na noge postavili, naimre nyh prekoredno lyubech, za nyh po krivicze blago szpraulyaiuch, szlusbu Bosiu zamugiuiuch, y zapovedi njegove prekerszavaiuch. Adda z ovemi szvoiemi grehi ieszu zrok neszreche szvoie decze, y z-nyhovum neszrechum szaloszti szvoie prevelike, ar teszkoie, y muchno imeti onem Materiam tuliko leth pred ochima one sztare parte; à unogo pak teshe y muchneie onem Otczem ie zpred ochijh pogublyati one Szinke za koiehszu tuliko trudov ufili. Nu nili adda ochivesta isztina da G. Bog grehe oneh Roditelov, vu one nyhove Decze kastiguie; ter vendar toga nehte zpoznati. nit veruvati unogi szlepi Otczi y Matere, koteri nepreszataiu ali po krivom terstvu, ali po kriveh Jntereseh, ali po kriveh praudah szpraulyati one peneze, ona Bogacztva,

one

one kinche, dabi nye mogli ſzvoie Decze oſztaviti : Neveruiu, nit nezpoznavaiu toga oni Otczi koij nehte oproſztiti Nepriatelom ſzvoiem koijſzuih proti poſtenju ogovorili, dabi ſzvoiu deczu vu poſtenom glaſzu oſztaviti mogli; Neveruiu, nit nezpoznavaiu toga oni Otczi koij pod blisnjemi ſzvoiemi Jame kopaiu, dabi tem nachinom mogli deczu ſzvoiu izviſziti: Ali nai znaniu, y tverdno veruiu da G. Bog nyhovu koczku hoche drugach obe nuti, neg oni ſtimaiu, kaſtigaiuch oſtro ove nyhove grehe vu nyhove decze, kai nym bude teſe videti, y terpeti, neg dabi ſzami one neſzreche, obſanoſzti y muke terpeli, ar: *Gravius eſt videre filios ſupplicio affici, quam ſi ipſi ijs fiant obnoxij.*

Vu naivugodneſem adda zmegy czeloga leta uremèn Protuletiu kruto veſzeloſze ſeche on Hiſni Goſzpodar (kotſzem na pochetku rekel) po onom ſzvoiem Vertu, Ternaczu, y Vinogradu, razgledaiuch ono ſzvoie na Vertu czvetie, vu Ternaczu ſzadouje, vu Vnogradu grozdie, kaſze uſza lepo kaſu, y uffanje daiu ſzvoiemu Goſzpodaru dobro leto vuchiniti; à nemiſzli pak nikai neſzpametni Goſzpodar daie potreba ono Czvetie zalevati, dabi ztem berſe raſzlo, daie potreba vu z onom Ternaczu ono dreuie okleſtriti, y od guſzenicz oſznaſiti, dabi ztem lepſe, y viſze raſzlo; daie potreba vu Vinogradu ono terſzje okopati, one mladicze privezati, daih Veter nepolamlye; daie potreba na onom Polyu plevachev da ſzlak, grahor y druge zlocheſzte trave ſitek nepokvare: kai uſze akoli zamudi Hiſni Goſzpodar vuchiniti? hochega uffanje ukaniti, y veſzeliemu na ſa-

loſzt obernuti. Rauno taḱ N.N. morem y Ja po pravicze rechi da unogi Otczi y Matere veſzeleſze, y raduiu ḱadaſze nym porodì iedno lepo detecze, neznaiu ḱai od veſzelja zacheti ḱadaie vide zdravo ràſzti, y razumno poſztaiati, lyubeie, ḱuſsuiuie, obimlyuie, ali za zalevanje ovehCzvetucheh Roſicz naimenſa miſzel nedojdeim vu glavu, dabi naimre onu dechiczu zalevali z-ſzvetemi Navuḱi, nye vuchechi Boga moliti, y vu drugeh dobreh Segah ſiveti. Vide ſzvoiu dechiczu ḱaḱti tulika mlada dreucza puſchati van one ternove mladicze greſneh Sèg, videih oſzmragiene z-guſzeniczami oneh odurneh grehov; vide da bodù ſzvoiemi jeziki Boga, y bliſnjega ſzvoga; da ſzmerdè z-onum nechiſztochum, y nepoboſnoſztium; terſze nemaraiu nikai zato nit nemiſzle. Vide da nyhovo Polye ie puno ſzlaka, grahora, y durugeh zlocheſzteh trav, koie nepuſztè ſitḱa ràſzti; da vu Vinogradu ie zemlya tverda, ḱoia nepuſcha terſzom roditi; Znaiu da one Mladicze ako prem ieſzu lepe, y pochirjaiu iz ſzebe goniti one grozdeke, ako li nebudu privezane, doide veter ḱoi nyè odchèſse, y polamlye da nigdar nebudu za haſzen; Hochu rechi znaiu oni Roditeli da nyhova decza ieſzu puna zleh navadih, y na uſzako zlo dello nagnjena, derſechiſze onoga zloga pajdaſtva, ḱoterijh nepuſchaiu raſzti vu dobrotah; zpoznavaju daſzu tverdokorna, daſze nepuſzte raunati. One Mladicze koieſzu vu mladoſzti puſztile oneh dobreh dèl, y hvale uredneh Sèg, ako niſzu privezane ſibiczum ſztraha, y groſnyh? one greſne prilike hote nyh polamati da zadrugo nigdar nebudu nego za Ogeny, te Ogeny peḱlenſzḱi, ar od terſza govori Sz. Auguſtin.

Unum

Unum de duobus palmiti convenit, aut vitis, aut ignis. Mladiù alliti Rozgvam dvoiesze prisztoie ali Terszali Ogeny. Rozgva koia lepo raszte ploden y dober Tersz poszstaie haszno vit Goszpodaru szvoiemu, akoli pak nerodì? alisze od teszaka odszeche, alisze od vetra odchesze, ovak y onak za drugo nì, neg za ogeny; tak nai miszle, y rekù uszi Otczi y Matere od decze szvoiè. Zakai zato nai uszi poszluszaiu Premudroga Policzianusza govoreche-ga. *Quemadmodum agricolæ noxias frugibus plantas, herbasque convellere, ac extirpare solent. Ita profectò parentes ac Magistros nihilo magis teneris adhuc adolescentum vitijs indulgere oportet.* Kakgoder vertlyari, y Vinczerli skodlyve dreuiu, y terszìu mladice odszekuiu; zmegy czvetia, y sitka szmradne trave plevù? tak Otczi, y Skolniki dusniszu kleszriti one skodlive gresne navade, koie vide ràszti na mladom dreuiu, y tersziu szvoie detchicze, nyh karaiuch y kastigaiuch kot usze Roditele nagovaria Sz. Ivan Chrysostomus. *Patres educate filios vestros in disciplina, & correptione Domini.* Otczi, y Matere viszte dali vasu dechiczu na ov szvet, addaszteiu dusni hraniti, y opraulyati: Josche to ni doszta, negoszte dusni vi na nyu szkerb imeti, kak sivù, dobro ali zlo siveti, dusniszte nyh karati, vu sztrahu dersati, y kastigatiar Sz. Chrysostomusa rechi malo pervo rechene, Sz. Tomas ovak razlase, y tolmachi: *In disciplina, & correptione, idest in disciplina verborum, & correptione verberum.* Kai akoli nevuchinite? vi budete zrok nyhovoga zloga, y gresnoga siulenja, to bude vas spot, y skoda ne szamo uremenitna, nego y vekovechna.

S. Aug. trac. 81. in Joan.

Politian. de bona educ. Juven.

S. Joan. Chrysost.

S. Thom.

Po-

Pokazalszem kak G. Bog kastiguie grehe Otczev, y Materih, vu nyhove Decze, kai nedvoim dameie uszaki razumel, koimeie verno poszlusal; osztaiemi pokazati (ako hochu vu parole obsztati) kak G. Bog kastiga Dechinszke grehe vu nyhovch Otczeh, y Materah, y kaitimi uremena nesztaie, zato to nakratkō hochu pokazati, y na pervo postaulyā za peldu mudroga Diogenessa, od koiega Plutarkus pisse, da naimre ov mudri Filosofus Diogen, naichie bil szvoiem Szinom Preceptora, dabie na uszako dobro vuchil, ienkrat buduchi pri obedu za sztolom szedechi Preceptor z-Deczum, y doiduchi Diogenes knym, ter zagledausi iednoga szina daszke prez uszake chednoszti pri sztolu dersi, y da z-velikum Lakomoszti um jè, pribliszasze k-Preceptoru, y frisku plyuszku nyemu za vuho omekne; koi dabisze bil raszerdil y opital zakaiga plyuszka? znam y veruiem dabimu Diogenes bil odgovoril, jaszem tebe naiel da ti moie szine na posztenje vuchis, à toga pak nechinis, ar dabi ti na nyh szkerb imel, y nyh vuchil kakszemaiu ne szamo vu skole vuchiti, nego y pri sztollu dersati, nebisze ov moy szin tak nepossteno dersal, niti tak lakomo serl kotszemga ia szada videl, y zato tiszi ureden kastige za nyegove salinge.

Rauno tak N.N. Nebeszki Premudri, y Prezmosni Diogenes Uszam: G. Bog chini zvami ò Otczi, y Matere! Videchi vassu dechiczu siveti prez uszake chednoszti, mertuchlyunoszti, szramesly voszti, y pobosnoszti, na koia uszha vibi morali szkerb imeti, y vu uszeh dobrotah nyh siveti vuchiti: Kaiti pak nechinite, nego pachenym uszha po volye prepuschate, y kaije ioschevech,

iakosze

iakoſze boim, da vi nyh ſzami na uſzako zlo vuchite, ako ne z-iezikom tak ſconche z-vaſsem greſnem ſitkom. Za ſcaizato uſzaki takov Otecz nemoreſze rechi da ſzvoie dete lyubi, nego pache daie nazlobuie, y oduriava, ar veli mudri Salamon: *Qui parcit Virgæ, odit filium ſuum.* Koi opraſcha ſibe, oduriava ſzina ſzvoiega; y z-ovem ſzvoiem oduriavanjem, toieto onem prekorednem miluvanjem, ali pak nemarnoſztium ſcaſtigati deczu ſzvoiu, kadiu vide greſsiti, y zlo ſiveti, ieſzu ne ſzamo gorſi od neme ſivine, od ſcoie govori mudri Anianus ovak: *Nec ovis, nec lupus fœtum ſuum deſerit, homo verò deſerit.* Nit ovcza, nit vuk ſzvoy plod nezapuſcha, chlovekga pako zapuſcha; Nego pache ſcaſuſze nemiloſztiuneſsi od danaſnjega Herodeſsa koi onu ni krivu ni duſnu dechiczu tak nemilo ie vuchinil poraſati, ar onie nym z-onem ſzvoiem Jalom, y ràsaniem vech pohaſznel, neg nasſcodel, ar dabi on onda nyh nebil pomoril, y poraſal? nigdar oni nebi Sz. Mucheniki bili, niti morebiti licza Boſiega videli, à ovak poſztaliſzu veliki Szvetczi Boſyi. Otczi pak koij nekaſtigaiu deczè ſzvoiè kadaiu greſsiti vide, oni nyu od Neba odurachaiu, y vu peſcel poſsilyaiu. Kaiſze adda imaiu ti takovi Otczi na ovom y na drugom ſzvetu nadeiati drugo nego ſcaſtig oude uremenitneh, à tamo vekovechneh. *Prov. c. 13. v. 29.*

Anianus

Tesko adda y ſmehko, jaj y pomagai nauſze veke veſcoma tem takovem Roditelom, ſcoij lyube tela ſzmerdlyva deczè ſzvoiè, a za Duſse paſco nemaraiu, nitiſze za zvelichenje nyhovo ſzkerbè: koiem ſzam Szin Boſyi Zvelichitel ſzveta pri Sz. Mateiu Evang. ovakſze grozi. *Væ vobis qui clauditis Regnum Cælorum, vos enim non intratis,* *Math. c. 23. v.*

nec introeuntes ſinitis intrare. Iaj vam koij zapirate Kraljeſztvo Nebeſzko, ar vi vù nye nèidete, y one koij idu nepuſztite nuter uleſzti, takovi pak ieſzu Roditeli greſni vu unogeh uſzakoiachkeh greheh ſivuchi, ovi takovi zapiraiu Nebeſzka Urata, ar ſzami nutar nèidu, y onu ſzvoiu dechiczu koiaſzu pochela bila putuvati proti Nebu, ſzvoiem miluvanjem, y zlum peldum odurachaiu od pravoga puta, nitije nepuſztè vu Nebo doyti. Znaite adda y tverdno veruite kakti Sz. Evangeliumu uſzi vi takovi Roditeli, da kak goder G. Bog kaſtiguie za grehe vaſse vaſz vu vaſse deczе? Tak tulikai grehi vaſse deczè budu zkonchanje vaſse od Boſie kaſtige pred ſzmertium do uremena, a po ſzmerti na veke, ar kak goderie rekel Sz. Peter Chryſologus: *Parentum vitium, filiorum exitium.* Otchinſzki greh, dechinſzko zkonchanje; tak ia pak velim: *Filiorum vitium, Parentum exitium.* Deſchinſzki greh, zkonchanje Otchinſzko. Zkonchanje na Poſtenju, zkonchanje na Blagu, zkonchanje na zdrauiu, y zkonchanje vekovechnò na Duſze.

A M E N.

INDEX MATERIARUM.

NA NOVO LETO.

Kakti megy Czvetiem Rosaiè naiplemeniteſsa: Tak megy uſzemi Iméni, Ime IESVSSEVO ie naizmosneſse.

Sicut inter flores, Roſa eſt nobiliſſima: Sic inter omnia nomina Nomen JESU eſt potentiſſimum. *Fol.* 1.

NA DEN Sz. TREH KRALYEV.

Kak, y kùd mi moramo z-Sz. Tremi Kralyj Chriſtuſsa Zvelichitela naſsega iſkati?

Qualiter, & ubi nos debeamus cum SS. Tribus Regibus Chriſtum Salvatorem noſtrum quærere? *ſ.* 18.

NA DEN PREOBERNENIA Sz. PAULA.

Kak chudno, y nam uſzem gresnikom haſznovito ie bilo Preobernienie Sz. Paula Apoſtola?

Quam mirabilis, nobiſque omnibus proficua erat Converſio S. Pauli Apoſtoli? *ſ.* 36.

NA DEN SZVECHNE B. D. MARIE.

Kulike poniznoſzti peldu B. D. MARIA ie dàla, hodech z drugemi ſenami na ochischenie poleh zapovedi, koie ona ni bila dusna podlosna biti.

Quantæ humilitatis exemplum B. V. MARIA dederit, eundo cum aliis fœminabus ad Purificationem, ſecundùm legem, cui illa non obligabatur ſubeſſe. *ſ.* 53.

NA DEN Sz. MATEASSA APOS.

Kulikoie potrebno bilo izebranie dvanaiſsztoga Apoſtola; y zakai rauno Sz. Mateaſsa ova ſzrecha ie zadela?

Quam necessaria erat electio duodecimi Apostoli; & cur rectè S. Mathiam hæc sors tetigerit ? f.69.

NA DEN Sz. IOSEFA.

Sz. Iosef nai vexi vu Nebu Szvetecz; y pred G. Bogom nas nai vexi Patronus y pomochnik.

S. Josephus maximus in Cælo sanctus; & ante DEUM noster maximus Patronus & Auxiliator. f.86.

NA DEN NAZVESCHENIA B. D. MARIE.

B. D. MARIA ie nasa naimudressa Zagovornicza, y Branitelicza naimoguchnessa, kot ona koiaie Milosche Bosie puna.

B. V. MARIA est nostra sapientissima Advocata, & Protectrix potentissima, tanquam illa quæ Gratiâ DEI est plena. f.105.

NA VELIKI PETEK.

Kuliku lyubav Odkupitel nas ie pokazal proti Narodu Chlovechanszkomu zverhu Gore Calvarie, viszech na Krisnom drevu.

Quantum amorem Redemptor noster demonstravit erga genus humanum supra Montem Calvariæ pendens in Cruce. f.122.

NA DEN Sz. IURIA MUCH.

Kakszeie Sz. Iurai szercheno voiuval szuproti nepriatelom szvoiem, z orusiem Vere, Vffania, y Lyubavi.

Qualiter S. Georgius generosè pugnaverit adversus inimicos suos, armis Fidei, Spei & Charitatis. f.144.

NA DEN ZASZTUPLENIA GOSZPONOVA.

Kulikaie lepota, viszina, y sirina Dike Nebeszke, vu koiuie Christus tak odichen zaszstupil.

Quanta sit pulchritudo, altitudo, & latitudo Gloriæ Cælestis in quam Christus tam gloriosè ascendit. f.160.

NA DEN Sz. FILIPA y IAKOPA APOS.

Oya dva Sz. Apostola priszpodablyaiusze dvem Tulipanom raszstuchen vu Czvetniaku Sz. Matere Czirkve.

Hi duo S.S. Apostoli comparantur binis Tulipanis florentibus in Viridario S. Matris Ecclesiæ. *f.176.*

NA DEN NASSESZTIA Sz. KRISA:

Sz. Kris ie naimoguchneſse, y naihaſznoviteſse Orusiè ſzuproti uſzem, ter naimre duhounem nepriatelom naſsem.

Sancta Crux est potentissimum, & utilissimum scutum contra omnes, & vel maxime spirituales inimicos nostros. *f.191.*

NA DEN Sz. IVANA KESZTITELA.

Kak veliè Szvetecz, y kuliko G. Bogu dràg ie bil Sz. Ivan ne ſzamo po narogieniu, nego y pred narogieniem ſzvoiem.

Quam magnus Sanctus, quantumve DEO gratus fuerit S. Joannes non solum post, sed & ante Nativitatem suam. *f.218.*

NA DEN Sz. LADISZLAVA KRALYA.

Kak uſzaki Kerſcheniè mora imeti ſvoie Boke prepaſzane, ako seli z-Sz. Ladiſzlavom Kralyem kralyuvati vu Diè Nebeſzke.

Qualiter quivis Christianus debeat habere lumbos præcinctos, si cupit cum S. Ladislao Rege, regnare in Cælo. *f.238*

NA DEN Sz. PETRA APOS.

Sz. Peſter Apoſtol ie ſzpodoben onomu dragomu kamenu Iaspiſsu, zverhu koiega Sz. Mati Czirkva ie zezidana.

S. Petrus Apos. est similis illi pretioso lapidi Jaspidi supra quem S. Mater Ecclesia est ædificata. *f.238.*

NA DEN POHAGIANIA B. D. MARIE.

Kuliku lyubav y ſzkerb proti uſzem gresnikom ie pokazala B. D. MARIA, pohagiaiuch Sz. Elizabetu.

Quantum amorem, & curam erga omnes peccatores ostendit B. V. MARIA, visitando S. Elisabetham. *f.255.*

NA DEN Sz. MARIE MAGDALENE.

Kem nachinom Maria Magdalena iz tak veliè gresnicze, tulika Szveticza ie poſztala?

Quomodo Maria Magdalena ex tam magna peccatrice, tanta Sancta facta sit ? f. 273.

NA DEN Sz. IAKOPA APOS.

Szvetoszt, y Velichansztvo Sz. Iakopa z poznavasze iz velikeh Chùd, koiasze pri niegovom Sz. Grobu pripechaiu.

Sanctitas, & Magnitudo S. Jacobi dignoscitur ex magnis Miraculis, quæ apud sium S. Sepulchrum contingunt. f. 289.

NA DEN PREOBRASENIA CHRISTUSSEVOGA.

G. Bog hoche, y seli, dabisze uszi lyudi z velichili.

Dominus DEUS vult, & optat, ut omnes homines salvarentur. f. 305.

NA DEN Sz. LOURENCZA MUCH.

Sz. Lourencz z-Ogniem lyubavi Bosie, obladalie ogeny nepriatelszki, damu nikai ni mogel naskodeti.

S. Laurentius igne amoris Divini, superavit ignem inimicorum, quod ei quidquam nocere poterat. f. 321.

NA DEN VU NEBO UZETIA B. D. MARIE.

Kak szrechen y veszel ie szvetek vu nebo uzetia B. D. MARIE, vu koiem nasz Kerschenike S. Mati Czirkva na veszelye pozava.

Quam faustum, & lætum Festum sit Assumptionis B. V. MARIÆ, in quo nos Christianos S. Mater Ecclesia ad gaudendum provocat. 337.

NA DEN Sz. STEFANA KRALYA.

Dareslyvoszt Sz. Stefana Kralya, ioszche na zemlye sivuchega ne szamo velikoga Szvecza, nego y szamonu G. Bogu szpodobnoga ie vuchinila.

Munificentia S. Stephani Regis, adhuc in terra viventem non solum magnum Sanctum, sed & ipsimet DEO similem effecit. f. 352.

NA DEN Sz. BARTOLA APOS.

Stalnoszt vu Muke tak velike Sz. Bartola ne szamo od Patriarkov, y Prorokov, nego y od iszteh Apostolov ie povisila.

Con-

Constantia in tantomartyrio S. Bartholomeum non solum super Patriarchas, & Prophetas; sed & super Apostolos exaltavit. *f.*368.

NA *DEN NAROGIENIA B. D. MARIE.*

Szvetek Narogienia B. *D.* MARIE priszpodablyasze iedne Knige pune Bosanszkeh zkrounosztih, ar od szamoga G. *Boga* izmislyene, y na szvetlo dane.

Festum Nativitatis B. V. MARIÆ assimilatur Libro pleno Mysterijs Divinis, quia ab ipsomet DEO compositi, & in lucem dati. *f.*381.

NA DEN *ZVISSENIA Sz. KRISA.*

Kak, y kem nachinom ie izviseno bilo *Sz. Krisno* Drevo, y kakov Szvetek ie ov denesni?

Qualiter exaltata fuerit S. Crux, qualevè festum est hoc? *f.*397.

NA DEN *Sz. MATEIA EVANG.*

Velika szrecha ie bila Sz. Mateia, da vu tak gresnom sztalisu od Christusa tak milosztiunem okom ie bil pogledan, y tak lyublyenem glasom na nasleduvanie zvan.

Magna fortuna erat S. Matthæi, quod in tam peccaminoso statu fuerit â Christo tam misericordi oculo respectus; tamque amabili voce in sequellam vocatus. *f.* 413.

NA DEN *Sz. MIHALYA ARKANG.*

Sz. Mihaly Arkangel pod Bogom y MARIVM ie naivexi nas Pomochnik, szuproti uszem napriatelom nasem tak Telounem kak Dusseunem.

S. Michaël Archangelus post DEUM & MARIAM est maximus Auxiliator noster, contra omnes Corporis & Animæ inimicos. *f.*428.

NA *DEN Sz. SIMONA y IUDASSA.*

Sz. Simon y Iudas Apostoli ieszu bila dva marilva y szrechna loucza Dùss; koieh z-mresum lyubavi veliku unosinu polovili iesza.

SS.

SS. Apostoli Simon & Judas fuêre duo zelosissimi Venatores Animarum; quarum (reti amoris) magnam multitudinem ceperunt. f.444.

NA DEN USZEH SZVETEH.

Kakova, y kulika placha ie ona ? koivie pripravil G. Bog onem koij niegalyube; y za lyubav niegovu kakove szuprotivchine na ovom szvetu terpè.

Qualis, & quanta sit merces illa ? quam promisit Deus diligentibus se, suique amore in hoc mundo quid adversi patientibus. f.416.

NA DEN Sz. EMBRIHA.

Sz. Embrih szvoiem Sz. Siuleniem priszpodablyasze iednomu zmegy naivexeh Angelov Nebeszkeh.

S. Emericus suâ sanctissimâ vitâ comparatur uni ex maximis Angelis Cœlorum. f.476.

NA DEN Sz. MARTINA BISKVPA.

Kakgoder Sz. Martin Milosztiunoga, y Dareslyvoga iesze pokazal proti Ubogomu: Takvogaszeie rauno y G. Bog proti niemu izkazal.

Prout S. Martinus sese misericordem ac liberalem demonstraverat erga pauperem? sic Christus Dominus se versus illum ostendit. f.491.

NA DEN Sz. IALSABETE UDOVICZE.

S. Ialsabeta dobilaszie vexe kinche vu Nebu, neg unoge druge Sz. Devicze, y Udovicze.

S. Elisabet copiosiores sibi divitias cumulavit in cœlo, quam multæ aliæ SS. Virgines & Viduæ. f.506.

NA DEN Sz. KATARINE Dev: y Much.

Sz. Katarina od szamoga Christusa zaruchena, y kot Zaruchnicza, z kakovemi Darmi, y Miloschami pred szmertium, y po szmerti ie bila nadelyena ?

S. Catharina ab ipsomet Christo desponsata, & ut sponsa, qualibus donis, ac privilegijs fuerit ante, ac post mortem dotata ? f.520.

NA

NA DEN Sz. ANDRASSA APOS.

Kulikoie Sz. Andraſsu y oſztalem *Sz.* Apoſtolom haſznelo poſzlusati Glaſz Boſyi, daſzu iz naipriproſzteſseh lyùdi, naivexi ſzvetczi, y louczi Dùſs poſztali.

Quantum S. Andreæ, cæteràque SS. Apoſtolis profuerit audire vocem Domini, quod ex ſimplicisſimis hominibus maximi Sancti; & Venatores animarum facti ſint. *f.* 538.

NA DEN PRECH: PRIETIA MARIE B. D.

Kak MARIA Dev. ò uremenu prietià ſzvoiega vu Vutrobe *Sz.* Anne od uſzamoguchnoſzti Boſie ie obchuvana bila od uſzake makuliczne iztochnoga greha, daſe uredna bila poſztati Hisa, y Mati Szina Boſiega.

Qualiter Beatiſſima Virgo MARIA tempore Conceptionis ſuæ per potentiam Divinam præſervata fuerit ab omni macula peccati originalis? adeò, ut digna fuerit eſſe Domus & Mater Filij DEI. *f.* 553.

NA DEN *Sz. TOMASA APOSTOLA.*

Kuliku lyubav, y Miloſzerdnoſzt Chriſtus proti neveruvanomu Tomasu Apoſtolu ie poſzazal, kadagaie iz glubine neverznoſzti van izpelyal; kakſzeie paſe S. Tomas niemu zahvalnoga izkazal?

Quantum amorem ac miſericodiam Chriſtus erga incredulum Thomam Apoſtolum oſtendit dum eum ex abyſſo incredulitatis eduxit; qualiter dein S. Thomas eidem ſeſe gratum exhibuerit? *f.* 569.

NA DEN NAROGIENIA CHRISTVSSEVOGA.

Den preſzvetoga Narogienia Chriſtuſsevoga, kakti zmosnoga Kralya y Pomochnika ſzuproti uſzem nepriatelom naſsem; oſzebuini zrok veſzelya zaudaie uſzem lyudem na zemlye ſivuchem.

Dies Sacratissima Nativitatis Christi Domini, quâ Regis & Omnipotentissimi contra omnes inimicos nostros, specialis lætitiæ causam præbet omnibus hominibus. f. 582.

NA DEN Sz. STEFANA PERVOMVCH.

Sz. Stefan Much: bilie szpodoben Sz, Patriarkom, Prorokom y Apostolom vu Dobrotah na zemlye: adda mora tulikai nym szpodoben biti y vu Dike na Nebu.

S. *Stephanus Protho-Martyr prout assimilabatur SS. Patriarchis, Prophetis & Apostolis hic in terra: sic quoque debet eis similis esse cum gloria in Regno Cælorum.* f. 596.

NA DEN Sz. JANUSSA EVANG.

Kak, y zakai Sz. Janus Evang. zmegy Apostolov, y Vuchenikov ie naibolye od Christussa bil lyublyen; y z-naivexemi Miloschami nadelyen?

Qualiter, & cur S. Joannes Evang. præ cæteris Apostolis, & Discipulis à Christo Domino fuerit magis dilectus; majoribusque Gratijs ac Privilegijs dotatus? f. 612.

NA Sz. DROBNE DECZE DEN.

Kak G. Bog kastiguie grehe Otchinszke vu nyhove Decze; y grehe Dechinszke vu nyhoveh Otczeh.

Qualiter DEUS punit peccata Parentum in filijs; & peccata filiorum in Parentibus eorum. f. 626.

FINIS.

FINIS.